

မြန်မာပြည်ရောက်

နိုင်ငံတကာ

စာဆိုများ

စာသမားတစ်ဦး၏

မှတ်စု

လှမ်းထက်

ဒို့တာဝန် အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မဖြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
 တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မဖြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
 အရပ်အခြားအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး
 "နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးသည်
 ပြည်ထောင်စုသား အားလုံး၏ ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်"

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေး စင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ် ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးဖွမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး။
- အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး။
- နိုင်ငံသား ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ပြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး။

စီးပွားရေး ဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ တခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- နိုင်ငံတော်စီးပွားရေး တစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံ တော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင် ရှိရေး။

လူမှုရေး ဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြှင့်တင်ရေး။
- အမျိုးဂုဏ်၊ ဓာတ်ဂုဏ်မြှင့်တင်ရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုး သားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး။
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး။
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြှင့်တင်ရေး။

စာသမားမှတ်စု

မြန်မာပြည်ရောက်
 နိုင်ငံတကာစာဆိုများ
 နှင့်
 စာသမားတစ်ဦး၏မှတ်စု
 လျှမ်းထက်

ပြည်နယ်စာအုပ်တိုက်

အမှတ် ၇၈ (မြေညီထပ်နှင့်ပထမထပ်)
 လှည်းတန်းလမ်း၊ လမ်းမတော်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
 ဖုန်း - ၂၂၄၃၇၅
 email-mycaunginmwa@mptnail.net.mm

စာအုပ်အုပ်စုနှင့်ဆိုင်ရာ မှတ်တမ်း
၂၀၀၂ခုနှစ် ၊ ဒီဇင်ဘာလ (ပထမအကြိမ်)

အုပ်စု (၁၀၀၀)

စာမူနှင့်ပြုစုက်အမတ်
[၁၀၇၈ / ၂၀၀၁ (၁၀)]

မူကမ်းစာပေနှင့်ပြုစုက်အမတ်
[၂၁၁ / ၂၀၀၂ (၃)]

မူကမ်းစာပေ
စောမောင်

မူကမ်းစာပေကာလအခွဲ
Prestige

အတွင်းအမြင်အဆင်
ko Latt

Edin

ပုံနှိပ်သူ

ဦးမြတ်ကျော်၊ စာလုပ်ငန်းပုံနှိပ်တိုက် (၀၅၅၅)
၁၉၄၊ ၃၃လမ်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးသန်းမြင့်၊ လင်းလင်းစာပေ(၀၁၀၄၀)

၄၂၉၊ မြဝတီမင်းကြီးလမ်း၊ (၁၀)မိုင်ကုန်း၊

အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

စာစီ - Edin

အတွင်းဖလှယ် - ဦးထွန်းဆိုင်

စာအုပ်ချုပ် - ကိုမြင့်၊ ညီဝင်းမြင့်

စာမူ ပုပိုင်® - လှစိုး(ပညာရေး)

မျိုးအောင်(ရကစော)၏ စီစဉ်ထုတ်လုပ်မှု

[တန်ဖိုး -

2400

အမှာစာ

တစ်နေ့ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်တွင် လျှမ်းထက်၏ ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရသည်။ လှစိုး(ပညာရေး)နှင့် တွေ့သောအခါ လျှမ်းထက် ရေးတာမဆိုးဘူးဗျ။ သိလားဘယ်သူလဲ၊ နာမည်က သစ်ပေမယ့် စာက တော့ ညက်တယ်ဗျ။ မေးလိုက်ရာ ဟဲ ဟဲ ကျွန်တော်ပဲဗျ။ ကျွန်တော်ရဲ့ ကလောင်ခွဲပေါ့ဟု ဆရာလှစိုး (ပညာရေး)က ဖြေသည်။

သူ့ကို လှစိုး(ပညာရေး)ကလောင်အမည်ဖြင့် ဘာစာရေးသည်ကို သိသည်။ လျှမ်းထက်ကလောင်နာမည်နှင့် ရေးနေသည်ကို မသိသေး၊ လျှမ်းထက် စာပေသဘာ ထက်ပုံကိုထောက်၍ လူသစ်မဟုတ်ဟု သိနေ သည်။ သို့ရာတွင် လျှမ်းထက်ဟူသောအမည်မှာ နုနေသည်။ ခေတ်ဆန် နေသည်ဟု ထင်မိသည်။ ဒီကလောင်နာမည်ကို ရွှေအောင်လံ ဦးစိုးမြင့်က ပေးလိုက်တာဗျ။ ကျွန်တော့်ဘာသာ မုည့်ထားတဲ့ ကလောင်နာမည် မဟုတ်ပါဘူးဟု လှစိုး(ပညာရေး)က လျှောက်လဲသည်။

လျှမ်းထက်ခေါ် လှမ်း(ပညာရေး)ခေါ်သူသည် ကျွန်တော်နှင့် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်၊ ရေးဖော်ရေးဘက်လည်းဖြစ်သည်။ လောကတွင် ရှာဖွေရသမျှ အကုန်ဝါးပစ်သူနှင့် ရှာသမျှကို အကုန်မဝါးဘဲ နေဘို့ ညစာ စုဆောင်းထားသူ ဟူ၍ (၂)မျိုးရှိသည်။ လျှမ်းထက်သည် ရှာရသမျှကို အကုန်ဝါးမပြစ်ဘဲ ရွှေတာစုဆောင်းထားသူဖြစ်သည်။ သူရှာ ဖွေထားသည်မှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာမဟုတ်ဘဲ စာပေသာဖြစ်သည်။ သူစုဆောင်းထားသော စာပေကို စာပေစုဘူးကြီးထဲ ထိုးသိပ် ထည့်ထားသူဖြစ်သည်။

လျှမ်းထက်သည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝ၊ စာအုပ်တွေ လွယ်လွယ်ကူကူ ရနိုင်သောအချိန်ကပင် စာပေစုဘူးကြီးဖြင့် စုဆောင်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဝတ္ထု၊ အထုပ္ပတ္တိ၊ သမိုင်း၊ နိုင်ငံရေး၊ ဂန္ဓာရီ စသဖြင့် စာစုံဖတ်သည် မှတ်လည်းမှတ်သည်။ အထူးသဖြင့် အိန္ဒိယရေးဟောင်း ယဉ်ကျေးမှုနှင့် တရုတ်ရေးဟောင်း စာပေယဉ်ကျေးမှုတို့ကို လက်ကုန်နှိုက်ထားသူဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှေးအကျဆုံး၊ အကြီးကျယ်ဆုံး၊ ဂန္ဓဝင် အမြောက်ဆုံးကျမ်းသည် မဟာဘာရတဖြစ်သည်။ မဟာဘာရတကို အတိုအရှည် ပုံသဏ္ဍန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ရေးသားကြသည်။ ဘာသာပြန်ကြသည်။ လျှမ်းထက်သည် မဟာဘာရတ စာအုပ်မျိုးစုံကိုဖတ်ပြီးသော်လည်း မရောင့်ရဲနိုင်သေး။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်ထံမှာ ရှိနေသော မဟာဘာရတ မူရင်းအင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ကျမ်းကြီးကို ငှားချင်နေသည်။ သို့သော်ကျမ်းမှာ အထူကြီး ၄ တွဲဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော် မမွေးခင်က ပုံနှိပ်ထားသော စာအုပ်ဖြစ်ရာ စာရွက်တွေက ဝါရုံမက ညိုမှိုင်းနေပြီး ပုံနှိပ်ထားသော စာလုံးများမှာ သာမန် ၁၄ ပွိုင့်ထက် သေးငယ်သော ၁၂ ပွိုင့်စာလုံးများဖြစ်သည်။ အချိန်ကြာကြာ ဖတ်ရမည်ဖြစ်၍ ငှားရန်ဝန်လေး

နေသည်။ ကျွန်တော်က ဆရာဖတ်ဖို့ အချိန် နှစ် ၄၀ ငှားမယ်ဗျာဆိုမှ သူက ငှားမည်ဟုပြောသည်။ သူ တကယ်ဖတ်သောအခါ ၂ နှစ်ကျော်သာကြာသည်။

မဟာဘာရတ စာတ်လမ်းစာတ်ကွက်သာမက တိုင်းပြည်၏ အမည်၊ ဘုရင့်အမည်၊ မိဖုရားအမည် စသောအမည်တွေကို အလွတ်ပြောနိုင်သည်။ ကျွန်တော်က စာအုပ်ရှိပေမယ့် အပါးခိုပြီး မဖတ်ဖြစ်။ လျှမ်းထက်လာတိုင်း သာမဟာဘာရတကို ဟိုတစ်ကွက် သည်တစ်ကွက် မေးရသည်။ လျှမ်းထက်ကလည်း မငြိုမငြင်ပြောပြသည်။ သည်လိုနှင့် ကျွန်တော်သည် မဟာဘာရတ ဖတ်ပြီးသားဖြစ်သွားသည်။ တရုတ်ဂန္ဓဝင်များဖြစ်သော ခန်းဆောင်နီးအိပ်မက်နှင့် သုံးပြည်ထောင်စစ်ပွဲ စာအုပ်များကိုလည်း ဤနည်းနှင့်ဖြင့် စာအိုးကြီး လျှမ်းထက်ထံမှ အချောင်နှိုက် စားခဲ့ရသည်။ မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖတ်သမျှစာစုံကို အကုန်ပေါက်နီးနီး မှတ်မိသည်။ သူနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော စာရေးဆရာများက လျှမ်းထက်ကို စာရေးရန် အကြံပေးကြသည်။ သူစိတ်မဝင်စား။ သူရှိသော စာအုပ်တွေကိုသာ စာရေးဆရာကို ငှားလိုက်သည်။ သည်လိုနှင့် ဆုံးသွားသော စာအုပ်လည်း မနည်းတော့ပြီ။

စာတွေကို စုပူးကြီးထဲချည်း ထည့်လာရာ အလုပ်မှ အငြိမ်းစား ယူသည်အထိဖြစ်သည်။ ကဲ . . . ဆရာ အချိန်တွေ ပိုနေပြီ မဟုတ်လား၊ စာစုပူးကြီးလည်း ပြည့်လျှံနေပြီဟုတ်လား။ ဒီတော့ ရေးတော့ဗျာ၊ စုပူးဖောက်တော့ဗျာ၊ စုပူးဆိုတာ တစ်နေ့အသုံးလိုရင် သုံးရအောင် စုဆောင်းထားတာ၊ အခုခေတ်လူငယ်တွေဟာ ပညာငတ်နေကြတယ်။ အသိဉာဏ်ဟာ နေကြတယ်။ ဒီ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်တွေအတွက် ရေးပါလို့ ဇွတ်တိုက်တွန်းတော့မှ ရေးဖြစ်တော့တယ်။

သူရေးပြီးဆိုတော့လည်း ကျွန်တော်တို့ လိုက်မမှီအောင် ရေးနိုင်
သူဖြစ်တယ်။ အပါတ်စဉ် ၇၃နယ် ၂ စောင်၊ မဂ္ဂဇင်း ၆ ဆောင် လောက်မှာ
အလျင်မပြတ်ရေးနိုင်သူ ဖြစ်လာတယ်။ လှမိုး(ပညာရေး)လျှမ်းထက်၊
ခိုင်မိုးဦး စတဲ့ကလောင်နာမည်တွေနဲ့ မဂ္ဂဇင်းတစ်အုပ် မှာ ၂ ပုဒ်လောက်
ရေးနိုင်တယ်။

အနှစ်လေးဆယ်လောက် စုထားသော စာစုပူးကြီးဖောက်လိုက်
ခြင်းဖြင့် ယနေ့လူငယ်တို့၏ စာပေအာသာကို တစ်စုံတရာသော အတိုင်း
အတာအထိ “အဆာပြေ” စေလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

မောင်ကျောက်တိုင်

စာရေးသူ၏အမှာစာ

အမှန်စင်စစ် ကျွန်တော်သည် စာရေးဆရာတစ်ယောက် မဟုတ်
ပါ။ စာမရေးရလျှင် မနေနိုင်သူမျိုး မဟုတ်သကဲ့သို့ စာရေးခြင်းဖြင့်
အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းသူမျိုးလည်း မဟုတ်ပါ။ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်
စာရေးတတ်သူဟုလည်း ဘယ်တုန်းကမျှ ထင်မှတ်ဖူးသူ မဟုတ်ပါ။ ထို့
ကြောင့်ပင် ဝန်ထမ်းအလုပ်မှ အနားယူပြီးသည့် အရွယ်အထိ ကလောင်
သွားကို စာရွက်ပေါ်တင်ရန် စိတ်မကူးခဲ့။ သို့ပါလျက် ယခု ဘာကြောင့်
စာရေးဖြစ်သလဲ။

ကျွန်တော်သည် စာချစ်သူတစ်ဦးကား အမှန်ဖြစ်ပေ၏။ စာဖတ်
တတ်သည့်အရွယ်မှစ၍ ယနေ့ထိကိုင်အောင် စာအုပ်နှင့် ကျွန်တော်သည်
တစ်ယောက်ကိုကပ်ယောက် အမြဲတမ်းကြည့်နေချင်သော ကြင်စဦးမောင်နံ
ကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤဥပမာသည် ကာမဂုဏ် ခံစားပူသဘောကို ဆောင်
သောကြောင့် စာအုပ်အပေါ်၌ ထားရှိသော ကျွန်တော်၏ သဘောထားကို
ပြည့်ပြည့်ဝဝ ဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်းရှိမည် မထင်ပါ။ ကျွန်တော့်အတွက်မှာ

စာအုပ်များသည် စံစားမှုရသကို ပေးသည်သာမက အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာ အဟာရဓာတ်ကိုပေးသည့် ဆေးဝါးများသဖွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်ဘဝ၏ ရှင်သန်တိုးတက်မှုသည် စာအုပ်များ၌ ရေသောက်မြစ် ခံပါသည်။ စာအုပ်များနှင့် ကင်းဝေးရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်ဦးနှောက် လည်း သေသွားပေလိမ့်မည်။ အသက်ရှင်နေပါလျက် စိတ်အဟာရချို့တဲ့ သောကြောင့် ဦးနှောက်သေနေကြသောသူများကို ကျွန်တော် တွေ့နေရ သည်။ သူတို့၏ တန်ဖိုးသည် သုညအောက်သို့ပင် ကျရောက်ကာ အနုတ် လက္ခဏာပြနေသည်ဟု ကျွန်တော်မြင်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အသက်ရော ဦးနှောက်ပါ ရှင်သန်တိုးတက်လိုသည့် ကျွန်တော်သည် စာအုပ်များနှင့် အဆက်မပြတ် မွေ့လျော်ကာ စာချစ်သူဟူသော ဘွဲ့ထူးကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး ခံယူထားခြင်းဖြစ်သည်။

ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်၏ ဘဝ၌ နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်မျှ ကျင့်လည်ခဲ့သည့် ကာလအတွင်း ကျောင်းသားလူငယ်တို့၏ ဘဝအပေါ် တွင် စာအုပ်စာပေတို့၏ သြဇာလွှမ်းမိုးမှုကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပြန်ရာ စာအုပ်အပေါ် ချစ်ခင်လေးစားစိတ်သည် တိုး၍ပင် နိုင်မာ လာသည်။ ဤနေရာ၌ စာအုပ်စာပေဆိုသည်မှာ ကျောင်းသုံး ပြဋ္ဌာန်း စာအုပ်မျှကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်ပါ။ သုတ ရသ ဒဿနဆိုင်ရာ အထွေထွေ စာအုပ်တို့ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ရသစာပေတို့ကြောင့် လူငယ်တို့၌ နူးညံ့ သိမ်မွေ့သော စိတ်ဓာတ်များ ဖြစ်ထွန်းလာပုံ၊ သုတစာအုပ်များကြောင့် အသိအမြင် ကျယ်ပြန့်လာပုံ၊ ဒဿန စာအုပ်များကြောင့် ရင့်ကျက်တည် ကြည်လာပုံတို့မှာ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်၏ စာသင်ခန်း၌ လက်တွေ့ ထင်ရှားလှပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စာချစ်သူ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်တပည့်များကို စာပေချစ်ရန်၊ စာများများဖတ်ရန် အမြဲလှုံ့ဆော် အားပေးခဲ့သည်။ ကျောင်းစာကြည့်တိုက်၌ ဖတ်သင့်ဖတ်ထိုက်သည့်

စာအုပ်များ စုံစုံလင်လင်ရှိရန် ရှာဖွေခဲ့သည်။ ကိုယ်တိုင်ဖတ်ရန် စာအုပ်ကို သာမက ကျောင်းသားလူငယ်များဖတ်ရန် စာအုပ်တို့ကိုပါ အပတ်တကုတ် ရှာဖွေစုဆောင်းခဲ့သော ကျွန်တော်ကို စာရူးပေရူးဟုပင် နားမလည်နိုင် သူတို့အနေနှင့် ထင်ကောင်းထင်ပေမည်။

စာသင်ခန်းမှ ထွက်ခွာလာပြီးသည့်နောက်တွင် ကျွန်တော် သည် စာအုပ်များရှိသည့်နေရာသို့ ပို၍ပင် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ စာအုပ် ဆိုင်များ စာကြည့်တိုက်များသို့ နေ့စဉ်လိုလိုပင် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် မိမိလိုပင် စာအုပ်ကို ချစ်မြတ်နိုးသူတို့နှင့် ပိုတွေ့ဖြစ်သည်။ မိမိငယ်စဉ်က လိုပင် စာအုပ်အပေါ် အရူးအမူးဖြစ်ကြသော လူငယ်များကို တွေ့ရ၍ သဘောကျမိသည်။ သို့သော် သူတို့မှာ ကိုယ့်လောက် ကံမကောင်းကြ။ ကျွန်တော်တို့ စာအုပ်ဝယ်သည့် ကာလကဆိုလျှင် စာအုပ်များမှာ မဝယ် နိုင် မသိမ်းနိုင်အောင်ပင် ပေါများလှသည်။ မြန်မာလိုရော အင်္ဂလိပ်လိုပါ စာအုပ်များ ပေါလှသည်ဖြစ်ရာ စာချစ်သူများအတွက် ရွှေခေတ်ဟုပင် ပြော နိုင်သည်။ ယခုအခါတွင်ကား (အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်လို ရေးထားသည့်) စာအုပ်များမှာ ရှားပါးလှသည်။ စာချစ်သူ လူငယ်များကို ကျွန်တော်ဖတ် ဖူးသည့် စာအုပ်များအကြောင်း ရည်ညွှန်းပြောပြရသည်မှာ အားနာစရာ ကောင်းနေသည်။ ဖတ်ချင်၍ လိုက်လံရှာဖွေသော်လည်း မတွေ့နိုင်သော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ တချို့ စာအုပ်များတွင် ပါရှိသည့်အကြောင်းအရာတို့မှာ သူတို့အတွက် အထူးအဆန်းလိုဖြစ်နေသည်။ စာချစ်သူများအနေနှင့် သိသင့်သိထိုက်သည့် မြန်မာစာပေနှင့် အနောက်တိုင်းစာပေ၏ ဆက်နွယ် မှုများအကြောင်း၊ မြန်မာစာရေးဆရာတို့နှင့် နိုင်ငံခြားစာရေးဆရာတို့၏ ဆက်သွယ်မှုများအကြောင်းတို့မှာ စာအုပ်စာတန်း ရှားပါးမှုကြောင့် တစ် ကြောင်း၊ ဘာသာစကား အခက်အခဲကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ လူငယ်များ လက်လှမ်းမမီဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ဤသို့ဖြင့် စာချစ်သူလူငယ်များအတွက်

မိမိဖတ်မှတ်ဖူးသည့်အကြောင်းအရာတို့ကို သိစေချင်သော စိတ်ဆန္ဒ နိုးကြွလာပြီး လျှမ်းထက်ဟူသော ကလောင်တစ်ချောင်းကို မွေးထုတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စာရူးပေရူး စာချစ်သူတစ်ဦး၏ မမျှော်လင့်ဘဲ ပေါ်ထွန်းလာသော ကလောင်တစ်ချောင်းဖြစ်ပါသည်။

လူတစ်ယောက်၏ တိုးတက်ရှင်သန်မှုသည် စာအုပ်စာပေမှ ရရှိသော အသိပညာ၌ အကြောင်းခံကြောင်းပြောခဲ့ပြီ။ သို့သော် စာအုပ်စာပေ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့၌လည်း တိုးတက်ရှင်သန်မှုရှိသည်။ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ စာပေယဉ်ကျေးမှုသည် ထီးတည်းနေခြင်းဖြင့် တိုးတက်လာရိုးမရှိပါ။ အခြား အခြားသော စာပေယဉ်ကျေးမှုတို့နှင့် ကူးလူးဆက်ဆံခြင်းဖြင့်သာ တိုးတက်ကြီးပွားလာရသည်။ ယခု ဆောင်းပါးများသည် မြန်မာစာပေ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု၌ တိုင်းခြားစာပေများက မည်သို့ အကြောင်းပြုပုံ ဆက်စပ်ပုံကို ဟိုတစ်စ သည်တစ်စ ခြေရာခံပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ စာပေတိုးတက်မှု သမိုင်းသိမြင်လျှင် စာပေတိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းအတွက် လုပ်ဆောင်ရန် နည်းလမ်းများကိုတွေ့ရမည် စာပေတိုးတက်လျှင် လူတို့၏ဘဝသည် တိုးတက်မည်။ လူမျိုးနိုင်ငံတိုးတက်မည်။ ဤယုံကြည်ချက်ဖြင့်ပင် ဤဆောင်းပါးများကို ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လျှမ်းထက်

မြန်မာပြည်ရောက် အဂ္ဂါစနိုး

၁၉၄၉ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ကျွန်တော်တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းသို့ တက်ရောက် သင်ကြားနေရပြီဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်အတွင်းတိုင်းထန်လေပြီ။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် စစ်ဆေးမည်ဟု ကြေညာထားသော တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို ဧပြီလတွင် စစ်ဆေးမည်ဟု စာမေးပွဲ အချိန်စာရင်းကို ပြောင်းလိုက်သည်။

ကျွန်တော်တို့ လက်ရေးစာစောင်တွေ ထုတ်ကြ၏။ စာတွေဖတ် ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်သည် တရုတ်ပြည်ရေးရာ ပါရဂူကြီး ကွယ်လွန်သူ မစ္စတာအဂ္ဂါစနိုးရေးသည့် တရုတ်ပြည်ပေါ်မှကြယ်နီ မြန်မာဘာသာပြန်ကို ကျွန်တော်ဖခင်၏ တပည့်ဖြစ်သူ ကိုထွန်းကြွယ် (ဒိုလ်မီးတောက်၊ ကွယ်လွန်)ထံမှ ရရှိသဖြင့် ပထမဆုံးအကြိမ် ဖတ်ရှုခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်ဆိုသူကိုမသိပါ။ စာရွက်များမှာ ဝါနေလေပြီ။ မြန်မာလက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျပန်တော်လှန်ရေး ကြီးအတွင်းက

အဂ္ဂါစနိုး (ယာအစွန်)

ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ ချုပ်က ဖြန့်ချိခဲ့သည့် စာစောင်ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ဘာသာပြန်မှာ အပြည့်အစုံ ဘာသာပြန် ဆိုထားခြင်း မဟုတ်ပေ။

စစ်ကြိုခေတ်က ကျော်ကြားခဲ့သည့် စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ကျော်ကြားခြင်းမှာ ချန်ကေဂျိတ်က တရုတ်တော်လှန်ရေးသမားများနှင့် တရုတ်တော်လှန်ရေးကြီးအကြောင်း သတင်းမှန်များကို ကမ္ဘာ့ကမမိရန် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သတင်းအမှောင်ချ ပိတ်ပင်ထားခဲ့၏။ တော်လှန် ရေးကြီးဖြစ်နေသည်မှာ ၁၀ နှစ်ကြာပြီဖြစ်သော်လည်း တရုတ် ပြည်သူများ ပင် သတင်းမှန်ကို ကြားသိရခြင်းမရှိပေ။ ထိုအချိန်တွင် အမေရိကန် သတင်းစာဆရာကြီး အဂ္ဂါစနိုးသည် တောအထပ်ထပ်တွင် ချထားသော ချန်ကေဂျိတ်၏ တပ်များကို ဖြတ်ကျော်၍ တရုတ် တော်လှန်ရေးနယ်မြေသို့

ခက်ခဲစွာ ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ပြီး တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံ ကာ တရုတ်တော်လှန်ရေးကြီးနှင့် ပတ်သက်သော သိသင့် သိထိုက်သည် များကို “တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီ” ဟူသောအမည်ဖြင့် ၁၉၃၇ ခုနှစ် ခန့်က ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ (ယင်း စာအုပ်ကို ဆရာတင်ထွေးက မြန်မာ ပြန်ဆို၍ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်၏။)

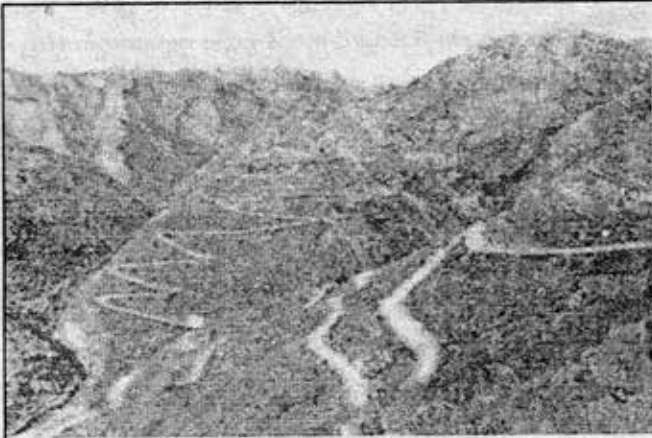
ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ပရဂျက်သို့ ရောက်သောအခါ တရုတ်ပြည် ပေါ်မှ ကြယ်နီကို နောက်တစ်ခေါက် ဖတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ် ဘာသာ ဖြင့် ရေးထားသော မူရင်းဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါစနိုး၏ “တရုတ် ပြည်ပေါ်က ကြယ်နီ” သည် ခရီးသွားမှတ်တမ်း တစ်ခုသာမက နိုင်ငံရေး ကျမ်းတစ် စောင်သဖွယ် ဖြစ်လေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်တော့မည့် အခြေ အနေအရပ်ရပ်၊ စစ်ကြီးပြီးဆုံးခဲ့လျှင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများတွင် တွေ့ကြုံ ရသည့် ပြဿနာများ၊ ဗြိတိသျှကို ကိုလိုနီ နယ်ပယ်များအတွင်း တွေ့ကြုံရ မည့် လွတ်လပ်ရေးအုံကြွမှုများကို ကြိုတင်နိမိတ်ဖတ် ထားခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၅၂ ခုနှစ်ခန့်တွင် စနိုးရေးသားသည့် (People On Our Side) “ကျွန်တော်တို့ဘက်မှ ပြည်သူများ” ဟူသော စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ အဂ္ဂါစနိုးသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်၊ မီးလျှံကြီး၊ အရှေ့ဖျား သို့ ကူးစက်လာသောအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ပြန်သွားခဲ့သည်။ အမှန်အားဖြင့် အဂ္ဂါစနိုးသည် စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ တစ်ဦး သာဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦးမဟုတ်။ သို့သော် သူ့အမြင်သည် မျှတသည်။ ဘက်လိုက်ခြင်းမရှိ၊ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း မြင်သူဖြစ်၏။ သို့သော် သူ့ အမှန် အတိုင်းရေးသည်ကို တချို့ကမကြိုက်။ သူမှန်သည် ထင်လျှင် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြတ်ပြတ်သားသားရေးရသည့် အားမာန် အပြည့်ရှိသည့် စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်၏။ သူ့ကြိုးစားမှု၊ သူ၏ပြတ်ပြတ် သားသား

တင်ပြမှုများကြောင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် တရုတ်ပြည် သို့သမ္မတ နိုင်ငံတို့၏ ဆက်ဆံရေးသည် ပြန်လည် ကောင်းမွန်လာခဲ့ရသည်။

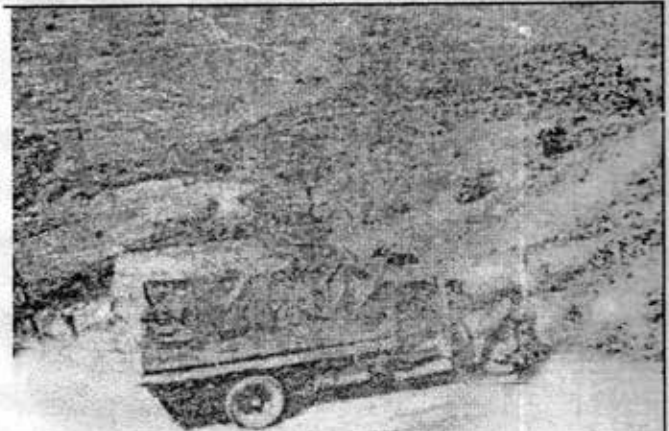
ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးလျှံကြီး တောက်လောင်နေချိန်၊ အမေရိကန်ပြည် ထောင်စု စာရေးဆရာများအသင်းကြီးမှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် ဟောပြော ပွဲများတွင် အဂ္ဂါစနိုးသည် “အိန္ဒိယပြည်နှင့် မြန်မာပြည်” တို့အား လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပြောခဲ့သူဖြစ်၏။ သူ့အား နိုင်ငံ့ခေါင်း ဆောင်ကြီး အသီးသီးတို့က လေးစားကြသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု သမ္မတကြီး ရုစဗဲသည် သူ့အိမ်ဖြူတော်သို့ ဖိတ်ခေါ်၍ မိနစ် ၄၀ ကျော် ကြာမြင့်စွာ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အဂ္ဂါစနိုး၏ အမြင်များကို သမ္မတကြီး ရုစဗဲက လေးလေးစားစား လက်ခံခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက

အဂ္ဂါစနိုးသည် နာမည်ကျော်ဝါရင်တန်ပို့စ် (Post)သတင်းစာကြီး သတင်းထောက်နှင့် ပင်တိုင်ဆောင်းပါးများ ရေးသားရန် စစ်မီးလျှံများ ကြားမှ အရှေ့ဖျားနိုင်ငံများသို့ ထွက်လာခဲ့ပြန်သည်။ ပထမဆုံး အီဂျစ် ပြည်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားနှင့် အီဂျစ်ပြည်သူတွေ ကြားတွင် ဖြစ်ပွားနေရသည့် ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓါတ်၊ လွတ်လပ်ရေးကြီး ပမ်းမှုတို့ကို ဆောင်းပါးများရေး၍ အမှန်အတိုင်း တင်ပြခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမားသည် အဂ္ဂါစနိုးအား မလိုလားအပ်သူဟု မြင်သည်။

စနိုးသည် အိန္ဒိယပြည်သို့ ရောက်လာခဲ့ပြီး “ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီ နယ်ချဲ့ သမားထွက်သွား” ဟု ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက် တောင်းဆိုနေကြ

တရုတ်မြန်မာလမ်းမကြီး

သည့် အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး မြန်မာပြည်သို့ ခြေဦးလှည့်ခဲ့သည်။ တရုတ်မြန်မာလမ်းကြီးသို့လည်း သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်။ ကျွန်တော်အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် “ကျွန်တော်တို့ဘက်မှ ပြည်သူများ” စာအုပ်တွင် တစ်စေ့တစ်စောင်း ရေးသားတင်ပြခဲ့သည်။ ဤအကြိမ်သည် ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံသို့ အဂ္ဂါစနိုးပထမဆုံးရောက်ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်များ လက်အောက်သို့ ကျရောက်သွားသောအခါ အဂ္ဂါစနိုးသည် အိန္ဒိယပြည်မှာပင် ခေတ္တနေထိုင်ခဲ့လေသည်။ မြန်မာပြည်မှ ကွယ်လွန်သူ ဦးသိန်းဖေ (ဦးသိန်းဖေမြင့်) သည် ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုအတွက် ပြည်ပအကူအညီရယူရန် အိန္ဒိယပြည်သို့ သွားရောက်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်အာဏာပိုင်များက ဦးသိန်းဖေခေါင်းဆောင်သော မျိုးချစ်လူငယ်တွေကို မယုံ။

ဤအချိန်တွင် စာရေးဆရာကြီးအဂ္ဂါစနိုးနှင့် ဆရာဦးသိန်းဖေတို့ စတင်တွေ့ဆုံကြရသည်။ အဂ္ဂါစနိုး၏ အကူအညီပေးမှုကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးသမားများနှင့် အဆက်အသွယ် ရရှိခဲ့သည်ဟု ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်၏ “စစ်တွင်းခရီးသည်” တွင် ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ကြရသည်။ အဂ္ဂါစနိုးသည် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်သူတွေကို သံယောဇဉ်ရှိသူဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတော် လွတ်လပ်ရေးကြီးရရှိအောင် ကြိုးပမ်းပေးခဲ့သည့် ပြည်ပနိုင်ငံခြားသားများတွင် ပါဝင်လေသည်။

ထိုစဉ်က သူသည် ဆရာဦးသိန်းဖေ (မြင့်) အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော "What Happened In Burma" စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေနိုင်ရန် အကူအညီပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ စနိုးကိုယ်တိုင် ထုတ်ဝေသူ ရှာဖွေပေးခဲ့ပြီး ယင်းစာအုပ်တွင် မစ္စတာစနိုးကိုယ်တိုင် နိဒါန်းရေး

သားပေးခဲ့လေသည်။

ထိုစာအုပ်တွင် ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်သည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားကို ပြည်သူတွေက တိုက်ပွဲအမျိုးမျိုးဝင်ခဲ့ကြပုံ၊ ဗြိတိသျှအစိုးရဖိနှိပ်သဖြင့် မြန်မာမျိုးချစ်လူငယ်များ ဂျပန်တို့နှင့်ပေါင်းခဲ့ရပုံ၊ မြန်မာနိုင်ငံအား လွတ်လပ်ရေးပေးမည်ဟု ဂျပန်တို့ကကတိပေးခဲ့ပုံ၊ သို့သော် ကတိမတည်ရုံမက မြန်မာပြည်သူလူထုကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းပုံ၊ ဂျပန်ကို တော်လှန်ရန် စည်းရုံးနေကြပုံများကို ရေးသားထားခဲ့သည်ဟု ဆိုလေ သည်။

အဂ္ဂါစနိုးသည် ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်ရေးသားသည့် (What Happened In Burma) စာအုပ်တစ်အုပ်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသမ္မတကြီးရစဉ်ထံသို့ ပို့ပေးခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ စနိုးကား ဤကဲ့သို့ ကျွန်တော်တို့ပြည်သူတွေကို သံယောဇဉ်ရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူရေးသားခဲ့သည့် “ကျွန်တော်တို့ဘက်မှ ပြည်သူများ” စာအုပ်တွင် ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘုရင်ခံဖြစ်ခဲ့သော ဆာဒေါ့မန်စမစ် အစိုးရအဖွဲ့၏ ချွတ်ခြံကျပုံကို သူ့စာအုပ်တွင် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ဖြင့် မြန်မာပြည်သူတွေဘက်မှတင်ပြခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်ကြီး၏ အခန်း၃ခန်း၌ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်ခဲ့ခြင်းဟူသောခေါင်းစဉ်ဖြင့် မြန်မာပြည်သူတွေက ဗြိတိသျှအစိုးရပေါ် တုန်ပြန်မည့်အချက်ကို ထောက်ပြခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအတွက် ကမ္ဘာ့စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး သိရှိစေရန် တင်ပြပေးခဲ့လေသည်။ အိန္ဒိယပြည်ကိုထွက်ပြေးခဲ့ရသော ဂျပန်ပြေး ဘုရင်ခံ ဆာဒေါ့မန်စမစ်အကြောင်းကိုလည်း အဂ္ဂါစနိုး၏ “ကျွန်တော်တို့ဘက်မှ ပြည်သူများ” ဟူသောစာအုပ်တွင် ဝေဖန်ရေးသားခြင်းဖြင့် မြန်မာပြည်သူတွေ၏ လွတ်လပ်ရေး တောင်းဆိုမှုကို ထင်ဟပ်ခဲ့ရာလေသည်။

ထိုစဉ်က အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ရောက်ရှိနေသည့် ဦးသိန်းဖေမြင့် နှင့် မျိုးချစ်လူငယ်များကို အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားများ အား ဆန့်ကျင်နေကြသည့် အင်အားစုများနှင့် တွေ့ဆုံပေးခဲ့ရာတွင် အဂ္ဂါစနိုးသည် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

မစ္စတာစနိုးသည် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ မြန်မာလမ်းမကြီး၊ တရုတ်ပြည်မှတစ်ဆင့်မော်စကိုအထိ စစ်သတင်းထောက်အဖြစ် အန့် ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ သူ့ရောက်ရှိခဲ့သည့်ဒေသများတွင် သူ့ဝါသနာ၊ သူ့အလေ့အထအတိုင်း စေ့စေ့စပ်စပ် လေ့လာသည်။ တာဝန်ရှိသူများ သာ တွေ့ဆုံခြင်းမဟုတ်။ ပြည်သူထံသို့အရောက်သွား၍ အသေးစိတ် လေ့လာသည်။ (တရုတ်မြန်မာလမ်းမကြီး ဓာတ်ပုံများ ကို မိတ္တူကူးယူ ဖော်ပြထားပါသည်) အဂ္ဂါစနိုးသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးကြီး တောက် လောက်နေချိန်တွင် အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့၏ လွတ်လပ်ရေးကို ကြေညာပေးရမည်ဟု သူ့ဆောင်းပါးများမှ ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမားကို တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရက တရုတ် မြန်မာလမ်းမကြီးကို ဝိတ်ပေ့လို့ကံသောအခါ နယ်ချဲ့ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ဂျပန်ဖက်ဆစ် တို့အား သူတို့ကိုမတိုက်ရအောင် မျက်နှာ လုပ်သည်ဟု ဝါရှင်တန်ပို့(စ) သတင်းစာမှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ခဲ့လေသည်။

အဂ္ဂါစနိုး၏ စာအုပ်များသည် ဝတ္ထုဖတ်ရသကဲ့သို့ တသသ ဖြစ်စေလေသည်။ စာရေးကောင်းသူဖြစ်သဖြင့် သူ့ခရီးသွားမှတ်တမ်း များသည် ကျမ်းတစ်စောင်လို မှတ်သားဖွယ်အချက်အလက်များ ပါဝင်သော်လည်း စာဖတ်သူကိုငြိမ်းငြိမ်းမရှိပေ။ ထိုစဉ်က ထုတ်ဝေ ပြီးစီးခဲ့သည့် စာအုပ်များမှာ-

- (၁) Journey to the begining မူလအစသို့ ခရီးထွက်ခြင်း။
- (၂) Scorched Earth (မီးလောင်မြေ၊ ဆရာမြသန်းတင့် ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။
- (၃) People on our side “ကျွန်တော်တို့ဘက်မှ ပြည်သူများ”
- (၄) Red Star Over China “တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီ”၊ ဆရာတင်ထွေး ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။
- (၅) Far Eastern Front အရှေ့ဖျားစစ်မျက်နှာ
- (၆) Living China (တရုတ်ပြည်မှ ဝတ္ထုတိုများကို စုပေါင်းထား ခြင်း ဖြစ်သည်။)

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးခဲ့ပြီး ၁၉၄၈ နှစ်ဦးတွင် မြန်မာပြည် သို့ ဒုတိယအကြိမ် ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကွဲအက်ရေးနှင့် ကွဲထွက်ရေး မှန်တိုင်းထန်နေလေ ပြီ။ စာရေးဆရာကြီး အဂ္ဂါစနိုးသည် မြန်မာပြည်ရောက်ရှိသောအခါ သူ့မိတ်ဆွေကြီး ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်အိမ်တွင် တည်းခိုနေထိုင်ခဲ့ပြီး မြန်မာပြည်သူတွေအကြောင်း အသေးစိတ်လေ့လာသွားခဲ့သည်။ အစိုးရ အာဏာရရှိသူတွေနှင့်လည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ဗိုလ်တထောင် ဘက်ရှိ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံတွေသို့ သွားရောက်၍ အလုပ်သမားများနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခဲ့ရုံသာမက လမ်းဘေးမှ ပြောင်းဖူးဖတ်ကို အလုပ်သမားတွေနှင့်အတူ ရင်းရင်းနှီးနှီး အတူ စားသောက်ခဲ့သည်ဟု နောင်တွင် ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်က ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာတွင် ဆောင်းပါးရေးသားခဲ့လေသည်။

အဂ္ဂါစနိုးသည် လက်ဝဲဝါဒကို ယုံကြည်သူ၊ ခေါင်းဆောင်ကြီး များနှင့် တွေ့ဆုံရန် စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း အကြောင်းမညီညွတ်သဖြင့်

တွေ့သွားနိုင်ခြင်း မရှိဟု ဆိုလေသည်။ နောက်ထပ် မြန်မာပြည်သို့ လာရောက်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ မသိရတော့ပေ။ ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်၏ စာများတွင် သူနှင့် အဂ္ဂါစနိုးသည် ၁၉၆၂ခုနှစ်ခန့်က မော်စကိုတွင် တစ်ကြိမ်တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး စာအဆက်အသွယ် ရရှိသည်ဟု ဆိုလေသည်။

အဂ္ဂါစနိုးသည် တရုတ်ပြည်သို့ ဝင်ခွင့်ရသည်နှင့် ပြန်သွားခဲ့ပြန်သည်။ တရုတ်ပြည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့် ခင်မင်သူ ဖြစ်သဖြင့် တရုတ်ပြည်အကြောင်း အသေးစိတ် လေ့လာခွင့်ရခဲ့ပြန်သည်။ ၁၉၇၄ခုနှစ်ခန့်က တရုတ်ပြည်၊ ယိနန်ပန်းသို့ လျှို့ဝှက်စွာ သွားရောက်ခဲ့စဉ်က လမ်းပြဖြစ်သူကျောင်းသားလူငယ်ကလေးမှာ ထိုစဉ်က ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ တရုတ်ပြည်၏ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

တော်လှန်ရေးကြီး ဖြစ်ပွားနေစဉ် မဒမ်ဆွန်ယက်ဆင်မှ မော်စီတုံးထံပေးအပ်သောစာကို လျှို့ဝှက်စွာ ယူဆောင်သွားသူမှာ မစ္စတာစနိုးပင် ဖြစ်၏။ ပီကင်းမြို့တော်ကြီးတွင် ဂျပန်တို့က ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ပွဲတွေ ဆင်နွှဲနေချိန်၊ ချူအင်ချောင်းဇနီးတင်ရင်ချောင်ကို ဂျပန်တို့လက်မှ လွတ်မြောက်ရန် အကူအညီပေးခဲ့သူမှာလည်း အဂ္ဂါစနိုးပင်ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်တော်လှန်ရေးကြီးကို မစ္စတာစနိုးသည် အများဆုံး အကူအညီပေးခဲ့သူ၊ ကမ္ဘာ့စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးသိအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်သဖြင့် သူ့အား တရုတ်ခေါင်းဆောင်ကြီးများက လေးစားကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တရုတ်ပြည်မှအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ပြန်လာခဲ့ပြီး "The Other Side Qf The River" စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့၏။ ယင်းစာအုပ်ကို ဆရာကြီးဒေါ်ဟတာက "ဘဝချင်း မတူသည့် တရုတ်ပြည်" ဟု ဘာသာပြန်ဆို၍ ၁၉၆၅ ခုနှစ်ခန့် ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ ခွဲ၍

ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

အဂ္ဂါစနိုးသည် အမေရိကန်၊ မစ်စီစီပြည်နယ်သားဖြစ်၏။ တရုတ်ပြည်သို့ ချီကာဂို ထရိုဗြန်းသတင်းစာ၏ သတင်းထောက်တစ်ဦးအဖြစ် အသက် ၂၂နှစ်အရွယ်ကပင် ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ သူ၏ ရိုးရိုး သားသားကြီးစားမှုနှင့် စာအရေးအသားကောင်းသဖြင့် လန်ဒန်မြို့မှ ထုတ်ဝေသော လန်ဒန်ဒေးလီးဟဲရယ်၏ သတင်းထောက်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ နယူးယောက်ဆန်းဒေးသတင်းထောက်၊ ဆက်တာဒေး အီးဗီးနှင့်သတင်းထောက်အဖြစ် ခန့်ထားခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ နာမည်ကျော်လိုက်ဖ် မဂ္ဂဇင်းကြီး ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်အဖြစ် တရုတ်ပြည်အကြောင်း ဆောင်းပါး မြောက်မြားစွာ ရေးသားခဲ့သူ ဖြစ်လေသည်။

အဂ္ဂါစနိုးသည် တရားမျှတစွာနှင့် ရိုးသားစွာ မြင်သမျှ ကြား သမျှကို ကောင်းစွာ သရုပ်ဖော်ရေးသားနိုင်သူဖြစ်သဖြင့် သူ ပထမဆုံး ရေးသားခဲ့သည့် "တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီ" စာအုပ်ဖြင့် တစ်မဟုတ်ချင်း ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီးအဖြစ် ရောက်ရှိသွားခဲ့၏။

၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် စနိုးသည် တရုတ်ပြည်သို့ နောက်ဆုံး သွားခဲ့ပြီး "The Long Revolution" (ငှာကင်များ၏ တောင်ဘက်မှ ပင်လယ်များ၏ မြောက်ဘက်သို့) ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ဆရာမြသန်းတင့် ဘာသာပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်လေသည်။ ထိုစာအုပ်ကို ရေးသားနေစဉ် ကင်ဆာရောဂါ ကပ်ရောက်နေပြီဖြစ်သည်။

ဆရာကြီးအဂ္ဂါစနိုးသည် ၁၉၇၀ ခုနှစ်မှစ၍ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတွင် အခြေတကျနေထိုင်ခဲ့သည်။ ၂ ရောပတိုက်သားများတွင် တရုတ်ပြည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့် အချိန်မရွေး တယ်လီဖုန်းဆက်၍ ပြောနိုင်သူမှာ

အဂ္ဂါစနိုးတစ်ဦးတည်းပင် ရှိသည်ဟု ဆိုကြလေသည်။ အဂ္ဂါစနိုး မကျန်း မမာဖြစ်နေပြီဟု သိရသောအခါတွင် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ အစိုးရသည် အထူးကုဆရာဝန်ကြီး ၃ ဦးနှင့် သူနာပြုဆရာမတစ်ဦး စေလွှတ်၍ ပြုစုစောင့်ရှောက်စေခဲ့၏။ သို့သော် သေခြင်းတရားက အနိုင်ယူသွားခဲ့လေသည်။ သူ ကွယ်လွန်သောအခါ တရုတ်ပြည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများက သဝဏ်လွှာများပေးပို့ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာကြီးများတွင် “တရုတ်ပြည်မှ ကြယ်နီကြီး ကြွေကျခဲ့လေပြီ” ဟု ရေးသားဖော်ပြခဲ့လေသည်။

ကျမ်းကိုး

၁။ *People On Our Side* By Edgar Snow

၂။ *Far Eastern Front* By. Edgar Snow

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၄)၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၀၀။

မြန်မာပြည်ရောက် နန်းစွန်ဘုရင်

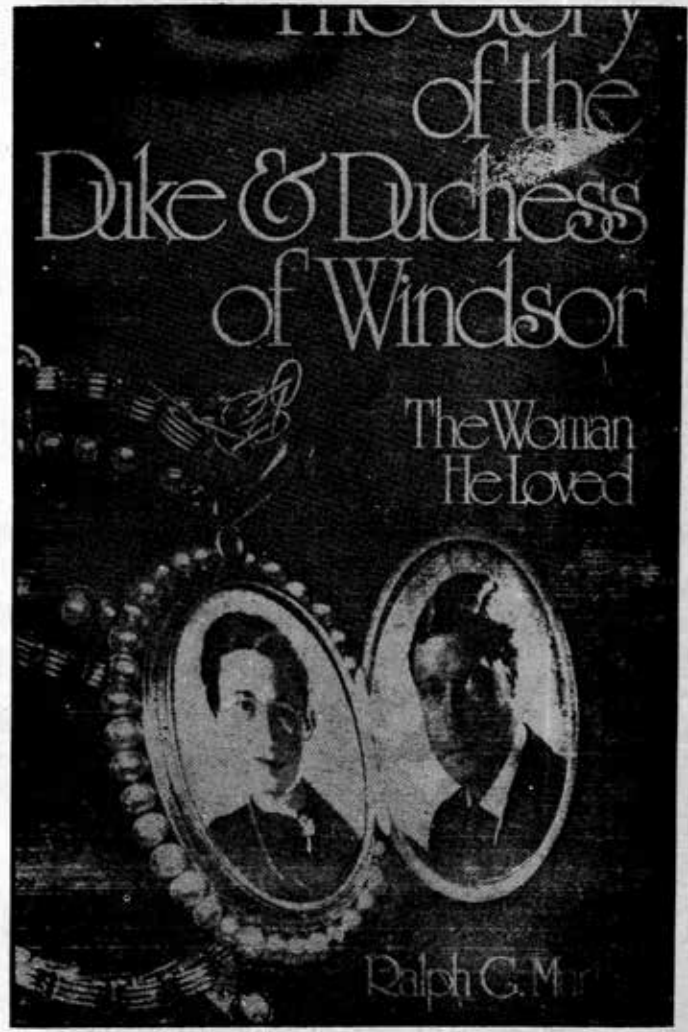
ကျွန်တော်သည် ၁၉၅၅ ခုနှစ်လောက်က အဋ္ဌမမြောက် အက်ဒွပ်ဘုရင်ဆိုသော ဘွဲ့နာမကို အချစ်အတွက် စွန့်လွှတ်၍ ဝင်ဆာမြို့စားကြီး အမည်ခံ ပက်ထရစ်ဒေးဗစ်၏ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ (A King's Story) ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။ သူ့ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ လွမ်းမောဖွယ် ဖြစ်သဖြင့် ဖတ်ရှုရသူတို့အဖို့ တသသဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ပက်ထရစ်ဒေးဗစ်အမည်ခံ ဝင်ဆာမြို့ကြီးကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူးခဲ့ပေ။ ကျွန်တော်တို့ မမွေးမီ ၁၉၂၂၊ ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်က ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဝင်ဆာမြို့စားကြီးမှာ ဝေလမင်းသားဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကာလကတ္တားမြို့မှ တစ်ဆင့် “ရီနောင်းသဘော့ဖြင့် ရောက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၂၂ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် မီးရထားဖြင့်မန္တလေးသို့ သွားပြီး ၈ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ခဲ့လေသည်။ ဗြိတိသျှ အစိုးရ၏ အမိန့်အရ မီးရထားလမ်းတစ်

လျှောက်ကို မြန်မာ တောင်သူလယ်သမားကြီးများက စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့ကြရသည်ဟုဆိုသည်။

ဇန်နဝါရီလ (၉) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကန်တော်ကြီးတွင် ဝေလမင်းသားအား ဂုဏ်ပြု၍လှေပြိုင်ပွဲသဘင်ကြီးကို ခြိမ်းခြိမ်းသဲကျင်းပခဲ့လေသည်။ ထိုည၌လည်း မီးထွန်းပွဲတော်ကို ကျင်းပခဲ့သည်ဟု ၁၉၂၂ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် ပညာအလင်းမဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရ၏။ နန်းတော်ရှေ့ ဆရာတင်ကြီးကလည်း “ကန်တော်မင်္ဂလာ စံပျော်ချင်စရာ ဖရင့်စံအော်ဖ်ဝေးလ် လာလျှင် ဝဲလ်ကမ်းမင်” စသည်ဖြင့် သီချင်း ရေးသား၍ သီဆိုခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝေလမင်းသား အလည်အပတ် ကြွရောက်လာမည့်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုသင့်မကြိုသင့် စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံကြသည်များကို ထိုစဉ်က ထုတ်ဝေသော ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ ငွေကုန်ကြေးကျခံလျက် အခမ်းအနားကြီးများ ကျင်းပကြရခြင်းကို အပြစ်တင်ကြသည်။ မန္တလေးမြို့မှာ ထုတ်ဝေသော ဗဟိုရုံစည်သတင်းစာကြီးကမူ “အိမ်နောက်၊ သုဘရာဇာ၊ ဝေလာမြင်းလားကြီး” ဟု သရော်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုစဉ်က ဝေလမင်းသားမှာ လူပျိုကြီးဖြစ်ပြီး ရုပ်ရည် ချောမောလှပသည်ဟု ဆို၏။

အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ကို ခါးခါးသီးမုန်းနေသော မြန်မာလူထုသည် ဝေလမင်းသား လာရောက်ခြင်းကို အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်ကြသည်။ မန္တလေးဦးဘဦး ဦးစီးထုတ်ဝေသော ဗဟိုရုံစည် သတင်းစာကြီးက အထက်ဖော်ပြသည့် ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ကန့်ကွက်ခဲ့သဖြင့် ဝေလမင်းသား၏ အသရေကို ဖျက်သည်ဟု၍ အရေးယူခဲ့၏။ တခြားသတင်းစာဆရာများကိုလည်း အလားတူ အသရေကို ဖျက်သည့် အရေးအသားများကြောင့်

မြတ်သျှအစိုးရက ဖမ်းဆီး၍ နယ်ခြားသို့ ပို့ခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က ရန်ကုန်တွင် အထက်တန်းလွှာမှ ဗြိတိသျှအလိုတော်ရှိ များ၏ သမီးမိန်းမပျိုတချို့နှင့် ဝေလမင်းသားတို့ ကပွဲကျင်းပခဲ့သည်ဟု သတင်းထွက်လာခဲ့လေသည်။ မင်းသားမြန်မာပြည်မှ ပြန်သွားသဖြင့် ဆွေးကျန်ရစ်သော မိန်းမပျိုများက ရတနာဒီပံ ဖရောင်းတိုင်မီး ပူဇော်၍ ဝေလမင်းသား ပြန်လာစေကြောင်း ဓါတ်ရိုက်ကြသည်ဟု ရေးသားခဲ့သဖြင့် ပွက်လောရိုက်ခဲ့သည်။

ဝေလမင်းသားကား အသက် ၄၀ ကျော်အထိ ကြင်ရာတော် မထား၊ လူပျိုကြီးလုပ်နေလေသည်။ ပဉ္စမမြောက် ဂျော့ဘုရင်သည် နန်းသက် ၂၆ နှစ် ၁၉၃၆၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့၌ ကံတော်ကုန်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သားကြီးဖြစ်သော အိမ်ရှေ့စံ လူပျိုကြီးဝေလမင်းသားသည် ၁၉၃၆ ခု မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိသျှအင်ပါယာကြီး၏ အဋ္ဌမမြောက် အက်ဒွပ် ဘုရင်အဖြစ် ရာဇဝင်သေက ခံယူခဲ့လေသည်။

အက်ဒွပ်ဘုရင်၏ နန်းတက်ပွဲကို ကျွန်တော်မိလိုက်သည်။ ထိုစဉ်က မူလတန်းကျောင်းသားဖြစ်နေလေပြီ။ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များကို စွဲလမ်းဖတ်ရှုနေလေသည်။ နန်းတက်ပွဲအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းနှင့် မြို့ပိုင်ရုံးအနီးရှိ မြေကွက်လပ်ကြီးတွင် ခမ်းခမ်းနားနား ဝေလမင်းသားနန်းတက်ပွဲအထိမ်းအမှတ် ကျင်းပခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်း "သူယောင်မယ်ယိမ်း" တွင် ပါဝင်ကပြရသဖြင့် မှတ်မိနေသည်။ မင်းဘူးမြို့မှ အရေးပိုင်မစ္စတာ ဩချပ်ဟု ထင်ပါသည်။ ကြွရောက်၍ အခမ်းအနားကိုဖွင့်လှစ်ပေးသည်။ ကစားပိုင်းများ၊ ဇာတ်ပွဲများ၊ လှည်း ပြိုင်ပွဲများဖြင့် အထူးစည်ကားနေသဖြင့် ကောင်းစွာ မှတ်မိနေသည်။ ဝေလ မင်းသားကို လူကိုယ်တိုင် မတွေ့ရသည့်တိုင် သူ့ကို စိတ်ဝင် စားခဲ့သည်။

အသက် ၄၂ နှစ်တွင် ခမည်းတော် ပဉ္စမမြောက်ဂျော့ဘုရင် နတ်ရွာစံ ၍ ဝေလမင်းသားနန်းတက်သောအခါ မိဖုရားတစ်ပါးနှင့်အတူ ယှဉ်တွဲ၍ နန်းသိမ်းဆင်ခြင်းမပြုနိုင်။ တစ်ကိုယ်တော် နန်းတက်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မင်းဆွေ၊ မင်းမျိုး အသိုင်းအဝိုင်းထဲမှ အချောဆုံး၊ အလှဆုံးမင်းသမီး တစ်ပါးပါးကို လက်ထပ်လေမည်ဟု အင်္ဂလန်နိုင်ငံ အပါအဝင် ကမ္ဘာနိုင်ငံများမှ ယူဆခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထင်သလို ဖြစ် မလာပေ။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ နှစ်ခုလပ်၊ မစ္စစ်ဝေါလေစ်ဝါး ဖီးဆင်ပ ဆင်နှင့် ချစ်ခင်စုံမက်နေသည်ဟု သတင်းတွေ ထွက်လာခဲ့သည်။ အင်္ဂလန် နိုင်ငံမှ ထုတ်ဝေသော ဂျာနယ်များ၊ မဂ္ဂဇင်းများ၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင် စုမှ ထုတ်ဝေသော မဂ္ဂဇင်းများ၊ ဂျာနယ်များတွင် အက်ဒွပ်ဘုရင်နှင့် မစ္စစ် ဆင်ပဆင်တို့အကြောင်း မပါလျှင် ခေတ်မစီဟု ယူဆကြသော သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်သမားများသည် ဖြစ်သည့်နည်းဖြင့် ထိုနှစ်ဦး၏ သတင်းကို လည်းကောင်း၊ ဓါတ်ပုံကိုလည်းကောင်း ရှာကြံ၍ ထည့် ကြသည်။

မစ္စစ်ဆင်ပဆင်ကား မင်းဆွေ၊ မင်းမျိုးလည်းမဟုတ်၊ အပျို လည်း မဟုတ်၊ သို့သော် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဘော်လ်တီမို ပြည် နယ်၏ မယ်အဖြစ် ရွေးခြယ်ခံရသူဖြစ်သဖြင့် ရုပ်ရည်ချောမောလှပသူ၊ မိန်းမပီ သသူဖြစ်၏။

(မစ္စစ်ဆင်ပဆင်၏ ပုံကို မိတ္တူကူးယူဖော်ပြထားပါသည်)

သို့သော် ဗြိတိသျှဘုရင်မိသားစုက လုံးဝသဘောမတူ၊ ဗြိတိသျှ အစိုးရကလည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်သည်။ သို့သော် အက်ဒွပ် ဘုရင်ကလည်း အလျှော့မပေး၊ မစ္စစ်ဆင်ပဆင်ကိုမှ အချစ်ကြီးချစ်ပြီး စွဲလမ်းတမ်းတနေသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များတွင်လည်း

အက်ဒွပ်ဘုရင်၏ အချစ်ရေးကို စိတ်ဝင်စားလာခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာပြဆရာကြီးကပင် “မင်းဆက်ငါးသွယ် ရှင်ဘို့မယ် နန်းလယ် တင်သည်သာ” ဟု ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံကျမ်းလာ ရှင်ဘို့မယ်နှင့် နှိုင်း၍ ပြောခဲ့သဖြင့် သူတို့နှစ်ဦး၏ အချစ်ရေးကိုပို၍ စိတ်ဝင်စားသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ထိုစဉ်က အချစ်ဝတ္ထုများကိုလည်း ဖတ်ရှုစပြုဖြုတ်၍ နေ့စဉ်သတင်းစာများတွင် ပါဝင်နေသည့် အက်ဒွပ်ဘုရင်နှင့် မစွစ်ဆင်ပဆင် သတင်းကို ဖတ်ရှုကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း အချစ်ရေးကြောင့် ကျော်ကြားခဲ့သည့် “ဦးပွင့်ကောင်း၊ ဒေါ်သန်းသန်း” တို့နှင့် “ကိုစည်သူနှင့် မခင်ရီ” စသည့်ဖြစ်ရပ်မှန် ချစ်ခြင်းမေတ္တာသတင်းများကို သတင်းစာများတွင် ဖတ်ရှုခဲ့ရသဖြင့်လည်း အက်ဒွပ်ဘုရင်နှင့် မစွစ်ဆင်ပဆင်တို့၏ အချစ်ရေးကို ကျွန်တော်တို့ စိတ်ဝင်စားခြင်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အက်ဒွပ်သည် ထီးနန်းကို စွန့်မည်လော၊ မစွစ်ဆင်ပဆင်ကို စွန့်မည်လောဟူသော လမ်းနှစ်သွယ်အနက် မည်သည့်လမ်းကို လိုက်မည်ကို တစ်ကမ္ဘာလုံးက စိတ်ဝင်စားကြသည်။

အက်ဒွပ်ဘုရင်ကလည်း အလျှော့မပေး။ စည်းမျဉ်းခံဘုရင် စနစ်အရ ဗြိတိသျှဘုရင်သည် နိုင်ငံရေးတွင် အာဏာပိုင်မဟုတ်။ သို့သော် မိမိနှလုံးသားပြဿနာ၊ မိမိအချစ်ရေး၊ မိမိပုဂ္ဂိုလ်ရေးကို မိမိသာလျှင် အာဏာပိုင်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် အက်ဒွပ်ဘုရင် အယူအဆကို လေးစားသည်။ ဗြိတိသျှတို့၏ လူတန်းစားခွဲခြားမှုကိုလည်း စက်ဆုပ်သည်။

ထိုစဉ်က ဘုရင်ကလေးနှင့် မစွစ်ဆင်ပဆင်တို့၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းမှာ တစ်ကမ္ဘာလုံး စိတ်ဝင်စားကြသည်။ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်လစ်တို့ အတွက် ရေးကွက်တွေ အများဆုံးရခဲ့ကြသည်။ ၁၉၃၆ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ

၁၀ ရက်နေ့တွင် အက်ဒွပ်ဘုရင်သည် ရေဒီယိုမှ နန်းစွန့်သဝဏ်လွှာကို အောက်ပါအတိုင်း ကိုယ်တိုင်ဖတ်ကြားခဲ့သည်။

“ကျွန်ုပ်မှန်သည်ဟု ယူဆ၍ လိုက်ခဲ့သော လမ်းစဉ်သည် ပြည်သူလူထု၏ ပျော်ရွှင်ရေးနှင့်တကွ အင်္ဂလန်ထီးနန်းနှင့် ဗြိတိသျှအင်ပါယာ ခိုင်မြဲရေးအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်ပါသည်” ဟု နန်းစံသက် ၁၀ လသာရှိသော အက်ဒွပ်ဘုရင်၏ ကြေညာချက်ကြောင့် ဗြိတိသျှအင်ပါယာကြီး တစ်ခုလုံး လှိုင်းဂယက်ထခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာကြီးများတွင် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာသည် ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် ရိုက်တာ သတင်းထောက်တို့က အက်ဒွပ်ဘုရင် နန်းစွန့်ပြီဟူသော သတင်းကို တရားဝင် မကြေညာမီ ၂၄ နာရီစော၍ ရေးသားခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးသည် ဗြိတိသျှအင်ပါယာနိုင်ငံများတွင် အိန္ဒိယပြည်နှင့်အတူ အစောဆုံး နန်းစွန့်သတင်းကို သိရှိရသည့် နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ကာလကတ္တားမြို့သို့ ရောက်ရှိနေသော မြန်မာ့သတင်းထောက် ဆရာတက်ဘုန်းကြီးသိန်းဖေ (ကွယ်လွန်သူ ဦးသိန်းဖေမြင့်) သည် အမရစ်တာဗဇားပက်ထရစ်ကာ သတင်းစာ၌ ပါလာသည့် အက်ဒွပ်ဘုရင် နန်းစွန့်သတင်းကိုတွေ့ရှိရာမှ ထိုသတင်းပါရှိသည့် သတင်းစာကို လေကြောင်းဖြင့် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတိုက်သို့ ပေးပို့ခဲ့သဖြင့် ထိုသတင်းသည် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ တစ်စောင်တည်းသာ ပါလာခဲ့ရာ တောမီးကဲ့သို့ ပျံ့နှံ့သွားခဲ့သဖြင့် ရန်ကုန်တစ်မြို့လုံး ဂယက်ရိုက်သွားခဲ့လေသည်။ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၏ ဂုဏ်သိက္ခာမှာလည်း ကြီးမားသွားခဲ့ကာ စောင်ရေမှာလည်း ခုန်ပျံကျော်လွှား၍ ထိုးတက်သွားသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာများတွင်

လည်း မစွစ်ဆင်ပဆင်သည် သူ့ခင်ပွန်းဟောင်း၊ မစွတာအားနက်အဆင်ပဆင်နှင့် ကွာရှင်းလိုမှုကို ထိုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ကြားနာစစ်ဆေးခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ အက်ဒွပ်ဘုရင်ကလေးသည် ဝါလေစ် (မစွစ်ဆင်ပဆင်) ရွှေလက်ဆွဲ၍ နန်းထဲဝင်နိုင်ရန် အမျိုးမျိုး ကြိုးစားခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဝါလေစ် နှင့် အက်ဒွပ်ဘုရင်တို့၏ ချစ်ရေးချစ်ရာကို သိနေကြသော်လည်း ဝါလေစ်၏ ရုပ်ပုံကို မမြင်ဖူး ကြပေ။ သူသည် မည်မျှလောက်ချော၍ ရှင်ဘုရင်က ချစ်ခင်စုံမက်နေရ သနည်းဟု အလွန်သိမြင်ချင်နေကြသည်။

ထိုစဉ်က နန်းရင်းဝန်ကြီး ဘော်လဒွင် ခေါင်းဆောင်သော ဗြိတိသျှအစိုးရကလည်း ကန့်ကွက်ခဲ့သဖြင့် ကမ္ဘာတစ်ခွင်တွင် ပွက်လော ရိုက်ခဲ့ရသည့် ပြဿနာဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်တော် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နန်းစွန့်ခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်က အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာကြီးများသည် ဖြစ်ရပ်အလုံးစုံကို ဖော်ထုတ်ရေးသား ခဲ့ကြသည်။ အက်ဒွပ်ဘုရင်ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြသော ဗြိတိသျှလူထုသည် မိမိတို့ရှင်ဘုရင်အား အရပ်သူဝါလေစ်အား လက်ထပ် ထိမ်းမြားခြင်းကို လိုလားထောက်ခံကြသည်။ သို့သော် ဂယက်ထလာသည်။ နိုင်ငံရေးအကြပ်အတည်းကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် အက်ဒွပ်ဘုရင် နန်းစွန့်ခဲ့ရသည်။

၁၉၃၇ ခု၊ ဇွန်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ဝင်ဆာမြို့စားကြီးအဖြစ် နန်းစွန့်ဘုရင် အက်ဒွပ်သည် ဝါလေစ် (မစွစ်ဆင်ပဆင်)ကို ပြင်သစ်ပြည်တွင် လက်ထပ်ခဲ့လေသည်။ အက်ဒွပ်သည် ဝင်ဆာမြို့စားကြီးအဖြစ် မစွစ်ဆင်ပဆင်ကို အသက် ၇၇ နှစ် ကွယ်လွန်သည်အထိ သစ္စာမဖျက် မြဲခိုင်စွာ ပေါင်းသင်းခဲ့လေသည်။ သူတို့နှစ်ဦးတွင် သားသမီးထွန်းကား

ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားကို ခါးခါးသီးသီး မုန်းတီးနေသော မြန်မာတို့သည် ဝေလမင်းသား လာရောက်ခဲ့စဉ်က ဗြိတိသျှ အလိုတော်ရှိများမှတစ်ပါး အားလုံးက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထီးနန်းတက်၍ အက်ဒွပ်ဘုရင် ချစ်သူရဲကောင်းအဖြစ် နန်းစွန့်လိုက်သော အခါ သူ့အား ကရုဏာသက်ခဲ့ကြပြန်သည်။ ဝေလမင်းသားအဖြစ် မြန်မာပြည် လာရောက်ခဲ့စဉ်က ပြင်းပြင်းထန်ထန်ရေးသားခဲ့သည့် ပညာအလင်းသတင်းစာအယ်ဒီတာ ဦးပုကလေးမှာ အရေးယူခြင်းခံခဲ့ရသည်။

အက်ဒွပ်နှင့် မစွပ်ဆင်ပဆင်တို့၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းသည် စာရေးဆရာတို့အတွက် အကောင်းဆုံးရေးကွက်ဖြစ်သဖြင့် ယနေ့ထိ ရေး မကုန်ဖြစ်ခဲ့ပါ။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်ခန့်ကလည်း စာရေးဆရာ Ralphe G.Martin က "The Woman He Loved." သူချစ်တဲ့ အမျိုးသမီး ဟူ၍ အက်ဒွပ်နှင့် မစွပ်ဆင်ပဆင်တို့၏ အတွင်းရေးကို ရေးသားခဲ့သည့် စာအုပ်ကို ကျွန်တော် ဖတ်ခဲ့ရသည်။ (စာအုပ်ကို မိတ္တူကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။) သူတို့နှစ်ဦးဘာကြောင့် ချစ်ခဲ့ကြသနည်း။ စဉ်းစားဖွယ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ပက်ထရစ်ဒေးဗစ် သို့မဟုတ် ဝေလမင်းသား သို့မဟုတ် နန်းစွန့်ဘုရင် အက်ဒွပ်ကို ၁၈၉၄ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ဝေလမင်းသားအဖြစ် တိုင်းခန်းလှည့်လည်ခဲ့စဉ်က အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ သူ့အား ဂုဏ်ပြုသည့် အနေဖြင့် ပင် စာပေဘာသာပြန်ဆုကို ဝေလမင်းသားဆုဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့ လေးစားရသော ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်းသည် ဗြိတိသျှ ရာဇဝင်အကျဉ်းဟု ထင်ပါသည်။ (ကောင်းစွာ မမှတ်မိတော့) ဝေလမင်း

သား ဘာသာပြန်ဆုကို ၁၉၃၀ ခန့်လောက်က ရရှိခဲ့လေသည်။

အသက် ၄၂ နှစ်တွင် ဖခင်ပဉ္စမမြောက်ကျောဘုရင် နတ်ရွာစံ၍ အိမ်ရှေ့စံဝေလမင်းသားသည် ထီးနန်းတက်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဖိဖုရားတစ်ပါးနှင့် လက်ယက်၍ ထီးနန်းတက်ခဲ့ခြင်းမဟုတ်။ လူပျိုကြီးအဖြစ် ထီးနန်းတက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဂရိမင်းသမီးကလေးတစ်ပါးနှင့် သတင်းထွက်ခဲ့သော်လည်း လက်ထပ်ခဲ့။ တခြားဥရောပမှ မင်းဆွေမင်းမျိုးမင်းသမီးတစ်ပါးပါးကို လက်ထပ်နိုင်သော်လည်း ချစ်သူအဖြစ် မရွေးချယ်ခဲ့။ နှစ်လင်ကွာ မစွပ်ဆင်ပဆင်ကို တန်းတန်းစွဲဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ဗြိတိသျှ ဘုရင်သည် နိုင်ငံရေးတွင် အာဏာပိုင် မဟုတ်သော်လည်း ချစ်ခြင်းမေတ္တာ အရေးတွင် အာဏာပိုင်သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ထီးနန်း အရိုက်အရာကို ညီတော်မင်းသားအား လွှဲအပ်ခဲ့ပြီး ဝင်ဆာမြို့စားကြီး အချစ် သူရဲကောင်းကြီးအဖြစ် ဘက်ကင်းပမ်း နန်းတော်ကြီးနှင့် မင်းဆွေမင်းမျိုးများကို ကျောခိုင်းခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၅ နှစ်ကျော် ပြင်သစ်ပြည်တွင် နေထိုင်ခဲ့သည်။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက နာဇီတို့သည် ဝင်ဆာမြို့စားကြီးအား ပထမစည်းရုံး၍ ဗြိတိသျှဆန့်ကျင်ရေးဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့၏။ တိုက်တွန်း၍မရသောအခါ ပြန်ပေးဆွဲရန်ပင် စီစဉ်ခဲ့လေသည်။ သူ့အား မင်းဆွေ၊ မင်းမျိုးတွေကလည်း မိသားစုစာရင်းမှ ထုတ်ပယ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကြ၏။

၁၉၆၇-ခုနှစ်တွင် မိမိအပေါ် အမျက်တော်ရခဲ့သော မိခင်မေရီ မိဖုရားကြီး၏ ရုပ်တုဖွင့်ပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် သူ့ဇနီး ဝေါလော့စ်နှင့်အတူ အင်္ဂလန်မြေသို့ ပထမဆုံးအကြိမ် ခြေချခွင့်ရခဲ့သည်။ ထို့နောက်တွင် ဝင်ဆာမြို့စားကြီးသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ မကြာခဏ အလည်ရောက်ခဲ့

လေသည်။ တူမတော် အဲလစ်ဇဘက်ဘုရင်မကြီးနှင့် မြေးတော်များက လည်း ပြင်သစ်ပြည်တွင် စံနေတော်မူသော ဝင်ဆာမြို့စားကြီးထံ မကြာခဏ သွားရောက်ခဲ့ကြ၏။

၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ အသက် ၇၇ နှစ်ရွယ် အချစ်သူရဲကောင်း၊ မြန်မာပြည်ရောက် နန်းစွန့်ဘုရင်၊ ဝင်ဆာမြို့စားကြီးသည် အူကျရောဂါကို ခွဲစိပ်ကုသ ခံယူနေရာမှ မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။ ဝင်ဆာမြို့စားကြီး မကွယ်လွန်မီ တစ်ရက်ခန့်က ဝင်ဆာမြို့စားကြီးနှင့် မြို့စားကတော်ဝေါလေစ်တို့အား ဗြိတိသျှတော်ဝင် စာရင်းတွင် ပြန်လည် သွတ်သွင်းလိုက်သည်ဟု ကြေညာခဲ့လေသည်။

ကျမ်းကိုး

၁။ *A King's Story*

၂။ *The Woman He Loved By R.G Martin*

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၇)၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၂၀၀၁။

မြန်မာပြည်ရောက် ပီးလ်ပရက်ဂျီ

၁၉၄၃ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ။

“ဆင်းမလားမြို့၏ အအေးဒဏ်မှာ ရက်စက်လှပါသည်။ ဆင်းမလားဘူတာရုံမှ ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်၏အိမ်တော်သို့ အသွားလမ်းတစ်လျှောက်တွင် နှင်းများသည် အရည်ပျော်ဆင်းနေကြသည်။ ချမ်းလွန်းသဖြင့် ခိုက်ခိုက်တုန်နေကြပြီး စောင်ထူကြီးတွေကို ခြုံထားကြသည်။ လံချားသမားများအနက်မှ တစ်ဦးကိုခေါ်ကာ မြန်မာပြည် စစ်ပြေးအစိုးရဘုရင်ခံရုံးသို့ လာခဲ့ကြ၏။

နံနက် ၉ နာရီ ၁၅ မိနစ်ခန့်တွင် ကျွန်တော်ရောက်သွားသော အခါ၌ ဂျပန်ပြေးမင်း၊ ဘုရင်ခံဆာဒေါ်မန်စမစ်မှာ သူရုံးတွင်မရှိပါ။ သို့သော် မကြာမီ သူရောက်လာခဲ့၏။ ရောက်ရောက်ချင်း ကျွန်တော့်အား သူရုံးခန်းတွင်းသို့ခေါ်သွားပြီးနောက် အတွင်းဝန်တစ်ယောက်ကို ချက်ချင်းခေါ်ယူကာ စစ်ပြေးမြန်မာအစိုးရအဖွဲ့အတွင်းမှ ကျွန်တော်နှင့် တွေ့လိုသူတိုင်းနှင့် အလျင်အမြန် တွေ့နိုင်ရန်အတွက် အစီအစဉ်လုပ်ပေးဖို့ ပြောလေသည်။

ဘုရင်ခံဆာဒေါ်မန်စမစ်၏ ရုံးခန်းအတွင်းမှ မီးလင်းဖိုမှာ အားနည်းလှသည်။ အေးလိုက်သည်မှာလည်း ပြောမပြနိုင်အောင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်မှာ ဒေလီမှဝယ်ထားသော ရိုးရိုးယူနီဖောင်း ဝတ်စုံသာ ဝတ်ထားသဖြင့် ခိုက်ခိုက်တုန်နေသည်။

“အေးဗျာ၊ မစ္စတာဘားချက်ရေ ဆင်းမလားမှာ ထင်း သိပ်ရှားတယ်။ ကျွန်တော်ရောက်မှ မီးဖိုခိုင်းရတယ်။ ပုံမှန်အတိုင်းဆိုရင် ဆောင်းရာသီမှာ ဒေလီသွားနေဖို့ပဲ။ ဒါပေမဲ့ နေရာထိုင်ခင်း ရှားပါတယ်ဗျာ။ ဆင်းမလားမှာပဲ တွယ်ကပ်နေတော့တယ်” ဟု ဂျပန်ပြေးမင်း ဒေါ်မန်စမစ်သည် ကျွန်တော်ကို အရှက်ပြေ ပြောလိုက်၏။

ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီးဝီးလ် ဖရက်ဂျီဘားချက်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီး သူ၏ အရောင်းရဆုံးအတွင်ကျယ်ဆုံးနှင့် အကြိမ်ကြိမ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရသည့် “မြန်မာပြည်မှ ဆုတ်ခွာခဲ့ခြင်း” “Trek Back From Myanmar” စာအုပ်တွင် ဂျပန်ပြေးမင်း ဘုရင်ခံ ဆာ ဒေါ်မန်စမစ်ကို အထက်ပါစာပိုဒ်ဖြင့် ပွဲထုတ်ထားခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးလျှံကြီး ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေစဉ်တွင် မြန်မာပြည်မှ ခွေးပြေး၊ ဝက်ပြေး ဆုတ်ပြေးရသော ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ ကိုလိုနီ ယန္တရားကို ဦးဆောင်လှည့်နေရသည့် ဘုရင်ခံဆာဒေါ်မန်စမစ်နှင့် ဂျပန်ပြေး အစိုးရအဖွဲ့သည် ထိုစဉ်က အိန္ဒိယပြည်၊ ဆင်းမလားမြို့တွင် ရုံးဖွင့် ထားကြပြီး၊ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ပြီးလျှင် မည်သို့မည်ပုံ အုပ်ချုပ်မည်ဟု ထင်တစ်လုံးနှင့် စီမံကိန်းတွေ ရေးဆွဲနေ ခဲ့ကြသည်။

သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာကြီး၊ မစ္စတာဘားချက်သည် ထိုအချိန်က ဗြိတိသျှအင်ပါယာကြီး၏ ကျွန်နိုင်ငံစခန်း တစ်ခုဖြစ်သော သြစတြေးလျနိုင်ငံသားဖြစ်သည်။ သူကိုယ်တိုင် ဗြိတိသျှတို့၏ နယ်ချဲ့စခန်းကို ခါးခါးသီးသီးမှန်းသူဖြစ်၍ နယ်ချဲ့စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး အစဉ်အလာရှိသူ၊ ဖက်စစ်ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓါတ် အပြည့်ရှိသူဖြစ်၏။ သူ

ကလောင် လက်နက်ဖြင့် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားအား တိုက်ပွဲဆင်နေသူ ဖြစ်သည်။မြန်မာပြည်သူတို့၏ သူ့ကျွန်မခံလိုသော စိတ်ဓါတ်ကို ထာဝစဉ် လေးစားသူဖြစ်သည်။

မြန်မာတို့သည် နှစ် ရာပေါင်းများစွာက ယဉ်ကျေးခဲ့သောလူမျိုး၊ လွတ်လပ်ခဲ့သောလူမျိုး၊ ထာဝစဉ်မျိုးချစ်စိတ် အပြည့်အဝရှိသဖြင့် မည်သည့်လူမျိုးတို့၏လက်အောက် ကျွန်သပေါက်ခံမည့်သူ မဟုတ်သည့် လူမျိုးဖြစ်ကြောင်း၊ ကောင်းကောင်း သိသူဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် မစ္စတာဘားချက်သည် မီးဟုန်းဟုန်းတောက်နေသော ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်း၌ နှစ်လကြာမျှ ခြေချခဲ့ဖူးသည်။ သူ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပထမဆုံးအကြိမ် ရောက်ရှိလာစဉ်က ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီး ကြီးသည် အရှေ့ဖျားနိုင်ငံများသို့ မကူးစက်ခဲ့သေး။ ဥရောပတိုက်တွင်မူ မဟာမိတ်တို့သည် အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာနေကြလေပြီ။ ဤအချိန်တွင် မစ္စတာဘားချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လန်ဒန်တိုင်းမ် သတင်းစာကြီး၏ ဆောင်းပါးရှင်နှင့် ဒေလီအိပ်စ် ပရက်သတင်းစာကြီး၏ သတင်းထောက်အဖြစ် ရောက်လာခဲ့စဉ်ကမူ ငယ်စဉ်က ကမ္ဘာကျော် တရုတ်မြန်မာ လမ်းမ ကြီးအကြောင်းကို အသေးစိတ်စုံစမ်းရန်နှင့်ထိုလမ်းမကြီးအကြောင်း ရေးသားရန်ရောက်ရှိလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အမှန်အားဖြင့် မစ္စတာဘား ချက်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ စစ်ရိပ်စစ်ငွေ့တွေ ယှက်သန်းနေစဉ် ကပင် “ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည် အကြောင်း စိတ်ဝင်စားခဲ့သူဖြစ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ မရောက်ခင်ကပင် မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်း ရေးသား ထားခဲ့သည့် စာအုပ်တွေကို တစ် အုပ်ပြီးတစ်အုပ်ဖတ်၍ လေ့လာ ထားသူဖြစ်၏။ ဩစတြေးလျတွင် နေထိုင်စဉ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့် အထူးခင်မင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင် မဟုတ်ခဲ့သော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့လာပြီး လေး စားသူဖြစ်၏။ သူနှင့် ခင်မင်သူ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်များသည် မြန်မာပြည်၌

အမှုထမ်းခဲ့ဖူးသူများ ဖြစ်သဖြင့် မြန်မာပြည်တစ်နံတစ်လျား ရောက်ရှိ ခဲ့သူများဖြစ်၏။ သူ့ မိတ်ဆွေတစ်ဦးမှာ သတ္တုတွင်းအင်ဂျင်နီယာ တစ်ဦး ဖြစ်သဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ပြုပြင်စင် ခြေဆန်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ့အကူ အညီနှင့် မစ္စတာဘားချက်သည် မြန်မာ ပြည်အကြောင်း ဆောင်းပါး တစ်စောင်ကို နာမည်ကျော် “ဆန်းဒေးအိပ်စံပရက်” သတင်းစာကြီးသို့ ရေးသားပေးပို့ခဲ့သည်။

ရေးသားပေးပို့သည်အကြောင်းအရာမှာ လျှင်ကော်မြို့အနီးတွင် နေထိုင်သည့် ပဒေါင်လူမျိုးများအကြောင်း ပုံပြင်ကလေးရေး၍ မြန်မာ လူမျိုးတို့၏ သူ့ကျွန်မခံလိုစိတ်ကို ထင်ဟပ်ရေးသားထားခဲ့သည်။ မြန်မာ

ပြည်တွင် နေထိုင်သွားသော သူ့မိတ်ဆွေတစ်ဦးထံမှတစ်ဆင့် ကြားသိခဲ့ ရသော အချက်အလက်များကိုမှီး၍ရေးသားခဲ့သည်ဆိုသော်လည်း မစ္စတာ ဘားချက်၏ ဆောင်းပါးမှာ အထူးအသက်ပါလှသည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူကြိုက်နည်းနေပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့၏ မဟုတ်လျှင် ခေါင်းငုံ့ခံလေ့မရှိသော မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်ကို လျှော့ပျောက်ဆွဲဆွဲထားသည်။

ဗြိတိသျှတို့သည် သူတို့၏ ကိုလိုနီယန္တရားကြီး လည်ပတ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်နေကြသည့် အမျိုးသားသစ္စာဖောက် တစ်ကိုယ်ကောင်းသမား၊ အရာရှိဆိုးတို့၏ တင်ပြချက်များကိုသာ အမှန်ထင်နေသည်။ ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးပါက လွတ်လပ်ရေးပေးမည်ဟု ကတိပေးကြေညာသဖြင့် အမေရိကန်အား ပြည် သူလူထုက အပြည့်အဝအကူ အညီပေးနေကြပြီ။ သို့သော် ဗြိတိသျှတို့ သည် မြန်မာ၊ အိန္ဒိယနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတို့အား မည်သည့်ကတိမှမပေး၊ ရေငုံ နှုတ်ပိတ်နေခြင်းအတွက် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ လက်နက်နိုင်ငံ တော်သည် နောက်ဆုံး တစ်စစ်ဖြစ်သွားရပေလိမ့်မည်ဟု ဩစတြေးလျ စာနယ် ဇင်းများမှလည်း သတိပေးရေးသားခဲ့သည်။

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများဖြစ်သော မြန်မာပြည်၊ အိန္ဒိယပြည်၊ မလေး၊ အရှေ့အိန္ဒိယကျွန်းစု၊ (ထိုစဉ်က အင်ဒိုနီးရှားဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း မရှိသေး) နှင့် အင်ဒိုချိုင်းနားတို့တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်၍ အုပ်စိုးခဲ့ကြသည့် ဗြိတိသျှ၊ ပြင်သစ်နှင့် ဒတ်ချ်တို့အား လူကြိုက်နည်းနေ ပြီကို သတိပေးခဲ့သည်။ မကျေမချမ်းဖြစ်နေကြသည့် ကိုလိုနီ ပြည်သူသန်း ပေါင်းများစွာတို့အား မလွဲမသွေ လွတ်မြောက်စေမည်ဟု ကတိပေးသင့်ပြီ။ သို့မဟုတ်လျှင်အာရှတိုက်သည် အာရှတိုက်သားများအတွက်ဟု ကြွေး ကြော်နေသည့် ဂျပန်တို့နှင့် ပူပေါင်းသွားနိုင်သည်ဟု မစ္စတာဘား ချက်က ကြိုတင်ရေးသားခဲ့သည်။ သူ့ရေးသားချက်သည် အံ့ဩဖွယ် ကောင်း လောက်အောင် မှန်နေသည်ကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်သည် မစ္စတာဘားချက်ရေးသားခဲ့သည့်စာအုပ်များကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးမှသာ ဖတ်ရှုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မစ္စတာ ဘားချက်သည် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် သံယောဇဉ်ရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်၏။ သူ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရေးအကြောင်းရေးခဲ့သည့် [Bombs Over Myanmar] မြန်မာပြည်ပေါ်သို့ ကျရောက်ခဲ့သည့် ဗုံးများ။ [Trek Back From Myanmar] မြန်မာပြည်မှ ဆုတ်ခွာခဲ့ခြင်း။ [Wingate's Phanton Army] ဝင်းဂိတ်၏ ပျောက်ကြား တပ်မတော်နှင့် [Democracy With A Tommy Gun] ဒီမိုကရေစီနှင့် တော်မိဂန်းတို့တွင် မြန်မာအမျိုးသားတို့၏ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှု၊ သူ့ကျွန်မခံလိုမှုနှင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်ပြင်းထန်မှုတို့ကို အသေးစိတ်ရေးသားထားခဲ့သည်ကို ဖတ်ခဲ့ရသည်။ နယ်ချဲ့သမား ဗြိတိသျှတို့သည် မြန်မာတို့၏ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓါတ်ကို အကဲဖြတ်မိခြင်းမရှိ။ လွတ်လပ်ရေးပေးမည်ဟု ကတိပြုခဲ့လျှင် နယ်ချဲ့စနစ်ကိုမလိုလားသော်လည်း နယ်ချဲ့စနစ်ထက်ဆိုးသည့် ဖတ်ဆစ်ဂျပန်တို့ကို စောစောကပင် တွန်းလှန်ပေလိမ့်မည်ဟု ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့သည်။ မစ္စတာဘားချက်ကား “အနာဂတ်ကို သိမြင်သူ” ဟူ၍ဆိုရပေတော့မည်။

မစ္စတာဘားချက်၏ စာအုပ်များကို ကျွန်တော်သည် ကွယ်လွန်သူစာရေးဆရာ မောင်နေဝင်း၏ ကျေးဇူးကြောင့်ဖတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မောင်နေဝင်း၏ သားများနှင့် သူ့ဝတ္ထုများ၏ ဇာတ်ဆောင်၊ သူ့မြေဖြစ်သူ “နစ်လုံးချက်” သည် ကျွန်တော့်ကျောင်းသားဟောင်းများဖြစ်ကြသည်။ နေ့စဉ်လိုလို ဆရာမောင်နေဝင်းနှင့် ကျွန်တော်တို့ တွေ့ကြသည်။ သူတို့က တွန်းချက်ကြောင့် ဘားချက်ရေးသားသည့် စာအုပ်များ အားလုံးလိုလို ဖတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဆရာမောင်နေဝင်းသည် ဘားချက်၏ စာအုပ် (၃)အုပ်ကိုဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။ မှတ်မိသလောက် ဗီယက်နမ်မြောက်ပိုင်း [Vietnam North] မီးလျှံတွင်းမှ မြန်မာပြည် [Track Back From

Myanmar] နှင့် မဲခေါင်ရေဆန်တို့ [Mekong Upstream] တို့ဖြစ်၏။ ၁၉၄၁ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ၇ ရက်တနင်္ဂနွေနေ့ညတွင် မစ္စတာ ဘားချက်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သတင်းထောက် ဂျက်ဘဲလ်ဒင်နှင့်အတူ တရုတ်ပြည်၊ ချွန်ကင်း “သတင်းစာဂေဟာတွင်” ရောက်ရှိနေသည်။ ထို့နေ့က ကမ္ဘာကြီးကို တုန်လှုပ်ချောက်ချားခဲ့ရသော နေ့ဖြစ်သည်။ ဂျပန်တို့သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု “ပုလဲဆိပ်ကမ်းသို့ စစ်ကြေညာခြင်းမပြုဘဲ ဝင်ရောက်ဖုံးကြဲခဲ့ခြင်း” သတင်းကို ဆန်ဖရန်စစ္စကို ရေဒီယိုမှ အသံလွှင့်ခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ တစ်နေ့တွင် ဂျပန်နိုင်ငံသည် တိုက်ခိုက်လေမည်ဟုမစ္စတာဘားချက်သည် သူ့ဆောင်းပါးနှင့် သတင်းများ ရေးသားလျှက်ရှိသည့် လန်ဒန် ဒေးလီအိပ်စ်ပရက်နှင့် ဩစတေးလျမှ ထုတ်ဝေသော ဆစ်ဒနီဘယ်လီဂရမ် သတင်းစာတို့တွင် ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ၏ ပြည်သူလူထု ကိုလိုနီ နိုင်ငံများ၏ ပြည်သူလူထုအင်းအားကို လျှော့တွက်ထားသည်ဟု ဘားချက်ကယူဆသည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် ပြတိုက်ကြီးများတွင်သာ ထားသင့်သော နိုင်ငံရေးအမြင်ကို မပြင်လျှင် မလွဲမသွေ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ ကြီးတစ်စစီပြိုကွဲသွားရမည်ဟု ဟောကိန်းထုတ် ရေးသားခဲ့၏။ သူ့ ရေးသားချက်များသည် ရာနှုန်းပြည့်နီးပါးမှန်လာခဲ့သည်။

မစ္စတာဘားချက်သည် ထိုစဉ်ကဗြိတိသျှစစ်ဦးစီးချုပ် ဝေဗယ်နှင့် ချန်ကေရိတ်တို့၏ သဘောတူညီချက်အရ ယူနန်နယ်တွင်ရှိနေ သည့် အမှတ်(၆)နှင့် အမှတ်(၅)တပ်မကြီးများ၊ မြန်မာပြည်သို့ ချီတက်မည့် သတင်း ကြားသိရလျှင်ရချင်း သူ့သတင်းစာတိုက်များသို့ တရုတ်တပ်မကြီးများနှင့်အတူ မြန်မာပြည်သို့လိုက်ပါခွင့် တောင်းခံခဲ့၏။ သတင်းစာတိုက်ကြီးများ၏ သဘောတူညီချက်အရ မစ္စတာဘားချက်သည် တရုတ်တပ်မကြီးများနှင့်အတူ မြန်မာပြည်သို့ ဒုတိယအကြိမ် ရောက်ရှိခဲ့ရသည်။

မစ္စတာဘားချက် ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာ သော အခါ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေ့စဉ်လေကြောင်းတိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားနေသဖြင့် သွားလာရေးခက်နေသည်။ ရန်ကုန်လူထုအများစုကလည်း ရန်ကုန်မှထွက် ခွာနေကြပြီ။ သို့သော်ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာမှာမူ ငြိမ်သက်လျက်ရှိ၏။ သတင်းများအရဆိုရလျှင် ဂျပန်တပ်မတော်သည် ပဲခူးနှင့်ရန်ကုန်ဘက်သို့ ဦးတည်၍ ချီတက်လာနေသည်ဟုဆိုသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို ကာကွယ်နိုင် လောက်အောင် အင်အားမရှိသော ဗြိတိသျှလေတပ်ကို ဂျပန်တို့သည် အင် အားကုန်ခမ်းသွားစေရန် ဖြည်းဖြည်းညှင်း၍ သတ်နေသည်ဟု ဆိုကြသည်။

မစ္စတာဘားချက် ရန်ကုန်တွင် နေချိန် လေကြောင်းရန်ကြောင့် မြို့တွင်းသို့ ထွက်ရန် ခက်ခဲသည်။ ကမ်းနားလမ်းရှိ စထရင်းဟော်တယ် မှာလည်း ပိတ်ထားပြီးဖြစ်၍ အာလန်ဒေးဟိုတယ်မှာ ခေတ္တနေထိုင်ရသည်။ ရန်ကုန်မြို့ကြီးကား မြို့ပျက်ကြီးဖြစ်နေလေပြီ။ လွန်ခဲ့သော (၃) လခန့် က မစ္စတာ ဘားချက်ရောက်ရှိခဲ့စဉ်ကနှင့် လုံးဝမတူ။ မစ္စတာဘားချက် သည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးသဘောဆောင်သည့် ဒို့ဗမာအစည်း အရုံးမှ ခေါင်းဆောင်များအားတွေ့ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်၊ ဆက်သွယ်ရန် မလွယ်တော့ပြီဖြစ်သည်။

ဗြိတိသျှတို့၏ ဝါဒကို မစ္စတာဘားချက်က ရှုံ့မှန်းသည်။ မလွဲမသွေ မြန်မာနိုင်ငံကို လက်လွှတ်ရတော့မည်ဟု ယုံကြည်သည်။ ဆာ ဒေါ်မန်စမစ် အစိုးရအဖွဲ့မှာလည်း ပြင်ဦးလွင်သို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရပြီး သူတွေ့လိုသည့် သခင် ကျော်စိန်နှင့် သခင်မြသွင်တို့မှာ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ အကျဉ်း ထောင် ထဲတွင် ရောက်နေလေသည်။ ရန်ကုန်တွင် သူနေထိုင်သည့် (၂) ရက်အတွင်း လေကြောင်းတိုက်ပွဲ တစ်နေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုသည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာရေး ပါရဂူဟု နာမည် ကျော်နေသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အလက်ဇန္ဒားသည် မြန်မာပြည်မှ အောင် မြင်စွာ ဆုတ်ခွာရန် ပြင်ဆင်နေပြီ။ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှ ဂိုဒေါင်များ၊ ပစ္စည်း

များနှင့် သန်လျင်ရေနံချက် စက်ရုံတွေကို ဖျက်ဆီးရန် ပြင်ဆင်နေကြ သည်။ မစ္စတာ ဘားချက်သည် ရန်ကုန်မှ ပြင်ဦးလွင်သို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီး စစ်ပြေးအစိုးရဘုရင်ခံ ဆာရယ်ဂျီနယ် ဒေါ်မန်စမစ်နှင့် တွေ့ဆုံပြီး မြန်မာ ပြည် အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ဘုရင်ခံအား တင်ပြသည်။

ဘုရင်ခံဆာရယ်ဂျီနယ် ဒေါ်မန်စမစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံလူထု၏ ဗြိတိသျှဆန့်ကျင်ရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးလိုလားသည့်စိတ်ဓါတ်၊ သူ့ကျွန် မခံလိုသည့်စိတ်ဓါတ်ကို လျော့ပေါ့တွက်ထားသည်ဟု ထင်သည်ဟု ဘား ချက်က ယူဆသည်။ မြန်မာမျိုးချစ်များအား လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ကတိ ပေးပြီး စည်းရုံးခဲ့လျှင် ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးတွင် တစ်တပ်တစ်အားဖြစ်လာ မည်ကို စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိ၊ တရုတ် တပ်မတော်ကြီးနှင့် ဗြိတိသျှတို့ စနစ် တကျ ပူးပေါင်းကာ တိုက်ပွဲခင်လျှင် ဂျပန်အား ခုခံနိုင်လိမ့်မည်။ မြန်မာ ပြည်သူလူထု၏ အကူအညီရရန် စည်းရုံးဖို့ တင်ပြချက်များကို ဘုရင်ခံ ဆာရယ်ဂျီနယ် ဒေါ်မန်စမစ်သည် မစ္စတာ ဘားချက်ပြောသမျှကို မိနစ် မလပ် အာရုံစူးစိုက်နားထောင်၍ “အင်း အင်း” ဟုသာဆိုသည်ဟု ရေး သားဖော်ပြခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှတို့အဖို့ နောက်ကျခဲ့လေပြီ။

မစ္စတာဘားချက် တတိယအကြိမ် လားရှိုးမှ ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာ ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်လူဦးရေ၏ တစ်ဝက်ခန့်မှာ မြို့ကိုစွန့်ခွာခဲ့ကြပြီ ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် ရန်ကုန်တစ်ဝိုက်တွင် ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးနေကြလေပြီ။ ဤအချိန်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကို စိတ်ဝင်စားသူ၊ ကိုင်းညွတ်သူ မစ္စတာဘား ချက်သည် ကုက္ကိုင်းရပ်ကွက်ရှိ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တစ်ကျောင်းတွင် အုံကြွဖွယ်ကောင်းသည့် ဗြိတိသျှအမျိုးသား ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းကြီး “အရှင် ပညာနန္ဒ” ကို တွေ့ရတော့သည်။

သူ၏ မြန်မာပြည်အကြောင်းရေးသားထားသည့် စာအုပ်များတွင် “အရှင်ပညာနန္ဒ” အကြောင်း အရေးတယူ ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ “ကျွန် တော်တွေ့ခဲ့ဖူးသည့် မမေ့နိုင်သော လူတစ်ယောက်” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့်

ဆောင်းပါးတစ်စောင်သာ သူရေးရလျှင် အရှင်ပညာနန္ဒ အကြောင်းကို ရေးသားမည်ဟု ဖော်ပြရေးသားခဲ့သည်ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် မစ္စတာဘားချက်၏ စာအုပ်ကို ဖတ်ရသော အခါ များစွာအံ့ဩမိသည်။ သူ့ကို ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တို့က လက်ဝဲဝါဒ ကို ယုံကြည်သူ၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓါတ်အပြည့်ရှိသူ၊ မြန်မာ ပြည်တွင် ကြာရှည်နေရန် မသင့်သူဟု ယူဆသည်။ ဘားချက်သည် သူနှင့် အရှင်ပညာနန္ဒ ရန်ကုန်မြို့ ကုက္ကိုင်းရိပ်သာတွင် တွေ့ဆုံရပုံအကြောင်း ကို လန်ဒန်တိုင်းမ် သတင်းစာကြီး၏ ဆောင်းပါးခန်းတွင် ဆောင်းပါး ရှည်ကြီးတစ်စောင်ရေးသားခဲ့ဖူး၏။

အရှင်ပညာနန္ဒသည် အောက်စပို့စ်၊ ယူနီဘာစတီမှ အင်ဂျင် နီယာ ဘွဲ့ ရရှိခဲ့ပြီးမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးပြောင်းခဲ့သူဖြစ်၏။ ဆရာတော် ပညာ နန္ဒသည် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ပြင်သစ်ပြည် စစ်မျက်နှာတွင် မေဂျာအဖြစ်အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ပညာနန္ဒ၏ လူအမည်မှာချားလ်ဖလက်ချား ဖြစ်သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ဖလက်ချား၏ အယူအဆ ယုံ ကြည် ချက်တွေအပေါ် စဉ်းစားစရာဖြစ်လာသည်။ အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာအပေါ် အမြင်ပြောင်းလာ၏။ အရှေ့တိုင်း ယဉ်ကျေးမှု နှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ မဟာဂန္ဓာရီ ပညာရပ်တွေ အပေါ် စိတ်ဝင်စား လာသည်။ ထိုစဉ်က နာမည်ကျော်နေသည့် သီအိုဆိုဖီ အသင်းတော်ကြီး ၏ အယူအဆတွေကို စွဲလမ်းလာသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမကို ခိုင်ခိုင်မာ မာ ယုံကြည်လာခဲ့သဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကူးပြောင်းခဲ့၏။ ထိုစဉ်က သီအိုဆိုဖီအသင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးဖြစ်သူ အဲန်နီဘင်ဆင့်နှင့် တွေ့ဆုံ ခဲ့ရသော အခါတွင် အရှေ့တိုင်း၏ နက်နဲသော ဂန္ဓာရီပညာရပ်အပေါ် စိတ်ဝင်စား လာသည်ဟု ဆိုသည်။

ရှင်ပညာနန္ဒနှင့် သူ့မိတ်ဆွေမက်ဂန်မန်းတို့သည် အဲန်နီဘင်ဆင့် လမ်းညွှန်မှုနှင့် ရှမ်းလေးမှ သူတော်စင်တမန်တော်နှင့် တွေ့ရန် အိန္ဒိယ

နိုင်ငံနှင့် တိဗက်နိုင်ငံ နယ်စပ်မြို့ဖြစ်သော ရိုဂတ်ဆီသို့ ထွက်ခွာသည်။ ရိုဂတ်ဆီမြို့တွင် ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တို့က အနှောင့်အယှက်ပေးမှုကြောင့် ဆက်လက်၍ ခရီးမထွက်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ဒါဂျီလင်မြို့သို့ ပြန်လာခဲ့ကြ သည်။ ဒါဂျီလင်တွင် ဟိန္ဒူယောဂီကြီးများနှင့် အတူနေပြီး တရားအား ထုတ်ခဲ့သည်ဟုဆို၏။ တာဝန်ရှိသူ များ၏ စေလွှတ်ချက်အရ ဒါဂျီလင်မှ ကာလကတ္တား၊ ကာလကတ္တားမှ ဘုံဘေမြို့အထိ ခြေလျင်လျှောက်ခဲ့ပြီး သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် တရားဘဝနာ အားထုတ်ခဲ့သည်။ သီဟိုဠ်မှ မန္တလေးသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး မန္တလေးရှိ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးရင်း တရား အားထုတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ ကုက္ကိုင်းရိပ်သာတွင် တရားအားထုတ် သီတင်းသုံးနေစဉ် မစ္စတာဘား ချက်နှင့် တွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ပညာနန္ဒမှာ ရှမ်းဗဲလား၏ လမ်းညွှန်မှုအရ မြန်မာပြည် သို့လာရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သလော၊ သို့မဟုတ် ဘာကြောင့်စစ်မီးကြီး တောက် လောင်၍ မြန်မာပြည်မှ နိုင်ငံခြားသားတွေ စွန့်ခွာနေချိန်နှင့် ဂျပန်ဗုံးမိုးတွေ ရွာချနေစဉ် ရန်ကုန်မှ မခွာရသနည်း။ ယင်းကိစ္စရပ်များကား သာမန် လူသားတွေ သိနိုင်စရာအကြောင်းမရှိ။ မစ္စတာဘားချက်ကမူ ဆရာတော် ပညာနန္ဒကို အထူးလေးစားပုံရသည်။ သူ့အကြောင်းကို အသေးစိတ်ရေး သားဖော်ပြခဲ့သည်ကို ကျွန်တော်တို့ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။

ကမ္ဘာကျော် သတင်းစာ ဆရာကြီးနှင့် စာရေးဆရာကြီး မစ္စတာ ဘားချက်သည် ထင်ရှားသော ဩစတြေးလျအမျိုးသား၊ စစ်သတင်း ထောက်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်ပွားမီ နစ်ပေါင်းများစွာ ကပင် လန်ဒန်တိုင်းမ်၊ လန်ဒန်ဒေးလီးအိပ်စ်ပရက်စ်၊ ဆစ်ဒနီဒေးလီ တယ် လီဂရမ် ဒေပီသတင်းဌာန၊ ယူပီယူရီ(ဂျပန်)၊ နေရှင်နယ်ဂါဒီ(နယူးရောက်) စသော သတင်းစာကြီးများ၊ သတင်းဌာနများ၏ သကင်း ထောက်အဖြစ် ကမ္ဘာအရပ် ရပ်သို့ လှည့်လည်ခဲ့၏။

မစ္စတာဘားချက်သည် ကမ္ဘာကျော်သတင်းစာဆရာကြီးများ ဖြစ်သောဂျွန်ရီ၊ အဂ္ဂါစနိုး၊ ဂန်သာစတိန်းတို့နှင့်တန်းတူထား၍ လေးစားခြင်းခံရသူတစ်ဦးဖြစ်၏။ ကမ္ဘာအနှံ့ ခြေဆန်ခဲ့သူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း တရုတ် ဂျပန်စစ်မျက်နှာ၊ ပစိဖိတ် စစ်မျက်နှာ၊ အင်ဒိုချိုင်းနားစစ်မျက်နှာ၊ ကိုရီးယားစစ်ပွဲ၊ လာအိုပြည်တွင်းစစ်၊ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲများတွင် ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သတင်းယူခဲ့သူဖြစ်သည်။ ပီကင်း၊ မော်စကိုသို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ခဲ့ပြီး သူ့ဆောင်းပါးများ၊ စာအုပ်များသည် ထာဝစဉ် နယ်ချဲ့စနစ်ကိုဆန့်ကျင်သည့် အယူအဆများထင်ဟပ်လျက်ရှိသည်။ သူ၏ အနာဂတ်၊ နိုင်ငံရေးအမြင်သည် တိတိကျကျ မှန်ကန်သဖြင့် ကမ္ဘာ့စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးက အထူးလေးစားခဲ့ရ၏။

ပန်ပွန် ဂျုံစစ် ရပ်စဲရေး ကွန်ဖရင့်၊ ၁၉၅၄ ခု၊ ဂျီနီဗာကွန်ဖရင့်၊ ဘန်ဒေါင်းကွန်ဖရင့်၊ ၁၉၆၂ ခု ဂျီနီဗာ ကွန်ဖရင့်ကြီးများသို့ တက်ရောက် သတင်းယူခဲ့ပြီး သူ့ဆောင်းပါးများသည် ကမ္ဘာကျော်ခဲ့ရသည့် ဆောင်းပါးများဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှမှ စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ ကိုယ်တိုင် အထူးလေးစားခဲ့ရသော သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။

မစ္စတာဘားချက်သည် စာအုပ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပြီး သူ့စာအုပ်များမှာလည်း အရောင်းရအတွင်ကျယ်ဆုံး စာအုပ်များဖြစ်လေသည်။

ကျမ်းကိုး

- ၁။ *Mekong Upstream* By. W.G. Burchett.
- ၂။ *Trek Back From Myanmar* By. W.G. Burchett.
- ၃။ *Books and People.*

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၆)၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၀၁။

မြန်မာပြည်ရောက် နယ်ချဲ့စာဆို

၁၈၉၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ။

အိဒင်ဘာရာ တက္ကသိုလ်မှ အင်္ဂလိပ်စာပါမောက္ခ ဒေးဗစ်မတ်ဆွန်သည် စကော့အော့စားဗား သတင်းစာကြီးတွင် ပါရှိသည့် ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်ရှုမိလေသည်။ ကဗျာကို ရေးသားသူမှာ ကဗျာဆရာရေးသားသည့်အကြောင်းအရာ၊ ရေးသားဖွဲ့ဆိုမှုတို့မှာ ဆန်းသစ်သည့် ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်နေသည်။ ပိုပြီးစိတ်ဝင်စားမိသည်မှာ ကဗျာရေးသားဖွဲ့ဆိုသူ၏ အမည်ဖြစ်၏။ အမည်က ဆန်းနေသည်။ ယင်းအမည်မျိုးကို ပါမောက္ခကြီးမတွေ့ဖူး မကြားဖူးသေး။

ကဗျာဆရာအမည်မှာ ရုယာဒ်ကစ်ပလင်း Ruyard Kipling ဖြစ်၏။ ပါမောက္ခကြီးသည် စကော့အော့စားဗားသတင်းစာကို သူ သင်ကြားပို့ချရမည့် စာသင်ခန်းသို့ယူဆောင်သွားခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေဂန္ထဝင်ကို သင်ယူနေကြသည့် သူ့တပည့်များအား ကစ်ပလင်း၏ ကဗျာကိုပြသကာ ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း၊ စာသင်ခန်းတွင် သင်ကြားနေရသည့် ဂန္ထဝင်ကဗျာဆရာကြီးများ၏ ကဗျာများကဲ့သို့ ဂုဏ်ရသနှင့် ပြည့်စုံသည့် ကဗျာတစ်ပုဒ်အဖြစ် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ထိုကဗျာ

မှာ ရဲဘော်တစ်ဦးအား သတ်မိသဖြင့် သေဒဏ်စီရင် အပြစ်ပေးခံရသည့် စစ်သည်တစ်ဦးအကြောင်း ဖွဲ့ဆိုထားသည့် စစ်တန်းလျားအခန်းမှ ကဗျာများ [Barrack Room Ballads] ကဗျာတစ်ပုဒ်၏ ပထမဆုံးကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုစဉ်က ကဗျာရေးသားဖွဲ့ဆိုသူ ရယာဒ်ကစ်ပလင်းမှာ အသက် ၂၄ နှစ်သာရှိသေးသောလူငယ်တစ်ဦးဖြစ်၏။ အထက် ဖော်ပြပါ ကဗျာကလေးသည်ပင်လျှင် နောင်အခါတွင် ကမ္ဘာကျော်လွှမ်းလွှမ်းတောက်အောင်မြင်သော စာဆိုတစ်ဦးအဖြစ် ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည့် ကဗျာဖြစ်၏။

ကျွန်တော်တို့သည် ရယာဒ်ကစ်ပလင်းကို စစ်ကြိုခေတ်က ပင်ကြားပူးခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က ကစ်ပလင်းကို ကဗျာစာဆိုနိဗယ်ဆုရ စာရေးဆရာကြီးအဖြစ် သိရှိခဲ့ရခြင်းမဟုတ်ပေ။ သူ၏ ကျော်ကြားသော ကဗျာ

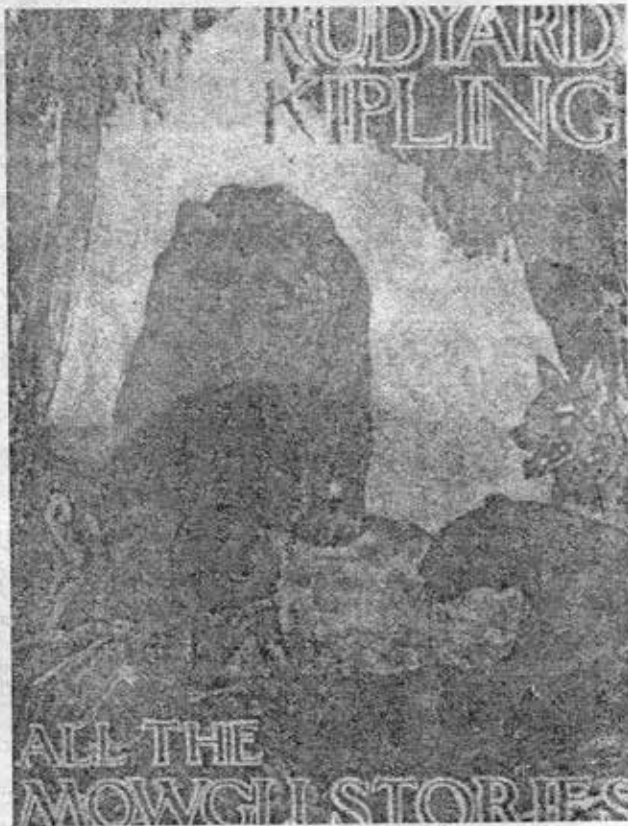

တစ်ပုဒ်ဖြစ်သည့် မန္တလေးသို့သွားရာလမ်း [The Road to Mandalay] ကိုသီချင်းအဖြစ် သီဆိုခဲ့ကြသည်ကို နားထောင်မိခဲ့ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ဦးလေးများသည် ထိုစဉ်က မင်းဘူးမြို့ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းမှ အထက်တန်းကျောင်းသားကြီးများဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ရင်နှင့်ဖွယ်ရာ စစ်ထွက် သွားရသည့် ရဲဘော်လေးတစ်ဦးနှင့် သူ့သက်ထားအကြောင်းဖွဲ့ဆိုထားသည့် အစိန်လောင်းပေး [Is a Longway] ဟူသော အင်္ဂလိပ်သီချင်းနှင့် ကျွန်တော်ဖော်ပြခဲ့သည့် ကစ်ပလင်း၏ “မန္တလေးသို့သွားရာလမ်း” သီချင်းကို မကြာခဏ သီဆိုခဲ့ကြသဖြင့် ကျွန်တော်သည် ကစ်ပလင်းအမည် ကိုကြားသိခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ပရဂျက်သို့ ရောက်လာသောအခါတွင် ကစ်ပလင်း၏ [The Road To Mandalay] ကဗျာကို မရမက ရာမိသည် ငယ်စဉ်ကတပည့်လမ်းနားထောင်ခဲ့ရသည့် သူ့သီချင်း၊ ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံ၏ မင်းနေပြည်တော်ကြီးကို ကမ္ဘာကျော်အောင် ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည့် သီချင်းဖြစ်သဖြင့် တမ်းတမ်းတတ ဖတ်ရှုလိုခြင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယင်းကဗျာကိုကောင်းစွာမမှတ်မိတော့။ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက်ရေးသားရလျှင်

“ ကဗျာစာဆိုသည် မော်လမြိုင်မြို့၊ ကမ်းနားအနီးရှိ ပြို့ပျက်နေသော စေတီတစ်ဆူအနီးတွင် ထိုင်နေသည်။ ပင်လယ်ပြင်ကြီးကိုလည်း ငေးမောကြည့်နေစဉ် သူ့အနီးရှိ မြန်မာမိန်းမပျိုတစ်ဦးကလည်း ကဗျာစာဆိုကို ငေးမောကြည့်နေပြီး သူ့အကြောင်းကို စဉ်းစားနေဟန်ရှိသည်ဟု ကဗျာစာဆိုက သိလေသည်။ တသုန်သုန်တိုက်ခိုက်နေသော လေပြည်သည် အနီးရှိထန်းပင်များမှ ထန်းလက်များအကြား တိုးဝှေ့သွားသည်။ စေတီအို၏ ခေါင်းလောင်းကလေးများကိုလည်း တိုးဝှေ့သွားသဖြင့် ခေါင်းလောင်းကလေးများက “ မန္တလေးကိုပြန်လာလှည့်ပါ ” ဟု စကားပြော

နေသည့်အလား တချွင်ချွင်မြည်နေလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကစ်ပလင်းသည် မန္တလေးသို့သွားရာလမ်းကဗျာကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ဤကဗျာ၏ ဇာတ်လမ်းအစိတ်အပိုင်းတို့မှာ မော်လမြိုင်မြို့ သို့ ၁၈၈၉ ခု၊ မတ်လက ရောက်ရှိခဲ့ကြ မြင်တွေ့ရသည့် စေတီတွေ၊ ထန်းပင်၊ ထန်းလက်ဖျားတွေ၊ တိုးငှေ့သွားသော လေညှင်းလေပြည်ကလေး၏

ကေးပြောသံ၊ စေတီအို၏ ထီးတော်မှ တချွင်ချွင်မြည်နေသော ဆည်းလည်းသံ၊ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လွမ်းမောတသဖွယ် ရှုခင်းကို မြင်တွေ့ရာမှ ရေးဖွဲ့နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

ကစ်ပလင်းသည် သူ့စိတ်ထဲတွင် မန္တလေးမြို့နှင့် တသွင်သွင်၊ တငြိမ်ငြိမ် စီးဆင်းနေသည့် ဧရာဝတီကို တသသ စွဲလမ်းသွားခဲ့ဟန် ရှိသဖြင့် သူမန္တလေးသို့သွားရာလမ်းကဗျာသည် ရသမြောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်တော်တို့သည် သူ့ကဗျာများ၊ သူ့ဝတ္ထုများကိုပါ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ သူ၏ နာမည်ကျော် မြိုင်ဟေဝန် [Jungle Books] ကိုမူ အကြိမ်ကြိမ် ဖတ်ခဲ့ကြသည်။ မြိုင်ဟေဝန်ကာတွန်းကားကိုမူ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့မြေးများခေတ်ထိ စွဲလမ်းတသသနေရသည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိတ်သတ်ကြီးသည် ကွယ်လွန်သူ ဆရာကြီးဦးကျော်အောင် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည့် မောဂ္ဂလီကိုလည်း ဖတ်ရှုခဲ့ကြရသည်။ အမှန်အားဖြင့် ကစ်ပလင်းသည် ကလေးများကို ချစ်ခင်သူ၊ ချစ်တတ်သူဖြစ်၏။ သူ၏ မြိုင်ဟေဝန် ဇာတ်လမ်းများသည် ကလေးများအတွက် ရည်ရွယ်ကာ ရေးသားခဲ့၏။ ကလေးများကို တရားမျှတမှု နားလည်စေရန်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဓလေ့ထုံးစံများကို လိုက်နာစေရန် ရည်စူးရေးသားခဲ့ဟန် ရှိသော်လည်း လူကြီးများကပါ တသသစွဲလမ်းခဲ့သော ကမ္ဘာကျော် ဂန္ထဝင် စာအုပ် ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ သူ၏ မြိုင်ဟေဝန်မှ ဇာတ်ဆောင်များဖြစ်သော မောသလီ၊ ကျားကြီး ရှိယာခန်၊ ဝက်ဝံကြီး ဆရာဘာလူးတို့၏ အမည်များသည် ကလေးတွေ စွဲလမ်းတမ်းတသည့် ဇာတ်ဆောင်များသာမက လူကြီးတွေ ထာဝစဉ် အမှတ်ရနေသော ဇာတ်ဆောင်များ ဖြစ်လာ ခဲ့လေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ကစ်ပလင်းသည် နယ်ချဲ့စနစ်ကို ထောက်ခံသူ ဖြစ်သည်။ သူရေးသားခဲ့သော စာအုပ်များသည် ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့၏ ဘုန်းတန်ခိုး ထွန်းပြောင်စေမှု၊ ဗြိတိသျှအမျိုးသားတို့၏ တန်ခိုးအာဏာ

လျှမ်းမိုးမှုများကို အဓိကထား၍ ရေးသားလေ့ရှိလေသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများသည် အယဉ်ကျေးဆုံးလူမျိုးများဖြစ်ကြသည်။ တခြား လူမျိုးများသည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများလောက် မယဉ်ကျေး၊ အသိဉာဏ် ပညာ တိုးတက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားများသည် တခြား မယဉ်ကျေး မတိုးတက်သည့် လူမျိုးများကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်၍ ယဉ်ကျေးလာ အောင် ဆုံးမသွန်သင်ပေးရမည်။ ဤကဲ့သို့ မယဉ်ကျေးသူများကို အုပ်ချုပ် ရမည့် တာဝန်မှာ အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားများ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆခဲ့ သည်။ မယဉ်ကျေးသည့် လူဝါများနှင့် လူမည်းများကို ယဉ်ကျေးလာ အောင် ဆုံးမပေးရန် တာဝန်မှာ အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားတိုင်း၏ တာဝန်ဖြစ် သည်ဟု ကပ်ပလင်းက ယုံကြည်သည်။ သူတွင် ဒေသစွဲလည်းရှိသည်။ လူတန်းစားခွဲခြားသည့် စိတ်ဓါတ်လည်း အပြည့်ရှိသည်။ အမေရိကန်သူ နှင့် အိမ်ထောင်ပြုခဲ့ပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ခေတ္တ နေထိုင်ခဲ့ သော်လည်း အမေရိကန် ဆန်ကျင်ရေးဝါဒ ပြင်းထန်သူလည်း ဖြစ် လေသည်။

အင်္ဂလိပ်တို့၏ ဘုန်းတန်ခိုးအာဏာ လျှမ်းမိုးမှုများကို သူက ထာဝ စဉ် လိုလားသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် သူ့ကိုလိုနီ ဝါဒအမွန်းများကို သူ၏ ဝတ္တကြီးများတွင် ထင်ဟပ်ထားလေ့ရှိလေသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အချက်အလက်များကို သူ့အနုပညာဖြင့် ပုံဖော်လေ့ရှိလေသည်။ သူ၏ နာမည်ကျော် "မန္တလေးသို့ သွားရာလမ်း" ကဗျာကို ရေးသားဖွဲ့ဆိုရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် ရှုခင်းများသည် မော်လမြိုင်မြို့ပတ်ဝန်းကျင်မှ ရှုခင်းများဖြစ် သော်လည်း၊ သူ့စွဲလမ်းနေရသည့် "မန္တလေး" အမည်ကို ကဗျာအမည် ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မန္တလေးကို စွဲလမ်းနေရသည့် အကြောင်းမှာ လွန်ခဲ့သော (၅)နှစ်ခန့်က အင်္ဂလိပ်တပ်ဖွဲ့များ မန္တလေးသို့ ချီတက်သွား သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ကပ်ပလင်းသည် ကဗျာများကို ဖွဲ့ဆိုရာတွင် အပြစ်အနာ အဆာ

ကင်းသည့် အတွေးအခေါ်များ ပါဝင်အောင်ရေးသားနိုင်သည့် စွမ်း အား ရှိသော်လည်း နယ်ချဲ့စိတ်ဓါတ်၏ စေ့ဆော်မှုကြောင့် သူ့ကဗျာများသည် မပြည့်မစုံနှင့် အတွေးအခေါ် ကျဉ်းမြောင်းခဲ့ကြလေသည်။ သူ့ ဝတ္ထုများမှ ဇာတ်ဆောင်များမှာလည်း သူ့လူမမယ်ဘဝက တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် အိန္ဒိယ တိုင်းသားများ၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယသားတိုင်းသား ကပြားများ ဖြစ်ခဲ့ သည်။ သူ့ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော အိုင်စီအက် စထစ်ရင်လင့် မှာ လည်း အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားနှင့် အိန္ဒိယ တိုင်းရင်းသူတို့မှ ပေါက်ဖွားသူ ဖြစ်လေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ သူ၏ ဝတ္ထု ဖန်တီးမှု အတတ် ပညာကြောင့် စာဖတ်သူများကို စွဲဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ သူ့ဝတ္ထုကြီးများ၏ ဇာတ်ဆောင်များသည် အသက်ဝင်လျက်ရှိပြီး အိန္ဒိယလေ့၊ အိန္ဒိယ လေပါနေသဖြင့် အိန္ဒိယအမျိုးသား စာရေးဆရာတစ်ဦး ရေးသားသည့် ဝတ္ထုကြီးများကို ဖတ်ရှုခဲ့ရသလို ဖြစ်နေလေသည်။ သူသည် လုပ်ခါ ရှားခါဖြင့် လျှမ်းလျှမ်းတောက် ကျော်ကြားလာခဲ့သူ ဖြစ်လေသည်။ သူ့ ဝတ္ထုများ၊ ကဗျာများ စတင်ရေးသားစကပင် အောင်မြင်ပေါက် ရောက် သော စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်လာသော်လည်း အားရကျေနပ်ခြင်း မရှိလှ ပေ။ ကပ်ပလင်းကိုယ်တိုင် အင်္ဂလိပ်စာပေလောက၏ ခေါင်းဆောင် တစ်ဦး ဖြစ်လာမည်ဟု ယူဆသည်။ သို့သော် သူ့အားမည်သူကမျှ ခေါင်း ဆောင် ဟု မယူဆကြပေ။ သူ့စာပေလက်ရာများမှာ ထူးခြားလှပေသည်။ စာဖတ် သူတို့ကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည်။ တာဝန်ဖြစ်စေသည်။ သို့သော် ကပ်ပလင်း သည် ဘယ်အခါမျှ စကားလုံးအဆန်းထွင်ခြင်း၊ စာဖတ်သူများကို ခက်ခဲ နက်နဲ၍ နားမလည်နိုင်သည့် ဝေါဟာရများကို သုံးစွဲလေ့မရှိ။ လမ်းပေါ် ကလူများ၊ သာမန်စာဖတ်ပရိသတ်တို့ နေ့စဉ်သုံးစွဲသည့်စကားလုံးများ၊ ဈေးသုံးစကားများဖြင့် ရေးသားခဲ့သဖြင့် ကျော်ကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ သူ စာအုပ်များမှာလည်း လူထုကြားသို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့ခြင်းမှာလည်း ယင်းအ ချက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် သူ နောက်ပိုင်းရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုများမှာ ပညာပြုလွန်းသည်။ အတတ်ပညာပိုလွန်းသည်ဟု စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့က အကဲဖြတ်ခဲ့ကြလေသည်။ စာဖတ်သူတို့အဖို့ သဘောသက်ဝင်ရုံ၊ နိမိတ်ပြုသဘောလောက်သာသိရပြီး သူ့ဝတ္ထုများကို တိုက်ရိုက် ဘာသာပြန်ဆိုရန် ခဲယဉ်းသည်ဟု ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စနစ်ကြီးကို မွန်းလွန်းသည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ကစ်ပလင်းသည် ဉာဏ်ထက်သည့် စာရေးဆရာပါရမီရှင် တစ်ဦးဖြစ်သည်မှာ မည်သူမျှ ငြင်းဆိုနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ရယာဒ်ကစ်ပလင်းကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဘုံဘောမြို့တွင် ခရစ်နှစ် ၁၈၆၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ၃ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ သူ့ဖခင်မှာ ထိုစဉ်က ဘုံဘောမြို့ အနုပညာသင်ကျောင်းတွင် ပါမောက္ခတစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသော ဝျန်လော့ရဒ်ကစ်ပလင်းဖြစ်၏။ ကစ်ပလင်း ၅ နှစ် သားအထိ ဘုံဘောမြို့တွင် နေထိုင်ခဲ့ရာ အိန္ဒိယအမျိုးသမီး နို့ထိန်းများ၏ လက်ပေါ်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကစ်ပလင်းသည် ဟိန္ဒူ၊ စတုဒ္ဒိဘာသာကို ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ကောင်းစွာ နားလည်ခဲ့လေသည်။ သူ့နို့ထိန်းများပြောပြသော မဟာဘာရတ၊ ရာမယဏ၊ ဟာရီဝံသစသော ဇာတ်နိပါတ်တော်များမှာ ပုံပြင်များ၊ အိန္ဒိယ လူမျိုးများ၏ ရှေးဟောင်း ပုံပြင်များမှ သူ၏မှတ်ဉာဏ်တွင် စွဲလျက်ရှိနေပေသည်။ နောင်တွင် သူရေးသားသည့် ဝတ္ထုကြီးများတွင် ယင်းအချက်အလက်တို့သည် ထင်ဟပ် လျက်ရှိလေသည်။

၁၈၇၁ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ သူ့မိဘများက စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ကစ်ပလင်းမှာ ၆ နှစ်သားမျှသာ ရှိခဲ့၏။ သို့သော်လည်း ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သဖြင့် ၁၂ နှစ်သားရောက်မှ ကျောင်းနေခဲ့ရရှာသည်။ သူ့စတင်ပညာသင်ကြားခဲ့ရသည့်ကျောင်းမှာ ဒီဗန်ရှိုင်ယာနယ်၊ ဝက်စဂပ် ဟိုမြို့ရှိ အထက်တန်းကျောင်းဖြစ်၏။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား အများစုမှာ

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် အမှုထမ်းနေကြသော အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ၏ သားသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကစ်ပလင်းအဖို့ သူငယ်စဉ်က တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် အိန္ဒိယလေ့၊ အိန္ဒိယလေ့၏ အငွေ့အသက်တို့ကို ပြန်တွေ့ခဲ့ရပြန်သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် စာပေဝါသနာပါခဲ့သော ကစ်ပလင်းသည် ထိုကျောင်းမှ ထုတ်ဝေသော စာစောင်၏ စာတည်းဖြစ်ခဲ့၏။

၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် ကစ်ပလင်းသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ သို့စဉ်က ၁၇ နှစ်သားမျှသာ ရှိလေသည်။ သူ့မိဘများက အောက်စပို့ဒ်ဘက္ကသိုလ်သို့ ဆက်လက်တက်ရောက်၍ ပညာဆည်းပူးရန် ဆန္ဒရှိခဲ့သော်လည်း ကစ်ပလင်းကမူ ဆက်လက်၍ တက္ကသိုလ်တက်ရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သူ့အိန္ဒိယသို့ ပြန်လာချိန်တွင် သူ့ဖခင်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပန်ဂျပ်ပြည်နယ်၊ လာဟိုမြို့တွင် ပြတိုက်မှူးကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ၏။ ကစ်ပလင်းသည် ထိုစဉ်က လာဟိုမြို့မှ ထုတ်ဝေသော "အိုပြနှင့် စစ်ရေး" ပြန်တမ်းအမည်ရှိ သတင်းစာကြီးတွင် လက်ထောက်စာတည်းမှူး ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

ကစ်ပလင်းသည် သူ့အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် နေထိုင်ခဲ့စဉ်ကပင် ကဗျာများကို စတင်ရေးသားခဲ့၏။ ၁၈၉၁ ခုနှစ်တွင် "ငြိမ်းသွားသော အလင်းရောင်" [The Light That Failed] ဟူသော အမည်ဖြင့် ကဗျာများကို ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ သို့သော်လည်း ထင်သလောက်အောင်မြင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ၁၈၉၂ ခုနှစ်တွင်မူ "စစ်တန်းလျားမှ ကဗျာများ" [Barrack Room Ballads] များစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေလေသည်။ ယင်း ကဗျာများသည် ကစ်ပလင်းအား အောင်မြင်ပေါက်ရောက်သော ကဗျာဆရာအဖြစ် သို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သော ကဗျာများဖြစ်ခဲ့၏။ သူ့ကဗျာများကို လူငယ်ထုက နှစ်သက်ခဲ့ကြသည်။ သူ့မိခင်တိုင်းပြည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် သာမက၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင်ပင် ကစ်ပလင်း၏ နာမည်ကျော်ကြားလာခဲ့လေသည်။ သတင်းစာဆရာဘဝ အတွေ့အကြုံ၊ သူ၏ လေ့လာစူးစမ်း

တတ်မှု အတတ်ပညာနှင့် ငယ်စဉ်က အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား အများနှင့်တွေ့
လိခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံတို့မှ ရရှိသည့် ပညာရပ်တို့ကြောင့် ကစ်ပလင်း
၏ ကဗျာများသည် လူ့ဘဝနှင့် နီးစပ်၍ လူလောက ဖြစ်ပျက်ပုံ အလုံးစုံတို့
ထင်ဟပ်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုကြလေသည်။

ဝတ္ထုတိုများကိုလည်း ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့၏။ လုံးချင်းဝတ္ထုရှည်
၂ ပုဒ်ကို စုပေါင်း၍ နော်လေခ [Naula Ka] ဟူသော အမည်နှင့် ထုတ်
ဝေခဲ့လေသည်။ သူ၏ ဝတ္ထုတိုများကိုလည်း စုပေါင်း၍ ဘဝ၏ ချွတ်ယွင်း
မှု [Life's Handiap] အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ရာ အထူးအောင်မြင်ခဲ့လေ
သည်။ သို့သော် လူအများကမူ ကစ်ပလင်း၏ ကဗျာများသည် သူ
ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်များထက် စာဖတ်ပရိတ်သတ်အား စွဲငင်နိုင်စွမ်းရှိခဲ့
သည်ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့အတွင်း ကစ်ပလင်းသည် အလ္လာဟာဗက်နယ်၊
မြူအာကောလိပ်မှ သိပ္ပံပညာမောက္ခ အက်အေဟီးလ်တို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့်
စည့်ခံပွဲတစ်ပွဲတွင် တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ မစ္စစ်ဟီးလ်မှာ ချောမောလှပ၍
သိမ်မွေ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ကစ်ပလင်း၏ ကဗျာများကိုလည်း သဘော
ကျ နှစ်သက်ခဲ့သူဖြစ်သဖြင့် များစွာရင်းနှီးခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုကြသည်။
မစ္စစ်ဟီးလ်ကို ကစ်ပလင်းသည် တမ်းတမ်းစွဲဖြစ်လာခဲ့ရသည်။

၁၈၈၀ ခုနှစ်တွင် မစ္စစ်ဟီးမှာ ငှက်ဖျားရောဂါဝေဒနာ စွဲကပ်
လာခဲ့သဖြင့် သူ့ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ပါမောက္ခဟီးလ်က သူ့ဇနီးအား အရှေ့ဖျား
ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာကိုဖြတ်၍ သူမ၏ ဆွေမျိုးများရှိရာ အမေရိကန်ပြည်
ထောင်စုသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ရန်စီစဉ်သည်။ ထိုစဉ်က ကစ်ပလင်းမှာ
လည်း အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ခေတ္တပြန်ရန် စီစဉ်နေခိုက်ဖြစ်သဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ မစ္စစ်ဟီးလ်တို့ ဇနီးမောင်နှံကလည်း သူတို့နှင့်အတူ လိုက်ခဲ့ရန်
ဖိတ်ကြားခဲ့သဖြင့် အရှေ့ဖျားနိုင်ငံများမှ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ခရီး
ထွက်ရန် လက်ခံလိုက်လေသည်။

ထိုစဉ်က ကစ်ပလင်းအလုပ်လုပ်နေသော ပိုင်ဆိုင်နီးယားသတင်း

စာကြီးမှ သတင်းစာတိုက်ပိုင်ရှင်ကလည်း သူ့သတင်းစာကြီးတွင် အခန်း
ဆက်၊ ခရီးသွားဆောင်းပါးများ ရေးသားပေးပို့ရန် တာဝန်ပေးလိုက်
လေသည်။ ကစ်ပလင်းသည် ဟီးလ်တို့ဇနီးမောင်နှံနှင့်အတူ ၁၈၈၈ ခု၊
မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ထွက်ခွာလာခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှအ
စိုးရသည် မြန်မာပြည်ကို ဗြိတိသျှ အင်ပါယာကြီးအတွင်းသွင်းခဲ့ပြီးဖြစ်
လေသည်။ ဤကဲ့သို့ ခရီးမထွက်ခင် သတင်းထောက်ကစ်ပလင်းသည်
အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်ဖြစ်သူ ဒပ်ဖရင်အား ဆင်မလားတွင် တွေ့ဆုံခဲ့ရသည်
ဟု ဆိုလေသည်။

ဤကဲ့သို့ ခရီးထွက်လာခဲ့ရာ ငါးရက်အကြာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၊
ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိခဲ့၏။ ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး မြတ်ရွှေတိုက်စေတီသို့
သွားရောက်ခဲ့ကြသည်။ ကစ်ပလင်းသည် ရန်ကုန်၏ အနံ့အသက်၊ လေ
ပြည့်၊ မြန်မာတို့၏ ရိုးသားဖော်ရွေမှု အစရှိသော အရောင်မျိုးစုံတွင် ယစ်မှူး
ခဲ့ကြသည်။ ရွှေတိုက်စောင်းတန်း တစ်လျှောက်တွေ့ရသည့် မြန်မာအမျိုး
သမီးများ ဝတ်ဆင်ထားသည့်ရောင်စုံပိုးထည်၊ အဆင်အသွေးတို့သည်
ကစ်ပလင်းအား များစွာကြည်နူးသွားစေခဲ့သည်။ မြန်မာအမျိုးသမီးများ၏
ရိုးသားပြီး လွတ်လပ်သောဘဝဖြစ်စဉ်ကို သဘောကျဟန်ရှိသည်။ ထိုအ
ကြောင်းအရာတို့သည်။ သူ ရေးသားခဲ့သည့် ကဗျာများတွင် ထင်ဟပ်
လျက် ရှိနေသည်။

ကစ်ပလင်းနှင့် မစ္စစ်ဟီးလ်တို့ မိသားစုသည် မော်လမြိုင်မြို့သို့ ခရီး
ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ဓါတ်ပုံရိုက်ဝါသနာကြီးသူ၊ ပါမောက္ခဟီးက၊ မော်
လမြိုင်တွင် ဓါတ်ပုံတွေ ရိုက်ခဲ့သည်။ မော်လမြိုင်မြို့က မြင်ကွင်းများ၊
ဘုရားပုထိုးများ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၊ သစ်ဆွဲနေသည့် မော်လမြိုင်သစ်
ဝက်ကြီးများအနီးရှိ ဆင်များကိုဓါတ်ပုံရိုက်ခဲ့သည်။

စေတီတစ်ဆူ၏ စောင်းတန်းအထက်တွင်တွေ့ရသည့် မြန်မာ
မိန်းမပျိုကလေးကို ကစ်ပလင်းသည် စွဲလမ်းသွားခဲ့သည်။ နောက် သူရေး

သားသည် ခရီးသွားမှတ်တမ်းများတွင် ယင်းမိန်းမပျိုကလေး၏ လှပကျော့ရှင်းပုံကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ ယင်းစေတီတန်ဆောင်းအတွင်းမှ ရွှေဆင်းတုကြီးများ၊ ခေါင်းလောင်းကြီးများ၊ ဘုရားပရဝဏ်အတွင်းရှိ ထန်းပင်ငယ်များ၏ လွှမ်းမောတသဖွယ် မြင်ကွင်းကို ကစ်ပလင်း ကွယ်လွန်ခဲ့သည်အထိ မမေ့နိုင်တော့။ ဤမြင်ကွင်း ဤရွှေခင်းများကို အခြေခံခဲ့ပြီး သူ၏ ကမ္ဘာကျော် မန္တလေးသို့သွားရာလမ်း [The Road Mandalay] ကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ ကစ်ပလင်းသည် မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းမှ တောင်ဘက် ပင်လယ်သို့စီးဆင်းနေသည့် တငြိမ့်ငြိမ့်မြစ်ကြီး ဧရာဝတီ၏ လွှမ်းမောဘွယ်၊ တသဘွယ်၊ ရှုခင်းများကို မြင်ခဲ့ရသည်။ ငေးမောကြည့်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကမ္ဘာကျော်ခဲ့ရသော မန္တလေးသို့ သွားရာလမ်းကဗျာကို ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား ကျူးကျော်ခဲ့သည့် စစ်ပွဲများကိုမူ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ခြင်း မရှိပေ။

ကစ်ပလင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဂျပန်နိုင်ငံနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများသို့ ခရီးဆက်လက်ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ၁၈၉၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်အမျိုးသမီး ကယ်ရီလိုင်းစတားဗားလက် စတီးယားနှင့်လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ကစ်ပလင်းတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ၄ နှစ်တိတိနေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ကဗျာဝတ္ထုတို့ အမြောက်အမြားရေးသားခဲ့၏။ ကစ်ပလင်း၏ အရေးအသားများကို အမေရိကန်လူထုက အထူးပင်နှစ်သက်ခဲ့၏။ တချို့မြို့၊ ရွာများကို သူ့နာမည်ကို ဂုဏ်ပြုသောအနေဖြင့် ကစ်ပလင်းနာမည်အဖြစ် မှည့်ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ကစ်ပလင်းသည် အမေရိကန် ဆန့်ကျင်ရေးဝါဒသမားဖြစ်လေသည်။

၁၉၀၁ ခုနှစ်တွင် သူသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ လာဟိုမြို့တွင်နေထိုင် စဉ်က အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံခဲ့ပြီး [Kim] ဟူသော ဝတ္ထုရှည် တစ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ ဇာတ်ဆောင်မှာ လာဟိုလမ်းများပေါ်မှ မိဘမဲ့

လူငယ်လေးတစ်ဦးအကြောင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ကစ်ပလင်းသည် နယ်ချဲ့သမားစိတ်ဓါတ် အပြည့်အဝရှိသူတစ်ဦးဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ ဘုန်းတန်ခိုးအာဏာ လွှမ်းမိုးမှုများကို ထာဝစဉ်လိုလားသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီး၏ နန်းစံသက် ၆၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကဗျာရှည်ကြီးကို ရေးသားပေးခဲ့သည်။ ယင်း “ ရီဆက်ရှင်းနစ် ” ကဗျာရှည်ကြီးမှာ ကစ်ပလင်းရေးခဲ့သမျှ ကဗျာများတွင် အလေးနက်အခွဲညားဆုံး ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဝေဖန်ခဲ့ကြလေသည်။

ကစ်ပလင်းအား ကဗျာဆရာကြီး တင်နီဆန် ကွယ်လွန်ပြီး နောက် “ မဟာကဗျာစာဆိုတော်ကြီး ” ဘွဲ့ကို ချီးမြှောက်ခဲ့သော်လည်း ကစ်ပလင်းက လက်ခံခြင်းမပြုခဲ့ဟု ဆိုကြသည်။ ၁၉၀၇ ခုနှစ်တွင် စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆု ရွေးချယ်ရေးကော်မတီက ကစ်ပလင်းရေးသားခဲ့သော Jungle Book နှင့် Captain Courigin ဝတ္ထုများအတွက် စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုကို ချီးမြှင့်ခဲ့လေသည်။ ကစ်ပလင်း မိသားစုသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ကစ်ပလင်းသည် ကဗျာစာဆို၊ ကဗျာလင်္ကာရေးဖွဲ့မှုတွင်သာ ဝါသနာပါသူမဟုတ်။ ပန်းချီရေးဆွဲမှုကိုလည်း ဝါသနာထုံသည်။ သူရေး သားတုတ်ဝေခဲ့သည့် ဝတ္ထုတချို့တွင် ပန်းချီပုံများကို သူကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲခဲ့လေသည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ပေးဆပ်ခြင်းနှင့် အကြွေး [Debits and Credits] နှင့် မစ္စစ်ဘက်သစ် (Mrs Bathunt) တို့ကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ ကစ်ပလင်းအား အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ တော်ဝင်အသင်းကြီးကလည်း စာပေဆိုင်ရာ ဆုတံဆိပ်ချီးမြှင့်ခဲ့လေသည်။ ကစ်ပလင်းသည် စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုချီးမြှင့်ခြင်းခံရသူများတွင် အသက်အငယ်ဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့ကြလေသည်။ အသက်ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့်ပင် ကစ်ပလင်းမြော အိပ်မပျော်သော ရောဂါဝေဒနာခံရလေသည်။

ကစ်ပလင်းသည် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စနစ်ကို မြေတောင်မြောက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှလူမျိုးများကမူ ဗြိတိသျှမဟာအင်ပါယာကြီး၏ စာဆိုတော်ကြီးဟူ၍ ဂုဏ်ပြုအမွမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ကစ်ပလင်း ကား ကျွန်တော်တို့ အမြင်တွင် နယ်ချဲ့စာဆိုဟူ၍သာ ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၆ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။ သူ့ဘဝ တစ် လျှောက်လုံး အမွန်းတင်၊ ချီးမွမ်းထောပနာပြုခဲ့သော ဗြိတိသျှအင်ပါယာ ကြီး ချုပ်ငြိမ်းသွားသည်ကို သူမမြင်သွားခဲ့ရပေ။

ကျမ်းကိုး

(၁)။ *Mandalay By Alexander Jones*

(၂)။ *"The Pagoda War By A T Q Stewart*

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၅)၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၀၀။

မြန်မာပြည်ရောက်ရှေ့ အောဝဲလ်

အထက်မြန်မာနိုင်ငံ၊ ကျောက်တံတားမြို့တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ အမှုတော်ကိုထမ်းရွက်နေရသော နယ်ပိုင်ကြီးဦးဘိုးကျင်သည် သူ၏ အိမ်ရှေ့ဝရန်တာတွင်ထိုင်လျက် သူ့အတိတ်ဖြစ်စဉ်များကို ပြန်လည်စဉ်းစားနေသည်။ ဧပြီလ၏ ရက်တစ်ရက်ဖြစ်သည်။ နံနက် ၈:၀၀ နာရီမျှသာ ရှိသော်လည်း မိုးသားတိမ်လိပ်တို့ကြောင့် မိုင်းပျူဖြစ်နေသည်။ နေရောင် မရင့်သေးသော်လည်း အညာဒေသ၏ အပူရှိန်က ခြိမ်းခြောက်နေလေသည်။ လေရူးသည် ခုန်ပေါက်မြူးတူးစွာ နယ်ပိုင်ကြီး ဦးဘိုးကျင်အား ကလု ကျီဇယ်နေလေသည်။

အိမ်တံစက်မြိတ်တွင် ချိတ်ဆွဲထားသော သစ်ခွပန်းများမှာ ခုန်ပေါက် မြူးထူးနေသည့် လေရူးနှင့်အတူ ယိမ်းခွံ့လျက်ရှိကြသည်။ သစ်ခွပန်းများ ကိုကျော်၍ အဝေးသို့ ကြည့်လိုက်လျှင် ကိုင်းညွတ်နေသော ထန်းပင်တစ် ပင်ကို မြင်ရသည်။ ပြာလဲ့နေသော ကောင်းကင်ပြာနောက်ခံတွင် ပန်ရလှ

သည်။ တစ်ချက်တစ်ချက်၊ လေရူးတေလိုက်လျှင် ထန်းရွက် ကြီးငယ်များ သည် လှုပ်ရှားနေကြ၏။ ဦးဘိုးကျင်သည် ပူပြင်းစ နေရောင်အောက်မှ မြင်ကွင်းကို စိုက်ကြည့်နေသည်။ သူ့အသက် ၄၀ ကျော်ခဲ့ပြီ။ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် အဆီရစ်၍ ဝမ်းလှာသည်။ သူ့ထိုင်ရာမှ ရုတ်တရက် မထနိုင် ထလိုလျှင် အကူအညီခေါ်ရသည် သူ့ပုံမှာ မိုက်ပူ၊ ခါးကုန်းသော မျက်နှာဖြူလူမျိုး အသက်ကြီးသူများနှင့်မတူ။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်က အချိုး

အဆစ်ပြေပြစ်သည်။ သူဝပုံမှာ အချိုးအစားကျသည်။ နှစ်လို့ဖွယ်ဖြစ်သည်။ သူ့မျက်နှာအသွင်အပြင် ကျယ်ပြန့်သည်။ ဝင်းဝါသော အသားအရောင်နှင့် ညိုသောမျက်ဝန်းတို့ကြောင့် ခန့်ငြားလှပေသည်။ ခြေချောင်းများကလည်း ပြန့်ကား၍ အတိုအရှည်ပြေပြစ်သည်။ ဘိုကေပါးပါးညှပ်ထားပြီး ထာဝစဉ် အစိမ်းနှင့်ပန်းရောင်၊ မန်ကျည်းစေ့ကွက် ရခိုင်လုံချည်ကို ခါးတွင် ဝတ် ဆင်ထားလေ့ရှိသည်။ သူ့ရှေ့စားပွဲပေါ်ရှိကွမ်းအစ်မှ ကွမ်းယာကို စားလေ့ ရှိသည်။

ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး ဂျော့အော့ဝဲလ်သည် သူ၏ အရောင်းရ အတွင်ကျယ်ဆုံးနှင့် အကြိမ်ကြိမ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရသည့် Burmese Days “မြန်မာပြည်၏ နေ့ရက်များ” စာအုပ်တွင် ဗြိတိသျှ အလိုတော်ရိ အရာရှိဆိုး နယ်ပိုင်ကြီး ဦးဘိုးကျင်ကို အထက်ပါ စာပိုဒ်ဖြင့် ထုတ်ခဲ့လေသည်။ ယင်းစာအုပ်ကြီးကို ဂျော့အော့ဝဲလ်သည် ၁၉၃၅ ခုနှစ်က ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် ဂျော့အော့ဝဲလ်၏ မြန်မာပြည်၏ နေ့ရက် များစာအုပ်ကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်က ဖတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်ကြီးသည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်များလောက်က ထုတ်ဝေ ခဲ့သော သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်း (မှားနိုင်ပါသည်) တွင် စာရေးဆရာသက် လယ်က “မြန်တိုင်းဌာနီ” ဟူသော အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆို၍ အခန်း ဆက်ဝတ္ထုကြီးကိုပင် “လောင်းရိပ်အောက်မှ မြန်မာပြည်” ဟူသော အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ် ကြီးအဖို့ ဖတ်ရှုခဲ့ကြရပြီးဖြစ်လေသည်။

ဤဝတ္ထုမှာ အထက်မြန်မာနိုင်ငံ၊ မန္တလေးမြို့မြောက်ဘက်၊ မတ္တရာ မြို့ကလေးအနီးရှိ ကျောက်တံတားရွာကလေးကို ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှ

အရေးပိုင် ရုံးစိုက်သောမြို့အဖြစ် စာရေးသူက ဖန်တီး၍ စာတံအိမ် တည်ခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်လေသည်။ ယင်းကျောက်တံတား ရွာကလေး နှင့်ကပ်လျက် စီးဆင်းနေသော ဆည်တော်ကြီးချောင်းကိုလည်း ဧရာ ဝတီမြစ် အသွင်တန်ဆာဆင်၍ ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုကျောက်တံတား မြို့ကလေးတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် အင်္ဂလိပ်အမျိုးသား မိသားစု၊ ဗြိတိသျှ ကျေးတော်မျိုး၊ ကျွန်တော်မျိုး အမှုတော်ထမ်း အရာရှိဆိုး နယ်ပိုင်ကြီး ဦးဘိုးကျင်၊ အိန္ဒိယအမျိုးသား ဒေါက်တာဗရာဆွာမိ၊ သစ်ကုမ္ပဏီ မန်နေဂျာဖလော်ရီ၊ မြန်မာအမျိုးသမီး ကျေးလက်သူမလှမေ၊ အရေးပိုင်မစ္စတာ မက္ကရီကာ၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင်မွေးဖွားပြီး ပြင်သစ်ပြည် ပါရီတွင်နေထိုင်ခဲ့သူ မိဘမဲ့ အယ်လီဇဘတ်တို့ကို စာတံဆောင်ထားကာ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး မတိုင်မီက မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအခြေအနေများကို ထင်ဟပ် ထားခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်ခန့်က ဖတ်ရှု ခဲ့စဉ်ကမူ စာရေးသူ ဂျော့အော့ဘဲလ်ကို အမြင်တစ်မျိုးမြင်ခဲ့ မိလေသည်။ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ရေး ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီ ဂျော့အော့ဘဲလ်သည် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာအမျိုးသားများ အပေါ်၌ အထင်အမြင်သေးစွာ လူမျိုးရေး မုန်းတီးမှုကို ဖော်ထုတ်ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည်ဟုထင်သည်။ ထိုစဉ်က ရန်ကုန်ရှိ ပဲခူးကလပ်ကဲ့သို့ ကျောက်တံတားမြို့ကလေးတွင် ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ကျောက်တံတားကလပ်များလည်း ဥရောပတိုက်သား များအတွက်သာဖြစ်ခဲ့ပြီး ကျောက်တံတား ကလပ်အသင်းသားဖြစ်ရေး အတွက် မြန်မာအမျိုးသားများနှင့် အိန္ဒိယအမျိုးသားတို့ ကြံဆောင်ခဲ့ကြပုံ များကို အသေးစိတ်ဖော်ပြခြင်းဖြင့် သရော်ခဲ့သည်ဟု ထင်ခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်ကမူ ယင်းဝတ္ထုကို ပြီးဆုံးသည်အထိ ဖတ်ရှုရသော်လည်းဘဝင်မကျ

ခဲ့ပေ။ ကမ္ဘာကျော် စာအုပ်ဝေဖန်ရေးသမားများ၊ စာပေဝေဖန်ရေးကျာနယ် များ၊ သတင်းစာကြီးများဖြစ်သော Saturday Review နှင့် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမှ ထုတ်ဝေသော တိုင်းမ်သတင်းစာကြီး၏ စာပေဝေဖန်ရေး အထူးထုတ် (New York Times Book Review) ချီကာဂိုမြို့မှထုတ် ဝေသော (Chicago Tribune) တို့သည် ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ဘာကြောင့် ချီးမွမ်းခဲ့ကြသနည်း။ သူတို့၏ ဝေဖန်ချက်များကိုလည်း ဘဝင်မကျခဲ့ပေ။

ပထမအကြိမ် ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့ရစဉ်ကမူ ဂျော့အော့ဝဲလ်သည် ဗြိတိသျှအမျိုးသားဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ဝါဒကို ယုံကြည်သော်လည်း သူရေးသော (Burmese days) ဝတ္ထုတွင် မူ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားအလိုကျ မြန်မာများကို အထင်အမြင်သေးဖွယ် ဖြစ်အောင် ရေးခဲ့သည်ဟု မြင်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် စာဖတ်စ အရွယ်က စွဲလန်းတသသဖြစ်ခဲ့ရသော ဝတ္ထုကြီးများကို အသက် အရွယ်ကြီးရင့်လာသောအခါ ပြန်ဖတ်ခဲ့ဖူးသည်။ တချို့ ဝတ္ထုကြီးများမှာမူ ငယ်စဉ်က စွဲလန်းခဲ့ရသလို စွဲလန်းတသသဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ငယ်စဉ်က မြင်ခဲ့ ရသောအမြင်လည်း ပြောင်းလဲသွားသည်။ ထို့အတူ ဂျော့အော့ဝဲလ်၏ Burmese Days ကို ဒုတိယအကြိမ် ကျွန်တော် ပြန်ဖတ်ရသော အခါ တွင် ကျွန်တော်အမြင် ပြောင်းသွားသည်။ ဂျော့အော့ဝဲလ်၏ ဝတ္ထု အတတ်ပညာသည် ကျွန်တော်ကို စွဲလန်းစေခဲ့သည်။ ယခင်တစ်ကြိမ်က ဖတ်ခဲ့စဉ်ကမူ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်ကိုသာ အသားပေး ဖတ်ခဲ့မိလေ သည်။

ဇာတ်လမ်းတွင် ကျောရိုးပြုထားသည် အရေးပိုင်ရုံးစိုက်ရာ ကျောက် တံတားမြို့ကလေးကို ဂျော့အော့ဝဲလ် သရုပ်ဖော်ရာတွင် စစ်ကြိုခေတ်က အရေးပိုင်ရုံးစိုက်ရာ အညာဒေသမြို့ကလေးပုံပေါ်လွင်လှသည်။ စစ်ရေးပြ ကွင်း၊ တောင်ကုန်းလေးအောက်ခြေရှိ အုတ် တံတိုင်းဖြူကာရံထားသည့် အင်္ဂလိပ်သင်္ကြံ၊ ထိုသင်္ကြံနှင့် အနီးမဝေးရှိ အင်္ဂလိပ်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၊ ဥရောပတိုက်သားများအား ကိုယ်စားပြုထားသည့် ကလပ် စသည်တို့ သည် ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ် စစ်ကြိုခေတ်က ကျောင်းနေခဲ့ရသည့် ဒီစတီတ်မြို့ကလေး၏ ရုပ်ပုံလွှာသည် ထင်းကနဲ ပေါ်လာသည်။ ကျွန် တော်တို့ မြို့ကလေးတွင် အင်္ဂလိပ် စာသင်ကျောင်း မရှိသဖြင့် ၁၀ မိုင်

ခန့်လေးသော ဒီစတီတ် (ခရိုင်)မြို့ကလေးရှိ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်း သွားတက်ရသည်။ ကျောင်းရှေ့တွင် စစ်ရေးပြကွင်း၊ ကျောင်းအား ကစားရုံကြီးရှိရာ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၊ ကျောင်းအားကစားရုံကြီးရှေ့ တောင်ကုန်းလေး အောက်ခြေတွင် ထုံးဖြူ အဖူးနေသော အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင်၊ အင်္ဂလိပ်ရာဇဝတ် ဝန်ကြီးနှင့် သစ်တော အရာရှိများ၊ ဖူကာစသော ကုမ္ပဏီများမှ သစ်ကိုယ်စားလှယ် အင်္ဂလိပ် အမျိုးသားများ နေအိမ်၊ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းနဖူးတွင် တည်ရှိနေသည်။ ဥရောပတိုက်သားတို့၏ ကလပ်စသည်တို့သည် ဂျော့အော့ဝဲလ်၏ ဝတ္ထု ကြီးတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ကျောက်တံတားမြို့ကလေးကို ချက်ခြင်း သတိရ စေတော့သည်။ စာရေးဆရာ ဂျော့အော့ဝဲလ်ကိုယ်တိုင် မြန်မာပြည် ပုလိပ်အဖွဲ့တွင် အမှုထမ်းခဲ့သူဖြစ်သဖြင့် အညာခရိုင်မြို့ကလေးများ၏ ပုံရိပ်ကိုစာဖတ်သူတို့အား ပေါ်လာစေရန် ကလောင်ဖြင့် ဖော်ပြနိုင်စွမ်း ရှိသည်ကို မြင်မိလာလေသည်။ သူ ဝတ္ထုကြီးတွင် ဖော်ပြထားသည့် အခြေ အနေ အားလုံးလိုလိုပင် ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပျက် နေရသည့် အခြေအနေကို ပုံဖော်နိုင်ခဲ့လေသည်။ သူ ဇာတ်အိမ်တည် ဆောက်မှုမှာလည်း ခိုင်မာလှပေသည်။

ဗြိတိသျှအရာရှိဆိုး ဦးဘိုးကျင်ပုံကို သရုပ်ဖော်ရာတွင် တိကျ ပိုင်နိုင် လွန်းသည်။ ဦးဘိုးကျင်လို ဗြိတိသျှအလိုတော်ရို၊ ခေါင်းတော် ညိတ် တွေကို ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားဘဝက သိရှိလိုက်ရသည်။ သူ့ စာရေး ကိုဘစိန်နှင့် သူ ပြာတာတွေ မျိုးကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ရဖူးသည်။ ဦးဘိုးကျင်သည် ထိုခေတ်က တစ်ကိုယ်ကောင်းသမား၊ ဗြိတိသျှကိုလိုနီ ယန္တရားကြီးကို လည်ပတ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်နေရသည့် အရာရှိဆိုးကို သရုပ်ဆောင်ရာတွင် သဘာဝလည်းကျသည်။ ဗိုလ်ကတော်မလှမေ၊

မျက်နှာဖြူအပျို အဲလစ်ဇဘတ်တို့၏ စရိုက်ကိုလည်း ပုံပေါ်အောင် ဖော်နိုင်ခဲ့လေသည်။ မြန်မာတို့၏ မဟုတ်လျှင် ခေါင်းငုံ့ခံလေ့မရှိသော မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်ကို ကျောက်တံတားမြို့ရှိ အင်္ဂလိပ်ရှစ်ယောက်အနက် မက်စ်ဝဲလ်အား မြန်မာတို့က သတ်ဖြတ်ခဲ့ပုံဖြင့် ဖော်ပြခဲ့လေသည်။ ထိုပြင် မြန်မာတို့က အင်္ဂလိပ်များအပေါ် အဘယ်မျှ မုန်းတီးခဲ့ပုံကို မက္ကရီကာနှင့် မြန်မာကျောင်းသားလေးတို့ အချင်းဖြစ်ပွားပုံဖြင့် သရုပ်ဖော်ခဲ့သည်။ နယ်ချဲ့သမား ဗြိတိသျှအစိုးရအား သတိပေးခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ အရာရှိဆိုးတစ်စု၏ မြန်မာများအပေါ် သဘောထားကြပုံကို ဗြိတိသျှပြည်သူလူထုအား သိစေလိုသည့် စေတနာသည် ဂျော့အော့ဝဲလ်တွင် ရှိဟန်တူလေသည်။ လက်အောက်ခံ ကိုလိုနီတိုင်းပြည်များရှိ ပြည်သူလူထုကို ဗြိတိသျှ ဗျူရိုကရက်တို့ အပေါ်စီးမှ ကြည့်တတ်ပုံကို ထင်ဟပ်ပြသည်။ အုပ်ချုပ်သူများကို သတိတရားပေးသည်ဟု ထင်ပါသည်။ စာရေးဆရာပီပီ သရုပ်ပေါ်အောင် ဝတ္ထုအတတ်ပညာဖြင့် ပုံဖော်ရသဖြင့် မြန်မာများအပေါ် မထီလေးစား ပြုမူပုံတို့ ပါဝင်နေပေသည်။

ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးသည် ဂျော့အော့ဝဲလ်၏ Burmese Days စာအုပ်ကြီးအပြင် သူ၏ တခြားနာမည်ကျော် မြန်မာဘာသာပြန်စာအုပ်ကို ဖတ်ခဲ့ကြရသည်။ ယင်းစာအုပ်မှာ "Animal Farm" ဖြစ်လေသည်။ ဤစာအုပ်မှာ သူ၏ အထူးကျော်ကြား အောင်မြင်ပေါက်ရောက်သော ဝတ္ထုဖြစ်လေသည်။ ရုရှား တော်လှန်ရေးကြီးကို သရော်သော နိုင်ငံရေးဒဏ္ဍာရီလည်းဖြစ်လေသည်။ စာအုပ်ထွက်လာသောအချိန်မှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ်ခန့်ကဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် ဆိုဗီယက်အစိုးရတို့ ရွှေလမ်းငွေလမ်း ဖောက်နေချိန်တွင် ထိုစာအုပ် ထွက်လာခြင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဗြိတိသျှဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဂျော့အော့ဝဲလ်

၏ စာအုပ်သည် နှစ်ပြည်ထောင်ချစ်ကြည်ရေးကို ထိခိုက်နိုင်သည်ဟု ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ခဲ့ကြလေသည်။ သူ၏ စာအုပ်တွင် တိရစ္ဆာန်များကို ဇာတ်ဆောင်ပြထားသည်။ တိရစ္ဆာန်များ အပေါ် အကြင်နာမဲ့သော လယ်သမားကြီး "ဂျူး" အား စုပေါင်းတော်လှန်ကြပုံကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ တိရစ္ဆာန်များတွင် အာဏာငမ်းငမ်းတက် လိုချင်နေသည့် ဝက်ကြီးကို "နပိုလီယန်" ဟု အမည်ပေးပြီး နိုင်ငံရေးသမား အာဏာ ငတ်နေသူများကို သရော်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းစာအုပ်ကို ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်းက "ခြေလေးချောင်း တော်လှန်ရေး" အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ပြီး ကွယ်လွန်သူ ဆရာဗိုလ်ခင်မောင်လေးကလည်း လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်က "ရွှေသူ" ဂျာနယ်တွင် "တိရစ္ဆာန်ယာတော" အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။

စာရေးဆရာ ဂျော့အော့ဝဲလ်ကို ၁၉၀၃ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယပြည်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ သူ့ဖခင်မှာ ထိုစဉ်က အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် အမှုထမ်း နေသော ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး (အိုစီအက်) ဝန်ထမ်းတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပြီး မိခင် ဖြစ်သူမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ပြင်သစ် အမျိုးသမီးဖြစ်သူ မိခင်၏ ဖခင်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြင်သစ်လူမျိုးပိုင် ကုမ္ပဏီတွင်

နှစ်ပေါင်းများစွာ အမှုထမ်းခဲ့သူ ဖြစ်သဖြင့် ဂျော့အော့ဘဲလ်၏ မိခင်မှာ မြန်မာပြည်ပေါက် ပြင်သစ်အမျိုးသမီးဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ စာရေးဆရာ ဂျော့အော့ဘဲလ် နောင်အခါတွင် ရေးသားခဲ့သော “မြန်မာပြည်၏ နေ့ရက်များ” သည် မြန်မာ့ခလေ့၊ အရှေ့တိုင်းသားတို့၏ ခလေ့၊ မြန်မာ့အငွေ့အသက်တို့ ပါဝင်နေသည်မှာ မဆန်းတော့ပေ။

ဂျော့အော့ဘဲလ်၏ အမည်မှာ Eric Arthur Blair ဖြစ်၏။ စာရေးသားမှပင် ကလောင်အမည်ကို ဂျော့အော့ဘဲလ်ဟူသော သူ့ ကလောင်အမည်ကိုသာ လူတွေက သိခဲ့ကြလေသည်။ အိန္ဒိယတွင် မွေးဖွားခဲ့သော်လည်း ငယ်စဉ်ကပင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် ကျောင်းအိပ် ကျောင်းစားအဖြစ် နေထိုင်ခဲ့ရသည် ကျောင်းပိတ်ရက်ရှည်များတွင် အိန္ဒိယ နိုင်ငံအနှံ့အပြားသို့ သူ့ဖခင် မိခင်တို့နှင့် သွားလာနေထိုင်ခဲ့ရသဖြင့် သူ့ ဝတ္ထုများတွင် ဖော်ပြသည့် အိန္ဒိယအမျိုးသားများ၏ စရိုက်သည် အထူး ပေါ်လွင်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ဟန်ရှိပေသည်။ သူငယ်စဉ်ကမူ အဆုပ်နာခွဲကပ်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် အချိန်မီကုသနိုင်ခဲ့သဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းကာ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ နာမည်ကျော် အီတန်ကျောင်းသို့ ဝင်ခွင့်ရခဲ့ပြီး အစိုးရ၏ ထူးချွန် ကျောင်းသားဆုလည်းရခဲ့သည်။ ဂျော့အော့ဘဲလ်သည် စာတော်သည့် ကျောင်းသားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၂၁ ခုနှစ်ထိ အီတန်ကျောင်းတွင် စာသင်ကြားခဲ့ရသည်။ သူ့မိခင်၊ ဖခင်တို့ကမူ ထိုစဉ်က အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ လူငယ်လူရွယ်တွေ မက်မောကြသည့် “အိုင်စီအက်” စာမေးပွဲဝင်ရောက်ဖြေဆိုစေလိုသည်။ ဂျော့အော့ဘဲလ်အား အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိကြီး ဖြစ်စေလိုသည်။ ဂျော့အော့ဘဲလ်ကမူ ငယ်စဉ်ကပင် စာရေးစာဖတ်ဝါသနာပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိမဖြစ်လိုပေ။ ထိုစဉ်ကပင် နိုင်ငံရေးစာပေတွေကိုဖတ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီတစ်ဦး ဖြစ်လိုသည်။

သို့သော် ၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယပြည်ရဲအဖွဲ့ Indian Imperial Police သို့ မိသားစုအလိုကျ ဝင်ရောက်အမှုထမ်းခဲ့ရသည်။ သူ တာဝန်ကျခဲ့ရသည်မှာ သူ့မိခင်၏ ချက်မြုပ်ရာဖြစ်သော ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ပင်ဖြစ်သည်။ ဂျော့အော့ဘဲလ်က ရဲအမှုထမ်းအဖြစ်မပျော်၊ ဗြိတိသျှတို့၏ အသားအရောင်ခွဲခြားမှု၊ မြန်မာအမျိုးသားများ၏ ဇာတိမာန်ကို မထိလေးစားပြုမှု၊ အရာရှိဆိုးတို့၏ ဘက်လိုက်မှုတို့ကို စက်ဆုတ်ခွံရှာသည်။ သူလို ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို ယုံကြည်သူတစ်ဦးသည် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ခါးခါးသီးသီးမှန်းသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့မိတ်ဆွေ ဖရက်ဒရစ်ဘတ်စ် Fredric Warburg (နောင်တွင်သူ့စာအုပ်များကို ထုတ်ဝေခဲ့သူ) ထံ ရေးသည့်စာများတွင် “ဗြိတိသျှ အစိုးရသည် ကိုလိုနီနိုင်ငံများအပေါ် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို မပြင်လျှင် ဗြိတိသျှအင်ပါရာကြီးသည် တစ်စစီ ပြိုကွဲသွားရမည်ဟု ကြိုတင်ခန့်မှန်းဖတ် ရေးသားခဲ့လေသည်။ အိန္ဒိယပြည်တွင် မွေးမြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ကြီးပြင်းအသက်မွေးနေထိုင်ကြသည့် မိဘနှစ်ပါးမှ ပေါက်ဖွားသူ ဂျော့အော့ဘဲလ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်ကြာရှည်စွာ နေထိုင်ခဲ့သူတစ်ဦးကဲ့သို့ Burmese Days တွင် သရုပ်ဖော်နိုင်သည်မှာ မဆန်းတော့ပြီ။ သူ တွေ့ကြုံရသည့်ကာလအတွင်း မြန်မာအမျိုးသားတို့၏ သူ့ကျွန်မခံလိုစိတ်နှင့် အင်္ဂလိပ်မုန်းတီးရေးစိတ်ကို သူဝတ္ထုကြီးတွင် ထင်ဟပ်ထားနိုင်ခဲ့လေသည်။ ဂျော့အော့ဘဲလ်သည် ဗြိတိသျှ ဗျူရိုကရေစီ ယန္တရားကြီးကို ပြင်သင့်သည်ဟုထင်သည်။ အထူးသဖြင့် သူ အမှုထမ်းခဲ့သည့် အိန္ဒိယဘုရင်၏ ဝန်ထမ်းလောကမှ ရှုပ်ထွေးပွေလီ၊ လာဘ်စားပုံကို စက်ဆုတ်သည်။ သူကြာကြာအမှုထမ်းလိုတော့။ သို့ဖြစ်၍ ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှ လူငယ်တွေ လိုလားတောင့်တသည့် ရဲဝန်ထောက်ရာထူးမှ ၅ နှစ်အကြာတွင် အပြီးအပိုင်နုတ်ထွက်ပြီး စာပေ

နယ်တွင် ဝင်ရောက်ရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ သူ ရဲဝန်ထောက် ရာထူးဖြင့် မြန်မာပြည်တွင် တွေ့ကြုံရမှုများကို အခြေခံပြီး ဝတ္ထုများရေးရန် ကြံရွယ်ထားခဲ့သည်။ ရွေးရမည့် အချက်အလက်တွေကို စုဆောင်းထားခဲ့သည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် သူ့ အတွေ့အကြုံများကို ရေးသားသည့် Down and out In Pairs Adn London ပါရီနီဒ်လန်ဒန်အစုန်အဆန်ဟူသော အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထင်သလောက် အောင်မြင်ခြင်းမရှိခဲ့။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော စပိန်ပြည်တွင်းစစ်တွင် ဂျော့အော့ဘဲလ်သည် နိုင်ငံတကာ ကယ်တင်ရေး တပ်သားအဖြစ်ပါဝင်ခဲ့ရာ ဒဏ်ရာရခဲ့ရှာလေသည်။ ဤပြည်တွင်း စစ်ကြီးအတွင်း လူမှုရေး မတရားမှုများ၊ လက်ဝဲဝါဒကို ယုံကြည်သည်ဟု ဟစ်အော်ခဲ့ကြသော ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်ထိုင်ပြီး စိတ်ကူးယဉ်ကြသည့် တော်လှန်ရေး သမားများ၊ ပြည်သူနှင့် မထိတွေ့ဘဲ သဘောတရားတွေ အာဘောင် အာရင်းသန်သန်နှင့် ပြောဟောသူတို့ကို စိတ်ပျက်သွားသည်။ ထိုသူတွေကို သရော်သည့် သရော်စာတွေကိုရေးသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် သူ့ယခင်စုဆောင်းထားရှိခဲ့သည့် မှတ်စု မှတ်ရာများကို အခြေခံပြီး Burmese Days စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အောင်မြင်သည့်စာအုပ်ဖြစ်သည်။ အရောင်းရ အတွင်ကျယ်ဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်လာသည်။ ဂျော့အော့ဘဲလ်အား စာရေးဆရာအဖြစ် မှတ်ကျောက်တင်ခဲ့ရသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ယနေ့ထိ အကြိမ်ကြိမ်ပြန် ရိုက်သည့် စာအုပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်များတွင် တွေ့ကြုံရသည့် အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံပြီး Shooting An Elephant ဆင်ပစ်ခြင်းကို ရေးသားထုတ်ဝေသည်။ အတော်အသင့် အောင်မြင်သည့် စာအုပ်ဖြစ်လေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်လာသောအခါတွင် ဂျော့အော့ဘဲလ် ဗြိတိသျှ ပြန်ကြားရေးဌာနက ခေါ်ယူ၍ အသံလွှင့်ဌာနတွင် တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အိန္ဒိယပြည်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို အသံလွှင့်ရာတွင် ဘာဝန်ယူခဲ့ရ၏။ Tribune သတင်းစာကြီးကို ထုတ်ဝေရာတွင် တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။ မန်ချက်စတာ ညနေသတင်းစာကြီး Manchester Evening News တွင် နိုင်ငံရေး ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် အဖြစ် ဆောင်းပါးများရေးခြင်းဖြင့် နာမည်ကျော်လာခဲ့လေသည်။

သူ့ဆောင်းပါးများအား လူငယ်တွေက သဘောကျခဲ့ကြ၏။ သူ၏ "Politice And English Language" နိုင်ငံရေးနှင့် အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားဟူသော ဆောင်းပါးမှာ ဝေဖန်ရေးဆရာတို့ အများဆုံး ဝေဖန်ခံရသည့် ဆောင်းပါးဖြစ်လေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးခဲ့ရပြီး နောက် ဂျော့အော့ဘဲလ်သည် ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သူရေးသည့် ဆောင်းပါးများမှာလည်း ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်ရေး ထာဝစဉ် ထင်ဟပ်လျက်ရှိပေသည်။ သို့သော် ဂျော့အော့ဘဲလ်၏ ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့လာခဲ့သည်။ ငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝက ခွဲကပ်ခဲ့သော အဆုတ်ရောဂါဝေဒနာ ပြန်ပေါ်လာသည်။ မြန်မာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်များတွင်ဖြစ်သလို နေထိုင်၍ ဖြစ်သလို စားခဲ့သော ဒဏ်တို့ပြန်ပေါ်လာခဲ့သည်။ စပိန်ပြည်တွင်း စစ်ပွဲကြီး တွင် ရရှိခဲ့သည့် ဒဏ်ရာတို့ကလည်း ဂျော့အော့ဘဲလ်အား ဒုက္ခပေးလာသည်။ သူ့မိတ်ဆွေ ဆရာဝန်များကမူ ဂျော့အော့ဘဲလ်အား လုံးဝ အနားယူရန် အကြံပေးတိုက်တွန်းကြသော်လည်း သူက မနာယူ။ စာရေး စာဖတ်ခြင်းကို မလျှော့။ သူ့ ရောဂါ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားနေရချိန်မှာပင် ၁၉၅၄ ဟူသော ဘဗ္ဘာနိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးတို့ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းသည့် စာအုပ်ကြီးကို

ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သူ ရေးခဲ့သော စာအုပ်များတွင် ယင်းစာအုပ်သည် သူ့အား ထူးထူးခြားခြား အောင်မြင်ပေါက်ရောက်သော စာရေးဆရာဘဝသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သည့်စာအုပ်ဖြစ်လေသည်။ သူ့ စာအုပ်ပါ နိုင်ငံရေး ကြိုတင်ဟောကိန်းများမှာ ယနေ့ထိ ထူးထူးခြားခြား မှန်သည်ကို တွေ့ရလေသည်။

သူ "1984" ဟူသော စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေ သည့်နှစ်မှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်ဖြစ်၏။ သို့သော် နောင်နှစ်ပါင်း ၅၀တိုင် ခဲ့သော်လည်း သူ၏ ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်များသည် မှန်နေပေသည်။ သူ့ "1984" စာအုပ်ကြီးကို ရေးသားခဲ့စဉ်က နိုင်ငံကြီးများဖြစ်သော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဗြိတိန်၊ ဆိုဗီယက် (ရုရှား)၊ တရုတ်ပြည်၊ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲများ၊ စသည်တို့ အကြောင်းများ ဂျော့အော့ဝဲလ် ကြိုတင်ခန့်မှန်းရေးသား ခဲ့သည်တို့မှာ တိတိကျကျ မှန်လှသဖြင့် စာပေဝေဖန်သူတို့ကမူ ဂျော့ အော့ဝဲလ်သည် "အနာဂတ်ကို သိမြင်သူ"၊ စိတ်စွမ်းအင် ဆရာများ ဖြစ်လေရောသလားဟု ဆိုကြသည်။ ယင်းစာအုပ်ကြီး ထုတ်ဝေပြီးနောက် သူ့စာမရေးနိုင်တော့ပြီ။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဂျော့အော့ဝဲလ် ကွယ်လွန် ခဲ့ရလေတော့သည်။

ကျမ်းကိုး

- ၁။ "Burmese Days" By G. Orwell
- ၂။ "1984" How close we are By R. Reginald.
- ၃။ All Authors are Equal By F. Warburg.

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၃)၊ အောက်တိုဘာလ၊ ၂၀၀၀။

မြန်မာပြည်ရောက် ဆမ်းမားဆက်မွမ်

၁၉၈၀ ခုနှစ်ခန့်က ကျွန်တော်သည် ထူးခြားဆန်းကြယ်သော ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာကြီး၊ ဆမ်းမားဆတ်မွမ်နှင့် တွေ့ဆုံ အင်တာဗျူးခဲ့သည်။ ရိုဘင်မွမ် Robin Maugham ရေးသည့် "Conversations With Willie" ဝီလျံနှင့် စကားစမြည် ပြောခဲ့ခြင်းဟူသော စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ၁၉၆၅ ခုနှစ်က ကွယ်လွန်ခဲ့သော ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီးနှင့် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားဘဝက တာသသွဲလမ်းခဲ့ရသည့် ဝတ္ထုတိုဆရာ ပြဇာတ်ရေးဆရာ၊ နာမည်ကျော် ဝတ္ထုရှည်ဆရာ၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်းရေးဆရာ၊ ပန်းချီ ဆရာကြီး ဧါဂွင်အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဝတ္ထုရေးခဲ့သူနှင့် လက်ဖျားငွေသီး သူ၏တူတော်သူရိုဘင်မွမ်ကသူဦးလေး၏ လူသိနည်းခဲ့သော အကြောင်းအရာတွေကို မှတ်တမ်းပြုထားသည့် စာအုပ်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်မှာ စာမျက်နှာ ၂၀၀ ခန့်သာရှိသော်လည်း ဈေးနှုန်းက ထိုစဉ်ကပင် ၁၀ ဒေါ်လာ ကျော်နေသည်။ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ ကျောင်းနေဘက် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ထမ်းတစ်ဦး ဝယ်လာသဖြင့် ဖတ်ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဆမ်းမားဆက်မွမ် မကွယ်လွန်မီကလေးတွင် သူတူက သူ့ ဦးလေး အကြောင်း ပက်ပက်စက်စက် ဖော်ထုတ်ခဲ့ခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ဆမ်းမား ဆက်မွမ်၏ ဝတ္ထုများကို ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်ကြီးသည် ဖတ်ရှုပြီးဖြစ်သည်။ သူ့စာပေဝေဖန်ရေး စာအုပ်ကြီးကိုလည်း ကွယ်လွန်သူ ဆရာကျော်အောင်က "ဂန္ထဝင် တစ်ဆယ်" အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ ပြီးဖြစ်သည်။ သူ့စပိုင်ဝတ္ထုကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီးဖြစ်၏။ သူ့ဝတ္ထုတိုများကို ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေ ပန်းဆိုး တန်း လမ်းဘေးစာအုပ်ဆိုင်များတွင် ရှာဖွေဆဲဖြစ်သည်။ သူ့နာမည်ကျော် ဝတ္ထုကြီးများဖြစ်သည့် Of Human Bondage "ဘဝနှောင်ကြီး" The Moon and Six Pence "လစန္ဒာနှင့် ခြူးပိုက်ဆံ" တို့ကား ယနေ့ စာအုပ်ဟောင်းဈေးကွက်တွင် ဈေးကြီးသည်။ သူ့ ဝတ္ထုတိုပေါင်း ၈၀ ကျော်ကို ယနေ့ရုပ်မြင်သံကြားမှ ရိုက်ကူး ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး တချို့ ဝတ္ထု ရှည်ကြီးများကို ရုပ်ရှင်ကားကြီးများအဖြစ် ရိုက်ကူးခဲ့ရသည်။

သူ၏ ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ဖြစ်သော ဆယ်ဒီသော်မဆင် Sadie Tampson အမည်ရှိသော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ကို "မိုးဒေဝါ" Rain အမည် ဖြင့် ပြဇာတ်ရေး၍ ပြဇာတ်ကပြခဲ့ရာ အကြိမ်ပေါင်း (၄၁၅)ကြိမ် တင်ပြ ခဲ့ရသည်။ အကြိမ်တိုင်းတွင် လူပြည့်သည်။ ကမ္ဘာကျော် လူရည်ချွန်စာရေး ဆရာကြီးဟု လူတွေက ယူဆခဲ့ကြ၏။ သူ့ပြဇာတ် မိုးဒေဝါ "Rain" ရုပ်ရှင်ကားကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားဘဝက အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ကြည့်ခဲ့ရသည်။ စာရေးသားစဉ်က ဝင်ငွေနည်းပါးခဲ့သဖြင့် ချို့တဲ့စွာ နေထိုင်စားသောက်ခဲ့ရသော ဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် သူ့ဝတ္ထုကြီးတွေ ပြဇာတ်တွေ အောင်မြင်လာသောအခါတွင် သူ၏အိတ်အတွင်းသို့ ဒေါ်လာ ငွေတွေ ပေါင်စလလင်တွေလှိုမ့်၍ ဝင်လာလေတော့သည်။ ထုတ်ဆံသူများ သည် သူရေးသားသမျှ ဈေးကြီးကြီးပေး၍ အပြိုင်ဝယ်ခဲ့ကြသည်။ သူရေး သားသည့်ပြဇာတ်တွေကို အလှအယက်ဝယ်ကြသည်။ ရုပ်ရှင်ဇာတ်ညွှန်းကို

ဆမ်းမားဆက်မွမ်

ဈေးကြီးကြီးပေးကြသည်။
 အပေါင်းအသင်းတွေ၊ မိတ်သင်္ဂဟတွေများလာသည်။ သူ့ နာမည် ကျော်စံအိမ်ကြီး [Villa Mauresque] တွင် အိတ်လီပြည်က ထိပ်တန်း စားတော်ကတစ်ဦးကို လခအဆမတန်ပေးငှားပြီး မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေကို ဧည့်ခံသည်။ ငွေပန်းကန်၊ ငွေခွန်း၊ ငွေနှင့်ပြုလုပ်သည့် အသုံးအဆောင် တွေနှင့် အကောင်းဆုံးဈေးကြီးသည် ပိုင်အရက်တွေ၊ ရူးပါးသည့်

သီးနှံတွေ၊ ဟင်းလျာတွေနှင့် ဧည့်ခံသည်။ သို့သော် ဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် စိတ်မပျော်၊ စိမ်းမချမ်းမြေ့၊ သူ့အကြောင်းကို သူကွယ်လွန်သည့်အခါ ရေးခဲ့သည့် သူ့တူ ရိုဗင်မွမ်ကို "ငါ အောင်မြင်မှု သရဖူဆောင်းခဲ့ရတာဟာ အချည်းနှီးပါပဲကွယ်။ ဒါတွေဟာ ငါ့အမှားတွေပဲ၊ ငါ့မိုက်မဲမှုတွေပဲ၊ ငါ့ကိုယ်ငါခွင့်မလွှတ်နိုင်အောင်မှားခဲ့တယ်။ ငါ စာရေးခြင်း မပြုခဲ့ရလျှင် ကောင်းမှာပဲကွာ" ဟု သူ့တူကို သူကွယ်လွန် ကာနီးတွင် ပြောခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

သူ့ကိုယ်သူ ခွင့်မလွှတ်နိုင်ခြင်းမှာ သူ စာရေးဆရာအဖြစ် စတင် ရပ်တည်စက အိမ်ထောင်ပြုခဲ့မှုဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး ဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် ယောက်ျားမပီသသူ၊ လိင်ဖောက် ပြန်သူ (၀၁) လိင်တူချင်း ခွဲလမ်းသူဖြစ်၏။ ယင်းအကြောင်းကို သူ့တူအား ဖွင့်ပြောခဲ့လေသည်။ သူ့ဇနီးနှင့် ၁၂ နှစ်ကြာပေါင်းသင်းခဲ့သည်။ သူ့ဇနီး (Syrie) သည် မယားဝတ္တရားကျေပွန်သူဖြစ်၏။ သူ့ကို ယုယသည်။ လိုလေသေးမရှိ ပြုစုခဲ့သည်။ သို့သော် လိင်ချို့ယွင်းခဲ့သူ၊ ဆမ်းမားဆက် မွမ်အဖို့ အိမ်ထောင်မတည်မြဲနိုင်တော့။ အိမ်ထောင်ပြိုကွဲခဲ့ရသည်။ အဘယ် ကြောင့်နည်း၊ သူ့ လိင်တူအချစ်တော် ဂျရယ်ဟက်စ်တန်၊ (Gerald Haxton) နှင့်သာ အတူသွားလာနေထိုင်သည်။ သူ့ဇနီးကို ပစ်ထားခဲ့သည်။ သူ့အချစ်တော် ဂျရယ်မှာ အရက်သမားဖြစ်ပြီး ဆက်မွမ်ထက် အသက် ၄၀ နှစ်ကြီးသည်။

မွမ်နှင့်အချစ်တော် ဂျရယ်မှာ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးစက တွေ့ ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၏။ ဂျရယ်ဟက်စ်တန်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသား ဖြစ်ပြီး ငယ်ရွယ်၍ ရုပ်ရည်ချောမောသည်။ အရက်ကို အချိန်အခါမရွေး သောက်သူဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာကြီး ဆမ်းမားဆက်မွမ်ကို တွေ့ရခြင်း သည် ဂျရယ်အဖို့ ရတနာသိုက်ကြီးကို အမှတ်မထင် တွေ့ရခြင်းဖြစ် သည်ဟု အတင်းအဖျင်းရေးသူတို့က ဆိုကြသည်။ ဂျရယ်သည် ဆရာကြီး

မွမ်း သွားလေရာသို့ မခွဲတန်းလိုက်သည်။

ဆရာကြီးသည် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးလောက်နီးနီး ခရီးသွားခဲ့သည်။ တကယ် မဟာခရီးဖြစ်၏။ သူ့သွားလေရာသို့ သူ့အချစ်တော် ဂျရယ်ဟက်စ် တန်ပါစမြဲ။ ဆရာကြီး အိမ်ထောင်ရေး ပျက်စီးခြင်းသည် ဂျရယ်ဟက်စ် တန်ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု သူ့တူ၏စာအုပ်တွင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရေးသား ထားသည်။ လူ့လောကကား ဆန်းကြယ်လှသည်။ ကမ္ဘာကျော်စာရေး ဆရာကြီး လိင်ဖောက်ပြန်သူဟု အစွပ်စွဲခံရသည်။ သူ့ဇနီးကလည်း သူ့ကို စွန့်ခွာသွားခဲ့သည်။

စိတ်မချမ်းမြေ့ရသော ဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် မနေမနားခရီး သွားသည်။ ခရီးသွားလာရာသို့ သူ့အချစ်တော်ဟု စွပ်စွဲခံရသူ၊ ယစ်ထုတ် ကြီးက ပါစမြဲဖြစ်၏။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီ အရှေ့ဖျားနိုင်ငံများသို့ ခရီးထွက်လာခဲ့သည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်း အရှေ့အိန္ဒိယနှင့် မလေးရှားတို့သို့ ရောက်လာသည်။ မလေးရှားတွင် ကျေးလက်တောရွာဒေသများ၊ ရာဘာ ခြံများအထိ ခရီးဆန်သည် ဂျရယ်ဟက်စ်တန်က ရာဘာစိုက်ပျိုးသူတွေ၊ ဥပဒေပညာရှင်တွေနှင့် အရက်ဝိုင်းဖွဲ့သည်။ ယင်း အရက်ဝိုင်းမှ ရရှိသည့် အတွေ့အကြုံများကို ဂျရယ်ဟက်စ်တန်က ဆရာကြီးဆမ်းမားဆက်မွမ်ကို ပြောပြရာမှ ကမ္ဘာကျော်ဝတ္ထုတိုတွေ ရေးနိုင်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

ဆရာကြီးဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် ခရီးသွားမှတ်တမ်း အရေး ကောင်းသူဖြစ်သည်။ ရေးသားသည့်ဟန်မှာလည်း တခြားခရီးသွား မှတ်တမ်း ရေးသူများနှင့်မတူ၊ သူ့ သွားလာခဲ့သမျှ သူ့ရောက်ရှိခဲ့သည့် နိုင်ငံများတွင် တွေ့ရသည့် ခရီးသွားဟန်လွဲ မြင်ကွင်းတွေကို စာဖတ် သူများ အာရုံတွင် ပေါ်လာအောင် ရေးဖွဲ့နိုင်သူဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးသည် ၁၉၉၂ ခု မှ ၁၉၄၄ ခုနှစ်ထိ မနေမနား ခရီးသွားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ယင်း သွားခဲ့သည့် ခရီးစဉ်အားလုံးတွင် သူမြင်တွေ့ရသည့် ခရီးသွားဟန်လွဲ တွေ့ရှိချက်တွေ ကိုလည်းကောင်း၊ တွေ့ရမြင်ရသော လူတို့၏ စရိုက်များ

ကို မှတ်သားထားခဲ့ပြီး ပြန်၍ မှတ်တမ်းရေးသည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် ဂျရယ်ဟက်ခ်တန် နှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပထမဆုံးအကြိမ် ရောက်လာခဲ့သည်။ ပထမဆုံးရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ တရုတ်အမျိုးသား သူဌေးတစ်ဦး၏ သားနှင့် မြန်မာ မိန်းမပျိုလေးတို့၏ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကြောင့်ဖြစ်ရသည့် ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ကို သူ့ မှတ်တမ်းတွင် ရေးဖွဲ့သည်။ ယင်းဇာတ်လမ်းမှာ သူ့မိတ်ဆွေ ဂျရယ်ဟက်ခ်တန်က ပြောပြသည့် ဇာတ်လမ်း ဟု ဆိုလေသည်။ တရုတ်သူဌေးသားကလေးကို မိဘကစွန့်ပစ်ရန် ကြံသည်ဟု ဆိုကြသည်။ နောက်ဆုံး သူဌေးသားကလေး ဘိန်းစွဲလာခဲ့သည်။ တရုတ် သူဌေးကမူ သူ့သားဤကဲ့သို့ ဘဝပျက်ခြင်းမှာ မြန်မာ မိန်းမပျိုကလေးက အောက်လမ်းနည်းဖြင့် ဆေးဝါးများခတ်၍

ဖြစ်ရသည်ဟု စွပ်စွဲသည်။ တစ်နေ့တွင် မြန်မာ မိန်းမပျိုကလေး ရေနစ်၍ ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။ ဤကဲ့သို့ ကွယ်လွန်ခြင်းသည် တရုတ်သူဌေးကြီး၏ လက်ချက်ဖြစ်သည်ဟု အားလုံးက စွပ်စွဲသည်။ တရုတ်သူဌေးကြီးသည် လူသတ်သမားငှား၍ ရေနစ်သတ်သည်ဟု စွပ်စွဲကြ၏။ တရုတ် လူလင်ပျိုလေးမှာ အသည်းကွဲရပြီး ဖခင်အား အမုန်းကြီးမုန်းရသည့် ဇာတ်လမ်းကို သူ့ခရီးသွားမှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားခဲ့သည်။ ယင်းခရီး သွားမှတ်တမ်းကို စာရေးသူ တစ်ဦး၏ မှတ်စုစာအုပ် [A Writer's Note Book] အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်ကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှာ ထုတ်ဝေခဲ့၏။ ဆရာကြီးမွမ်သည် စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေရာတွင် ထူးထူးခြားခြား သူ့ အချစ်တော် ဂျရယ်ဟက်ခ်တန်ကို ရည်ညွှန်းထားသည်။ စာအုပ်၏ အစတွင် ဤသို့ ဆရာကြီးဆမ်းမားဆက်မွမ်က ရေးသားထားခဲ့သည်။

“ ကွယ်လွန်သူ ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေ ဖရက်ဒရစ် ဂျရယ်ဟက်ခ်တန် (၁၈၉၂-၁၉၄၄)အား ရည်ညွှန်း

သည်ဟုဆိုသည်။ "

မှန်သည် ဂျာမန်ဟက်စ်စတန်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မီးလျှံများ တောက်နေချိန်တွင် အဆုတ်ရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။ သူ ကွယ်လွန်ခဲ့ရခြင်းသည် ဆရာကြီးဆမ်းမားဆက်မွမ်အတွက် ဆုံးရှုံးခြင်းတစ်ရပ် (သို့မဟုတ်) ပျော်ရွှင်ခြင်းကို စွန့်လွှတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု သူ့တူက ရေးသားခဲ့သည်။ သူ့ဦးကြီးနှင့် တွေ့ဆုံစကားစမြည် ပြောခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့လေသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ စာရေးသူတစ်ဦး၏ မှတ်တမ်း စာအုပ်တွင် ဆရာကြီးမွမ် ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးမြို့ရောက်ခိုက် ဆည်းဆာချိန် မန္တလေးနန်းတွင်းမြို့၏ သာယာပုံကို အထူးသဘောကျသွားဟန် တူသည်။ မန္တလေးနန်းတွင်းမြို့၏ သာယာလှပပုံသည် " အချိန်အခါ ရာသီမရွေး ကြည့်ရှုသူတို့၏စိတ်ကို ကြည်နူးစေနိုင်သော လှပပုံ ဖြစ်ပါသည်။ " ဟု မှတ်ချက်ရေးခဲ့သည်။ သူ့ကိုယ်တိုင် လရောင်ရွမ်းမြသော ညတွင် မန္တလေးနန်းမြို့ ကျုံးတော်ကြီး၏ အလှအပကိုလည်း စွဲမက်သွားခဲ့လေသည်။

ဆရာကြီးမွမ်သည် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပထမဆုံး ရောက်ရှိခဲ့သည့် အကြိမ်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ခဲ့ကြသည့် နိုင်ငံခြားသား၊ စာရေးဆရာကြီးများ၏ အကြောင်းနှင့် သူတို့ ရေးသားခဲ့ကြသည့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများအကြောင်း ရေးသားထားကြသည့် ဆောင်းပါးများကို ဖတ်ရှုခဲ့ကြရသည်။ စာရေးဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ် ကဗျာစာဆိုကြီး ရာဇိဒြာနတ်တရိုးတို့ လာရောက်ခဲ့ကြပုံ ဆောင်းပါးများကို မကြာခဏ ဖတ်ရှုခဲ့ကြရသည်။ စာရေးဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ် လာရောက်ခဲ့ပုံကို ကွယ်လွန်သူစာရေးဆရာကြီး ဦးရန်အောင်က စာရေးဆရာအသင်း မေတ္တာစာတွင်လည်းကောင်း၊ ကွယ်လွန်သူ ဆရာကြီး ဦးညိုမြကလည်း လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ခန့်ကလည်းကောင်း၊ ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေးကလည်း သူ့ကိုယ်ရေး

ရန်ကုန်မြို့စထရင်းဟိုတယ်၌ ဆမ်းမားဆက်မွမ်နှင့် သတင်းစာကွန်ဗရင့်ကျင်းပစဉ်

မှတ်တမ်းကြီးဖြစ်သော "နှစ်ပေါင်း ၆၀" တွင် ရေးသားခဲ့ ကြလေသည်။ သို့သော် ဆရာကြီး ဆမ်းမားဆက်မွမ် မြန်မာပြည် လာခဲ့ရပုံအကြောင်း ရေးသားထားသည့် ဆောင်းပါးမှတ်တမ်းများမှာ အလွန် နည်းပါးလေသည်။

ဆရာကြီး ဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံကို အတော်စွဲလန်းတသ သွားဟန်ရှိသည်။ ၁၉၅၈ ဇန်နဝါရီလတွင် ဒုတိယ အကြိမ် လာရောက်ခဲ့လေသည်။ ကမ္ဘာလှည့်ရင်းဖြင့် ဝင်ရောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က ဆရာကြီးမှာ အသက် ၈၀ ကျော်ရှိနေလေပြီ။ ဆရာကြီးအား အားရရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ ကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။ ဆရာကြီးကလည်း ထေရင်းဟိုတယ်၌ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပခဲ့သည်ကို ထိုစဉ်က ထုတ်ဝေသော သတင်းစာကြီးများတွင် ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။ ဆရာကြီး ဆမ်းမားဆက်မွမ်၏ နောက်ဆုံးရောက်သောအကြိမ် ဖြစ်လေသည်။

ဆရာကြီး ဆမ်းမားဆက်မွမ်ကို ၁၈၇၄ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်ပြည်

ပါရီမြို့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ပြီး ပြင်သစ်စကားပြော အသိုင်းအဝန်းတွင် ကြီးပြင်းခဲ့ ရသူဖြစ်သဖြင့် ပြင်သစ်စကားနှင့် ပြင်သစ်စာပေကို အထူးလေ့လာတတ် ကျွမ်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် မိဘနှစ်ပါး သေဆုံးသွားခဲ့ရသဖြင့် သူ့ကို ဆွေမျိုးသားခြင်းများက ကျောင်းထားပေးခဲ့သည်။ ဆေးပညာသင် ယူခဲ့၍ ဆေးပညာဘွဲ့ ရရှိခဲ့သော်လည်း လန်ဒန်တွင် ကျောင်းသားဘဝ ဆေးသင်တန်း တက်ရောက်ခဲ့စဉ်ကပင် စာရေးဆရာဖြစ်ရန် စိတ်အား ထက်သန်သည်။ သူ၏ ပထမဆုံးဝတ္ထုမှာ ၁၈၉၇ ခုနှစ်က ရေးသားခဲ့သော "Liza Of Lambeth" ဖြစ်လေသည်။ ဇာတ်လမ်းမှာ စက်ရုံတစ်ရုံမှ လက်မထပ်ရသေးသော လူလင်ပျိုလေးတစ်ဦးနှင့် လုံမငယ်တစ်ဦးတို့၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းကို ရေးဖွဲ့ထားခဲ့လေသည်။ ထိုစာအုပ်ဖြင့်ပင် ဆေးထိုး အပ်နှင့် နားကြပ်ကို စွန့်ခွာ၍ ကလောင်ကိုင်လာခဲ့သည်။ သူ့မျှော်လင့်ထား သော စာပေလောကသို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့လေသည်။

အမှန်အားဖြင့် စာရေးဆရာတစ်ဦး၏ အကောင်းဆုံး လက်ရာကို လေ့လာကြည့်ရှုမည်ဆိုလျှင် စာရေးသူကိုယ်တိုင် ပါရှိသော ဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းပင် ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ မှန်သည်။ ဤကား ဓမ္မတာပင် ဖြစ်တော့ သည်။ ဇာတ်ဆောင်များသည် ရေးသားသူ၊ စာရေးဆရာ၏ အသက် ဝင်နေလေ့ရှိသည်။ ဤသို့ပင် ၁၉၁၅ ခုနှစ်က မွမ် ရေးသားထုတ် ဝေခဲ့ သော [Of Human Bondage] သည် သူ့ရေးသားခဲ့သမျှဝတ္ထုရှည် များတွင် ဆမ်းမားဆက်မွမ်၏ ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ရှုခဲ့ကြပြီး တသသ ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးသည် စိတ်ပျက်အားလျော့ပွယ်ဖြစ်သော အဖြစ် အပျက်များကြောင့် စာဖတ်သူများအား စိတ်လက်မကြည်မသာ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဇာတ်လမ်းအစတွင် အဓိကဇာတ်ဆောင်ဖြစ်သူ ဖိလစ် ကာရီသည် မိဘများသေဆုံးသဖြင့် ဦးလေးဖြစ်သူ ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော် ကြီးထံတွင် နေရသည်။ ဖိလစ်ခမျာ ဝမ်းတွင်းပါ ခြေထောက်ဆာနေသူဖြစ် ၏။ ဦးလေးဖြစ်သူက သူ့လို ခရစ်ယာန် ဘုန်းတော်ကြီး ဖြစ်စေလိုသဖြင့်

ကျွမ်းစာသင်ကျောင်းပို့သည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံ ဘာလင်မြို့တွင် သင်တန်း တက်ခဲ့ရာ ဖိလစ်က မပျော်၊ စာရင်းကိုင် သင်တန်းတက်ရန် လန်ဒန်သို့ ထွက်ခဲ့သည်။ မအောင်မြင်။ ပြင်သစ်ပြည်၊ ပါရီသို့သွား၍ ပန်းချီသင်တန်း တက်ခဲ့ပြန်သည်။ ပန်းချီပညာသင်ရာတွင်လည်း တကယ်မစွမ်းဆောင်နိုင် မှန်း သိသဖြင့် ပန်းချီသင်တန်းကို စွန့်လွှတ်၍ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့သို့ ပြန်လာပြီး ဆေးပညာ ဆက်လက်သင်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ဆရာဝန်ဖြစ်လာရပုံကို သရုပ်ဖော်ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြင့် ဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီးအဖြစ် ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။ ဘဝနှောင်ကြီးဝတ္ထုကို ဝေဖန်သူများကမူ ယင်းဝတ္ထုကြီးသည် မွမ်ရေးသမျှ ဝတ္ထုများတွင် စာပေ အဆန်ဆုံး၊ အကောင်းဆုံး၊ စာပေဂုဏ်အမြောက်ဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ လေသည်။ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ သူ့ဝတ္ထုတို့၊ ဝတ္ထုရှည်များကို အထင်မကြီးကြပေ။ သူ့ဝတ္ထုများသည် လေးနက်သောသဘောကိုမဆောင် ဖြေဖျော်မှုကိုသာ စွမ်းဆောင်နိုင်သဖြင့် ကမ္ဘာစာပေနိဗယ်ဆုနှင့် လွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြလေသည်။

ဤဘဝနှောင်ကြီး ဝတ္ထုကြီး အောင်မြင်ခဲ့ပြီးနောက် " လစန္ဒာနှင့် ခြောက်ပဲနီ " [The Moon And Six Pence] နှင့် တခြားဝတ္ထုတိုများ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးနောက် မွမ်သည် ထိပ်တန်းစာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ ဘဝနှောင်ကြီးမှာသူ့ ဆေးကျောင်းသားဘဝ အတွေ့အကြုံ များကို ရေးသားခဲ့သဖြင့် သူ့အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အခြေခံသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ မွမ်သည် အတ္ထုပ္ပတ္တိဆန်သော ဝတ္ထုကြီးများကို အလေးပေး၍ ရေးခဲ့သူဟု ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ " The Moon And Six Pence " မှာ နာမည် ကျော် ပန်းချီဆရာကြီး ဂေါဂင်၏ လွမ်းမောဖွယ်ရာဘဝကို မွမ် ပါရီတွင် ပန်းချီကျောင်းတက်စဉ်က အတွေ့အကြုံများနှင့် ပေါင်းစပ်ရေး သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သူပါရီတွင် နေထိုင်ခဲ့စဉ်က တွေ့ဆုံခဲ့ရသည့် ကမ္ဘာကျော် ဂန္တီရုပ်ညာရှင် ကရော်လီ၏ အကြောင်းကို နောက်ခံထား၍ ပဉ္စလက်ဆရာ

"The Magician" ကိုလည်း ရေးခဲ့သည်။

သူ့ဝတ္ထုများကို ဝေဖန်ခဲ့ကြသည့်ဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ [Cake and Ale] ဝတ္ထုသည် ဆမ်းမားဆက်မွမ် ရေးသားသည့် ဝတ္ထုများတွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းဝတ္ထုသည် လွမ်းစရာ ဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာတစ်ယောက်တစ်ဝက် ထင်ဟပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုကြီးထဲတွင် ရယ်မောစရာကလေးများ၊ လှောင်ပြောင်ချက်များပါ သော်လည်း ဇာတ်ဆောင်များ၏ နောက်ခံပတ်ဝန်းကျင်ကို ပီပီရီရီ ဟပ်မိအောင်ရေးသားပုံများသည် တခြားစာရေးဆရာများနှင့်မတူ ပါရမီရှင် ဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးသည်လည်း စာရေး ဆရာကြီး သောမတ်စ်ဟာဒီ အကြောင်းကို ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသော်လည်း ဆမ်းမားဆက်မွမ်ကမူ မဟုတ်ပါ။ သူ့စိတ်ကူးအရ ရေးသားခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုခဲ့လေသည်။

ဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် ဤကဲ့သို့ ကျော်ကြားခဲ့သော ဝတ္ထုကြီး များသာမက ဝတ္ထုတိုရေးသားရာတွင်လည်း အောင်မြင်ပေါက်ရောက်သော စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်လေသည်။ သူ၏ဝတ္ထုတိုများတွင် "The Trembling Leaf" မှာ ထင်ရှားသော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး သူ့ဝတ္ထုတိုများမှ အချို့ကို ကျွန်တော်တို့စာရေးဆရာကြီးများသည် မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ ကြပြီးဖြစ်သည်။

ဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် ပြဇာတ်ရေးသားရာတွင်လည်း ထူးချွန် သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀ ကျော်ခန့်က အမေရိကန်ပြည် ထောင်စုမှ ပြဇာတ်ဝေဖန်ရေးသမားတို့သည် နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ကျော်အတွင်း မည်သည့် ပြဇာတ်သည် အကောင်းဆုံးဖြစ်ခဲ့သနည်းဟု မဲပေးစံနစ်ဖြင့် မဲပေးခဲ့ကြရာ ကမ္ဘာကျော် ရိုတ်စပီးယား၏ ဟင်မ်လက် Hamlet ပြဇာတ်သည် ပထမအကောင်းဆုံးဖြစ်ခဲ့ပြီး ဒုတိယအကောင်းဆုံးပြဇာတ် မှာ ဆမ်းမားဆက်မွမ်၏ မိုးဒေါ် "Rain" ပြဇာတ်ဖြစ်နေသဖြင့် လူတိုင်း

အံ့ဩခဲ့ရလေသည်။ အမှန်အားဖြင့် ယင်းပြဇာတ်မှာ သူရေးခဲ့သော ဝတ္ထု ဇာတ်ကလေးကို ပြဇာတ်အဖြစ် ဇာတ်ညွှန်းရေးသားကာ ပြဇာတ်ကုမ္ပဏီက ငွေကံသင့်မခံ။ ပရိတ်သတ်ကြိုက်မည့် ပြဇာတ်မဟုတ်ဟု ဆိုကြသည်။ နံ့တင်ပြသသောအခါတွင် သောကံသောကံလဲ ဝင်ငွေရသည့် ပြဇာတ်ဖြစ်ခဲ့ သလို ရုပ်ရှင်အဖြစ် ရိုက်ကူးပြသခဲ့ရာတွင်လည်း ထူးထူးခြားခြား အောင် မြင့်ခဲ့သော ပြဇာတ်ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ထိုပြဇာတ်အပါအဝင် ပြဇာတ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်ခန့်ရေးသားခဲ့လေသည်။ လန်ဒန်ပြဇာတ်လောကတွင် သူ့ပြဇာတ် များသည် ထိပ်တန်းပြဇာတ်များ ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၃၃ ခုနှစ် လောကီ ကွေ့ ပြဇာတ်များ ရေးသားခြင်း မပြုခဲ့တော့ပေ။

ဆရာကြီးဆမ်းမားဆက်မွမ်သည် ခရီးသွားမှတ်တမ်းများ ရေး သားရာတွင်လည်း ထင်ရှားသူဖြစ်သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော A Writer's Note Book မှာ ထူးခြား၍ ထင်ရှားသော ခရီးသွား မှတ်တမ်းစာအုပ်ဖြစ်၏။ သူ့ရေးသားဟန်မှာ တခြားခရီးသွား မှတ်တမ်း ဆရာကြသူများနှင့်မတူ သူ့သွားခဲ့သည့်ခရီးနှင့် ဆက်စပ်နေသော အတွေးများ ကို ရေးဖွဲ့သည့် မှတ်တမ်းဖြစ်သည်။ သူ့အရှေ့ဖျားနိုင်ငံများသို့ ခရီးထွက်ခဲ့ သည်။ ထိုခရီးကို မှတ်တမ်းတင်ရာ၌ ခရီးတစ်လျှောက်လုံး၏ မြင်ကွင်းနှင့် သုပ်ရပ်ကို မရေး။ ထိုခရီးစဉ်တစ်လျှောက် သူတွေ့ခေါ် စဉ်းစားခဲ့သည်များ ကို မှတ်တမ်းရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ခရီးသွားမှတ်တမ်းဟု ဆိုရသော်လည်း ခရီးသွားမှတ်တမ်း သက်သက်မဟုတ်။ ဒိုင်ယာရီလည်းမဟုတ်။ နေ့စွဲများ မပါ။ ခရီး၏ အသွင်ထက် ခရီးသွားလာသူ၏ မနောအာရုံကို ထင်ဟပ်တွေ့ ဆင်စားရပေသည်။ အထက်ဖော်ပြပါစာအုပ် ထုတ်ဝေခြင်းမပြုခင်ကလည်း "On A Chinese Screen" နှင့် စပိန်ပြည်သွားခဲ့သည့် ခရီးအကြောင်း ရေးသားခဲ့သည့် "Don Fernando" တို့မှာ ကျွန်တော်အထက်တွင် အော်ပြခဲ့သည့် ရေးဟန်အတိုင်း ရေးသားထားခဲ့လေသည်။ စာပေဝေဖန်ရေး ဆရာတို့ကမူ သူ ၁၉၄၉ ခုနှစ်က ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည့် "စာရေးသူ

တစ်ဦး၏မှတ်စု " စာအုပ်မျိုး ဆက်၍ ရေးသားမည်ဟု မျှော်လင့်ထား ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဆက်၍ ရေးသားခြင်း မပြုခဲ့တော့ပေ။

ဆရာကြီး ဆမ်းမားဆက်မွမ်ကား စာရေးသားသည့်နေရာတွင် အချိန်မှန်သူ စနစ်ဇယားရှိသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ နံနက်စောစော အိပ်ယာထ ပြီးသည်မှ နေ့ခင်း ၁ နာရီ ထိုးသည်အထိ စာရေးသားလေ့ရှိသည်။ တစ် နာရီ ထိုးသည်နှင့် စာရေးသားခြင်းကို မပြုလုပ်တော့။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် လူတစ်ယောက်၏ ဦးနှောက်သည် နေ့ခင်း ၁ နာရီထိုးပြီးပါက လိုအပ်သလောက် ဉာဏ်မထွက်တော့ဟု ဆိုသည်။ သူသည် စာမရေး သားမီ အဘိဓမ္မာကျမ်းများကို တစ်နာရီခန့် ဖတ်လေ့ရှိသည်။ သို့မှသာ စာရေးသားရာတွင် ဉာဏ်ရွှင်သည်ဟု မွမ်က ယူဆသည်။ သူ့ကျန်းမာရေး အတွက် ဆရာဝန်ညွှန်သည့်အတိုင်း လိုက်နာသည်။ ဆေးတံနှင့် စီးကရက် ကို အလွန်ကြိုက်သော်လည်း ဆရာဝန်တို့၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း တစ်နေ့လျှင် စီးကရက် ၈ လိပ်သာ သောက်ရသည်ဟု ဆိုလေသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်ကမူ မွမ်သည် " Companion Of Honour " ဘွဲ့ထူးကြီးရရှိခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း သူ့စာပေတွေကို ဖြေဖျော်မှု ပေးသည့် အဆင့်သာရှိသည်ဟု အများကယူဆခဲ့ကြသည်။ သူ မကွယ် လွန်မီက ၈၄ နှစ်မြောက် မွေးနေ့ပွဲကျင်းပစဉ်ကမူ သူ့ဝတ္ထုတွေ၊ ပြဇာတ် တွေ မရေးပါတော့။ အစမ်းစာများသာ ရေးသားတော့မည်ဟု ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။

ကျမ်းတိုး။

(၁) "Conversation With Willie By R Maugham

(၂) A Writer's Note book By W.S Maugham

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၆)၊ ဩဂုတ် ၂၀၀၀

မြန်မာပြည်ရောက် အိတ်ဂျီဝဲ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်ပွားမီ အဋ္ဌမတန်းနှင့် နဝမတန်းများတွင် အတ္တကျော် စာရေးဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲ ရေးသားခဲ့သည့် "The Invisible Man" ကိုယ်ပျောက်သူ ဝတ္ထုကြီးကို သင်ကြားခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်က ဘျွန်တော်သည် မူလတန်းကျောင်းသားတစ်ဦးသာ ဖြစ်သော် လည်း ဘျွန်တော်အစ်မများနှင့် စာအတူကျက်ခဲ့ကြရသည်။ သူတို့ပြောပြ သည့် ကိုယ်ပျောက်သူ ဇာတ်လမ်းကို နားထောင်ခဲ့ရ၏။ မြန်မာအကြိုက် ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံဝတ္ထုဟု ဆိုရသော်လည်း လျှို့ဝှက်သည်းဖို ဇာတ်လမ်း ဖြစ်သဖြင့် များစွာစိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်တို့ တာသသဖြစ်ခဲ့ရ လေသည်။ သိပ္ပံနှင့် လျှို့ဝှက်သည်းဖိုတို့ကို ရောမွှေထားခဲ့သည်သာမက နှုခင်း ဇာတ်လမ်းလည်းပါသဖြင့် ကျောင်းသားများနှင့် စာဖတ်ပရိတ်သတ် တို့ အသည်းစွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အဓိကဇာတ်ဆောင်ဖြစ်သူ ဂရစ်ဖင်ဆိုသူ သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦးသည် အလင်းသီအိုရီကို အခြေခံပြု၍ လူ့ခန္ဓာကိုယ်မှ ဆဲလ်များကို ထုတ်ယူ

ခြင်းဖြင့် လူခန္ဓာကိုယ်အား ပျောက်စေခဲ့ပြီး ရာဇဝတ်မှုကြီးများကို ကျူးလွန် ခဲ့ရာမှ နောက်ဆုံးကိုယ်ပျောက်နေသည့် ဂရစ်ဖင်ကို ရဲတို့က အသေဖမ်း မိခြင်းဖြင့် အဆုံးသတ်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ယင်းဝတ္ထုကြီး၏ ဇာတ်လမ်းနှင့် စာရေးဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်၏ အမည်ကိုပါ ထာဝစဉ် သတိရနေလေသည်။ (ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ၁၉၅၇ ခုနှစ်က ဆရာဗိုလ် အေးမောင်က "လူလော၊ နာနာဘာဝလော" အမည်ဖြင့် ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ သည်။ စာပေဗိမာန်ဆုရစာအုပ်ဖြစ်၏။) နောင်အခါ ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူး ပြသခဲ့ရာ သောက်သောက်လဲ ဝင်ငွေရရှိသည့် ဇာတ်ကားဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့မှာ 'သံခမောက်' ဆိုသော ကိုယ်ပျောက် မြန်မာဇာတ်ကားကိုလည်း ကြည့်ရှုရပြီးဖြစ်သဖြင့်လည်း အထက်ဖော်ပြပါ ဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်၏ ဝတ္ထုကို တာသသ စွဲလန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။ ၁၉၃၉ ခန့်တွင် ဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်မြန်မာပြည် အလည် လာရောက်ခဲ့သည့် သတင်းကို ထိုစဉ်ကထုတ်ဝေသော သတင်း စာကြီး များ၊ ဂျာနယ်များတွင်ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက် အိတ် ဂျီဝဲလ်သည် သြစတေးလျှမှအပြန်တွင် မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဆရာကြီး၏ ဓါတ်ပုံနှင့် သူ့အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းကိုလည်း ရေးသားဖော်ပြခဲ့လေသည်။

တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ပင် ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားကို မြန်မာ ပြည်သူလူထုက တစ်ခဲနက် ကန့်ကွက်နေကြချိန်ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်မှာလည်း ထာဝစဉ် အမှန်တရားဘက်မှ ရပ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သြစတေးလျှရောက်စဉ်ကလည်း ဗြိတိသျှအစိုးရအား သတင်းစာကြီးမှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖေဖန်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ကိုလိုနီဝါဒကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် မှန်းတီးစက်ဆုပ်သူ ဖြစ်သည်နှင့်လျော်ညီစွာ အခွင့် သင့်သလို သူ့ကလောင်လက်နက်ဖြင့် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားအား ထိုးနှက် ခဲ့သူဖြစ်လေသည်။ ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ်ကား ထိုစဉ်က လျှမ်းလျှမ်း

တောက် ကျော်ကြားခဲ့သည့် စာရေးဆရာကြီးဖြစ်လေသည်။ နိုင်ငံပေါင်းစုံက ဆရာကြီးကို လေးစားခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်ကြီးများကိုယ်တိုင် အရေးတယူပြုခဲ့ကြ၏။ ဆရာကြီးဂျီဝဲလ် ရုရှားပြည်သို့ ရောက်ခဲ့စဉ် ခေါင်းဆောင်ကြီး လီနင်ကိုယ်တိုင် ဧည့်ခံပြုစုခဲ့ပြီး ရုရှားပြည်ရောက် ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ်ကို ရုပ်ရှင်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။

သို့သော် ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ်ကား လူထူးလူဆန်းဖြစ်သည်။ အစိုးရအရာရှိကြီးတွေနှင့် အပေါင်းအသင်းဖွဲ့လိုဟန်မတူ။ နိုင်ငံပေါင်းစုံရှိ သာမန်လမ်းပေါ်က လူများနှင့်သာ တွေ့ဆုံလိုလေသည်။ သူမြန်မာပြည်ကို ဝင်ရောက်လိုကြောင်းကို ထိုစဉ်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် အင်္ဂလိပ်စာကထိကဖြစ်သူ ဆရာဦးထင်စိထံ စာရေးခဲ့သည်ဟု ဆိုခဲ့ကြလေသည်။ ဆရာဦးထင်စိမှာလည်း အင်္ဂလိပ်လူမျိုးမဟုတ်။ ဆရာကြီးနှင့်လည်း သိကျွမ်းခဲ့သူမဟုတ်။ ဆရာကြီးဝဲသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ထုတ်ဝေသည့် ကလင်ဒါကို ကြည့်ရှုပြီး ဆရာထင်စိထံ သူမြန်မာပြည်ကို လာရောက်လိုကြောင်း ဆရာထင်စိထံတွင် တည်းခိုလိုကြောင်း စာရေး သားခဲ့လေသည်။ အမှန်အားဖြင့် ဆရာကြီးသည် ဘုရင်ခံ၊ ဝန်ကြီးချုပ်၊ အတွင်းဝန်အိမ်များတွင် တည်းခိုလိုပါက လိုက်လိုက်လဲ့လဲ့ ဝမ်းပန်းတသာ ဧည့်ခံကြမည်ဖြစ်၏။ သို့သော် ဆရာကြီးဝဲလ်ကား လမ်းပေါ်ကလူတွေ နှင့်သာ ဆုံတွေ့လိုဟန်ရှိပေသည်။

ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်စာ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သော ဆရာကြီး ဦးညိုမြအား ဆရာကြီး ရောက်ရှိလာပါက ဧည့်ခံပွဲလုပ်ရန် တာဝန်ပေးခဲ့လေသည်။ (ဆရာကြီးဝဲလ်နှင့် တွေ့ဆုံခန်း၊ ဧည့်ခံပွဲအကြောင်းကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ခန့်က ဆရာကြီးဦးညိုမြသည် အိုးဝေ ဂျာနယ်တွင် ဆောင်းပါးရေးခဲ့ပါသည်။) ဤကဲ့သို့ ဆရာထင်စိ၏ တာဝန် ပေးချက်အရ ဆရာကြီးဦးညိုမြသည် သူ့မိတ်ဆွေ တက္ကသိုလ်စာရေး ဆရာ

များနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်အား ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လှေလှော်အသင်းတွင် ဧည့်ခံပွဲပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသည်။ (ဧည့်ခံပွဲပေါ်တံကို မိတ္တူကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။) ဧည့်ခံပွဲသို့ မြန်မာစာရေးဆရာကြီးများ စုံစုံလင်လင် တက်ရောက်ခဲ့ကြလေသည်။ ဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်ကလည်း ဧည့်ခံပွဲတွင် အထူးပျော်ရွှင်ခဲ့ပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မြန်မာစာရေးဆရာကြီးများအား တစ်ဦးချင်း လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ခဲ့လေသည်။

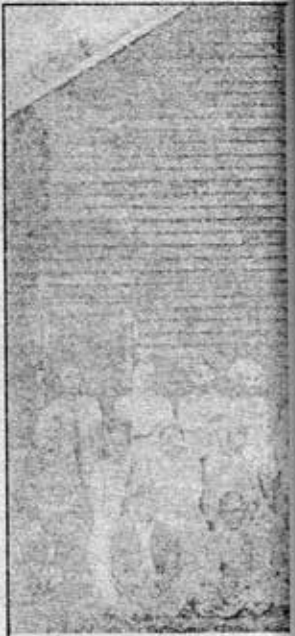
ယင်းဧည့်ခံပွဲတွင် ကွယ်လွန်သူဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်သည် ဒြတ်သျှနယ်ချဲ့သမား၏ မြန်မာပြည်သူများအပေါ် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် ဓါတ်ပုံများကို ဆရာကြီးဝဲအား လက်ဆောင်ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်ကို လက်ဖက်ရည်ပွဲနှင့် ဧည့်ခံချိန်တွင် မြန်မာစာရေးဆရာများ၊ သတင်းစာဆရာများကို တစ်စုတစ်ဝေးတည်း တွေ့ရှိရချိန်ဖြစ်လေသည်။ ဤကဲ့သို့ တွေ့ရှိရသည့် အကြောင်းကို ကွယ်လွန်သူစာရေးဆရာကြီး ဦးရန်အောင်က စာရေးဆရာအသင်းကြီးမေတ္တာစာတွင် အောက်ပါအတိုင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။

ဤတွင် အခင်းစကား အလျှင်သင့်ဆိုက်သဖြင့် သိခွင့်သိရာ စာရေးဆရာအသင်းကြီးပေါ်လာပုံ အလုံးစုံကို စုပုံဖော်ပြရေးသားရလျှင် နောင်သာနောက်သား လူအများတို့ မှတ်သားရမည် ထင်ပါသည်။

ရှေးဝယ်ကာလ အတိတ်ကစ၍ ရေးသားရပါသည်။ ထောင့်ကိုးရာသုံးဆယ်စွန်းကယ် ကိုးခု နွေဦးပေါက်ရတုတွင်စာပြုပုဂ္ဂိုလ်မွန်၊ အင်္ဂလန်သားခေါ်ငြား အိတ်ဂျီဝဲလ်ကမ္ဘာကျော်အောင် ကလောင်စော်စွဲခဲ့သည့် ထူးကဲသော စာရေးဆရာ မြန်ပြည်သို့ ရောက်အလာတွင် တက္ကသိုလ်မှာ ဘည်းခို၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်ကို ကလောင်အို၊ ကလောင်သစ် ပေါင်းသစ်စုဝေး၊ ပါတီပေးမည်ဟု ကြံတွေးဆုံးဖြတ်၊ ခေါ်မှတ်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားကလောင်ရှင်များက ထူးခြားဦးဆောင်ကြပါသည်။

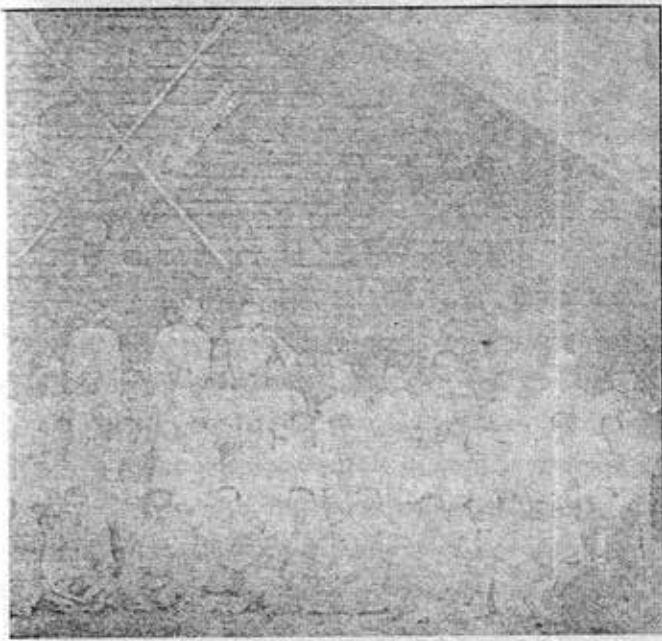
အထက်ဖော်ပြပါ မေတ္တာစာတွင် ဆရာကြီးဝဲလ်နှင့် ကျွန်တော်တို့ ထိုစဉ်က တသသ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဆရာကြီး မြမျိုးလွင်တို့ တွေ့ဆုံခန်းမှာ အထူး မှတ်သားဖွယ်ကောင်းလှသည်။ ဆရာကြီးဝဲလ်မှာ ၁၉၃၉ ခုနှစ်ခန့်ထိ စာအုပ်(၅၀)ခန့်သာ ရေးသားနိုင်ခဲ့သေးသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ ဆရာကြီးမြမျိုးလွင်မှာမူ ထိုအချိန်တွင် ဝတ္ထုစာအုပ်ပေါင်း(၇၀၀)ကို ရေးသားခဲ့ပြီး ဖြစ်သဖြင့် ဆရာကြီးဝဲလ်က မြမျိုးလွင်အား “ခင်ဗျား ကျွန်တော့်ထက် အများကြီးသာပါတယ်” ဟု ချီးမွမ်းသွားခဲ့ရကား ဆရာကြီးဦးရန်အောင်က သူ့မေတ္တာစာတွင် ဤသို့ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။

အိတ်ဂျီဝဲလ်နှင့်

ထိုအခမ်းအနားတွင် တသားကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ် လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက် မိတ်ဆက်စကားပြောကြားရာတွင် “ခင်ဗျားစာအုပ် ဘယ်နှစ်အုပ် ရေးလို့ပြီးပလဲ” မေးလေနဲ့ ကြောင့် ထူးကဲကလောင်ရှင် မြမျိုးလွင်က “စာစင်စာကောင်း၊ စုပေါင်းရေးသား ခုနှစ်ရာဗျာ” ဟု ပြောကြားသည့်အခါ အိတ်ဂျီဝဲလ်မှာ ဖြာဖြာ လက်ဖျားခါရသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ဆရာကြီးဦးရန်အောင်၏ မေတ္တာစာ အကြောင်း ကျွန်တော်တို့ ထိုစဉ်က မြန်မာစာရေးဆရာကြီးများနှင့် ဆရာကြီးဝဲလ်တို့ တွေ့ဆုံခန်းကို သိရှိခဲ့ရလေသည်။ ဆရာကြီးဝဲလ် ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိ

မြန်မာစာရေးဆရာများ

ခိုက်တွင် ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တို့၏ လက်ပါးစေများနှင့် တွေ့ဆုံခန်းမှာလည်း များစွာ ရယ်မောဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ်သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဩစတေးလျပြည်မှ လေယာဉ်ပျံနှင့် လာရောက်ခဲ့လေသည်။ မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်အရောက်တွင် ဆရာကြီးဝဲလ်အား ဗြိတိသျှလက်ပါးစေတို့က “လက်နက်သယ်ဆောင်လာပါသလား” ဟု မေးမြန်းစစ်ဆေးခဲ့ရာ ဆရာကြီးဝဲက သူ့တွင် လက်နက်ပါကြောင်း၊ ယင်းလက်နက်မှာ ဟောဒီ ကလောင်လက်နက်ဖြစ်ကြောင်းဆိုလာပြီး သူ့ အပေါ်အကျိုးအိတ်အတွင်းမှ စာရေးသော ဖောင်တိန်ကို ဖြုတ်ပြလိုက်လေသည်။ ဆက်လက်

၍ ဟောဒီကလောင်လက်နက်ဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တွေကို သတင်းစာ၊ ဆောင်းပါးရေးပြီး ပြန်လည်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တာပေါ့” ဟု ပြောခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။

မှန်သည်။ အိတ်ဂျီဝဲလ်၏ ကလောင်လက်နက်ကား ထက်လှပေသည်။ သူ မြန်မာပြည်မှ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်သောအခါတွင် မြန်မာပြည်တွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံများကို လန်ဒန်မြို့မှ ထုတ်ဝေသော နာမည်ကျော် New Chronicle နယူး ကရော့နီကယ် သတင်းစာတွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သဖြင့် ဗြိတိသျှအစိုးရအား ပါလီမန်တွင် လည်းကောင်း၊ တခြားကမ္ဘာ့သတင်းစာကြီးများဖြစ်သော နယူးယောက် တိုင်းမ် သတင်းစာကြီးနှင့် ပြင်သစ်ပြည် ပါရီမြို့မှ ထုတ်ဝေသော ဖိဂါဂို သတင်းစာကြီးများတွင် ဝေဖန်ရေးသားခဲ့လေသည် ဆရာကြီးဝဲလ်ကား ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာများကို ရှေးဦးစွာ ဆုံးဆည်းမိအောင် ဖန်တီးပေးခဲ့သူ ဖြစ်ပေတော့သည်။

ထိုစဉ်က ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ်မှာ နိုင်ငံတကာ ကလောင်ရှင်များ အသင်းကြီး၏ နာယကကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအသင်းကြီး တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းကို အများဆုံး ပံ့ပိုးပေးခဲ့သူဖြစ်လေသည်။ ဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်၏ အလိုမှာ ဤကမ္ဘာကြီးကို နိုင်ငံတကာ ကလောင်ရှင်များ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ၍ စစ်မက်ကင်းဝေးသော ကမ္ဘာကြီးအဖြစ် ထူထောင်ရန် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် နိုင်ငံရေးသမားများကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့ရလေသည်။

၁၉ရာစုကုန်ဆုံး၍ ၂၀ ရာစုသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါတွင် သိပ္ပံနည်းကျသော ကြည့်မြင်ချက်များ၊ သိပ္ပံနည်းကျသော အတွေးအခေါ်များ၊ ယင်းအတွေးအခေါ်များကို အခြေခံပြီး ရေးသားကြသော စာရေးဆရာများပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ဆရာကြီး အိတ်ဂျီဝဲလ်ကား အထက်ဖော်ပြပါ စာရေးဆရာကြီးများတွင် ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်လေသည်။ သူ၏ စာပေ

များသည် ကမ္ဘာစစ်ကြီးနှစ်ခုကြားတွင် အကျုံးဝင်နေလေသည်။

ဆရာကြီးဝဲလ်သည် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်ပွားခင်ကပင် နာမည်ကျော်ဝတ္ထုကြီးများတွင် သိပ္ပံပညာတီထွင်မှု အကြောင်းအရာများ ပါဝင်မှုနည်းနေလေသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ လူနေမှုစနစ်အား ထင်ဟပ်သည့် အယူအဆများကိုသာ ရေးသားခဲ့လေသည်။ သို့သော် သူရေးသားခဲ့သော (Time Machine) ဆရာကြီး ရွှေခေါင်း၏ ကာလယန္တရားနှင့် (War Of The Wolds) စစ်ပြိုင်ကမ္ဘာစသော ဝတ္ထု (ယင်းဝတ္ထုကိုလည်း မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုပြီးဖြစ်သည်။ အမည် မမှတ်မိပါ) တို့တွင် သိပ္ပံတီထွင်မှုများပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာ ဝတ္ထု ခေတ်ကိုလည်း လမ်းခင်းပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာကြီးဝဲလ်ရေးခဲ့သည့် သိပ္ပံပညာပေးဝတ္ထုကြီးများသည် ယခင်ဂျူဗန်းရေးသားခဲ့သော သိပ္ပံဝတ္ထုများထက် သိပ္ပံပညာ နည်းကျသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးက လက်ခံကြလေသည်။ ဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ ဝတ္ထုများမှ ကြိုတင်ဟောကိန်းများသည် မှန်တတ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဤဝတ္ထုကြီးများတွင် ပထမကမ္ဘာ စစ်မတိုင်မီကပင် သံချပ်ကာ ကားများကို အသုံးပြု၍ စစ်ပွဲဆင်နွှဲကြပုံ လေယာဉ်များနှင့် လေကြောင်းတိုက်ပွဲဆင်နွှဲကြ ခဲ့ပုံများ လွတ်တင်ကြပုံတို့ကို ကြိုတင်ရေးသားခဲ့၏။ ဂျာမဏီနိုင်ငံနှင့် ဖြစ်ခဲ့ရမည့် ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်ကြီးကိုလည်း ၁၀ နှစ်ကျော်ကျော်ကြိုတင်၍ ခန့်မှန်းကာ ဟောကိန်း ထုတ်ရေးသားခဲ့လေသည်။ အထူးအံ့ဩဖွယ်ရာကောင်းသော သူ့ဝတ္ထု ကြီးမှာ "ကမ္ဘာကြီး လွတ်လပ်ရေး ရရှိစေခဲ့လျှင် " " The World Let Free" ဖြစ်သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးတွင် ဂျပန်နိုင်ငံ ဟိရိုရှီးမားဖြစ်ရပ်မျိုး ကြိုတင်ရေးသားခဲ့၏။ သူ့ဝတ္ထုကြီးထွက်ပေါ်လာခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော် မှသာ အဏုမြူဗုံးကြီးကို တီထွင်၍ ဟိရိုရှီးမား ဖြစ်ရပ်ကြီးဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

ဆရာကြီးဝဲလ်၏ ဝတ္ထုများတွင် စက်မှုလောကကြီးကို ဆန့်ကျင်

သော ဇာတ်ဆောင်များကို ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ဆရာကြီးဝဲလ်သည် လျှင်မြန်စွာ တိုးတက်နေသော ခေတ်ရေစီးကြောင်းကြီးကို အမိလိုက်နိုင်သော စာရေးဆရာကြီး ဖြစ်သည်။ ခေတ်ကြီးကို ကြိုတင်နိမိတ် ဖတ်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်လေသည်။ လူ့လောကကြီးကို အန္တရာယ်မကျရောက်လေအောင် သတိပေး နှိုးဆော်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်လေသည်။ ဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ ဆရာကြီးဝဲလ်ကို ဝတ္ထုရေးဆရာ လူမှုရေးဆရာကြီး သမိုင်းဆရာကြီးနှင့် စိတ်ကူးယဉ်ဆရာကြီးဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြလေသည်။ ကမ္ဘာကြီးကို ကမ္ဘာအစိုးရကြီးက အုပ်စိုးစေလိုသော ဝါဒကို အိပ်မက်မက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ကမ္ဘာအစိုးရကြီး ပေါ်ပေါက်လာမှသာ ကမ္ဘာကြီးငြိမ်းချမ်းရေးရရှိနိုင်မည်ဟု ယူဆသည်။ သူ၏ ဝတ္ထုများမှ ကြိုတင် အသိပေးချက်များကို နိုင်ငံရေးသမားများ အုပ်စိုးသူ၊ အာဏာရှိသူတို့က အလေးဂရုမပြုခဲ့ကြ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဩဇာအရှိဆုံးသတင်းစာကြီးဟု လူအများယူဆခဲ့သော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ နယူးယောက်တိုင်းမ် သတင်းစာကြီးကပင် ဆရာကြီး ဝဲလ်ကို စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်မက်သူဟု ဝေဖန်ခဲ့လေသည်။ သို့သော် သူ၏ သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ ဟောကိန်းများကို "We Hsian" ဟူ၍ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ် သတင်းစာများတွင် သုံးနှုန်းခဲ့ခြင်းဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာ ဝေါဟာရတိုးလာခဲ့သည်မှာ ဆရာကြီးဝဲလ်၏ အောင်မြင်ချက်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။

ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ်ကို ၁၈၆၆ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ သူ့ဖခင်မှာ ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးသူ တစ်ဦးဖြစ်၏။ မိခင်မှာ ထမင်းဆိုင်ရှင်၏ သမီးဖြစ်ပြီး ယခင်က အိမ်ဖော်ပင် လုပ်ခဲ့ဖူးသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဆရာကြီးဝဲလ်သည် ကျောင်းစာကို မိမိဘာသာ ကြိုးစား သင်ယူခဲ့ရသည်။ ငယ်စဉ်က ဘယဆေးဆိုင်ရှင်တစ်ဦး၏ လက်ထောက်တပည့်အဖြစ် အလုပ်လုပ် ခဲ့ရလေသည်။ ပညာသင်ဆရာသဖြင့် ကျောင်းဆက်တက်ခွင့် ရခဲ့ပြီး နောက်ဆုံး ဘွဲ့ရရှိလာသည်။ ဆရာကြီးဝဲလ်သည် ငယ်စဉ်ကပင် ကျောင်းစာထက် ပြင်ပစာပေကို ပို၍ ဝါသနာပါသည်။

နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး ဒစ်ကင်းဝါရှင်တန် အိုင်ဗင်းနှင့် ကော့တို့၏ စာပေများကို တမ်းတမ်းတတ ဖတ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ပြင်ပဖတ်ရန် ဝါသနာပါရခြင်းမှာလည်း ဆရာကြီးဝဲလ် ရှစ်နှစ်သားက ခြေထောက်ကျိုးခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။ မည်သည့်မိတ်ဆွေများနှင့် တွေ့ဆုံ နှင့်မရသော ဝဲလ်ခမျာ စာအုပ်များကို တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ဖတ်ခဲ့လေသည်။ သူ၏ နာမည်ကျော် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သော [Experiment In Auto biography] "တကယ်တော့ ကျွန်တော် စာရေးဆရာကြီးဖြစ်လာတာဟာ ခြေထောက်ကျိုးသွားပြီး စာဖတ်ဝါသနာပါလို့ ဖြစ်တယ်လို့" ရေးသားခဲ့လေသည်။ မှန်သည်။ ဆရာကြီးဝဲလ်သည် သူကြိုက်နှစ်သက်သည့် ဒစ်ကင်း၏ ဝတ္ထုကြီးများမှ တစ်ချို့စာပုဒ်တို့ကို အာဂုံ ငင်ဆောင်ခဲ့ ဖူးလေသည်။

ကျောင်းနေစဉ်ကပင် သိပ္ပံစာတန်းများနှင့် ဆောင်းပါးများရေးသားခဲ့၏။ ကဗျာနှင့် ဝတ္ထုရှည်ကြီး နှစ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် အောင်မြင်ရာ။ အပယ်ခံများသာဖြစ်ခဲ့သည်။ ဝတ္ထုတို တစ်ပုဒ်သာ စာပေထုတ်ဝေရေးတိုက်တစ်တိုက်က စာမူခ တစ်ပေါင်ပေး၍ ဝယ်ယူခဲ့လေသည်။ ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် ဦးလေးတစ်ယောက်နှင့် စကားပြောခဲ့ခြင်းဟု သော Select Conversation With An Uncle ထွက်လာခဲ့သည်။ ကျောင်းဆရာအဖြစ် အသက်မွေးရင်း "The Time Machine" (ရွှေဥခေါင်းဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သော ကာလယန္တရား) စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေရာမှ နာမည်ကျော်လာခဲ့လေသည်။ အသက် ၂၉ နှစ်တွင် ကျောင်းဆရာဘဝမှ ထွက်ခဲ့ပြီး စာရေးဆရာလောကသို့ ခြေစုံပစ်ဝင်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ဖြစ်ခဲ့သော [Invisible Man] ဟု ထုတ်ဝေသောအခါ လူကြီးလူငယ် စာဖတ်ပရိသတ်က လက်ခံလာခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကို အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ယင်းစာအုပ်ကို ဆရာ ဗိုလ်အေးမောင်က လူ့လော၊ နာနာဘာဝလောဟူသော အမည်ဖြင့်

ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ရုပ်ရှင်ရိုက်ခဲ့ရာတွင်လည်း အောင်မြင်ခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီးဝဲ၏ တခြားနာမည်ကျော် သိပ္ပံဝတ္ထုမှာ The War Of The World စစ်ပြိုင်ကမ္ဘာဖြစ်သည်။ ယင်းစာအုပ်ကိုလည်း မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်ထင်သည်။ အမည် မမှတ်မိတော့ပေ။ ဆရာကြီးဝဲ၏ သိပ္ပံဝတ္ထုကြီးများထက် အရင်စောခဲ့သော သိပ္ပံဝတ္ထုကြီးများသည်ဆရာကြီးဝဲ၏ သိပ္ပံဝတ္ထုကြီးများလောက် သိပ္ပံနည်းမကြပေ။ ပြင်သစ်စာရေးစရာကြီး ဂျူလ်ဗန်းသည် သိပ္ပံဝတ္ထုပေါင်းများစွာကို ရေးသားခဲ့သဖြင့်ဖြစ်သည်။ ယင်း စာရေးဆရာကြီးဂျူလ်ဗန်းရေးသော ဝတ္ထုများကို ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးဖတ်ရှုခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ Round The World In Eighty Days (ကမ္ဘာပတ်လည် ရက်ရှစ်ဆယ်) စာအုပ်မှာ ကျောင်းသုံး ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော စာအုပ်ဖြစ်လေသည်။

စာဖတ်ပရိသတ်သည် ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲ၏ သိပ္ပံဝတ္ထုများကို လက်ခံခဲ့ကြသည်။ တမ်းတမ်းတတ ဖတ်ရှုကြလေသည်။ ဆရာကြီး စာအုပ်များမှာ အရောင်းရအတွင်ကျယ်ဆုံး စာအုပ်များဖြစ်ခဲ့၏။ ဆရာကြီးဝဲလ်သည် လူမျိုးရေး၊ ဗိုလ်ကျစိုးမိုးမှုနှင့် လက်ဝါးကြီးအုပ်မှုတို့ကို ခါးခါးသီးသီး ရွံ့မှန်းခဲ့သူဖြစ်ပြီး ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီတစ်ဦးအဖြစ် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာပြည်ရောက်ရှိခဲ့စဉ်က သူတွေ့ခဲ့၊ မြင်ခဲ့ရသည့် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ စိုးမိုးဗိုလ်ကျမှုကို သတင်းစာကြီးများမှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။

အသက် ၄၀ ကျော်လာခဲ့သောအခါ ဆရာကြီးဝဲလ်သည် ကစ် (Kipps) နှင့် [Tono - Bungay] တို့ကို ရေးသားခဲ့သည်။ တိုနီဘန်ဂေးကို ယခင်က တက္ကသိုလ် ဝိဇ္ဇာအထက်တန်းကျောင်းများတွင် သင် ကြားခဲ့ရလေသည်။ Kipps မှာ လည်း အောင်မြင်သော ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးကိုလည်း ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့သည်။ အထက်ဖော်ပြပါ ဝတ္ထုကြီးများမှာ သူ ယခင်ရေးနေကျဖြစ်သော သိပ္ပံဝတ္ထုကြီးများမှ လမ်းခွဲ

ဆွက်လာသော ဝတ္ထုကြီးများဖြစ်သည်။ သူ့ကိုယ်တွေ့များကို အခြေခံ၍ ရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးများ ဖြစ်လေသည်။ ရေးသားရာတွင်လည်း သူ့ရုန်းကန်ခဲ့ရသည့် သူ့ဘဝနှင့် ယှဉ်၍ ရေးသားခဲ့သဖြင့် သရုပ်မှန်ဝတ္ထုကြီးများဖြစ်သည်ဟူ၍ ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ တချို့ကလည်း ဆရာကြီးဝဲလ်၏ ဝတ္ထုပါ အချို့အချက်အလက်တို့သည် နာမည်ကျော် ချားလ်စ်ဒစ်ကင်း၏ အငွေ့အသက်များလွှမ်းမိုးသည်ဟု ဆိုခဲ့ကြလေသည်။

သူ၏အရောင်းရအတွင်ကျယ်ဆုံးနှင့် လူကြိုက်အများဆုံး စာအုပ်မှာ ကမ္ဘာ့သမိုင်းအကျဉ်းချုပ် [Out line History Of The World] ပင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းအရာများကိုစုစုစည်းစည်းတင်ပြခဲ့ပြီး အရေးအသားကောင်းသဖြင့် အုပ်ရေ ၂ သန်းနီးပါး ရောင်းချခဲ့ရသည့် စာအုပ်ကြီးဖြစ်သည်။ ယနေ့ထိ ယင်းစာအုပ်ကြီးမှာ ခေတ်မီလျက် ရှိနေပေသည်။ ဆရာကြီးဝဲလ်၏ ခေတ်အမီဆုံးဝတ္ထုများမှာ [The New World Order] ခေတ်သစ်ကမ္ဘာ၏ အစီအစဉ်နှင့်လူသားတို့၏ ကံတရား The Fate Of Man ဖြစ်လေသည်။ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ ယင်းစာအုပ်တို့သည် ယနေ့တိုင် ခေတ်မီနေသော စာအုပ်များဖြစ်သဖြင့် ယနေ့လူငယ်တို့ ဖတ်ရှုသင့်သော ဝတ္ထုများဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြလေသည်။

ဆရာကြီးဝဲလ်ကား စာအလွန်ရေးသားနိုင်သူဖြစ်သည်။ သူရေးသားသည့်အကြောင်းအရာများတွင် ယဉ်ကျေးမှုသိပ္ပံအကြောင်း သမိုင်းအကြောင်းကိုလည်း သေသေချာချာ စနစ်တကျ သုတေသနပြုပြီးရေးလေ့ရှိသည်။ ကလေးများဖတ်ရှုဖို့အထိ ရေးသားနိုင်သူ တစ်ဦးဖြစ်သည်မှာ များစွာ အံ့ဩဖွယ်ရာဖြစ်လေသည်။ သူ မကွယ်လွန်မီအထိ စာအုပ်ပေါင်း ၉၀ ကျော် စာတမ်းပေါင်း ၄၀ နီးပါးရေးသားပြုစုနိုင်ခဲ့သဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးက လက်ဖျားခါရလောက်အောင် စာရေးသားနိုင်စွမ်းရှိသူ ဖြစ်လေသည်။ သူဝတ္ထုတိုနှင့် ဝတ္ထုရှည်များကို ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာရေး

ဆရာကြီးများသည် တချို့ကို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ကြပြီး တချို့မှာမူ မှီငြမ်းရေးသားခဲ့ကြလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က တာသသဖြစ်ခဲ့ရသည့် ဆရာကြီးရွှေည ဒေါင်း “နဂါးခံတွင်း ဝူကြီး” ဟူသော ဝတ္ထုမှာ ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ်၏ [The Door In The Wall] ကို မှီငြမ်းရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ အသက် ၇၆ နှစ်တွင် သိပ္ပံပါရဂူဘွဲ့ကို ရအောင်ယူခဲ့နိုင်လေသည်။ ဆရာကြီးဝဲလ်ကား စာရေးသားရာတွင်သာ ခွန်အားထုတ်သူ မဟုတ်၊ မနေမနား ခရီးသွားလာခဲ့သူ၊ “မဟာခရီးသည်ကြီး” လည်းဖြစ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင်၊ ကမ္ဘာတစ်နံတစ်လျားကို မနားမနေသွားခဲ့သူ ဖြစ်၏။ နိုင်ငံတကာခေါင်းဆောင်ကြီးများကိုယ်တိုင် ဆရာကြီးဝဲလ်ကို လေးစားခဲ့ကြရသည်။

အသက် ၈၀ ကျော်လာခဲ့သောအခါ ကျန်းမာရေး ယိုယွင်းလာခဲ့ရလေသည်။ စာမရေးနိုင်တော့ပေ သို့သော် ဆရာကြီးဝဲလ်ကား သေမင်းကို အားမာန်အပြည့်နှင့် ယှဉ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင်မူ ဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ် ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။ သူ ကွယ်လွန်ခဲ့သောအခါ ဗြိတိသျှတို့၏ စာပေသမိုင်းတွင် အကြီးမားဆုံးသော စာနယ်ဇင်းဆရာကြီးအိတ်ဂျီဝဲလ် ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီ” ဟု သတင်းစာကြီးများက ဖော်ပြရေးသားခဲ့လေသည်။

ကျမ်းကိုး

(၁) Experiment in Auto biography By H.G Wells

(၂) Guide To Modern Literacure

(၃) စာရေးဆရာအသင်းကြီး မေတ္တာစာ (ဆရာကြီးဦးရန်အောင်)

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၀)၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၀၀။

ရှုရှာပြည်ရောက် မောင်စံရှား

ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးမနောသုတေသန ပညာရှင်ကြီးနှင့် “ထောက်ကြီး ရှားလော့ဟုမ်း” မောင်စံရှားကို ဖန်ဆင်းသူ ဆရာကြီး ဇွန်နင်ဒွိုင်းလ်သည် ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။ ကမ္ဘာစာဖတ်ပရိသတ်ကြီးသည် ဝမ်းနည်းမှုအပြာပြာ ဝေဒနာခံခဲ့ရတို့ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်။ ဆရာကြီးကိုနင်ဒွိုင်းလ်ကဲ့သို့ လူစားထိုးနိုင်သော စာရေးဆရာကြီး ဆုံးရှုံးခဲ့ခြင်းအတွက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲခဲ့သလို ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများကို တာသသဖြစ်ရသော စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးအတွက် ပိုမိုယူကြိုးမရဖြစ်ရလေသည်။

ဆရာကြီးသည် ၁၈၉၃ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် Final Problem (မောင်စံရှားဝတ္ထုများ “ရှိန်းမကားရွာ လူသတ်မှု” ဝတ္ထုတွင် လူဆိုးကြီးအိတ်ဂျီဟာတီက ရှားလော့ဟုမ်းကို ရေတံခွန်ပေါ်မှ တွန်းချ အဆုံးစီရင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးသည် တာသသဖြစ်ခဲ့ရသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး မိမိတို့နှင့် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည့်နယ်၊ ဝမ်းနည်းခြင်း အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အဝတ်နက်များ

အပြေးအလွှား ဝယ်ယူခဲ့ကြသည်။ လန်ဒန်မြို့ရှိ စာအုပ်ဆိုင်များတွင် စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးတို့သည် တန်းစီ၍ စထရင်းမဂ္ဂဇင်းကြီးကို ဝယ်ယူခဲ့ကြရရာသည်။ ယခင်ရိုက်နှိပ်နေကြ ဆောင်ရွက်ထားသည့် သုံးသောင်းကျော် ပို၍ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရသော်လည်း မဂ္ဂဇင်းကြီးမှာ ချက်ချင်းကုန်သွားခဲ့ရသည်။ တချို့စာဖတ် ပရိသတ်ကြီးအဖို့ ဈေးပိုပေး၍ ဖြတ်ခဲ့ကြရသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် ဆရာကြီးသည် မနောသုတေသနလုပ်ငန်းဘက်သို့ စိတ်အား ထက်သန်လာခဲ့ပြီး ရှားလော့ဟုန်းနှင့် ဒေါက်တာဝပ်ဆင်တို့ကို အပြီးအပိုင် ခွဲခွာရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားခဲ့သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ရှားလော့ဟုန်း၏ နောက်ဆုံးဦးညွှတ်ခြင်း [His Last Bow] (ဆရာကြီး ရွှေ့ဒေါင်း၏ ဦးစံရှား စာမူများတွင်မတွေ့ရ)။ ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ရှားလော့ဟုန်း ဝတ္ထုများကို ဆက်လက်ရေးသားခြင်း လုံးဝမပြုတော့။

ကမ္ဘာ့စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးအဖို့ တသသဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဆရာကြီး ကွန်နင်ဒိုင်းလ် သက်ရှိထင်ရှားရှိနေစဉ် ရှားလော့ဟုန်း (မောင်စံရှား ဝတ္ထုများကို တခြားစာရေးဆရာတစ်ဦးက ဆက်လက်ရေးသားမည်ဆိုပါက ဆရာကြီးကလည်း ခွင့်ပြုမည်မဟုတ်။ ဆရာကြီး၏ ကမ္ဘာကျော် ဇာတ်ဆောင်ကြီး ရှားလော့ဟုန်းကို ဆက်ရေးသားရမည့် စာရေးဆရာများကလည်း လက်တွန့်မည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှားလော့ဟုန်းအား ရုပ်ရှင်များ ပြဇာတ်များဖြင့် အသက်သွင်းခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ထိ ရှားလော့ဟုန်း ရုပ်ရှင်ကားပေါင်း (၁၅၀)ကျော် ရိုက်ကူးပြသခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင်မင်းသား အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲ၍ ရိုက်ကူးခဲ့ရာတွင် မင်းသားကြီး “ပီတာကူရှင်” ရှားလော့ဟုန်း (မောင်စံရှား)နှင့် အကိုက်ညီဆုံး မင်းသားကြီး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ (ပီတာကူရှင်၏ပုံနှင့် တခြား ရှားလော့ဟုန်း ရုပ်ရှင်ဇာတ်ဝင်ခန်းကို မိတ္တူကူးယူ ဖော်ပြထားပါသည်)

ရှားလော့ဟုန်းဝတ္ထုများကို ယနေ့ထိ အကြိမ်ကြိမ် ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေ

ခဲ့ရသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ [Rupa] စာအုပ်တိုက်ကြီးကပင် ရှားလော့ဟုန်း ဝတ္ထုတို့နှင့် ဝတ္ထုရှည်ပေါင်းချုပ်စာအုပ်ကြီးကို ယခင် [Strand] မဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးဆွဲထားသော ပန်းချီဆရာကြီးများ၏ ရှေးဟောင်းလက်ရာအတိုင်း ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယနေ့ထိ အုပ်ရေသန်းပေါင်း (၁၀၀)ကျော် ရောင်းချခဲ့ရသည်။ ဘာသာပေါင်း (၄၅)မျိုး ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့ရပြီး သမ္မာကျမ်းစာ စာအုပ်မှလွဲ၍ တခြားမည်သည့် စာအုပ်မှ ရှားလော့ဟုန်း ဝတ္ထုများ၏ အရောင်းရစံချိန်ကို မမှီဟုဆိုကြသည်။ ရှားလော့ဟုန်း၏ ဝတ္ထုများကို မျက်မမြင် အကွာရာ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လက်ရေးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ထုတ်ဝေခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ မောင်စံရှားကြီးပင်လျှင် အကြိမ်ကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ ရှားလော့ဟုန်းက ကမ္ဘာ့အနှံ့ရောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ မြောက်ဝန်ရီးစွန်းရှိ ဂရင်းလမ်းကျွန်းတွင်ပင် အက်စကီးမိုးဘာသာဖြင့် ရှားလော့ဟုန်း ဝတ္ထုပေါင်းချုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ တောင်အမေရိက နိုင်ငံများတွင်လည်း ထုတ်ဝေဆဲဖြစ်သည်။ အီဂျစ်နိုင်ငံ ရဲသိပ္ပံများတွင် “ရှားလော့ဟုန်းဝတ္ထုများကို အီဂျစ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆို၍ သင်ကြားပို့ချခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဂန္ထဝင်မြောက် စုံထောက်ကြီးရှားလော့ဟုန်း၏ ဝတ္ထုများကို မြန်မာစာပေနယ်ပယ်သို့ မြန်မာမှုပြု၍ စတင်ထည့်သွင်းခဲ့သူ တစ်နည်းအားဖြင့် စုံထောက်ကြီးရှားလော့ဟုန်းအား မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်စေခဲ့သူမှာ ဆရာကြီးပီမိုးနင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဆရာကြီးသည် ၁၉၂၁ တွင် ကောဇာသစ် မဂ္ဂဇင်းတွင် စုံထောက်ကြီးရှားလော့ဟုန်းကို စုံထောက်မောင်ရွှေခါး အမည်ဖြင့် မှီငြမ်းရေးသားခဲ့လေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ မဖတ်ခဲ့ရပေ။

နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာကြီးရွှေ့ဒေါင်းသည် “စုံထောက်မောင်စံရှား” ဝတ္ထုများကို အစဉ်တစိုက် ရေးသားလာခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးသည် “မောင်စံရှား” အား တသသဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဆရာကြီး

ရှားလော့ဟုမ်းရုပ်ရှင် ကားမှ
မောင်စံရှားအား ရေတံခွန်ပေါ်မှ တွန်းချခန်း

ဒဂုန်ရွှေများကလည်း ရှားလော့ဟုမ်း ဝတ္ထုတိုကိုမှီး၍ စုံထောက်ကြီး ဦးထင်ကျော်ဝတ္ထုများကို တခြားစုံထောက် စာရေးဆရာကြီးဖြစ်သော ရန်ချက်အော်စတင်ဖရိုမင်း၏ ဒေါက်တာသွန်းဒိုက် ဝတ္ထုတိုမှ မြန်မာမှု ပြုခဲ့သဖြင့် ဆရာကြီး ရွှေဒေါင်းကဲ့သို့ ကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်း ဝတ္ထုအများစုကို မြန်မာမှုပြုခဲ့ခြင်းမရှိပေ။

ဆရာကြီးကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်း(မောင်စံရှား)သည် ကွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ၁၉၁၂ ခုနှစ်က ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ သို့သော် စုရှားနိုင်ငံ (ယခင်ဆိုဗီယက်နိုင်ငံ)တွင်လည်း စုံထောက်ကြီး ရှားလော့ဟုမ်း

(မောင်စံရှား) ခေတ်စားခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာ ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ် သည်။ ၁၈၉၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ရုရှားနိုင်ငံ စိန်ပီတာစဘတ်မြို့မှ ထုတ်ဝေသော အက်ဒါ [Zycola] မဂ္ဂဇင်းတွင် ဆရာကြီး ကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်း၏ စွန့်စားခန်းများ ဝတ္ထုတိုမှ ဝတ္ထုအမှတ်စဉ် (၈) ဖြစ်သော [The Speckled Band] ဝတ္ထုတိုကို စတင်၍ ရုရှားဘာသာပြန်ဆိုခြင်းဖြင့် မောင်စံရှားကြီးသည် ရုရှားပြည်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရတော့သည်။ ထိုစဉ်က ဇာဘုရင်လက်ထက်ဖြစ်ပြီး ရုရှားတော်လှန်ရေးကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်း မရှိသေးပေ။ ယင်းဝတ္ထုတိုကို ဆရာမြသန်းတင့်က မြန်မာဘာသာ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုခဲ့ပြီး ဆရာကြီးရွှေဒေါင်းကလည်း စုံထောက် မောင်စံရှားအဖြစ် မှီငြမ်းပြုကာ “အမွေမပေးလိုသော ပထွေးအမှု” ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကိုပင် ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှားက “ထူးခြားသော လေချွန်သံ” အမည်ဖြင့် စုံထောက်ဦးထင်ကျော်အား ဇာတ်ကောင်အဖြစ် မှီငြမ်းရေးသားခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က ရုရှား ဇာဖတ်ပရိတ်သတ်ကြီးသည် စုံထောက်ကြီးရှားလော့ဟုမ်းကို ဝမ်းပမ်းတသာ ကြိုဆိုခဲ့ကြ၏။ ယင်းဝတ္ထု ပါဝင်သော မဂ္ဂဇင်းကြီးမှာလည်း စောင်ရေတိုးတက်သွားခဲ့သဖြင့် စာပေထုတ်ဝေသူများသည် ဆရာကြီးကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ “ရှားလော့ဟုမ်း” ဝတ္ထုများကို စိတ်ဝင်စား လာခဲ့ကြသည်။ ဆရာကြီး၏ ဝတ္ထုများကို ရုရှားဘာသာ ပြန်ဆိုရန် ကြိုးစားလာခဲ့ကြသည်။ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ မောင်စံရှား (ရှားလော့ဟုမ်း) ဝတ္ထုများကို ရုရှားဘာသာဖြင့် အစောဆုံးပြန်ဆိုခဲ့သည် ဟုဆိုကြသည်။

၁၈၉၈ ခုနှစ်တွင် ရှားလော့ဟုမ်း၏ စွန့်စားခန်းဝတ္ထုတိုများ [The Adventure Of Sherlock Holmes] နှင့် ရှားလော့ဟုမ်း၏ အမှတ်တရများ [The Memoirs Of Sherlock Holmes] ကို ရုရှဘာ

သာပြန်ဆိုကာ [Memories Of A Famous Detective] ထင်ရှားသော စုံထောက်ကြီး၏ အမှတ်တရဝတ္ထုများဟု ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အရောင်း ရအတွင်ကျယ်ဆုံး စာအုပ်ကြီးဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်မှစတင်၍ ရှားစာဖတ်ပရိသတ်ကြီးအတွင်း ဆရာကြီး ကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်းကြီးသည် တခြား အင်္ဂလိပ်ဂန္ထဝင် စာတ်ဆောင်များဖြစ်သော ရော်ဘင်ဆင်ကရူးဆိုး၊ ဂါးလီးဗာတို့နှင့်အတူ ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ ရှားလော့ဟုမ်း ဘာသာပြန်ဝတ္ထုများ တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ထုတ်ဝေကြသည်။ ဘာသာပြန်ဆရာများကလည်း ကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများသာမက ကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ တခြားရာဇဝင် နောက်ခံဝတ္ထုများ၊ သိပ္ပံဝတ္ထုများပါ လှိုင်လှိုင်ကြီး ဘာသာပြန်ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။

လန်ဒန်မြို့၌ ထုတ်ဝေစပြုနေသည့် ကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ "The Lost World" ပျောက်ဆုံးသွားသောကမ္ဘာ (ဆရာရဲစိုး ဘာသာပြန်ဆိုပြီး) ကို ရုရှဘာသာဖြင့်ပြန်ဆို၍ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ထုတ်ဝေခဲ့သဖြင့် ကမ္ဘာ့စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးနှင့် စာရေးဆရာများ အားလုံးကပင် ရှားဘာသာပြန်ဆရာများအား လက်ဖျားခါခဲ့ရ၏။

၁၉၀၂ ခုနှစ်တွင် ရှားဘာသာပြန်ဆရာများသည် ဆရာကြီး ကွန်နင်ဒိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်း ဝတ္ထုရှည်ကြီးဖြစ်သော [The Hound Of The Baskervilles] ဘာစကာဗျီးလ်၏ ခွေးကြီးဝတ္ထု (ဆရာကြီးရွှေခေါင်းကမူ ပွေလီအင်းခွေးကြီးအမည်ဖြင့် မှီငြမ်းခဲ့သည်။ ဆရာကြီးကွန်နင်ဒိုင်းလ်သည် ယင်း ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုရှည်ကြီးကို ၁၉၀၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှ ၁၉၀၂ ခုနှစ် ဧပြီလအထိ [Strand] စထရင်းမဂ္ဂဇင်းကြီးတွင် လစဉ်ဝတ္ထုအဖြစ်ထည့်ဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ရှားဘာသာပြန်ဆရာတို့က ၁၉၀၂ ခုနှစ်တွင် အပြည့်အစုံ လုံးချင်းဝတ္ထု ရှည်ကြီးအဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်မှာ များစွာအံ့ဩဖွယ်ရာ ဖြစ်တော့သည်။

ဘာစကာဗျီးလ်၏ ခွေးကြီးဝတ္ထုကို ၁၉၀၂ ခုနှစ်မှ တော်လှန်ရေးကြီးဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ၁၉၁၇ ခုနှစ်ထိ အကြိမ်ပေါင်း(၂၈)ကြိမ် လုံးချင်းဝတ္ထုကြီးအဖြစ် ရုရှဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သည်သာမက နေ့စဉ်ထုတ် သတင်းစာကြီးများ၊ ဂျာနယ်များ၊ မဂ္ဂဇင်းကြီးများတွင်လည်း ထည့်သွင်းခဲ့ပြီး ပြဇာတ်အဖြစ် မော်စကိုမြို့နှင့် စိန်ပီတာစဘတ်မြို့များတွင် တင်ဆက်ပြသခဲ့ရလေသည်။ ရှားပြည်ရောက်မောင်စံရှား (ရှားလော့ဟုမ်း) က လျှမ်းလျှမ်းတောက် ထင်ပေါ်လာခဲ့သည်။ စုံထောက်ကြီး မောင်စံရှားသည် ရှားပြည်တွင် မြိမ်မြိမ်သဲ အောင်ပွဲခံရလေသည်။ ရှားလော့ဟုမ်း၏ စုပ်ပုံများကို ဆေးတံသောက်ဆေးတံဆိပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အရက်ကြော်ငြာများ၊ အလှကုန်ပစ္စည်းများ၊ ဦးထုပ်ကြော်ငြာများတွင် အမှတ်တံဆိပ်အဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သဖြင့် မောင်စံရှားကြီးမှာ ပညာတတ်လောကမှ လှည်းနေလှေအောင်း မြင်းစောင်းမကျန် ရှားပြည်သူတို့လောကသို့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ခဲ့ရရှာသည်။

ရှားပြည်ရှိ ဘာသာပြန်ဆရာများသည် ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများကို အလှအယက် ဘာသာပြန်ခဲ့ကြ၏။ ဆရာကြီးကွန်နင်ဒိုင်းလ်ကမူ [Strand] မဂ္ဂဇင်းကြီးတွင် လစဉ်တစ်ပုဒ်သာ မောင်စံရှားဝတ္ထုများ ရေးသားခဲ့ရကာ ဘာသာပြန်ဆရာများအဖို့ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုတွေလို လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မော်စကိုမြို့မှ ထုတ်ဝေသော အိုဂွန်ဂုတ် (Ogonyok) မဂ္ဂဇင်းကြီးတွင် (ရှားလော့ဟုမ်းနှင့် အိုဂွန်ဂုတ်မဂ္ဂဇင်းအမူဟု ဆို၍ စုံထောက်ကြီးရှားလော့ဟုမ်း၊ ရှားပြည်သို့ လာရောက်၍ စုံထောက်ရပ်ကို စာရေးဆရာတစ်ဦးက ရေးသားကာ ၁၉၀၈ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

ရှားစာရေးဆရာကြီးများသည် ဆရာကြီးကွန်နင်ဒိုင်းလ် မကွယ်လွန်မီကပင်စုံထောက်ကြီး ရှားလော့ဟုမ်းကို အသက်သွင်းခဲ့ကြလေသည်။

အနောက်တိုင်းသား စာရေးဆရာများဖြစ်ကြသော တက်သစ်စလူငယ် စာရေးဆရာ နီကိုလပ်စ်မိုင်ရားကမူ ၁၉၇၄ ခုနှစ်ကမှ (The Seven-percent Solution) ခုနှစ်ရာခိုင်နှုန်း ဖျော်ရည်ဟူသော ဝတ္ထုနှင့် (The Westend Horror) ဝက်စ် အင်ရပ်ကွက် ရင်သိမ့်တုန်ဝတ္ထုကြီးဟု မောင်စံရှားဝတ္ထုများကို ဆက်ရေးသားခဲ့ကြသဖြင့် ရှုရှား စာရေးဆရာများ ကဲ့သို့လက်သွက်ခြင်းမရှိခဲ့။

တခြား ရှုရှားစာရေးဆရာကြီး တစ်ဦးကလည်းဆရာကြီး ကွန်နင်ဒွိုင်းလ်ရေးသားခဲ့သည့်မောင်စံရှားဝတ္ထုများကို အတုယူခဲ့ပြီး ရှုရှားမောင်စံရှား (ရှားလော့ဟုမ်း) ဝတ္ထုကို ဖန်တီးရေးသားခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့။ တခြား(G.S) အမည်ခံ ရှုရှားစာရေးဆရာကြီး တစ်ဦးကလည်း (ကချေသည်မလေး၏ခါး) ဟူသော ဝတ္ထုတွင် ရှုရှားရှားလော့ဟုမ်းကြီး စုံထောက်ပုံကို ဇာတ်လမ်းဆင်၍ ရေးသားထားခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီး ကွန်နင်ဒွိုင်းလ်၏ “ရှားလော့ဟုမ်း” ကြီးမှာ ရှုရှားစာရေးဆရာများ၏ လက်ချက်ဖြင့် ဗြိတိသျှအမျိုးသားဘဝမှ ရှုရှားအမျိုးသားသို့ ပြောင်းလဲခဲ့ရရှာသည်။ သို့သော်လည်း ယင်း ရှုရှားစာရေးဆရာများ၏ လက်ချက်ဖြင့်ဗြိတိသျှ အမျိုးသားဘဝမှ ရှုရှားအမျိုးသားသို့ ပြောင်းလဲခဲ့ရရှာသည်။ သို့သော်လည်း ယင်း ရှုရှားအသွင်ပြောင်း မောင်စံရှားဝတ္ထုများ မစွဲသဖြင့် ဘာသာပြန်ဆရာများသည် ဆရာကြီးကွန်နင်ဒွိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများကိုသာ ထပ်တလဲလဲ ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ကြသဖြင့် ဆရာကြီးကွန်နင်ဒွိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများမှာ ဘာသာပြန်ဆရာအမျိုးမျိုးလက်တွင်းသို့ သက်ဆင်းခဲ့ရရှာသည်။ဝေဖန်ရေးဆရာတချို့ကမူ ရှုရှားပြည်သူများသည် ရှားလော့ဟုမ်းကြီးအား မူရင်းအင်္ဂလန်နိုင်ငံသားများနည်းတူ မြတ်နိုးလေးစားခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

ဤကဲ့သို့ အောင်ပွဲခံခဲ့ရသော မောင်စံရှားကြီးမှာ ရှုရှားတော်လှန်ရေးကြီးဖြစ်လာခဲ့ရသောအခါ ခေတ္တမျှ ငြိမ်သက်နေခဲ့ရရှာသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကာလအတွင် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့တော့ပေ။ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးပြီးဆုံးခဲ့ပြီး ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် မော်စကိုမြို့ ပြည်သူ့စာပေတိုက်မှ ဆရာကြီးကွန်နင်ဒွိုင်းလ်ရေးသား (The Return Of Sherlock Holmes) ဝတ္ထုငါးစုမှ အဋ္ဌမမြောက် ဝတ္ထုတိုဖြစ်သော The Adventure Of Six Napoleons နပိုလီယန်ခြောက်ဦးအမှု (၎င်းဝတ္ထုကို ဆရာကြီးဆွေဒေါင်းက တွဲတေးဦးခြောက်လုံးအမှုအမည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့လေသည်) အုပ်ကို ရှုရှားဘာသာ ဖြင့်ပြန်ဆို၍ ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများနှင့် ကင်းဝေးနေခဲ့ရသော ဆိုဗီယက်ပြည် သူလူထုသည် အလှူအယက်ဝယ်ယူခဲ့ကြသဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဆိုဗီယက်အစိုးရလက်ထက်တွင်ပင် အိုရွန်ဂုတ်မဂ္ဂဇင်းကြီး မှ အထူးသီးခြားအစီအစဉ်အဖြစ် ဆရာကြီးကွန်နင်ဒွိုင်းလ်၏ “ရှားလော့ဟုမ်း” ဝတ္ထုရှုရှားဘာသာပြန်များကို စုပေါင်းထုတ်ဝေခဲ့ပြန်ရာ စောင်ရေ ခြောက်သိန်းကျော် ထုတ်ဝေခဲ့ရလေသည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင်မူ ဆိုဗီယက်အစိုးရ စာပေထုတ်ဝေရေးတိုက်ကြီးမှ ကွန်နင်ဒွိုင်းလ်၏ မောင်စံရှား (ရှားလော့ဟုမ်း) ဝတ္ထုများကို အသစ်တစ်ဖန်ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။ ဆိုဗီယက်ဘာသာပြန်ဆရာများ၏ လက်ရာဖြင့်ထုတ်ဝေလိုသည့် လက္ခဏာဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန် ရေးဆရာတို့ ဆိုကြလေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ရှားလော့ဟုမ်း ပေါင်းချုပ်အပြည့်အစုံကို ရှစ်တွဲခွဲ၍ ထုတ်ဝေခဲ့ရလေသည်။

ရှားလော့ဟုမ်းကို တသသဖြစ်နေကြသည့် ဆိုဗီယက်စာဖတ်စာသတ်ကြီးအတွက် ရှုရှားစာရေးဆရာများကလည်း ရှားလော့ဟုမ်းကို အောက်ဆောင်ထား၍ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမျိုးမျိုးဖန်တီးရေးသားခဲ့ကြသည်

ဟု ဆိုလေသည်။ ယင်းဆက်လက်ရေးသားသော ဝတ္ထုများမှာလည်း မနည်းတော့ပြီဖြစ်လေသည်။ ဆိုဗီယက်နိုင်ငံတော် ပြိုကွဲခဲ့ပြီးနောက် ယနေ့ထိ ရှားလော့ဟုမ်း၏ ဝတ္ထုများမှာ စံချိန်တင်လောက်အောင် ရောင်းချခဲ့ရသည်ဟု ဆိုလေသည်။

မောင်စံရှားကြီး၊ ရုရှားပြည်သို့ရောက်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းရာကျော်ခဲ့ရပြီဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ယနေ့ထိအောင်ပွဲခံလျက်ရှိပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိခဲ့သော မောင်စံရှားကြီးပင်လျှင် နှစ်ပေါင်း ၈၀ ကျော်ခဲ့လေပြီ။ မောင်စံရှားကြီး သက်တော်ရာကျော်ရှည်ပေအုံးတော့မည်။

ကျမ်းကိုး

- (၁) *The Immortal Memoirs Of Sherlock Holmes.*
- (၂) *The casse Of the Durable Detective*
- (၃) *Sputnik မဂ္ဂဇင်း (၁၉၆၈၊ ဇန်နဝါရီလ)*

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၅၆)၊ မတ် ၊ ၂၀၀၀။

စာပေတရားခွင့်

၁၉၆၀ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်။

လန်ဒန်မြို့၊ နယူးဂိတ်လမ်းရှိ၊ အိုး ဘိုင်လေး (Old Bailey) တရားရုံးကြီးသည် တစ်ဖွားဖွားကျနေသော မိုးစက် မိုးပေါက်များအောက်တွင် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လျက်ရှိသည်။ ကောင်းကင်တစ်ခုတင်လည်း တိမ်မညိုတညို၊ ညိုတညိုနှင့် မိုးသက်တွေကဆင်နေသည်။ နံနက် ဆယ်နာရီထိုးရန် မိနစ်အနည်းငယ် လိုနေသေးသည်။ ချိန်ခါမဲ့မိုးကြောင့် လမ်းမကြီးပေါ်တွင် လူသွားလူလာ နည်းပါးသည်။ ဆိတ်ငြိမ်ရပ်ကွက် ဖြစ်သဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ ဖြတ်မောင်းသွားသည့် ကားသံမှအပ တခြားအသံ မကြားရပေ။

အစိုးရ လွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဂရပ်ဖစ်ဂျူးစ်သည် အိုးဘိုင်လေး တရားရုံးတရားစီရင်သည့်ခန်းမကြီး အမှတ်တစ်ပြတင်းပေါက်မှ အပြင်ဘက်သို့ မျှော်ကြည့်လိုက်သည်။ မိုးစက်မိုးပေါက်များသည် တရားရုံးကြီး၏ အပြင်ဘက်မှ ဝက်သစ်ချပင်တန်းများ၊ မက်မုံပင်များ၏ အရွက်

လေချက်တာလေး၏ ချစ်သူစာအုပ်

များတွင် ယီးလေးခိုလျက် ရှိကြသည်။ အစိုးရလွှတ်တော် ရှေ့နေကြီး ဂျိုးစ်အဖို့ ထူးထူးခြားခြား စိတ်လှုပ်ရှားနေသည်။ ပြည်သူလူထု စိတ်ဝင်စားသည့် အမှုကြီးဖြစ်သဖြင့် သူ့အဖို့ လျှောက်လွှဲချက်ပေးရာတွင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ခိုင်ခိုင်မာမာ ရှိဖို့လိုသည်။ တရားပြိုင်ရှေ့နေကြီးဖြစ်သူ မစ္စတာဂျရယ်ဂါဒီနာမှာလည်း နာမည်ကျော်ရှေ့နေကြီးဖြစ်သည်။ တရားခွင်မှာ ခါတိုင်းနေများထက် လူနည်းသည်။ တိုင်းမံသတင်း ထောက်ကြီးနှင့် လန်ဒန်ကြေးမုံသတင်းစာကြီးများမှ မှုခင်းသတင်းထောက်

ဝယ်ယူရန် တန်းစီနေသူများ

အချို့ကိုသာ တွေ့ရပြီး တစ်ဖက်ကုလားထိုင်ပေါ်တွင်မူ နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး ဒီအိပ်ချ်လော့ရင့်စ် (D.H.lawrence) ၏ စာပေ နိဒါန်းများကိုတွေ့ရသည်။ လန်ဒန်မြို့မှ နာမည်ကျော် စာပေထုတ်ဝေရေးတိုက်ကြီးဖြစ်သည့် ပင်ဂွင် (Penguin Books Ltd) စာအုပ်တိုက်ကြီးမှ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးနှစ်ဦးနှင့် စာပေမိတ်ဆွေအချို့သာ ခန်းမကြီးတွင်တွေ့ရသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ တစ်ဘင်နာရီကြီး၏ ခပ်သဲ့သဲ့ ၁၀ မိနစ် ထိုးသံ ကြားလိုက်ရသည်။ တရားသူကြီး နေရာယူလိုက်သည်။

တရားစီရင်မည့် ရုံးခန်းတစ်ခုလုံး ငြိမ်သက်လျက်ရှိပြီး နံရံပေါ်မှ နာရီကြီး၏ တစ်ချက်ချက်မြည်သံ၊ ဂျူရီလူကြီးများ၏ စာရွက်လှန်နေကြသည့် အသံ၊ တစ်ခါတစ်ရံ ရုံးခန်းစကြို ဘက်မှ ရုံးလှလင်တစ်ဦး လျှောက်သွား သံကိုသာ ကြားရသည်။

တရားရုံးကြီး၏ တရားရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏ အသံဝါကြီးဖြင့် “ရုံးတော်” “ဘုရင်မကြီးနှင့် ရေခဲငှက် (ပင်ဂွင်) စာအုပ်တိုက်” ဟူသော အသံကြားလိုက်ရပြီးသည်နှင့် အစိုးရလွှတ်တော် ရှေ့နေကြီး ဂျူးစ်သည် ချောင်းဟန်လိုက်ပြီး

“ပညာရှိ တရားသူကြီးနှင့် ဂျူရီ လူကြီးလူကောင်းများ ခင်ဗျား၊ အားလုံးသိတော်မူကြတဲ့အတိုင်း ယနေ့ဟာဆိုရင် ဘုရင်မကြီးရဲ့ အစိုးရနှင့် ရေလခဲငှက် (ပင်ဂွင်) စာအုပ်တိုက်တို့ရဲ့ အမှုကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလဆန်းမှာ ထုတ်ဝေဖို့ ကြော်ငြာထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဒီအိပ်ချ်လော့ရင့်စ်ရေးသားတဲ့ “လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ” (Lady chatterley's lover) စာအုပ်ဟာဆိုရင် လိင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုကို ခင်းကျင်းပြသသွားတဲ့ အပြာစာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ် တယ်လို့ ကျွန်တော်ဆိုလိုပါတယ်။ အမှန်အားဖြင့် ဒီစာအုပ်ကို ၁၉၂၈ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့ပါတယ်။ ထုတ်ဝေခဲ့စဉ်က ဖြတ်တောက်ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုဘဲ လိင်ဆက်ဆံမှုကို အသားပေးတဲ့ ယင်းစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခွင့် ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီစာအုပ်ကို ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမှလည်းကောင်း၊ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် အိုင်ယာလန်ပြည်မှ လည်းကောင်း၊ ရောင်းချခွင့်များကို ပိတ်ပင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ ဘုရင်မကြီးအစိုးရရဲ့ တရားရေးအနက် ညစ်ညမ်းသည့်စာအုပ်များ ထုတ်ဝေခွင့်

၂၀၁၆ ပြင်ဆင်ချက်အရ ထုတ်ဝေခွင့် ပိတ်ပင်ရန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပြင်ဆင်ချက်ဥပဒေကို ၁၉၅၉ ခုက ထုတ်ပြန်ထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။

ပညာရှိတရားသူကြီးမင်းနှင့် ဂျူရီလူကြီးများခင်ဗျား၊ စာရေးဆရာသည် သူ၏ ဝတ္ထုတွင် ဇာတ်ဆောင်ဖြစ်သူ လေဒီချာတာလေနှင့် သူမ၏ခြံအစောင့်တို့၏ ဖောက်ပြန်မှုကို တစ်တစ်ခွခွ ညစ်ညစ် ညမ်းညမ်းရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ယင်းဝတ္ထုထဲတွင် သူတို့ နှစ်ဦးဆက်ပြားခဲ့ကြတဲ့နေရာတွေကို ဖော်ပြထားပြီး အခန်း ၁၃ ခန်းတွင် သိင်္ဃီမူကျူးလွန်ကြပုံကို အသားပေးဖော်ပြထားပါတယ်။

တရားသူကြီးမင်းခင်ဗျား၊ ဆိုရေးရိုက ဆိုအပ်လှသည်ဆိုတဲ့ ကောင်းအတိုင်း ဇာတ်ဆောင်နှစ်ဦးစလုံး မိုးရေထဲမှာ လိင်မူဖောက်ပြားကြပုံကို ရေးသားထားချက်ဟာ မောင်နှင့်နှမ၊ သားနှင့်အမိ ဖတ်ရန် မသင့်တော်ပါ။ ဆယ်ကျော်သက်များအဖို့ အထူးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်သည်ကို တွေ့ရပါတယ်။ သက်သေအဖြင့် လေဒီချာတာလေးရဲ့ ချစ်သူစာအုပ်များ ကို ဘင်ပြထားပါတယ်။ လိင်ကျူးလွန်သည်ဆိုတဲ့ ရုန်းရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ ကောင်းလုံး အကြိမ် ၃၀ တိတိ အသုံးပြုထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများရဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းကိုလည်း တစ်တစ်ခွခွ ညစ်ညမ်းသည့် အသုံးအနှုန်းပေါင်း ၁၃ မျိုး သုံးစွဲထားတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။

အမှန်အားဖြင့် ယင်းစာအုပ်သည် လူငယ်လူရွယ် ကျောင်းသားများနှင့်သာမက လူဘောင်နှင့် မသင့်တော်သည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သဖြင့် တည်ဆဲဥပဒေအရ ပင်ဂွင်တိုက်မှ ရောင်းချနေသည့် လေဒီချာတာလေ၏ ချစ်သူစာအုပ်များကို သိမ်းယူပြီး တရားဥပဒေအရ အရေးယူသင့်ပါ

နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး ဒီအိပ်ချ်လော့ရင့်စ်

ကြောင်း စသည်ဖြင့် အကိုးအကားများဖြင့် ရှည်လျားစွာ လျှောက်ထား သွားခဲ့လေသည်။

လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူကို နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး ဒီအိပ်ချ်လော့ရင့်စ်သည် ၁၉၂၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၇ ခုနှစ်ထိ ရေးသားခဲ့ရသည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီး သူ့ဇာတိမွေးရပ်မြေကိုပြန်၍ အခြေခံရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ စာအုပ်ဝေဖန်ရေး ဆရာတို့ကမူ ယင်းဝတ္ထုသည် ဖြစ်ရပ်မှန်ကို အခြေခံ၍ ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ်ကပင် ပြင်ဆင် ဖြတ်တောက်မွမ်းမံခြင်းမရှိဘဲ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ချက်ချင်းဆိုသလို နာမည်ကြီးလာခဲ့သည်။ သတင်းစာကြီးများ၊ စာအုပ် ဝေဖန်ရေး မဂ္ဂဇင်းများ၊ ဂျာနယ်များတွင် အပြင်းထန်ဆုံး ဝေဖန်ခံခဲ့ရသည့် ဝတ္ထုကြီးဖြစ်လေသည်။

လန်ဒန်တိုင်းမ်သတင်းစာကြီးကဲ့သို့ ဩစာရှိသော သတင်းစာ ကြီးများကပင် ယင်းဝတ္ထုသည် လိင်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာကို ရှေ့တန်းတင် ထားပြီး ဇာတ်လမ်းတစ်ခုလုံးတွင် ပွင့်လင်းသော သရုပ်ဖော်မှုများကြောင့် အပြာစာအုပ်တစ်အုပ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဇာတ်ကောင်မြို့စားကတော်၏ ဖောက်ပြန်ခန်းများသည် ကြမ်းရမ်းလွန်းသဖြင့် ညစ်ညမ်းသောဝတ္ထုဖြစ် သည်ဟု ဝေဖန်သည်။ ဆင်ဆာဖြတ်ခံခဲ့ရလေသည်။ သို့သော် စာရေး ဆရာလော့ရင့်စ်ကမူ “ဒီဝတ္ထုဟာ ကျွန်တော်တို့ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်း ရဲ့ ကြမ်းတမ်းလှတဲ့၊ အရုပ်ဆိုးတဲ့ စိတ်ပိုင်းဆရာ မြို့နေမှုတွေကို ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း တင်ပြခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။

လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူဝတ္ထုကြီးမှာ ညစ်ညမ်းသည့်ဝတ္ထု ကြီး၊ ဆယ်ကျော်သက်လူငယ်များနှင့် မသင့်တော်သည့် ဝတ္ထုကြီး စသဖြင့်

တချို့က ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ ဆင်ဆာဖြတ်တောက်ခြင်းမပြုဘဲ ထုတ်ဝေဖို့နှင့် ယင်းစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခွင့်ရရေးကို အမျိုးမျိုး ကြိုးစားခဲ့ကြလေသည်။ ခေတ်မီတိုးတက်သောလူငယ် တက်သစ်စ စာရေးဆရာများကလည်း လိင်မှုဆိုင်ရာ လွတ်လပ်စွာ ရေးသားနိုင်ရေးအတွက် "လေဒီချက်တာလေ၏ချစ်သူ" ထုတ်ဝေခွင့်ကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။

စစ်ကြိုခေတ်ကလည်း ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤကဲ့သို့ လိင်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း တင်ပြထားသည့်ဝတ္ထုကြီးနှစ်ပုဒ် ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ တစ်ပုဒ်မှာ ဆရာရဲထွတ်ရေးခဲ့သည့် "ကာမဂုဏ်" ဝတ္ထုနှင့် စာရေးဆရာ မွမ်းသော်တာရေးသားခဲ့သည့် "နတ်ရွာစံ" ဝတ္ထုကြီးများဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးနှစ်ပုဒ်စလုံးသည် ရဲရဲတင်းတင်းပွင့်ပွင့်လင်းလင်း သရုပ်ဖော်သည်။ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အဓိပ္ပာယ်များဖြင့် လိင်မှုကိစ္စများကို ရေးသားခဲ့သဖြင့် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခြင်း ခံရသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရကလည်း စာရေးဆရာကြီးနှစ်ဦးလုံးကို တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ မည်ကဲ့သို့ အရေးယူခဲ့သည်ကိုမူ ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့။

ပင်းဂွင်းစာအုပ်တိုက်ကြီး (Penguin Book Ltd) ကမူ အုပ်ရေ ၂၀၀,၀၀၀ ကျော် ပုံနှိပ်ခဲ့ပြီး ရောင်းချခဲ့သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရောင်းချခဲ့ရာတွင် လူတိုင်းဖတ်ရှုနိုင်ရေးအတွက် စာတစ်အုပ်လျှင် တန်ဖိုး ၃ သျှီလင် ၆ ပဲနီသာ သတ်မှတ်ထားသည်။ လေဒီချက်တာလေ၏ချစ်သူ စာအုပ်ရောင်းချရသော စာအုပ်ဆိုင်များတွင် စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးများ တန်းစီနေကြရသည်။ (စာဖတ်ပရိသတ်တို့ လန်ဒန်မြို့ စာအုပ်ဆိုင်ရှေ့တွင် တန်းစီ၍ လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူစာအုပ် ဝယ်ယူနေကြပုံကို မိတ္တူကူး၍ ဖော်ပြ

ထားပါသည်။) ဤကဲ့သို့ ထုတ်ဝေခဲ့ရသဖြင့် ပြဿနာအဆင့်ဆင့် တက်ကာ ဗြိတိသျှပြည်ထဲရေးဌာနက အရေးယူ တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။

ယင်းစာအုပ် ဆက်လက်ရောင်းချခြင်းကိုလည်း ပိတ်ပင်ထားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ရုံးတော်ကြီးတွင် သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်းထားသော လေဒီချက်တာလေ၏စာအုပ်များကို တရားသူကြီးနှင့် ဂျူရီလူကြီးများဘေး တရားရုံးတော်ကြီးများတွင် ဖတ်ရှုခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ဂျူရီလူကြီးများအဖွဲ့တွင် အမျိုးသမီးသုံးဦး ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

ရေခဲငှက် စာအုပ်တိုက်ကြီး၏ဘက်မှ ခုခံကာကွယ်သော နာမည်ကျော်ရှေ့နေကြီးဂျရယ်ဂါဒီနာကမူ သက်သေအဖြစ် ၃၅ ဦးတင်သွင်းခဲ့လေသည်။ ယင်းသက်သေများတွင် စာပေဝေဖန်ရေးဆရာများ၊ ကျောင်းဆရာများ၊ ဘာသာရေးဆရာများ၊ စာရေးဆရာများ၊ အမျိုးသမီး ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ သတင်းစာအယ်ဒီတာများ ပါဝင်လေသည်။ စာရေးဆရာများတွင် ရယ်ဘီကာဝက်စ် (Rebecca West) နှင့် အီအင်မ် ဖော်စတာလို့ ပါဝင်ခဲ့သည်။ တရားရုံးတော်ကြီးတွင် သက်သေတစ်ဦးဖြစ်သူ လန်ဒန်မြို့နာမည်ကျော်အမျိုးသမီး ကျောင်းအုပ်ကြီးမစ္စစ်ဆာရာ ဂျမ်းစ် (Sarah Jones) ကမူ "စာရေးဆရာဟာ လိင်မှုကိစ္စကို ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ တင်ပြသွားခြင်းဖြစ်တယ်။ ချက်တာလေ၏ချစ်သူစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခွင့် ပြုသင့်ကြောင်းအကိုးအကားများနှင့် ရုံးတော်ကြီးတွင် ထွက်ဆိုသွားခဲ့သည်။

"ညစ်ညမ်းသည့်စာအုပ်များ ပိတ်ပင်ရေးဥပဒေတင်သွင်းခဲ့ရာတွင် ပါဝင်၍ ဗြိတိသျှ ပါလီမန်အမတ် ဂျင်ကင်း (Mr. Roy Jekin) ကိုယ်တိုင် "လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ" မှာ ဂန္ထဝင်မြောက်စာအုပ် ဖြစ်ကြောင်း၊

လိင်မူဆိုင်ရာများကို အနုပညာတစ်ရပ်အနေဖြင့်သာ ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း သိမ့်မေ့စွာ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရုံးတော်တွင် ထွက်ဆိုသွားခဲ့သည်။

ရှေ့နေကြီး ဂျရယ်ဂါဒနာကမူ “လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ” စာအုပ်နိဒါန်းတွင် စာရေးဆရာ ဒီအိပ်ချ်လောရင့် ရေးသားခဲ့သည့် စာသားများကိုတင်ပြပြီး လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။ လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ ဝတ္ထုကြီး ရေးသားထုတ်ဝေခြင်းမပြုမီကမူ မည်သည့် စာရေးဆရာမှ လိင်မူဆိုင်ရာ လွတ်လပ်စွာ ရေးသားခွင့်ကို တောင်းဆိုရန် လိုအပ်ပါသည်ဟု မထင်မှတ်ခဲ့ကြပေ။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း တင်ပြခဲ့သည့် ဝတ္ထုမှာ ထုတ်ဝေခွင့်မရသဖြင့် အီတလီနိုင်ငံနှင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံများတွင်သာ ထုတ်ဝေခဲ့ရရှာသည်။ လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ စာအုပ်ပြဿနာ ပေါ်လာခဲ့သဖြင့် ပင်ဂွင်းစာအုပ်တိုက်ကြီးဘက်မှ ထောက်ခံသူများလာခဲ့သဖြင့် တရားရုံးတော်ကြီးကလည်း စဉ်းစားလာခဲ့ကြသည်။ ဂျူရီလူကြီးများကိုယ်တိုင် “အနုပညာ” တစ်ရပ်အနေဖြင့် “လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူကို” စဉ်းစားခဲ့ကြပြီး နောက်ဆုံး ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်၊ ညနေ ၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်အချိန်တွင် တရားရုံးတော်ကြီးက ပင်ဂွင်း (ရေခဲငှက်) စာအုပ်တိုက်တွင် အပြစ်မရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ စာအုပ်ကို ဆက်လက် ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိခွင့် ပြုခဲ့သည်။

“လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ” စာအုပ်မှာ ချက်ချင်းနာမည် ကျော်သွားခဲ့သည်။ အရောင်းရအတွင်ကျယ်ဆုံး စာအုပ်ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ယခင် ပိတ်ပင်ထားခဲ့သည့် နိုင်ငံများကလည်း ပြန်လည်ထုတ်ဝေ ဖြန့်ဖြူးမှုကို ခွင့်ပြုခဲ့တော့သည်။ ပင်ဂွင်း (ရေခဲငှက်စာအုပ်) တိုက်ကြီးကလည်း တရား

ရုံးတော်ကြီးတွင် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ စာအုပ်နှင့် ဗြိတိသျှတရားရုံးတော်ကြီးတွင် စစ်ဆေးခဲ့ကြပုံများကို စာအုပ်ထုတ်၍ ရောင်းချခဲ့သည်။ စာရေးဆရာတချို့ကလည်း လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ စာအုပ်နာမည်ကျော်လာခြင်းကို တုပ၍ လေဒီချက်တာလေ၏ သမီး စသဖြင့် ဝတ္ထုများ ဆက်၍ ရေးသားထုတ်ဝေလာခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ ဝတ္ထုကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုသည်ကို မတွေ့ခဲ့ရပေ။ သို့သော် ဆရာရွှေသွေးသည် လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူစာအုပ်ကို မှီငြမ်း၍ “နယ်စား ကတော် နန်းကေသီ” ဟု ဝတ္ထုကိုမူ တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် မဖတ်ဖြစ်ခဲ့ပေ။

လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူစာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့သူ ဒီအိပ်ချ်လောရင့်စ်ကို ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ဖခင်မှာ ကျောက်မီးသွေးတွင်းတူးသမားဖြစ်ခဲ့ပြီး အခြေခံပညာမရှိသူ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မိခင်မှာ ကျောင်းဆရာမတစ်ဦးဖြစ်သဖြင့် မိခင်၏ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုနှင့် စာပေဝါသနာပါမှုအမွေကို လော့ရင့်စ်ဆက်ဆံခံခဲ့ရသည်ဟုဆိုသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ကျန်းမာရေး ချူချာသူဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကရရှိခဲ့သည့် အဆုတ်အအေးမိရောဂါသည် လော့ရင့်စ်အဖို့ အကင်းမသေနိုင်။ သူ့ငယ်စဉ်ဘဝသည် ကျေးလက်ဒေသ၏ ကျောက်မီးသွေးတွင်းများနှင့်သာ ယဉ်ပါးခဲ့ရသည်။ သို့သော် လော့ရင့်စ်သည် ဉာဏ်ထက်သူတစ်ဦးဖြစ်သဖြင့် ဧကောလားရှစ် ပညာသင်ဆု ရခဲ့လေသည်။

အသက် ၁၇ နှစ်ခန့်တွင် အချိန်ပိုင်း သင်ကြားပို့ချရသည့်ဆရာဖြစ်လာခဲ့၏။ အသက် ၂၃ နှစ်ခန့်တွင် အထက်တန်းကျောင်းသားများကို သင်ကြား ပို့ချရသည့် အထက်တန်းပြဆရာ ဖြစ်လာခဲ့၏။ မိခင်ဆရာမ၏

ဩဇာလွှမ်းမိုးခဲ့သဖြင့် လော့ရင့်စ်သည် သူ့မိခင်ကိုသာ စွဲလမ်းစိတ် ပြင်းထန်လွန်းသဖြင့် တခြားမိန်းကလေးများကို စွဲလမ်း ချစ်ခင်ခြင်းမရှိခဲ့။ ကျောင်းဆရာဘဝတွင် စာဖတ်ခြင်း၊ စာသင်ကြားခြင်းဖြင့်သာ အချိန် ကုန်လွန်ခဲ့ ရာသည်။ ၁၉၀၉ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ကဗျာများရေးသားခဲ့ပြီး သူ၏ တချို့ကဗျာများကို ထိုစဉ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော မဂ္ဂဇင်းများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ကဗျာများရေးသားနေစဉ် လော့ရင့်စ် သည် ဝတ္ထုရေးသားရန် ကြံရွယ်ခဲ့ပြီး ကြိုးစား၍ ရေးသားခဲ့သည်။ သူ၏ ပထမဆုံး ရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုမှာ "The White Peacock" ခေါင်းဖြူ ဟူသော ဝတ္ထုဖြစ်လေသည်။ သို့သော် အောင်မြင်ပေါက်ရောက်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

အသက် ၂၅ နှစ်တွင် သူ၏ မိခင်ကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။ သူ့ မိခင်ကွယ်လွန်ရခြင်းသည် လော့ရင့်စ်အဖို့ အထူး စိတ်ထိခိုက်ခဲ့ရသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် မိခင်အပေါ် တွယ်တာလွန်းသော လော့ရင့်စ်သည် မိခင် အရွယ် အမျိုးသမီးများအပေါ် တွယ်တာသည်။ သူ့မိခင်အပေါ် ချစ်ခင် စိတ်က ပြင်းထန်လွန်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဤသို့ မိခင်ချစ်စိတ်ပြင်းပြ သူ လော့ရင့်စ်သည် ဖရီဒါဆိုသူ အမျိုးသမီးနှင့် တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဖရီဒါမှာ လော့ရင့်စ်ထက် အသက် ၆ နှစ်ခန့်ကြီးသူဖြစ်ပြီး လော့ရင့်စ်၏ ဆရာ ပါမောက္ခတစ်ဦး၏ ဇနီးဖြစ်ပြီး ကလေးသုံးယောက်၏ မိခင်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် လော့ရင့်စ်နှင့် သူ့ သက်ထားဖရီဒါသည် နှစ်ဦးသဘော တူ ဂျာမနီနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးခဲ့သည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံမှ ဩစတြေးလျ၊ အီတလီ ပြည်တို့သို့ သွားရောက် နေထိုင်ခဲ့ပြီး ဖရီဒါနှင့် ယခင်ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ပါမောက္ခနှင့် ကွာရှင်းခွင့်ရမှ လက်ထပ်ခဲ့ကြရရှာသည်။ လော့ရင့်စ်သည်

(Lover Poems) အချစ်ကဗျာများဟု ကဗျာစာအုပ်ကို ရေးသားထုတ် ဝေခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ရှာ။

လော့ရင့်စ်သည် သူ၏ ရင်နာဖွယ်ရာအတွေ့အကြုံကို အခြေခံ ရေးသားထားခဲ့သည်ဟု ဝေဖန်ခြင်းခံခဲ့ရသည့် (Sons and Lovers) သားများနှင့် ချစ်သူများ ဝတ္ထုမှာ သူ၏အောင်မြင်ကျော်ကြားသော ဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ သူ့မိခင်နှင့် သူ့ ငယ်ချစ်ဦးတို့ကို အခြေခံ၍ရေးသားခြင်းဖြစ် သည်ဟု ဆိုကြသည်။ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ ယင်းဝတ္ထုကို သူ၏ အကောင်းဆုံးဝတ္ထုဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြလေသည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် သက်တံ့ရောင် (The Rainbow) ကို ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုသည် လယ်သမားမိသားစု တစ်စုအကြောင်း တို့ မျိုးဆက်များစွာ ရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်လေသည်။ ထိုဝတ္ထု လည်း လော့ရင့်စ်သည် အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများတို့၏ ကိလေ သာဇာတ်လမ်းကို အသာပေးရေးသားခဲ့သဖြင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန် ခြင်းခံခဲ့ရသော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ပွားလာသောအခါ တွင် ဇနီးမှာ ဂျာမန်အမျိုးသမီးဖြစ်သဖြင့် ဂျာမန်လူလျှို့ဟု အစွပ်စွဲ ခံခဲ့ရ သည်ဟု ဆိုသည်။

၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင်မူ သူ၏ နာမည်ကျော် လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ ကိုရေးသားခဲ့လေသည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး လော့ ရင့်စ်အဖို့ အများဆုံး ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခြင်းခံရသည့် ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သလို နိုင်ငံအများတွင် ထုတ်ဝေခွင့်မပြုခဲ့။ စာကြည့်တိုက်ကြီးများတွင် ထားရှိ ရန် မသင့်သည့်စာအုပ်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

နာမည်ကျော် ဝေဖန်ရေးစာရေးဆရာမ (Anne Lyon Haight)

ပြုစုသော ပိတ်ပင်ခဲ့ရသည့် ဝတ္ထုကြီးများသမိုင်း (Banned Books စာအုပ်တွင် လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ စာအုပ်အကြောင်းနှင့် နိုင်၊ အသီးသီးမှ ထုတ်ဝေခွင့်မပြုခဲ့သည့်အကြောင်းများကို ရေးသားထားသည်။

လော့ရင့်စ်သည် သူ၏ ပန်းချီပြပွဲကိုလည်း ကျင်းပဖြစ်အောင် ကျင်းပသည်။ သို့သော် ပန်းချီကားများမှာ လိင်မူဆိုင်ရာဘက်သို့ ကိုင်ညွှတ်သည် ဟု ဆို၍ ရဲတို့က ပိတ်ပင်ခဲ့လေသည်။

၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် အသက် ၄၅ နှစ် အရွယ်တွင် လော့ရင့်ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။

ကျမ်းကိုး

(၁) The World Greatest Trials

(၂) Banned Books. By A.L Haight

(၃) Guide to Modern Literature

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၅၃)၊ ၁၉၉၉

ဒဏ္ဍာရီထဲက ကဗျာစာဆို

အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ရှေးဟောင်းအရပ်ဒေသမှ လာခဲ့သည့် ခရီးသည်တစ်ဦးကို တွေ့ခဲ့ရ၏။ ခရီးသည်ကြီးက ငါ့အား ဤသို့ပြောပြခဲ့သည်။

“ကျွန်ုပ်သည် ကြီးမားသော ကျောက်ရုပ်ထုကြီးတစ်ခုကို သဲကန္တာရထဲ၌ တွေ့ခဲ့ရ၏။ ရုပ်ထုကြီးမှာ ခြေကြီးနှစ်ချောင်းသာ မားမား မတ်မတ် ထောင်လျက်ရှိပါသည်။ ခြေအထက်ပိုင်းတွင်မူ ကိုယ်ထည်မရှိတော့။ ကြီးမားသော မျက်နှာကြီးသည် မြေအောက်အနီးတွင် သဲမှုန်များ ဖုံးလွှမ်းနေပါသည်။ မျက်နှာကြီးမှာ ကွဲအက်လျက်ရှိပြီး သဲကန္တာရထဲတွင် တစ်ပိုင်း ဖော်နေပါသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ မျက်မှောင်ကြွတ်နေသည့် ဟန်အမူအရာ ပေါ်လွင်နေပါသည်။ တင်းမာခက်ထန်သော ဟန်အမူအရာသည် မျက်နှာကြီး၌ အထင်းသားပေါ်လွင်နေတော့သည်။ ရုပ်ထုကြီးကို ဘုထွင်းခဲ့သူ၊ ပန်းပုဆရာသည် ရုပ်ထုရှင်၏ အသည်းနှလုံး စိတ်ဓါတ်ကို ဆောင်းစွာ ခံစားသိရှိသည့်အားလျော်စွာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ထုထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ယခုကဲ့သို့ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသည့်တိုင်အောင် လူကိုယ်ဘိုင် အသက်ရှင်နေဘိအလား ထင်ရ၏။ ရုပ်ထု၏ အောက်ခြေ ကျောက်

ပြားတွင် “ငါ၏ အမည်သည် အိုဖီးမန်းဒီယားဖြစ်သည်။ ငါသည် ဧကရာဇ် တကာတို၏ ဧကရာဇ်ဖြစ်သည်။ သင်တို့ မည်မျှပင် တန်ခိုးတေဇောရှိ၍ ခန့်ညား နေစေကာမူ ငါ့အား မတုပနိုင်” ဟူ၍ စာတမ်း ရေးထိုးခဲ့သည်ကို တွန့်ပုံတွေ့ရှိခဲ့ရပါ၏။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အခြေအနေပြောင်း နေခဲ့ပြီ တကား။ ဤပျက်စီးနေသော ရုပ်ထုကြီး၏ အောက်တွင် သဲအတိသာ ရှိတော့၏။

အထက်ဖော်ပြပါ ကဗျာသည် ကဗျာစာဆို ပါစီဘစ်ရီရှယ်လီ (Percy Bysshe Shelley)၏ (အီဂျစ်ပြည်က အိုဖီးမန်းဒီယား) ဟူ သော ကဗျာကို မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုထားခြင်းဖြစ်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ခန့်က ကျွန်တော် ဘာသာပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ခန့်က ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ကျောင်းသားဘဝ မှတ်စုစာအုပ်တွင် တွေ့ရှိခဲ့ရ၏။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တစ်ပိုက် တွင် တိုင်းပြည်က မုန်တိုင်းထန်နေသည်။ မီးခိုးငွေ့၊ ယမ်းငွေ့တွေက တစ်လူလူ၊ တစ်ပြည်လုံး ဖုံးလွှမ်းနေသည်။ ကျောင်းတွေ ပိတ်ထားရ သည်။ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲဝင်ရောက်ဖြေဆိုရန် ကျွန်တော်တို့ သူငယ် ချင်းတစ်စု စာရင်းတင်သွင်းခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွေက မရနိုင်၊ ရန်ကုန်ဆင်းဝယ်ရန်လည်း မလွယ်၊ ထိုစဉ်က တက္ကသိုလ်ဝင် သင်တန်းအတွက် အင်္ဂလိပ်စာအုပ် သုံးအုပ် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်တွင် ကျွန်တော် တို့ လက်ဝယ်၌ ကဗျာလက်ရွေးစင်စာအုပ် မရှိ။ ဆရာကြီး ဦးလှမောင် (ကွယ်လွန်၊ နတ်တလင်း) ပိုင် တစ်အုပ်သာရှိသည်။ ဆရာကြီးကား စာသင်ကောင်း၊ စိတ်သဘောကောင်းသည့် စံပြဆရာကြီးဖြစ်သည်။ စာအုပ်စုဆောင်းသူ၊ စာဖတ် ဝါသနာပါသူ တစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ ဆရာ ဦးလှမောင်ကလေးတစ်ဦးဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ စာအုပ်စုဆောင်းခြင်း၊ စာဖတ် ဝါသနာပါရခြင်းသည် ဆရာကြီး၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန် ဆော်တို့ အညာမြို့ကလေးသို့ ကျောင်းအုပ်အဖြစ် နတ်တလင်းမြို့ ကျောင်းရွှေလာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဆရာကြီးသည် သူ့ကိုယ်ပိုင်ကဗျာ စာအုပ်

ကလေးကို ဒုက္ခခံပြီး ကူးရေးပေးသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသား တစ်စုက ကူးရေးနေစဉ် ကဗျာကို ရှင်းလင်းသင်ကြားသွားခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာကြီး၏ ကျေးဇူးကြောင့် နက်နဲ ခက်ခဲ သည့် ကဗျာတွေကို အဓိပ္ပါယ်သိခဲ့ရသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ ရှယ်လီ ၏ အီဂျစ်ပြည်မှ အိုစီးမန်းဒီးယားကဗျာကို သင်ကြားရင်း လူလောက၏ မမြဲသော တရားဓမ္မတာကို အနန္တသူရိယ အမတ်ကြီး၏ “သူတည်းတစ် ယောက်၊ ကောင်းမှုရောက်အစချီ” ကဗျာဖြင့် ယှဉ်တွဲ၍ သင်ကြားခဲ့ရ သည်မှာ ယနေ့တိုင် တာသသဖြစ်နေခဲ့သည်။

ယင်းကဗျာကလေးကို သင်ကြားရင်း ရှယ်လီ၏ ရင်နှင့်ဖွယ်ရာ ဘဝအကြောင်းကိုပါ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားများ နားလည်စေရန် သင်ကြားပေးခဲ့သဖြင့် ရုပ်ရည် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော်လည်း စိတ်ဓာတ်ပြင်း ထန်သူ ရှယ်လီကို ကျွန်တော်တို့ အားကျခဲ့ရ၏။ ရှယ်လီ၏ ကဗျာမှန်သမျှ အလွတ်ရအောင် ကျက်ခဲ့ရသည်ကို အမှတ်ရနေမိလေသည်။ ရှယ်လီသည် ၁၇၉၂ တွင် ဖွားမြင်၍ ၁၈၂၂ ခု၊ အသက် ၃၀ အရွယ်တွင် ရေနစ်၍ ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။

ဆရာကြီး ဦးလှမောင်သည် စာ အသင်အပြတွင်မက ကျောင်း သားတွေ စိတ်ဝင်စားအောင်လည်း သက်ဆိုင်သည့် ဝတ္ထု ပုံပြင်တွေကို အလျဉ်းသင့်လို ပြောလေ့ရှိသည်။ ဆရာသည် အထက်ဖော်ပြပါ ကဗျာ စာဆို ရှယ်လီ၏ အကြောင်းကို ရေးသားထားသည့် ပြင်သစ်စာရေးဆရာ အန်ဒရီမောရေး (Ariel) ကို ယူလာပြီး ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ့အား ဖတ်ပြသည်။ ရှယ်လီ၏ ပထမဆုံးဆရာကြီးဖြစ်သည့် အီတွန်ကျောင်း အုပ်ကြီးဒေါက်တာကီ (Dr. Keate) ၏ ဝါဒကို ပြောပြသည်။ ဒေါက် တာကီမှာ အလွန်သေးနပ်သော ကိုယ်အဟန့် ရှိသော်လည်း အလွန်ပင် ကြောက်မက် ဖွယ်ကောင်းပုံ၊ သူ့ဝါဒကား “ကြိမ်ဒဏ်ပေးရာ ခုံကလေး သည် ကျောင်းသားများ ပညာတတ်မြောက်ရေးလမ်းကြောင်းတွင် အရေး ပါ အရာရောက်သော စခန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်” ဟူသော ယုံမှတ်ခြင်းဖြစ်

ကျောင်းသားတွေ စိတ်နှလုံးဖြူစင်အောင် ကြိုးစားဖို့ လိုသည်ဟု ဆရာကြီး ကိက ယူဆသည်။ မဖြူစင်သော စိတ်နှလုံးရှိသည့် ကျောင်းသားများကို ဖြူစင်လာအောင် ရိုက်ရမည့်တာဝန်မှာ ဆရာများ၏ တာဝန်ဟူ၍ ယူဆ ထားလေသည်။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်လုံးတွင် လူကျော်လူမော်တွေ လုပ် နေကြသော ဝန်ကြီးများ၊ စစ်ဗိုလ်ကြီးများ၊ မင်းသားကြီးများ၊ ပါမောက္ခ ကြီးများသည် ငယ်စဉ်က တာဘုန်းဘုန်းရိုက်နှက်လာခဲ့သော ကြိမ်စကြာရှင် ဒေါက်တာကီကို ဖိန့်ဖိန့်တုန်အောင် ကြောက်ခဲ့ရပုံ၊ ရှယ်လီမြေခွာလည်း စကြာရှင်ဒေါက်တာကီ၏ ဆေးကြိမ်လုံး မိခဲ့ရပုံတို့ကို ဟာသနော၍ ဆရာ ပြောပြခဲ့သည်ကို ယနေ့ထိ တာသသဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော်သည် ကဗျာစာဆို ရှယ်လီ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကို ဂျပန်ခေတ်ကပင် ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့မြို့ရှိ အာရှလူ ငယ် စာဖတ်အသင်းသည် စာအုပ်စုံသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရလက်ထက်က ထုတ်ဝေခဲ့သော သက်စောင့်ဂ္ဂစင်းကအစ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာများအထိရှိခဲ့သည်။ ဤစာကြည့်တိုက်မှပင် ရှယ်လီ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သော အင်ဒရေးမောရင်း ၏ (Ariel) ကို ဘာသာပြန်ဆိုထားခဲ့သည့် “လေနတ်မောင်” ပထမတွဲကို ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ကဗျာစာဆိုရှယ်လီကို အားကျခဲ့သည်။ ဘာသာပြန်ဆိုသူ ဆရာတက်တိုး၏ မြန်မာစာအရေးအသားမှာလည်း အံ့ဩဖွယ်ရာကောင်း လှသဖြင့် ယင်း “လေနတ်မောင်” ဘာသာပြန်ဝတ္ထုတွင် ပါရှိသော အရေး အသားဟန်တို့ကို မမေ့။ သို့သော်လည်း အစအဆုံးမဖတ်ခဲ့ရ။ “ဒုတိယတွဲ ဆက်၍ ဖတ်ရှုတော်မူကြပါ” ဟူသော ကြော်ညာကလေးကိုဖတ်ရင်း လေ နတ်မောင်ကို စွဲလမ်းခဲ့ရသည်။ ယနေ့ထိ ဒုတိယတွဲကို မဖတ်ခဲ့ရတော့ပါ။ (လေနတ်မောင်ဝတ္ထုဘာသာပြန်ကို မိတ္ထူကူးယူးဖော်ပြထားပါသည်။)

ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ် ပရဂုဏ်ရောက်ရှိသောအခါတွင် အင် ဒရေးမောရင်း၏ (Ariel) မူရင်းကို ကျွန်တော်လက်ဝယ်ရရှိခဲ့လေသည်။ (Ariel) (လေနတ်မောင်)မှာ ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ပထမဆုံး ရေးခဲ့သော ရှယ်လီ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်ခဲ့ပြီး (Ella D'arcy) အီလီယာဒါဆေးက အင်

လိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်အနှစ်နှစ်အလလ တာသသဖြစ် ခဲ့ရသည့် ရှယ်လီ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်ပြန်ဖတ်မိသည်။ သူ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိထဲက အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်သူ၏ ရေးဟန်ကို အထူးသဘော ကျသဖြင့် အလွတ်ကျက်မှတ်ခဲ့သည်။ ဆရာတော်တို့၏ “လေနတ် မောင်” ပထမတွဲမှာ အခန်း ၁၇ ထိသာ ပါဝင်ခဲ့၏။ “လေနတ်မောင်” ပထမတွဲကို ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် ၁၉၄၁ ခုနှစ်ခန့်က ထုတ်ဝေ ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဒုတိယတွဲ ဆက်လက်ထုတ်ဝေခဲ့သည်ကို ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့။ မတွေ့ရပေ။ ရှယ်လီ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိမူရင်း "Ariel" မှာ အခန်းပေါင်း ၃၇ ခန်းပါဝင်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်သည် ရှယ်လီ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုဖတ်ခဲ့ရပြီး များစွာ လေ စားကြည့်ညှိခဲ့သည်။ ငယ်ငယ်အရွယ် အသက် ၃၀ ခန့်တွင် ရေနစ်လျှက် အသေဆိုးနှင့် သေခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် စိတ်သောက အမျိုးမျိုး နှင့် ကြုံခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ ထူးခြားသော အတွေးအခေါ် အယူအဆရှိသူဖြစ် သောကြောင့် သူ့ကျောင်းနေဘက် ငယ် သူငယ်ချင်းများက သူ့အား “အရူး” ဟုခေါ်ဆိုခဲ့ကြ၏။ သူ့ရေးသားခဲ့သော ကဗျာတစ်ပုဒ်ကြောင့် အောက်စပို့ဒ်တက္ကသိုလ် ဘုန်းတော်ကြီးများ ဩဇာလွှမ်းမိုးသော အုပ် ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ကျောင်းထုတ်ပစ်ခဲ့ကြသည်။ မိဘဆွေမျိုးအားလုံးက သူ့ အား သေခန်းဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ခင်မင်သည့်မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း တွေက ပိုင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံးသူ့မွေးရာ ဇာတိအင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် မနေနိုင်တော့ဘဲ အိတလီနိုင်ငံတွင် ခေါင်းချခဲ့ရရှာသည်။ သူ့ ကျောင်းသား ဘဝမှစ၍ ရေနစ်သေဆုံးခဲ့ရသည့် အသက် ၃၀ အရွယ်ထိ လူ့လောက ကောင်း ကျိုးပြုသည်ကဗျာတွေကို စပ်ဆိုခဲ့သူဖြစ်သည်။

သူ့အားအရူးဟု ယူဆခဲ့ကြသော အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ် ပရ ဝုဏ်မှ သူငယ်ပေါင်းရောင်းရင်း ဘာသာတရားကိုဆန်ကျင်သည့် ဘုရားခဲ့ဝါဒီ၊ အယူလွှဲမှားသူဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ ထုတ်ဆိုခဲ့သူများသည် ရှယ်လီ ကွယ်လွန်သောအခါ ရှယ်လီ၏ရေနစ်၍ လိကျသေဆုံးနေဟန်ပုံတူကို

ကျောက်သားဖြင့် အမှတ်တရထုလုပ်၍ ရှယ်လီ၏အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ်ပရဝုဏ်တွင်ထားရှိခဲ့သည်။ ကွယ်လွန်ခဲ့ရပြီးမှ ဝုဏ်ပြုခဲ့ကြသည်။ လောကဓံ၏ တရားကိုရှယ်လီသည် မကွယ်လွန်မီက ဖင် သဘောသက်ဝင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဒုက္ခနှင့်တွေ့ပါက သူ့ကိုတွေ့ရမည်။ အဆိုးနှင့်တွေ့ပါက အကောင်းနှင့်လည်း မကြာမီတွေ့ရမည်ဟု လောကဓံ ကိုကောင်းစွာ သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့သော ရှယ်လီသည် သူ့ယုံကြည်ချက် များကို သူ့ကဗျာများတွင် ထင်ဟပ်လျက်ရှိနေပေသည်။ လူ့ဘဝ၏ အား တက်ဖွယ်ရာများကို ကဗျာဖတ်ရှုသူများသက်ဝင်ယုံကြည်စေခဲ့သည်။ အ မှန်အားဖြင့် သူ့ဘဝကတကယ့်ဒဏ္ဍာရီ ဆန်လွန်းလှသည်။

ရှယ်လီကို ၁၇၉၂-ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ဆတ်ဆက်ပြည်နယ် တွင်ဖွားမြင်ခဲ့၏။ ဖခင်ဖြစ်သူမှာ နာမည်ကျော်လွတ်တော်အမတ် ဆာဘွဲ့ ရ ခြေပိုင်ရှင်လူချမ်းသာ တီမိုသီပင်ဖြစ်သည်။ ရှယ်လီမှာ သားဦးဖြစ်ပြီး တီမို သီမိသားစုတွင် သားသမီးခုနစ်ဦးရှိခဲ့လေသည်။ မိသားစုနှင့် မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းများကမူ သူ့ကိုရှယ်လီဟူ၍ပင် အမြတ်တနိုးခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ရှယ်လီ၏အမည်အပြည့်အစုံမှာ ပါစီဘစ်ရှိရှယ်လီ ဖြစ်လေသည်။ ပါစီမှာ အလွန်လှပချောမောသူ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ့မျက်လုံးများသည် အပြာ ရောင်သန်းနေပြီး ကြည်လင်တောက်ပနေပေသည်။ သူ့ဆံပင်သည် နက်၍လှိုင်းထနေပေ၏။ အသားအရေမှာလည်း ဖြူစင်၍ စိတ်ထားအလွန် နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်။ နွဲ့နှောင်းသော ကိုယ်ကာယရှိသော်လည်း မတရား သည့်အချက်ဆိုလျှင် အနည်းငယ်မျှမခံ။ သူ့စိတ်ဓါတ်သည် သံမဏိလိုမျိုး ဖွဲ့မရနိုင်သော စိတ်ဓါတ်ရှိသည်။ သူ့ညီမငယ်များကမူ ရှယ်လီကို စံနမူနာ ထားသည်။ ရှယ်လီကို လေးစားမြတ်နိုးကြသည်။ ရှယ်လီနေထိုင်ပုံမှာ မိန်းကလေးကဲ့သို့ ပီရီလှသည်။ ထာဝစဉ် စာအုပ်ကို ခင်တွယ်သည်။ ကစားသည့်အရွယ်ဖြစ်သော်လည်း ကစားခုံစားကို မခင်တွယ်။ အမြဲတမ်း စာအုပ်ပုံတွင် ရှယ်လီကိုတွေ့ရသည်။ မည်သည့်အရာမဆို လက်တွေ့ တိတိကျကျ စူးစမ်းလိုသည်။ သိပ္ပံစမ်းသပ်မှုတွေ့ကိုလည်း သဘောကျ

သည်။ ကိုယ်ကာယ ကြံ့ခိုင်ခြင်းမရှိသော်လည်း မဟုတ်လျှင်မခံသည့် စိတ်များသည် လျှံဝေ၍နေ၏။ သူ့မျက်လုံးများသည် အေးအေး ဆေးဆေး တည်ငြိမ်သည့်အခါတွင် မှေးမှေးနှင့်အတွေး နယ်ချဲ့နေသည့် အလားဖြစ် ပေသည်။

အသက်ဆယ်နှစ်အရွယ်တွင် Syon (House Academy) ကျောင်းတွင် တက်ရောက်စာသင်ကြားနေခဲ့ရသည်။ ယင်း အကယ်ဒမီ ကျောင်းတွင်သူသည်အေးအေးဆေးဆေးနေပြီး အားလပ်သည့်အချိန်များ တွင် ကဗျာစာအုပ်တွေဖတ်ခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်စေခဲ့သည်။ ကျောင်းသား များက ဂျယ်လီ၏ နေပုံထိုင်ပုံက ကညာဆန်လွန်းသည်ဟု ထင်သည်။ သူ့ဆံပင်မှာလည်း အလွန်ရှည်သဖြင့် ပိုပြီးကျောင်းသူနှင့် တူနေသည်။ အင်္ကျီကော်လာကိုလည်း ထာဝစဉ်ဖွင့်၍ဝတ်သဖြင့် သူ့ လည်ပင်းကို မြင်နေရသည်။ ကျောင်းသားတွေက သူ့ကို မိန်းမလျာဟု စကြသည်။ ဆရာတွေကလည်း ဂျယ်လီ၏ပုံသဏ္ဍန်ကို ကြည့်၍မရ။ သူ့ကို ပတ်ဝန်း ကျင်က အမျိုးမျိုးဖိနှိပ်သည်ဟု ဂျယ်လီကထင်သည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ကို အာခံသည့်အနေဖြင့် ဂျယ်လီသည်ကျောင်း ဝန်းထ ရံကို ယမ်းမှုန်ဖြင့်ဖောက်ခွဲခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ သူ့ဖခင် ဆာတီမိုသီသည် ထိုခေတ်က နာမည်ကျော်၍ စည်းကမ်းထိမ်းသိမ်းမှုတွင် တင်းကြပ်သည့် ကြိမ်စကြာရှင် ဆရာကြီးဒေါက်တာကိ၏ အီတန်ကျောင်းတော်ကြီးသို့ ပို့လွှတ်လိုက်တော့သည်။ ဂျယ်လီသည် အီတန်ကျောင်းတော်ကြီးတွင် လည်း မပျော်ပိုက်။ အီတန်ကျောင်းသားကြီးတွေက နှံ့နောင်းသည့် ဂျယ် လီကိုစသည်။ "ဂျယ်လီအရူး" ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်သည်။ ဂျယ်လီ ဖတ်လေ့ရှိ သည့် ကဗျာစာအုပ်တွေကို ဖျက်ဆီးခဲ့ကြသည်။ ဂျယ်လီမပျော်။ သူ့ ဖခင်ထံသို့ စာရေးပြီး အိမ်သို့ အပြီးတိုင် ပြန်လာခဲ့သည်။ ဂျယ်လီက စိတ်ကူးယဉ်လွန်းသည်။ စုန်း၊ နတ်၊ တစ္ဆေတွေကိုယုံသည်။ ဝတ္ထုရေးဖို့ ကြိုးစားသည်။ သူ့နှမဝမ်းကွဲဖြစ်သူ ဟယ်ရီယက်နှင့် ထာဝစဉ်တွဲနေသည်။ သူ့ အချစ်သဘောတရားတွေကို သူ့နှမဝမ်းကွဲ ဟယ်ရီယက်ကို ပြောပြ

သည်။ သူ၏အချစ်သဘောက မှတ်သားဖွယ်ကောင်းသည်။ "အချစ်ရဲ့ အရင်းစစ် သဘောတရားက လွတ်လပ်ရေးပဲ။ အချုပ်အချယ်ရှိရင် အချစ် ဘာလန်းနေဆဲ ပန်းပွင့်ကလေးကို သေတ္တာထဲမှာ ထည့်ထားတော့ ခြောက် သွေ့နှိမ်းရိ သွားသလိုပဲ ပန်းကလေးဟာ လေကောင်းလေသန့် ရတဲ့ နေရာမှာ လွတ်လွတ် လပ်လပ်နေရမှ လန်းတယ်။ လူကြီးတွေ စကားကို နားထောင်ခြင်း၊ သဝန်ကြောင်စိတ်ရှိခြင်း၊ ကြောက်စိတ်ရှိခြင်းသည် ချစ်ခြင်းမေတ္တာတရားရဲ့ အန္တရာယ်တွေပဲ" ဟုဆိုသည်။

၁၈၁၀ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဆာတီမိုသီဂျယ်လီသည် သူ့ သားကဗျာစာဆိုပေါက်စ ဂျယ်လီအား အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ်တွင် ဝေရင်းသွင်းခဲ့သည်။ ဆာတီမိုသီသည် သူ့သားအား လူချွန် လူကောင်းဖြစ် စေလိုသည်။ တီမိုသီကိုယ်တိုင် အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက် ဖြစ်သဖြင့် သူ့မိတ်ဆွေများဖြစ်ကြသည့် တက္ကသိုလ်စာအုပ်ဆိုင်ရှင် စလတ် ဇာထံ အပ်ထားခဲ့၏။ ဂျယ်လီသည် အီတန်ကျောင်းတော်ကြီးကို စက် ဆုတ်ရွံ့ရှာသော်လည်း အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ်ကိုမူ မြတ်နိုးလေသည်။

၁၈၁၁ ခုနှစ်တွင် ဂျယ်လီသည် ဘာသာရေးဆန့်ကျင်သည့် "The Necessity Of Atheism" ဟူသောစာအုပ်ကလေး တစ်အုပ်ကို ထုတ် ခေခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်ကလေးကို အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ်စာ အုပ်ဆိုင် တွင် ရောင်းချရန် သူ့ဖခင်၏ မိတ်ဆွေ မစ္စတာမန်ဒေးနှင့် မစ္စတာစလတ်တာ ဇာထံအပ်နှံထားခဲ့သည်။ သူ့ဖခင်၏ မိတ်ဆွေနှစ်ဦးမှာ စာအုပ် ဆိုင်ပိုင်ရှင် များဖြစ်ကြ၏။ သို့သော် ယင်း "ထာဝရဘုရားသခင် ဆန့်ကျင်ရေး ဇာအုပ်ကို အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ်ရှိဘုန်းတော်ကြီးများက ဖျက်ဆီးပစ် နေ တောင်းဆိုခဲ့ကြ၏။ တက္ကသိုလ်အမိပတ် မဟာဋ္ဌာနမှူး ဥား၊ ဆရာများ ထံသို့လည်း ဂျယ်လီနှင့်သူ့မိတ်ဆွေဟော့တို့သည် ပေးပို့ခဲ့ကြ၏။ ဂျယ်လီ ကမူ အားမလျော့။ သို့သော် ဂျယ်လီနှင့်သူ့မိတ်ဆွေ ဟော့တို့အား အောက်စပို့ဒ်တက္ကသိုလ်မှ ထွက်သွားစေခဲ့လေသည်။

ဂျယ်လီသည် သူ့မိတ်ဆွေဟော့နှင့်အတူ လန်ဒန်သို့ ထွက်ခွာ

လာခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးလန်ဒန်မြို့ ပိုလန်လမ်းရှိ အိမ်ကလေးတစ်အိမ် ငှား၍ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဤ အိမ်ကလေးမှာပင် ရှယ်လီသည် ကမ္ဘာကျော် မည့် ကဗျာတွေကို ရေးသားသီကုံးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

ရှယ်လီ၏ ဖခင် ဆာတီမိုသီရှယ်လီသည် သူ့သားကို အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ်မှ နှင်ထုတ်လိုက်သည်ဟုသော သတင်းကို ကြားရသောအခါ အတိုင်းမသိ စိတ်ဆိုးခဲ့၏။ နာမည်ကျော် လယ်ပိုင်ရှင် အောက်စပို့ဒ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟောင်း ပါလီမန် လွှတ်တော်အမတ်ကြီး၊ မြို့ဝန် မင်းကြီးတစ်ယောက်၏ သားဖြစ်သူ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ များစွာအရပ် ဆိုးဖွယ် ဖြစ်နေတော့သည်။

လန်ဒန်တွင် နေထိုင်စဉ် ကဗျာစာဆို ရှယ်လီသည် ဟဲရီယက် ဝက်စ် ဘရတ်နှင့် ချစ်ကြီးသွယ်ခဲ့ကြသည်။ ဟဲရီယက်မှာ အသတ်တစ်ဆယ့် ခြောက်နှစ်အရွယ်သာရှိပြီး သူ့အိမ်နှင့် ကျောင်းတွင်စိတ်ဓါတ်ရေးရာ အရ နိပ်စက် ညှင်းပန်းခံရသူကလေး ဖြစ်သဖြင့် ရှယ်လီနှင့် ဘဝတူသည်။ ရှယ်လီကိုယ်တိုင်မှာလည်း အသက်တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်သာရှိသေး၏။ သူ့ တို့နှစ်ဦးသည် စကော့တလန်ပြည်သို့ထွက်ပြေးခဲ့လေသည်။

စကော့တလန်ပြည် အိဒင်ဘာရာမြို့တွင် ချစ်သူနှစ်ဦးတို့ နေထိုင် ဧည့် ရှယ်လီ၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ ဟော့ကလည်း သူ့တို့နှစ်ဦးနှင့်အတူ လာရောက် နေထိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။ ၁၈၁၂ ခုနှစ်တွင်မူ ရှယ်လီ သည် သူငယ်စဉ်က ထာဝစဉ်မြတ်နိုးခဲ့သူ စာရေးဆရာဝီလီယမ် ဂေါ်ဒွင် (William Godwin) နှင့် စာအဆက်သွယ်ရရှိခဲ့လေသည်။ ရှယ်လီ သည် ငယ်စဉ်ကပင် စာရေးဆရာကြီး ဂေါ်ဒွင်၏ စာတွေကို ဖတ်ရှုခဲ့သည်။ ဂေါ်ဒွင်ရေးသည့် ပြုပြင်ရေးတရားတွေကို သဘောသက်ဝင်ခဲ့သည်။ သူ တစ်စွန်းတစ်စကြားခဲ့ရသည့် ဂေါ်ဒွင်၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို လေးစားခဲ့ သည်။ ဂေါ်ဒွင်ထံသို့စာတွေ တစ်စောင်ပြီးတစ်စောင် ရေးသည်။

ရှယ်လီသည် သူ ကြည်ညိုထိုက်သည့် မှီခိုလဲလျောင်းထိုက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို တွေ့ပြီးဟု ယူဆခဲ့သည်။

ဂေါ်ဒွင်၏ ပထမဇနီးမှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သူ့ ပထမအိမ်ထောင်နှင့် မွေးဖွားခဲ့သော သမီးကလေး မေရီဂေါ်ဒွင်မှာလည်း စာရေးစာဖတ် ဝါသနာပါသည်။ သူ့ဖခင်၏ ဒုတိယအိမ်ထောင်မှာ မစွန့်ကလဲသာ မောင်ဟူသော မုဆိုးမကြီးဖြစ်သည်။ ဂေါ်ဒွင်မိသားစုနှင့် ရှယ်လီတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် အထူးခင်လာခဲ့သည်။ ရှယ်လီ၏ ဇနီးဟဲရီယင်မှာ သားဦးကလေးဖွားမြင်ခဲ့ပြီး။ ဒုတိယကလေး ကိုယ်ဝန်ဆောင်နေခဲ့ရလေပြီ။ စိတ်ကူးယဉ်ကဗျာဆရာ ရှယ်လီသည် သူ့ ဇနီးဟဲရီယင်အပေါ် ငြီးငွေ့လာသည်။ ဟဲရီယင်သည် သူ့ကို နားမလည်ဟု ယူဆလာခဲ့သည်။ ဤသို့အတွင်းအသက် (၁၇) နှစ်ရွယ်ရှိ ဂေါ်ဒွင်၏ သမီးမေရီဂေါ်ဒွင်နှင့် ရင်းနှီးလာခဲ့သည်။ ဟဲရီယင်ကို ငြီးငွေ့လာသော ရှယ်လီသည် မေရီဂေါ်ဒွင်ကို မြတ်နိုးလာသည်။ စာပေ ဝါသနာပါသူ ကဗျာကို အထူးဝါသနာပါသူ၊ မေရီဂေါ်ဒွင်သည် သူ့ဘဝခရီးဖော်အစစ်ဟူ၍ မြင်လာခဲ့သဖြင့် ရှယ်လီသည် မေရီဂေါ်ဒွင်အား ပြင်သစ်ပြည်သို့ ခိုးယူထွက်ပြေး၍ မေရီဂေါ်ဒွင်နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ရှယ်လီ၏ မိဘများကမူ ရှယ်လီအား စွန့်ပစ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ရှယ်လီကို ငယ်စဉ်က ချစ်ခဲ့သောဘကြီး ကွယ်လွန်သောအခါ သေတမ်းစာအရ ရှယ်လီအတွက် ပေါင်တစ်သိန်း အမွေရရှိခဲ့ခြင်းဖြင့် ရှယ်လီအဖို့ ကံကောင်းလာခဲ့လေသည်။

၁၈၁၆ ခုနှစ်တွင် ရှယ်လီနှင့် မေရီဂေါ်ဒွင်တို့နှစ်ဦး အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင်ပင်မေရီ၏ သားဦးကလေးကို ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ ရှယ်လီ၏ ကဗျာများမှာလည်း နာမည်ကျော်လာခဲ့၏။ ရှယ်လီသည် နာမည်ကျော် ကဗျာဆရာ ဘိုင်ရွန် (Lord Byron) နှင့် အထူးခင်မင်လာခဲ့သည်။ ဘိုင်ရွန်မှာလည်း ရှယ်လီ၏ အယူအဆအတွေးအခေါ်တို့ကို လက်ခံသည်။ နှစ်ဦးစလုံးသည် ထိုခေတ်က စိတ်တူသဘောတူ၊ လူထူး လူဆန်း ကဗျာစာဆိုနှစ်ဦး ဖြစ်ကြသည်။ နှစ်ဦးစလုံး မိသားစုနှင့်အတူ ဂျီနီဗာမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပြီး ဆွတ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဂျီနီဗာမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။

ရှယ်လီ၏ ပထမဇနီး ဟဲရီယင် ကွယ်လွန်မှပင် ရှယ်လီသည် မေရီဂေါ်ဒွင်ကို တရားဝင်လက်ထပ်ခဲ့လေသည်။ ဂျီနီဗာမှ အီတလီနိုင်ငံ ပီဆာ (Pisa) မြို့သို့ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ကြပြန်၏။ မေရီဂေါ်ဒွင်သည် အီတလီနိုင်ငံတွင် နေထိုင်စဉ် ဖရင်ကင်စတန် (Frankenstein) ဟူသော လျှို့ဝှက်ဇာတ်သိမ့်တုန် ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြင့် နာမည်ကျော် လာခဲ့၏။ ယနေ့ထိ ယင်းစာအုပ်မှာ အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ဝေခဲ့ရပြီး ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့ရသည်။ မေရီဂေါ်ဒွင်မှာလည်း ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် စာပေပရိသတ်ငောက်ခံသော စာရေးဆရာမကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

အီတလီပြည်၊ ပီဆာမြို့တွင် နေထိုင်ခဲ့စဉ် ရှယ်လီသည် နာမည်ကျော် "အနောက်လေသို့" အမည်ရှိ (Ode to the west wind) ကဗျာရှည်ကြီးတစ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဤကဗျာရှည်ကြီးမှာ ရှယ်လီ၏ ကဗျာများတွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်ဟု ဝေဖန်ရေးသားဆရာတို့က ဆိုကြသည်။ အလွန်အေးစိမ့်သော ဆောင်းရာသီကြမ်း ဝင်ရောက်လာပါက သာယာတင့်ဆန်းသော စပရင်းရာသီ ဝင်ရောက်လာပေတော့မည်။ အဆိုကို ကြုံတွေ့ပါ အကောင်းကိုလည်း ကြုံတွေ့ရဖို့ မဝေးတော့ပြီဟု ဆိုလိုလေသည်။ ဤယုံကြည်ချက်သည် စာဖတ်သူ ကဗျာတွင် နေ့လျော်သူတို့အဖို့ အနဂ္ဂ ထိုက်တန်သော အချက်ဖြစ်သည်။ လူသားအားလုံးအတွက် အားတက်ဖွယ်အချက်ကို ထင်ဟပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

၁၈၂၂ ခုနှစ်တွင် ရှယ်လီနှင့် သူ့မိတ်ဆွေများသည် Ariel ဟူသော ဗွတ်လှေနှင့် ခရီးထွက်ခဲ့ကြရာမှ လှေမှောက်၍ ရှယ်လီခမြော ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။ သူ့အလောင်းကိုပင် ၁၀ ရက် ကြာမြင့်မှ တွေ့ရှိခဲ့ရသဖြင့် ရှယ်လီ၏ မျက်နှာမှာ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ သူ့အင်္ကျီအိတ်အတွင်းမှ နာမည်ကျော် ဂျွန်ကိတ် ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို တွေ့ရှိရခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သူ့ အလောင်းကိုလည်း ရောမရှိ ကဗျာစာဆိုရှင် ဂျွန်ကိတ် အုတ်ဂူအနီးတွင် ဂူသွင်းမြှုပ်နှံ ခဲ့ကြလေသည်။

ရှယ်လီသည် မသေမိက စိတ်ဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံခဲ့ရသည်။ သူ၏

ထူးခြားသော အတွေးအခေါ်၊ အပြုအမူတွေကြောင့် လူတွေက ဝိုင်းပယ် ခဲ့ကြသည်။ ဆွေမျိုးတို့က သေခန်းပြတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူ ကွယ်လွန် သောအခါတွင် သူ့ ကဗျာတွေကို လူတွေက မြတ်နိုးလာကြသည်။ ချီးမွမ်း ခန်းဖွင့်ကြသည်။ စာသင်ကျောင်းများတွင် သင်ကြားခဲ့ကြရသည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေတွင် ရှယ်လီကဗျာတွေကိုမြတ်နိုးသူများကို (Shelleyana) ဟု ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းဝေါဟာရသည် ပညာရှင်အများလက်ခံသော ဝေါဟာရဖြစ်လာခဲ့၏။ လေလံပွဲများတွင် ရှယ်လီ၏မှတ်စုစာအုပ်၊ ရှယ်လီ၏ လက်မှတ်၊ ရှယ်လီမကွယ်လွန်မီက အသုံးအဆောင်တွေကို ထောင် သောင်းပေး၍ ဝယ်ယူစုဆောင်းခဲ့ကြသည်။ အမှန်အားဖြင့် သူ ရေးသားဖွဲ့ဆိုခဲ့သည့် "အနောက်လေသို့" ကဗျာသည် ရှယ်လီ၏ ဘဝကို ဖော်ပြသလို ဖြစ်နေပေသည်။

- ကျမ်းကိုး။
 (၁) Ariel By Andre Maurois
 (၂) Percy Byssne Shelley By Irving Wallace.

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၅၉)၊ ဇွန်လ ၊ ၂၀၀၀။

ပွင့်ဦးနှင့် ဆမ်းဖားဆက်မွန်

၁၉၄၉ ခု တိုင်းပြည်တွင် မုန်တိုင်းကထန်နေသည် တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲများကို ဧပြီလတွင်စစ်ဆေးရန် ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရသည် ထိုနေ့ညက ကျွန်တော် တော်တော်နှင့် အိပ်မပျော်။ နွေဦးပေါက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ဆောင်းကင်တွင် မိုးရိပ် မိုးတိမ်တွေက ဖုံးနေသဖြင့် လပြည့်ညဖြစ်သော ကြောင့် လရောင်သည် မှိုင်းပျံ့ဖြစ်နေသည်။

"စပယ်ဖြူတုန်းကာမှ ခင်ဘုန်းသက်ဝေရယ် ဘယ်စိတ်လည်လို့ ဆေါလာပြန်တယ် လှောင်တာ လေလားနော်ကွယ် ဖန်လာပုံအခုမှ ဆန်းကြယ်၊ အချစ်ဖြင့် ဆိတ်သည်း ဆုံးရှုံး လောင်ကျွမ်းခြောက်ခမ်းခဲ့ပေါ့ မောင့် ဘဝ အစဉ်တွေဝယ် ဆက်သွယ်သန္တတိ၊ မမြဲသော ရုပ်နာမ် ပြောင်းလွဲသည့် နယ်၊ ဖြစ်ပြန်၊ ပျက်ပြန်၊ အစစ်အမှန်တရားကွယ်၊ မူလွန်းခဲ့သူရယ်၊ ပွင့်ဦး ကြွေမှဖြင့်ကွယ် မပန်စေချင် ရက်တော့တယ်။

ကိုစံရင်၏ ယွန်းတယောလက်သံနှင့် ကိုထွန်းသိန်း (ယခု အငြိမ်း

စား လက်ထောက်ညွှန်မှူး၊ စသုံးလုံး) ၏ ခွဲပြစ်သောအသံကြားရသည် ထိုစဉ်က ကွယ်လွန်သူ ကိုစောညိုနန်း၏ “ပွင့်ဦး” သီချင်းသည် လူငယ်လေးကတွင် ထင်ရှားလွှမ်းမိုးခဲ့သောသီချင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ထိုစောညိုနန်း သီချင်းစာသားများထဲက စကားလုံးများ၊ မြန်မာဂီတဆန်ဆန် သီချင်း၏ အစွဲအဖြောင့်များကို စွဲမက်သည်။ သူ့ စကားလုံးဖြစ်သည့် “အသည်းလွှာမဟီဝယ် အမြစ်ဖြာ ယှက်တွယ်၊ အချစ်ညှာခက်ခါနွယ် မာလာပင်နန်း၊ ချစ်ပန်းငုံဖူး စ ရွယ်” စသော စာသားများသည်နှစ်ပေါင်း ၅၀ ခန့်ရှိခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ တသသ ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။

ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ် ပရဂုဏ်ရောက်သောအခါတွင် ကွယ်လွန်သူ ဆရာသန်းဆွေ၏ “ပွင့်ဦး” ဝတ္ထုတို ကလေးကို ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ဖတ်ရသောအခါ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်အထက်တန်း ကျောင်းသားဘဝက တသသဖြစ်ခဲ့ရသည့် “ပွင့်ဦး” သီချင်းကို သွားသတိရသည်။ ဆရာသန်းဆွေ၏ ရသမြောက်အရေးအသားကြောင့် “ပွင့်ဦး” ဝတ္ထုတိုကလေးကို အခါခါပြန်ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ လေးစားကြည်ညို စွဲလန်းခဲ့ရသည့် ဂီတနက်သံကိုစောညိုနန်း၏ ဘဝဖြစ်စဉ်ကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည့် “ပွင့်ဦး” သီချင်းကို အခြေခံထား၍ရေးသားထားခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော် ထိုစဉ်က ဖတ်ခဲ့ရသော ဝတ္ထုရှည်ကြီးများ၊ ဝတ္ထုတိုများကို အသက်အရွယ်ကြီးရင့်လာ၍ ပြန်ဖတ်ရသောအခါတွင် ငယ်စဉ်ကကဲ့သို့ စွဲလန်းတမ်းတမြင်း မဖြစ်ခဲ့တော့သည်ကို ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဆရာသန်းဆွေ၏ “ပွင့်ဦး” ဝတ္ထုမှာမူ မည်သည့်အချိန် ပြန်ဖတ်သည်ဖြစ်ကာမူ မရိုးနိုင်စွဲလန်း တမ်းတလျက်ရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် ယင်း “ပွင့်ဦး” ဝတ္ထုတိုကလေး ကိုလေးငါးခါမျှ ပြန်ဖတ်မိသည်။ ယနေ့ထိ မမေ့နိုင်တော့ ဇာတ်ဆောင်များ၊ ဇာတ်ဆောင်များပြောသည့် စကားလုံးများ၊ ဆရာသန်း

ဆွေ၏ ပြောင်မြောက်သည့်စကားလုံးများ၊ ဝတ္ထုတို ရေးသားသည့် အတတ်ပညာများသည် ကျွန်တော်အား ယနေ့ထိ ဖမ်းစားနိုင်ခဲ့သည်ဟု ထင်သည်။ တင်ပြပုံ၊ တင်ပြနည်း၊ ရိုးသားသော်လည်း စာရေးဆရာ၏ မေတ္တာတရားနှင့် သစ္စာတရားကို ဖော်ကျူးပုံမှာ စာဖတ်သူများ၏ အသည်းစိုင့်ကို ထိမိစေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားဘဝ၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးစတွင် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သော တက်သစ်လူငယ် စာရေးဆရာများတွင် ဆရာ

ဆမ်းမားဆက်မွန် (၁၉၆၂)

သန်းဆွေသည် တစ်ဦးပါဝင်ခဲ့လေသည်။ သူ သူငယ်ချင်း စင်ပြိုင်စာရေး ဆရာများဖြစ်သော မိုးဝေ၊ မင်းရှင်တို့နှင့်အတူ ထိုခေတ်က နာမည်ကျော် မဂ္ဂဇင်းကြီးများဖြစ်သော ရှုမဝ၊ စာပဒေသာ၊ မြဝတီ စသော မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဆရာသန်းဆွေ၏ ဝတ္ထုများကို ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ သူ့ ဝတ္ထုရှည်ကြီးများ ဖြစ်သော သံသာလေကမ်းတိုင်နှင့် ချစ်ကြွေးမပြေ တို့မှာလည်း ထင်းရှူး သော ဝတ္ထုကြီးများဖြစ်သည်။ ကွယ်လွန်သူ နာမည်ကျော် ဂီတနက်သန် ကိုစောညိုနိုး၊ ဆရာအောင်လင်းတို့နှင့်အတူ မြန်မာ့အသံမှ တေးသီချင်းတွေ ကိုလည်း အသံလွှင့်ဖူးခဲ့သည်။

ဆရာသန်းဆွေ၏ ဝတ္ထုတိုများသည် စာဖတ်သူများအား စွဲလန်းထိမိစေသည်။ ကျွန်တော်အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားခဲ့သည့် ဆရာသန်းဆွေ၏ ဝတ္ထုတိုများတွင် “ပွင့်ဦး” “နေညို လျှင် ဖေငိုရပါသတဲ့” “သနားငယ်ခံ” “မေ့မလွမ်းရောသလား” စသည့် ဝတ္ထုတိုများသည် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် ၆၀ နီးပါးရှိခဲ့သော်လည်း ယနေ့ထိ တာသစွဲလမ်းနေခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် “ပွင့်ဦး” နှင့် “နေညို လျှင် ဖေငိုရပါသတဲ့” ဝတ္ထုတို နှစ်ပုဒ်သည် အထိမိဆုံးဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်သည်။ ထိုစဉ်က ရှုမဝ မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ဝတ္ထုတိုနှစ်ပုဒ် ဖြစ်လေသည်။

“ပွင့်ဦး” သည် ကွယ်လွန်သူ ဂီတနက်သံ ကိုစောညိုနိုး၏ ဘဝ တစ်စေ့တစ်စောင်းကို အခြေခံ၍ ရေးသားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းဝတ္ထုတို ၂ ပုဒ်၏ ဇာတ်လမ်းတို့သည် အတော်တူညီနေသည်။ မေတ္တာနှင့် သစ္စာတရားတို့၏ ကြီးမားပုံကို ဖော်ကျူးသော ဇာတ်လမ်းဖြစ်၏။ ထို ဝတ္ထုတိုနှစ်ပုဒ်လုံးသည် ထူးခြားသည့် ဝတ္ထုတိုနှစ်ပုဒ်ဖြစ်နေသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စွဲလန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်သည်။ “ပွင့်ဦး” ၏

ဇာတ်လမ်းကား ဤသို့ဖြစ်၏။

ကိုစောနိုင်နှင့်မခင်သိန်းတို့သည် ကျောင်းသားဘဝကပင် တစ် ကျောင်းတည်းတွင် တွေ့ဆုံကြသည်။ အရွယ်တူ၊ အတန်းတူ ဖြစ်ခဲ့ကြ သော်လည်း ကိုစောနိုင်မှာ လူလတ်တန်းစားမိဘများက မွေးဖွားသူဖြစ်၏။ မခင်သိန်းမှာ ဆန်စက်ပိုင်ရှင် သူဌေးသမီးတစ်ဦး။ သူတို့နှစ်ဦးမှာ ခင်မင်ရင်း နီးစွာ နေထိုင်ခဲ့ကြလေသည်။ ကိုစောနိုင်မှာ စာတော်သူဖြစ်သဖြင့် ကျောင်း သူ၊ ကျောင်းသားများ၏ ခင်မင်အရေးပေးခြင်းကို ခံရသူဖြစ်သည်။ ဤကဲ့ သို့ လူတော်ကျောင်းသား ကိုစောနိုင်ကို ခင်မင် အရေးပေးကြသည့် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများတွင် ထူးထူးကဲကဲ ကိုစောနိုင်အပေါ်တွင် ခင်မင်သူကား မခင်သိန်းဖြစ်၏။

အချိန်အရွယ်ရောက်ရှိလာ၍ အချစ်စေတသိတ်တွေ လှုပ်ရှားလာ သောအခါတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်းမရှိသော်လည်း သံယောဇဉ် တွယ်တာကြသည်ကို သိရှိနေကြသည်။ ကိုစောနိုင်၏ “အသည်းလွှာမဟီဝယ် သူချစ်ရမည့် သူသည် မခင်သိန်း” ဟု သိမှတ် ထားသည်။ မခင်သိန်းကလည်း ကိုစောနိုင် ဖွင့်ဟပြောဆိုမည်ကို မျှော်လင့် နေသည်။ သို့သော် ပညာစခန်းဆုံးခန်းသို့ မရောက်ကြသေး။ သို့ဖြစ်၍ ချစ်သမျှကို ဖွင့်ဟပြောရမည့်ရက်တွေကို ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ ဤတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးကြီးသည် သူတို့နှစ်ဦးအား တစ်ကွဲစီဖြစ်အောင် ဖန်တီး လိုက်သည်။ လူချင်းသာ တစ်ကွဲစီဖြစ် ခဲ့ရသော်လည်း တစ်နေ့ ပြန်လည် ဆုံတွေ့ရသောအခါတွင် ရင်ထဲတွင်ရှိနေသည့် သူ့အချစ်ကို ဖွင့်ပြောမည်ဟု တိုစောနိုင် ဆုံးဖြတ်ထား သည်။

ကိုစောနိုင်သည် အချိန်ရှိသရွေ့ မခင်သိန်းအကြောင်း စဉ်းစား သည်။ မခင်သိန်းနှင့် ဆုံတွေ့ရမည့်အရေးကို မျှော်တွေးကြည့်နူးနေမိခဲ့

သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် ကိုစောနိုင်တို့အဖို့ ရန်ကုန်သို့ မပြန်တော့ဘဲ တောမြို့ကလေးတွင်နေထိုင်ရင်း သူ တိတ်တခိုးချစ်သူ မခင်သိန်း၏ သတင်းကို နားစွင့်ရင်း လွမ်းတ ပူဆွေးစိတ်တွေကို ဂီတဖြင့် ဖြေသိမ့်ခဲ့ရရှာသည်။ ကိုစောနိုင်သည် တွေ့သမျှ လူအပေါင်းတို့အား မခင်သိန်း၏ အကြောင်းကို စုံစမ်းခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး သူ့ချစ်သူ မခင်သိန်းတစ်ယောက် စက်သူဌေးတစ်ဦး၏ သားနှင့် လက်ထပ်လိုက်သည်ဟူသော သတင်းကြားခဲ့ရသည်။ ကိုစောနိုင်ကား ခဲ့လေသမျှ သဲရေကျဖြစ်ခဲ့ရရှာသည်။ အချစ်ဟူသော အသိတရားကို ခံယူစအရွယ်ကပင် စတင်၍ ချစ်ခဲ့ရသူအား ဖွင့်မပြောခဲ့ရမှီ ဆုံးရှုံးခဲ့ခြင်းကို ရင်ထုမနာဖြစ်ခဲ့ရသည်။ မခင်သိန်းအပေါ် ထားခဲ့ရသည့် စွဲလန်းစိတ်ကို ဂီတနှင့် နှစ်မြှုပ်စေခဲ့ရတော့သည်။ ကိုစောနိုင်သည် အချစ်ဆိုခြင်းကို မုန်းလာခဲ့သည်။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်လာသည်။ ချစ်ရေးကိစ္စ

တွေကို မစဉ်းစား၊ တူရိယာ၊ ဆေးခွက်နှင့် စုတ်တံ၊ စာအုပ်တို့ကြားတွင် နှစ်မြှုပ်ထားခဲ့သည်။

သို့သော် သူငယ်စဉ်က တွယ်တာမြတ်နိုးရသော မခင်သိန်းကို မျှော်လင့်ဘဲတွေ့ရသည်။ အမှန်ကား မခင်သိန်း အိမ်ထောင်ကျသွားသည့် သတင်းသည် မမှန်။ သို့သော်ကိုစောနိုင်အဖို့ မခင်သိန်းကို ချစ်၍ မရတော့။ မခင်သိန်း အိမ်ထောင်ကျသွားပြီလိုကြားရသည့် အချိန်ကစ၍ ကိုစောနိုင်၏ အသည်းသည် ကွဲအက်ခဲ့ရသည်။ သူ့တွင် မခင်သိန်းကို ချစ်စရာ အသည်းမရှိတော့။ ကိုစောနိုင်၏ အသည်းလွှာ မဟီတွင် တစ်ချိန်က မပွင့်ခဲ့သော ချစ်ပန်းပွင့် “ပွင့်ဦး” သည် ကြွေခဲ့ရလေပြီဟု ဆရာသန်းဆွေသည် သူ့ “ပွင့်ဦး” ဝတ္ထုတွင် ဇာတ်လမ်းကို အဆုံးသပ်သည်။ သို့သော် ယင်းဝတ္ထုတွင် ဆရာသည် သူ့ဇာတ်တွင် စောနိုင်နှင့် ဆေးဇွေးခန်းကို ထည့်သွင်းထားသည်။ ဆေးဇွေးခန်းတွင် ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး ဆမ်းမာဆက်မွန်ရေးခဲ့သော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် [Episode] မှ ဇာတ်ဆောင် ပို့စ်မင်းနဲကလေးနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူလေး ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။ ယင်းဇာတ်လမ်းမှာလည်း “ပွင့်ဦး” ဇာတ်လမ်းကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဇာတ်ဆုံး ဇာတ်ဆောင် ပို့စ်မင်းနဲကလေးက သူ့ချစ်သူဟောင်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူကို မချစ်နိုင်တော့။ ချစ်စရာအင်အား မရှိတော့ဟု ရှောင်သွားသည့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။

ဆရာသန်းဆွေသည် “ပွင့်ဦး” ကဲ့သို့ ဇာတ်လမ်းများကို နှစ်ဇာတ်ဟန်ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာရေးသားခဲ့သည့် “ပွင့်ဦး” ဇာတ်လမ်းနှင့် ဆင်တူသော “နေညိုရင် မေငိုရသတဲ့” ဟူသော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ကိုလည်း လွန်ခဲ့သော နှစ် ၄၀ လောက်က ဖတ်ခဲ့ရသည်။ အဓိကဇာတ်ဆောင်မှာ မနင်းခက် ဖြစ်သည်။ မနင်းခက်နှင့် ကိုတင်ထွန်းတို့သည်

ရန်ကုန်မြို့နှင့် မနီးမဝေး တောမြို့စာတိုဖြစ်သည်။ ကိုတင်ထွန်း၏ ခိဘာများသည် ငယ်စဉ်က ဆင်းရဲကြသည်။ မနင်းခက်မှာ တောမြို့မှ လယ် ဝိုင်ရှင်သူဌေးကြီးတစ်ဦး၏ တစ်ဦးတည်းသော သမီးဖြစ်သည်။

ကိုတင်ထွန်းငယ်စဉ်ကပင် ပညာတွင်ထူးချွန်သည်။ လေးတန်း ခကောလားရှစ်၊ ခုနစ်တန်းခကောလားရှစ်၊ တို့ကို ရခဲ့ပြီး ၁၀ တန်းတွင် သည်း ရွှေတံဆိပ်ဆုရခဲ့၍ ထင်ရှားကျော်ကြားကာ ချစ်ခင်သူများခဲ့၏။ ဘီအက်စီ အောင်ရာ၌လည်း ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်ခဲ့လေသည်။ ကိုတင်ထွန်း တက္ကသိုလ်၌ နေစဉ်ကပင် တစ်တန်းတည်းနေ သူငယ်ချင်းတစ်ဦး၏ ဆက်သွယ်ပေးမှုကြောင့် မနင်းခက်တို့ မိသားစုနှင့် ခင်မင်ခဲ့ကြ၏။ မနင်းခက်တို့ သားအမိနှစ်ဦးသည် ငွေကြေးစနုသာရှိ၍ ခေတ်ပညာ ဂုဏ်ဒြပ်မရှိ။ ကိုတင်ထွန်းအား ဗိုဗိုရာ မြင့်စိုရ်တောင်ကဲ့သို့ သဘော ထားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ပကတိ ရိုးသားသော အိမ်တွင်းပုန်းမကလေး မနင်းခက်၏ မိခင်ကလည်း သားယောက်ျားလေးမရှိသည့်အတွက် ကိုတင်ထွန်းအား သားအရင်းသဖွယ် ခင်တွယ်ခဲ့သည့်အလျှောက် ကိုတင် ထွန်း ဘီအက်စီ အောင်သည်အထိ ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။ ကိုတင်ထွန်း ဘီအက်စီအောင်သောအခါတွင် ကိုတင်ထွန်းနှင့် မနင်းခက်တို့သည် လက် ထပ်ထိမ်းမြား ခဲ့ကြလေသည်။

မနင်းခက်နှင့် ကိုတင်ထွန်းတို့လက်ထပ်ရာတွင် မနင်းခက်ကသာ လျှင် တကယ်မေတ္တာစစ်ဖြင့် ချစ်ခင်မြတ်နိုးသောကြောင့် လက်ထပ်ရခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ကိုတင်ထွန်းကား ထိုသို့မဟုတ်ခဲ့။ သူ၏ ရည်မှန်းချက် အတိုင်း အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက် ပညာသင်ကြားနိုင်ရန် အတွက်သာဖြစ် သည်။ မနင်းခက်၏ မိခင်ကလည်း ကိုတင်ထွန်း၏ ဆန္ဒအတိုင်း အင်္ဂလန် နိုင်ငံသို့ ပညာတော်သင်သွားစေခဲ့လေသည်။ မနင်းခက်၏ မိခင်မုဆိုးမကြီး

သည် ခြောက်နှစ်ပတ်လုံးအင်္ဂလန်ပြည်ရှိ ကိုတင်ထွန်းအတွက် စရိတ် ထောက်ခံခဲ့သည်။

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ ကိုတင်ထွန်းတစ်ယောက် စိတ်ဓါတ်ပြောင်းလဲခဲ့ သည်ကိုကား မနှင်းခက်တို့သားအမိက မသိရှာ။ ဘူမိဗေဒ ပါရဂူဘွဲ့ကို ရခဲ့ပြီး အင်္ဂလန်သူ ဒိုရင်းကို လက်ထပ်ကာ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ပြန်ရောက်လျှင်ရောက်ခြင်း ဘူမိဗေဒဌာနတွင် ထိပ်တန်းအရာရှိဖြစ်လာ သည်။ မနှင်းခက်အနေဖြင့် ထိုသတင်းကို ကြားစကသာ တုန်လှုပ်ခြောက် ခြားမိခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင်ကား တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိတော့။ ကိုတင် ထွန်းကို ကျောခိုင်းခဲ့ပြီး မနှင်းခက် ဆရာအတတ်သင်ပြန်တတ်ခဲ့၏။ မနှင်းခက်တစ်ယောက် ကိုတင်ထွန်းအပေါ် အစွမ်းအစွမ်းချစ်ခဲ့ရာမှ အရာ မထင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကို အသည်းနာမိသည်။ လူလော့က၊ လူ့ဘဝကို ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်လာသည်။ လူတို့၏ ရိုးသားမှုကင်းမဲ့မှုကို စက် ဆုပ်လာခဲ့၏။ ထို့နောက် ဇာတိမြေကို စွန့်ခွာ၍ ကျောင်းဆရာမကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူရသည့် မြို့များသို့ပြောင်းရွှေ့နေခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့် ရှစ်နှစ်ခန့် မှ ရန်ကုန်မြို့နှင့် မနီးမဝေးရှိ ရွာကလေးတစ်ရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းအုပ် ကြီးအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ရသည်။

မနှင်းခက်ကိုစွန့်ပစ်၍ ယူခဲ့သော အင်္ဂလန်သူ ဒိုရင်းမှာလည်း ကျန်း မာရေးချို့တဲ့လာခဲ့ပြီး မြန်မာပြည်မှ ဆရာဝန်ကြီးများ၊ အင်္ဂလန်မှ ဆရာ ဝန်ကြီးများနှင့် ကုသ၏။ သို့သော် ကုသရင်းရောဂါအခြေအနေဆိုးကာ ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။ ကိုတင်ထွန်းတစ်ယောက် အရူးတစ်ပိုင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ရက်တွေ့၊ လတွေ့၊ ပြောင်းခဲ့ပြီး မနှင်းခက်ကို ပြန်သတိရတော့သည်။ ကိုတင်ထွန်း ဇာတိမြို့ကလေးသို့အပြန် ကားပျက်သဖြင့် လမ်းအနီးရှိ ရွာကလေးတစ်ရွာတွင် အမှတ်မထင် မနှင်းခက်ကို ပြန်တွေ့ရသဖြင့်

ကိုတင်ထွန်းသည် မနှင်းခက်ကို စိတ်ပြန်လည်လာသည်။

မနှင်းခက်ကိုပြန်၍ ချစ်ရေးဆိုပြန်သည်။ သို့သော် မနှင်းခက်အဖို့ အနှစ်နှစ်အလလ ပြုပြင်ပျိုးထောင်လာခဲ့သော ဘဝလမ်းစဉ်ကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်း မပြုလိုတော့။ သူသည် ကိုတင်ထွန်းကို ချစ်နေဆဲ ပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူချစ်သော ကိုတင်ထွန်းမှာ ယခုကိုတင်ထွန်း မဟုတ်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် နှစ်ဆယ်က ကိုတင်ထွန်းဖြစ်သည်။ ယခု ချစ်သောအရာမှာ ကိုတင်ထွန်း၏ ရုပ်ခန္ဓာမဟုတ်၊ နာမ်ခန္ဓာအပေါ်ကိုသာ ဖြစ်၏။ ကိုတင်ထွန်း၏ ရုပ်ခန္ဓာအပေါ်၌ တပ်မက်တွယ်တာမှုတို့သည် ကုန်ခန်းခဲ့သည်မှာ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီး သွေးသားအနေဖြင့် လိုက်လျောနိုင်သော် လည်း နှလုံးသားကမူ မလိုက်လျောနိုင်တော့ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး ကိုတင်ထွန်း ကို ရှောင်ပြေးသည့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။ ယင်းဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်တွင် ဇာတ် ဆောင်များ၏ ချစ်ခြင်းမေတ္တာများမှာ ဆန်းကြယ်လှပေသည်။

ကျွန်တော်သည် ဆမ်းမားဆက်မွမ်၏ (Episode) (ဖြစ်ရိုးဖြစ် စဉ်မဟုတ်သော ဇာတ်လမ်း) ဝတ္ထုကို အထက်ဖော်ပြပါ ဆရာသန်းဆွေ၏ ဝတ္ထုတိုနှစ်ပုဒ်ကိုဖတ်ရှုပြီးမှ ဖတ်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဆမ်းမားဆက်မွမ်၏ (Episode) ဝတ္ထုတို ဇာတ်လမ်းမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။

စာရေးသူ ဆမ်းမားဆက်မွမ်အား သူ့မိတ်ဆွေ (Ned Preston) နက်ပရက်စ်တန်က ဧည့်ခံပွဲတစ်ခုတွင် ပြောပြသည်။ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မဟုတ်သည့် အဖြစ်အပျက်တစ်ခုအကြောင်း ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုတွင် မြို့က လေးတစ်မြို့မှ ဆင်းရဲသား လူချော လူရိုး စာပို့သမားကလေး Fred Manson ဖရက်မင်ဆင်၏ ကြေကွဲပွယ်ရာ ဇာတ်လမ်းဖြစ်၏။ ဖရက်မင် ဆင်သည် ရိုးရိုးသားသား အလုပ်ကိုကြိုးစား၍လုပ်သည်။ လူချစ် လူခင် ခေါများသည်။ တစ်နေ့တွင် စာများလိုက်၍ဝေနေစဉ် ယင်းမြို့မှ [Brixton]

မှ လူချမ်းသာ အထက်တန်းစားသမီးလေးနှင့်ကြုံခဲ့ရသည်။

မိန်းမပျိုကလေး၏ အမည်မှာ ဂရေစ်ကာတာ [Grace Carter] ဖြစ်၏။ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ချောမောလှပသည်။ အေးဆေး၍ သဘောကောင်းသူကလေးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဂရေစ်သည် စာပို့သမားလေး ဖရက်အား စာထည့်ခိုင်းရာမှ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခင်မင်လာခဲ့သည်။ ဂရေစ်သည် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ တစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း ရိုးသားတည်ကြည်သဖြင့် ချစ်သူ မရှိခဲ့ဘူး။ စာပို့သမားကလေးနှင့် ခင်မင်လာသောအခါတွင် အမျိုးသား မိတ်ရိပ်ဆွေ အတွေ့အကြုံနည်းပါးသူ ဂရေစ်အဖို့ ဖရက်မင်ဆင်ကို စိတ်ဝင်စားလာသည် ဖရက်မင်ဆင်ကမူ ဂုဏ်ရည်မတူသူ ဖြစ်သဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ရှောင်ခဲ့သည်။ သို့သော် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရင်းနှီးလာခဲ့ရာမှ ချစ်သူများ ဖြစ်လာခဲ့ရ၏။ ဂရေစ်ကလည်း တက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရရှိပြီးလျှင် ဖရက်မင်ဆင်ကို လက်ထပ်ယူမည်ဟု ကတိပေးထားသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် လန်ဒန်မြို့တွင် ချိန်းတွေ့ကြပြီး သွားအတူ၊ လာအတူ၊ နေကြသည်။ ပန်းခြံများ ကပွဲရုံများ နာမည်ကျော် ဟိုတယ်များတွင် တွေ့ဆုံကြသည်။ သစ္စာရှိသော ဖရက်မင်ဆင်သည် တစ်ကိုယ်ကောင်းမဆန် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လွန်လွန် ကျူးကျူး မနေခဲ့ကြ။ ဂရေစ်၏ မိဘများကလည်း သူတို့သမီး အခြေအနေကို ရိပ်မိလာခဲ့သည်။ သို့သော် ဖရက်မင်ဆင်ကို စာပို့သမားတစ်ဦးဟုမထင် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်မှ ဂုဏ်ရည်တူကျောင်းသားတစ်ဦးဟု ထင်သည်။ တစ်နေ့ ဖရက်မင်ဆင်နှင့် ဂရေစ်တို့ ရုပ်ရှင် ကြည့်နေရာမှ ငွေများကို အလွဲသုံးစားမှုနှင့် အဖမ်းခံခဲ့ရလေသည်။

ဤကဲ့သို့ စာပို့သမားကလေး ဖရက်မင်ဆင် အလွဲသုံးစားမှုနှင့် တရားစွဲဆိုခံရမှ ဂရေစ်မိဘများကလည်း ဂရေစ်ချစ်သူမှာ တက္ကသိုလ်

ကျောင်းသားမဟုတ်။ သာမန်စာပို့သမားကလေးဖြစ်ပြီး ငွေအလွဲသုံးစားမှုနှင့် အဖမ်းခံနေရသည့် တရားခံဖြစ်သည်ကို သိရလေတော့သည်။ မိဘများသည် ဂရေစ်အပေါ်စိတ်ဆိုးခဲ့ကြသည်။ တရားခံ စာပို့သမားလေးနှင့် အဆက်ဖြတ်ဖို့ ဇွတ်တိုက်တွန်းခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ဂရေစ်က ဖရက်အပေါ် မေတ္တာမပျက် “သူ ကျွန်မအပေါ်ချစ်လွန်းလို့ ကျွန်မနှင့် ပျော်ပျော်ပါးပါး သုံးရအောင် ငွေတွေကို အလွဲသုံးစားပြုမိတာ” ဟု အကြောင်းပြသည်။ အမှုဖြစ်နေသော ဖရက်မင်ဆင်နှင့် မကြာခဏ သွားတွေ့ခဲ့သည်။ ဖရက်မင်ဆင်ကိုလည်း အားပေးခဲ့သည်။ အတတ်နိုင်ဆုံး အကူအညီပေးခဲ့သည်။ ဂရေစ်၏ မိဘများကမူ သူတို့သမီးသည် မိသားစု အရှက်ကိုခွဲသူဟူ၍ နှင်ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ ဖရက်မင်ဆင်မှာလည်း ရုံးတော်ကြီးမှ ထောင်ဒဏ် တစ်နှစ်ခွဲ အပြစ်ချမှတ်ခဲ့တော့သည်။

ဂရေစ်သည် မကြာခဏ အကျဉ်းထောင်သို့ သူ့ချစ်သူ ဖရက်အား သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်းနီးပါး သွားတွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ဤသို့နှင့် ဖရက်မင်ဆင် ထောင်မှလွတ်ရန်ရက် နီးကပ်လာသောအခါတွင် ဖရက်မင်ဆင်သည် သူ့အလွန်တွယ်တာမြတ်နိုးခဲ့သည့် ဂရေစ်အား မတွေ့လိုတော့ဟု ဖြစ်လာသည်။ ထောင်ဝင်စာခံ၍ တွေ့ရန်လာသူ ဂရေစ်ကို ရှောင်နေသည်။ သူ့ထံလာမတွေ့ဖို့ ဂရေစ်ထံ အပြောလွတ်လိုက်သည်။ ဖရက်မင်ဆင်၏ အကြောင်းပြချက်မှာ သူသည် ဂရေစ်အပေါ် ၁၈ လလုံး လုံးသေလုနီးပါး တွယ်တာမြတ်နိုးချစ်ခဲ့သည်။ နေ့ရောညပါ ဂရေစ်စိတ်နှင့် ဝေဒနာခံရအောင် ချစ်ခဲ့ရတယ်။ ယခုအခါတွင် သူ ဂရေစ်အပေါ် ချစ်နိုင်ဖို့အင်းအားမရှိတော့ သူ့ကို လက်မထပ်နိုင်ဟုဆိုပြီး ထောင်ကလွတ်သော အခါတွင် ဂရေစ်ကိုရှောင်ပြေးသွားခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး ဂရေစ်သည် ကိုယ့်ကိုကိုယ် အဆုံးစီရင်ခြင်းဖြင့် ဆမ်းမားဆက်မွန်သည် သူ၏ "Episode"

ဝတ္ထုတိုကလေးကို အဆုံးသတ်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာသန်းဆွေ၏ “ပွင့်ဦး” နှင့် “နေညိုရင် ဖေငိုရပါသတဲ့” ဝတ္ထုတိုများ ဖတ်ရှုခဲ့ရစဉ်က ထိုဝတ္ထုတိုများမှ ဇာတ်ဆောင် များဖြစ်ကြသော ကိုစောနိုင်နှင့် မနှင်းခက်တို့၏ ဇာတ်ကြောင်းသည် ဖြစ်နိုင်ပါ့လား ဟုထင်မှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီး ဆမ်းမားဆက်မွမ် ဝတ္ထုတိုကလေးကို ပြန်ဖတ်ရှုရသောအခါတွင် အချစ်ဆို သောတရားသည် ဆန်းကြယ်ထူးဆန်းလှလေသည်ဟု စဉ်းစားမိလာ သည်။ ဇာတ်ဆောင်သုံးဦးစလုံးတို့သည် မိမိတို့ ချစ်သူများနှင့်ချစ်ခင်စွာ ပေါင်းသင်းနိုင်သော်လည်း အဆုံးရှုံးလက်လွှတ်ခံကာ လွမ်းတသသနှင့် နေသွားခဲ့ကြသည်။ တစ်ချိန်က သင်းရနဲ့ တချီချီဖြင့် ဖူးပွင့်ခဲ့သော “ချစ်ပွင့်ဦး” ကား ကြွေကျခြောက်နွမ်းခဲ့ရသည်။ စိတ်စေသိတ်တို့၏ ဖြစ်စဉ်သည် ဆန်းကြယ်လှပေတော့သည်။

ကျမ်းကိုး။

(၁) “ပွင့်ဦး သန်းဆွေ

(၂) “နေညိုရင် ဖေငိုရပါသတဲ့” သန်းဆွေ

(၃) The Complete Short Stories By W.S Maugham.

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၂)၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၀၀။

ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းနှင့် ရှမ်းပလား

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့်က ကျွန်တော်သည် ဂျိမ်းစ် ဟစ်လ်တန်ရေးသော Random Harvest ဟူသော ဝတ္ထုရှည်တစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ခဲ့ရလေသည်။ ယင်းဝတ္ထုသည် ကမ္ဘာ့စာဖတ်ပရိသတ်များ စွဲလမ်း ခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး ရုပ်ရှင်ရိုက်ခဲ့ရသည်။ ရုပ်ရှင်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ကြည့်ရှုခဲ့ရသည်။ ဇာတ်လမ်းအသေးစိတ်ကိုမူ ကျွန်တော်မ မှတ်မိတော့။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဗုံးဒဏ်ကြောင့် ဦးခေါင်းတွင် ဒဏ်ရာရခဲ့သည့် ဂုဏ်သရေရှိ အထက်တန်းစားတစ်ဦး ဆေးရုံတွင် တက်ရောက်ကုသခဲ့ရသည်။ အတိတ်မေ့ရောဂါ (amnesia) ရရှိသွားသ ဖြင့် သူဘယ်သူဟု မပြောနိုင်တော့။ ထိုသူအား ယုယကြင်နာစွာ ကုသပေး ခဲ့သည့် သူနာပြုဆရာမလေးတို့၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းဖြစ်ပါသည်။ နောက် ဆုံး ဇာတ်ဆောင်မှာ သတိပြန်လည်ရရှိသွားပြီး သူမိသားစုထံသို့ ပြန်သွား သောဇာတ်လမ်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ် အ

ကြိုက် အလွမ်းဇာတ်လမ်းဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့တသသ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယနေ့ထိ ကျွန်တော်တို့ စွဲလမ်းတသဆဲ ဖြစ်နေသည်။

ကျွန်တော်သည် သူ၏ နာမည်ကျော်စာအုပ်ကြီးဖြစ်သော ဆရာချစ် (Good Bye. Mr Chips) ကို ဖတ်ခဲ့ရသည်။ အများအားဖြင့် ကျောင်းဆရာများသည် ရိုးသားကြ၏။ အေး၏ တစ်ခါတစ်နံ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ မနံ၊ မအေးသော မအသောသူသည် ကျောင်းဆရာအဖြစ် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲမအောင်သေးဟု ဆိုသည်။ ထိုသူကို တခြားအလုပ်မရသဖြင့် ကျောင်းဆရာလောကသို့ ဝင်ရောက်လာသူ အရိပ်ခိုဆရာအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းဆရာစိတ် တကယ်ရှိသူတစ်ဦးအဖို့ တခြားအလုပ်ကို လုပ်ဖို့ စိတ်ပင်မကူး။ သူ့အဖို့ စာသင်ကြားပေးခြင်းဖြင့်သာ မွေ့လျော်သည်။ တပည့်တွေ တိုးတက်ကြီးပွားလာကြသော်လည်း သူ့အဖို့ အပြောင်းအလဲမရှိ။ တဖြည်းဖြည်း ရေညှိတက်လာသည့်ကျောက်ခဲ ကျောက်တုံးကြီးနှင့် တူနေသည်။ ဤကဲ့သို့ အပြောင်းအလဲမရှိသော ကျောင်းဆရာဘဝကို စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး စိတ်ဝင်စားအောင် ဂျိမ်းစ်ဟစ်လ်တန်သည် ရေးသားနိုင်ခဲ့သည်။ ကျောင်းဆရာမစ္စတာချစ်သည် အသက်ရှစ်ဆယ်အရွယ်ထိနေသွားသည်။ အညတရကျောင်းဆရာဘဝကို တသသဖြစ်အောင် စာဖတ်ပရိသတ် စွဲလမ်းသွားအောင် ရေးသားနိုင်ခဲ့သည်မှာ များစွာအံ့ဩဖွယ် ဖြစ်သည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ဂျိမ်းစ်ဟစ်လ်တန်သည် ၁၉၃၄ ခုနှစ်က ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သော်လည်း ယနေ့ထိ အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ရိုက်ရသည့် ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သည်။ စာရေးသူကိုလည်း အောင်မြင်ပေါက်ရောက်သော စာရေးဆရာအဖြစ် ရောက်စေခဲ့သော ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်လေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဤနာမည်ကျော် ဝတ္ထုကြီးမရေးမီ ၁၉၃၃ ခုနှစ် ကပင် ဂျိမ်းစ်ဟစ်လ်တန်သည် 'ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း' (The

Lost Horizon) ကိုရေးထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်သည် ဆရာချစ်ဝတ္ထုကို ဖတ်ရှုပြီးမှ ယင်း ကမ္ဘာကျော်ဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ရှုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤ 'ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း' ဝတ္ထုကြီးသည် ကမ္ဘာကျော် ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး ဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ 'စွန့်စားခန်းဝတ္ထုကြီး၊ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်ဝတ္ထုကြီး စသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဂမ္ဘီရဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သောမတ်စ် မိုးရေးသားခဲ့သည့် စိတ်ကူးယဉ် ယူတိုပီးယား (Utopia) ဝတ္ထုမျိုးဟူ၍ လည်းကောင်း အမျိုးမျိုးဝေဖန်ရေးသားခဲ့ကြသည်။

'ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း' ဝတ္ထုကြီးကို စာရေးဆရာမောင်ထွန်းသူက 'ရှန်ဂရီလာ' ဟု ဘာသာပြန်ဆို၍ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်ကြီး ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤရှန်ဂရီလာဟူသော အမည်သည် အရှေ့တိုင်းမှ မဟာဂန္ဓာရီ စတင်ထွန်းကားခဲ့သည့် 'ရှန်ဗဲလား' ဟူသော တိဗက်၊ အိန္ဒိယ၊ မွန်ဂိုလီးယားနယ်စပ်များအနီးရှိ သူတော်စင်တို့ တရားကျင့်ကြပျော်မွေ့ နေထိုင်ကြသည့် ဒေသအမည်နှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူနေသည်ကို အံ့ဩဖွယ်တွေ့ရှိရပေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းကို ရေးသားနေသည့်အချိန်သည် 'ရှန်ဗဲလား' ဟူသော သူတော်စင်တို့ တရားဓမ္မရှာမှီးပျော်မွေ့နေကြသည့် စုံတောမြိုင်ရှိသည်။ ယင်းသူတော်စင်တို့ တိန်းအောင်းပျော်မွေ့သည့် ရှန်ဗဲလားမှ လူရပ်၊ လူရွာသို့ မဟာဂန္ဓာရီ ပညာရပ်များ ဖြန့်ဖြူးရန် တမန်တော်များ စေလွှတ်ခဲ့သည်ဟူသော အယူအဆများ၊ ဂမ္ဘီရ ပညာလိုက်စားသူတို့ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် လက်ခံယုံကြည်နေကြသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။

ယင်းအယူအဆကို အထောက်အကူပြုစေသည့် ဆန်းပြားသော

လောကီပညာရပ်နှင့် စွန့်စားမှုနောက်ခံ ဝတ္ထုကြီးများလည်း ပေါ်ပေါက်နေသောအချိန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး ဖတ်ရှုခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် 'ဖုမန်ချူး' လျှို့ဝှက်သည်းဖို ဝတ္ထုကြီးများကို ရေးသားခဲ့သော ဂမ္ဘီရပညာရှင် ဆက်ရိုးမားသည် ဒေါက်တာနီကိုလာနှင့် ဒေါက်တာနီကိုလာပြန်လာပြီ (The Return) ဟူသော ဝတ္ထုကြီးနှစ်ပုဒ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးများကို ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းက မှီငြမ်း၍ 'ပထမဆရာသိန်း' အမည်နှင့် ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က ကမ္ဘာ့စာဖတ်ပရိသတ်သည် တိဗက်ပြည်၏ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်သည့် ဂမ္ဘာရီပညာရပ်များကို သိလိုသည်။ မည်သူမျှ ဝင်ရောက်ခြင်းမပြုနိုင်ရန် ပိတ်ပင်ထားသည့် တိဗက်ပြည်၏ အံ့မခန်းပညာရပ်များကို လေ့လာလိုကြသည်။ ယင်းအချိန်တွင် 'ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း' ဝတ္ထုကြီး ထွက်လာခဲ့သဖြင့် အရောင်းရအတွင် ကျယ်ဆုံးဝတ္ထုကြီး ဖြစ်သွားခဲ့ရပြီး စာပေဝေဖန်သူတို့ အားလုံးလိုလိုပင် 'ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း' ဝတ္ထုကြီးသည် ဟစ်လိတန်၏ အကောင်းဆုံးဝတ္ထုဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

တွေးတောစဉ်းစားစရာ အများဆုံးပါဝင်သော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်ပြီး ဂမ္ဘီရပညာရှင်တို့ ယုံကြည်နေကြသည့် ရှန်ဗဲလားသည် အထက်ဖော်ပြပါ ဝတ္ထုကြီးသည် 'ရှန်ဂရီလာ' ပေလောဟု ထင်မှတ်လာကြသည်။ လူသူအရောက်အပေါက်နည်းသော သီးခြားကမ္ဘာဖြစ်နေသည့် 'ရှန်ဂရီလာ' ဟူသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လာမားဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ရှိသည့်နေရာလေးကို အနောက်တိုင်းကမ္ဘာနှင့်ယှဉ်၍ ရေးသားထားခဲ့သဖြင့် ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ဖြစ်နေသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာကြီး ဖရန်ကပါးရာ (Frank Capra) ကလည်း ပျောက်ဆုံးသွားသော

မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းအမည်ဖြင့် ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့ရာ သောက်သောက်လဲ ငင်ငွေရခဲ့ပြီး စစ်ကြိုခေတ်ရုပ်ရှင်ကားကြီးများတွင် နာမည်ကျော် ရုပ်ရှင်ကားတစ်ကား ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း၏ အဓိက ဇာတ်ဆောင်မှာ ကွန်ဝေးဖြစ်သည်။ ကွန်ဝေးသည် အောက်စပိုစ်တက္ကသိုလ် ကျောင်းထွက်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး တက္ကသိုလ်နေစဉ်က ထင်ရှားခဲ့သူဖြစ်သည်။ အားကစားတွင်လည်း နာမည်ကျော်တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သလို အပျော်တမ်း စန္ဒရားဝါသနာရှင်များတွင်လည်း ထိပ်ဆုံးကနေရာယူခဲ့သူဖြစ်သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဒီအက်စ်အိုခေါ် သူရဲကောင်းမှတ်တမ်းရခဲ့သူ လူတော်လှူကောင်းတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားရေးဌာနတွင် အမှုထမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။ သူပါဝင်သော ခရီးသည်လေးဦး စီးနင်းလိုက်ပါသည်။ သေယာဉ်တစ်စီးကို ဘတ်စကူးလေဆိပ်မှ အမျိုးအမည်မသိသူ လူစိမ်းတစ်ဦးက မောင်းနှင်သွားခဲ့သည်။ ဖြတ်သန်းရခက်သည့် တောင်စဉ် တောင်တန်းများ ဆီးနင်း မုန်တိုင်းများကို ဖြတ်သန်းကျော်လွှားပြီး 'လမင်းပြာ' ဘောင်ကြားကလေးမှ ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည့် 'ရှန်ဂရီလာ' ဟူသော နေရာကလေးသို့ ရောက်လာခဲ့ရတော့သည်။ 'လာ' ဟူသော အဓိပ္ပါယ်မှာ တိဗက်ဘာသာဖြစ်၍ 'တောင်ကြား' ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ဤတောင်ကြားတွင်ရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် ဇာတ်ဆောင်ကွန်ဝေးနှင့် သူ့မိတ်ဆွေခရီးဖော်များ တွေ့ကြုံရသည့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။

ဘုန်းတော်ကြီး အကြီးအကဲဖြစ်သူမှာ ပိရောဖြစ်ပြီး သက်တော် (၂၀၀) ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ယင်း ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသည် လူသူအရောက်နိုင်သည့်နေရာတွင် တည်ရှိနေသော်လည်း အဆင့်မြင့်မားလွန်း

သည်။

ခရစ်နှစ်(၉၀၀)ခန့်က ထွန်းကားခဲ့သော တရုတ်ပြည် ဆွန်မင်းဆက်က ရှေးဟောင်းပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ အနုပညာပစ္စည်းများ၊ ကြွေထည်ပစ္စည်းများ၊ ပန်းချီကားများ၊ နောက်ဆုံး ကွန်းဝေးတို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဖတ်ရှုပါမြို့မှ ထွက်ခွာလာခဲ့ရသည့် ရက်ထိသတင်းစာများ၊ ခေတ်မီ၍ အဖိုးတန်သော တူရိယာပစ္စည်းများ ၁၉၃၀ ခုနှစ်ခန့်အထိ ထုတ်ဝေသော အနောက်တိုင်း စာအုပ်များ ခေတ်အဆက်ဆက် ရှားပါးလှသည့် စာအုပ်များကို တွေ့ရသည်။ လူသူအရောက်အပေါက်ကင်းဝေးသော လူသိနည်းသော ကမ္ဘာ့မြေပုံ စာအုပ်ကြီးများတွင် ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်သော နေရာတွင် ထူးခြားဆန်းကျယ်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတည်ရှိနေသည်ကို ဇာတ်ဆောင်ကြီး ကွန်းဝေက အံ့ဩသည်။ သူကိုယ်တိုင် သမိုင်းဘာသာရပ်တွင် ထူးချွန်ခဲ့သော အောက်စပိုစ် ကျောင်းတော်သားကြီးအဖို့ အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်သည်။

ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သက်တမ်းမှာ ၂၀၀ ထိရှိပြီး အသက် ၇၀ အရွယ်ပင် ကျွန်တော်တို့ ၃၅ နှစ်ခန့်သာရှိသည်။ အသက် ၁၀၀ ရှိလာမှသာလျှင် အိုလာသည်ဟုဆိုသည်။ အမှန်အားဖြင့် လူတို့၏ဘောင်နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် အချိန်သဘောတရားကိုလည်း စာရေးဆရာသည် တင်ပြထားခဲ့သည်။ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်ဖြစ်၍ အသေးစိတ် တင်ပြခြင်း မပြုတော့ပါ။ ဤဝတ္ထု၏ ဇာတ်ဆောင်မှာလည်း နောက်ဆုံး အတိတ်မေ့ရောဂါ စွဲကပ်နေခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ 'ရှန်ဂရီလာ' ဟူသောအမည်သည် စာဖတ်ပရိသတ်ကို လွမ်းမိုးနိုင်ခဲ့သည်။ အရှေ့တောင်အာရှမြို့တော်ကြီးများတွင် 'ရှန်ဂရီလာ' ဟူသော ဟိုတယ်ကြီးများကို ကျွန်တော်တို့တွေ့နိုင်သည်။

နာမည်ကျော်မဂ္ဂဇင်းများတွင်လည်း ယင်း 'ရှန်ဂရီလာ' ဟိုတယ်ကြီးများကို တခမ်းတနား ကြော်ငြာနေသည်ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ စာဖတ်သူအများကလည်း ရှန်ဂရီလာသည် ရှန်ဗဲလားကို မှီတည်၍ ရေးသည်ဟု ဆိုကြသည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်ကလည်း ဆရာကြီးဦးညိုမြသည် အိုးဝေဂျာနယ်တွင် ရှန်ဗဲလားအကြောင်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် တင်ပြရေးသားခဲ့သည့် ဆရာမောင်ကျောက်တိုင်ကလည်း ရှန်ဗဲလား မဟာဂန္ဓာရီပညာရှင်များအကြောင်း စုစုစည်းစည်းရေးသားဖော်ပြခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးသည် ရှန်ဗဲလားနှင့် ရှန်ဂရီလာ ဟူသော ဝေါဟာရကို နားယဉ်နေကြပြီဖြစ်သည်။ ရှန်ဗဲလားသည် တကယ်ရှိပါသလား၊ ရှိခဲ့လျှင် မည်သည့်နေရာတွင် ရှိပါသလဲ။ သို့တည်းမဟုတ် ရှန်ဗဲလားသည် ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း ဝတ္ထုကြီးထဲက ရှန်ဂရီလာ ကဲ့သို့ စိတ်ကူးယဉ်လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းကလေး နေထိုင်ခဲ့သည့် နေရာလား ဟူသော ကျွန်တော်တို့စဉ်းစားရမည့် အချက်အလက်များဖြစ်သည်။

ယခုကျွန်တော်တင်ပြမည့် အကြောင်းအရာမှာ သာမန် အညတရ ပုဂ္ဂိုလ်များက ရှန်ဂရီလာ 'သို့မဟုတ်' ရှန်ဗဲလား တို့မတွေ့မနေ ကမ္ဘာ့ကုန်ကျယ်သရွေ့ လိုက်လံရှာခဲ့ကြသည့် အကြောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရှန်ဗဲလားကို ဂမ္ဘီရပညာရှင်တချို့ကမူ ဆိုက်ဗေးရီးယားနှင့် မွန်ဂိုရီးယားအနီးတွင် ရှိနိုင်သည်။ တချို့ကလည်း မွန်ဂိုလီးယား နယ်စပ်ရှိ ဂိုဘီသဲကန္တာရအတွင်းမှာ ရှိနိုင်သည်။ တချို့ကလည်း တိဗက်နှင့် အိန္ဒိယနယ်စပ်မှာ ရှိနိုင်သည်။ စသဖြင့် ရှန်ဗဲလား ရှာပုံတော်ကြီးများ ဖွင့်ခဲ့ကြသည်။

"ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း" စာအုပ်ထွက်ပေါ်လာသောအခါ ရှန်ဂရီလားနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ရှန်ဗဲလားသည် လူအများ

စုအတွင်း ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။

'ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း' ဝတ္ထုနှင့် ရှန်ဗဲလားမဟာ ဂန္ဓာရီ ခရီးသည်ကြီးများ၏ အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာခဲ့ရသူ ဗြိတိသျှ အမျိုးသား ဖောက်စ် FOX မှာ များစွာအံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နေတော့သည်။ ရီဂျီနယ် ဖောက်စ် Reginal Fox ကို ကမ္ဘာ့ အကြီး ဆုံးမြို့တော်နှင့် ခေတ်အမှီဆုံးမြို့တော်ကြီးဖြစ်သော လန်ဒန်မြို့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဗြိတိသျှတပ်မတော်ကြီးတွင် ဝင်ရောက်အမှုထမ်းခဲ့လေသည်။ ဆက်သွယ်ရေးတပ်တွင် အမှုထမ်းခဲ့ ရသဖြင့် ဖောက်စ်မှာ ရေဒီယိုဆက်သွယ်ရေးပညာကို ထူးထူးချွန်ချွန် ဝါသနာပါခဲ့သူဖြစ်ခဲ့သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးခဲ့ပြီးနောက် ဖောက်စ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ မီးရထားဌာနတွင် ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့လေသည်။ အရှေ့တိုင်းယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာရေးတို့တွင် ဖောက်စ်သည် စိတ်ဝင်စား လာခဲ့ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကိုဝင်ရန် ကြံရွယ်လာခဲ့သည်။ နီပေါ၊ ဘူတန်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတို့တွင် အမှုထမ်းခဲ့သော ဖောက်စ်သည် ရှန်ဗဲလား ဟူသော သူတော်ကောင်း၊ သူတော်စင်တို့၏ ကိန်းအောင်းပျော်မွေ့သည့် စုံတောမြိုင်ကို စိတ်ဝင်စားလာသည်။

မီးရထားဌာနတွင် ၁၄ နှစ်လုံးလုံး ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သော ဖောက်စ်သည် ဂျိမ်းစ်ဟစ်လ်တန်၏ ပျောက်ဆုံးသွား သော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းကို ဖတ်ရှုခဲ့ပြီး ရှန်ဂရီလာမှာ ရှန်ဗဲလားနှင့် တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်း ဆက်နွယ်နေရမည်ဟု ယူဆသည်။ ဖောက်စ် အပို့ အခွင့်အရေးရလာသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်မီတွင် တိဗက်ပြည်သို့ မစ်ရှင်အဖွဲ့ စေလွှတ်ရန် ပြင်ဆင်သည်။

ရှန်ဂရီလာ (သို့မဟုတ်) ရှန်ဗဲလား ရောဂါပိုးဝင်နေသော ဖောက်စ်သည် မီးရထားဌာနမှ အလုပ်ထွက်ခဲ့ပြီး ယင်းမစ်ရှင်အဖွဲ့နှင့် တိဗက်ပြည် လာဆာမြို့တော်သို့ ထွက်ခွာသည့်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သွားခဲ့သည်။

ဖောက်စ်သည် တစ်နေ့တွင် သူရောက်လိုသည့် ရှန်ဗဲလားကို ရောက် ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ တိဗက်ပြည်၊ လာဆာမြို့တော်သို့ ရောက် သောအခါ ရှန်ဗဲလား ဒဏ္ဍာရီများကို ဖောက်စ်အဖို့ စုံစုံလင်လင် သိရှိလာ ရသည်။ ခိုင်မာသော အချက်အလက်တို့ကိုလည်း တွေ့ရှိလာရသည်။ နောက်ဆုံးဖောက်စ်သည် ဗြိတိသျှမစ်ရှင်အဖွဲ့မှထွက်၍ တိဗက်ပြည်သား ခံယူလိုက်တော့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ် ကူးပြောင်းခဲ့သည်။ တိဗက် အမျိုးသမီးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုခဲ့ပြီး တိဗက်ပြည်၊ လာဆာမြို့တော်တွင် ရာသက်ပန်နေသည်။ တိဗက်အစိုးရ၏ ဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ကို ယူထား ပြီး ရှန်ဗဲလားရှာပုံတော်ဖွင့်ခဲ့သည်။

တခြား ရှန်ဗဲလားရှာပုံတော်ဖွင့်ခဲ့သည့်သူတစ်ဦးမှာ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် ကြီးအတွင်း ဗြိတိသျှလေတပ်မတော်တွင် အမှုထမ်းခဲ့သော ဘော့ ဖို့ဒ် (Bob Ford) ဆိုသူဖြစ်သည်။ တိဗက်သို့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ကြီးပြီးဆုံးပြီး စွန့် စွန့်စားစား ရှန်ဂရီလာ (သို့မဟုတ်) ရှန်ဗဲလား ရှာပုံတော် ဖွင့်လာခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဘော့နှင့် ဖောက်စ်တို့ တွေ့ခဲ့ကြရပြီး နှစ်ဦးသား တိဗက်တွင် ဆက်သွယ်ရေးဌာနတွင် အမှုထမ်းခဲ့ကြသည်။ သူတို့ရောက်ရှိလိုသည့် ရှန်ဗဲလားကို စုံစမ်းခဲ့ကြသည်။ သို့သော် တိဗက်ပြည်အား တရုတ်တို့ ဝင်ရောက်လာသည့်အခါတွင် သူတို့နှစ်ဦး၏သတင်း မကြားခဲ့ရတော့ပေ။

ရှန်ဗဲလားကို တွေ့လိုတွေ့ငြား ရှာဖွေသူနှစ်ဦးမှာ ဩစတြီးယန်း အမျိုးသား တောင်တက်သမားများဖြစ်ကြသော ဟင်နရီနှင့် ပီတာတို့ နှစ်ဦးဖြစ်ကြသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် အိန္ဒိယပြည်၊ ကက်ရှမ်းယားသို့

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ဟိမဝန္တာရှိ နန်ဂပရဘတ် (Nanga Parbat) တောင်ကို တက်ရောက်ရန်နှင့် ရှမ်းလားကို ရှာဖွေ ရန်လာခဲ့ သူများဟု ဆိုသည်။ သူတို့ နှစ်ဦးရောက်ရှိလာပြီး မကြာမီ ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်ကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့ရတော့သည်။

ဗြိတိသျှ အစိုးရထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ကမူ သူတို့နှစ်ဦးအား သူလျှို များဟု ယူဆကာ ဒွါရဒွန်းမြို့ အကျဉ်းထောင်တွင် ထိန်းသိမ်းထားခဲ့ သည်။ ဒွါရဒွန်းတောင်မှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သွားခဲ့ပြီး သူတို့ နေထိုင် လိုသည့် တိဗက်ပြည်သို့ခရီးထွက်ခဲ့ကြသည်။ သူတို့နှစ်ဦး လွတ်မြောက်ပုံ ကို အမေရိကန်သတင်းနှင့် စာရေးဆရာ လိုဝယ်သောမတ်စ်က 'ရှန်ဂရီလာ သို့ ထွက်ပြေးသွားကြသူများ' (Escape to Shangrila) ဟု သူ တိဗက် ပြည်အကြောင်း စာအုပ်တွင်ရေးသားခဲ့သည်။ ဟင်နရီနှင့် ပီတာသည် တိဗက်ပြည်တွင် ၇ နှစ်ကြာမြင့်ခဲ့ပြီး တိဗက်အစိုးရလက် အောက် ဆောက်လုပ်ရေးဌာနတွင် အမှုထမ်းခဲ့ကြရင်း ရှမ်းလားကို စုံစမ်းခဲ့ကြ သည်။ သူတို့နှစ်ဦးကလည်း (Seven years in Tibet) တိဗက်ပြည် ဝယ် ခုနှစ်ကြာစာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ယင်းစာအုပ်ကို ရုပ်ရှင် ရိုက်ခဲ့လေ သည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် စာရေးဆရာ ပီတာမက်သီရဆင်နှင့် ဇီဝဗေဒ ပညာရှင် ကျောရှီလာတို့နှစ်ဦးသည် 'နှင်းကျားသစ်' များရှာဖွေရန် ရည် ရွယ်ချက်ဖြင့် အနာပူရနာတောင်၏အနီးမှ တိဗက်ပြည်တွင်းသို့ ဝင် ရောက်ခဲ့ကြလေသည်။ စာရေးဆရာ ပီတာမက်သီရဆင်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူ၏ဇနီး ဒီဘိုရာမှာလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သည်။ ပီတာသည် ခရီးသွားစာအုပ်များ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး သူ့စာအုပ်များမှာ အရောင်း ရ အတွင်ကျယ်ဆုံး စာအုပ်များဖြစ်ခဲ့သည်။

သူတို့နှစ်ဦးသည် တောင်အမေရိက၊ အရှေ့တောင်အာရှသို့ ခရီး ထွက်ခဲ့ကြပြီး ရှားပါးပျောက်ကွယ်လု ဖြစ်နေသည့် တိရစ္ဆာန်များကို ရှာဖွေ ခဲ့ကြသည်။ ပီတာသည် အိန္ဒိယပြည်ရောက်ရှိစဉ် တိဗက်ဘာသာနှင့် တိဗက်ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း စေ့စေ့စပ်စပ် လေ့လာခဲ့သည်။ တိဗက် အမျိုးသားတို့၏ ဒဏ္ဍာရီများကိုလည်း လေ့လာ စုဆောင်းခဲ့သည်။ ဟိမဝန္တာမြောက်ပိုင်းရှိ လူမျိုးစုများ၏ အကြောင်းအရာများကို ခရီးမထွက်မီ ကပင် သုတေသနပြုခဲ့သည်။

သူတော်စင်တို့ကိန်းအောင်းပျော်မွေ့သည့် ရှမ်းလား (သို့မဟုတ်) ပျောက်ဆုံးသွားသောမိုးကုတ်စက်ဝိုင်းသည် လူသူအရောက် အပေါက် နည်းသည့် တိဗက်ပြည်၏ တစ်နေရာတွင် တည်ရှိနေမည်ဟု မှတ်ယူထား သည့် တိဗက်ပြည်၏ အလယ်ပိုင်း (Dolpo) ဟူသော နေရာတွင် ကျောက်သလင်းဟူသော ထူးဆန်းသည့်တောင်ကြီးရှိသည် ဟူ၍ တိဗက် အမျိုးသားတို့ထံမှ တစ်ဆင့်ကြားသိခဲ့ရသည်။ ယင်းတောင်ကြီးရှိသည် ဟူ၍ တိဗက်အမျိုးသားတို့ထံမှ တစ်ဆင့်ကြားသိခဲ့ရသည်။ ယင်းတောင် ကြီးရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသည် ထူးခြားဆန်းကျယ်သော နေရာတွင်တည်ရှိပြီး ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည့် ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းဝတ္ထုကြီးရှိ 'ရှန်ဂရီလာ' များဖြစ်နေမလားဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။

ယင်း (Dolpo) ဟူသော နေရာမှာလည်း လျှို့ဝှက်သော နေရာ တစ်နေရာဖြစ်နေပြီး တိဗက်ရေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်ကို ထိန်း သိမ်းထားခဲ့သည့်နေရာဟု ဆိုသည်။ တိဗက်အား တရုတ်တို့ ဝင်ရောက် လာခဲ့စဉ်ကလည်း လျှို့ဝှက်ရှားပါးသော ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းစာနှင့် ရှေး ဟောင်းပစ္စည်းများကို ယင်းနေရာတွင် လျှို့ဝှက်ထားရှိခဲ့သည်ဟု သတင်း

သန့်သန့်ကြားသဖြင့် ပီတာမက်သီရဆင်တို့နှစ်ဦးသည် နင်းကျား သစ်ရှာ
 ဖွေရန် အကြောင်းပြုပြီး တိတ်တဆိတ် သွားရောက်နိုင်ရန်ကြိုးစားခဲ့ကြ
 သည်။ သူ၏ အတွေ့အကြုံများကို (The snow leopard) ဟူသော
 ၊မမည်ဖြင့် ရေးသား၍ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် (Dolpo)
 ဒေသအတွင်းသို့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း အကြောင်းအမျိုး
 မျိုးကြောင့် သူတို့မျှော်မှန်းခဲ့သလို ရှန်ဗဲလားသို့ မရောက်နိုင်တော့။

သို့သော် ထူးခြားဆန်းကြယ်သည့်သူတော်စဉ်တို့၏ နေရာ များကို
 ရောက်ခဲ့ကြသဖြင့် သူ့စာအုပ်သည် များစွာစိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှပြီး
 ၁၉၇၉ ခုနှစ်က အမျိုးသားစာပေ (National Book Award) ရရှိခဲ့
 သည်။ အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး အရောင်းအရအတွင်ကျယ်ဆုံး စာအုပ်
 ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ပျောက်ဆုံးသွားသော မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း သို့မဟုတ် ရှန်ဂရီလာ
 သို့မဟုတ် ယင်းအမည်နှင့် နီးစပ်နေသော ရှန်ဗဲလားသည် စူးစမ်းရှာဖွေ
 နေသည့် ဂန္ဓာရီပညာရှင်များ တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

- ကျမ်းကိုး
 (၁) Out of this world By Lowell Themas Jr.
 (၂) Snow

ဒဏ္ဍာရီထဲက တကယ့် သံခေါင်းစွပ်မင်းသား

၁၉၄၃ ခု၊ ဧပြီလ။ မဟာမိတ်တို့သည် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ
 အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာနေပြီ။ ကျွန်တော်တို့မြို့ကလေးသို့ ကျွန်တော်ဖခင်
 ၏ ငယ်ဆရာဖြစ်ခဲ့သော မန္တလေး ဆရာအတတ်သင် နော်မန်ကျောင်းမှ
 ဆရာကြီးဦးဘသင်နှင့် သူတပည့်သုံးယောက်တို့သည် စစ်ပြေးဒုက္ခသည်
 များအဖြစ် ရောက်လာခဲ့တော့သည်။ ကျွန်တော်၏ ဖခင်ဖြစ်သူမှာ ထိုစဉ်က
 အထက်တန်းကျောင်းအုပ် တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် ဆရာကြီးဦးဘသင်မှာ ပေါင်းတည်မြို့
 သားဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးနှင့်ပါလာသူ သုံးယောက်တွင် ကျွန်တော်
 ကောင်းကောင်းမှတ်မိနေသူမှာ အလယ်တန်းပြဆရာ ဦးမြတ်စံဆိုသူဖြစ်
 ပါသည်။ ဆရာဦးမြတ်စံမှာ လူပျိုကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပြီး စာဖတ်ဝါသနာပါသူ
 တစ်ဦးဖြစ်သည်သာမက ထိုစဉ်ကထုတ်ဝေသော ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းနှင့် ဒီဇူဇာ
 ကုမ္ပဏီမှ ထုတ်ဝေသော သက်ဆိုင်မဂ္ဂဇင်းများတွင် တေးထုပ်၊ ကဗျာများ
 ရေးသားနေသူတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်က ပဉ္စမတန်း ကျောင်းသား
 တစ်ဦးဖြစ်နေပါပြီး ထိုစဉ်က ထုတ်ဝေသော ဝတ္ထု၊ မဂ္ဂဇင်းများကို မနေမနား
 ဖတ်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တသသဖြစ်နေသော ဝတ္ထုကြီးများမှာဆရာကြီး သခင်ဘသောင်း၏ ပန်းသာမစာဉာ၊ ဆရာဒဂုန်တာရာ၏မေ၊ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၏ ရူပနန္ဒီ၊ ဆရာပီမိုးနှင့်၏ သူရဲကောင်းသုံးယောက်နှင့် ဘယ် ဝယ်မြောက်တောင်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဆရာဦးမြတ်စံမှာ စာဖတ်အတော် ဝါသနာပါသူဖြစ်ပါသည်။ စစ် ပြေးတွင် စာအုပ်သေတ္တာတစ်လုံးပါလာပေသည်။ စာရေးဆရာကြီးများ အကြောင်းကိုလည်း မကြာခဏ ပြောပြတတ်သည်။ ကျွန်တော် မှတ်မိသ လောက် ဆရာဦးမြတ်စံမှာ ဆရာကြီးစစ်ကိုင်းဦးဘိုးသင်းနှင့် ဆရာကြီး ဒဂုန်ရွှေများကို အတော်ရင်းနှီးသူဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော့်မှာ ထိုစဉ်က ဆရာကြီး ဒဂုန်ရွှေများ၏ ရတနာဒီပ (Treasure Island) ကို ဖတ်ပြီးခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့ဆရာ ဦးမြတ်စံသည် ကျွန်တော့်အား ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေများရေးသည့် သံခေါင်း စွပ်မင်းသား ဝတ္ထုကို ဖတ်စေခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်မှာ ထိုစဉ်က လူငယ်တို့သဘာဝအတိုင်း စွန့်စားခန်းများ ကို အထူးသဘောကျနေပြီဖြစ်သဖြင့် ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေများ၏ သံခေါင်း စွပ်မင်းသားကို ထပ်ခါထပ်ခါဖတ်မိသည်။ တကယ့်မြန်မာ့သမိုင်းထဲက ဖြစ်ရပ်မှန် ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ဟု ကလေးတွေ တွေး သည်။ ဆရာကြီးဒဂုန် ရွှေများ၏ ဝတ္ထုနိဒါန်းတွင်ဆရာကြီးမိတ်ဆွေ (တကောင်းမြို့ပိုင်ဟု ကျွန် တော်ထင်ပါသည်။) ကိုဘသော်တွေ့ခဲ့ရသည့် တကောင်းမြို့အနီး ကပွတ် ရွာကလေးမှ ခပ်လှမ်းလှမ်းနေရာတွင် တည်ထားခဲ့သော စေတီပျက်တစ် ဆူအတွင်းမှ ရရှိခဲ့သည့် ပေစာများအရ ရေးသားတင်ပြသည့်ဇာတ်လမ်းဟု ဖော်ပြထားခဲ့ပါသည်။ ထိုဘုရားစေတီပျက်ကလေး အတွင်းမှပင် ထူးဆန်း သော သံခေါင်းစွပ်ထားသည့် လူသေအရိုးစုများနှင့် ဘုရင်များဝတ်လှေ့ရှိ သော မင်းမြောက်တန်ဆာများပါ တွေ့ရှိပုံတို့ကို ရေးသားထားသဖြင့် ကျွန် တော့်မှာ ဖြစ်ရပ်မှန်သမိုင်းဟု ထင်သည်။

ပြင်သစ်စာရေးဆရာကြီး အလက်ဇန်းဒါးဗျူးမား

နှစ်ပေါင်း ၅၀ ခန့်ရှိခဲ့ပြီဖြစ်၍ ဇာတ်လမ်းများကို ကျွန်တော် အသေး နှိတ်မမှတ်မိတော့။ ဇေယျသိင်္ခမြို့၊ ရာဇမင်းခေါင်ကြီး၏ သက်တော် ညှည်အမတ်ကြီး ဗလကျော်စွာ ရေးသားခဲ့သည့်မှတ်တမ်းဟု ကျွန်တော်ထင် ပါသည်။

ရာဇမင်းခေါင်ကြီးတွင် မိဖုရားနှစ်ပါးရှိခဲ့ရာ တောင်နန်းစံဒေဝီမှာ သားတော်ဖွားမြင်ခဲ့ပြီး ကံတော်ကုန်ရှာလေသည်။ မြောက်နန်းစံဒေဝီမှာ သည်း တောင်နန်းစံဒေဝီနှင့်အတူ သားတော်ကလေးတစ်ပါးကို ဖွားမြင် ခဲ့သည်။ မြောက်နန်းစံဒေဝီသည် အမတ်ကြီးမင်းလက်ဝဲ အကူအညီဖြင့် ဆောင်နန်းစံဒေဝီ၏ သားတော်လေးအား ပျောက်ပျက်ရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် အမတ်ကြီး ဗလကျော်စွာက သားတော်ကလေးအား ကယ်ဆယ်၍ လှေ နှုတ်ပြီး မိသားစုထံ မွေးစားစေခဲ့သည်။ တောင်နန်းစံဒေဝီ၏ သားတော်နှင့် မြောက်နန်းစံဒေဝီ၏ သားတော်တို့မှာ ထူးထူးခြားခြား ရုပ်ခြင်းတူညီ

နေလေသည်။ ရာဇာမင်းခေါင်ကြီး ကံတော်ကုန်ခဲ့သောအခါ မြောက်နန်းစံ၏ သားတော် ထီးနန်းတက်ခဲ့ရသည်။ တောင်းနန်းစံ၏ သားတော်မှာ မထင်မရှား တောတွင်းသား မောင်နဂအဖြစ်နေရပုံ။ သူ့မိတ်ဆွေ ဗလ၊ သီဟ၊ စက္ကနှင့် ဝတ္ထုဟူသော မိတ်ဆွေလေးဦးနှင့် ဓားခုတ်၊ လှံထိုး သင်ယူကြပုံတို့ကို ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှားသည် ကျွန်တော်တို့ လူငယ်များ စိတ်ပါဝင်စားအောင် ရေးသားခဲ့သည်။

မြောက်နန်းစံ၏ သားတော်မှာ အရက်သေစာသောက်စားခြင်း၊ သားပျိုသမီးပျိုများကို ဖျက်စီးခြင်းစသော မင်းကျင့်တရားနှင့် ဆန့်ကျင် ဘက်များကိုသာပြုလုပ်ခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံတော်တွင် မငြိမ်မသက်ဖြစ်လာသည်။ ကြီးလေးသော အခွန်အတုတ်များကို ထမ်းဆောင်ကြရသဖြင့် မင်းကလေးအပေါ် လူထုကကြည်ညိုခြင်း ကင်းမဲ့လာသည်။ မကြာခဏဆိုသလို အသက်ဘေးလုပ်ကြံမှုများ ပေါ်လာသဖြင့် မင်းကလေးနှင့် ရပ်ရည်တူညီသူ တောတွင်းသားဖြစ်နေရသည့် တောင်နန်းဘွား မောင်နဂကို ဗလကျော်စွာအမတ်ကြီးက မြို့တော်သို့ခေါ်ယူ၍ မင်းကလေးဟန်ဆောင်ခိုင်းပြီး အခမ်းအနားများတွင် တက်ရောက်ခဲ့ပုံ၊ မိဖုရားလောင်းစောယုမေနှင့် ရင်းနှီးလာရပုံ၊ မင်းလက်ဝဲသည် ဘုရင်တုမောင်နဂကို ဘုရင်ကလေးနှင့် ပူးပေါင်းကြံစီ၍ ဖမ်းဆီးခဲ့လေသည်။ အကျဉ်းထောင်အတွင်းရှိ သံခေါင်းစွပ်ထားသော မောင်နဂကို မင်းကြီးဗလကျော်စွာက ဘုရင်ကလေး မူးယစ်သောက်စားနေချိန်တွင် ဖမ်းဆီးပြီး မောင်နဂနှင့် လူချင်းလဲခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတောင်နန်းဘွား မောင်နဂ နန်းတက်ခဲ့ရပြီး သံခေါင်းစွပ်မင်းသား မြောက်နန်းဘွား ရထားမှောက်၍ ကွယ်လွန်ခဲ့ရပုံတို့ကို ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှားသည် ဝတ္ထုရေးနည်း အတတ်ပညာနှင့် ကျွန်တော်တို့ လူငယ်များအား ဖမ်းစားနိုင်ခဲ့သည်။

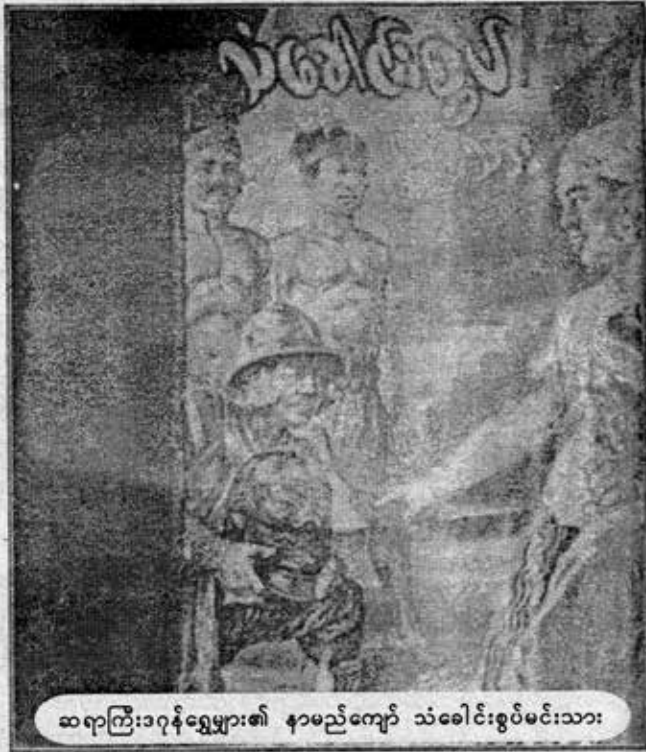
ကျွန်တော်သည် သံခေါင်းစွပ်မင်းသားဝတ္ထုကြီးအား ဖတ်ရှုခဲ့ပြီး တကယ့်မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ဖြစ်ခဲ့ရသည့် ဖြစ်ရပ်မှန်ဟု ကလေးအတွေး

တွေးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်သင်ကြားခဲ့သည့် ဆရာဦးဘသန်း၏ သမိုင်းစာအုပ်တွင် ရှာဖွေဖတ်သည်။ နောက်ဆုံး ဆရာဦးမြတ်စံ ပြောပြခဲ့သဖြင့် ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ သင်ကြားခဲ့ရသည့် စတုတ္ထတန်း မြန်မာဖတ်စာ (ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်) တွင် ပါဝင်သော မောင်ရင်မောင် မမယ်မ ဝတ္ထုကြီး၏ မူရင်းဖခင်ကြီးမှာ အလက်ဇန္ဒားဒူးမား ရေးခဲ့သည့် ဝတ္ထုကြီးကို ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှား ခိုငြမ်းပြု၍ ရေးသားခဲ့သည်ဟု သိရှိခဲ့ရလေသည်။

စစ်ကြိုခေတ်တွင် ကျွန်တော်တို့ လူငယ်များအပေါ် အထိုက်အလျောက် ဩဇာလွှမ်းမိုးခဲ့သည့် သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုကြီးများတွင် ကျွန်တော် တာသသဖြစ်ခဲ့ရသည့် ဝတ္ထုကြီးများမှာ ကျွန်တော်အထက်တွင် ရေးသားတင်ပြခဲ့သည့် သံခေါင်းစွပ်မင်းသားနှင့် ဆရာကြီးဇေယျ၏ မြတ်လေး ရွှေဓားဗိုလ် တို့ဖြစ်သည်။ မြတ်လေးရွှေဓားဗိုလ်၏ တေးဆိုသံကျောက်စီစားဖြင့် ရန်သူကို ထိုးခုတ်ပုံ၊ ပန်းနီနီ မြတ်လေးပန်းကလေး ထားခဲ့ပုံ စသည်တို့သည် ကျွန်တော်တို့ လူငယ်များကို စွဲမက်စေခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးမှာလည်း ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးကြီးကို နောက်ခံထား ရေးသားခဲ့သည်။ တယ်ရွန်းနက်အော်စီ ရေးသားခဲ့သည့် 'စကားလက်ပင်ပါနယ်' ခိုငြမ်းရေးသားခဲ့သည့် ဝတ္ထုကြီးဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင်ဆရာကြီးတို့၏ ဝတ္ထုရေးနည်း အတတ်ပညာကြောင့် မြတ်လေးရွှေဓားဗိုလ်သည် ကျွန်တော်တို့ လူငယ်များအပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့လေသည်။

အမှန်အားဖြင့် သံခေါင်းစွပ်မင်းသား၏ ဖြစ်ရပ်သည် ပြင်သစ်နိုင်ငံ သမိုင်းတွင် အမှန်တကယ်ဖြစ်ခဲ့ရသည့် ယနေ့ထိ တိတိကျကျ မရှင်းလင်းနိုင်သေးသော ဖြစ်ရပ်မှန် သမိုင်းဖြစ်စဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၇၈၉၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးသမားများသည် ဘာစတီးအကျဉ်းထောင်ကြီးအား သိမ်းပိုက်ခဲ့ကြလေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ သိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီး အကျဉ်းထောင်ကြီးအတွင်း ဖမ်းဆီးထားခဲ့သည့် အကျဉ်းသမားများအား လွှတ်ခဲ့ကြသည်။ အကျဉ်းထောင်ကြီး၏ အခန်းများကိုလည်း တော်လှန်

ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေများ၏ နာမည်ကျော် သံခေါင်းစွပ်မင်းသား

ရေးသမား လူထုကြီးသည် တစ်ခန်းပြီးတစ်ခန်းဖွင့်လှစ် ရှာခဲ့ကြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ရှာခဲ့စဉ် ထူးခြားဆန်းကြယ်သည့် အကျဉ်းသားတစ်ဦး၏ လူရိုးစုကို တွေ့ခဲ့ကြလေတော့သည်။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာမြင့်နေသဖြင့် လူအရိုးစုတွင် ဝတ်ဆင်ထားသော ၁၈ ရာစု ပြင်သစ် မင်းညီမင်းသားများ ဝတ်ဆင်ထားသည့် ဝတ်လဲတော်များမှာလည်း ဆွေးမြည့်နေပြီဖြစ်သည်။ ပို၍ထူးဆန်းနေသည်မှာ အရိုးခေါင်းတွင် သံခေါင်းစွပ်ထားပြီး အစွန်းတစ်ဖက်တွင် သော့ခလောက်ကြီး တစ်ခုဖြင့် ခတ်ထားသည်။ သော့

ခလောက်ကြီးမှာလည်း သံချေးများအထပ်ထပ် တက်နေလေသည်။ အခန်းအတွင်းမှာလည်း မင်းဆွေမင်းမျိုးများ၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသည့် တူရိယာပစ္စည်း တချို့ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဘာစတီးထောင်ကြီးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည့် ထောင်မှူးကြီး၊ ထောင်ပိုင်စသည်တို့မှာလည်း တချို့မှာ တော်လှန်ရေးသမားတို့ သက်ချက်ဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ရ၏။ တချို့အကျဉ်းထောင်အမှုထမ်း များမှာလည်း ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သွားခဲ့ကြသဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါ သံခေါင်းစွပ်အရိုးစုသည် မည်သူ၏ အရိုးစုဖြစ်သည်ဟု တိတိကျကျ မပြောနိုင်ခဲ့ကြတော့ပေ။ မင်းဆွေမင်းမျိုးတစ်ဦး၏ အရိုးစုဖြစ်သည်မှာ မည်သူမျှ မငြင်းဆန်နိုင်သော အချက်ဖြစ်သည်။

၁၆၆၉၊ ဇူလိုင်လမှ ယနေ့ထိ နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ကျော် သံခေါင်းစွပ်မင်းသားမှာ သမိုင်း၏ ပဟေဠိဖြစ်ခဲ့ရရှာသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အရိုးစုနှင့် သံခေါင်းစွပ်ဦးခေါင်းကြီး၊ ပြင်သစ်မင်းမျိုးမင်းနွယ်တို့၏ ဝတ်စုံများ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများမှာ သမိုင်းဆရာတို့၏ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ ဖြစ်ခဲ့ရရှာလေသည်။ H.R. Williamson ရေးသားခဲ့သော သမိုင်းပဟေဠိ (Enigma of History) တွင်မူ ပြင်သစ်ပြည် (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင် သက်ထက်တွင် လူဝီဘုရင်၏ အထောက်အကူများသည် ဒန်ကပ်မြို့မှ လူတစ်ဦးအား ဖမ်းဆီးခဲ့ပြီးနောက် ကတ္တီပါမျက်နှာဖုံး စွပ်ထားပြီး ဘာစတီးထောင်ကြီးသို့ ခေါ်ယူခဲ့လေသည်ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုကတ္တီပါမျက်နှာဖုံးစွပ်ထားသူအား မည်သည့်အကျဉ်းထောင် အရာရှိမှ စကားပြောဆက်သွယ်ခြင်း မပြုရပေ။ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် အမိန့်ပေးထားခဲ့ပြီး သင်းကတ္တီပါ မျက်နှာဖုံးစွပ်ထားသူ တစ်ဦးတည်း သီးသန့်အခန်းတစ်ခုတွင် ကောင်းမွန်စွာ ထားခဲ့လေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ကတ္တီပါ ခေါင်းစွပ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြင်သစ်ပြည်၏ အထူးအရေးကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သော်လည်းကောင်း၊ မင်းဆွေမင်းမျိုး သော်

လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ရမည်ဟု အကျဉ်းထောင်အရာရှိများက ယူဆခဲ့ကြသည်။ ထိုကတ္တီပါခေါင်းစွပ် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ၁၇၀၃ ခုနှစ်တွင် ဘာစတီးအကျဉ်းထောင်ကြီးမှာပင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။

ယင်းသမိုင်း၏ ပဟေဠိကို မှန်ကန်ပါသည်ဟု ထောက်ခံခဲ့သူမှာ ပြင်သစ်ပြည်သမိုင်းတွင် ထင်ရှားခဲ့သော နိုင်ငံရေးသုခမိန်ကြီး ဗော်လတိုင်းရားပင် ဖြစ်တော့သည်။ သုခမိန်ကြီးမှာ ၁၇၁၇ ခုနှစ်တွင် ဘာစတီးအကျဉ်းထောင်ကြီးတွင် အကျဉ်းသားတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့လေရာ ထိုစဉ်က တာဝန်ရှိသူ အကျဉ်းထောင်အရာရှိကြီးများနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့၍ စကားပြောခွင့် ရရှိခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်တော့သည်။

သုခမိန်ကြီး ဗော်လတိုင်းရား၏ ထုတ်ဖော်ပြောပြချက်အရဆိုလျှင် အထက်ဖော်ပြပါ မျက်နှာဖုံးစွပ်ထားသော အကျဉ်းသမားမှာ (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်ကြီး၏ အစ်ကိုအရင်းဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေး၊ နန်းတွင်းရေးစသော အကြောင်းအရာတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် အကျဉ်းချထားခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်ဟု ဆိုလေသည်။

၁၈၀၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလလက်ထက်တွင် တခြားအယူအဆတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော် အထက်ဖော်ပြပါ သံခေါင်းစွပ်မင်းသားအရိုးစုသည် (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်ကြီး၏ အရိုးစုဖြစ်ပြီး လူဝီဘုရင်ကြီးအား နန်းချထား၍ ဘာစတီးထောင်ကြီးအတွင်း သံခေါင်းစွပ်ကာ ထားရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ကခြားအယူအဆတစ်ခုမှာ ပိုပြီးဆန်းကျယ်နေလေသည်။ ဘာစတီးထောင်ကြီးအတွင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည့် သံခေါင်းစွပ်အရိုးစုမှာ (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်ကြီးက ဖခင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ (၁၃)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်ကြီးမှာ သားသမီးရနိုင်စွမ်းမရှိရုံမျှမက ပန်းညှိုးရောဂါ စွဲကပ်နေခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထီးမွေနှုန်းမွေခံရရှိ နိုင်ရန် မိဖုရားကြီးအင်နီသည် တခြားမင်းသားတစ်ဦးနှင့် တိတ်တဆိတ် လက်

ဆက်ခဲ့ရာမှ (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်ကြီးကို ဖွားမြင်ခဲ့ရသည်။ (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်သည် လူသိမခံလိုသော သူ့ဖခင်ကြီးအား သံခေါင်းစွပ်၍ ဘာစတီးထောင်ကြီးတွင် အကျဉ်းချထားခဲ့သည်ဟု ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။

ဆရာကြီး အလက်ဇန္ဒားဒူးမားကြီးကမူ ယင်းသံခေါင်းစွပ် မင်းသားကိုပင် တစ်မျိုးဇာတ်လမ်းဆင်၍ (The man in the Iron Mask) သံခေါင်းစွပ်မင်းသားကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ ယင်းသံခေါင်းစွပ် မင်းသားကိုပင် ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှား မှီငြမ်းရေးသားသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ တာသသွဲလမ်းခဲ့ရသည့် သံခေါင်းစွပ်မင်းသားမှာ ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှား၏ ဝတ္ထုရေးသားနည်း အတတ်ပညာကြောင့် ကျွန်တော်တို့ လူငယ်များအဖို့ တကယ့်မြန်မာ့ရာဇဝင်တွင်ရှိသော ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းတစ်ခု ထင်မြင်မိခဲ့သည်။ အလက်ဇန္ဒားဒူးမားကြီးသည် နိုင်ငံရေးသုခမိန်ကြီး ဗော်လတိုင်းရား၏ အယူအဆဖြစ်သော (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်၏ အစ်ကိုအား လူဝီဘုရင်၏ အမိန့်အရ ကတ္တီပါမျက်နှာဖုံးစွပ်၍ အကျဉ်းချထားသည်ဟုသော ဖြစ်ရပ်ကို အခြေခံထားကာ (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်နှင့် ရုပ်ဆင်းတူညီသော အမွှာညီတော်သူတို့ကို ဇာတ်လမ်းဖွဲ့ခဲ့လေတော့သည်။

ဒူးမားကြီးသည် ကျွန်တော်အထက်ဖော်ပြပါ သံခေါင်းစွပ် မင်းသားဝတ္ထုကြီးကို ၁၈၄၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

အမှန်အားဖြင့် သံခေါင်းစွပ်မင်းသားဝတ္ထုသည် ပထမဆုံး ၁၈၄၄ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည့် သူရဲကောင်း သုံးယောက် (The Three Musketeers ဝတ္ထုတွင် ဇာတ်ပို့များ ဖြစ်ခဲ့ကြသော ပေါ်သိုး၊ အားသိုး၊ အာရမစ်နှင့် ဇာတ်လိုက်ကျော်ကြီး ဒါးတည်တို့ကို ကျော်ရိုးပြု၍ ရေးသားခဲ့သည့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်လေသည်။

ဆရာကြီး ဒဂုန်ရွှေမျှားကလည်း သူ့နာမည်ကျော် သံခေါင်းစွပ်

မင်းသားတွင် မင်းသားလေးမောင်နှမ၏ မိတ်ဆွေသူရဲကောင်းများဖြစ်သော ဗလ၊ သီဟ၊ စက္ကနှင့် ဝတ္ထုတို့မှာ ဒူးမားကြီး၏ ဒါးတည်၊ အားသိုးနှင့် အာရမစ်တို့၏ ကိုယ်ပွားများသာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ဒူးမားကြီးသည် ၁၈၄၄ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော သူ၏ ကမ္ဘာကျော် သူရဲကောင်းသုံးယောက်ဝတ္ထုကြီးတွင် ကျွန်တော် အထက်ကဖော်ပြခဲ့ သော ဒါးတည်၊ ပေါ်သိုး၊ အားသိုး၊ အာရမစ်တို့ကို မွေးယူခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ လေးဦးအနက် ဒါးတည်ကို ဇာတ်လိုက်ထားကာ ဝတ္ထုကြီးများကို တစ် အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ရေးသားခဲ့လေသည်။

ယင်းဝတ္ထုကြီးများမှာ

- (၁) The Three Musketeers သူရဲကောင်းသုံးယောက် (ဆရာကြီး ပီမိုးနင်း ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။)
- (၂) Twenty Years After ရဲလုလင် (ဆရာကြီး ဗိုလ်အေးမောင် ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။)
- (၃) The Vicomte De Bragelinne (ဗိုလ်အေးမောင် ဘာသာပြန်၊ အမည်မမှတ်မိ)
- (၄) Louise de la valliere
- (၅) The Man in the Iron Mask (သံခေါင်းစွပ်မင်းသား)
- (၆) Son of Pprthes

တို့ဖြစ်ကြပြီး တစ်အုပ်တစ်အုပ်လျှင် စာမျက်နှာပေါင်း ၅၀၀ ကျော် ၆၀၀ နီးပါးရှိခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်ဖော်ပြခဲ့သည့် သံခေါင်းစွပ်မင်းသား မှာ သူရဲကောင်းသုံးယောက်ဝတ္ထုများ၏ ပဉ္စတွဲသာလျှင် ဖြစ်ပေတော့ သည်။ ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှား၏ သံခေါင်းစွပ်မင်းသားမှာ ပို၍ဖတ် ကောင်းသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဒူးမားကြီး၏ သံခေါင်းစွပ်မင်းသားမှာ မူ ထိုစဉ်က ပြင်သစ်ပြည်၏ နန်းတွင်းအရေးတော်ပုံများနှင့် ပြည့်သစ်ပြည့်

၏ နိုင်ငံရေးရုပ်ထွေးမှုများကို အသေးစိတ်နီးပါးရေးသားထားရသဖြင့် ဘတ်ရှရာတွင် ကျွန်တော်တို့ဆရာကြီး ဒဂုန်ရွှေမျှား၏ သံခေါင်းစွပ်မင်း သားလောက် သွက်လက်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ အနည်းငယ် ဇာတ်အိမ်လေးနေ သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

မွန်တီခရစ္စတိုမြို့စားကြီး (မောင်ရင်မောင်၊ မမယ်မ) ဟုခေါ်သော ကမ္ဘာကျော် ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားခဲ့သူနှင့် သံခေါင်းစွပ် မင်းသား၏ ဖခင်ကြီးဖြစ်သူ အလက်ဇန္ဒားဒူးမားကို ၁၈၀၂ ခုနှစ်တွင် ဟေတီကျွန်းတွင် နားမြင်ခဲ့လေသည်။ သူ့ဖခင်မှာ နပိုလီယံ၏ တပ်မတော်ကြီးတွင် အမှု သမ်းခဲ့သော စစ်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီး၏ ဘွားအေမှာ ဟေတီကျွန်းသူ ကပ္ပလီအမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သဖြင့် ကပ္ပလီသွေး ပါသူတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ လူမမည် လေးနှစ်သားခန့်ကပင် ဖခင်ကွယ် သွန်ခဲ့ရသဖြင့် ဒူးမားကြီးအဖို့ကောင်းစွာ စာသင်ကြားခြင်း မပြုခဲ့ရရှာပေ။

အသက် ၂၀ ကျော်ခန့်တွင် ရှေ့နေတစ်ဦး၏ စာရေးအဖြစ် အသက် ဆွေးခဲ့ရပြီး ၁၈၂၃ ခုနှစ်တွင် ပါရီမြို့သို့ လာရောက်နေထိုင်ခဲ့ရင်း ပြဇာတ် တို့များရေးသားရာမှ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာခဲ့လေသည်။ ၁၈၄၃ ခုနှစ်က ခရီး ဒူးမားသည် စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့ပြီး ဝတ္ထုများကို စတင် ရေးသားခဲ့လေတော့သည်။

၁၈၄၄ ခုနှစ်တွင် နာမည်ကျော် သူရဲကောင်းသုံးယောက် ဝတ္ထုဖြင့် ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီးအဖြစ် ရောက်ရှိခဲ့ရတော့သည်။ ဒူးမားကြီး သည် သူရဲကောင်းသုံးယောက်ဝတ္ထုကို ၁၇ ရာစု ပြင်သစ်ပြည် အခြေ အနေကို ထင်ဟပ်သည့် အကြောင်းအရာများအား သူဝတ္ထုရေးနည်း အတတ်ပညာဖြင့် စာဖတ်သူများ ငြီးငွေ့ခြင်းမရှိရအောင် ရေးသားနိုင်စွမ်း ရှိသည်။ (၁၃) ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်လက်ထက် ရှုပ်ထွေးနေသော နန်း တွင်းအရေးတော်ပုံကို နောက်ခံထား၍ နာမည်ကျော် ဇာတ်လိုက်ကောင်း တစ်ဦးဖြစ်သော ဒါးတည်ကို ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ ဒါးတည် ပါဝင်စွန့်စားခဲ့

ဒူးမားကြီး၏ သူရဲကောင်းသုံးယောက်

ရသော သမိုင်းနောက်ခံဝတ္ထုကြီးများကို တစ်ပုဒ်ပြီးတစ်ပုဒ် ရေးသားခဲ့လေသည်။

ဒူးမားကြီး၏ ဇာတ်ကောင်ဒါးတည်မှလည်း ပြင်သစ်ပြည်တွင် သာမက ကမ္ဘာကျော်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်က သူရဲကောင်း သုံးယောက်ရုပ်ရှင်ကို အကြိမ်ကြိမ်ကြည့်ခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်က ဒါးတည် အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်မှာ ဂျိန်းကယ်လီဖြစ်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ကောင်းစွာမမှတ်မိတော့ပါ။

အထက်ဖော်ပြပါ သူရဲကောင်း သုံးယောက်ဝတ္ထုကြီးကို ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းက စစ်ကြိုခေတ်တွင် မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့ပြီး မွန်တီခရစ္စတို မြို့စားကြီးဝတ္ထုတိုမှ ဆရာကြီးရွှေခေါင်းက ရတနာသိုက် ဟူသော အမည်ဖြင့် တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။

ဒူးမားကြီးသည် သူရဲကောင်းသုံးယောက် ဇာတ်ကောင်များ ဖြစ် သော ဒါးတည်၊ ပေါ်သိုး၊ အားသိုးနှင့် အာရမစ်တို့ကို ပင်တိုင်ထားခဲ့ပြီး ပြင်သစ်ပြည်၊ ၁၇ ရာစု နန်းတွင်းအရှုပ်အထွေးနှင့် ကျွန်တော်အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော (၁၄)ကြိမ်မြောက် လူဝီဘုရင်လက်ထက်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် သံခေါင်းစွပ်မင်းသား အရေးတော်ပုံကို ရေးသားခဲ့လေသည်။

ယနေ့ထိ စာဖတ်သူများကပင် သံခေါင်းစွပ်မင်းသားဝတ္ထုအား စွန့်စားခြင်းနှင့် စိတ်ကူးယဉ်ခြင်းကို အထူးပြု၍ ရေးသားခဲ့သည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့သော်လည်း အမှန်အားဖြင့် တကယ့်ဖြစ်ခဲ့ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ ကြောင်းကို သမိုင်းသုတေသီတို့က တင်ပြခဲ့ကြလေသည်။

ဒူးမားကြီးသည်ဝတ္ထုများကို စတင်ရေးသားခဲ့သည့်အချိန်မှစ၍ ကွယ်လွန်သည့်အချိန်ထိ ဝတ္ထုပေါင်း ၄၀၀ ကျော်တို့ကို ရေးသားခဲ့သဖြင့် အထူးကျော်ကြားခဲ့ရသော စာရေးဆရာကြီးဖြစ်လာလေသည်။ တချို့ စာပေ ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဒူးမားကြီးအား တခြားစာရေးဆရာများကို ငှားရမ်း၍ အရေးခိုင်းသည်ဟု ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။

ဒူးမားကြီးသည် ဝတ္ထုအကြောင်းများကို ရှာပေးပြီး တခြားစာရေး ဆရာတို့က ဝတ္ထုကြောင်းပါ အချက်တို့ကို သုတေသနပြုလုပ်ပေးရသည် ဟု ဆိုလေသည်။

ဒူးမားကြီးသည် ထိုခေတ်က အလွန်ဝင်ငွေကောင်းသော်လည်း အလွန်အသုံးအစွဲ အပေးအကမ်း ရက်စက်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ချစ်သူများ မှာလည်း မှီလိုပေါက်ခဲ့သည်။ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများကလည်း အလွန်များသူတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒူးမားကြီးကို စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့က (King of Paris) ပါရီ၏ ဧကရာဇ် ဟုအမည်ပေးခဲ့ရလောက်အောင် လျှမ်းလျှမ်းတောက် ထင်ပေါ်ခဲ့ရသူဖြစ်သည်။

သူရေးခဲ့သည့် သူ့ရဲကောင်းသုံးယောက်နှင့် သံခေါင်းစွပ် မင်းသားမှ တော်ကောင်ဖြစ်ခဲ့သူ ဒါးတည်ကဲ့သို့ ဒူးမားကြီးမှာ ခါးခုတ် အလွန်တော် သည်ဟု နာမည်ကျော်ခဲ့ပြီး သူငယ်စဉ်က (၁၃)ကြိမ်မြောက် ခါးခုတ် စိန်ခေါ်ပွဲ နှံ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ထိုစဉ်က ပြင်သစ်ပြည်အိမ်တိုင်းတွင် ဒူးမား၏ သူ့ရဲကောင်းသုံး ယောက် ဝတ္ထုနှင့် သံခေါင်းစွပ်မင်းသားဝတ္ထု မရှိသည့်အိမ်မရှိဟု ဆိုခဲ့ကြ လေသည်။ သို့သော် ဒူးမားကြီးခမရှာ လောကဓံကို မလွန်ဆန်နိုင်ရှာ။ ကွယ်လွန်ရသောအခါတွင် ဆင်းဆင်းရဲရဲနှင့် သူ့သား စာရေးဆရာ ဒူးမား (အငယ်)နေအိမ်တွင် ၁၈၇၀ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။

ကျမ်းကိုး

- (၁) Enigma of History By H.R. Willamson
- (၂) The man in the Iron mask
- (၃) King of Paris By Guy Enolore

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၄၅)၊ ၁၉၉၉။

ဂုဏ်မြင့်သူ ဒဂုန်ခင်ခင်လေး နှင့် အိမ်ပလီပဂ္ဂုန်တီ

၁၉၄၃-၅ ဇွန်လ။ ကျွန်တော် ပဉ္စမတန်းသို့ စတင် တက်ရသည် ဖြစ်သ ဖြင့် အလွန်ပျော်နေသည်။ ထိုနေ့ညက တော်တော်နှင့်အိပ်မပျော်။ မိုးဦးသစ် ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း အညာမိုးသည် တစ်ခါတစ်ရံ မိုးရိပ်၊ မိုးတိမ်၊ အရိပ် အရောင်များမြင်ရသည်မှအပ မိုးသံလေသံ မကြားရသေး။ လပြည့်ည ဖြစ်သော်လည်း မိုးတိမ်တိုက်တွေကြောင့် လရောင်သည် မှိုင်းပျံ့ဖြစ် နေသည်။

“တစ်ကယ့်မေတ္တာစစ်နှင့် ချစ်ရက်သားနဲ့ငြင်းပယ်တော်မူ အားတယ်၊ အထင်တော်လွဲလို့ရယ်၊ မောင့်အပေါ်ဝယ် ဂုဏ်ရည်မတူလို့လား၊ ရွှေစပယ် ဧြ ပန်ချင်သူကများ ၊ မသနားဘဲ ရက်စက်တယ် ”

ဂုဏ်မြင့်သူ ကိုထွန်းလှိုင်၏ ဟွန်းတယောလက်သံနှင့် သူ၏ ခွဲပြစ် သော သီချင်းသံကို ကျွန်တော်ကြားရသည်။ ကိုထွန်းလှိုင်ကို တစ်မြို့ စားက ဂုဏ်မြင့်သူ ကိုထွန်းလှိုင်ဟုခေါ်ကြသည်။ ထိုစဉ်က ထင်ရှား ကျော်

ကြားခဲ့သော (တက္ကသိုလ် ဖေစနန်းဟု ထင်ပါသည်။ မှားနိုင်ပါသည်။) ဤ ဂုဏ်မြင့်သူသီချင်းသည် လူငယ်လောကတွင် ထင်ရှားလွှမ်းမိုးခဲ့သော သီချင်းဖြစ်ပါသည်။

ကိုထွန်းလှိုင်၏ ဟွန်းတယောလက်သံနှင့် ကိုယ်တိုင်သီဆိုသော ဂုဏ်မြင့်သူသီချင်းသည် မြီးကောင်ပေါက် အပျိုမများ၏ အသည်းဆိုင်ကို ဆွဲကိုင်လှုပ်နိုင်သည်ဟု ကျွန်တော်တို့လူငယ်များက ယူဆသည်။ နောင် တော်ကြီးများဖြစ်ကြသော ကျောင်းသားကြီးများသည် သူတို့ချစ်ဖက် သက်လျှာများနှင့် အဆင်မပြေလျှင် ဂုဏ်မြင့်သူ ကိုထွန်းလှိုင်ကို အရက် ကိုးမောင်းတိုက်ပါမည်ဟူသော ကတိနှင့် ဂုဏ်မြင့်သူသီချင်းကို ချစ်ဖက် သက်လျှာများ အိမ်ရှေ့တွင် သီဆိုရလျှင် အဆင်ပြေသည်ဟု ပြောလေ့ ရှိကြသည်။

ကိုထွန်းလှိုင်၏ ဂုဏ်မြင့်သူသီချင်းသံကို ကြားလိုက်ရလျှင်ပင် လွန်ခဲ့ သောနှစ်က ဖတ်ခဲ့ရသည့် ဆရာမကြီးဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ‘ဂုဏ်မြင့်သူ’ ဝတ္ထုကြီးကို သတိရမိသည်။ လူငယ်တို့ဘဝ စွန့်စားခန်းဝတ္ထုကြီးများ ကို ကျွန်တော်တို့ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ဆရာကြီးရွှေဒေါင်း၏ ရန်ကြီးအောင် ဆရာဇေယျ၏ “မြတ်လေးရွှေခါးဗိုလ်” ဒဂုန်ရွှေများ၏ “သံခေါင်းစွပ် မင်းသား” တို့သည် အထိုက်အလျောက်စွဲလမ်းမိခဲ့သော်လည်း ဂုဏ်မြင့်သူ လောကီစွဲစွဲလမ်းလမ်း တသသမဖြစ်ခဲ့။ ကျွန်တော်ယနေ့ထိ ဂုဏ်မြင့်သူ ဇာတ်ဆောင်များဖြစ်သော မောင်ဘသော်၊ နုနုခင်၊ မောင်ညွန့်ဝေတို့ကို မမေ့နိုင်၊ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်များကိုပင် မှတ်မိနေသည်။

ကျွန်တော်ငယ်စဉ်ကပင် စွဲလမ်းခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးများကို အသက် အရွယ်ကြီးရင့်လာ၍ ပြန်ဖတ်မိသောအခါတွင် ငယ်စဉ်ကကဲ့သို့ စွဲလန်း တမ်းတခြင်းမဖြစ်ခဲ့တော့သည်ကို ကိုယ်တွေ့ဖြစ်သော်လည်း ဂုဏ်မြင့်သူ ဝတ္ထုမှာမူ မည်သည့်အချိန်ပြန်ဖတ်သည်ဖြစ်စေကာမူ မရိုးနိုင်၊ စွဲလန်းလျက်

ဒဂုန်ခင်ခင်လေး

ရှိပေသေးသည်။

ကျွန်တော့်အစ်မများနှင့် အဒေါ်များသည် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ဝတ္ထုများကို တမ်းတမ်းစွဲ စုဆောင်းဖတ်ရှုသူများဖြစ်ကြ၏။ ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက်ဆိုလျှင် ဂုဏ်မြင့်သူ၊ ချစ်အတ္ထဝါ၊ သမဒယ၊ ဆရာမ၊ မြဲမြံဝင်း၊ တသက်လျာ၊ ငယ်ကျွမ်းခင်၊ မိန်းမဘဝ၊ ဖေသည်းချာ၊ မေသည်းချာ၊ ရွှေစွန်ညိုတို့မှာ မျက်နှာပုံးလှလှကလေးများနှင့် စသဖြင့် ကျွန်တော် အရူးအမူးစွဲလန်းခဲ့ရလေသည်။ “ဂုဏ်မြင့်သူ” ဝတ္ထုကြီးကိုမူ ယနေ့ထိမမေ့နိုင်။ ထိုစဉ်က ဆရာမကြီး၏ ဝတ္ထုအမည်ကိုပင် သိချင်းဖွဲ့ခဲ့ရသည်။

“ဂုဏ်မြင့်သူ” အမည်နှင့်ပင် ဒါရိုက်တာဦးဘရှင်သည် ပထမကမ္ဘာစစ်ကို နောက်ခံ၍ ရုပ်ရှင်ရိုက်ခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင်ကလည်း “ဂုဏ်” ဟူ၍ ရုပ်ရှင်ရိုက်ခဲ့လေသည်။ ဇာတ်ဆောင်များကိုမူ မမှတ်မိတော့။ ဆရာကြီးဦးသုခကလည်း “ဂုဏ်ရည်မတူလို့လား” ဟူသော ဝတ္ထုထုတ်ဝေခဲ့၍ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က ဂုဏ် အမည်နှင့် ဝတ္ထုတိုများ၊ ရုပ်ရှင်များကို ကျွန်တော်ကြည့်ခဲ့ရသော်လည်း ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ “ဂုဏ်မြင့်သူ” လောက်မစွဲလမ်းခဲ့ပေ။ ဂုဏ်မြင့်သူမှာ ထိုခေတ်က သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရသော ဝတ္ထုဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ဝတ္ထုများကို စတင်ဖတ်ရှုစက စာဖတ်ပရိတ်သတ်သည် ဒဂုန်ခင်ခင်လေးကို အမျိုးသမီးဟု မထင်မှတ်ကြ။ အမျိုးသားပညာရှိတစ်ဦး၊ ဘုန်းကြီးလူထွက်တစ်ဦးဟု ထင်ကြသည်။ နောင်မှပင် အမျိုးသမီးစာရေးဆရာမကြီးဟု သိရှိလာခဲ့ကြသည်။ စစ်ကြိုခေတ်က စာရေးဆရာကြီးများ၊ ဆရာမကြီးများသည် အမိုးဝတ္ထုကြီးများ ရေးသားလေ့ရှိကြသည်။ ဝန်ခံကြသည်ရှိသလို ဝန်မခံကြသည်လည်းရှိလေသည်။

ဒဂုန်ခင်ခင်လေးကမူ သူ့မှီငြမ်းရေးသည် ဝတ္ထုအချို့တွင် မည်သည့် ဝတ္ထုကို မှီးသည်ဟု ရေးသားဖော်ပြလေ့ရှိသည်ကို အများအားဖြင့် တွေ့ရှိ

ရပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ချစ်အတ္ထဝါဝတ္ထုအစတွင် ဟောကိန်းရေးသော Master Of Man ဝတ္ထုကြီးကို မူတည်ရေးသားခဲ့ပါသည်ဟု ရေးသားထားသည်ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရပါသည်။

အချို့ဝတ္ထုကြီးများမှာလည်း ထိုစဉ်ကနာမည်ကျော်၊ ရုပ်ရှင်များကို မှီငြမ်းပြု၍ရေးသားခဲ့သည်ဟု သိရှိရပါသည်။ “ဝါတာလူးတံတား” ရုပ်ရှင်ကိုမှီငြမ်း၍ ဂုဏ်နိမ့်သူဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ ခါဆန်ချီအမည်ရှိ အိန္ဒိယရုပ်ရှင်ကို မှီငြမ်း၍လည်း ဖေသည်းချာ၊ ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ မြန်မာ့ခလေ့၊ မြန်မာ့ဟန်၊ မြန်မာ့လေအတိုင်း ရေးသားနိုင်သည်မှာ ဆရာမကြီး၏ ပါရမီဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

“ဂုဏ်မြင့်သူ” ဝတ္ထုကြီးကို ဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည် ၁၉၃၉ ခုနှစ်က ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထုတ်ဝေရာတွင် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး စာအုပ်တိုက်မှပင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်တွင်မူ မည်သည့် စာအုပ်ကို မှီငြမ်းရေးသားသည်ဟူ၍ ဝန်ခံရေးသားထားခြင်းမရှိပေ။ စစ်ကြိုခေတ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးများတွင် အမှာစာများ၊ ဖိတ်စာများ ရေးသား ခြင်းနည်းလေသည်။ ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့ရသော ဝတ္ထုကြီးများတွင် ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်း၏ ပန်းသာမစာဥ ဝတ္ထုစာအုပ်တွင် ဆရာကြီးမောင်ထင် အမှာစာရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိရလေသည်။

“ဂုဏ်မြင့်သူ” ဝတ္ထုကြီးသည် စာရေးဆရာမကြီး အိမ်မလီ ပဋိပက္ခတီ၊ “ဝူးသရင်းဟိုက်” “Wuthering Heights” ဝတ္ထုကိုမှီး၍ ရေးသားခဲ့သည်ကို ကျွန်တော်မသိခဲ့ရပေ။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်ခန့်က ရွန်တီ၏ ဝူးသရင်းဟိုက်ဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ရှုခဲ့ရမှပင် ဂုဏ်မြင့်သူသည် ယင်းဝတ္ထုကို မှီဘည်ရေးသားထားကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။ ဆရာကြီးရွှေဒေါင်းသည် အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုကြီးများမှ မှီငြမ်း ရေးသားခဲ့သော အမိုးဝတ္ထုများတွင် အတိတ်လမ်း၊ ဇာတ်ကွက်သာမက ဇာတ်ဆောင်များပါမကျန်၊ အကျဉ်းမှီး၍

ရေးသားထားလေ့ရှိပေသည်။ ဆရာမကြီးကမူ “ဂုဏ်မြင့်သူ” ဝတ္ထုကို ဝူးသရင်းဟိုက်မှ မှီငြမ်းခဲ့ရာတွင် ဇာတ်လမ်းကျောရိုးနှင့် တစ်စိတ်တစ်ဒေ သကိုသာ မှီငြမ်းထားသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။

“ဂုဏ်မြင့်သူ” ဝတ္ထုကြီးကို အိမ်ဖော်မကြီး ဒေါ်သော်တာ၏ ဇာတ်ကြောင်းပြန်ခန်းဖြင့် ဇာတ်လမ်းကို စတင်ခဲ့သည်။ သစ်တော စာပို့ပြတာ ထွန်းမောင်သည် ပျဉ်းမနားသစ်တောရုံးသို့ စာသွားပို့စဉ် မိုးကြီး လေကြီးကျသဖြင့် ပျဉ်းမနားမြို့နှင့် မနီးမဝေး၊ ပျက်စီးယိုယွင်း၊ လူသူနေခြင်း မရှိဟု ယူဆရသော အိမ်ကြီးအတွင်း မိုးခိုရန် ဝင်ရောက်ခဲ့ရသည်။ ငှက်ဖျားရောဂါ စွဲကပ်နေသော ထွန်းမောင်အဖို့ မိုးရေအစိုမခံနိုင်၊ ထွန်းမောင်သည် လူတစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ရှိမည်မထင်သော အိမ်ကြီးအတွင်း ပူဆွေးသောက ဖိစီးနှိပ်စက်နေဟန်ရှိသည် ကိုဘသော်၊ ဘကြီးထိုက်နှင့် ဒေါ်သောင်းတို့ကို အမှတ်မထင်တွေ့ရာမှ ဂုဏ်မြင့်သူ ဇာတ်လမ်းပေါ်လာခဲ့လေသည်။

မောင်ထွန်းမောင်သည် လျှပ်စီးတဝင်းဝင်း မိုးချုန်းသံတွေနှင့် ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခတ်ရွာသွန်းနေသော မိုးကြီးလေကြီးထဲတွင် ပါးလွှာ

ဆွေးနွေးသော တဘက်ကလေးကို ခြုံထားသည်။ နဲ့ နှောင်းပြေပြစ်သော မြေညီလေးတစ်ဦးသည် “ကိုဘသော်၊ နုနုကိုကယ်ပါဦး၊ မသနားတော့ဘူးသား ကိုဘသော်ရယ်” ဟူသော အသံကို နားနှင့်ဆတ်ဆတ်ကြားရင်း နှစ်ဦးသည်နှင့် အိမ်ရှင်ဖြစ်ဟန်ရှိသော ကိုဘသော်သည် သွေးရူးသွေးရူး ပြေးထွက်ကာ မိုးမှောင်ကြီးထဲတွင် ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရလေသည်။ ဤ အံ့ဩဘွယ်မြင်ကွင်းကို မြင်ခဲ့ရသော မောင်ထွန်းမောင်အား ဒေါ်သော်တာက ဇာတ်ကြောင်းပြန်ခဲ့လေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဂုဏ်မြင့်သူသည် စိတ်ကူးယဉ်အချစ်ဇာတ်လမ်းအဖြစ် ဖြစ်လေသည်။ မောင်ဘသော်၊ နုနုခင်၊ မောင်ဝင်းဖေတို့၏ သုံးပွင့်ဇာတ်လမ်းဖြစ်လေသည်။

မောင်ထွန်းမောင်၊ မိုးခိုလှုံခဲ့ရသော အိမ်ကြီးပိုင်ရှင်ကြီးကား သူ့မိန်းမ ဦးလှညိုဖြစ်လေသည်။ သစ်တောပိုင် သူဌေးကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပြီး မိန်းမဆုံးရာတွင် စိတ်အေးနားအေး နေထိုင်ရန် မြို့နှင့်လှမ်းသော နေရာတွင် ဝင်တိုင်းကျ အိမ်ဆောက်ပြီးနေခဲ့သည်။ သားမောင်ဌေးကြွယ်နှင့် မိန်းမလေးနုနုခင်၊ ဘကြီးထိုက်၊ ဒေါ်သော်တာတို့နှင့် ပျော်ရွှင်စွာနေထိုင်နေစဉ်တွင် သူဌေးကြီး ဦးလှညိုက မိဘမဲ့ ခိုကိုးရာမဲ့ မောင်ဘသော်လေးကို အိမ်သို့ ခေါ်လာခဲ့ရာမှ ဇာတ်လမ်းစခဲ့လေသည်။

နုနုခင်သည် မောင်ဘသော်ကို သူ့အစ်ကို မောင်ဌေးကြွယ်လို၊ ခင်ခင်ခင်ခင်၊ အတူစား၊ အတူကစားနေသော်လည်း မောင်ဌေးကြွယ်ကမူ မောင်ဘသော်ကို မလိုလား၊ အလိုလိုသင်းကွဲဖြစ်သွားခဲ့သည်။ မောင်ဘသော်နှင့် နုနုခင်တို့ကမူ အိမ်ကြီးနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ကျောက်တောင်ဘုရားလေးတွင် နေ့စဉ် အတူကစားခဲ့ကြသည်။ မောင်ဌေးကြွယ်ကမူ မြို့သို့ သွားရောက်ပြီး လူပေလူတောများနှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခဲ့သည်။ သူဌေးကြီး ဦးလှညို ကွယ်လွန်ခဲ့သောအခါတွင် မောင်ဌေးကြွယ်

အမွေဆက်ဆံပြီး သူ့ဌေးကြီးနေရာ ယူလိုက်ရသည်။ အိမ်ကြီးပိုင်ရှင် ဖြစ်လာသော မောင်ဌေးကြွယ်သည် မောင်ဘသော်ကလေးကို မြင်းထိန်း အဖြစ် ဆောင်ရွက်စေပြီး အိမ်ကြီးတွင် နေခွင့်မပြုတော့ဘဲ မြင်းစောင်း ထဲမှာပင် နေထိုင်စေသည်။

နုနုနှင့် မောင်ဘသော်တို့ကမူ မေတ္တာမပျက်၊ အတူသွား အတူ လာ၊ အတူကစားနေခဲ့ကြသည်။ မောင်ဌေးကြွယ်ကမူ အပေါင်းအသင်း များနှင့် အသောက်အစား အသုံးအဖြုန်းကြောင့် သူ့ဌေးကြီး ဦးလူညို ထားခဲ့သော ပစ္စည်းများ လုံးပါးပါးပြီး ဆင်းရဲလာခဲ့ကြသည်။

မောင်ဘသော်နှင့် နုနုခင်တို့မှာ ငယ်ကကျွမ်း ငယ်ကကြင်လာ ကြသော ကစားဖော်များမှာ အချစ်သွေးတွေ ပြောင်းမှန်းမသိ ပြောင်းလာ ခဲ့ကြလေသည်။ အိမ်နီးနားချင်းဖြစ်သော လယ်ပိုင်ရှင်ကြီး ဦးဘိုးဝင်း၏ သား မောင်ဝင်းဖေ၊ သမီးမဝင်းမေတို့နှင့် နုနုခင်တို့ ခင်မင်လာခဲ့သည်။ မောင်ဝင်းဖေမှာ လူပျိုပေါက်ဖြစ်ပြီး ခေတ်ပညာတတ်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် နုနုခင်သည် မောင်ဝင်းဖေတို့အိမ်သို့ မကြာခဏ သွား ရောက်ခဲ့ရာမှ မောင်ဝင်းဖေက နုနုခင်အား ချစ်ခွင့်ပန်ခဲ့လေသည်။ ဂုဏ်ရည် တူခြင်းဖြစ်သဖြင့် သင့်တော်သည်ဟု ထင်ကြသည်။ မောင်ဘသော်ကအဖို့ တစ်ဦးတည်းဖြစ်လာသည်။ မိုးလေတွေ ပြင်းထန်သည့်နေ့တွင် နုနုခင်က ဒေါ်သော်တာအား မောင်ဝင်းဖေ ချစ်ခွင့်တောင်းသည့်အကြောင်း သို့သော် မောင်ဘသော်ကို မခွဲနိုင်ကြောင်း၊ မောင်ဘသော်နှင့် သူ ဂုဏ်ရည် မတူသဖြင့် အခက်အခဲဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြနေစဉ် မောင်ဘသော် ပျောက်ဆုံး သွားခဲ့လေသည်။ နှစ်တွေလည်း ကုန်လွန်ခဲ့ကြသည်။

မောင်ဝင်းဖေနှင့် နုနုခင်တို့ လက်ထပ်ခဲ့ကြပြီး ပျော်ရွှင်စွာနေစဉ် မောင်ဌေးကြွယ် ပျောက်ကွယ်နေရာမှ ပြန်ပေါ်လာခဲ့ပြီး အိမ်ကြီးကို သူ့ဌေးတစ်ဦးအား ရောင်းချဖို့ စီစဉ်သည်။ ဝယ်ယူခဲ့သည့် သူ့ဌေးမှာလည်း

တခြားသူမဟုတ်ပေ။ ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့သူ မောင်ဘသော်ဖြစ်နေတော့ သည်။

မောင်ဘသော်၏ ကြီးစားမှု၊ ရိုးသားမှုကြောင့် လူချမ်းသာတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ မောင်ဘသော်နှင့် မောင်ဝင်းဖေတို့ မိသားစု ခင်မင် လာခဲ့ကြသည်။ နုနုခင်အဖို့ မောင်ဘသော်အား မမြင်လို၊ မောင်ဘသော် ကလည်း နုနုခင်အား အထင်လွဲလျက်ရှိပေသည်။ သူ ထွက်မသွားခင်က နုနုခင်၊ ဒေါ်သော်တာအား ရှင်းပြသည့်စကားကို ဆုံးအောင် နားမထောင် ခဲ့ရသဖြင့် နုနုခင်၊ မောင်ဝင်းဖေကို လက်ထပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

မောင်ဘသော်ကမူ ဂုဏ်မြင့်သူ နုနုခင်အား လက်စားချေလိုသည်။ သူ တကယ်ချစ်တဲ့သူမှာ နုနုခင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း မောင်ဝင်းဖေ၏ နှမလေး မဝင်းမေကို ချစ်ခွင့်တောင်းသည်။ နောက်ဆုံးလက်ထပ်ယူ ခဲ့လေသည်။ မောင်ဘသော်နှင့် မဝင်းမေတို့ မင်္ဂလာကိစ္စ ပြီးသည်နှင့် နုနုခင် စိတ်ဖောက် လာခဲ့သည်။ ပယောဂ၊ ဗိန္နော၊ အင်္ဂလိပ်ဆရာဝန်၊ ကုလားဆရာဝန်တို့နှင့် ခုံအောင် ကုသခဲ့သော်လည်း မသက်သာ။

မောင်ဘသော်ကလည်း လက်ထပ်ယူခဲ့သော မဝင်းမေကိုမချစ်၊ မောင်ဘသော်အဖို့ သူ့အချစ်ကို သတ်သည့် လက်သည်တရားခံသည် မောင်ဝင်းဖေဟု ယူဆသဖြင့် မောင်ဝင်းဖေ၏ နှမ မဝင်းမေကို ဒဏ်ခတ် သည့် သဘောဖြစ်သည်။

နုနုကွယ်လွန်ကာနီးတွင် မောင်ဘသော်နှင့် တွေ့ခွင့်တောင်းသည်။ မောင်ဘသော်အဖို့ နုနု ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် သူ့ကြောင့်ဟု သိရပြီး ယူကျုံးမရဖြစ်ခဲ့ရသည်။ နုနုတောင်းပန်သဖြင့် ပြုတင်းပေါက်မှ နုနုတို့ ငယ်စဉ်က အချစ်ပန္နက်ကို စိုက်ခဲ့သော ကျောက်တောင်ကလေးကို နုနု အား ပေ့ချီပြရင်း နုနုကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။

မဝင်းမေနှင့် မောင်ဘသော်တို့မှာလည်း ကွဲခဲ့ရပြီး တစ်စုတစ်ရုံး

ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ညီမလတ် အမ်မလီဗရွန်

လုံး အပူမီးတောက်ခဲ့ရလေတော့သည်။ မိုးလေကျတိုင်း အစွဲမပျောက်သော နုနု၏ ဝိညာဉ်သည် ထာဝစဉ်ကိုယ်ယောင်ပြရာသည်ဟု ထင်ခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည် “ဂုဏ်မြင့်သူ” ဝတ္ထုကြီးကို အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။

ကျွန်တော်သည် အမ်မလီဗရွန်၏ “ဥးသရင်းဟိုက်” မူရင်း ဝတ္ထုကြီးကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်ခန့်က ဖတ်ခဲ့ရလေသည်။ ဇာတ်အိမ်ကြီးမားသလော့

ဇာတ်ဆောင်များလည်း အများအပြား ပါဝင်နေသည်။ ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ဂုဏ်မြင့်သူနှင့် ယှဉ်ကြည့်မိသည်။ “ဂုဏ်မြင့်သူ” သည် များစွာသာနေသည်ကို တွေ့ရှိရလေသည်။ ဝူးသရင်းဟိုက်၊ ဝိတိုရိယခေတ် ဥရောပ ဝတ္ထုကြီးများအတိုင်း ဇာတ်လမ်းပေးနေသည်။ မြန်မာ စာဖတ်ပရိသတ်အဖို့ ငြီးငွေ့ဘွယ်ရာဖြစ်နေသည်။

ဇာတ်လမ်းအစတွင် စာဖတ်သူအား စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဖြစ်သော်လည်း ဝူးသရင်းဟိုက် ဝတ္ထုကြီး၏ နောက်ပိုင်းတွင် ဇာတ်လေးလာသည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

“ဥးသရင်းဟိုက်” ဝတ္ထုကြီး (အကျဉ်း) ကို ၁၉၆၀ ခန့်က တက္ကသိုလ် ဥပစာတန်းတွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေသည်။ ယင်းစာအုပ်မှာ မူရင်း ဝတ္ထုကြီးကို ခေတ်လူငယ်တို့နှင့် အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်စေရန် (Adaptation) ပြုလုပ်ထားခဲ့လေသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်ခန့်ကလည်း အခြေခံပညာ အထက်တန်းတွင် “ဥးသရင်းဟိုက်” ဝတ္ထုကြီး (Retold) ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေသည်။ မြန်မာရုပ်မြင်သံကြားမှလည်း ပြသခဲ့သည်ကို ကျွန်တော်တို့ ကြည့်ရှုခဲ့ရပြီးဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်အကျဉ်းမျှသာ ရေးသားတင်ပြလိုပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် အမ်မလီဗရွန်တို့၏ ဝူးသရင်းဟိုက်ဝတ္ထုကြီးသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ ယော့ရှိုင်းယာနယ်ကို နောက်ခံထား၍ ရေးသားခဲ့သော အမ်မလီ၏ တစ်အုပ်တည်းသော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်ပါသည်။ ယော့ရှိုင်းယားပတ်ဝန်းကျင်သည် တခွင်တပြင်သည်လည်း မြူများအုံ့ဆိုင်း၍ မိုင်းမိုင်းညိုညိုရှိနေကာ ငြီးငွေ့ဖွယ်ကောင်းသော မြေရိုင်းတို့ကို နောက်ခံထားခဲ့လေသည်။ အဓိကဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဟိကလစ် (မောင်ဘသော်) မိဘမဲ့၊ ဂျစ်ပစီကလေးအား ဝူးသရင်းဟိုက် စံအိမ်ပိုင်ရှင် သူဌေးကြီး (အန်းရှော) ဦးလူညိုက မွေးစားခဲ့သည်မှ ဇာတ်လမ်းစသည်။ အန်းရှော၏ သား (ဟင်းလေ) မောင်ဌေးကြွယ်၊ သမီးနုနုခင် (ကတ်သရင်း) နှင့် (လင်

တန်) မောင်ဝင်းဖေတို့၏ သုံးပွင့်ဆိုင် အချစ်ဇာတ်လမ်းဖြစ်လေသည်။ ဆရာမကြီးဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ဂုဏ်မြင့်သူဇာတ်လမ်းအတိုင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ဝူးသရင်းဟိုက်တွင် ဟင်းလေ၏သား ဟဲရီတန် (မောင်ဝင်းဖေနှင့် နုနုခင်) တို့၏ သမီး (ကောသီ) မောင်ဘသော်နှင့် မဝင်းမေထိုက်သား လင်တန်တို့ကို ထည့်သွင်းထားခဲ့ပြီး ဇာတ်လမ်းကို ရှုပ်ထွေးစေသည်။

ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ဝတ္ထုတွင်မူ မူရင်းဇာတ်ဆောင်များမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် သားသမီးများကို ထည့်သွင်း ရေးသားထားခြင်း မပြုခဲ့ပေ။

အိမ်မလီဗရွန်တီသည် သူ၏ ဇာတ်ဆောင်ဖြစ်သူ ဟိကလစ်ကို အချစ်အတွက် လက်စားချေလိုသည့် စိတ္တဇလူယုတ်မာတစ်ဦးအသွင်ဖြင့် သရုပ်ပါအောင် ရေးခဲ့သော်လည်း ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေးကမူ သူ့ဇာတ်ကောင် မောင်ဘသော်ကို သနားစရာ အပူသယ် ချစ်ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရသူတစ်ဦးအဖြစ် ရေးသားခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်အဖို့ တသသဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည် သစ်တောပြာတာ မောင်ထွန်းမောင်ကို ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ အိမ်စေအဘွားကြီးဒေါ်သော်တာ၏ ဇာတ်ကြောင်းပြန်ပြောခန်းဖြင့် ဂုဏ်မြင့်သူ ဝတ္ထုကြီးဇာတ်လမ်းစတင်ခဲ့သည်။ ဝူးသရင်းဟိုက် ဝတ္ထုကြီးတွင်လည်း ဟိကလစ်၏ အိမ်ငှားအား အိမ်စေ (Mrs Dean) က ဇာတ်ကြောင်းပြန်ခန်းဖြင့် အစပျိုးခဲ့လေသည်။ ဝတ္ထုများကို ယှဉ်၍ လေ့လာခဲ့လျှင် ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်ခင်လေး၏ “ဂုဏ်မြင့်သူ”သည် မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ် ခွဲမက်တမ်းတရသည့်မှာ မဆန်းတော့။ ပို၍ ဖတ်ကောင်းသည်။ ပို၍ ကရုဏာရသ ယှဉ်ကောင်းသည်။ ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ဇာတ်ဆောင်များအားလုံးကလည်း ဝူးသရင်းဟိုက် အိမ်ကြီးမှ ဇာတ်

ဆောင်များထက် လူသားပိုဆန်နေလေသည်။ များစွာ သရုပ်ပါလှသည်။ ကျွန်တော်တို့ ယနေ့ထိ တသသ ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ မဆန်းတော့။ ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေးကို များစွာ ချီးကျူးသင့်ပေသည်။

ဒေါ်ဒဂုန်ခင်ခင်လေးမှာ တစ်ခေတ်တွင်တစ်ယောက် ထွန်းပေါက်ခဲ့သော စာပေပါရမီ ပညာရှင်ကြီးများ ဖြစ်လေသည်။ အဖ ရဲအရာရှိ ဦးမောင်မောင်ကျော်၊ အမိ ဝက်မစ္စတ်ဒေါ်ခင်ခင်လတ်တို့ ဖြစ်ကြပြီး ဆရာမကြီးကို ၁၉၀၄ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။

ဆရာမကြီးသည် ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့၊ မကွေးမြို့နှင့် ရွှေဘိုမြို့များတွင် နေထိုင်ခဲ့ပြီး ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ မြန်မာအလင်းမဂ္ဂဇင်းများတွင် “သစ္စာနှင့်မေတ္တာ၊ စိန်နှင့်ဘေး၊ အချစ်နှင့်အပြစ်” စသော ဝတ္ထုတိုကလေးများ ရေးသားခြင်းဖြင့် စာပေလောကသို့ ခြေချခဲ့သည်။ နွဲ့နွဲ့ ကလောင်အမည်ဖြင့် ဝတ္ထုရှည် ပွဲဦးထွက် ရေးသားခဲ့လေသည်။ ကြည်တော်ဆက်မဂ္ဂဇင်းကိုလည်း ဦးစီးထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းကြီး၏ ဝတ္ထုပြိုင်ပွဲတွင် ပထမဆုရရှိခဲ့ရာမှ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၏ ပင်တိုင် စာရေးဆရာမကြီးဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ဖတ်ခဲ့ရသည့် ‘ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း’ ယုဝတီစက္ခုအခန်းများတွင် ခင်တုတ်၊ ခင်ဆွေ၊ စုစု၊ အကျော့၊ ခင်သန့်စသည်တို့မှာ အမျိုးသားကလောင်ရှင်များ၏ ကလောင်ခွဲများသာဖြစ်သည်ဟု သိရှိရသဖြင့် ဒဂုန်ခင်ခင်လေးဟူသော ကလောင်အမည်ကိုလည်း ဘုန်းကြီးဟုလည်းကောင်း၊ လူထွက်ပညာရှင်တစ်ဦးဟု ထင်မှတ်ခဲ့လေသည်။

ဆရာမကြီးသည် ကိုကိုလေးဟူသော ကလောင်ခွဲတစ်ခုဖြင့် ကဝေသရကျမ်း၊ တစ္ဆကဒီပနီကျမ်းများကို အခြေခံထား၍ မှော်ဆရာမှတ်တမ်းကဏ္ဍကို ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းကြီးတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ရေးသားခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် စစ်ကြိုခေတ်က ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ မှတ်
ဆရာမှတ်တမ်းကို တစ်လပြီးတစ်လ စောင့်ကြိုဖတ်ခဲ့ရလေသည်။ မငြီးငွေ့
နိုင် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက် မထပ်ရဘဲ လူနီကလေး ဝရမ်းပြေး ဘိုးဒန်၊
တလားခေါက်သံ၊ ကပ္ပလီသူရဲတို့မှာ ကျွန်တော် ယနေ့ထိ အမှတ်ရ တမ်း
တ၍ တသသဖြစ်နေရလေသည်။

ရတနာပုံထိပ်တင်လို့ ကလောင်အမည်နှင့် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၊ ယုဝတီ
စက္ကူကဏ္ဍတွင် ရေးသားခဲ့၏။ ရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းနှင့် ဇာတ်ညွှန်း ပေါင်းများ
စွာကိုလည်း ရေးပေးခဲ့သည်ဟု ကျွန်တော်တို့ သိရှိခဲ့ရလေသည်။ ဆရာမ
ကြီး၏ အထူးထင်ရှားသော ဇာတ်ညွှန်းများမှာ “တောမြိုင်စွန်းက
လွမ်းအောင်ဖန်” “တစ်ပြည်စံ” “ရိုးစားစားမြ” တို့ဖြစ်ခဲ့ပြီး ကိုယ်ပိုင်
“တိုင်းပြု၊ ပြည်ပြု” ပုံနှိပ်တိုက် တည်ထောင်၍ ဆရာမကြီးဒဂုန် ခင်ခင်
လေး၏ လုံးချင်းဝတ္ထုများဖြစ်သော ဂုဏ်မြင့်သူ၊ ချစ်အဏ္ဏဝါ၊ ဖေသည်း
ချာ၊ မေသည်းချာ၊ မိန်းမဘဝ၊ ဆရာမမြမြဝင်း၊ တစ်သက်လျာ၊
ငယ်ကျွမ်းခင်၊ ရွှေစွန်ညို၊ သားရွှေစွန်ညို၊ ဂုဏ်နိမ့်သူတို့ကို ထုတ်ဝေခဲ့လေ
သည်။

စစ်ကြိုခေတ်တွင်ပင် နာဇီဝါဒကို ဆန့်ကျင်သည့် ကမ္ဘာ့ရန်သူ ဟု
သော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကိုလည်း ထုတ်ဝေခဲ့သေး၏။ တခြားစာအုပ်များကိုမူ
ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့ပေ။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ယုဝတီဂျာနယ်ကိုလည်း ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ “နှစ်
ပေါင်း ၆၀” ဟူသော ကိုယ်ရေးအဋ္ဌကထာ စာအုပ်ကြီးကိုလည်း ရေးသား
ခဲ့ပေသည်။

ဆရာမကြီး၏ စာဆိုတော်၊ ကမ္ဘာလှည့်ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်
ကျွန်းဦးတည် သံလျှက်စုံ စာအုပ်များမှာ မြန်မာစာပေ လေ့လာလိုက်စား
သူတို့အဖို့ အဖိုးမဖြတ်နိုင် တန်ဖိုးရှိလှပေသည်။

“စာဆိုတော်” ဝတ္ထုကြီးကိုသာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆို ထုတ်
ဝေရလျှင် ကျော်ကြားသော အရောင်းရတွင်ကျယ်သော သမိုင်းနောက်ခံ
ဝတ္ထုကြီးဖြစ်မည်မှာ မလွဲပေ။

ဆရာမကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့စဉ်က ဈာပနကော်မတီမှ စာတမ်း တစ်
စောင်ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ယင်းစာတမ်းတွင် ဆရာမကြီးအား မြန်မာ
ပြည်မှ “အမ်မလီဗရွန်တီ” ဟူ၍ ရေးသားထားသည်ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရလေ
သည်။ အမှန်အားဖြင့် ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည် သူမိုငြိမ်းခဲ့သည့်
“ဂုဏ်မြင့်သူ” ဝတ္ထုကြီး၏ မူရင်းမိခင်ကြီးဖြစ်သော “အမ်မလီဗရွန်တီ”
ဆက် အများကြီးသာလွန်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

အမ်မလီ ဗရွန်တီမှာ “ဂူးသရင်းဟိုက်” (ဂုဏ်မြင့်သူ) ဝတ္ထုကြီးဖြင့်
ကျော်ကြားခဲ့ရပြီး ယင်းဝတ္ထုမှာ တစ်ပုဒ်တည်းသော ဝတ္ထုလည်းဖြစ်၍
အကောင်းဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးလက်ရာလည်း ဖြစ်ပေသည်။

အမ်မလီဗရွန်တီကို ၁၈၁၈ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည် မြောက်ပိုင်း
အရာရှိ ယော့ရှိုင်းယားပြည်နယ် ဟားဝမ်မြို့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။
ငယ်စဉ်ကပင် မိခင်ကွယ်လွန်ခဲ့ရပြီး ဖခင်ဖြစ်သူ သင်းအုပ်ဆရာကြီး ပက်ထ
ရစ်ဗရွန်တီနှင့် နှစ်မ မစ္စဗရွန်တီတို့၏ အုပ်ထိန်းမှုအောက်တွင် “အမ်မလီ
ဗရွန်တီ၊ ရှားလော့ဗရွန်တီ၊ အင်ဗရွန်တီ အမည်ရှိသော ညီအစ်မသုံးဖော်နှင့်
“ဘရန်ဝဲ” ဟူသော မောင်ဘဦးတို့ကြီးပြင်းလာခဲ့ရလေသည်။

ယော့ရှိုင်းရာနယ်ကြီးသည် တောတောင်ထူထပ်၍ မွဲခြောက်သော
အရောင် တောင်ကုန်းများတွေ့ရပြီး၊ နက်စောက်ကျယ်ဝန်းသော တောင်
ကြားများ၊ တောင်စောင်းများ၊ အတိုင်းအတာမရှိ ကျယ်ဝန်းသော ဖုန်းဆိုး
မြေကွက်ကြီးများရှိလေသည်။ ယင်း ရှုမျှော်ခင်းတို့ပင်လျှင် အမ်မလီဗရွန်
တီ၏ ကမ္ဘာကျော် “ဂူးသရင်းဟိုက်” ဝတ္ထုကြီး၏ မြစ်ဖျားခံရာဒေသ
ဖြစ်နေပေသည်။

ညီအစ်မသုံးယောက်တို့သည် စာရေးဆရာမကြီး ဖြစ်လာကြသည်။ လတ်တလော သင်းအုပ်ဆရာလေးဖြစ်သော အာသာအား အမ်ဗလီဗရွန်တီသည် တွယ်တာခဲ့ရလေသည်။ အာသာကမူ ရှားလော ဗရွန်တီကိုသာ စွဲစွဲလမ်းလမ်းချစ်ခဲ့သေးသည်။ ယင်းခံစားမှုပင်လျှင် "ဥးသရင်းဟိုက်" ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ကြေကွဲဖွယ်ရာ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဇာတ်လမ်းကျောရိုး ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

အမ်ဗလီဗရွန်တီသည် သူမတို့ အိမ်မလှမ်းမကမ်းရှိ ရဲတိုက်ပျက်ကြီးကို စွဲလန်းရာမှ မကြာခဏ အိပ်မက်မက်ခဲ့ရလေသည်။ ယင်းရဲတိုက်ပျက်ကြီးသည်ပင်လျှင် "ဥးသရင်းဟိုက်" စံအိမ်ကြီးဖြစ်လာရပြီး ရင်နှင့်ဖွယ်ဇာတ်လမ်းဖြစ်ပေါ်ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ အမ်ဗလီအား ထိုစဉ်က အထူးချွန်ဆုံး ပါရမီရှင် အမျိုးသမီး စာရေးဆရာမကြီး တစ်ဦး ဖြစ်ပါပေသည်ဟူ၍ သတ္တရေက ထုတ်ဖော်ပြော ပြခဲ့လေသည်။

အမ်ဗလီဗရွန်တီအဖို့ ကံမကောင်းရှာ ချစ်ကံခေရရာသည်။ ၁၈၄၈ ခုနှစ်တွင် သူမ၏ "ဥးသရင်းဟိုက်" ဝတ္ထုကြီးထဲက ဇာတ်ဆောင် ကတ်သရင်းကဲ့သို့ပင် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ရလေသည်။

ကျမ်းကိုး

- (၁) ဂုဏ်မြင့်သူ - ဒဂုန်စင်စင်လေး
- (၂) Oxford companion to English Literature
- (၃) "Wuthering Heights" By Emily Bronte
- (၄) Guide to Modern Literature.

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၄၈)၊ ၁၉၉၉။

သပိုင်းထဲက တကယ် ပိုလ်အောင်ခင်

"ဟေ့ကောင် ရာမ၊ ရာမ၊ ဖားတုလို့ ခရုခုန်၊ အိုင်ပျက်ရောပေါ့ကွာ" ဟဲ့ ...ဟဲ့...ဟဲ့ ဟူသောအသံသည် ယနေ့ထိ ကျွန်တော့်နားထဲတွင် ကြားယောင်လျက်ရှိပါသည်။ နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော် (၆၀) နီးပါး ရှိခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း သူ့အမူအရာ၊ သူ့စကားပြောလေယူလေသိမ်း၊ ဟန်ပန်တို့သည် မနေ့တစ်နေ့က ကြည့်ရှုခဲ့ရသည့် ရုပ်ရှင်ကားတစ်ကားထဲက မင်းသားလို တာသခွဲလမ်းနေသည်။ ကျွန်တော် မျက်လုံးထဲကမထွက်၊ ခေတ်တို့သည် တစ်ခေတ်မှ တစ်ခေတ်သို့ ပြောင်းခဲ့သည်။ တစ်ခေတ်က ဆန်းသစ်ခဲ့သော အရာတို့သည်လည်း ဟောင်းမြေ့နွမ်းကြေရမည်မှာ ဓမ္မတာသဘောပင်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ထိုရုပ်ရှင်ကားကမူ ကြာညောင်းခဲ့သော်လည်း မရိုးနိုင်၊ ခေတ်နှင့်အတူ သစ်ဆန်းလျက်ရှိနေပေသည်။ ယင်းရုပ်ရှင်ကားကို မွေးဖွားပေးလိုက်သည့်အချိန်မှာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်ခဲ့လေပြီ။ ယနေ့ထိ ပြသည့် အကြိမ်ပေါင်းမှာ မရေတွက်နိုင်။ ပြသခဲ့တိုင်လည်း ပရိသတ်က နှစ်မြို့က်သည်။ ဝင်ငွေကောင်းခဲ့သည်။ အကြိမ်ပေါင်းမည်မျှပင် ပြခဲ့သော်လည်း မရိုးနိုင်၊ မအိနိုင်။ အမြင်အားဖြင့် ၎င်းဇာတ်ကားသည် အိုမင်းဟောင်း

မင်းသားကြီး ခင်မောင်ရင်

နှမ်းခဲပြီဖြစ်သော်လည်း ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ကွက်၊ အမူအရာတို့မှာ ခေတ်နှင့်ရင်ဘောင်တန်းလျက်ရှိသည်။ ယနေ့ထိ တခြားဇာတ် ကားဟောင်းကြီးများကို ပြန်လည် ဆန်းသစ်ကြသော်လည်း ယင်းဇာတ်ကားကို ပြန်လည်ဆန်းသစ်သည်ကို မတွေ့ရသေး။ ထိုဇာတ်ကားသည် "ဗိုလ်အောင်ဒင်" ပင်ဖြစ်ပေတော့သည်။

"ဗိုလ်အောင်ဒင်" ကို ကျွန်တော် မူလတန်းကျောင်းသားဘဝ ကကြည့်ရှုခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မဟာမိတ်တို့သည် အောင်မြင်စွာ မဆုတ်ခွာသေး။ သို့သော် စစ်မီးလျှံသည် အရှေ့တောင်အာရှသို့ ကူးစက်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်တို့ မြို့တွင် ရပ်ရှင်ရုံမရှိ၊ ၁၀ မိုင်ခန့်ဝေးသော မင်းသူမြို့သို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

"ဗိုလ်အောင်ဒင်" ကို ဖန်တီးပေးမြင်ပေးလိုက်သူကား ကွယ်လွန်သူ ဒါရိုက်တာကြီး ဆရာရွှေခုံးဘီအောင်ဖြစ်ပေသည်။ ရုပ်ရှင်ကြည့် ပရိသတ်ကို တသသဖြစ်အောင် သရုပ်ဆောင်သွားခဲ့သူကား အဆိုတော် ကွယ်လွန်သူမင်းသားကြီး ခင်မောင်ရင်ပင်တည်း။ သူ့ ငယ်မည်မှာလည်း "အောင်ဒင်" ဖြစ်သဖြင့် ဇာတ်ကားနာမည်နှင့် လိုက်ဖက်သည်။ "ဗိုလ်အောင်ဒင်" ဘတ်ကားကြောင့် ခင်မောင်ရင်ကို လူသိများလာသည်။ ခင်မောင်ရင်နှင့် ဗိုလ်အောင်ဒင်ကား ခွဲခြား၍ မရနိုင်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော်တက္ကသိုလ်ပရဝဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ စာစုံဖတ်လာခဲ့သည်။ မြန်မာစာပေများ အနောက်တိုင်းစာပေများကို စုဆောင်းသည်။ မနားတမ်း ဖတ်လာခဲ့ရသည်။ စစ်ကြိုခေတ် မြန်မာဝတ္ထုကြီးများနှင့် ရုပ်ရှင်ကားကြီးအချို့သည် အနောက်တိုင်းဝတ္ထုကြီးများ၊ ရုပ်ရှင်ကားကြီးများကို မိုးလေ့ရှိသဖြင့် ကျွန်တော် တသသ စွဲလမ်းခဲ့ရသည့် "ဗိုလ်အောင်ဒင်" ဇာတ်ကားသည်လည်း မှီငြမ်းခဲ့သည့် ရုပ်ရှင်ကားကြီးများလားဟု စဉ်းစားမိလာသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်း၊ လူဆိုးကြီးများ အလွန်တွေ့ရခဲသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ "ဗိုလ်အောင်ဒင်" ကို လူကြီးလူကောင်း၊ လူဆိုးအဖြစ် ဇာတ်ဆောင်ထားသည့် မြန်မာဝတ္ထုကြီးများကို ကျွန်တော်ဖတ်စွဲလာခဲ့ရသည်။ စစ်ကြိုခေတ်က နာမည်ကျော်ဝတ္ထုကြီးများဖြစ်သည့် "စောရသက်ပြင်း" သည် ပြင်သစ် သူမိုးစုံထောက်ကြီးဖြစ်သော အာဘင်ဘူပင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆရာရွှေပြည်စိုး၏ "မိုးနက်" သည် "Black Shirt" ကိုလည်းကောင်း မြီငြမ်းခဲ့သည်ကို သိရှိလာခဲ့သည်။

ဆရာကြီးရွှေဒေါင်းသည် M.E. Hornoung ရေးသော "Raffles" ကို ဒဂုံတင်ဟူသော ဇာတ်ဆောင်အဖြစ်သို့ လည်းကောင်း၊ ချားတာ

လစ်၏ "Saint" ဝတ္ထုကြီးမှ ဇာတ်ဆောင်ကို "သူတော်စိန်" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မှီငြမ်းရေးသားခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်သည် "ဗိုလ်အောင်ဒင်" ကိုလည်း လက်လှမ်းမှီသလောက် လေ့လာခဲ့မိသည်။ ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့ရသည့် ဖြစ်ရပ်မှန်မူခင်းများမှ လူကြီးလူကောင်း၊ လူဆိုးကြီးများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို သတိထား၍ ဖတ်ရှုခဲ့သည်။

ကျောင်းသားဘဝကပင် ဖြစ်ရပ်မှန်မူခင်း၊ စာအုပ်စာတမ်းများကို ကျွန်တော်စုဆောင်းထားခဲ့သည်။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်နှင့် ညီအစ်ကိုလိုခင်မင်သူ ဆရာဦးတင်လှိုင်(မောင်ကျောက်တိုင်) နှင့် ဆရာကြီး ရွှေခုံးဘီအောင် အကြောင်းပြောမိခဲ့ကြသည်။ ဆရာမောင်ကျောက်တိုင်သည် ဆရာကြီးရွှေခုံးဘီအောင်နှင့် အထူးခင်မင်သူတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး ဆရာကြီးရွှေခုံးဘီအောင်၏ နေအိမ်သို့ မကြာခဏ ရောက်ရှိခဲ့သူဖြစ်ပေသည်။ ဆရာမောင်ကျောက်တိုင်၏ ပြောပြချက်အရဆိုလျှင် ဆရာကြီးရွှေခုံးဘီအောင်သည် "ဗိုလ်အောင်ဒင်" ရုပ်ရှင်ကားကြီး၏ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်အချို့ကို အနောက်တိုင်းဖြစ်ရပ်မှန် မူခင်းဝတ္ထုကြီးများမှ လူကြီးလူကောင်း လူဆိုးကြီးတစ်ဦး၏ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်ကို ပြင်ဆင်မှီးယူခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဆရာမောင်ကျောက်တိုင်အား ဆရာကြီး ရွှေခုံးဘီအောင် ယင်းကဲ့သို့ ပြောပြခဲ့ရာတွင် ဆရာပုသိမ်ဦးငွေတင် ရှိနေပါသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ကျွန်တော်သည်ချက်ချင်းသွားသတိရသည်။ "ဗိုလ်အောင်ဒင်" လို တကယ့်လူကြီးလူကောင်း၊ စန္ဒရားဆရာ၊ တယောဝိဇ္ဇာ၊ လူကြီးလူကောင်း သူခိုးကြီး(Chales Peace) ချားလ်ပိစ် ကိုမြင်လိုက်မိသည်။

၁၈၇၈ ခု၊ အောက်တိုဘာလ၊ လန်ဒန်မြို့ လူဂုဏ်တန်များသာ နေထိုင်သော ဟက်တန်ရပ်ကွက်ရှိ ဂုဏ်သရေရှိလူကြီးမင်း ဂျွန်ဆင် နေအိမ်တွင် ခမ်းနားထည်ဝါသော ညစာစားပွဲကြီးကျင်းလျက်ရှိပေသည်။

ထမင်းစားပွဲ၏ အခမ်းအနားမျိုးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သူကမူ အောင်မြင်သော အသံဝါကြီးဖြင့် "ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းများနှင့် ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသမီးကြီးများခင်ဗျား၊ ယခု အချိန်ကစပြီး ကျွန်တော်တို့ သူဌေးမင်းရဲ့ မွေးနေ့ဧည့်ခံပွဲကြီးကို စတင်မည်ဖြစ်ပါတယ်။ အခမ်းအနားကို ကျွန်တော်တို့ သူဌေးမင်း ဂျွန်ဆင်ကိုယ်တိုင် တယောဖြင့် ဧည့်ခံသီဆို ဖျော်ဖြေမည် ဖြစ်ပါကြောင်း" ဟု ကြေညာလိုက်သည်နှင့် အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာခဲ့ကြသည့် မင်းပရိတ်တို့၏ လက်ခုပ်ဩဘာသံသည် သောင်သောင်းညသွားခဲ့လေသည်။

လန်ဒန် လူကုထံလောကတွင် သူဌေးကြီးဂျွန်ဆင် တစ်ကိုယ်တည်း တပည့်များနှင့်သာ နေထိုင်သူ၊ အကောင်းဆုံး၊ အဖိုးထိုက်တန်ဆုံး စတော်ဗယ်ရီ တယောဖြင့် အခမ်းနားများတွင် ကိုယ်တိုင်တယောထိုး၊ ကိုယ်တိုင်သီချင်းဆို၍ ဖျော်ဖြေလေ့ရှိသူ၊ အဖိုးတန်အသုံးအဆောင်များသာ သုံးစွဲသူ ဂျွန်ဆင်သုံးစွဲသည့်ရေမွှေး၊ ဂျွန်ဆင်သောက်သည့် အိဂျစ်စီးကရက် ဂျွန်ဆင်၏ ရွှေဒင်္ဂါး ပေါင်ထောင်နှင့် ချို၍ ပေးရသည့် စန္ဒရား၊ ဂျွန်ဆင်၏ ဧည့်ခံပွဲများတွင် တည်ခင်းဧည့်ခံသည့် အကောင်ဆုံး ဝိုင်အရက်နှင့် ဝီစက်အရက်များ၊ အခမ်းအနားများတွင် အမျိုးသမီးများအား ရက်ရက်ရောရော ပေးလေ့ရှိသည့် လက်ဆောင်ပစ္စည်းများ၊ မကြာခဏ သူ့ဧည့်ပွဲများတွင် ကျွေးမွေးတည်ခင်းသည့် အဖိုးတန်စားသောက် ဖွယ်ရာများဖြင့် စသည်ဖြင့် လူကုထံလောကတွင် ပြောကြဆိုကြသည်။

သူနေထိုင်သည့် အိမ်ကြီးကိုလည်း အလွန်ခမ်းနား၍ အဖိုးတန်သော ပရိဘောဂများဖြင့် ခင်းကျင်းထားရှိသည်။ ဧည့်ခန်းတွင်လည်း အလွန်လှပပြီး ဂျွန်ဆင်အတွက် အထူးယက်လုပ်ထားသည့် ပါရှင်း ကောဇောကြီးနှင့် ဧည့်ခံပွဲများတွင် ဧည့်သည်များအား ဂျွန်ဆင်ကိုယ်တိုင် တီးလေ့ရှိသည့် စန္ဒရားကြီးမှာလည်း ဖိတ်ဖိတ်တောက်နေသည်။ ဧည့်ခန်း

များစံပိစ် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ခြင်း

ကြီးအတွင်း အလှပြသထားသည့် အဖိုးတန်တူရိယာ ပစ္စည်းများ၊ အဖိုးထိုက်တန်လှသည့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများ အနုပညာလက်မှု ပစ္စည်းများ၊ ပန်းချီကားကြီးများမှာလည်း ပြတိုက်တစ်တိုက်အလား ဖြစ်နေပေတော့သည်။

သူမိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများမှာလည်း မင်းဆွေမင်းမျိုးများ၊

များစံပိစ်၏ ဖောက်ထွင်းပစ္စည်းများ

အဖိုးတန်များ၊ ဘဏ်သုဋ္ဌေးကြီးများ၊ အတွင်းဝန်များ တကယ့်လူကြီးလူကောင်း၊ ဂုဏ်သရေရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသာ ဖြစ်နေပေတော့သည်။ ညွှန်ဆင်၏ မြင်းလှည်းမှာလည်း ဖိတ်ဖိတ်တောက်နေတော့သည်။ သူ့မြင်းများမှာလည်း အာရေဗျမှ အဖိုးတန်မြင်းများဖြစ်သည်။ သို့သော် ညွှန်ဆင်အကြောင်းကို မည်သူမျှ သေသေချာချာမသိ။ ပင်လယ်ရပ်ခြားတွင် ခြံများရှိသည်။ အိန္ဒိယပြည်နှင့် အရှေ့အိန္ဒိယတွင် ရာဘာတောကြီးများ ပိုင်ဆိုင်သည်။ စသည်ဖြင့် သတင်းများဖြစ်နေသည်။ ညွှန်ဆင်အကြောင်း သိရှိသူမရှိ။ အမေရိကန်မှ ပြောင်းရွှေ့လာသူ၊ ဩစတြေးလားတွင် ရွှေတွင်းအောင်လာသူ စသည်ဖြင့် ကောလဟာလ သတင်းများသာ သိကြရသည်။

သူ့ ဥပမိရပ်မှာ ညံ့လှသည်။ သို့သော် လန်ဒန်မြို့၊ ဘီလီယံရိုး

စက်ချုပ်ဆိုင်ကြီးမှ တန်ဖိုးအကြီးဆုံးသော ဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်ထားသည်။ သူ့ရုပ်ဆင်းအင်္ကျီ ချို့ယွင်းချက်ကို ရုတ်တရက် မသိနိုင်တော့ပေ။ စကော့တလန်ယာဒ်အဖွဲ့ဝင် လူကြီးများကိုလည်း မကြာခဏဆိုသလို ဂျွန်ဆင်က သူအိမ်၏ ဂါးဒင်းပါတီများသို့ ဖိတ်လေ့ရှိသည်။

ပက်ဟန်ရပ်ကွက်က သူဌေးမင်းကြီး ဂျွန်ဆင်ဟူ၍သာ နာမည်ကျော်နေသော်လည်း သူ့အကြောင်းကို မည်သို့မျှ တိတိကျကျ မပြောနိုင်ကြပေ။ သူ့အကြောင်း ချီးမွမ်းသူက များသည်။ သူ သုံးဖြုန်းနေသည်ကို အံ့ဩကြသည်။ သူပေးကမ်း ရက်ရောသည်ကိုသာ ချီးမွမ်းကြ၏။ သူ့ကို မည်သူကမျှ စောင့်မကြည့်ကြပေ။

၁၈၇၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့ ညသည် ထူးထူးခြားခြား တခြားနေ့များထက် အအေးပိုနေသည်။ နေဝင်ခါနီးတွင် ရွာထားသည့် မိုးဖွဲကလေးများကြောင့် လမ်းမများပေးတွင် ရေအိုင်ကလေးများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ လူသွားလူလာ ပြတ်လတ်လျက်ရှိပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ဖြတ်မောင်းသွားသော မြင်းလှည်းတစ်စီးတစ်လေ၏ အသံသာကြားရသည်။ အထူးသဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော လူကုန်ထဲများသာ နေထိုင်သည့် ဟိသံရပ်ကွက်၊ စိန်ဂျွန်းလမ်းသည် ပိုမိုတိတ်ဆိတ်နေသည်ဟု ထင်ရသည်။ ပုလိပ်စုံထောက် ရော်ဘင်ဆင်သည် ပတ်တရောင် လှည့်နေခိုက် မီးရောင်ခပ်မှိန်မှိန်ထွန်းထားသော မသင်္ကာဖွယ်ရာ အိမ်တစ်အိမ်ကို သတိပြုမိလိုက်သည်။ ရော်ဘင်ဆင်သည် မိမိ၏ အဖော်ပုလိပ် စုံထောက်တစ်ဦးအား သွားရောက်ခေါ်ယူခဲ့ပြီး ထိုအိမ်၏ နောက်ဖေးလမ်းကြားမှ သူ့အားစောင့်ခိုင်းထား၍ သူ့ကိုယ်တိုင် အိမ်ရှေ့တံခါးမှ စောင့် ကြည့်ခဲ့သည်။

အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း အိမ်အတွင်းမှ လူတစ်ယောက် ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုးဖြင့် ထွက်လာသည်ကို ရော်ဘင်ဆင်တွေ့လိုက်ရသည်။ ထိုလူ

ကို အကဲခတ်ရသည်မှာ အိမ်သားတစ်ဦး မဖြစ်နိုင်ဟု ယူဆပြီး ရော်ဘင်ဆင်သည် ထိုသူ့နောက်သို့ နောက်ယောင်ခံ၍ လိုက်လာခဲ့တော့သည်။ သို့သော် ထိုလူသည် ပါးနပ်ပုံရသည်။ ရော်ဘင်ဆင်၏ ခြေသံကို ကြားလိုက်သဖြင့် ရော်ဘင်ဆင်အား ရှေ့တိုးမလာရန် အော်ဟစ်ပြီး သေနတ်ဖြင့် ဆေးချက်ပစ်လိုက်သည်။ ရော်ဘင်ဆင်အဖို့ ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရဆမည်။ တစ်ချက်မှ မထိမှန်။ သို့သော် နောက်ထပ် ပစ်လိုက်သော အချက်သည် ရော်ဘင်ဆင် လက်မောင်းကို ထိသွားသည်။ သေနတ်သမားသည် ရော်ဘင်ဆင်အား ခြောက်လှန့်လိုသည့် သဘောရှိသည်ကို သိလိုက်သည်။

ရော်ဘင်ဆင်အဖို့ သေနတ်ဒဏ်ရာကြောင့် အတော်ကလေး နာသွားသည်။ သို့သော် လူဆိုးကို အတင်းဝင်ဖမ်းသည်။ နံပါတ်တုတ်ဖြင့် ဆင့်၍ ရိုက်သည်။ ထိုအခိုက် သူ့မိတ်ဆွေပုလိပ်သားရောက်လာပြီး၊ သူဆိုးအားဖမ်းချုပ်ကာ ပုလိပ်ဌာနသို့ ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ကြသည်။ သူ့ထံမှ ဖောက်ထွင်းသည့် ပစ္စည်းများကို ဖမ်းမိသည်။ (ယင်းအမှုကြီးမှ ဖမ်းဆီးရမိသည့် ပစ္စည်းများကို စကော့တလန်ယာဒ် စုံထောက်ဌာနကြီးရှိ Black Museum ပြတိုက်တွင် ပြသထားရှိသည့် ဓါတ်ပုံကို မိတ္တူကူး၍ အော်ပြထားပါသည်။)

ထိုလူဆိုးမှာ အဝတ်အစား စုတ်ပြတ်ညစ်ပေလျက်ရှိပြီး သူ့ အမည်ကို ဂျွန်ဝါဒ်ဟူ၍ သိရှိလာခဲ့ကြသည်။ သူ့ကိုယ်သူ အင်္ဂလိပ်အမျိုးသား အစစ်မဟုတ်ကြောင်း အစစ်ခံခဲ့သည်။ ရော်ဘင်ဆင်အား သေနတ်ဖြင့် ပစ်မှု၊ ဖောက်ထွင်းမှုဖြင့် တရားစွဲဆိုခဲ့လေသည်။

သို့သော် ဖမ်းဆီးပြီး ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ဂျွန်ဝါဒ်နှင့် ပတ်သက်၍ ထူးထူးခြားခြား စိတ်ဝင်စားဖွယ်အချက်အလက်များကို တွေ့ရှိလာရပြီး ဂျွန်ဝါဒ်မှာ နာမည်ကျော်ပက်ဟန်ရပ်ကွက်က တယောဆရာ၊ စန္ဒရားဆရာ၊

သူဌေးမင်းကြီး ဂျွန်ဆင်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရလေတော့သည်။ လန်ဒန် တစ်မြို့လုံး အံ့ဩသွားကြသည်။ သူ့ဧည့်ခံပွဲများတွင် တက်ရောက်ခဲ့ ကြသည့် လူကြီးမင်း၊ ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသမီးကြီးများလည်း တုန်လှုပ် သွားသည်။ သတင်းစာများတွင် ဂျွန်ဆင်အကြောင်း စိတ် ဝင်စားဖွယ် ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ဂျွန်ဆင်သည် ဖောက်ထွင်းဝိဇ္ဇာကြီး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရတော့သည်။ လန်ဒန်မြို့ရှိ အပေါင်ဆိုင်များတွင် ဂျွန်ဝါဒ်ခေါ် ဂျွန် ဆင်ပေါင်နှံထားသည့် ပစ္စည်းများမှာလည်း မရေတွက်နိုင်။ သူ့ ဂါးဒင်း ပါတီများ၊ မွေးနေ့များတွင် တက်ရောက်ခဲ့ကြသူများ၊ သားမက်ဖမ်းလို သည့် မိဘများ ကြားရသမျှ လန်ဒန်မြို့သူ မြို့သားများအဖို့ မယုံနိုင်စရာ ဖြစ်နေသည်။

သတင်းစာကြီးများတွင်လည်း ဂျွန်ဆင်အား “ဂီတကို အလွန်လေး စားမြတ်နိုးသူ၊ ဖောက်ထွင်းဝိဇ္ဇာ ဂျွန်ဆင်” ဟု မျက်နှာဖုံးများတွင် ခေါ်တွင် နှင့်တကွ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

လန်ဒန်ပုလိပ်အဖွဲ့ကြီးသည် ဂျွန်ဆင်အား အိုးဘိုင်လေး ရာဇဝတ်ရုံး တွင် တရားစွဲဆိုခဲ့ကြသည်။ လန်ဒန်တစ်မြို့လုံးသာမက အင်္ဂလန်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံလုံးကပါ စိတ်ဝင်စားခဲ့သော အမှုကြီးဖြစ်သည်။ တရားရုံးကြီးတွင် ငွေဆင်အား ကရုဏာသက်ကြသူများ၊ အမှုကိုစိတ်ဝင်စားသူများ၊ ဂျွန်ဆင် ဖောက်ထွင်းဝိဇ္ဇာကြီးဟူသော ပုလိပ်အဖွဲ့၏ စွပ်စွဲချက်ကို မယုံသကား ဖြစ်ခဲ့ကြသူများ၊ မူခင်းသတင်းထောက်များဖြင့် စည်ကားလျက် ရှိနေပေ တော့သည်။

ဂျွန်ဆင်အားဖောက်ထွင်းမှု၊ ပုလိပ်စုံထောက်အား သေနတ်ဖြင့် ပစ်မှုများအရ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ရမှတ်မည်ဆဲတွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး သည် တရားခံဂျွန်ဆင်အကြောင်းနှင့် နောက်ကြောင်းအမှုတစ်ခုကို ဖြောင့် ချက်ပေးလိုပါကြောင်း တရားရုံးအား ဦးတိုက်လျှောက်ထားခဲ့သည်။

ဦးတိုက်လျှောက်ထားသူမှာ ချောမောလှပ၍ တောင့်တင်းသော ကိုယ်ခန္ဓာပိုင်ရှင်ဖြစ်သဖြင့် လူအများစိတ်ဝင်စားလာခဲ့သည်။ အမျိုးသမီး မှာ ဂျွန်ဆင်၏ ချစ်သူဖြစ်ပြီး မစ္စစ်ဒိုင်ဆင်ဖြစ်သည်။ သူမဇာတိ အမေ ရိုကန်ပြည်ထောင်စုမှ လာရောက်၍ ရုံးတော်ကြီးအား လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သူမနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သူမှာ မြို့ပြအင်ဂျင်နီယာ ဒိုင်ဆင်ဖြစ် သည်။

မစ္စစ်ဒိုင်ဆင်သည် ဂျွန်ဆင်နှင့် တိတ်တိတ်ပုန်း ချစ်ကြီးသွယ်ခဲ့ကြ သည်။ ဂျွန်ဆင်၏ တူရိယာ ဝါသနာပါမှုနှင့် မစ္စစ်ဒိုင်ဆင်၏ စန္ဒရား အတီး ဝါသနာပါမှုသည် လူကြီးလူကောင်း လူဆိုးကြီးဂျွန်ဆင်နှင့် ချစ် ကြီးသွယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ (ဗိုလ်အောင်ဒင် ဇာတ်လမ်းနှင့်တူညီနေပေ သည်) တစ်နေ့တွင် ဂျွန်ဆင်သည် မစ္စစ်ဒိုင်ဆင်၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူအား ရှင်းရန်ကြံရွယ်လာသဖြင့် မစ္စစ်ဒိုင်ဆင်သည် တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ ရန် ကြံရွယ်ခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က လူကြီးလူကောင်း လူဆိုးကြီး ဂျွန်ဆင်၏ အမည်မှာ “ချားလ်ပိစ်” (Charles Peace) ဖြစ်သည်။ ချားလ်သည် ဒိုင်ဆင်တို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသည့်နေရာကို မရအရ ရှာဖွေသည်။ ထောက်လှမ်းသည်။ သူ့တပည့်ဂိုဏ်းသားများအား စေလွှတ်၍ မြေလှန်ရှာခဲ့သည်။ မစ္စစ်ဒိုင် ဆင်အား မစ္စစ်အလမ်းကြီး၍ တကယ်မြတ်နိုးသော ချားလ်ပိစ်သည် တစ် နေ့ ဒိုင်ဆင်တို့နေထိုင်သည့် အိမ်ကိုတွေ့သွားခဲ့သည်။ နေ့စဉ်လာ၍ မစ္စစ် ဒိုင်ဆင်အား တွေ့ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ တစ်နေ့မြို့ပြ အင်ဂျင်နီယာဒိုင်ဆင် နှင့် တွေ့ကြရာမှ ခြေလွန်လက်လွန်ဖြစ်ပြီး ဒိုင်ဆင်မှာ ချားလ်ပိစ်၏ လက် ချက်ဖြင့် သေဆုံးခဲ့ရလေသည်။

ချားလ်သည် လူသတ်မှုဖြစ်ပွားခဲ့သည့် “ရှက်ဖီးလ်” မြို့မှ ခြေရာ မျောက်ခဲ့သည်။ လန်ဒန်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ပြီး ဟက်ဟန်ရပ်ကွက်တွင်

ပျန်ဆင်အမည်ဖြင့် နေထိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မစွမ်းနိုင်ဆင်မှာလည်း သူမ
ဇာတိ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ရာ သတင်းစာများ
တွင် ပျန်ဆင်တစ်လည်း ချားလ်စ်၏ ဇာတ်ပုံကို တွေ့ရှိခဲ့ရာမှ လန်ဒန်မြို့
သို့ လာရောက်၍ ရုံးတော်ကြီးတွင် လျှောက်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဒိုင်ဆင်အား သတ်မှုနှင့် ပျန်ဆင်ခေါ် ချားလ်စ်အား ထပ်မံဖမ်း
ဆီးကာ လူသတ်မှုဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ရှက်ဖီးလ်မြို့ တရားရုံးသို့ မီးရထားဖြင့်
ခေါ်ယူခဲ့တော့သည်။

လန်ဒန်မြို့မှ ရှက်ဖီးလ်သို့ သွားရာ လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ပျန်ဆင်
ခေါ် ချားလ်စ်သည် အစောင့်ပုလိပ်များအား ဒုက္ခအမျိုးမျိုးပေးခဲ့သည်။
မီးရထားခေတ္တရပ်နားချိန်များတွင် အစောင့်ပုလိပ်တို့က အညောင်းပြေ
လမ်းလျှောက်ရန် ခွင့်ပြုသည်။ သို့သော် ရထားထွက်ခါနီးတွင် ရထား
ပေါ်သို့ တက်ရန် အတင်းငြင်းသည်။ သူ့အား အစောင့်ပုလိပ်တို့က ဇွတ်
ဖမ်းချုပ်ကာ ရထားတွဲပေါ်သို့ တင်ရသည်။

ရထားထွက်သောအခါ ချားလ်စ်သည် အစောင့်ပုလိပ်များအား
အသက်ရှုကြပ်သည်ဟူ၍ ပြုတင်းပေါက်များကို ဖွင့်ခိုင်းသည်။ မီးရထား
သည် ခေတ္တရပ်နားမည့်ဘူတာအဝင် အရှိန်အနည်းငယ်လျှော့စဉ် ချားလ်စ်
သည် မီးရထားပြုတင်းပေါက်မှ ခုန်ချလိုက်သည်။ အစောင့်ပုလိပ်တစ်ဦးက
ဖမ်းချုပ်ထားသဖြင့် ခေါင်းပိုင်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်းက အပြင်ထွက်နေသည်။
တွဲပေါ်တွင်လိုက်ပါလာသော ခရီးသည်များကလည်း အော်ဟစ်ကြသည်။
ရထားရပ်သည့် ခလုတ်ကြီးက ချွတ်ယွင်းနေသဖြင့် ရထားမှာ ဆက်လက်
မောင်းနေသည်။

တစ်တွဲမှ တစ်တွဲ အဆင့်ဆင့်အော်ဟစ်ကြသဖြင့် စက်ခေါင်းမောင်း
သူသိရှိသွားခဲ့ပြီး မိနစ်အနည်းငယ်ကြာမှ စက်အရှိန်ကို လျှော့နိုင်သည်။
ထိုအတောအတွင်း ချားလ်စ်၏ ခြေထောက်နှစ်ချောင်းကို ကိုင်ထား

သောပုလိပ်က တွဲလောင်းဖြင့် ရုန်းကန်နေသော ချားလ်စ်ကို ကြာလာ
သဖြင့် မထိန်းနိုင်။ သူ့ လက်နှစ်ဖက်ကို လွှတ်လိုက်သည်။ ချားလ်စ်မှာ
ရထားပြုတင်းပေါက်မှ အောင်သို့ကျသွားခဲ့တော့သည်။ (ထိုစဉ်က
သတင်းစာများတွင် ဖော်ပြထားသည့် ပန်းချီဆရာတစ်ဦး ရေးဆွဲသည့်ပုံကို
မိတ္တူကူးထု ဖော်ပြထားပါသည်။)

ချားလ်စ်မှာ ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာ ရရှိသွားသည်။ သို့သော် သတိရ
ဆဲပင် ဖြစ်သဖြင့် ဆေးရုံးသို့ တင်ပို့ခဲ့ကြရသည်။ ချားလ်စ်သည် အသက်
ပြင်းလှသည်။ ချားလ်စ်သည် အသက်ပြင်းလှသည်။ မသေ၊ ဆေးရုံးတွင်
၃ လကျော်တက်ခဲ့ပြီးမှ တရားရုံးဆိုင်ခံခဲ့ရလေတော့သည်။ အမှုမှာ ထင်ရှား
နေသည့်အပြင် တရားခံကိုယ်တိုင်ကလည်း နောက်ဆုံး သေစား သေစေ
ရန် ဖြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။

မထင်မရှား အဖမ်းခံရသူပျန်ဝါဒီအား ဂီတပညာရှင် လူကြီးလူ
ကောင်း၊ သူဌေးကြီး ပျန်ဆင်အဖြစ် ရုံးတင်စစ်ဆေးခဲ့ရာမှ နောက်ဆုံးလူ
သတ်သမား ချားလ်စ်အဖြစ် ကြီးဒဏ်ခံခဲ့ရသည်။

နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ပုလိပ်အဖွဲ့ကြီးအား ဒုက္ခပေးခဲ့ပြီး လူကုံထံ
သူဌေးကြီး ဟန်ဆောင်ခဲ့သူ ချားလ်စ်ကို ၁၈၃၅ ခုနှစ်တွင် မန်ချက်
တောမြို့၌ ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ဂီတဝါသနာပါသူ တစ်ဦး
ဖြစ်ပြီး၊ တယောထိုး အလွန်ကောင်းသူတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော်
စောရနက္ခတ်ပါသူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး၊ ကြောင်တစ်ကောင်ကဲ့သို့ ပေါ့ပါးလျှင်
မြန်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ စန္ဒရားကိုလည်း ထူးချွန်စွာ တီးတတ်သူတစ်ဦး
ဖြစ်သည်။ အသုံးအစွဲ လက်ဖွာသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပေသည်။

မန်ချက်စတာတွင် နေထိုင်စဉ် လူမိုက်လောကကိုစွန့်၍ ဂီတလော
က လူကုံထံလောကသို့ဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုအတောအတွင်း
မြို့ပြအင်ဂျင်နီယာ အာသာဒိုင်ဆင်၏ ဇနီးဖြစ်လာမည့် ကက်သရင်းနှင့်

တွေ့ဆုံရာမှ ကက်သရင်းကို တမ်းတမ်းစွဲဖြစ်လာခဲ့သည်။ ကက်သရင်းက လည်း ချားလ်ပိစ်အား ချစ်ခင်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူတို့နှစ်ဦး၏ ချစ်ခြင်း မေတ္တာကို ကံကြမ္မာဆိုးက လွဲဖယ်ခဲ့သည်။ တစ်နေ့တွင် ချားလ်ပိစ်နှင့် ပုလိပ်သား နီကိုလပ်စ် ဆိုသူနှင့်ဆုံခဲ့ကြသည်။ ချားလ်ပိစ်၏ တမည့် တစ်ဦး ကြောင့် ချားလ်ပိစ်မမျှာ ခြေလွန်လက်လွန်ဖြစ်ခါ နီကိုလပ်စ်အား သတ်ခဲ့မိသည်မှ၊ လူဆိုးကြီးဖြစ်ခဲ့ရသည်။ နောင်တွင် ဂျန်ဆင်အဖြစ် အမည်ပြောင်းလွဲကာ သူဌေးကြီးဟန် ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ချားလ်ပိစ်၏ ဇာတ်လမ်းသည် ကျွန်တော်တို့ တသသစွဲလမ်းခဲ့ ရသည့် ဗိုလ်အောင်ဒင်နှင့် အတော်ဆင်တူသည်။ ဗိုလ်အောင်ဒင်ဇာတ် လမ်းကို ချားလ်ပိစ်၏ ဖြစ်ရပ်မှန်မှ ဆရာကြီးရွှေခုံးဘီအောင်သည် မှီငြမ်း ခြင်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်။ သို့သော် ကျွန်တော်၏ ထင်မြင်ယူဆချက်သည် မှားနိုင်ပါသည်။ ဆရာကြီးရွှေခုံးဘီအောင်သာ ရှိလျှင် အဆုံးအဖြတ်ပေး နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

ကျမ်းကိုး

- ၁။ The New Murderer's Who's Who.
- ၂။ Notable British Trials.

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၄၉)၊ ၁၉၉၉

ပန်းသာမဏ္ဍနှင့် မာသာဘရောင်း

၁၈၅၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့ မိုးဦးသစ်ခဲလေပြီ ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ဝက်ဘတ်ပြည်နယ်သည် ခါတိုင်းနှစ်များထက် ပို၍ စော ဇောစီးစီး မိုးဦးကျပြီဟုထင်ရသည်။ မျှော်လေတိုင်း မှိုင်းမှုံပြာဝေ လျက်ရှိသော ကောင်းကင်တစ်ခုတွင် မညိုတညိုနှင့် မိုးသက်တွေ ဆင် တော့မည့် ပုံပေါက်နေသည် ခပ်ဝေးဝေးမှ မိုးချုန်းသံသဲ့သဲ့ကိုပင် ကြား နေရသည်။

အသက် ၁၆ နှစ်ခန့် လူရွယ်တစ်ဦးသည် စိတ်အားထက်သန်စွာ သူ့ အိပ်ခန်းပြတင်းပေါက်မှ တစ်စုံတစ်ဦးကို မျှော်နေသည်။ သူတို့ ယာ တောအိမ်သည် မက်မုံပင်များ၊ ဝက်သစ်ချပင်များ၊ သံပုရာပင်ပု ကလေး များနှင့် နင်းဆီရုံများ ဝိုင်းနေသဖြင့် လယ်ကွင်းပြင်ဘက်မှ သူတို့ ယာ တောသို့ ဦးတိုက်နေသည့် ခြေသွားလမ်းကလေးကို ကောင်းကောင်း မမြင်ရ။ သူ့အိပ်ခန်း ပြတင်းပေါက်အနီးရှိ ဝက်သစ်ချပင်အိုထက်မှ ခါတိုင်း တေးသီနေကြသည့် ငှက်ငယ်ကလေးများ၏ အသံကို ယနေ့မကြားရပေ။

ငှက်ငယ်ကလေးများပင် မိုးသံ၊ လေသံကြောင့် ခိုအောင်းနေကြရှာသည်ဟု လူငယ်သည် ထင်လိုက်သည်။

လူသွားလမ်းကလေးမှ သူ့အိမ်သို့ လာနေသည့် သင်းအုပ်ဆရာကလေး ဟင်နရီမှာ သူတို့မိသားစု၏ မိတ်ဆွေရင်းချာတစ်ဦးဖြစ်ပြီး သဘောကောင်း စိတ်ထားနူးညံ့သည့် လူငယ်တစ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။

သင်းအုပ်ဆရာကလေးကို အိပ်ခန်းပြတင်းပေါက်မှ မျှော်နေသူမှာ နောင်အခါတွင် ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးဖြစ်လာမည့် သောမတ်စ်ဟာဒီပင် ဖြစ်လေသည်။ သင်းအုပ်ဆရာကလေးသည် သောမတ်စ်ဟာဒီအား နိချက်စတာမြို့ အကျဉ်းထောင်ကြီးအနီး လူသတ်ကုန်းတွင် သေဒဏ်စီရင်ခံရမည့် လူသတ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သူ မာသာဘာရောင်းအား သွားရောက် ဝတ်ပြုဆုတောင်းပေးရာသို့ ခေါ်သွားမည်ဟု ကတိပေးထားခဲ့လေသည်။

သင်းအုပ်ဆရာကလေးနှင့် သောမတ်စ်ဟာဒီတို့သည် နိချက်စတာထောင်ကြီးသို့ လူသွားလမ်းကလေးအတိုင်း လျှောက်ခဲ့ကြသည်။ မိုးပေါက်ကလေးများသည် တစ်စက်ပြီးတစ်စက် လူသွားလမ်းဘေးရှိ ပိုးစာပင်များ၊ ဝတ်သစ်ချပင်များပေါ်မှ လူသွားလမ်းလေးပေါ်သို့ တစ်ပေါက်ပြီးတစ်ပေါက် ခုန်ဆင်းနေကြသည်။ မကြာမီ မိုးသည်ထန်လာမည့် ပုံပေါက်လာသည်။ မာသာဘာရောင်း ကြိုးပေးအသတ်ခံရမည့် လူသတ်ကုန်းသို့ လာရောက်ကြည့်ရှုကြသည့် ပရိသတ်မှာ မနည်းလှ။

သင်းအုပ်ဆရာကလေး မျက်နှာမှာလည်း ရွှင်ပြခြင်းမရှိ။ စိတ်ရှုတ်ထွေးလျက်ရှိပြီး နိချက်စတာထောင်ကြီး သွားရာလမ်း တစ်လျှောက်တွင် သောမတ်စ်ဟာဒီအား စကားတစ်လုံးမျှ ပြောဖော်မရ။ စိတ်ရှုတ်ထွေးဟန် ဖြစ်နေသည်။

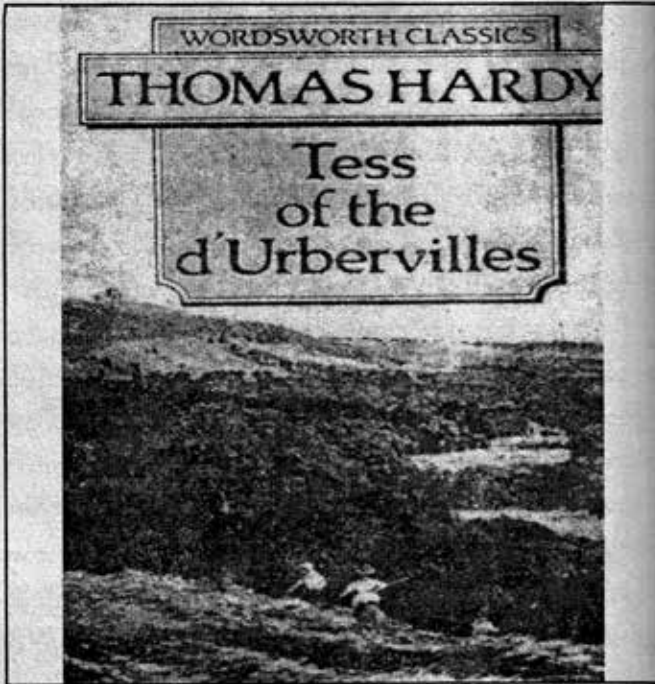
အမှန်အားဖြင့် မာသာဘာရောင်းအား ကြိုးပေးရာတွင် ဝတ်ပြု ဆု

တောင်းပေးရမည့် ဘုန်းတော်ကြီးမှာ သောမတ်စ်ဟာဒီတို့၏ မိတ်ဆွေသင်းအုပ်ဆရာကလေး ဟင်နရီ မဟုတ်ပေ။ နိချက်စတာထောင်ကြီး၏ သက်စွဲသင်းအုပ်ဘုန်းကြီးသည် မာသာဘာရောင်းအား ကြိုးပေးရာတွင် ဝတ်ပြုဆုတောင်းမပေးနိုင်ပါဟု ငြင်းဆိုခဲ့သဖြင့် ၎င်းသင်းအုပ်ဆရာကြီးအစား ဟင်နရီက ဆောင်ရွက်ရခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က သောမတ်စ်ဟာဒီမှာလည်း နိချက်စတာမြို့ရှိ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုတွင် အလုပ်သင်ဗိသုကာကလေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေခဲ့စဉ် ဖြစ်လေသည်။

နိချက်စတာထောင်ကြီး ဗူးဝ၏ ကွင်းပြင်တွင် လူထုပရိသတ် ၃၀၀၀ ခန့်စုဝေးလျက်ရှိပြီး အားလုံးငြိမ်နေကြသည်။ စကားတီးတိုး ပြောသံပင် ကြားရချေ။ ကွင်းပြင်ကြီးဘေးရှိ ယာတောဘက်မှ ခွေးဟောင်သံ။ ဖားကလေးများ မြည်သံ၊ ပရစ်တို့၏ ပျင်းရိလေးတွဲစွာ မြည်သံများသာ ကြားနေရပေသည်။ သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ မျက်နှာပေါ်သို့လည်း မိုးစက်ကလေးများ ခုန်ဆင်းလာကြသည်။ သို့သည် ထောင်ဗူးဝသို့သာလျှင် အာရုံစိုက်လျက်ရှိပေသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် လျှပ်ပန်းလက်လိုက်ပြီး မိုးချွန်းသံသဲ့သဲ့ကြားရသည်။ ယာတောတစ်ခွင်သည် ပို၍မှောင်လာသည်ဟု ဆင်ရသည်။ ဟာဒီအဖို့ ရာသီဥတုကပင်လျှင် မာသာဘာရောင်းအတွက် သမ်းနည်းနေသည် ဟုထင်သည်။

နိချက်စတာထောင်ဗူးဝမှ ကြိုးစင်ရှိရာကွင်းပြင်သို့ လူသတ်တရားခံ မာသာဘာရောင်းအား ကြိုးပေးမှုကို ဆောင်ရွက်ရမည့် လက်မရွံ့သမားကားကရက်က ဦးဆောင်၍ ခေါ်လာခဲ့လေသည်။ သင်းအုပ်ဆရာကလေး ဟင်နရီနှင့် ထောင်မှူးလေးတစ်ဦးမှာမူ ခေါင်းငုံ့လျက် လိုက်ပါလာကြသည်။ အနက်ရောင်ဝတ်စုံဖြင့် ရိုးသားဖြောင့်မတ်ပုံရသော မာသာဘာရောင်း၏ ဟန်အမူအရာ၊ သနားစရာကောင်းသည့် မျက်နှာသွင်ပြင်၊ သမင်ပျိုကဲ့သော မျက်လုံး၊ စိတ်တင်းထားဟန်ရှိသော မာသာဘာရောင်းသည် ထောင်

မျိုးကလေးနှင့် လက်မရွံ့သမား ကားကရက်တို့ဘက်သို့ မျက်နှာကိုလှည့်လိုက်ပြီး “ကျေးဇူးပြုပြီး ကျွန်မကိုမြန်မြန်ကြိုးပေးကြပါတော့ရှင်၊ ကျွန်မသေပါရစေတော့” ဟု ထုတ်ဖော်ပြောခဲ့ပြီး ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ကြိုးစင်ထက်သို့ တစ်လှမ်းချင်း တက်ခဲ့သည်။

သောမတ်စ်ဟာဒီသည် သည်မြင်ကွင်းကို မေ့ဖျောက်မရတော့။ မာသာဘာရောင်း၏ ဟန်မူအရာ၊ မာသာဘာရောင်း၏ ဘဝဖြစ်စဉ်ကံတရားသည် အပြစ်ကင်းစင်သော ကျေးတောသူမာသာဘာရောင်းကို ရက်ရက်စက်စက် ကျီစားသွားသည်ဟု ထင်သည်။ သနားညှာတာခြင်းမရှိသော

သောမတ်စ်ဟာဒီ

ကံတရားပါလားဟု လေးလေးနက်နက် ယူဆသည်။ လူများစုကြီးသည် ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ထာဝစဉ် ဖိစီးခြင်းကို ခံနေရပြီး အသနား ညှာတာခြင်းကင်းသော ကံတရားကို လည်စင်းခံဖို့ မွေးလာရခြင်းဖြစ်သည်နှင့် လူ့ဘဝဆိုသည်မှာ စိတ်ပျက်စရာကောင်းသည့် အနိဋ္ဌာရုံများ ရောပြွန်းနေပါတကားဟူသော အယူအဆကို ယူဆကာ စာရေးဆရာ အကျော်အမော်ကြီး ဖြစ်လာသောအခါတွင် မာသာဘာရောင်း၏ အမည်ကို တက်စ် ဟု *Tess of the D'Urbervilles* ကိုရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ယင်းဝတ္ထုကိုပင် ဆရာကြီး သခင်ဘ

သောင်းက ပန်းသာမစာညဟူသော အမည်ဖြင့် မှီငြမ်း၍ ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အယ်လီဇဘက် မာသာဘာရောင်းမှာ ရိုးသားဖြူစင်သော ကျေးတောသူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူမ၏ ဇာတိဖြစ်မှာ သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ မွေးဇာတိဖြစ်သော ဝက်ဘတ်ပြည်နယ်ဖြစ်သည်။ မိသားစုအားလုံးမှာလည်း ဆင်းရဲသည့် ယာသမား၊ လယ်သမားများသာ ဖြစ်ကြသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် မိသားစုမှ ပေါက်ဖွားလာသူ မာသာဘာရောင်းမှာ ကောက်စိုက်သမအဖြစ် သူမ၏ မိသားစုကို ကူညီထောက်ပံ့ရရှာသည်။ တစ်နေ့တွင် ဝက်ဘက်ပြည်နယ်တောရွာသူ၊ တောရွာသားတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံဖြစ်သော ကောက်ရိတ်သိမ်းပွဲတော်တွင် မြို့ကြီးသား လူပေါ်ကြော့ ဂျွန်ဘာရောင်း ဆိုသူနှင့် တွေ့ဆုံကြရလေသည်။

မာသာသည် ရိုးသားဖြူစင်သော ကျေးတောသူတစ်ဦးပီပီ ယုံလွယ်သည်။ စားနေကျ ကြောင်ပါးဖြစ်သော ဂျွန်ဘာရောင်း၏ ပိုက်ကွန်တွင်းသို့ သက်ဆင်းခဲ့ရလေသည်။ နောက်ဆုံးအပျိုရည် ပျက်ခဲ့ရသည်။ ဂျွန်ဘာရောင်း၏ ပိုက်ကွန်တွင်းမှ ရုန်းမထွက်သာ။ မာသာဘာရောင်းက အသနားခံသည်။ မာသာအဖို့ ဆင်းရဲသူ မိသားစုကတစ်ဖက် မာသာကို ဘဝကြင်ဖော်အဖြစ် မသိမ်းပိုက်လိုသော ဂျွန်ဘာရောင်းကတစ်ဖက် ဖြစ်နေသည်။

ဂျွန်အရောင်းသည် မာသာကို အပျော်မယားအဖြစ်ထားခဲ့သည်။ ကျေးတောသူ ကလေးများကို လှည့်ဖျားပြီး တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက် တော်ကောက်သည်။ အချိန်ကြာမြင့်လာသောအခါ သူမ၏ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို ဂျွန်ဘာရောင်းတစ်ဦးအတွက်ဟု မြင်သည်။ ယူဆထားခဲ့သည်။ မည်သူ့ကိုမျှ ခွဲမဝေလိုတော့။ သူမဘဝကို နစ်မွန်းစေခဲ့သော ဂျွန်ဘာရောင်း၏ လက်တွင်းမှ မထွက်နိုင်တော့။ တစ်နေ့တွင် ဂျွန်ဘာရောင်းသည် အခြားမိန်းမပျိုကလေးတစ်ဦးကို နေအိမ်သို့ ခေါ်ယူလာခဲ့ပြီး ဇနီးအဖြစ် ပေါင်း

သင်းရန် အားထုတ်လာသည်။ မာသာကိုလည်း မောင်းထုတ်ဖို့ စီစဉ်သည်။ သူမကိုမချစ်နိုင်တော့ကြောင်း ထုတ်ပြောသည်။ မာသာအဖို့ ရွေးရာလမ်းမရှိတော့ပြီ။ သူမချစ်ခြင်းမေတ္တာကို အခြားသူတစ်ဦးအား ခွဲမပေးနိုင်။ ပုဆိန်ဖြင့် ဂျွန်ဘာရောင်းအားပေါက်သတ်ခဲ့ပြီး ရဲစခန်းတွင် အဖမ်းခံသည်။

ထိုစဉ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော သတင်းစာများတွင် “ချစ်၍ သေဆုတောင်းသူ” ဟူ၍ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် သနားစဖွယ် ဖွဲ့နွဲ့ရေးခဲ့ကြသည်။ တရားရုံးတော်ကြီးကလည်း မာသာဘာရောင်းကို မသေမချင်း ကြိုးပေးသတ်ရန် စီရင်ချက်ချခဲ့သည်။ သောမတ်စ် ဟာဒီ အပါအဝင် ဝက်ဘက်ပြည်နယ်သားများ စုပေါင်း၍ အသနားခံစာတင်ကြသည်။ သို့သော် ရုံးတော်ကြီးက ပယ်ချခဲ့လေသည်။ မာသာဘာရောင်းအဖို့ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကြောင့် သားကောင်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဝက်ဘက်ပြည်နယ်တွင် အမျိုးသမီးများအား တရားရုံးက ကြိုးပေးသတ်ရန် စီရင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မာသာဘာရောင်းကား နောက်ဆုံးဖြစ်တော့သည်။ နောင်တွင် အမျိုးသမီး လူသတ်တရားခံများကို ကြိုးပေးသတ်ခြင်း မပြုတော့ပါ။

သောမတ်စ်ဟာဒီသည် ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီး ဖြစ်လာသော အခါ သူငယ်စဉ်က မြင်ခဲ့ရသည့် မာသာဘာရောင်းကို ဖျောက်ဖျက်၍မရ။ သူ့ကို မာသာဘာရောင်း၏ ဝိညာဉ်သည် ထာဝစဉ် ခြောက်လှန့်နေသည်ဟု ထင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မာသာဘာရောင်းကို အဓိက ဇာတ်ဆောင်ထားပြီး ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ရေးသားရန် ကြံရွယ်ခဲ့သည်။ မာသာဘာရောင်းကို Tess တက်စ် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂျွန်ဘာရောင်းကို Alec d'urbervilles အဲလစ်ဒူဗာဗီးလ်အဖြစ် ဇာတ်ဆောင်ထား၍ တက်စ်အာဖ်သည် ဒူဗာဗီးလ်ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်း ဝတ္ထုကြီးသည် ဟာဒီအား ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးအဖြစ် အောင်မြင်ပေါက်ရောက် စေခဲ့

သည်သာမက၊ စာပေနိဗယ်ဆုပေးရန် ကော်မတီက စဉ်းစားခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကံအကြောင်းမပါခဲ့သဖြင့် ဆရာကြီးဟာဒီမှာ စာပေဆိုင်ရာ နိဗယ်ဆုကြီးနှင့် လွဲခဲ့ရရှာလေသည်။

ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်း၏ “ပန်းသာမစာဥ” ဝတ္ထုကြီးကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်က ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စစ်ကြိုခေတ် ကျွန်တော့်အဒေါ်အိမ်တွင် ဖတ်ရုံခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့် အဒေါ်ဖြစ်သူမှာ ကျောင်းဆရာမကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ထိုစဉ်က ခေတ်စားနေ သည့် နဂါးနီစာအုပ်အသင်းဝင်ဖြစ်ပါသည်။ နဂါးနီသီချင်းကို ကျွန်တော် တို့ သဘောကျသည်။ “နဂါးနီတန်ခိုးနဲ့ အမျိုးဂုဏ်တက်စေမည်” ဟူသော စာသားကို အထူးသဘောသက်ဝင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသီချင်းကို ခင်မောင်ရင်သီဆို၍ ဆရာရွှေတိုင်ညွန့် ရေးစပ်ခဲ့သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါ သည်။

အထူးသဖြင့် နဂါးနီအသင်း၏ စာအုပ်များတွင် ခွေနေသော နဂါး ရုပ်ပေါ်တွင် “ဒါဒို့ပြေ၊ ဒါဒို့မြေ” ဟူသော စာတန်းကို ကျွန်တော်တို့ လေးစားသည်။ “ကျွန်ုပ်နှင့် မိုက်ကယ်ကောလင်း” ကို ကျွန်တော်ဦးစွာ ဖတ်ရခြင်းဖြစ်ပြီး အိုင်ယာလန်ပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ကြသော သူရဲကောင်းများကို သဘောကျခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်း ၏ ပန်းသာမစာဥ စာအုပ်ကို တွေ့ရသောအခါ ကျွန်တော် အထူးအံ့ဩ သွားခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးစာအုပ်များသာ ထုတ်ဝေနေသော နဂါးနီစာအုပ် အသင်းကြီးက ဝတ္ထုစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေသဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဝတ္ထုမှာ နှစ်တွဲဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ ဝတ္ထုအပုံးသည်ပင် ဆန်းကြယ် နေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဖတ်နေသည့် ဆရာမကြီးဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ဝတ္ထု အပုံးများမှာ စာဖတ်သူ စိတ်ကိုဆွဲဆောင်စေရန် အမျိုးသမီးလေး ပုံများဖြင့် ထိုစဉ်က နာမည်ကျော် ဆရာဦးအုန်းလွင်၊ ဦးဘရင်၊ ဦးငွေကိုင်တို့၏

ပန်းချီပုံများဖြင့် ထုတ်ဝေနေစဉ် နဂါးနီအသင်းမှ ထုတ်ဝေသော ဝတ္ထုမှာ ပန်းချီပုံမပါ။ ရိုးရိုးကလေးဖြင့်အစိမ်းရောင်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ (မှားနိုင်ပါသည်) စာအုပ်၏အမှာစာကို စာရေးဆရာမောင်ထင်က ရေး သားခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ပန်းသာမစာဥကို အမှီဝတ္ထုကြီးဟု ထိုစဉ်က မသိခဲ့ရပေ။ မူလရေးသားစဉ်ကမူ ဝတ္ထုအမည်မှာ ပန်းသာမခါအု ဖြစ်လေသည်။ အညာကျေးတောသူတစ်ယောက်၏ အမည်အဖြစ် ထင် ရှားစေလိုသော သဘောဖြင့် ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်းသည် သူ့ဝတ္ထုကို “ပန်းသာမခါအု” ဟူ၍ အမည်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် စာအုပ်ထွက်လာသောအခါ မခါအုသည် မစာဥဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

သောမတ်ဟာဒီ၏ ဝတ္ထုများသည် ကံတရား၏ ဆန်းကြယ်ပုံကို ရေးဖွဲ့ထားခဲ့ပြီး သူ့မွေးရပ်မြေ၏ အနံ့အသက်တို့သည် မြန်မာအညာ ကျေးလက်ဒေသစရိုက်တို့နှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူနေသဖြင့် မြန်မာစာရေး ဆရာကြီးများသည် သူ၏ ဝတ္ထုအတော်များများကို မှီငြမ်းရေးသားကြ သည်။ စစ်ကြိုခေတ်ကပင် သောမတ်ဟာဒီ၏ (A Pair Of Blue Eyes) ကို ဆရာမကြီးဒဂုန်ခင်ခင်လေးက “တသက်လျာ” ဟု ထုတ်ဝေခဲ့ သည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရုံခဲ့ရလေသည်။

ပန်းသာမစာဥသည် သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ တက်ခံအော်ဖီသည် ဒုဗာဗီးလ်ဝတ္ထုကို မိုး၍ ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်ဆိုသော်လည်း စာရေး ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်း ကြီးပြင်းခဲ့ရသည့် တောင်တွင်း နတ်မောက် ဒေသကို အခြေခံထား၍ ဝတ္ထုနောက်ခံပြုလိုက်သဖြင့် အညာကျေးလက် အငွေ့အသက် အထုံလွှမ်းမိုးသွားသဖြင့် မြန်မာဆန်သွားသော ဝတ္ထုဖြစ်ခဲ့ သည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာစာပေလောကတွင် ဩဇာကြီးမားသော ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ဖြစ်လာခဲ့၏။

ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်းသည် မူရင်းဟာဒီ၏ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း

ကို အဓိကအားပြုထားသည်ကို တွေ့ရသော်လည်း မြန်မာ့လေ၊ မြန်မာ့ ဓလေ့၊ မြန်မာ့အနံ့အသက်တို့ကို ကျွန်တော်တို့ သဘောကျ လောက် အောင် ဖွဲ့ဆိုထားခဲ့သည်။ ပန်းသာမစာအုပ်ဝတ္ထုကို ကျွန်တော်တို့ မြို့က လေး မန်းချောင်းဘေးရှိ လက်ပံတောကို ချက်ချင်းမြင်ယောင်လာသည်။ ဇာတ်အဖွင့်တွင် ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုရသည့် ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော ဇာတ်ဆရာ ဆရာချိန်အကြောင်း ဖတ်ရသောအခါ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်က တွေ့ခဲ့ရသည့် ဓါတ်ဆရာ ဝတ်သင်းဆရာ၊ ဦးအိကို ချက်ချင်း သွားမြင်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ အသက်ဝင်လာအောင် ဆရာကြီးသခင် ဘသောင်းရေးခဲ့သည်မှာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းနေပေသည်။ ဆရာကြီး၏ ဝတ္ထုရေးနည်းအတတ်ပညာသည် စာဖတ်သူများကို ဖမ်းယူနိုင်ခဲ့သဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်က ဖတ်ရှုခဲ့ရသော ဝတ္ထုကြီးကို ကျွန်တော် တသသ စွဲလမ်းခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အမှီးဝတ္ထုကြီးဖြစ်ပါသည်ဟု ပြောလျှင် မယုံနိုင်လောက်အောင် မြန်မာ့ဝတ္ထု ဆန်နေပေသည်။

ပန်းသာမစာပေဝတ္ထုကြီး၏ ဇာတ်အဖွင့်ကို မှတ်စုဆရာချိန်နှင့် မစာတို့အပေ ဦးပန်းအောင်တို့၏ တွေ့ဆုံခန်းမှ စခဲ့လေသည်။ သောမတ်စ်၏ တက်ခံ ဇာတ်လမ်းအစတွင်လည်း Tess ဖခင် ဂျွန်နှင့် သင်းအုပ် ဆရာလေးတို့နှင့် တွေ့ဆုံခန်းမှ စခဲ့လေသည်။ ပန်းသာမစာပေကို ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်မီက ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်၍ အသေးစိတ် ကောင်းစွာ မမှတ်မိတော့။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးလှသော ပေပင်ကုန်းရွာသား ဦးပန်းအောင်ခမျာ ဓါတ်ဆရာ ဆရာချိန်ခေါ် မှတ်စုဆရာချိန်၏ ပြောကြားချက်အရ တိမ်ကောနေသော ပန်းသာမြို့စားအနွယ်တော် ဖြစ်သည်ဟု သိခဲ့သည်။ ထိုအဖြစ်ကို သိရသော ဦးပန်းအောင်ခမျာ ဂုဏ်ယူ၍ မဆုံးဖြတ်သည်။

သူဇနီး ဒေါ်ဘုမ (Jones) မှာလည်း ဝမ်းသာမဆုံး။ သူတို့ မျိုးရိုးမှာ

နယ်နယ်ရရ မဟုတ်။ ပန်းသာမြို့စားမျိုးဖြစ်သည်ဟု သိရကတည်းက သမီးချောမစာတူ Tess ၏ ဇာတာကို ဗေဒင်စာအုပ်နှင့် တိုက်စစ်သည်။ မြောက်ကုန်းဘက်က ပန်းသာသခင်လေးကို သွားသတိရကြတော့သည်။ ပန်းသာသခင်လေးသည် သူတို့နှင့် ဆွေနည်းမျိုးစပ်တော်နိုင်သည်။ သူတို့ အနွယ်တော်များဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် မြောက်ကုန်းက သူဌေးမကြီး ပန်းသာခင်ခင်လေးထံသို့ မစာတူအားစေလွှတ်ရန် အကြံဖြစ်လာကြသည်။ မစာတူမှာ ထိုစဉ်က အလှူပြုတစ်ခုတွင် တွေ့ရသော ရုပ်ကြီးသားမောင်ဒေဝကို စိတ်ဝင်စားနေသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။

မစာတူသည် သူ့မိဘများ စိတ်ချမ်းသာစေရန် မြောက်ကုန်းမှ ပန်းသာခင်ခင်လေးထံသို့ သွားရလေသည်။ ပန်းသာမောင်မောင်ကို တွေ့ရသည်။ ပန်းသာမောင်မောင်ကို တွေ့ခြင်းသည်ပင်လျှင် မစာတူအဖို့ ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ ပန်းသာခင်ခင်လေး၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော အိမ်ကြီးတွင် ပန်းသာမစာတူခမျာ အိမ်စေတစ်ဦးသဖွယ် နေရသည်။ ခင်ခင်လေး၏သား ပန်းသာမောင်မောင်မှာ လူပေါ့၊ လူသွမ်းဖြစ်သည်။ မိန်းမပျိုများကို ဖျက်ဆီးသည်။ စာတူခမျာ ပန်းသာ ခင်ခင်လေး၏ အိမ်တွင် ပန်းသာမောင်မောင်ဖျက်ဆီး၍ အပျိုရည်ပျက်ရသော်လည်း ပန်းသာမောင်မောင်ကို မေတ္တာမရှိ။ ပန်းသာမောင်မောင်ထံမှ ရှောင်တိမ်းခဲ့သည်။

ပေပင်ကုန်းရွာသို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ မကြာခင်မှာပင် ပန်းသာ မောင်မောင်နှင့်ရသော ရင်သွေးလေးကို ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ သို့သော် မကြာမီပင် ကလေးကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။ မစာတူအဖို့ ဒုက္ခတွေ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီး ဒုက္ခပင်လယ်တွင်းမှ မနစ်မွမ်းနိုင်၊ သူ့မိသားစု၏ ဘဝအတွက် ရုန်းကန် ပေးရဦးမည်။

မြောက်ကုန်းမှပြန်ခဲ့ပြီး ရှားပင်စုရွာသို့ ထွက်ခဲ့သည်။ ရှားပင်စုရွာရှိ

ဦးထွန်းသော်၏ ယာလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်၍ အကူအဖြစ် အလုပ် လုပ်ရ ရှာသည်။ သူနှင့်အတူ တခြားမိန်းမပျိုလေးများလည်း အလုပ်လုပ် နေကြ သည်။ အလုပ်သင်သဘောမျိုး လာရောက်နေထိုင်သူ၊ ကိုဒေဝကို ပြန်တွေ့ သည်။ မစာဥသည် ကိုဒေဝကို ပထမဆုံးအကြိမ် ပေပင်ကုန်းရွာ ဘုရားပွဲ တွင် တွေ့ဖူးခဲ့သည်။ တခြားမိန်းကလေးများဖြစ်သော ငွေခင်၊ နန်းစိန် စသည်တို့က ကိုဒေဝကို စိတ်ညွတ်သည်။ ကိုဒေဝတွင် မိဘသဘောတူ ထားသော ခေတ်ပညာတတ် အမျိုးသမီး မခင်သူဆိုသူရှိခဲ့သည်။ သို့သော် မခင်သူကို ကိုဒေဝမချစ်။

မစာဥနှင့် ကိုဒေဝတို့ ချစ်ကြသည်။ ကိုဒေဝ လက်ထပ်ခွင့် တောင်း သည်။ သို့သော် မစာဥ လက်မထပ်လို။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်သည် မသန့်ရှင်း တော့။ ပန်းသာမောင်မောင်ကြောင့် အပျိုရည်ပျက်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ ကိုဒေဝကို အမှန်ဖွင့်ပြောရန် အကြိမ်ကြိမ်ကြိုးစားခဲ့၏။ သို့သော် မအောင်မြင်ခဲ့။ နောက်ဆုံးလက်ထပ်သည့် ပထမညမှာပင် မစာဥသည် ကိုဒေဝကို အတိတ် ဇာတ်ကြောင်း ပြန်ပြောခဲ့သည်။ ကိုဒေဝအဖို့ မစာဥကို ချစ်သော်လည်း ပေါင်းသင်းရန် စိတ်မသန့်။ မစာဥကို ထားရစ်ပြီး ဂျားဗားကျွန်းသို့ ထွက် သွားခဲ့လေသည်။

နောက်ဆုံး ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေ့ရသော မစာဥသည် ပန်းသာမောင် မောင်ထံ ပြန်ရောက်သွားပြီး အပျော်မယားအဖြစ် နေရသည်။ ကိုဒေဝ ပြန်ရောက်လာခဲ့ပြီး မစာဥကို လိုက်လံရှာဖွေသည်။ သို့သော် သူမကို တွေ့ရသောအခါ ယခင် မစာဥမဟုတ်တော့။ ပန်းသာမောင်မောင်၏ ဇနီး ပန်းသာခင်ခင် ဖြစ်၍နေပေပြီ။

မစာဥအဖို့ ကိုဒေဝကို တွေ့သောအခါ စိတ်ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရသည်။ သူ့ချစ်သူမှာ ကိုဒေဝသာဖြစ်သည်။ ပန်းသာမောင်မောင်သည် သူ့ဘဝ ပျက်စီးရအောင် သူ့ချစ်သူ ဆုံးရှုံးရအောင် ဖန်တီးသူဟုမြင်သည်။ နောက်

ဆုံး ပန်းသာမောင်မောင်ကို သတ်၍ ကိုဒေဝနောက်သို့ လိုက်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး မစာဥ အဖမ်းခံရပြီး နရသိန်အကျဉ်းထောင်တွင် ကြီးမိန့်စီရင် ခြင်းခံရသည်။ မောင်ဒေဝနှင့် မစာဥ၏ ညီမ မကြေးမြင်တို့ ကြီးဒဏ် ခံရသော မစာဥကို မျှော်ကြည့်ရင်းဖြင့် မစာဥ ဝတ္ထုကြီးကို ဆရာကြီးသခင် ဘသောင်းသည် အဆုံးသတ်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်သည် သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ (Tess Of The d'urber -illes) ဝတ္ထုကြီးကို တက္ကသိုလ် ပရဂုဏ်ရောက်မှ ဖတ်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုစဉ်က ဝိဇ္ဇာပထမနှစ်နှင့် ဒုတိယနှစ်များတွင် အင်္ဂလိပ် အနုစာပေ ဘာသာ သင်ယူသူများအတွက် သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ (The Return Of The Native) ဗမိုး မြန်မာပြန်သော “အိမ်အပြန်” ဖြစ်သည်။ ဆရာ ကြီးသခင်ဘသောင်းသည် ပန်းသာမစာဥကို (Tess Of The d'urber -illes) မိုးရာတွင် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်များ၏ စရိုက်များကို အဓိက အားပြု မှီးယူခဲ့သည်။ ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့ရသော တချို့မြန်မာအမိုး ဝတ္ထု ကြီးများသည် ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်း မှီးယူပုံခြင်းမတူ၊ မူရင်းစာအုပ်၏ ဇာတ်လမ်း တစ်ကွက်နှစ်ကွက်နှင့် ဇာတ်ဆောင်အချို့၏ စရိုက်ကိုသာ မှီးလေ့ ရှိကြပေသည်။

ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်းမှီးယူပုံသည် သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ တက်ခီအော်စ်သည် ဒူးဗောဗီးလ် ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ်လုံးကို မြန်မာမူပြုသလို မှီခဲ့သော်လည်း သခင်ဘသောင်း၏ အနုပညာစွမ်းရည်ကြောင့် ပန်းသာ မစာဥသည် တကယ့်မြန်မာ့ကျေးတောသူ အမျိုးသမီးတစ်ဦးပုံ ပေါ်လွင် နေပါသည်။ မူရင်း စာရေးဆရာ သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ ဆိုလိုရင်း သဘော တရားကိုလည်း ဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်ခဲ့သည်။ အသေးစိပ် မှီးခဲ့သော်လည်း မှီးထားမှန်းမသိတော့ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကို ဖမ်းစားနိုင်ခဲ့ သည်။ မြန်မာ့ဟန်ပေါ်လွင်နေပေတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း မြန်မာ

ဝတ္ထုများတွင် ရှေ့ဆောင်ခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်ခဲ့သည်သာမက ၁၉၅၁ ခုနှစ် ခန့်က တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ပင်းရင်မြန်မာဘာသာရပ်အတွက် ကျောင်းသုံး စာအုပ်အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းခံခဲ့ရလေသည်။

တက်ခိအော့ဖ်သည်ဒူးဗားဗီးလ်ကို မောင်ထွန်းသူက မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်ပြန်လည်ရေးသား ဖော်ပြခြင်း မပြုတော့ပါ။

အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော် အထက်မှာ ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည့် ဆရာကြီး သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ မွေးရပ်မြေ၊ ဝက်ဘက်ပြည်နယ်၊ ကျေးတောသူကလေး မာသာဘရောင်း၏ ကြေကွဲဖွယ်ရာ ဘဝကို ဟာဒီသည် Tess အဖြစ် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုမှ ပေပင်ကုန်းကျေးတောသူ မစာဥ ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်လေတော့သည်။

မစာဥ၏ ဖခင်ရင်းဖြစ်သော ဆရာကြီး သောမတ်စ်ဟာဒီကို ၁၈၄၀ ခုနှစ်တွင် ဝက်ဘက်ပြည်နယ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ မိခင်ဘက်မှ ဆွေမျိုးအားလုံးသည် လယ်သမားများဖြစ်ကြပြီး ဖခင်မှာမူ ကျောက်ဆစ် ပန်းရံဆရာဖြစ်လေသည်။ ဟာဒီမှာ ၄ နှစ်ကျော် ကျန်းမာရေး မကောင်းရှာ။ ကျောင်းမနေခဲ့ရရှာ။ မိခင်က စာပေသင်ကြားပေးခဲ့ရသည်။ ၁၆ နှစ်အရွယ်တွင် ဗိသုကာတစ်ဦးထံတွင် လက်ထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၄ နှစ်ကျော်ပင် စာရေးစာဖတ်ဝါသနာပါသည်။ ကဗျာများ စတင်ရေးသားခြင်း၊ စာပေနယ်သို့ ဝင်လာခဲ့လေသည်။ ကဗျာစာအုပ် ထုတ်ဝေရာတွင် မအောင်မြင်ရှာ။ အများက ဝေဖန်ရှုတ်ချခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ဟာဒီသည် သူ့မွေးရပ်မြေနှင့် ကျေးတောသူ ကျေးတောသားများကို ဇာတ်ဆောင်ပြုခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးများကို တစ်ပုဒ်ပြီး တစ်ပုဒ် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထင်ရှားသော ဝတ္ထုကြီးများမှာ (Under The Green Wood Tree) နှင့် (A Pair Of Blue Eyes) သခင်ဘသောင်း၏ အမလေးနှင့် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ တသက်လျှာတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ပထမဆုံး

သူ၏ အအောင်မြင်ဆုံးနှင့် ကျော်ကြားသော ဝတ္ထုမှာ (Far From Madding Crowd) ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏ “ရိပ်သာယာ” ဖြစ်လေသည်။ ၁၈၇၄ ခုနှစ်မှ ၁၈၉၀ ခုနှစ်အတွင်း ဆရာကြီး သောမတ်စ်ဟာဒီသည် ဝတ္ထုပေါင်း ၈ အုပ်ခန့် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

ယင်းတို့တွင် The Return Of The Native ဗမိုး၏ (အိမ်အပြန်) နှင့် Tess OfThe d'urbervilles (ပန်းသာမစာဥ) တို့မှာ သူ၏ အကောင်းဆုံးများ ဖြစ်ကြသည်ဟူ၍ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာများက ဆိုလေသည်။

မာသာဘရောင်း၏ ဖြစ်ရပ်မှန်ကို မိုးငြိမ်းရေးသားခဲ့သည့် Tess OfThe d'urbervilles ကိုမူ စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် စာပေဝေဖန်ရေး ဆရာတို့က ဟာဒီ၏ အပြောင်မြောက်ဆုံး အကောင်းဆုံး စာအုပ်ဖြစ်သည်ဟူ၍ တညီတညွတ်တည်း ဆိုကြလေသည်။

သူ့ဇာတိ၊ ကျေးလက် တောရွာများကို နောက်ခံထားသော သူ့ဘဝဆောင်များသည် သူတို့၏ ရိုးရာလုပ်ငန်းခွင်ကို တွယ်တာ မြတ်နိုးဥသော်လည်း သဘာဝကံတရား၏ ဖိစီးမှုကို ခံရကြပုံ၊ ကံတရားသည် အပြစ်ကင်းသော ကျေးလက်တောသည် ရွာသူများကို သနားညှာတာခြင်းမရှိ ရက်ရက်စက်စက် ကျီစားသွားပုံများကို သရုပ်ဖော်ခဲ့လေသည်။

ဟာဒီ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ၊ စာပေဝေဖန်ရေးများကို စာရေးဆရာ ဒဿီးသီးက ရေးသားဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ဆမ်းမာဆက်မွမ်ကလည်း Take and Ale ဟူသော ဝတ္ထုဖြင့် ဟာဒီ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို တစေတစောင်း ရေးသားခဲ့လေသည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးတွင် သောမတ်စ်ဟာဒီ၏ သူသိနည်းသော တနည်းဆိုလျှင် လူသိရန်မသင့်သော ချို့ယွင်းချက်များကို ဖော်ခဲ့သည်ဟူ၍ စာပေဝေဖန်ရေးသမားတချို့က စာရေးဆရာကြီး

ဆမ်းမားဆက်မွမ်ကို ဝေဖန်ကြသည်။ ဆက်မွမ်ကမူ ယင်းဝတ္ထုကြီးသည် သောမတ်စ်ဟာဒီနှင့် မဆိုင်ပါဟု ဖြေကြားခဲ့လေသည်။

ဟာဒီဘဝတွင် အိမ်ထောင်နှစ်ဆက် ထူထောင်ခဲ့ပြီး အသက် ၇၀ အရွယ်တွင် တော်ဝင်စာပေအသင်းကြီး၏ ရွှေတံဆိပ်နှင့် ဗြိတိသျှ တက္ကသိုလ်ကြီးများက ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ ချီးမြှင့်ခဲ့လေသည်။
၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ရှာလေသည်။

ကျမ်းကိုး

- (၁) Young Thomas Hardy By R. Getting.
- (၂) The World Greatest Crimes Of Passion.
- (၃) ဝန်းသာမစာဥ သခင်ဘသောင်း
- (၄) Tess Of The d'urbervilles

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၅၂)၊ ၁၉၉၉။

စာပေတရားခွင် (၂)

“စာပေတရားခွင်” ဟူသော အမည်သည် ကျွန်တော်၏ ကိုယ်ပိုင် မဟုတ်ပါ။ ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာ အောင်လင်း၏ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ခန့်က စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အခန်း ဆက်ဆောင်းပါးအမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မိုးရာသီ။ ကျွန်တော်သည် အကြိုတက္ကသိုလ် ဝင်တန်း ကျောင်းသားဖြစ်ပါပြီ။ ထွက်သမျှ မဂ္ဂဇင်းဂျာနယ်ဝတ္ထုတွေကို မလွတ်တန်း တတ်နေပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းတစ်စုသည် မင်းဘူးမြို့မှ ဦးနုလာမည့် “မကျွေးမောင်” ကားကို မျှော်နေကြရသည်။ အညာမိုးသည် ဆွနေသည်။ တကယ်တော့ ထိထိရောက်ရောက်မရွာ။ မိုးကောင်းကင် ဘစ်ခွင်လုံး အုံ့မှိုင်းနေခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။ ယနေ့အဖို့ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းတစ်စု ကျောင်းမတက်၊ “မကျွေးမောင်” ကားကြိုနှင့် ပါလာ နည့် စာပေသစ် မဂ္ဂဇင်းကို ကားဂိတ်မှ မျှော်နေကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ မြို့ကလေးတွင် စာအုပ်ဆိုင်မရှိ။ ၁၀ မိုင်ခန့်ဝေး သော မင်းဘူးမြို့ရှိ “တင်မောင်နှင့်ညီများ” စာအုပ်ဆိုင်မှ စာအုပ်တွေကို သူကြိုနှင့် ဝယ်ယူခဲ့ကြရသည်။ မင်းဘူးနှင့် ကျွန်တော်တို့မြို့ကလေး

တစ်စင်းတည်းပြေးဆွဲနေသော “မကျေးမောင်” ကားကို မျှော်ကြရသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားလူငယ် လောကတွင် ပြည်သူ့စာပေ၊ စာပေသစ်ဟူသော ဝေါဟာရများ လွှမ်းမိုးနေသည်။ ခေတ်ဟောင်း အယူအဆများကို ဝေဖန်စွန့်ခွာ၍ အသစ်အသစ်ဖြစ်သော ပြည်သူ့စာပေ ခေတ်ကို ထူထောင်ရမည်စသော အယူအဆ တွေ ကျွန်တော်တို့အပေါ် ဩဇာလွှမ်းနေသည်။

ထိုစဉ်က ပခုက္ကူသားများ စုပေါင်းထုတ်ဝေသော စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်း တွင် ကွယ်လွန်သူ ဆရာအောင်လင်း၏ “စာပေတရားခွင်” ဆောင်းပါးမှာ စာပေလောကကို တွန်ခါစေခဲ့သည်။ သူ၏ ရဲရင့်ပြတ်သားသော ဝေဖန်မှု တွေကို ကျွန်တော်တို့က သဘောကျသည်။ သူ့စကားလုံးတွေက ပြောင်မြောက်တိကျသည်။ ယခုတစ်ပတ် စာပေသစ်တွင် ဘယ်စာရေးဆရာကို ဝေဖန်လိုက်ပြန်ပြီ။ စာဖတ်စာရွယ် ကျောင်းသားလောကတွင် ဆရာအောင်လင်း၏ စာပေတရားခွင်၊ ဆောင်းပါးများသည် ပုံတင်ထပ်ခဲ့ရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်း “စာပေတရားခွင်” ဟူသော အမည်သည် ယနေ့ထိ စွဲလန်း၍ တသသဖြစ်ခဲ့ရသဖြင့် ယင်းအမည်ကို ကျွန်တော် ထပ်မံသုံးစွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်းမှာပင် ကျွန်တော်သည် စာပေတရားခွင် အမည်ဖြင့်ပင် ဒီအိပ်ချ်လော့ရင့်စ်၏ “လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ” ဆောင်းပါးကို ရေးသားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယင်း ဆောင်းပါးမျိုး ဆက်လက် ရေးသားဖို့ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ လွတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးခင်မောင်အေး ကလည်း မကြာခဏ တိုက်တွန်းသည်။ ကျွန်တော် ကျောင်းသားဟောင်း များဖြစ်ကြသော ဆရာဝန်ကြီးနှစ်ဦးကလည်း တိုက်တွန်းခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ စာပေတရားခွင် ဆောင်းပါးကို ကျွန်တော် ဆက်လက်ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းဆောင်းပါးကို ဆက်လက်ရေးမည်ဟု ကြံရွယ်သောအခါ ကျွန်တော် ယနေ့မြန်မာစာပေလောကတွင် လူငယ်တွေ အပြောများနေသည့် “ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်ကို သွားသတိရသည်။ ယနေ့လူငယ်များသည် စာအ

ဘတ်ဖတ်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်အရွယ်လောက်က ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရန်ဝန်လေးခဲ့သည့် နက်နဲသောစာအုပ်တွေကို ဖတ်ကြသည်။ ၊ နန်းဆိုးတန်းနှင့် ၃၇ လမ်း၊ စာအုပ်တန်းများတွင် “ကပ်ဖိကာကမူး၊ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်တို့ ရေးကြသည့် စာအုပ်တွေကို “ရှာပုံတော်ဖွင့်ကြသည်။ မြန်မာစာပေ၏ အနုပညာအရာသက် ခံစားလာနိုင် ကြပြီဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ်စာပေကိုထုထောင်ရန် ကြိုးပမ်းလာကြသည့် စာရေးဆရာတွေကို ကျွန်တော်တို့လူငယ်တွေ လက်ခံအားပေးကြသည်ကို တွေ့လာခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်တော် ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် အကြောင်း ဆက်လက်ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀ရာစုခေတ်သည် ကွယ်လွန်သူဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် ခေတ်ဟု ခေါ်ရ

ပေတော့မည်သူ့ကို စာပေဝေဖန်ရေးဆရာက ပက်ပက်စက်စက် ဝေဖန်သည်။ သူ၏ နာမည်ကျော် ယူလီးဆီး (Ulysses) ကို မီးရှို့ဖြစ်ဖို့ ကောင်းသည်။ ညစ်ညမ်းသည်။ လူငယ်စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် မသင့်တော် စသည်ဖြင့် ဝေဖန်ကြခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် ယင်းစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေစေပိတ်ပင်သည်။ တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၂၄ ခုနှစ်က လေလံပွဲတစ်ပွဲတွင် ပထမဆုံးထုတ်ဝေသည်။ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်ခ်၏ ယူလီးဆီးစာအုပ်တစ်အုပ်ကို လေလံဆွဲဝယ်သူတစ်ဦးက ၁၉၅၅ ဒေါ်လာဖြင့် ဝယ်ယူသွားခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ယူလီးဆီးအခန်းဆက် ဝတ္ထုပါရှိသော (The Little Review) မဂ္ဂဇင်းကို ၁၉၁၈ ခုနှစ်က မီးရှို့ဖျက်ဆီး စေခဲ့သည်။ အလားတူပင် ၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်ခ်၏ အိုင်ယာလန်နိုင်ငံ၊ ကနေဒါနှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတို့တွင်ဖျက်ဆီးစေခဲ့သည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ အကောက်ခွန်ဌာနကမူ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်ခ်၏ ယူလီးဆီး ဝတ္ထုအုပ်ရေ ၄၉၉ အုပ်ကို သတင်းထောက်များ လူကြီးလူ ကောင်းများ စာပေဝါသနာရှင်များကို ဖိတ်ကြား၍ မီးရှို့ပြသခဲ့သည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင်မူ နယူးယောက်မြို့ တရားရုံးတွင် ယင်းယူလီးဆီး စာအုပ်အား ညစ်ညမ်းသဖြင့် ပိတ်ပင်တားမြစ်ပါရန် တရားစွဲဆိုခဲ့လေသည်။ ယင်း စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေသည့် Random House စာအုပ်တိုက်ကြီး ကလည်း နာမည်ကျော်ရှေ့နေကြီးများကို ငှားရမ်း၍ တရားဆိုင်ခဲ့လေသည်။ နောက် ဆုံးတွင် ထုတ်ဝေသူ Random House စာအုပ်တိုက်ကြီးက အနိုင်ရခဲ့သည်။ တရားသူကြီးဖြစ်သူ ဂျွန်ဇူးစလေ (John Woosley) ကမူ ဤစာအုပ်သည် ပေါ့ပေါ့တန်တန် ဖတ်ရပါက ညစ်ညမ်းသည့် ဝေါဟာရများကြောင့် ညစ်ညမ်းသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း စာရေးဆရာသည် စာပေအနုပညာ ပြောင်ပြောင်မြောက်မြောက် ရဲရဲတင်းတင်း၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရေးသားခဲ့သည်မှာ ဆန်းကြယ်လှသည်။ ဖတ်ရှုသင့်သော စာအုပ်ဖြစ်သဖြင့် တားဆီးပိတ်ပင်ထားသော

အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်လိုက်ပါကြောင်းဟု ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် ရေးသားခဲ့ပြီး ယူလီးဆီးစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေသူ Random House စာအုပ်တိုက်ကြီးက အနိုင်ရခဲ့လေသည်။

စာပေဝေဖန်ရေးဆရာများကမူ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်ခ်၏ ယူလီးဆီးသည် ဒီအိပ်ချ်လော့ရင့်စ်၏ "လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူ" Lady Chatterley's Lover ကဲ့သို့ လိင်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ခင်းကျင်းပြသခြင်းမရှိ။ အချို့စာပိုဒ်များသာ ပွင့်လင်းလွန်းအားကြီးသည်။ သို့ရာတွင် စကားလုံးသုံးစွဲရာတွင်မူ နူးညံ့သော သိမ်မွေ့သော အဓိပ္ပါယ်ရှိသည့် စကားလုံးများကိုသာ သုံးစွဲသည်ဟု ဆိုကြသည်။ လေဒီချက်တာလေ၏ ချစ်သူစာအုပ်မှာမူ ပြဿနာအဆင့်ဆင့်တက်လဲခဲ့ရ၏။ စာရေးသူ ဒီအိပ်ချ်လော့ရင့်စ်ကွယ်လွန်ရသည်အထိ မပြီးပြတ်နိုင်ခဲ့ပေ။ သို့သော် ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်ခ်၏ ယူလီးဆီးမှာမူ ခေတ်ပြောင်းလဲလာခဲ့သဖြင့် လောရင့်စ်၏ လေဒီချာတာလေ ချစ်သူလောက် အတိုက်အခံမရှိတော့။ နိုင်ငံတကာ စာပေပညာရှင်များစွာကပင် ချီးကျူးထောက်ခံကြီးဆိုခဲ့ကြလေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ညစ်ညမ်းသည့် ဝတ္ထုများစွာရှိသည်မှာ မှန်ပါသည်။ ယင်းဝတ္ထုများကို ရေးသူတို့၏ ရည်ရွယ်ရင်းမှာ ကာမဂုဏ်ကို တစ်တစ်ခွဲစွာ အသေးစိတ်ဖော်ပြခြင်းအားဖြင့် စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်ဝယ် ကာမဂုဏ်စိတ်များ ထကြွစေရန် နှိုးဆော်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် စာပေစိတ်ဖြင့် ရေးသော ဝတ္ထုကြီးများ၌မူ ကာမဂုဏ်စွာ အကြောင်းအရာကို လိုအပ်ချက်အရ ထည့်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော့် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ နယူးယောက်မြို့ တရားရုံးတော်ကြီး၏ တရားသူကြီးဖြစ်သူ ဂျွန်ဇူးစလေ၏ စီရင်ချက်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်များတွင် ထားသင့်သော စာအုပ်ဖြစ်သည်ဟု၍ပင် သူ၏ တရားဆုံးဖြတ်ချက် နိဂုံးတွင် လေးလေးစားစား ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်ခ်၏ အထင်ရှားဆုံး ဝတ္ထုမှာ "ယူလီးဆီး" ပင် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာ စာပေဝေဖန်သူများကလည်း သူ၏ အကောင်းဆုံး ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်ပါသည်ဟု တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်းဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ယူလီးစီးဝတ္ထုမှာ စာလုံးရေ လေးသိန်းကျော်ရှိခဲ့သဖြင့် ထူမြားရှည်လျားသော ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်သော်လည်း ဇာတ်လမ်းအရဆိုလျှင် ၁၉၀၄ ခု၊ ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့ တစ်နေ့တာကိုသာ ဇာတ်လမ်းဖွဲ့ဆိုထားသည့် ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ ကျော်စိတ်ပညာ ပါမောက္ခကြီးယွန်း၊ စာရေးဆရာကြီး ဝီလျံဖော့ကနား၊ ကမူး၊ ဘော်ဘ်လိုတို့ကမူ လေးလေးစားစား ချီးကျူးခဲ့ကြသော ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်ခဲ့ပြီး စာရေးဆရာကြီး ဝီလျံဖော့ကနားကမူ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်ကို အထူးလေး စားသည်။ “ယူလီးစီး” ဝတ္ထုထဲမှ ရေးသားနည်း အတတ်ပညာသည် ယနေ့ခေတ်ပြိုင် ကဗျာများအပေါ်တွင် အထူးဩဇာ သက်ရောက်ခဲ့ပေ သည်ဟု ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့လေသည်။ အန်နာလျိုနှင့် ဟိုက် (Anna Lyan Haight) ရေးသားပြုစုသော (Banned Books) တွင် ဂျိမ်းစ် ဂျွိုက်စ်၏ ယူလီးစီးဝတ္ထုကြီးအပေါ်တွင် နိုင်ငံတကာက ယူဆခဲ့ကြသည့်

အယူအဆသဘောထားများနှင့် နယူးယောက်မြို့၊ တရားရုံးတော်ကြီး၏ ယူလီးစီးဝတ္ထုကြီးအပေါ်တွင် ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့်၊ တရားသူကြီး ဂျွန်ဂူး ဝလေ၏ ထင်မြင်ချက် စသောစာနှင့် သဘောထားများကို အသေးစိတ် ရေးသားထားသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။

ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် ယူလီးစီးစာအုပ်ကြီး အပြည့်အစုံကို ထုတ် ဝေခဲ့သူ ပါရီမြို့မှ စာပေထုတ်ဝေရေးသမား (Sylvia Beach) ကမူ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် ရဲ့ စာအုပ်ကို လူတွေက ညစ်ညမ်းတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ သူ ရေးသား သုံးနှုန်းတဲ့ စကားလုံးအချို့ကို ညစ်ညမ်းတဲ့ စကားလုံးတွေ၊ လူငယ်တွေ၊ ဖတ်ဖို့ မသင့်တဲ့စကားလုံးတွေလို့ ဆိုကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ရဲ့ စာပေ အတတ်ပညာကိုတော့ ထည့်သွင်းမပြောခဲ့ကြဘူး” လို့ ထုတ်ဖော်ပြော ဆိုခဲ့လေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကမူ ယူလီးစီးသည် ကမ္ဘာစာပေတရား ခွင်တွင် ပုံတင်ထပ်ခဲ့ရသော စာအုပ်ကြီးပင်ဖြစ်တော့သည်။ (ပါရီမြို့မှ စာအုပ်ထုတ်ဝေသူနှင့် ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်တို့ နှစ်ဦးပုံကို မိတ္တူကူးယူ ဖော်ပြ ထားပါသည်။) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ထုတ်ဝေသော တိုင်းမဂ္ဂဇင်းကြီး ကမူ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် ဘဝသည် သူ ရေးသားခဲ့သည့် ဝတ္ထုကြီးများအပေါ်တွင် ဩဇာလွှမ်းမိုးခဲ့ပြီး သူ့ဘဝအကြောင်း တစုတစောင်းများဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ရေးသားခဲ့လေသည်။

ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်ကို ၁၈၅၂ ခု ၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂) ရက်နေ့တွင် အိုင်ယာလန်ပြည် ဒစ်ဗလင်မြို့အနီး ကျေးရွာတစ်ရွာတွင် ဖွားမြင်ခဲ့လေ သည်။ ထိုစဉ်က အိုင်ယာလန်ပြည်သည် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ ကိုလို နီနိုင်ငံ၊ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့ပြီး ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်၏ နာမည်မှာ (James Augustine Aloysius) ဖြစ်သည်။ သူတို့ မိသားစုမှာ မွေးချင်း ၁၇ ဦး ရှိခဲ့ပြီး ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် မှာ အသက်မသေ ကြွင်းကျန်ရစ်သူ မွေးချင်း ၁၀ ဦးအနက် အကြီးဆုံးသားဖြစ်သည်။ ဖခင်ဖြစ်သူ ဂျွန်မှာ အရက်အလွန် အကျံ့သောက်သူတစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း မိခင်ကြီး မေရီဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် မှာမူ ဘာသာရေးအထူးကိုင်းရှိုင်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် မိခင်၏ ဩဇာ

လျှမ်းမိုးခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ရိုမင်ကက်သလစ် ဘာသာဝင် ဖြစ်ခဲ့သော
ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် သည် ကြီးလာလျှင် ဘုန်းတော်ကြီးလုပ်ရန်ပင် ရည်ရွယ်ခဲ့
လေသည်။ သူ့ မိခင်မှာလည်း ဘာသာရေးကို အထူးရိုသေ ကိုင်းရှိုင်းသူ
တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဗြိတိသျှဆန်ကျင်ရေးစိတ်ပြင်းထန်သူတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။

ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်မှာ အိုင်ယာလန်ပြည်ကို ချစ်သော်လည်း အိုင်းရစ်
အမျိုးသားတွေ၏ ခံယူချက်၊ သဘောထားကိုမူ လက်ခံသူမဟုတ်ခဲ့ပေ။
အိုင်ရစ်အမျိုးသားများကိုလည်း မုန်းတီးသူတစ်ဦးဖြစ်လေသည်။ သူ့မိခင်
မှာ ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းသူဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ထူးချွန်သော ဂီတ ပညာ
ရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဖခင်မှာလည်း အသံကောင်းသူ၊ သီချင်းဆိုရာတွင်
ပိုင်ပိုင်သီဆိုနိုင်သူတစ်ဦးအဖြစ် လူသိများခဲ့သည်။ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ် ကိုယ်
တိုင်မှာလည်း သီချင်းဆိုကောင်းသူတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုခဲ့ကြလေ
သည်။ သူတို့မိသားစုမှာ ဆင်းရဲချို့တဲ့သဖြင့် ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းသူ
မိခင်ကြီးမှာ နောက်တမလွန်ဘဝကိုသာ ရည်မှန်း မျှော်လင့်နေသူဖြစ်
သည်ဟု ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်က ယူဆသည်။ အရွယ်ရောက်လာသော ဂျွိုက်စ်
သည် ငယ်စဉ်က ဘုန်းကြီးလုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ကို မယုံကြည်သူ၊ အိုင်းရစ်
အမျိုးသားတို့၏ တော်လှန်ရေးကိုလည်း ထောက်ခံခြင်းမပြုတော့ပေ။

အသက် ၁၆ နှစ်တွင် အီတလီ တက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး
လက်တင်ဘာသာ၊ ပြင်သစ်ဘာသာ၊ အီတလီဘာသာကို သင်ကြား
ခဲ့သည်။ နော်ဝေဘာသာစကားကိုပင် တတ်မြောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကြ
သည်။ ဒဗ်ဗလင်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဖြစ်လာသော ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်သည်
ဗြိတိသျှဆန်ကျင်ရေးစိတ်ဓါတ်လည်း ပြင်းထန်လာခဲ့သည်။ ကျောင်းသား
ဘဝကပင် ပြဇာတ်များကို ဖတ်ရှုရန်ဝါသနာပါခဲ့သည်။ နော်ဝေပြည်သား
ပြဇာတ်ဆရာကြီး အစ်ဘာဆင့်၏ ပြဇာတ်များကို မလွတ်တန်း ဖတ်ရှုခဲ့
သည်။ ဆရာကြီး အစ်ဘာဆင့်၏ ပြဇာတ်ကြီးတစ်ပုဒ်ကိုလည်း ဆောင်းပါး
ရှည်ကြီး စတင်ရေးသားခြင်းဖြင့် စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့လေသည်။
တက္ကသိုလ်တွင် ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်သည် ခေတ်သစ်ဘာသာစကားများ ထူးခြား

ပြောင်မြောက်အောင်မြင်သော ဆန်းသစ်မှုတွင် ထူးချွန်သူကျောင်းသား
တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သော်လည်း တက္ကသိုလ်ပရဂျင်တွင် မပျော်ပိုက်၊ လွတ်လပ်
သော စာပေအနုပညာရှင် ဘဝကိုသာ တမ်းတခဲ့သည်။ ၁၉၄၀ခုနှစ်တွင်
သူမပျော်ပိုက်သော သူ့ဇာတိမွေးရပ်မြေမှ ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရီမြို့သို့ ထွက်ခွာ
ခဲ့လေသည်။ သူနှင့်အတူ သူ့ချစ်သူ (Nora Barnacle) ကိုခေါ်သွား
ခဲ့သည်။ သူ့ချစ်သူ နော်ရာဘာနီကယ်လ်မှာ စာပေဝါသနာပါသူ မဟုတ်
ပေ။ ဟိုတယ်တွင် သန့်ရှင်းရေးဆောင်ရွက်ရသည့် အမျိုးသမီးတစ်ဦး
သာဖြစ်သည်။

ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်နှင့် သူ့ချစ်သူတို့ ပါရီသို့ ယူသွားသမျှ ပစ္စည်းဟူ၍
ငွေအနည်းငယ်နှင့် ပါရီရှိ မိတ်ဆွေတစ်ဦးထံ ပေးလိုက်သည့် မိတ်ဆက်စာ
တစ်စောင်သာပါသည်။ သူ့အဖို့ ပါရီတွင် ဆေးပညာဆည်းပူးရန် ရည်
ရွယ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ငွေအခက်အခဲရှိလာသဖြင့် ယင်းအကြံကို လက်
လျှော့လိုက်ရသည်။ ပါရီရှိ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားရန် ကြိုးစား ခဲ့သော်
လည်း ထင်သလောက်မအောင်မြင်။ သူ့ကဗျာအချို့ကို မဂ္ဂဇင်းများတွင်
ဖော်ပြခံရသည်ကလွဲ၍ အချို့စာမူများမှာ အသုံးပြုခြင်းမခံရသဖြင့် ငွေရေး
ကြေးရေးချို့တဲ့လာသည်။ သူ့ချစ်သူလော်ရာဘာနီကယ်လ်နှင့်လည်း
အတူတူနေကြသည့်တိုင်အောင် တရားဝင်ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်း
မပြုရသေး။ နေရေးထိုင်ရေးမပြေလည်၊ အဟာရချို့တဲ့လာခဲ့သည်။ ဂျိမ်းစ်
သည် ကိုးကိုး အလွန်နှစ်သက်စွဲလမ်းသူဖြစ်သဖြင့် တစ်နေ့တစ်နေ့ ကိုးကိုး
ခွက်ပေါင်းများစွာ သောက်သည်။ သွားရောဂါရလာသော်လည်း ဆရာဝန်
ပြသနိုင်ဖို့ ငွေရေးကြေးရေးကမပြေလည်။ အာရုံကြောများပါ ပျက်စီးလာခဲ့
ပြီး မျက်စိမူန့်လာသည်။ ဤကဲ့သို့ ပါရီတွင် ဆင်းဆင်းရဲရဲနှင့် သေဝင်တင်
နေစဉ် သူ့မိခင်၏ကျန်းမာရေးကြောင့်အိုင်ယာလန်သို့ ပြန်လာခဲ့ရသည်။
အရက်ကိုလည်း အလွန်အကျွံ သောက်လာခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်စာပြ ဆရာ
အဖြစ် အမှုထမ်းရင်း ဝတ္ထုတိုကလေးများကို ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထုတို
ကလေး ၁၅ ပုဒ်ကို စုပေါင်းပြီး ဒဗ်ဗလင်သားများ (Dubliners) ကို

၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ဂျိမ်းစ်သည် သူ့ဝင်ငွေနှင့် မိသားစုကို ကောင်းစွာထောက်ပံ့နိုင်၊ ကလေးနှစ်ဦးရလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ တစ်ဖက် တစ်လမ်းမှ ဝင်ငွေရရှိအောင် ဝတ္ထုရှည်တစ်ပုဒ် ရေးသားဖို့ ကြံရွယ်ခဲ့သည်။ သူ့အသက် ၂၀ ရွယ်အထိ တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်များကို အခြေခံပြီး ရေးသားရန် ကြံရွယ်ခဲ့သည်။

သူ့စာအုပ်အမည်ကိုလည်း (A Portrait Of The Artists As A Young Man) အနုပညာရှင် လုလင်တစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံလွှာဟု အမည် ပေးခဲ့လေသည်။ အမှန်အားဖြင့် သူ့ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိပင်ဖြစ်သည်။ ရေးသားဟန်ကို မူတစ်မျိုးတီထွင်သည်။ အခြားလူတစ်ဦးက ပြန်ပြော သော ပုံစံမျိုးဖြင့် ရေးသားထားခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေရန် ကြိုး စားခဲ့သည်။ ထုတ်ဝေသူများက သူ့ရေးသားဟန်အသစ်ကြောင့် ထုတ်ဝေဖို့ လက်တွန့် ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံးသူ့မိတ်ဆွေ၊ အမေရိကန် ကဗျာဆရာ အီဇရာပွန် အကူအညီနှင့် ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ အမှန်အားဖြင့် ယင်းဝတ္ထု ၏တချို့အခန်းများကို (Egoist) အတ္ထုသမားဟူသော မဂ္ဂဇင်းတွင် ထည့် သွင်းခဲ့လေသည်။ ဤအနုပညာရှင် လုလင်တစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံလွှာ၏ ဇာတ် ဆောင်အမည်ကို စတီဖင်ဒက်လပ်စ်ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ သူ့အတွေ့ အကြုံများကို ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ယင်း စာအုပ်ကို လုံးချင်းဝတ္ထုကြီးအဖြစ် အိုင်ယာလန်နိုင်ငံနှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ တို့တွင် ထုတ်ဝေရန် ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း ထုတ်ဝေသူမရှိခဲ့။ နောက်ဆုံး အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမှ ထုတ်ဝေသူတစ်ဦးက ထုတ်ဝေပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ထင်သလောက်မရောင်းရ။ သူ၏ ဆန်းသစ်သည့် ရေးသား ဟန်ကို စာဖတ်သူတို့က မလိုက်နိုင်။ ဇာတ်လမ်း ရေးသားရာတွင်လည်း ဟိုရောက်၊ သည်ရောက်ဖြစ်နေသဖြင့် စာပရိသတ်ကြီးက သူ့စာများကို ဖတ်ရန် စိတ်မောလာသည်။ ရေးသားဟန်ကိုလည်း အတတ်ပညာမျိုးစုံကို သုံး၍ ရေးသားခဲ့လေသည်။ ဂျိမ်းစ်ဂျွိုက်စ်သည် ပါရီဂျူးရစ် စသော

မြို့ကြီးများတွင် လှည့်လည်နေထိုင်ခဲ့သော်လည်း သူ့၏ဝတ္ထုများသည် သူ့ဇာတိ အိုင်ယာလန်နိုင်ငံ ဒင်္ဗလင်မြို့ကို နောက်ခံထား၍ ရေးခဲ့လေ ရှိသည်။ စာရေးဆရာအများစုသည် သူတို့လှည့်ပတ်ခရီး ထွက်လာရင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသော ဒေသန္တရ ဗဟုသုတ၊ ပထဝီဝင် ဗဟုသုတ တို့အပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ဇာတ်အိမ်များ ဖွဲ့လေ့ရှိသည်။ သို့သော် ဂျွိုက်စ်သည် သူ့လှည့် လည် ကျက်စားခဲ့သော ဥရောပတစ်ခွင်ကို နောက်ခံထား၍ ရေးသားခြင်း မပြု။ သူငယ်စဉ်က စွန့်ခွာလာခဲ့သော ဒင်္ဗလင်မြို့ကိုသာ နောက်ခံထား၍ ရေးသားလေ့ရှိသည်။ မိမိငယ်စဉ်က နေခဲ့ရသော ဇာတိမြို့ကို နောက်ခံ ထားပြီး ပီပီသသကြီး မြင်နိုင်စွမ်းရှိအောင် ရေးသားနိုင်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဂျွိုက်စ်၏ “အနု ပညာရှင်တစ်ဦး ၏ ရုပ်ပုံလွှာကို” ဂန္ထဝင်စာပေထဲမှာ ထည့်သွင်းလိုခဲ့ကြသည်။

ဂျွိုက်စ်၏ အထင်ရှားဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံးကို ဝေဖန်စာရေးဆရာတို့ သတ်မှတ်ခဲ့သည့်ဝတ္ထုမှာ “ယူလီးစီး” ပင်ဖြစ်သည်။ ယူလီးစီး ဆိုသည်မှာ ဂရိကဗျာဆရာကြီး ဟိုးမား၏ နာမည်ကျော် အိုဒက်ဆီ (Odyssey) မဟာကဗျာကြီးမှ ဇာတ်လိုက်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ယင်းကဗျာမှာ ဇာတ် ဆောင်ကြီး ယူလီးစီးသည် သည်းထိတ်ရင်ဖို စွန့်စားခန်းများနှင့် ကြုံတွေ့ ခဲ့ရသည်။ သို့သော်ဂျွိုက်စ်၏ ယူလီးစီးဝတ္ထုမှ သရုပ်ဆောင် လီယိုပိုဘလွန် (Leopold Bloom) မှာ ဒင်္ဗလင်မြို့မှ အလယ်တန်းစား အောက်အလွှာ မှ ရေဝတီလူမျိုးဖြစ်သည်။ သူ့ဇနီး ဟောလီမှာလည်း အဓိကဇာတ်ဆောင် တစ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။ ဘလွန်သည် သူ့အချစ်ဆုံးကလေး သေဆုံးသွား ပြီးနောက် သားတစ်ယောက် အစားရရန် ရှာဖွေခဲ့သည်။ သူ့ဇနီး မော်လီမှာ အဆိုကျော် အိုင်ရစ်အမျိုးသမီးဖြစ်သည်။ မော်လီသည် ထင်ပေါ်ကျော် ကြားသည့် အဆိုတော်ဖြစ်လာသောအခါ သူ့ခင်ပွန်း လီယိုပိုဘလွန်ကို ကျေနပ်ခြင်းမရှိတော့။ သူတို့အိမ်ထောင်ရေးကလည်း အဆင်မပြေ ဘလွန်ကလည်း သားလိုချင်သည်။ ဤသို့အတွင်း ၁၉၀၄ ခု၊ ဇွန်လ (၁၆ ရက်နေ့တွင် စတီဖင်ဒက်ဒီလပ်စ်ဆိုသူကို သားအဖြစ် သံယောဇဉ်

တွယ်ပြီး အိမ်သို့ခေါ်လာခဲ့သည်။ ဤအဖြစ်အပျက်မတိုင်မီ မော်လီသည် လူတစ်ဦးနှင့် ဖောက်ပြားခဲ့သေးသည်။ သူ့ ဝတ္ထုကြီး၏ ဇာတ်လမ်းမှာ ဤမျှသာဖြစ်သည်။

၎င်းဝတ္ထုကို "Little Review" တွင် အခန်းဆက်ဝတ္ထုကြီးအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ညစ်ညမ်းမှုရှိခဲ့သည်ဟု၍ အယ်ဒီတာအား တရားစွဲ ခဲ့သည်။ ဒဏ်ငွေရိုက်ခြင်းခံရသဖြင့် အခန်းဆက်ဝတ္ထုတစ်ခုကို ဆက်လက် ထည့်သွင်းနိုင်ခြင်းမရှိတော့။ လုံးချင်းစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေရန် ပြင်ဆင် သောအခါတွင် ဆင်ဆာများက အကြိမ်ကြိမ် ဖြတ်ခဲ့ကြပြန်သည်။ ပြင်သစ် ပြည်ပါရီမြို့တွင် ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရလေသည်။ ယင်းစာအုပ်ကို လျှို့ဝှက်စွာ ရောင်းချခဲ့ရသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဂျိုက်ခ်သည် ယူလီးစီးကို ၇ နှစ်တိုင်တိုင် ရေးသားခဲ့ရရှာသည်။ သို့သော် ဒီအိပ်ချ်လော့ရင့်စ်၏ "လေဒီချက်တာလေ၏ချစ်သူ" စာအုပ်ကဲ့ သို့ စာမူမရရှာ။ စာရေးသားတင်ပြပုံမှာ ဆန်းလွန်းသည်။ ယူလီးစီးကို ဖတ်ရှုရလျှင် စာဖတ်သူများသည် တစ်ခန်းလျှင် တစ်မျိုး၊ ပုံစံပြောင်းနေ သည်ကို တွေ့ကြရမည်။

အိုင်ယာလန်ပြည်သား စာပေဝေဖန်ရေးဆရာ မက်အယ်ပိုင်းက မူ ဂျိုက်ခ်၏ ယူလီးစီးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါအတိုင်းရေးသားခဲ့သည်။ "ယူလီးစီးတွင် ဂျိုက်ခ်သည် စာရေးနည်း၊ နည်းသစ်ကို အောင်အောင်မြင် မြင်ထုထောင်နိုင်ခဲ့လေသည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေ သမုဒ္ဒရာပြင်ကြီးထဲတွင် မီးပြ တိုက်တစ်တိုက်ကို တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်နှင့်တူသည်။ ယင်းဝတ္ထုတွင် "စိတ်သဏ္ဍာန်အတွင်း တစ်ယောက်တည်း စကားပြောခြင်း" (Interior Monologue) နည်းကိုသုံးခဲ့သည်။ ဂျိုက်ခ်ဝတ္ထုများသည် စာဖတ်သူတို့ အဖို့ အစပထမ စတင်ဖတ်ရှုရာတွင် အခက်အခဲနှင့် တွေ့ကြုံကောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဖတ်နေကြဖြစ်ရသောအခါတွင် လွယ်ကူသွား လေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် စာပေဝေဖန်ရေး ဆရာတို့က အင်္ဂလိပ်စာပေကို အထောက်အကူပြုရာတွင် သူ၏စကားလုံးများသည် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်

ပါသည်။ ရိုတ်စပီးယားကွယ်လွန်ခဲ့သည့်နောက်တွင် စကားအသုံးအနှုန်း အရာ၌ ဂျိုက်ခ်သည် ပြိုင်ဘက်ကင်းသူတစ်ဦးဖြစ်ပါပေ သည်ဟု ဆိုကြလေ သည်။

အသက် ၅၀ တွင်းသို့ ဝင်လာသောအခါ ဂျိုက်ခ်ခမြော ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့လာသည်။ ဝင်ငွေကလည်းနည်းပါးသဖြင့် သူ့မျက်စေ့ ကွယ်လုနီးပါး ဖြစ်လာသဖြင့် မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတို့၏ ကူညီထောက်ပံ့မှုနှင့် အကြိမ်ကြိမ်ခွဲစိတ်ကုသခဲ့ရသည်ဟု ဆိုခဲ့ကြသည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်လာသောအခါ ဂျိုက်ခ်တို့မိသားစုသည် ဆွတ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဝူးရစ်မြို့သို့ သွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။

ဂျိုက်ခ်တို့ အိမ်ထောင်ရေးမှာ ဆန်းကျယ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သူ့ဇနီးဖြစ်သူ နော်ရာနှင့် ၁၉၀၄ ခုနှစ်ကပင် အတူနေထိုင်ခဲ့သော်လည်း ဘုရားဝင်လက်ထပ်ခြင်းမပြုခဲ့ကြ။ ၁၉၃၁၊ ဇူလိုင်(၄)ရက်နေ့ ကြမ္မပင် လန်ဒန်တွင် တရားဝင်လက်ထပ်ခဲ့ကြသည်။

ဝူးရစ်မြို့တွင်နေထိုင်စဉ် "ဖင်နီဂန် အိပ်ယာမှန်းခြင်း" (Finnegans Wake) ဟူသော စာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ရေး သားပြုစုရန် အချက်အလက် ၁၇ နှစ် ကြာအောင် စုဆောင်းခဲ့ရသည်ဟု ဂျိုက်ခ်က ပြောခဲ့လေသည်။ ဤဝတ္ထုကြီး၏ ပုံစံမှာလည်း ဆန်းသည်။ သူ၏ ယူလီးစီးတွင် တစ်နေ့တာအကြောင်း ဇာတ်လမ်းကို ရေးဖွဲ့ထား ခဲ့သော်လည်း "ဖင်နီဂန် အိပ်ယာမှန်းခြင်း" ဝတ္ထုတွင်မူ ညတစ်ညတွင် အိမ်မက်မက်နေပုံကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ သူ့ဝတ္ထုကြီးတွင် ရွတ်ထွေး လှသည်။ သူရေးသားလေ့ရှိသည့်အတိုင်း စိတ်ပညာကျမ်းများ ဖရေဇာ၏ ဘာသာရေးကျမ်းများ၊ ဂန္ထီရကျမ်းများ ဖရိုက်၏ အိမ်မက်အကြောင်းများ စသည်တို့ကို ရေးသားဖော်ပြထားသဖြင့် သူ့ဝတ္ထုကြီးကို နားလည်သ တောပေါက်ရန် စာဖတ်သူတို့အဖို့ အချိန်ယူ၍ ဖတ်ရှုရမည် ဖြစ်လေသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ဝူးရစ်မြို့ ဂျိမ်းစ်ဂျိုက်ခ် ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။ သူကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ခန့်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ယနေ့ထိ

သူ့အကြောင်းကို ရေးသားကြဆဲ၊ သူ့ဝတ္ထုတွေကို ဝေဖန်ဆဲ၊ သူ၏ ညစ်ညမ်းသောဝတ္ထုကြီးဟု မီးရှို့ခံ၊ တရားစွဲခံခဲ့ရသည်။ ယူလီးစီးဝတ္ထုမှာ ဂယက်ရိုက်ကာ စာဖတ်ပရိသတ်ကို ရိုက်ခတ်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ်ခန့်လောက်က ဂျိတ်ခ်၏ ယူလီးစီးစာအုပ်ကြီးကို ထုတ်ဝေသူများက ပြင်ဆင်ချက်များနှင့် သုံးတွဲခွဲ၍ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ တန်ဖိုးမှာ ဒေါ်လာ ၂၀၀ ဖြစ်သဖြင့် စာဖတ်သူတို့အဖို့ ဝယ်ယူဖတ်ရှုရန် ခက်ခဲလှသည်။ စာမျက်နှာပေါင်း နှစ်ထောင်ခန့်ရှိသည်ဟု ဆိုခဲ့ကြသည်။ နှစ်တွေပြောင်းခဲ့ကြပြီး တစ်ကြိမ်က စာပေတရားခွင်တွင် ပြစ်ပြစ်ခါခါ ခံခဲ့ရသည်။ ဂျိတ်ခ်ဝတ္ထုများကို စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးက တောင်းဆိုလာခဲ့ကြသည်။ သူ့စာအုပ်တွေအတွက် အဖွင့်ကျမ်းများ ဂျိမ်းစ်ဂျိတ်ခ် ဝတ္ထုများဖတ်ရှုရန် ကျောင်းသားများအတွက်လမ်းညွှန်ကျမ်းတွေ ထုတ်ဝေနေကြပြီး ဖြစ်လေသည်။

ကျမ်းကိုး

- (၁) Banned Books By A.L. Haight
- (၂) Introduction to Modern Literature

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၅၈)၊ မေလ ၂၀၀၀

ဒဂုန်တာရာ၏ပေနှင့် အနာဂတ်ကိုသိမြင်သူ

စစ်ကြိုခေတ်။ ကျွန်တော်သည် ပဉ္စမတန်းကျောင်းသားတစ်ဦး ဖြစ်နေပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အရှေ့ဖျားနိုင်ငံများတွင်လည်း ခစ်ရိပ်စစ်ငွေ သန်းနေလေပြီ။ မဟာမိတ်တို့သည် ဥရောပ စစ်မျက်နှာတွင် အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွါနေကြသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် နွေရာသီဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ ယင်းနွေဦးရာသီတွင် ကျွန်တော်သည် ဒဂုန်တာရာ၏မေ၊ ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်း၏ မစာဥတို့ စတင်တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။

နွေဦးကျောင်းများ စပိတ်လျှင် ပိတ်ချင်း ကျွန်တော်တို့ မောင်နှစ်မ ဘစ်စုသည် ကျွန်တော်တို့မြို့နှင့် ၁၀ မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော မင်းဘူးမြို့ရှိ အဒေါ်ဖြစ်သူထံသို့ သွားရောက်နေထိုင်ရလေ့ရှိသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော် အဒေါ်မှာ မင်းဘူးမြို့တွင် ကျောင်းဆရာမကြီး တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့် အဒေါ်၏ အိမ်အပေါ်ထပ်တွင်မဂ္ဂဇင်းများ၊ စာအုပ်များ အစုလိုက် အပြုံလိုက် ရှိနေသဖြင့် ကျွန်တော့်အဖို့ ရတနာသိုက်ကြီးပင် ဖြစ်နေလေ တော့သည်။ ကျွန်တော်သည် တစ်နေ့လုံး စာအုပ်များကို တစ်အုပ်ပြီးတစ်

အုပ်ဖတ်သည်။ ထိုစဉ်က တသသစ္စမက်ခဲရသည့် တက်ထွန်း၏ပိတောက်ရွှေဝါ၊ မြေမျိုးလွင်၏ 'ဤလူ့ဘောင်'၊ ရဲထွတ်၏ 'ဤဒေသ' တို့ကို ကျွန်တော်မမေ့နိုင်တော့။

ထူးထူးခြားခြား ကျွန်တော် ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်း၏ 'ပန်းသာမစာဥ' နှင့် ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ 'မေ' ကို ဖတ်ရှုမိတော့သည်။ ပန်းသာမစာဥမှ ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်း၏ ဇာတ်အဖွင့်ဖြစ်သော ပေပင်ကုန်းရွာလေးရှိ လက်ပံပင်ကြီးပေါ်မှ ဆက်ရက်တို့၏ မြည်သံ၊ လက်ပံပွင့်လေးများ ကြွေကြပုံတို့သည် ယနေ့ထိ ကျွန်တော်မှတ်မိနေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြို့ကလေးရှိ မန်းချောင်းအနီးမှ လက်ပံတောက်ကို မြင်ယောင်လာသည်။

ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ 'မေ' မှာ ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်း၏ မစာဥနှင့်မတူ။ မေက ခေတ်ဆန်သည်။ ချောမောလှပသည်။ ကလက်သည်။ အညှာလွယ်သည်။ မေ ဇာတ်လမ်းမှာ ရင်နှင့်ဖွယ်ရာဖြစ်သည် မေလျှောက်ခဲရသည့် ဇာတ်လမ်းကို ကျွန်တော်ကောင်းကောင်း မမှတ်မိတော့ပါ။

မှတ်မိသလောက် ရေးသားရလျှင် မိဘမဲ့ မေသည် ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်ကျောင်းသူဖြစ်သည်။ တစ်ကောင်ကြွက်ဖြစ်သဖြင့် ကျောင်းပိတ်ရက်တွင် သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ မခင်စီနှင့် လိုက်နေသည်။ အချုပ်အနှောင်မရှိ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေလိုသော မေသည် မခင်စီတို့အိမ်မှ ထွက်ခဲ့ပြီး ကလေးများကို စာပြသော ဆရာမအဖြစ် အလုပ်ဝင်လုပ်ခဲ့လေသည်။ မေသည် ကလေးများကို စာပြသောအလုပ်ကို လုပ်နေစဉ် သမာဓိမြို့ဝန်ဦးဖေမောင်ကို အမိဖမ်းခဲ့လေသည်။ ဦးဖေမောင်ထံမှ ထွက်ခဲ့ပြီး ရန်ကုန်မြို့ပိုင်ဒဗလျူစီအေအသင်းတိုက်မှာ နေထိုင်စဉ် ၃၇ လမ်း တစ်ပိုက်တွင် အမျိုးသမီးများအား ဖျက်စီးသည့် ဂျပိုးဘသိန်းနှင့် တွေ့ခဲ့ရလေတော့သည်။

ဘသိန်းထံမှ ထွက်ခဲ့ပြီး မေ၏ သူငယ်ချင်း မခင်စီမောင် ကိုကျော်မြင့်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့လေသည်။ သားကလေးတစ်ဦးရမှ လူကြီးလူကောင်းအမတ်မင်း ဦးဘညွန့်ကြောင့် မေခမျာ ဂျပိုးဘသိန်းထံ ပြန်ရောက်ခဲ့ရသည့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုစဉ်က မေကို အမှီးဝတ္ထုမှန်းမသိခဲ့ပေ။ ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ အတတ်ပညာသည် ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်သူများကို ဖမ်းစားနိုင်ခဲ့သည်။ နှုတ်ခမ်းနိန့်၊ ပါးနီနိန့်နှင့် ခေတ်ဆန်သော မေ၏ ရုပ်ပုံလွှာကို ကျွန်တော်တို့ မြင်လာသည်။ ဆရာဒဂုန်တာရာမှီးပုံမှာ အလွန် သေသပ်လှသဖြင့် ကျွန်တော်တို့အဖို့ အမှီးဝတ္ထုဟု မသိခဲ့တော့ သူ၏ အနုပညာပြောင်မြောက်မှုကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် မေ့ကို တသသစ္စလမ်းခဲရပြီး ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ အနုပညာပိုက်ကွန်တွင် မိခဲ့ရသည်။ ဆရာ၏ လှပသော စကားလုံးများ၊ ရွှေအိုရောင်ဆိုသော အသုံးအနှုန်း၊ လေနေအေးဆိုသော အသုံးအနှုန်းတို့ကို ကျွန်တော်တို့ သဘောကျသည်။ ကျွန်တော်သည် စာအုပ် တစ်အုပ်ဖြင့် စာပိုဒ်များကို ကူးယူခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးဆရာရေးသားခဲ့သည့် မေ၏ နိဂုံးတွင် 'အကောင်းကိုရှာ၏။ အကောင်းကား မရှိတော့' ဆိုသော စာပိုဒ်ကလေးကို ကျွန်တော်တို့ သဘောကျသည်။ ယနေ့ထိ မမေ့နိုင်။ ထိုစဉ်က မေသည် ကျွန်တော်တို့အား လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့လေသည်။

မေအကြောင်းကို ဒုတိယအကြိမ် သိရသည်မှာ တက္ကသိုလ် ပရဂုဏ်တွင် ဖြစ်သည်။ တစ်စွန်းတစ်စ သိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ နွေရာသီဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်မှာ တက္ကသိုလ်ဝင်ကျောင်းသားတစ်ဦးဖြစ်သဖြင့် နယ်မှ ရန်ကုန်သို့ လာရောက်၍ တက္ကသိုလ် စာမေးပွဲဖြေဆိုနိုင်ရန် ပြင်ဆင်နေရချိန် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်၏ ဖခင်၏တပည့်ဖြစ်သော ကိုထွန်းရှိန် (ယခု ဦးထွန်းရှိန် လွတ်တော်ရှေ့နေကြီး၊ ၁၄ လမ်း၊ လမ်းမတော်)မှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားကြီးဖြစ်နေပါပြီ။ သူ့အဆောင်ဖြစ်သော North Hall ဥက္ကဋ္ဌရဆောင်သို့ ကျွန်တော် နေ့စဉ်လိုလို သွားရောက်၍ စာကြည့်သည်။ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲမှာလည်း ဧပြီလတွင် စစ်ဆေးတော့မည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် ဦးထွန်းရှိန်၏ အခန်းတွင် တစ်နေ့ကုန်တစ်နေ့ခန်း စာဖတ်ရသည်။ ဦးထွန်းရှိန်ကလည်း သူ့အဆောင်ရှိ စာတော်သော ကျောင်းသားဇာနည်နှင့် ကျွန်တော့်အား မိတ်ဖွဲ့ပေးသည်။ ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက် ဦးစိန်လွင်လေး ဖြစ်ပါသည်။ ဦးထွန်းရှိန်၏ မိတ်ဖွဲ့ပေးမှုနှင့်ပင် သူ့ဆရာမြသန်းတင့်နှင့် ခင်မင်လာ ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မှတ်မိသလောက်ဆိုလျှင် ဆရာမြသန်းတင့်သည် ထိုစဉ်ကပင် စာရေးစ ပြုနေသည့် စာရေးဆရာပေါက်စ ဖြစ်နေလေပြီ။ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဇာနည်သားနေပြီး ဆရာဒဂုန်တာရာနှင့် ခင်မင်သူတစ်ဦးဖြစ်လေသည်။ သူ့ထံမှ 'မေ' အကြောင်းကို ကျွန်တော်တစ်စွန်းတစ်စ သိခွင့်ရခဲ့သည်။ မေမှာ ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ အမှီးဝတ္ထုဖြစ်ကြောင်း၊ မူရင်းမှာ စာရေးဆရာ ဘီဘာလေးနစ်ကော်၏ (Self) အတ္ထု ဟူသော ဝတ္ထုဖြစ်ကြောင်း သိခဲ့ရသည်မှ ကျွန်တော်သည် မေ ဖခင်ရင်းဖြစ်သူ ဘီဘာလေးနစ်ကော်၏ (Self) ဝတ္ထု နှစ်ပုဒ် ရှာဖွေခဲ့သည်။ မတွေ့ခဲ့ရပေ။ စာကြည့်တိုက်များ၊ ကျွန်တော်ဆရာအဖြစ် နေထမ်းခဲ့ရသော မြို့များမှ စာဖတ်ဝါသနာအိုးကြီးများထံ ချဉ်းကပ်ခဲ့သည် ရပေ။ နှစ်ပေါင်း (၄၀)ကျော်ကြာသော ၁၉၈၀ ခုနှစ်ခန့် တွင် 'မေ' ကို ဖတ်လမ်း ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် အမှတ်မထင်တွေ့ခဲ့ရတော့သည်။ ယင်း ဝတ္ထုကို တွင် ကျွန်တော်တွေ့သောအခါတွင် စာရေးဆရာကြီး ဒဂုန်တာရာ၏ 'မေ' အဖြစ်တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပေ။

Miss Perring ၏ ကျမ်းစာသင်ကျောင်းသူကလေး နန်စီ အဖြစ် တွေ့ခဲ့ရတော့သည်။ ကျွန်တော် အနှစ်နှစ်အလလ ရှာဖွေခဲ့ရသော မေကို ဘီဘာလေ့နစ်ကော်၏ သမီးရင်းနန်စီအဖြစ် အတ္တ (Self) တွင် ဖတ်ရှုခဲ့ရ တော့သည်။ ကျွန်တော်တို့ တာသသစွဲလမ်းခဲ့ရသော မေ၊ ကျွန်တော်တို့၏ အပေါ်တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ လွှမ်းမိုးနိုင်သောမေကို ကျမ်းစာသင်ကျောင်း သူကလေး မေ အဖြစ်တွေ့ရသည်။ ဘီဘာလေ့နစ်ကော်၏ စာအုပ်မှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်ပွားမီက ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်ဖြစ်သဖြင့် ဆွေးမြည့်နေပြီဖြစ်သည်။ စာရွက်များမှာလည်း ဝါနေလေပြီ။ ဘီဘာလေ နစ်ကော်၏ 'အတ္တ' ဇာတ်လမ်းသည် မေ၏ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်များနှင့် တူညီနေပေသည်။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်တာသသဖြစ်ခဲ့ရသော ဒဂုန်တာရာ၏ 'မေ'နှင့် ဘီဘာလေ့နစ်ကော်၏ အတ္တကို ယှဉ်ဖတ်သည်။ အတ္တမှ နန်စီနှင့် ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ မေတို့နှစ်ဦးတွင် ကျွန်တော်သည် ဆရာဒဂုန် တာရာ၏ မေကို သဘောကျသည်။ ဆရာဒဂုန်တာရာသည် မေကို နန်စီ ၏ ကိုယ်ပွားအဖြစ်မွေးစားစေကာမူ ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ အနုပညာ ကြောင့် မေမှာ ဘီဘာလေ့နစ်ကော်၏ နန်စီထက်သရုပ်ပါသည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် (Self) အတ္တတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ဇာတ်ကောင်များ ဖြစ်သည့် မစ်ဖိုမှ သင်းအုပ်ဆရာ (ဒဂုန်တာရာ၏ မေတွင် သမာမိမြို့ဝန် ဦးဖေမောင်)၊ မယ်လင်(မခင်စီ)၊ အတ္တတွင် ဟယ်လင်၏မောင် (ဝေါလ တာ)၊ မေတွင် (ကိုကျော်မြင့်)၊ မှောဝကို ခြယ်သခဲ့သည့် ဂျပိုးဘသိန်းမှာ အတ္တတွင် ဘီဇယ်တို့ကို တစ်ဦးချင်း ယှဉ်ကြည့်မိခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ပဉ္စမတန်းကျောင်းသားဘဝက စွဲလမ်းခဲ့သည်။ ဆရာဒဂုန်တာရာသည်

မေတ္တကြီးမှ ဇာတ်ကောင်းများကို သရုပ်ဖော်ရာတွင် ဘီဘာလေ့နစ်ကော် ၏ အတ္တမှ ဇာတ်ကောင်များထက် သရုပ်ပါနေသလောဟု ကျွန်တော် သုံးသပ်မိသည်။ သို့သော် ဘီဘာလေ့နစ်ကော်၏ Self ကို ကျွန်တော် စတင်ချိန်သည် ကျွန်တော့စာဖတ်သက်ရင့်နေသည့် အချိန်မှ ဖတ်ရှုခဲ့ရသဖြင့် ယင်းအချက်သည် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ မေမှ ဇာတ်ကောင် ဇာတ်က ပိုပြီးအသက်ဝင်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ဆရာမြသန်းတင့်ကမူ ဆရာဒဂုန်တာရာ မေ ဇတ္ထုတွင် သုံးခဲ့သည့် 'ရွှေအိုရောင်' ဟူသော စကားလုံးကို (Ragged Gold) ကို ဘာသာပြန်သည် ဟု ကျွန်တော့်အား ပြောပြခဲ့ဖူးလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မေ၏ ဇာတ်နိဂုံးတွင် ဆရာဒဂုန်တာရာသည် 'အကောင်းကို ရှာ၏။ အကောင်းကားမရှိတော့' ဟူသော စာပိုဒ်နှင့် အဆုံးသတ်ခဲ့လေ သည်။ ဘီဘာလေ့နစ်ကော်ကလည်း သူ၏ (Self) အတ္တနိဂုံးတွင် (Back to the Flesh, the Flesh had Gone) ဟု အဆုံးသတ်ခဲ့ လေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဒဂုန်တာရာ၏မေသည် ဘီဘာလေ နစ်ကော်၏ အတ္တထက် စာဖတ်သူကို စွဲစေသည်။ မေသည် နန်စီ၏ ကိုယ်ပွားဖြစ်စေကာမူ နန်စီထက် တာသသစွဲမက်စရာ၊ သနားစရာ ဖြစ်နေ ပေသည်။ ဒဂုန်တာရာ၏ ဝတ္ထုအတတ်ပညာသည် ကျွန်တော်တို့ အား လွှမ်းမိုးနိုင်စေခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား အနာဂတ်ကို ကြို တင်၍ သိမြင်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ယင်းအယူအဆမှာ သိပ္ပံ ညောနှင့် ဆန့်ကျင်နေပေလိမ့်မည်။ သိပ္ပံပညာ တိုးတက်ပါသည်ဟူသော နိုင်ငံ၊ ရုပ်ဝါဒလက်ခံသော နိုင်ငံအများအပြားတွင်ပင် အထက်ဖော်ပြပါ အယူအဆကို လက်ခံယုံကြည်ကြသူ တစ်နေ့တခြား များပြားလာခဲ့လေ

သည်။ အနောက်နိုင်ငံများတွင်လည်းကောင်း၊ အရှေ့နိုင်ငံများတွင် လည်းကောင်း၊ ဗေဒင်၊ လက္ခဏာ၊ အကြားအမြင်ဆရာတို့ စီးပွားရေးလမ်းဖြောင့်လျက်ရှိနေပေသည်။ နိုင်ငံခြားရှိ နာမည်ကျော် စတိုးဆိုင်ကြီးများတွင် ဗေဒင်၊ လက္ခဏာ၊ တားရောစာအုပ်များ၊ စိတ်ပညာစာအုပ်များ၊ ပရစိတ်ပညာ စာအုပ်များကို သီးသန့် တခမ်းတနား ခွဲခြား၍ ရောင်းချနေသည်ကို တွေ့နေရပေသည်။

တချို့ကမူ အနာဂတ်ကို သိမြင်မှုဆိုသည်မှာ တိုက်ဆိုင်မှု ဖြစ်သည်ဟု၍ ပြောဆိုကြသည်။ အမြဲတမ်းတိုက်ဆိုင်မှု၊ အကြောင်းမဲ့ တိုက်ဆိုင်မှု မဖြစ်နိုင်ချေဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရသော ဟားကိုးစ် ဂျယ်ရယ်ကရူဆက်၊ အက်ဂါကေစီစသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သမ္မတကနေဒီ လုပ်ကြံခံရမည်ကို တင်ကြိုဟောပြောနိုင်ခဲ့သော ဂျင်းဒစ္စတို့မှာ များစွာအံ့ဩဖွယ် ကောင်းလေသည်။ စာရေးဆရာကြီးများဖြစ်ကြသော ရှားလော့ဟုမ်း (စုံထောက် မောင်စံရှား)၏ ဖခင်ရင်းဖြစ်သော ဆရာကြီး ကွန်နင်ဒွိုင်းလ်၊ မတ်ခ်တို့နီး၊ ချားစ်ဒစ်ကင်း၊ နိုဗယ်ဆုရကဗျာဆရာကြီးယိစ်၊ ဟ်မင်းဝေ စသော စာရေးဆရာကြီးများသည် မနောအာရုံထင်သော အိပ်မက်များမက်ကြ၏။ တချို့အိပ်မက်များကား အိပ်မက်မက်သူနှင့် လုံးဝမသက်ဆိုင်သော အိပ်မက်များဖြစ်နေတတ်၏။ နာမည်ကျော်စာရေး ဆရာကြီးဖြစ်သော (Robert Morgan) ရောတတ်မော်ဂင်န့်သည် သူ ထူးထူးခြားခြား မြင်မက်ခဲ့သည့် အိပ်မက်တိုင်း Futility အချည်းနှီးဟူသော ဝတ္ထုကြီးကို ၁၈၉၈ ခုနှစ်က ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ သူဝတ္ထုတွင် စာရေးဆရာကြီးသည် အတ္တလန်တိတ် သမုဒ္ဒရာကြီးကို ဖြတ်သန်းသွားလာခဲ့သည့် တိုက်တန် Titan အမည်ရှိသော ဖိမ်ခဲအပျော်စီးခရီးသည်တင် သင်္ဘောတစ်စီးအကြောင်း

ရေးသားတင်ပြထားသည့် စာတ်လမ်းဖြစ်ပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ တိုက်တန်သင်္ဘောကြီးသည် နောင် ၁၄ နှစ်အကြာ ၁၉၁၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် နှစ်မြုပ်ခဲ့ရသော တိုင်တန်းနှစ်သင်္ဘောကြီးနှင့် အချက်အလက်တော်တော်များများ တူနေသည်မှာ များစွာအံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှပေသည်။

ရတနာဒီပ (Treasure Island) ရေးသားခဲ့သော စာရေးဆရာ လူဝီးစ်စတီဗင်ဆင်သည်လည်း ထူးခြားသော မနောအာရုံ ရခဲ့သည်ဟု ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရပါသည်။

Wismith ရေးသားပြုစုသော စိတ်၏ ဆန်းကြယ်သော တန်ခိုးစွမ်းအင်များ 'Strange powers of mind' စာအုပ်တွင် သတင်းစာ ဆရာကြီးများ၊ စာရေးဆရာကြီးများ၏ အနာဂတ်ကို ကြိုတင်၍ သိမြင်ခဲ့ပုံများ၊ ဆရာကြီးများ မြင်မက်ခဲ့ကြသည့် အိပ်မက်ထူးများသည် တိတိကျကျ မှန်ကန်နေပုံများကို စုစည်းစည်း အထောက်အထားခိုင်လုံစွာနှင့် တင်ပြထားသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရပါသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဘိုစလွန်ဂလုပ် သတင်းစာကြီးမှ အယ်ဒီတာဖြစ်သူ အက်ဝပ်ဆင်မဆင်ဆိုသူသည် ၁၈၈၃ ခု၊ ဩဂုတ်လတွင် ထူးခြားသော အိပ်မက်တစ်ခုကို မြင်မက်ခဲ့လေသည်။ သူ့အိပ်မက်ထဲတွင် ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ကျွန်းတစ်ကျွန်းမှ မီးတောင်တစ်တောင် ပြင်းထန်စွာ ပေါက်ကွဲခဲ့ပုံမြင်မက်ပြီး ကျွန်းကြီးပါ သမုဒ္ဒရာအတွင်း နှစ်မြုပ်သွားခဲ့ပုံကိုလည်း အိပ်မက်ထဲတွင် တွေ့မြင်ခဲ့ရလေသည်။ အယ်ဒီတာကြီး၏ အိပ်မက်သည် အနာဂတ်ကို တိတိကျကျ ရည်ညွှန်းလျက် ရှိလေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဆင်မဆင် မြင်မက်ခဲ့ရသည့်အတိုင်း ဂျာဗားကျွန်း

အနီးရှိ ကာရာကာတူရာကျွန်းသည် မီးတောင်ကြီးပေါက်ကွဲခဲ့ရာမှ ကျွန်းသူ ကျွန်းသားများပါ သမုဒ္ဒရာရေအောက်သို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။ အယ်ဒီတာကြီး ဆင်မဆင်ကဲ့သို့ပင် စာရေးဆရာကြီးများ၊ ပညာရှင်ကြီးများ၊ ပန်းချီဆရာကြီးများသည် အိပ်မက်အရလည်းကောင်း၊ အလိုအလျောက်ရှေ့တွင် ဖြစ်ပျက်မည့် အကြောင်းအရာ များကိုတင်ကူး၍ သိမြင်ခဲ့သည်များကို အထောက်အထား ခိုင်ခိုင်မာမာနှင့် ရေးသားထားသည်များကို ကျွန်တော် ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော စာအုပ်တွင် သတင်းစာ အယ်ဒီတာကြီးအချို့သည် အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် စိတ်၏ စေ့ဆော်ခြင်းဖြင့် နာမည်ကျော် သတင်းစာ ခေါင်းကြီးပိုင်းများကို ရေးခဲ့ကြပုံကို ဖော်ပြထားလေသည်။ တိုက်တန်းနစ်သဘောကြီးနှင့် စိတ်စွမ်းအင် ဆရာကြီး W.T steed သည်လည်း သူ၏ ရှေ့ပြေးနိမိတ်ပါ ဆောင်းပါးကြီးများကို သူ့ကလောင်ကိုကိုင်၍ ရေးသားမည်ဟု ပြင်ဆင်လိုက်သည်နှင့် ကလောင်သည် အလိုအလျောက်ရေးသားသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်ဟု သူမိတ်ဆွေ မောင်စံရှား၏ ဖခင်ကြီး ဆရာကြီး ကွန်နင်ဒိုင်းလ်အား ထုတ်ဖော် ပြောပြခဲ့လေသည်။

ကမ္ဘာမနောသုတေသနအသင်းကြီး ၁၉၃၄ ခုနှစ်အတွင်း ပညာရှင်ကြီးများ၊ စာရေးဆရာကြီးများ၊ ပန်းချီဆရာကြီးများအပါအဝင် အနာဂတ်ကို ကြိုတင်သိမြင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်တမ်းတင်ရန် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ အသင်း၏ အမှုဆောင်များကို စေလွှတ်၍ တိကျမှန်ကန်သော သာဓကများကို စုဆောင်းစေလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ စုဆောင်းစေခဲ့ရာတွင် တစ်နှစ်အတွင်း သာဓကပေါင်း ၃၄၉ ခု စုဆောင်း၍ရသည်ဟု မနောသုတေသီအသင်းကြီးမှ ထုတ်ဖော်ကြေညာခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့ တသသစွဲလမ်းခဲ့ရသည့် ကလက်သော၊ လှပသော၊ ခေတ်ဆန်လွန်းသော မေ၏ ဖခင်ကြီးဖြစ်သော၊ စာရေးဆရာကြီး ဘီဘာလေနစ်ကော်၏ အနာဂတ်ကို သိမြင်မှုမှာ ပိုမိုအံ့ဩဖွယ် ကောင်းလေသည်။ ဘီဘာလေနစ်ကော်ကို ၁၈၉၈ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ နာမည်ကျော် သတင်းစာ၊ ဝတ္ထုရေးဆရာတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ဘီဘာလေနစ်ကော် ရေးသားခဲ့သည့် ဝတ္ထုများ၊ စာပေဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများ အနည်းငယ်ကိုမျှသာ တွေ့ခဲ့ရလေသည်။

ကျွန်တော် တွေ့ရှိသလောက် တင်ပြရလျှင် ဘီဘာလေနစ်ကော်သည် သူ့ ကိုယ်ရေးအတွေ့အကြုံနှင့် သူမိတ်ဆွေများ၏ ရုပ်ပုံလွှာများကို တစေ့တစောင်း တင်ပြထားသည့် သူ့ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်မှာ နာမည်ကျော်လေသည်။ ထိုဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်တွင် ဘီဘာလေနစ်ကော်၏ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဟာသနော၍ ရေးသားထားသည့် ဆောင်းပါးပေါင်း ၂၅ ပုဒ် ပါဝင်လေသည်။

ဘီဘာလေနစ်ကော်သည် ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး ဆမ်းမား ဆက်မွမ်၏ (Of Human Bondage) ကို အသေးစိတ်ဝေဖန် ရေးသားထားသည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုလည်း ကျွန်တော်ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။ ယင်းစာအုပ်တွင်လည်း ဘီဘာလေနစ်ကော်သည် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဝေဖန် ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။ တခြား ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ခဲ့ရသည့်စာအုပ်မှာ ကျွန်တော်ရေးသားတင်ပြခဲ့သည့် ဆရာဒဂုန်တာရာ မှီငြမ်းခဲ့သည့် 'မေ' (Self) စာအုပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဘီဘာလေနစ်ကော်သည် စာရေးကျသည့် ထင်ပါသည်။ သူ့စာအုပ်များကို ကျွန်တော်တို့ များများစားစား မတွေ့ရပေ။

ထူးထူးခြားခြား သူ့၏ အနာဂတ် စိတ်စွမ်းအင်ကို ဖော်ကျူးရေး သားထားသည်။ Power that Be ကို ဘုရားက ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့လေ သည်။ ယင်းစာအုပ်များမှာ ယခင်သူရေးသားခဲ့သည့် ဆောင်းပါးများ၊ ဝေဖန်ရေးစာပေများ၊ ဝတ္ထုတိုများမှ လမ်းခွဲထွက်ခဲ့သော စာအုပ်ဖြစ်လေ သည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးကပင် အာရုံစိုက်ခဲ့ရပြီး သတင်းစာကြီးများ၊ မဂ္ဂဇင်း များ၊ ဂျာနယ်များတွင် လည်းကောင်း၊ ရုပ်မြင်သံကြားများတွင် လည်း ကောင်း ဝေဖန်ခံခဲ့ရသော စာအုပ်ဖြစ်လေသည်။ ယင်းစာအုပ်တွင် ဘီဘာ လေနစ်ကော်သည် သမ္မတကနေဒီ လုပ်ကြံခံရပုံအသေးစိတ်ကို သမ္မတကြီး လုပ်ကြံခံရမီ ကြိုတင်၍ သိမြင်ခဲ့ရပုံကို ဖော်ပြထားလေသည်။

ထိုစဉ်က နစ်ကော်အား ကနေဒါနိုင်ငံ ရုပ်မြင်သံကြားအဖွဲ့မှအင်္ဂလန် ဘုရင်မကြီး အဲလစ်ဘက်အကြောင်း အထူးအစီအစဉ်တစ်ရပ် အနေဖြင့် အသံလွှင့်ပြောကြားစေခဲ့လေသည်။ ဘုရင်မကြီး လန်ဒန်မြို့တွင်းသို့ မြင်းရ ထားဖြင့် လှည့်လည်ပုံ၊ လူထုကြီးက သောင်းသောင်းဖျူဖျူ ကြိုဆိုကြပုံကို ပြောကြားစဉ် သူ့အာရုံတွင် သမ္မတကနေဒီ ကားကြီးဖြင့် ထွက်လာပုံ၊ လူသတ်သမားက မည်သို့ပစ်ခတ်ပုံ၊ သမ္မတကြီး ထိခိုက်ပုံများ ပေါ်လာ ခဲ့ရာ ဘီဘာလေနစ်ကော်သည် ချက်ချင်း ကနေဒါ ရုပ်သံအဖွဲ့ ဝင်များအား သမ္မတကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီဗျာဟု ပြောလိုက်လေသည်။ သူပြောခဲ့သည့် အတိုင်း ၂၄ နာရီ အကြာတွင် ဒါးလတ်မြို့ ကလေးတွင် သမ္မတကနေဒီမှာ လုပ်ကြံခံရလေတော့သည်။

ဘီဘာလေနစ်ကော်သည် သူ့မိတ်ဆွေ သတင်းထောက်တစ်ဦးအား ထုတ်ဖော်ပြခဲ့ပုံမှာ ပို၍ အံ့ဩစရာကောင်းနေပေသည်။ သူ ကနေဒါ ရုပ်သံအဖွဲ့အတွက် ဘုရင်မကြီးတိုင်းခန်းလှည့်လည်ပုံ အသံသွင်းနေစဉ် သူ့မနောအာရုံအတွင်း လူတစ်ယောက်၏ ပုံပေါ်လာသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထိုသူသည် မြင့်မားသော အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခု၏ မြောက်ထပ်ရှိ အခန်းတစ်ခန်းရှိ ပြတင်းပေါက်တစ်ပေါက်၏ အနီးတွင် ဒူးထောက်ထိုင်နေ သည်ကို စိတ်အာရုံတွင် မြင်နေရလေသည်။

ထိုသူ၏ လက်ထဲတွင် မော်စာသေနတ်မှာ ၇.၆၅ ကျည်ဆန်ဖြင့် ပစ်ရသော အမျိုးအစား ဖြစ်နေသည်။ သေနတ်သမား၏ ပတ်ပတ်လည် တွင် စက္ကူပုံးအလွတ်များ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေပြီး ယင်းသေနတ်သမားသည် လက်အိတ်စွပ်ထားသော လက်ကို သေနတ်၏ ဒင်ပေါ်တွင် လက်ထားပြီး သေနတ်ကို ပစ်ခတ်မည့် အနေအထားဖြင့် လမ်းမဘက်သို့ ချိန်ထားသည် ကို ဘီဘာလေနစ်ကော်၏ အာရုံတွင် ပေါ်လာသည်။

အချိန် ၁၂:၃၀ မိနစ်ဟု စိတ်ထဲတွင် အလိုလိုပေါ်လာသည်။ သေနတ်ပြောင်းတွင် တပ်ထားသော မှန်ပြောင်းမှ လူသတ်သမားကြည့် လိုက်သည်ကိုလည်း မနောအာရုံတွင် ပေါ်နေသည်။ မကြာမီ ဟူတန် လမ်းဟု ထင်ရသည့် လမ်းမဘက်မှ ကားတန်းကို မြင်လိုက်ရသည်။ သေနတ်သမားသည် မောင်းကို နှိပ်လိုက်သည်။ စူးရှသော အသံထွက်လာ သည်ကိုလည်း ဘီဘာလေနစ်ကော်သည် ကြားမိလိုက်သည်။

သူ့အာရုံတွင် သေနတ်အသံကြောင့် ခိုကလေးများ ပျံတက်သွား ကြသည်ကိုလည်း မြင်နေရသည်။ နောက်တစ်ကြိမ် ပစ်ခတ်သည်ကိုလည်း မြင်နေရသည်။ သူ့မနောအာရုံတွင် ကားပေါ်မှ လဲကျသွားသူကို ထင်ထင် ရှားရှားမြင်လိုက်ရသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ကနေဒီ ဖြစ်နေ တော့သည်။

စာရေးဆရာကြီး ဘီဘာလေနစ်ကော်သည် လွှတ်ကနဲ “ သမ္မတ ကြီး သေပါပြီဗျာ ” ဟု အော်လိုက်မိသည်။ သူ့အနားရှိ ကနေဒါ ရုပ်မြင်

သံကြားအဖွဲ့မှ အမှုထမ်းများအားလုံး အံ့ဩရလေသည်။ ဘီဘာ လေနစ်
ကော်၏ မနောအာရုံတွင် ပေါ်လာသည့် အချိန်နှင့် တကယ့်ဖြစ်ရပ်သည်
နာရီပိုင်းမျှသာ ကွာခြားခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။ စိတ်စေတသိတ်တို့၏
ဖြစ်စဉ်သည် ဆန်းကြယ်လှပေသည်။ ဘီဘာလေနစ်ကော်အဖို့ အညှာ
လွယ်သော၊ လှပသော၊ ခေတ်ဆန်သော၊ နန်စီ(မေ)၏ ဖခင်ကြီးထက်
စိတ်စွမ်းအင်ရှိသူ၊ မနောအာရုံရရှိခဲ့သူဟူ၍ လူသိများခဲ့လေသည်။

ကျမ်းကိုး

- (၁) Strange Powers of The Mind By W. Smith
- (၂) The Paranormal By Brain Inlis.
- (၃) Self By Berverley Nichols.
- (၄) Guide to Modern Literature
- (၅) A case of Human Bondage By B.Nichols.

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၄၄)၊ ၁၉၉၉ ။

ပန်းမော်တင်အောင် ချစ်အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် ပိုပါဆွန်း

၁၉၄၉ ခု၊ အောက်တိုဘာလ။ ကျွန်တော်တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းသို့
တက်ရောက် စာသင်ကြားနေရပြီဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်တွင် မှန်တိုင်းထန်
နေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲကိုလည်း ဧပြီလတွင်
စစ်ဆေးရန် စာမေးပွဲအချိန်ကိုပြောင်းလိုက်ရသည်။ ကျောင်းတွေ ပိတ်
လိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချစ်တစ်စုသည် စာတွေဖတ်ကြသည်။
လက်ရေးစာစောင်ထုတ်ဝေရန် စိုင်းပြင်းကြသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာပန်းမော်တင်အောင်၏ နာမည်
ကျော် 'ဘုန်းမောင်တစ်ယောက်တည်းရယ်' ဝတ္ထုကြီးကို အကြိမ်ကြိမ်
ဖတ်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်လေသည်။ သူ့ဇာတ်လိုက်ကြီး 'ဘုန်းမောင်' သည်
ကျွန်တော်တို့ လူငယ်များကို တာသမဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ ဟီးရိုး
ဖြစ်နေတော့သည်။ ကျွန်တော်တို့ ဘုန်းမောင်ဆိုသည့် အမည်ကို စွဲလမ်း
သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ညီအစ်ကိုဝမ်းကွဲတော်သူ လေးမောင်သည် သူ
အမည်ကို ဘုန်းမောင်ဟု ပြောင်းလိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်း
မိန်းခလေးတချို့လည်း 'မေ' ဟူသောအမည်များကို ပြောင်းလဲလိုက်ကြ

သည်။ ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ စာအရေးအသားကိုလည်း အတုယူကြသည်။ တန်ဆောင်တိုင် ကျောင်းကပွဲတွင် ကျွန်တော်တို့သည် ဂျပန်တော်လှန်ရေးနောက်ခံ ပြဇာတ်တစ်ခု ကပြဖို့စီစဉ်ကြပြီး ပြဇာတ်အမည်ကို ကြယ်ဝါရောင်ဟု ကြေညာထားသည်။ သို့ရာတွင် ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ မှန်တိုင်းထဲကလူ ဟူသော ဝတ္ထုအမည်ကို စွဲလမ်းခဲ့ကြသော ကျွန်တော်တို့ လူသိုက်သည် ပြဇာတ်အမည်ကို 'မှန်တိုင်းထဲက ကြယ်ဝါရောင်' ဟုပြောင်း လဲလိုက်ကြတော့၏။

ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ 'ဘုန်းမောင်တစ်ယောက်တည်း' မှ အမည်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ တာသသဖြစ်သည်။ မေ အမည်နှင့် သီချင်းတွေ ပေါ်လာသည်။ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် 'ဘုန်းနေ့ဆက်လွမ်း' ဟူသော သီချင်းခေတ်စားသည်။ သီချင်း၏ နောက်ဆုံးပိုဒ်ဖြစ်သော 'ဖြတ်ဖြတ်ငယ်တုံ၊ ဆတ်ဆတ်ငယ်ခုံ၊ ဟိုတစ်နေ့က x x x ဘုန်းနေ့ဆက် 'မေ' ကိုပင် လွမ်းအောင်ဖန်တော့သည်' ဟု ကျွန်တော်ထင်သည်။ မမှတ်မိတော့။

ကျွန်တော်တို့ လူငယ်လောကကို ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ စာအရေးအသား၊ သူ့ ဝတ္ထုများမှ ဇာတ်ကောင်းများတို့သည် လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့သည်။

ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ အကျင့်စာရိတ္တ အယူအဆကို ကျွန်တော်တို့ လေးစားကြည်ညိုကြသည်။ သူ့ ဝတ္ထုကြီးများကို တစ်အုပ်ပြီး တစ်အုပ်ဖတ်မိသည်။ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက်ဆိုလျှင် 'ချောကလက် ဗိုလ်ကြီး' 'ဒေါက်တာရေချမ်း' စသည်တို့ကို ကျွန်တော် အစွဲအလမ်းဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဖြစ်လာသောအခါတွင် ကျွန်တော် ဆရာ ဝတ္ထုများကို အဖတ်ကျဲလာခဲ့သည်။ အနောက်တိုင်းစာပေဘက်သို့ ခြေဦးလှည့်ခဲ့တော့သည်။

အနောက်တိုင်း ဝတ္ထုများ၊ နိုင်ငံရေးစာအုပ်များ၊ စုံထောက်စာပေ

များ၏ သံသရာတွင် လည်ခဲ့တော့သည်။ ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ ဝတ္ထုများကို မဖတ်ဖြစ်တော့။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်သည် အနောက်တိုင်း ဂန္ထဝင်စာအုပ်များကိုသာ စွဲလမ်းလာခဲ့တော့သည်။ အထူးသဖြင့် နိပါဆွန်း၏ ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်များကို ကျွန်တော်တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ်ဖတ်ခဲ့ပြီး သူရေးသားခဲ့သည့် ဝတ္ထုများ ကို စုဆောင်းခဲ့မိသည်။

ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ပရဂျက်မှ ခွာခဲ့ပြီး ပညာရေးလောကသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ရသောအခါတွင် မြန်မာမဂ္ဂဇင်းများကို တစ်ခါတစ်ရံ ပြန်ဖတ်မိသည်။ ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုရှည်ကြီးအချို့ ကိုဖတ်မိခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဘဠဝါ ခုလောက်ကဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။ ရှုမဝ မဂ္ဂဇင်းပါ ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ 'ချစ်အတ္ထဝါသော့' ကို စဖတ်ခဲ့မိ သည်။

ဆရာ၏ မြန်မာစာအရေးအသား ပြောင်းလဲလာသဖြင့်လည်း ကျွန်တော်
ဂရုစိုက်၍ ဖတ်မိခြင်းဖြစ်လေသည်။

ချစ်အတ္ထဝါတွေ ဝတ္ထုကြီးမှာ အခန်းဆက်ဝတ္ထုကြီးဖြစ်ခဲ့ပြီး တစ်နှစ်
ခန့်ကြာရှည်အောင် စောင့်ဖတ်ရသော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်
သည် စွဲစွဲလမ်းလမ်း ဖတ်စကပင် အမျိုးသမီးအိမ်ထောင်ရှင်များ၏ ရင်နှင့်
ဖွယ်ရာ ဝတ္ထုကြီးများကို ဖတ်ခဲ့မိသည်။ စစ်ကြိုခေတ်ကမူ ဆရာမကြီး
ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ 'မိန်းမဘဝ' ကို ကျွန်တော်စွဲစွဲလမ်းလမ်း ဖတ်ခဲ့မိသည်။
ဇာတ်လမ်းကို မမှတ်မိတော့။ သားလူဆိုးနှင့် လယ်သူမကြီး တစ်ဦးတို့၏
ရင်နှင့်ဖွယ်ရာဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။

တခြားအမျိုးသမီးတို့၏ ဘဝကို ခြယ်မှုန်းထားသည့် ပန်းသာ
မစာဉ်၊ ဆရာမြသန်းတင့်၏ 'ထားကျွန်မလင်'၊ ဒေါ်ခင်နှင်းယု၏ 'မွှေး'နှင့်
ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၏ 'မုန်း၍မဟူ' စသော ဝတ္ထုများကို ဖတ်ခဲ့ရပါ
သည်။ အနောက်တိုင်း စာရေးဆရာများရေးသားခဲ့သော အမျိုးသမီးတို့
ဘဝကို ခြယ်မှုန်းထားသည့် ဂေါ်ဂီ၏ အမေ၊ ပါးလ်စဘက်၏ 'အမေ'၊
ဖရနူးဘတ်၏ 'မာဒမ်ဘော်ဗာရီ၊ ဒူးမား' (အငယ်)၏ ကယ်မယ်လီ၊
လေရူးသုန်သုန် စသော ဝတ္ထုကြီးများကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း ဖတ်ခဲ့မိသည်။
သို့သော် ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ 'ချစ်အတ္ထဝါတွေ'ကိုမူ ကျွန်တော်
တသသဖြစ်နေခဲ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်စ၍ ဖတ်စ တစ်လနှစ်လခန့်တွင် ယင်းချစ်အတ္ထဝါ
တွေဝတ္ထုကဲ့သို့ တခြားဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်အိမ်၊ ဇာတ်ကောင်များတူသော
ဝတ္ထုများဖတ်ဖူးခဲ့သည်ဟု ထင်မြင်လာခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင်ကြည့်ခွဲဘူးသလော၊
သို့မဟုတ် အခြားအနောက်တိုင်းဝတ္ထုတိုရှည်လော မခွဲနိုင်။ ဆရာဗန်မော်
တင်အောင်၏ အမှာတွင် 'ချစ်အတ္ထဝါတွေ' ဝတ္ထုကြီးကို ဒစ်ကင်း၊ ပါးလ်
စဘတ်၊ ဒက်တောတက်စကီ၊ ဂေါ်ဂီ၊ မိုပါဆွန်းစသော အနောက်တိုင်း
ဂန္ထဝင်စာရေးဆရာကြီးများ၏ ဝတ္ထုကြီးများကိုမိုးသည်ဟု ဖော်ပြထားခဲ့ပါ

သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ဝေဝေဝေဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော်စုဆောင်း
ထားသည့် စာအုပ်များကို ပြန်ရှာဖတ်သည်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော် မိုပါ
ဆွန်း ရေးသားခဲ့သည့် ဝတ္ထုရှည်တစ်ပုဒ်ကို သွားသတိရမိတော့သည်။
ယင်းဝတ္ထုမှာ ၁၈၆၃ ခုနှစ်က ရေးသားခဲ့သော Une Vie ယွန်းဗီးဝတ္ထုကြီး
ပင် ဖြစ်နေတော့သည်။ ယွန်းဗီး၏ ပြင်သစ်ဘာသာအဓိပ္ပါယ်မှာ 'ဘဝ'
ဟု ဆိုလိုသည်ဟု ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ ချစ်အတ္ထဝါတွေ
ဝတ္ထုကြီးကို စောင့်ဖတ်ရင်း မိုပါဆွန်း၏ ဝတ္ထုကြီးနှင့် ယှဉ်ဖတ်ခဲ့မိသည်။
ကျွန်တော်ကြည့်ညှိလေးစားသော ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ အရေး
အသားစိတ်ကူး၊ စိတ်သန်းကြောင့် ချစ်အတ္ထဝါတွေသည် ကျွန်တော်
နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ဖတ်ခဲ့မိသည့် မိုပါဆွန်း၏ ဝတ္ထုကြီးထက် ဖတ်ကောင်း
သည်။ ကျွန်တော်တို့အား စွဲလမ်းစေသည်။ တသသဖြစ်စေသည်။

ကျွန်တော်မှတ်မိသမျှ ပြန်၍စဉ်းစားကြည့်မိသည်။ လွန်ခဲ့သော
နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်ခန့်က လစဉ်စောင့်၍ ဖတ်ခဲ့ရသော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သဖြင့်
ကျွန်တော်စနစ်တကျ အစီအစဉ်အတိုင်း မမှတ်မိ။ ကျွန်တော်အာရုံတွင်
ပေါ်မလာ။ သို့ရာတွင် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်တချို့နှင့် ဇာတ်ကောင်များ
ကို မှတ်မိနေသည်။ ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်သည် သူ 'ချစ်အတ္ထဝါတွေ'
ဝတ္ထုကြီးကို မိုပါဆွန်း၏ ယွန်းဗီးကိုမိုးသည်ဆိုသည်ထက် မြန်မာမူပြု
သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက်ဆိုလျှင် ဆရာဗန်းမော် တင်အောင်၏
ချစ်အတ္ထဝါတွေဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းအဖွင့်တွင် ပြည်လမ်းမကြီးဆေးရှိအင်္ဂလိပ်
သီလရှင်ကျောင်း(ယခုစမ်းချောင်း အထက(၂)နှင့် ကျောင်းအိပ်ကျောင်း
စား ကျောင်းသူကလေး ဒက်ဖနီခေါ်ချစ်ချစ် စာမေးပွဲကြီးပြီးဆုံး၍ အိမ်သို့
ပြန်ရန် ပြင်ဆင်ပုံက စသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ချစ်ချစ် ဖခင်မှာ ဗြိတိသျှ
အစိုးရမင်းများ၏ အိုဘီအီးဘွဲ့နှင့် ကျက်သရေဆောင် ရွှေစလွယ်အပြင်

သူရဲကောင်း ငွေစားဆုကို ရရှိခဲ့သူ ရာဇဝတ်ဝန်ကြီး ဦးမင်းဒင်ဖြစ်သည်။ ဦးမင်းဒင်မှာ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဗြိတိသျှဇနကာရဗမင်းမြတ်၏ အမှုတော်ကို အသက်စွန့်ကာ ထမ်းဆောင်ခဲ့သူဖြစ်သဖြင့် မြန်မာအမျိုးသား ထံမှာ ရှားရှားပါးပါး ရာဇဝတ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ရာထူးတိုးမြှင့်ခံရသူ ဖြစ်လေသည်။ သူ့တစ်ဦးတည်းသော သမီးချစ်ချစ်အား ကျောင်းပိတ်ရက်၌ ချစ်ချစ်နာမည်ဖြင့် အင်းလျားလမ်းတွင် ဝယ်ယူပေးထားသော 'ယမုံနာ' အိမ်ကြီးသို့ ခေါ်ယူထားရန် ကျောင်းသို့ကြို ဆိုလာပုံမှ စခဲ့လေသည်။

ရာဇဝတ်ဝန်ကြီး ဦးမင်းဒင်နှင့် မင်းကတော်ကြီး ခေါ်ခင်မတို့သည် ချစ်ချစ်အတွက် အဖော်ဖြစ်စေရန် ဝန်ထောက်ကြီးဘက်မှ ဆွေမျိုးနီးစပ်တော်သူ သစ်သစ်ဟူသော မိန်းကလေးတစ်ဦးအား မွေးစား ထားခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်သည် သူ၏ ချစ်အတ္ထဝါဒောအား ဇာတ်လမ်းဖွင့်ခဲ့သည်။ မိုပါဆွန်း၏ ယွမ်းဗီးတွင်လည်း အထက်ပါဇာတ်အဖွင့်အတိုင်း မင်းဆွေမင်းမျိုး စစ်ကဲကြီး ဆိုင်မွန်ရမ်း (Simmon Jacquet) သည် ကွန်ဗင့်ကျောင်းသူကလေး ယမ်းနက် (Jeanette) ကျောင်းပိတ်သဖြင့် အိမ်ပြန်ရန်လာခေါ်ပုံ၊ တစ်ဦးတည်းသော သမီးကလေးအတွက် နော်မန်ဒီတွင် (Poplars) ဟူသော အိမ်ကြီးကို သမီးကလေး ယမ်းနက်အတွက် ဝယ်ထားပုံ။ သမီးကလေး အဖော်ရရန် ဆွေမျိုးစပ်မိန်းကလေး ရိုဇာလီ (Rosalie) ကို မွေးစားထားပုံတို့မှာ ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ ချစ်အတ္ထဝါဒောနှင့် ထပ်တူဖြစ်နေပေသည်။ သို့သော် ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ အဖွဲ့အနွဲ့၊ အရေးအသားကောင်းမှုကြောင့် မိုပါဆွန်း၏ ယွမ်းဗီးဇာတ်အဖွဲ့ထက် ဆရာချစ်အတ္ထဝါဒောက ဖတ်၍ ကောင်းနေပေသည်။

ချစ်အတ္ထဝါဒောတွင် ချစ်ချစ်သည် လသာသော ညတစ်ညတွင် ယမုံနာအိမ်ကြီး၏ လေသာပြတင်းပေါက်မှ မရှိသောသူ ချစ်သူတစ်ဦးကို

မျှော်မှန်း၍ စိတ်ကူးယဉ်နေပုံသည် ယွန်းဗီးမှ ယွန်းနက်ပေါ့ပလာ စံအိမ်ကြီးပြတင်းမှ စိတ်ကူးယဉ်နေပုံနှင့် တစ်ထပ်တည်းရှိနေပေသည်။

ချစ်ချစ်နှင့် သူ့ခင်ပွန်းလောင်းဖြစ်သူ မောင်မောင်လတ်နှင့် စတင်တွေ့ခန်း၊ မောင်မောင်လတ်စရိုက်နှင့် ဟန်အမူအရာ၊ ဆွေဂုဏ်၊ မျိုးဂုဏ်၊ သဘောထား၊ ကိုယ်ကျင့်တရားတို့သည် ယွန်းဗီးမှ (Julien ယူလီရန်)၏ စရိုက်လက္ခဏာတို့ကို ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်သည် မှီးယူခဲ့သည်။ သို့သော် ဆရာ၏ စာရေးသားဟန်နှင့် ဝတ္ထုရေးဖွဲ့မှု အတတ်ပညာကြောင့် ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ မောင်မောင်လတ်သည် မြန်မာ့စရိုက်၊ မြန်မာ့ဟန်၊ မြန်မာ့လေ လွမ်းနေသဖြင့် မိုပါဆွန်း၏လက်ရာထက် ချစ်အတ္ထဝါဒောက ကျွန်တော်တို့ကို စွဲလမ်းစေခဲ့သည်ဟု ထင်ပါသည်။

ချစ်အတ္ထဝါဒောတွင် မောင်မောင်လတ်နှင့် ချစ်ချစ်တို့ လက်ထပ်ခဲ့ကြပြီး ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းသို့ ပျားရည်ဆမ်းခရီးထွက်ခါနီးတွင် ချစ်ချစ်မိခင် ခေါ်ခင်မကြီးက ချစ်ချစ်သုံးစွဲလိုရာ သုံးစွဲဖို့အတွက် ပေးသွားခဲ့သော ပိုက်ဆံအိတ်ကို မောင်မောင်လတ်က ဆွဲယူသိမ်းထားပုံတို့သည် မိုပါဆွန်း၏ ယွန်းဗီးတွင် ယွန်းနက်နှင့် ယူလီရန်တို့ ကော်ဆီကာသို့ ပျားရည်ဆမ်းခရီးထွက်ခါနီး၊ ယူလီရန်က ယွန်းနက်၏ မိခင်ပေးသော ပိုက်ဆံအိတ်ကို ဆွဲယူသိမ်းထားပုံတို့သည် တစ်ထပ်တည်းတူညီနေသည်။

မောင်မောင်လတ်နှင့် ချစ်ချစ်တို့ အိမ်ဖော်ဖြစ်သူ သစ်သစ်နှင့် ဖောက်ပြန်ပုံ၊ သစ်သစ်ကလေးရသဖြင့် ချစ်ချစ်တို့မိသားစု၏ ဩဇာခံတစ်ဦးနှင့် သစ်သစ်အားပေးစားခဲ့ရပုံ၊ မောင်မောင်လတ်ရာထူးတိုး၍ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရပြီး အတူနေမိတ်ဆွေတစ်ဦး၏ ဇနီးနှင့် ဖောက်ပြန်ပုံတို့မှာ ယွန်းဗီး (Une Vie) ၏ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်များအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

ချစ်ချစ်သားလေး ထွန်းထွန်းအား ဖွားမြင်ခဲ့ပြီး မိဘအိမ်ပြန်နေပုံ၊ ချစ်ချစ်ဖေဖေနှင့် မောင်မောင်လတ်တို့ စကားအချေအတင်ပြောရာမှ

ကတောက်ကဆဖြစ်ကြပုံ၊ ထွန်းထွန်းအား မိသားစုက အလိုလိုက်ကြပုံ တို့မှာ ယွန်းဗီးမှ ယွန်းနက်တို့မိသားစု ယွန်းနက်၏သားလေး ဝေါလ်အား အလိုလိုက်ကြပုံတို့မှာလည်း များစွာတူညီနေပေသည်။

သို့သော် ချစ်အဏ္ဏဝါတွေတွင် မောင်မောင်လတ်မှာ ပဲခူးအနီး ဧရပ်ကွင်းရွာအနီးတွင် လူဆိုးများသတ်သဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ရသော်လည်း ယွန်းဗီးတွင်မူ ယူလီရန်မှာ မတော်တဆထိခိုက်မိရာမှ ကွယ်လွန်ခဲ့ရာ လေသည်။ ချစ်ချစ်၏ မုဆိုးမဘဝနှင့် ယွန်းနက်၏ မုဆိုးမဘဝ ချစ်အဏ္ဏဝါတွေမှ ထွန်းထွန်းငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝကပင် တစ်လ တစ်လ မုန့်ဖိုးအတိုင်းအဆမရှိ သုံးစွဲသဖြင့် ချစ်ချစ် ပူပန်စပြုလာရသလို

ယွန်းဗီးမှ ယွန်းနက်ခမျာမှာ အရွယ်ရောက်လာခဲ့ရပြီး အပေါင်းအသင်းများ ကာ တေပေနေခဲ့ပုံ၊ မိခင်ထံမှ ငွေခဏခဏတောင်း၍ သုံးစွဲခဲ့ပုံ၊ ချစ်ချစ် ယခုနာအိမ်ကြီးကို ရောင်းချပြီး စမ်းချောင်းတွင် အိမ်ကလေးတစ်လုံးဝယ်ယူ ၍ ဆင်းဆင်းရဲရဲနေထိုင်ခဲ့ရပုံ စသည်တို့မှာလည်း မိုပါဆွန်း၏ ယွန်းဗီးကို ကျွန်တော်ဖတ်ရှုခဲ့ရစဉ်က ယွန်းနက် (Poplers) စံအိမ်ကြီးကို ရောင်းချ၍ ပေါလ်အား ထောက်ပံ့ခဲ့ရပုံ၊ လန်ဒန်မှ သူ့အမေထံ ငွေမကြာခဏမှာပုံ၊ ရာဇဝတ်သင့်ပုံတို့မှာ ကျွန်တော်တို့ ချစ်အဏ္ဏဝါတွေ ဖတ်ရှုခဲ့ရစဉ်ကနှင့် ထပ်တူ တူညီနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ထွန်းထွန်းလူသတ်မှုဖြစ်ခဲ့ရပြီး ထောင်တွင်းမှာပင်ကွယ်လွန်ခဲ့ ရ၏။

ထွန်းထွန်း၏ဇနီး ကွယ်လွန်၍ မြေးမကလေးအား သစ်သစ်နှင့် ချစ်ချစ်တို့ သွားရောက်ခေါ်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ချစ်အတ္ထဝါတွေကို ဆရာဗန်းမော် တင်အောင် အဆုံးသတ်ခဲ့လေသည်။ မိုပါဆွန်း၏ ယွန်းဗီးတွင်မူ ယွန်းနက်နှင့် ရီဇာလီ တို့ ပေါလ်တို့၏ သမီးကလေးကို သွားရောက်ခေါ်ယူပုံနှင့် အဆုံးသတ်ခဲ့ သော်လည်း မိုပါဆွန်းသည် သူ့ဇာတ်ကောင် ပေါလ်အား ဆရာဗန်းမော် တင်အောင်၊ ထွန်းထွန်းကိုသတ်သလို သတ်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။

ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်သည် သူ့အချစ်အတ္ထဝါတွေအား ဇာတ်နာ စေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ ဇာတ်သိမ်းခန်းတွင် ချစ်ချစ် သူ့မြေးမလေး အိပ်စက်နေစဉ် နမ်းရှုံ့လိုက်သောကြောင့် ကလေး အနည်း ငယ်တွန့်သွားသလို၊ မိုပါဆွန်း၏ ယွန်းဗီးတွင် ယွန်းနက်သူ့မြေးမ ကလေး အား နမ်းရှုံ့လိုက်သဖြင့် ကလေးအနည်းငယ်တွန့်သွားခဲ့ခြင်းဖြင့် ပြီးဆုံးစေ ခဲ့လေသည်။ ဝတ္ထုကြီး နှစ်ပုဒ်လုံး စာဖတ်သူတို့အား စွဲဆောင်စေနိုင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်သူတို့ကို တသသစွဲလမ်းစေခဲ့သည်။ ဆရာဗန်းမော် တင်အောင်၏ ချစ်အတ္ထဝါတွေက ကျွန်တော်တို့ကို ပို၍ လွမ်းမိုးစေနိုင် သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် ချစ်အတ္ထဝါတွေသည် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ ဘဝကို ကွန်ဗင့်ကျောင်းသူကလေးဘဝမှ မြေးကလေးရသည်အထိ ခြယ်မှုန်း ရေးသားထားသော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်လေသည်။ ဆရာဗန်းမော် တင်အောင်မှာ ပဲခူးဇာတ်ဖြစ်ပြီး ၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သူဖြစ်လေသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးတင်အောင်ဖြစ်ပြီး စစ်ကြိုခေတ်ကပင် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာအလုပ်သင်သတင်းထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး သစ်ကိုယ် စားလှယ်၊ ဗြိတိသျှစစ်တပ် အထက်မြန်မာပြည်တပ်ရင်း တပ်ကြပ်ကြီး၊ သစ်တော်ဌာန၊ သစ်ဖြတ် ဝန်ထောက်၊ သစ်အဝယ်တော်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း များ ထုတ်ဝေသူနှင့် အယ်ဒီတာ စသည်ဖြင့် တာဝန်အမျိုးမျိုးယူခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။

ဗန်းမော်တင်အောင် ကလောင်အမည်ဖြင့် ပထမဆုံးထုတ်ဝေသော လုံးချင်းဝတ္ထုမှာ ကျွန်တော်တို့ တသသ စွဲလမ်းခဲ့ရသည့် ဘုန်းမောင့် တစ်ယောက်တည်းရယ် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆရာရေးသားပြု စုခဲ့သည့် စာအုပ်အားလုံးအား မဖတ်ခဲ့ဖူးပေ။ ချောကလက်ဗိုလ်ကြီး၊ မုန်တိုင်းထဲကလူ၊ ဒေါက်တာရေချမ်း စသည့်ဝတ္ထုရှည်ကြီးများနှင့် အခန်း ဆက်ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သော ချစ်အတ္ထဝါတွေတို့ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော် အပို ဆရာ ချစ်အတ္ထဝါတွေသည် မြန်မာမူပြုထားသော ဝတ္ထုပင်ဖြစ်သော် လည်း အကောင်းဆုံးဟု ထင်ပါသည်။

၁၉၈၀ ခုနှစ်ခန့်ကမူ ဆရာတော်တစ်ပါးထံတွင် ဆရာရေးသားခဲ့ သည့် ဝတ္ထုတိုဘာသာပြန်တစ်ပုဒ်ကို အိန္ဒိယမှထုတ်ဝေသော ပါဠိမဂ္ဂဇင်း တစ်အုပ် ကျွန်တော်တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။ ယင်း မဂ္ဂဇင်း၏ အမည်ကို ကျွန်တော်မမှတ်မိတော့။ ဆရာ၏ 'မောင့်ကိုသေ စေညွှန်းရောသလား' ဝတ္ထုတိုကို ယင်းပါဠိမဂ္ဂဇင်းတွင် 'ခိဘဒ္ဒေ၊ မရဏံဂမေ' ဟု ပါဠိဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထားခဲ့လေသည်။

ချစ်အတ္ထဝါတွေ၏ အဓိက ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဒက်ဖီ ခေါ် ချစ်ချစ်၏ ဖခင်အရင်းဖြစ်သူမှာ ပြင်သစ်အမျိုးသား ကမ္ဘာကျော် စာရေး ဆရာကြီး ဂီးဒါမိုပါဆွန်းဖြစ်လေသည်။ ဝတ္ထုရှည်နှင့် ဝတ္ထုတို အမြောက် အမြား ရေးသားခဲ့လေသည်။ မိုပါဆွန်း၏ ဝတ္ထုများအား လူအများစွဲ လမ်းကြရသည်။ ဝတ္ထုတိုပေါင်း ၃၀၀ ကျော် ရေးသားခဲ့ရာ မိုပါဆွန်းအား စာဖတ်သူများကပင် ဝတ္ထုတိုဆရာဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ကြလေသည်။ ဝတ္ထုတိုများ ရေးသားရာတွင် အထူးပြောင်မြောက်သဖြင့် သူ၏ ဝတ္ထုတိုရေးသားဟန် များကို အများကပင် အတုယူခဲ့ကြလေသည်။ မိုပါဆွန်း၏ ဝတ္ထုများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှတစ်ဆင့် မြန်မာဘာသာသို့ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုထား သည်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။

သူ့ဝတ္ထုရှည်ကြီးများအနက် ဗယ်လ်အမိကို စာရေးဆရာကြီး တင့်

တယ်က ပျိုတို့အချစ်တော်ဟူ၍ တကယ်ပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။ ဆယ့်ကိုး ရာစုနောင်း ပြင်သစ်ပြည်၊ ပါရီမြို့တွင် တကယ်ဖြစ်ခဲ့သည့် အဖြစ်အပျက် တစ်ခုကို ခြယ်မှုန်းထားသော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်ပြီး မိုပါဆွန်း၏ အကောင်းဆုံး လက်ရာဟု အများကယူဆခဲ့ကြလေသည်။

မိုပါဆွန်း၏ အမည်အပြည့်အစုံမှာ အန်ရီရာနေအလဗဲမိုပါဆွန်း ဖြစ်လေသည်။ မိုပါဆွန်းကို ၁၈၅၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်ပြည်၊ နော်မန်ဒီနယ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်က အင်္ဂလိပ်တန်မြို့ ရှိ စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူခဲ့ရပြီး မိခင်နှင့် ဖခင်တို့ မှာ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော လူကဲ့သို့အသိုင်းအဝိုင်းမှ ပေါက်ဖွားလာသူများ ဖြစ်ကြသည်။ မိုပါဆွန်းလူငယ်ဘဝကပင် မိခင်နှင့် ဖခင်တို့၏ အိမ်ထောင် ရေးမှာ အဆင်မပြေရာဘဲ ပြိုကွဲခဲ့ကြသည်။ ဖခင်မှာ အသုံးအစွဲကြီးသူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများနှင့် ရုပ်ရုပ်ထွေးထွေး နေလေ့ရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

မိုပါဆွန်းသည် ရူဟန်းတက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရရှိခဲ့ပြီး ပါရီမြို့၊ ရေတပ်မ တော်ဌာနချုပ်တွင် စာရေးကလေးအဖြစ် ၁၀ နှစ်နီးပါး အမှုထမ်းခဲ့လေ သည်။ ကျောင်းသားဘဝကပင် အားကစားကိုဝါသနာအထူးပါခဲ့သူ ဖြစ် ပေသည်။ မိုပါဆွန်း၏ မိခင်မှာ ထိုစဉ်က နာမည်ကျော် ဂန္ထဝင်စာပေ စာရင်းဝင်ဖြစ်ခဲ့သော မာဒမဇော်ပါရီ ဝတ္ထုရေးသားခဲ့သူ ဖလိုဗီးယားနှင့် ခင်မင်သူဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မိုပါဆွန်းသည် ပါရီမြို့ရှိ ဖလိုဗီးယားနေအိမ် တွင် အနေများခဲ့သည့်အတွက် ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးများဖြစ်သော အေမိဂိုလာ၊ တာဂီနေတို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးပြီး သူတို့၏ စာပေဩဇာသည် မိုပါဆွန်း၏ ဝတ္ထုများတွင် အထိုက်အလျောက်လွှမ်းမိုးနေပေသည်။

စာရေးဆရာကြီးများနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးခွင့်ရခဲ့သော မိုပါဆွန်းသည် အားကစားဝါသနာကို ကျောခိုင်း၍ စာပေလောကသို့ ကိုင်းညွှတ်လာခဲ့ သည်။ ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် ဖလိုဗီးယားသည် မိုပါဆွန်းအား စာပေ အရေး

အသားများကို လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးခဲ့လေသည်။ မိုပါဆွန်းသည် ကဗျာ ကို ရှေးဦးစွာ စမ်းကြည့်ခဲ့သည်။ ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် ဒက်ဗက် (Des Vers) ခေါ် ကဗျာစာအုပ်ကလေးတစ်အုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ သို့သော် အာဏာပိုင်များက ထုတ်ဝေခွင့် ပိတ်ပင်ရန်ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ ယင်းစာအုပ် သည် မိုပါဆွန်းအဖို့ အောင်မြင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

မိုပါဆွန်း၏ ပထမဆုံးဝတ္ထုတိုမှာ (အဆီတုံးကြီး) Ball of Fact ဖြစ်လေသည်။ ထိုစဉ်က နာမည်ကျော် စာရေးဆရာများ စပေါင်း ထုတ်ဝေ သော ဝတ္ထုညွန့်ပေါင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ယင်ဝတ္ထုမှာ မိုပါဆွန်းအား စာပေပရိသတ်ကြိုက်နှစ်သက်သော စာရေးဆရာအဖြစ်သို့ စင်တင်ခဲ့သော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် ယင်းဝတ္ထုကို လွန်ခဲ့သော နှစ်(၄၀)ခန့် 'မိတင်ပွဲ'ဟူ၍ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်တွင် မိုး၍ရေးသားထားသည်ကို ဖတ်ရ ခဲ့ရလေသည်။ စာရေးသူအမည်ကို မမှတ်မိတော့ပေ။

မိုပါဆွန်းသည် ဝတ္ထုတိုရေးရာတွင် ပြောင်မြောက်သော စာရေး ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ သူ၏ ဝတ္ထုတိုအများမှာ ရှင်းလင်း တိကျသော စကားလုံးအသုံးအနှုန်းများကိုသာ သုံးစွဲပြီး အဆန်းမဖက်ပေ။ သဘာဝအတိုင်း ရေးသားဖော်ပြလေ့ရှိပေသည်။ သူ့ဇာတ်ကောင်များမှာ သူကိုယ်တိုင် သိကျွမ်းသူများကိုသာ စံထား၍ ရေးသားခဲ့ရကား အထူး သဘာဝကျနေသဖြင့် လူအများ ကြိုက်နှစ်သက်ကြပေသည်။ မိုပါဆွန်း သည် မျက်စိရှင်သန်သလောက်လည်း ကလောင်ထက်သူတစ်ဦးဖြစ် လေသည်။ ဝတ္ထုတိုပေါင်း ၃၀၀ ကျော်နီးပါးရေးသားခဲ့လေသည်။

မိုပါဆွန်း၏ ဝတ္ထုတိုများအနက် အထင်ရှားဆုံး ဝတ္ထုတိုများမှာ အဆီတုံးကြီး၊ လည်ဆွဲရတနာ၊ ကြီးတစ်ပင်တို့ဖြစ်ကြလေသည်။ သူ၏ ပထမဆုံးဝတ္ထုရှည်မှာ (Une vie) ချစ်အဏ္ဏဝါဘွဲ့ဖြစ်လေသည်။ ယင်း ဝတ္ထုကို ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

ယင်းဝတ္ထုကြီးတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားသော ဇာတ်ကောင်တို့မှာ သူကလေးဘဝက နေထိုင်ခဲ့သော နော်မန်ဒီနယ်မှ လူလတ်တန်းစား မိသားစုတစ်ခုအကြောင်းကို အဓိကထား၍ ရေးသားခြယ်မှုန်းထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ (Une vie) ယွန်းဗီးမှာ ပြင်သစ်ဘာသာအားဖြင့် 'ဘဝ' ဟုခေါ်လေသည်။ စာပေဝေဖန်ရေးသမားများက ဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ်အဖြစ် ချီးကျူးခဲ့ကြလေသည်။ မိုပါဆွန်း၏ တိကျသော လူ့ဘဝအမြင်ကို ဖော်ခဲ့သော ဝတ္ထုဖြစ်လေသည်။

ယင်းဝတ္ထုမှာ လူ့ဘဝ၏ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ကိုသာထုတ်ဖော်ထား ခဲ့သဖြင့် ဖတ်ရှုခဲ့ရသူတို့အဖို့ ထိထိမိမိရှိလေသည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ဗယ်လာမီ ဝတ္ထုရှည်ကြီးကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကို စာရေးဆရာကြီး တင့်တယ်က 'ပျို့အချစ်တော်' ဟူ၍ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။

မိုပါဆွန်း၏ အခြားဝတ္ထုရှည်ကြီးတစ်ပုဒ်မှာ ပီယာယဲနှင့် ဇန်မည်သော ဝတ္ထုရှည်ကြီးဖြစ်လေသည်။ ၁၈၈၆ ခုနှစ်ကစ၍ မိုပါဆွန်း ကျန်းမာရေးသည် ချွတ်ယွင်းလာခဲ့ရလေသည်။ သူ့အား စိတ်ပျံ့လွင့်သူ တစ်ဦးဟု ဆိုခဲ့ကြသည်။

၁၈၉၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ပါရီမြို့၊ စိတ္တဇဆေးရုံတွင် ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် မိုပါဆွန်းမှာ အသက် ၄၃ နှစ်သာ ရှိပေသည်။

- ကျမ်းကိုး -
- (၁) Une vie By Guy de Maupassant
  - (၂) World Literature (The Reader's Companion)
  - (၃) ချစ်အတ္ထုဝါသွေ-ဗန်းမောင်တင်အောင်

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၄၆)၊ ၁၉၉၉။

ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုကြီးများ၏ လက်ဆောင်များနှင့် ကြော်ငြာ

“စာတိုက်သေတ္တာအမှတ် ၆၄၅၁ နှင့် ဆက်သွယ်ပါ”

အထက်ပါ ထူးဆန်းသောကြော်ငြာကို ၁၉၃၄ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေသော လန်ဒန်မြို့သူမြို့သားများ ဖတ်ရခဲ့ရလေသည်။ သတင်းစာဖတ် ပရိသတ်ကြီးသည် များစွာအံ့ဩသွားခဲ့ကြသည်။ ယင်းကြော်ငြာသည် ကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်လိုသဖြင့် ထူးဆန်းဆန်း တီထွင်ကြံရွယ်ကြော်ငြာခြင်းလော။ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့၏ ကြော်ငြာလော။ မည်သူမျှမပြောနိုင်။ လူတွေ စိတ်ဝင်စားလာသည်။ အမှန်မှာ စာတိုက်သေတ္တာအမှတ် ၆၄၅၁ သည် လန်ဒန်မြို့နောက်ဘက်ဘက်သို့ အသင်းကြီး၏ စာတိုက်သေတ္တာအမှတ်ပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ ကြော်ငြာသူမှာ အသင်းကြီး၏ ဓါတ်ခွဲခန်းမှူး ဒေါက်တာဟဲရီ ရိုက်စ်ပင်ဖြစ်လေသည်။ လန်ဒန်မြို့တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် မီးခင်းပွဲကျင်းပမည့် အကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။

ကြော်ငြာသည် လူအများစိတ်ဝင်စားအောင် ထူးထူးခြားခြား ဆွဲဆောင်နိုင်ရန်လိုသည်။ ကြော်ငြာအမြင်ဆန်းသစ်မှ ခေတ်မီပြီး လူအများ စိတ်ဝင်စားအောင် စကားလုံးများကို ရွေးချယ်ဖို့လိုသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ကျော်ခန့်က ကြော်ငြာသည် ယနေ့ထိ ကျွန်တော်တို့ စွဲလမ်း မှတ်မိနေသည်ဟု ဆိုလျှင် စာဖတ်သူတို့ အံ့ဩကြပေလိမ့်မည်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်၊ စစ်ကြိုခေတ်က ယောဂီသွေးဆေး၊ ယောဂီ တေးဆေးတို့သည် လူကြီးလူငယ်၊ ရဟန်းလက်စွဲဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော် တို့ အဒေါ်များ၊ အမများသည် ထာဝစဉ် လက်ကိုင်ထားကြသည်။ ယနေ့ထိ ကျွန်တော်မြင်ယောင်နေသော ယောဂီသွေးဆေးကြော်ငြာမှ မင်းသမီး ခင်မေလေး (မှားနိုင်ပါသည်)ပုံနှင့် “မအိုသေးတဲ့သူ အပျိုလေး နဲ့တူ” ဟူသော ကြော်ငြာဖြစ်သည်။ ယောဂီသွေးဆေးတိုက်သည် ခေတ်မီ သည်။ သတင်းစာကြီးများ၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ထူးခြားသော သတင်းလိုလို၊ ကြော်ငြာကိုထည့်သည်။ ကြော်ငြာကို လူတွေက စိတ်ဝင်စားလာခဲ့ကြ သည်။ ယင်းကြော်ငြာခေါင်းစီးမှာ “ကျွန်မကို ရောင်းစားပုံ” ဟူသော ကြော်ငြာဖြစ်သည်။ မိန်းမပျိုကလေးတစ်ဦးအား ရန်ကုန်မြို့မှ ကိုသန်းဖေ ဆိုသူက ဖျားယောင်းသွေးဆောင်သွားခဲ့သည်။ ရှေးဦးစွာ မော်လမြိုင်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့ပြီး မော်လမြိုင်မှ ယိုးဒယားပြည်မဲဆောက်၊ တဖန် ဘန်ကောက်မြို့သို့ ခေါ်သွားခဲ့ပြီး တရုတ်အမျိုးသား၊ ယိုးဒယားအမျိုး သားများထံ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ရောင်းချခဲ့သည်ဟုဖော်ပြသည်။ ဖတ်ရသူ ပရိသတ်ကြီးက အမှန်သတင်းဖြစ်ဟန်ရှိသဖြင့် စိတ်ဝင်စားခဲ့ သည်။ သတင်းအဆုံးကြမှပင် “ကျွန်မ” ၏ အမည်မှာ ယောဂီသွေးဆေး ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုစဉ်က ယောဂီသွေးဆေး၊ ယောဂီတေးဆေးတို့ သောက်သောက်လဲ ရောင်းရလေသည်။ ထိုရောက်သော ကြော်ငြာ လက်

နက်ကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

အခြားထူးခြားမှတ်သားမိသည့် ကြော်ငြာမှာလည်း ပိုလိုစီး ကရက် ကြော်ငြာဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က နာမည်ကျော် “မမြရင်” သုံးဦးရှိခဲ့သည်။ တစ်ဦးမှာ ယနေ့တိုင် တာသသဖြစ်နေသည့် သာစည်က မမြရင်နှင့် အခြား တစ်ဦးမှာ မြင်းခြံမြို့မှ သဒ္ဒါရုံ မမြရင်ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဦးမှာမူ “အလှဘုရင် ခင်မြရင်” ဟူသော ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီးဖြစ်သည်။ ပိုလိုစီး ကရက်အား ဟန်ပါပါဖြင့် အလှဘုရင် ခင်မြရင် သောက်နေပုံမှာ လူတိုင်း စိတ်ဝင်စားသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဦးလေးများသည် ထိုစဉ်က ပိုလိုမှ ပိုလို၊ အခြားစီးကရက်များကို အလေးမထားတော့ပေ။

အခြားခေတ်မီထိရောက်သော ကြော်ငြာမှာ နဂါးနီအသင်းထုတ် စာအုပ်များတွင် တွေ့ရသော ကြော်ငြာဖြစ်သည်။ လူတိုင်းဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ အား ဆန့်ကျင်၍ မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်ရှင်သန်နေချိန်တွင် နဂါးနီစာအုပ်များ တွင် ခွေနေသော နဂါးရုပ်အပေါ်တွင် “ဒါဒို့မြေ၊ ဒါဒို့ပြည်” ဟူသော စာတန်းပါ အမှတ်အသားဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်က နဂါးနီအသင်းက ထုတ် ဝေသော စာအုပ်များကို လူငယ်တိုင်း ဖတ်ရှုကြသည်။ အသင်းမဝင်လျှင် ခေတ်မီမဟု ထင်ကြသည်။ ဆရာရွှေတိုင်ညွန့်အား နဂါးနီသီချင်း ရေးစပ် စေခဲ့ပြီး မင်းသားကြီး ခင်မောင်ရင်အား သီဆိုစေ၍ ဓါတ်ပြားသွင်း ရောင်း ချခဲ့သည်။ ရောင်းမလောက်အောင် စွဲခဲ့သည်။ ထိုသီချင်းတွင်ပါသော “နဂါးနီတန်ခိုးနဲ့ အမျိုးဂုဏ်တက်စေမည်” ဟူသော စာသားကို နဂါးနီ အသင်းကြီး ကြွေးကြော်သံ ဖြစ်ခဲ့၏။ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေအဖို့ ထိရောက်စေခဲ့သည့် စာသားဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ထူးထူးခြားခြားကြော်ငြာစာကြောင့် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားတို့ တုန် လှုပ်ခဲ့ရသည်ဆိုလျှင်လည်း ယနေ့ လူငယ်တို့အံ့ဩကြပေလိမ့်မည်။

ကြော်ငြာရှင်မှာ နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး ပီမိုးနင်းဖြစ်သည်။ ကြော်ငြာ၏ ထိရောက်မှုကို နားလည် သဘောပေါက်သူဖြစ်သည်။ သူ ရေးသားသည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ဝေမည့်ကို မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတွင် “မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့ကို သတိပြုပါ” ဟု ကြော်ငြာခဲ့သည်။ သတင်းစာဖတ် ပရိသတ်က အံ့ဩသည်။ လူတို့၏ သဘာဝအတိုင်း သိလိုသည်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားကမူ လူထုအားလုံးဆော်သည့် ကြော်ငြာဟုထင်သည်။ ချက်ချင်းမြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ ထုတ်ဝေသူ

ဆရာဦးရွှေကြူးအား အာမခံ ငွေ ၅၀၀၀ တောင်းသည်။ ကြော်ငြာရှင် ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းကလည်း “မိမိစာအုပ် ထုတ်ဝေမည့်အကြောင်း ကြော်ငြာခြင်းဖြစ်ပါသည်” ဟု ရှင်းလင်းပြောပြသည်။ သို့သော်အစိုးရက အာမခံငွေတောင်းသည့်အမိန့်ကို ပြန်မရုပ်သိမ်းပေ။ ထို့ကြောင့် ဦးရွှေကြူးသည် ရွှေကြူးကုမ္ပဏီကို ပိတ်ခဲ့ပြီး မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာနှင့် မြန်မာ့အလင်းမဂ္ဂဇင်းတို့ကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုတော့ပေ။

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားနေစဉ် ဗြိတိသျှနိုင်ငံအတွက် စစ်သား ခုဆောင်းရေးမှာ အထူးအရေးကြီးနေပေသည်။ ဥရောပအနောက်စစ် မျက်နှာတွင် စစ်သားတွေ ထောင်နှင့်ချီ၍ ကျဆုံးခဲ့ရရာသည်။ ဗြိတိသျှ စစ်သားခုဆောင်းရေးအဖွဲ့ကြီးသည် ထူးခြားသော ကြော်ငြာကြီးများကို ရေးဆွဲအသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ယင်းကြော်ငြာကြီးများမှာ သမိုင်းဝင်ဖြစ်ခဲ့ ရသည်။ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လော့ကဒ်ချ်နာ၏ ခက်ထန်တင်းမာသော မျက်နှာဖြင့် လက်ညှိုးညွှန်ပြ၍ (I Want You) သင့်ကိုအလိုရှိသည် ဟူသော ကြော်ငြာသည် များစွာထိရောက်လှသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံရှိ လူငယ်လူရွယ်တွေ၊ စစ်သားခုဆောင်းရေးဌာနများတွင် တန်းစီ၍ အမိနိုင် ငံအတွက် အသက်ပေးပူဇော်ရန် ဗြိတိသျှတပ်မတော်အတွင်း စာရင်းပေးဝင် ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ထူးခြားသည် ကြော်ငြာလက်နက်ဖြစ်လေတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ သမိုင်းအဆက်ဆက်တွင် ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်များ ထူးခြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် နိုင်ငံတော်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ဦးပွားရေးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်ကြီးများ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသည်။ သို့သော် ဂန္ထဝင်ဝတ္ထု သရုပ်ဆောင်ကြီး ချားသည် ယနေ့ထိအောင်မြင်ပေါက်ရောက် ကျော်ကြားနေသော၊ သရုပ်ဆောင်ကြီးများဖြစ်နေကြသည်။ သို့ဆိုလျှင် စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး အထူး

အံ့သြသွားပေလိမ့်မည်။ ယနေ့ထိ နှစ်ပေါင်း ၁၂၀ ကျော်နီးပါး တစ်ကမ္ဘာလုံး ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်ကြီးများအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရသူနှစ်ဦးမှာ ကျွန်တော် တို့ကျောင်း သားဘဝက ယနေ့ထိ တသသစွဲလမ်းခဲ့ကြရသည့် ရှားလော့ ဟုမ်း (မောင်စံရှား) နှင့် သူ့မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာဝမ်ဆင့် (ကိုသိန်းမောင်)တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ရှားလော့ဟုမ်းနှင့် သူ့မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာဝမ်ဆင့်တို့မှာ သူတို့ ဇာတိ အင်္ဂလန်နိုင်ငံရှိ ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို ကြော်ငြာခဲ့ရသည်သာမက ကမ္ဘာ အနှံ့ခြေဆန့်၍ နိုင်ငံတကာ ကုန်ပစ္စည်းများကို ကြော်ငြာပေးရရှာသည်။ စာဖတ် ပရိသတ်ကြီးကလည်း သူတို့နှစ်ဦးကို အင်္ဂလိပ်အမျိုးသား၊ အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး ဖန်ဆင်းခဲ့သည့် သရုပ်ဆောင်ဟူ၍မမြင် ကမ္ဘာ စာပေ ဂန္ထဝင်ဇာတ်ဆောင်ကြီးဟု သတ်မှတ်ဟန်တူသည်။

အမှန်အားဖြင့် စာရေးဆရာကြီး ကွန်နင်ဒိုင်းလ်သည် ရှားလော့ဟုမ်း နှင့် ဒေါက်တာဝမ်ဆင့်တို့ ပါဝင်သော အေစတာ အင်စကားလက် (A Study In Scarlet) (ယင်းဝတ္ထုကို ဆရာကြီး ရွှေ့ဒေါင်းက တောင်ဒရီ လမ်း လူသတ်မှုဟု မှီငြမ်းခဲ့လေသည်) ဝတ္ထုကြီးကို ၁၈၈၇ ခုနှစ်၊ ဗိတွန် (Beeton) စာစောင်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ခြင်းဖြင့် ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထု သည် စာဖတ်ပရိသတ်တွင်းသို့ စတင်ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ဆက်လက်၍ ဆရာကြီး ကိုနင်ဒိုင်းသည် စထရင်းမဂ္ဂဇင်းကြီးတွင် ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထု တိုများ ဆက်လက်ရေးသားခဲ့ပြီး ဝတ္ထုရှည်ကြီး ၂ ပုဒ်ကိုလည်း သီးခြား ထုတ်ဝေခဲ့ရာ စုစုပေါင်းရှားလော့ဟုမ်း ဝတ္ထုပေါင်း ၆၂ ပုဒ်ရေးသား ပြုစု ခဲ့လေသည်။

ကွန်နင်ဒိုင်းလ်သည် ဇာတ်ဆောင်တို့၏ စရိုက်၊ သဘာဝကို ပီပြင် အောင် သရုပ်ဖော်နိုင်ခဲ့ပြီး တကယ့်သက်ရှိ လူပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် စာဖတ်သူ

တို့က ထင်မှတ်မှားအောင် ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိခဲ့သဖြင့် ရှားလော့ ဟုမ်းကြီးကို သေခြင်းကင်းသော ရှားလော့ဟုမ်းဟု စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဆိုကြ သည်။

ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများသည် သန်းနှင့်ချီ၍ ထုတ်ဝေခဲ့ရ၏။ ယနေ့ထိ သန်းပေါင်းတစ်ရာကျော် ထုတ်ဝေခဲ့ရ၏။ ရုပ်ရှင်ကားပေါင်း ၁၅၀ ကျော် ရိုက်ကူးခဲ့ရပြီး ရေဒီယိုဇာတ်လမ်းအဖြစ် ၅၀၀၊ တီဗီဇာတ်လမ်း ၁၂ ထုပ် ရိုက်ခဲ့ရလေသည်။ ဘာသာပေါင်း လေးဆယ်ကျော်၊ ပြဇာတ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်၊ ပြခဲပြလျက်ရှိသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သူ့ဝတ္ထုများကို မျက်မမြင် ဘာသာ၊ လက်ရေးတို့နှင့် ပြုစုထားခဲ့သည်။ အံ့မခန်းကျော်ကြားခဲ့ရသည့် ဂန္ထဝင်ဇာတ်ဆောင်ကြီး ဖြစ်သည်။

ဤကမ္ဘာစာပေဂန္ထဝင်မြောက် ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများကို မြန်မာ စာပေအတွင်းသို့ စတင်ထည့်သွင်းခဲ့သူမှာ ဆရာကြီးပီမိုးနင်း ဖြစ်သည်။ ပီမိုးနင်းသည် ၁၉၁၂ ခုနှစ်လောက်တွင် ကောဇာသစ်မဂ္ဂဇင်း၌ ရှားလော့ ဟုမ်းကို စုံထောက်မောင်ရွှေခါးအမည်ဖြင့် မြန်မာမှုပြု၍ ရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ထုတ်ဝေသော သူရိယမဂ္ဂဇင်းတွင် ဆရာ ကြီးရွှေ့ဒေါင်းသည် "ရှားလော့ဟုမ်း" ကို မောင်စံရှားအသွင်ဖြင့် ပွဲထုတ် ခဲ့ရာမှ အစဉ်တစိုက် ဆက်လက်ရေးသားခဲ့သဖြင့် ထင်ရှားလာခဲ့လေ သည်။

ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများကို ထူးထူးခြားခြား အစောဆုံးဘာသာ ပြန်ခဲ့သူများမှာ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများဖြစ်လေသည်။ ၁၈၉၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှ အစပြု၍ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများကို ရုရှဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုကာ ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုကို တစ်ပုဒ် (The Speckled Band) ဖြစ်သည်။ (၎င်းဝတ္ထုကို ဆရာကြီးရွှေ့ဒေါင်းက

“အမွေမပေးလိုသော ပထွေးအမှု” အဖြစ် မြန်မာမှုပြုခဲ့ပြီး ဒဂုန်ရွှေမျှားကလည်း “လေချွန်သံ” အမည်ဖြင့် ခိုငြိမ်းရေးခဲ့သည်။ ဆက်လက်၍ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများကို ရှားဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။ စုံထောက်ကြီး “ရှားလော့ဟုမ်း” (မောင်စံရှား)သည် ရှားဘာသာပြန်လောကတွင် အောင်ပွဲခံနိုင်တော့သည်။ ဤကဲ့သို့ စာဖတ်ပရိသတ်၏ အားပေးမှုကို သိမြင်သော ရှားကုန်သည်ကြီးများသည် စီးပွားရေးအရ စုံထောက်ကြီး ရှားလော့ဟုမ်း(မောင်စံရှား)၏ ရုပ်ပုံများဖြင့် ဆေးတံသောက်၊ ဆေးတံဆိပ်အဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ရှားနိုင်ငံသည် ကုန်ပစ္စည်းတံဆိပ်နှင့် ကြော်ငြာကို ပထမဆုံး စုံထောက်ကြီး ရှားလော့ဟုမ်းကို သရုပ်ဆောင်များအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သော နိုင်ငံဖြစ်လေသည်။

ရှားလော့ဟုမ်းကြီးနှင့် ဒေါက်တာဝပ်ဆင်တို့၏ မိခင်နိုင်ငံဖြစ်သော အင်္ဂလန်နိုင်ငံ စီးပွားရှင်များကလည်း အားကျမခံ စုံထောက်ကြီး ရှားလော့ဟုမ်းနှင့် ဒေါက်တာဝပ်ဆင်တို့နှစ်ဦးကို မင်းစံဘရောင်း ဘီယာကုမ္ပဏီက ဖတ်၍ ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်များအဖြစ် အသုံးချခဲ့သည်။ ရှားလော့ဟုမ်းနှင့် ဒေါက်တာဝပ်ဆင်တို့ သရုပ်ဆောင်ကြော်ငြာမှုကြောင့် မင်းစံဘရောင်း ဘီယာမှာ သောက်သောက်လဲ ရောင်းချခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှားလော့ဟုမ်းကြီးနှင့် သူ့မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာဝပ်ဆင်တို့ သရုပ်ဆောင်ကြော်ငြာခဲ့သဖြင့် မင်းစံဘရောင်းဘီယာ အရောင်းရစံချိန် တက်မှုကို အားကျလာသော "Men Only" မဂ္ဂဇင်းကြီးသည် ရှားလော့ဟုမ်းတစ်ဦးတည်းကို သရုပ်ဆောင်၍ ကြော်ငြာရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၁ ခု၊ မေလတွင် ထုတ်ဝေသော "Men Only" မဂ္ဂဇင်းတွင် ရှားလော့ဟုမ်း (မောင်စံရှား)ပုံ ရုပ်ပြောင်မျက်နှာပုံဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ရာ အုပ်ရေအများဆုံး

ရောင်းချခဲ့ရသည်ဟု ဆိုလေသည်။ "Men Only" မေလ ထုတ် မဂ္ဂဇင်း အဖုံးကို ကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် ကရော့ဖို့ ဘီစကွတ်ထုတ်လုပ်သူများသည် ဘီစကွတ်ကြော်ငြာကို ကျွန်တော်တို့ (မောင်စံရှားကြီး)အား သရုပ်ဆောင်အဖြစ်နှင့် ကြော်ငြာဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပြီး ရှားလော့ဟုမ်းခမျာ ကရော့ဖို့ ဘီစကွတ် ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင် ဖြစ်ခဲ့ရတော့သည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဆေးတံသောက်ဆေး ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်အဖြစ် ရှားလော့ဟုမ်းနှင့် ဒေါက်တာဝပ်ဆင်တို့သည် အသုံးတော်ခံရရာ ပြန်သည်။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံးကို အသုံးပြုကာ (Grand Cut) ဆေးတံသောက် ဆေးကြော်ငြာတွင် သရုပ်ဆောင်ခဲ့ရပြန်သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင်လည်း နာမည်ကျော် လျှိုက်ဘဏ်ကြီးသည် ခရီးသွားချက်လက်မှတ်ကြော်ငြာတွင် ရှားလော့ဟုမ်းကြီး၏ပုံနှင့် ဒေါက်တာဝပ်ဆင်အမည်ပါ စာတမ်းကို အသုံးပြု၍ ကြော်ငြာခဲ့လေသည်။ ရှားလော့ဟုမ်းကြီးနှင့် ဒေါက်တာဝပ်ဆင်တို့သည် ထိုခေတ်က နာမည်ကျော် ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်များနှင့် အပြိုင်ကုန်ပစ္စည်းကြော်ငြာများတွင် ဝင်ရောက်သရုပ်ဆောင်ကြော်ငြာ မင်းသားကြီးများဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

ယနေ့ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျော်ကြားနေသော အဲရီး ရုပ်အင်္ကျီကုမ္ပဏီကြီးကလည်း အခြားစီးပွားရေးရှင်များနှင့် အားကျမခံ။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်ပင်စတင်၍ စုံထောက်ကြီးရှားလော့ဟုမ်းနှင့် ဒေါက်တာ ဝပ်ဆင်တို့အား သရုပ်ဆောင်စေ၍ ကြော်ငြာခဲ့သည်မှာ ယနေ့ထိပင် ဖြစ်သည်။

ဒုတိယနာမည်ကျော် ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်ကြီးများ ၁၉၂၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည့် သရုပ်ဆောင်ကြီး ဖြစ်သည်။ သူကားနာမည်ကျော်ကာတွန်းဆရာကြီး ဝေါလ်ဒဗ္ဗနေ၏

ကာတွန်းဇာတ်ဆောင်ကြီး 'မစ်ကီးမောက်' ပင်ဖြစ်သည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် မစ်ကီးကား အသက် ၇၀ ကျော်လေပြီ။ ကျွန်တော်ဦးလေးများ ခေတ်ကလည်း မစ်ကီးသည် ကလေးလူကြီးတွေ အသည်းစွဲ ကျွန်တော်အစ်ကိုများ ခေတ်ကလည်း မစ်ကီးမှ မစ်ကီး။ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်ရောက်တော့ ကျွန်တော်တို့ မစ်ကီး ကာတွန်းကားတွေ မလွတ်တန်း ကြည့်ခဲ့ရသည်။ ယနေ့ ကျွန်တော်မြေးများသည် မစ်ကီးမောက် ကာတွန်းကို ထမင်းမေ့ဟင်းမေ့ ကြည့်ကြတော့သည်။ နာမည်ကျော် Life မဂ္ဂဇင်းကြီးကလည်း မျက်နှာဖုံးမှ မစ်ကီးကို အရေးတယူဖော်ပြခဲ့ရသည်။ ယနေ့ထိ သူပါဝင် သရုပ်ဆောင် လုပ်ဆောင်ရသည့် ကားပေါင်း ၁၆၀ ကျော်ခဲ့ပြီဟု ဆိုသည်။ သူပါဝင်ခဲ့ရသည့် ရုပ်ပြစာအုပ်ပေါင်း သန်း ၃၀၀၀ ရှိခဲ့ပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ကြော်ငြာမင်းသမီး၊ ကြော်ငြာမင်းသားများထက် သာနေသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ ပါရီမြို့၊ သူ့မာဒမ်တူးဆော့၏ ဖယောင်းရုပ်ပြ တိုက်ကြီးတွင် ကမ္ဘာခေါင်းဆောင်ကြီးများ၊ သမိုင်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများနှင့် အတူယှဉ်တွဲပြီး မစ်ကီးမောက်ပုံတူ ဖယောင်းရုပ်ထု၍ ပြသထားသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းတွင် မဟာမိတ်တို့ နော်မန်ဒီကမ်းခြေ တက်ရောက်ခဲ့ကြသောအခါ လျှို့ဝှက်အထိမ်းအမှတ် စကားလုံးအဖြစ် မစ်ကီးမောက်ကို သုံးစွဲခဲ့ကြလေသည်။

ဤသရုပ်ဆောင်ကြီး မစ်ကီးမောက်ခမျာမှာလည်း လုပ်ငန်းရှင်တို့၏ ပစ္စည်းများ ကြော်ငြာကို ယနေ့ထိ မနေမနား သရုပ်ဆောင်နေရသည်။ သော့ကွင်းကအစ၊ လက်ပတ်နာရီ၊ ရုပ်အင်္ကျီ စသော ကုန်ပစ္စည်း အမှတ်တံဆိပ်သာမက ကြော်ငြာများစွာကို သရုပ်ဆောင်ရရှာသည်။

အခြားနာမည်ကျော် ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်ကြီးတစ်ဦးမှာ ၁၉၃၆ က ထုတ်ဝေခဲ့သည့် စာရေးဆရာမ မာဂရက်မစ်ချယ်၏ နာမည်ကျော်

ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုကြီး "Gone With The Wind" လေရူးသုန်သုန်မှ ဇာတ်ဆောင်ဖြစ်သူ စကားလက်အိုဟာရာဖြစ်သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးကို စစ်ကြိုခေတ်က စာရေးဆရာကြီး နန္ဒက "လေရူးသုန်သုန်" အမည်ဖြင့် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာကြီးတွင် မှီငြမ်းရေးသားထားခဲ့သည်။ ဆရာတင်ထွေးကလည်း "မိုးနှင့်လေနှင့် မုန်တိုင်းနှင့်" ဟုဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။ ဆရာမြသန်းတင်ကမူ "လေရူးသုန်သုန်" အမည်ဖြင့်ပင် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ပြီး ယနေ့ထိ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ယင်းဝတ္ထုကြီးသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်ကပင် ပုလစ်ဖာဆုရရှိခဲ့ပြီး အမေရိကန် ပုံနှိပ်ရာဇဝင်တွင် အရောင်းရအတွင်ကျယ်ဆုံးနှင့် အများဆုံး စံချိန်ကို တင်ခဲ့နိုင်သော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်က ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးပြသရာတွင်လည်း ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း သောက်သောက်လဲဝင်ငွေ ရရှိခဲ့ပြီး ဝံချိန်တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီး၏ အဓိက သရုပ်ဆောင် စကားလက်အိုဟာရာမှာ နာမည်ကျော် ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ရရှာသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဂန္ထဝင်ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ရသူ စုံထောက်ကြီး ရှားလော့ဟုမ်းနှင့်အပြိုင် ကြော်ငြာသရုပ်ဆောင်ရသူတစ်ဦးမှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်က လျှမ်းလျှမ်းတောက်ထင်ရှားခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်သူလျှိုဝတ္ထုရေးဆရာ အိုင်ယန်ဖလင်းမင်း၏ ဂျိမ်းစ်ဘွန်း စုံထောက်ဝတ္ထုများ ရုပ်ရှင်များ၊ မဖတ်ဖူးသူ၊ မကြည့်ရသူသည် ခေတ်မမီ။ မဖတ်ချင်၊ မမြင်ချင်၊ မကြားချင်၍ မရ။

ကြော်ငြာ ကုန်ပစ္စည်း အမှတ်တံဆိပ်များတွင် ဂျိမ်းစ်ဘွန်း အမှတ်တံဆိပ်တွင် ကျွန်တော်တို့တွေ့ရသည်။ ကလေးတွေကစားသည့် သေနတ်များကို ၀၀၇ အမှတ်တံဆိပ်။ သင်္ကြန်ရေပက်သည့် ပြုတ်တံ၌ ၀၀၇ အမှတ်တံဆိပ်၊ တောင်ဘီ၊ စွပ်ကျယ်၊ ခါးပတ်နှင့် ကလေးကစား စရာများ

တွင် ၀၀၇ တံဆိပ်ကို အထင်းသားတွေ့ရသည်။ ဤမျှလောက်ပင် လူထု အပေါ် လျှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့သည်။

နှစ်တွေပြောင်းလာခဲ့လေပြီ။ ယနေ့ကျွန်တော်မြေးများသည် ဒွေးနှင့် ထက်ထက်ကိန်းဦးကြော်ငြာသီချင်းတွေကို အလွတ်ကြေသည်။ ကြော်ငြာတွေကို သူတို့မိဘများက ကူးယူ၍ နေစဉ်ပြသခဲ့ရသည်။ သို့သော်ကျွန်တော်တို့ ဂန္ထဝင်သရုပ်ဆောင်ကြီးများဖြစ်သော ရှားလော့ဟုမ်း၊ မစ်ကီးမောက်၊ စကားလက်အိုဟာရာနှင့် ဂျိမ်းစ်ဘွန်းတို့ကား ယနေ့ထိ ပန်းပန်လျှက်ရှိနေကြပေသည်။

ကျမ်းကိုး -

- (၁) Life Magazine Nov: 11-1968
- (၂) Book Of Lists By Irving Wallace
- (၃) The Man Who Was Sher lock Holmes

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၅၇)၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၀၀။

ဒဏ္ဍာရီထဲက ရုပ်ပြုတင်

ကျွန်မကတော့ လူလောကကြီးကို အတော်စိတ်ပျက်တယ်။ လူတွေကိုလည်း မယုံဘူး။ တကယ်ဒုက္ခတွေ့လာပြီဆိုရင် ကိုယ့်ကျေးဇူးရှိ ဖူးတဲ့ လူတွေ၊ ကိုယ်စင်တင်ထားခဲ့တဲ့လူတွေကစပြီး မယုံရတော့ဘူး။ လှည့်မကြည့်ကြတော့ဘူး။ ကြည့်လေ ကျွန်မအဖေရဲ့ ကိုယ်ရေးအရာရှိ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကျွန်မအဖေရဲ့ ကျေးဇူးတွေရှိခဲ့တဲ့ ဆိမ်နိဗ္ဗာန်ကစပြီး မယုံရတော့ဘူး။ ကျွန်မအဖေဟာ ပျောက်ဆေးရာကြီး၊ ရင်ငွေလှုံဆရာကြီး၊ သေသောက်ကြူးသူကြီး၊ သူများသားသမီးတွေကို ဖျက်ဆီးတဲ့ လူတိရစ္ဆာန်ကြီး၊ လူယုတ်မာကြီး၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာကံကို အဖန်တလဲလဲကြူးလွန်ခဲ့သူကြီး၊ လူညစ်ပတ်ကြီး၊ မကောင်းတဲ့ အနံ့တထောင်းထောင်းထနေတဲ့ လူအန္တကြီး၊ ကျွန်မကို ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ တော်ကြီးဖုရားနှင့် မေမေဘုရား (ဇာဘုရင်မိသားစု) မိသားစုတို့ နန်းဆက်ကို ပြုကျစေခဲ့သူကြီး ရှုရှုပြည်ကြီးရဲ့တော်လှန်ရေးကြီးမှာ ဆိုဗီယက်ကို အောင်မြင်တွန်းပို့ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး စသဖြင့် အမျိုးမျိုးစွပ်စွဲခဲ့ကြတယ်။

ဒါတွေဟာ မမှန်မကန် လုပ်ကြံစွပ်စွဲခဲ့တဲ့ အချက်တွေပါပဲ။ ဘယ်
 တော့မှ ကျွန်မအဖေဟာ ဆိုက်ဗေးရီးယားက ပေါ့ကိုရော့စကို ရွာက
 လေးမှာ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ ကျေးတောသားတစ်ဦး ရပ်ကြီးသားမဟုတ်ဘူး။
 တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက်၊ ခေတ်ပညာတတ်မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့်
 ငယ်ငယ်ကတည်းက မြိုးခြံတယ်။ ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းတယ်။ ထူးခြား
 တဲ့ မနောအာရုံရတယ်။ ရှေ့မှာ ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့ ကြိုတင်နိမိတ်တွေ
 ဟောနိုင်တယ်။ စိတ်နဲ့ဆေးကုသနိုင်တယ်။ အရက်လည်းမသောက်ဘူး။
 ဗောကာအရက်ဆိုရင် အနံ့တောင်မခံပါဘူး။ ဝိုင်လောက်ပဲ တစ်ခါတစ်ရံ
 မှာ သောက်တယ်။ နေ့စဉ် ရေခဲခွေးနဲ့ရေချိုးတယ်။ ဒီလို တစ်ကိုယ်ရေ
 သန့်ရှင်းရေးရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး လူအချို့စွပ်စွဲကြတဲ့
 ဖေဖေကိုက အနံ့အသက်ဆိုးတယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလားရှင်။ စိတ်ပျံ့လွင့်
 တယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်မဖြစ်နိုင် စဉ်းစားကြည့်ကြတာပေါ့။”

အထက်ဖော်ပြပါ အချက်အလက်များသည် ရပ်ပြုတင်၏ သမီး
 ကြီးဖြစ်သော မာရီရာရပ်ပြုတင် ရေးသားခဲ့သည့် ‘ကျွန်မဖေဖေ ရပ်စ
 ပြုတင်’ ဟူသောစာအုပ်မှအချက်အလက်အချို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့
 သော အနှစ် ၃၀ ခန့်ကဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ ဝန်ကြီးဟောင်းနှင့်
 သတင်းစာဆရာဟောင်း ဆရာကြီးဦးထွန်းဖေရေးသည့် ‘နန်းတွင်းပျောက်
 စေ ဆရာကြီး’ ရပ်စပြုတင်ဟူသော စာအုပ်ကို ကျွန်တော်တို့ဖတ်ခဲ့ရသည်။
 ဆရာကြီးဦးထွန်းဖေသည် ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက် ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင်
 ထုတ်ဝေခဲ့သော ရပ်စပြုတင်ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခဲ့သည့် မင်းယုထီပေါ၏
 ‘ရပ်စပြုတင်’ စာအုပ်ကိုအဓိကထား၍ ရေးသားခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရပါ
 သည်။ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ကျွန်တော်မမှတ်မိတော့ပါ။
 သို့ရာတွင် ရပ်စပြုတင်အား နန်းတွင်းပျောက်စေဆရာကြီး၊ ရေငွေလှူဆရာ
 ကြီး၊ လူယုတ်မာကြီး၊ လူလိမ်ကြီး၊ သားပျိုသမီးပျိုများကို ဖျက်ဆီးတဲ့သူ
 ဟု ဖော်ပြပါရှိခဲ့သည်ဟု ထင်ပါသည်။

ယခု ကျွန်တော်စုစည်းရေးသားတင်ပြမည့် ရပ်စပြုတင်၏ အ
 ကြောင်းအရာများသည် အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းခြင်းရာများကို
 ရပ်စပြုတင်ဘက်မှ ရေးသားတင်ပြခံကာကွယ်သည်ဟု မထင်မှတ်စေလို။
 လူတစ်ယောက်၏ အကြောင်းကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ ကျွန်တော်တို့မြင်နိုင်
 ကြပါသည်။ ရုရှားပြည်၏တော်လှန်ရေးသမိုင်း ဇာတ်ခုံကြီးပေါ်တွင်နေရာ
 အသီးသီးမှ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ကပြခဲ့ကြရရှာသော ဇာဘုရင်မိသားစု၊ ကရင်
 စက်၊ ရပ်စပြုတင်၊ လီနင်၊ ထရော့စကီတို့အား ကျွန်တော်တို့သည်
 ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှကြည့်လျှင် အမျိုးမျိုးမြင်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း
 ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့၏အားသာချက်၊ အားနည်းချက်များကို တွေ့ကြရမည်ဖြစ်ပြီး
 လူသားတစ်ဦးအနေဖြင့် ခွင့်လွှတ်နိုင်သော အမှားများလည်း ရှိကြပေလိမ့်
 မည်။

ရပ်စပြုတင်သည် ရုရှားတော်လှန်ရေး သမိုင်းတွင် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်
 တစ်ဦးတစ်ယောက်မဟုတ်ပေ။ အဓိကဇာတ်ကောင် တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး
 အဓိကနေရာတွင်ကပြခဲ့ရသူ တစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာကျော် ဂမ္ဘီရ (The
 Occult) ရေးသားခဲ့သူ ကိုဝီလဆင်ကမူ ရပ်စပြုတင်သည် သာမန်
 လူတစ်ယောက်မဟုတ်။ ထူးခြားဆန်းကြယ်သည့် စိတ်စွမ်းအားရှင်တစ်
 ဦး၊ ရောဂါဝေဒနာများကို ၎င်း၏စိတ်စွမ်းအားနှင့် ကုသနိုင်သူ အနာဂတ်ကို
 စိတ်စွမ်းအင်နှင့် မြင်နိုင်သူ တစ်ဦးဖြစ်သည်မှာ မည်သူမျှ မငြင်းဆိုနိုင်သော
 အချက်တစ်ချက်ဖြစ်သည်ဟု ရေးသားခဲ့လေသည်။ ကိုလင်းဝီလဆင်
 သည် ရပ်စပြုတင်နှင့် ရုရှားပြည်ရိုမီနော့ နန်းဆက် (ဇာဘုရင်မိသားစု)
 ကျဆုံးခန်းစာအုပ်နှင့် ရပ်စပြုတင်ဟူသော သမိုင်းနောက်ခံဝတ္ထုများကို
 ရေးသားခဲ့သူ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် ရေးသားမည်ဆိုလျှင် ရပ်စပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိသည်
 ထူးခြားဆန်းကြယ်၍ ဒဏ္ဍာရီဆန်လှပေသည်။ သုတေသန ပညာရှင်များ
 ၏ အဆိုအရ ရပ်စပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ပေါင်း အုပ်ရေ (၁၀၀)

ကျော် ရှိခဲ့သည်ဟု ရေးသားခဲ့ကြပါသည်။ ရုပ်စပြုတင်အား ဆန့်ကျင် ရေးသားခဲ့ကြသလို တန်ခိုးရှင်စိတ်စွမ်းအင်၊ ဓာတ်ကြောင့်ကျင့်ကြံနေ သည့် ဂန္တိရုပ်ညာရှင်တစ်ဦးအနေဖြင့် ရေးသားထားသည်များကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။

သာမန်ဆိုက်ပေးရီးယား ကျေးတောသားတစ်ဦးအဖို့ ဇာဘုရင်၏ သားတော်လေး သွေးလွန်ရောဂါကို စိတ်စွမ်းအင်ဖြင့် ကုသနိုင်ခြင်းဖြင့် ရုရှားပြည်၏ နိုင်ငံရေးတွင်ပါ ဝင်ရောက်ချယ်လှယ်နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ ရုပ်စပြု တင်၏ ထူးခြားသော စွမ်းရည်ဖြစ်သည်ကို ကျွန်တော်တို့ အသိအမှတ်ပြုရ ပေလိမ့်မည်။

ရုပ်စပြုတင်အား ဆန့်ကျင်ရေးသားခဲ့ကြသူ နာမည်ကျော် စာရေး ဆရာကြီးနှင့် စစ်သတင်းထောက်ဖြစ်သူ အလန်းမိုးဟတ်ဒ် (Alan Moorehed) ကိုယ်တိုင်ပင်ပြဿနာဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။ အလန်းမိုး ဟတ်ဒ် သည် ၎င်း၏အထူးကျော်ကြားခဲ့သော “ရုရှားတော် လှန်ရေးသမိုင်း” စာအုပ်တွင်ရုပ်စပြုတင်အား သေသောက်ကြူးသည့် လူယုတ်မာ။ သူ့ဘဝ တွင် အကောင်းဆုံးသည့် ဂုဏ်ပုဒ်မရှိသူ၊ အရက်မူးလာလျှင် ပရိဘောဂများ ကို ဖျက်ဆီးသူဟူ၍ ရေးသားဖော်ပြခဲ့လေသည်။ သို့သော် ရုပ်စပြုတင်၏ စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုမိသောအခါမှပင် ၎င်းရေးသားချက်များသည် တစ်ဖက် သတ် လုပ်ကြံတီထွင်ရေးသူများ၏ ရေးသားချက်များကို ကိုးကားပါသည် ဟု ဝန်ခံခဲ့လေသည်။

ရုပ်စပြုတင်၏ ထူးခြားသောမျက်လုံး၊ ထူးခြားသောစိတ်စွမ်းအင်ကို ရုပ်စပြုတင်အား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခဲ့သည့် လူသတ်သမား မင်းသား ယူစီပေါ့က အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့ပါသည်။

“ကျွန်တော့်ကို ရုပ်စပြုကိုယ်တော်ကြီးဟာ ဦးဆုံးဆိုဖာပေါ်မှာထိုင် ခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ အမှန်ကတော့ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့်ရောဂါပျောက်

ရုပ်စပြုတင်

စေချင်တာတာထက် သူနှင့်တွေ့လိုတာရယ်၊ စူးစမ်းလေ့လာလိုတာရယ်ပါ ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ သူနှင့်တွေ့ဖူးတဲ့လူတွေ ပြောကြသလိုသူ့မှာလူ တွေကို ညှို့နှိုင်တဲ့ စိတ်စွမ်းအင်ရှိတယ်လို့ သိထားတဲ့အတွက် ကျွန်တော့် စိတ်ကို ကျွန်တော်ထိန်းထားပြီး သူ့ရဲ့စူးရှတဲ့မျက်လုံးတွေကို မကြည့်မိဖို့ သတိထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ရဲ့မျက်လုံးနဲ့ ကျွန်တော့်ကိုကြည့်လိုက် တာနှင့် ကျွန်တော့်တစ်ကိုယ်လုံးဟာ တောင့်တင်းနေသလိုဖြစ်ပြီး ဓဏ သတိလစ်သလို ဖြစ်သွားတော့တာပဲ။ သတိထားမိတာကတော့ ရုပ်စပြု တင်ရဲ့ မီးစုန်းလိုတောက်နေတဲ့ မျက်လုံးနှစ်လုံးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သတိ

ကောင်းကောင်းရတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့တစ်ကိုယ်လုံး ကိုက်ခဲနေတဲ့ ရောဂါ ဟာ ချက်ချင်းသက်သာသွားတာပါပဲဗျာ”

မင်းသားယူစီပေါ့ရဲ့ ဝန်ခံချက်လိုပင် ကျွန်တော်တို့ အများသိကြတဲ့ ဂန္တိရုပညာရှင်ကြီး ကိုင်ရိုရဲ့ ဝန်ခံချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီးကိုင်ရိုသည် ရပ်စပြုတင်နှင့် တွေ့ကြုံရပုံကို သူ၏ ကိုယ်ရေး အဋ္ဌကထာ (Memoirs Of A Modern Seer) တွင် ရေးသားထားသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။ ဆရာကြီးကိုင်ရိုသည် (၁၉၀၅) ခု၊ ဇန်နဝါရီလတွင် မော်စကိုသို့ ဇာဘုရင်မင်းမြတ်၏ လျှို့ဝှက်စွာဖိတ်ကြားချက်အရ ရောက်ရှိ နေပေသည်။ ဟိုတယ်တစ်ခုတွင် တည်းခိုနေစဉ် ဘုန်းတော်ကြီး ဟိုလီအိုဒါ သည် ရပ်စပြုတင်အား ဆရာကြီးကိုင်ရိုထံသို့ လက္ခဏာကြည့်ရှုရန် ခေါ်ဆောင်လာခဲ့လေသည်။

ဆရာကြီးကိုင်ရိုသည် ရပ်စပြုတင်ကို မြင်လျှင် မြင်ခြင်း နာမည်ဆိုး ဖြင့် ကျော်ကြားနေသော ပျောက်စေဆရာကြီး ရပ်စပြုတင်မှန်း သိလိုက် လေသည်။ လက္ခဏာဟောပြောပြီး ရပ်စပြုတင်နှင့် ရင်ဆိုင်ရပုံ ကလေးကို အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားလေသည်။

“ရပ်စပြုတင်ဟာ ထိုင်နေရာကနေပြီး မတ်တပ်ရပ်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ကို သူ့စိုက်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မျက်လုံး တွေဟာ တည့်တည့်မတ်မတ်ကြီး ဆိုင်နေတယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ သူ့မျက်လုံးဟာ အလွန်စူးရှပြီး ကျွန်တော့်ပိညာဉ်ကိုပါ ထိုးဖောက်သွားမလို ထင်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ရင်ဆိုင်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဝန်ခံရ ရင်တော့ သူ့မျက်လုံးဟာ ထူးခြားတဲ့၊ ဆန်းကြယ်တဲ့၊ တန်ခိုးထက်တဲ့မျက် လုံးလို့ ကျွန်တော်သတိထားမိတယ်လို့” ရေးခဲ့ပါတယ်။

ရပ်စပြုတင်ရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို စာရေးဆရာအများက ဒဏ္ဍာရီသဖွယ် အမျိုးမျိုးရေးခဲ့ကြလေသည်။ ထို့အတူ ထူးခြားသော သူ၏ဖြစ်ရပ်များအ

ပေါ်တွင် မိမိတို့ထင်သလို ရေးသားကြသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရ ပါသည်။ တချို့စာရေးဆရာတို့ကလည်း မိမိတို့ဘာသာ ဇာတ်လမ်းဆင်ပြီး လိုသလို ၊ မလိုသလို ရေးသားကြသည်ကိုလည်း ဖတ်ရှုရပါသည်။ ရပ်စ ပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုပင် (၁၉၃၂) ခုနှစ်တွင် M. G.M ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီ ကြီးမှ Rasputin and The Empress (ရပ်စပြုတင်နှင့်မိဘုရားကြီး) အမည်ဖြင့် ဇာတ်လိုက် လီအိုနယ် ဘယ်ရီမိုအား ရပ်စပြုတင်အဖြစ် ဇာတ်

ရပ်စပြုတင်အားလက္ခဏာဟောခဲ့သူ

ကောင်ထား၍ ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့လေသည်။

ရိုက်ကူးရာတွင် တကယ့်ဒဏ္ဍာရီ ဆန်လွန်းလေသည်။ ရုပ်စပြုတင်အား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခဲ့သည့် မင်းသားယူစီပေါ့အစား တခြားအမည်တစ်ခုသုံးစွဲပြီး ယူစီပေါ့၏ ကြင်ရာတော် မင်းသမီးအိုင်ရင်နားဟာ ရုပ်စပြုတင်က မတော်မတရားပြုမှုပုံကို ရိုက်ကူးပြသခဲ့လေသည်။ တကယ့်ဖြစ်ရပ်မှန်တွင် ရုပ်စပြုတင်နှင့် ယူစီပေါ့မင်းသား၏ ကြင်ရာတော်သည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးရုံသာမက အိုင်ရင်နားအဖို့ ရုပ်စပြုတင်အား မမြင်ဖူးချေ။ သို့ဖြစ်၍ ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန် ရိုက်ကူးခဲ့သော M.G.M ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီကြီးအား မင်းသားယူစီပေါ့က အမေရိကန်တရားရုံးတော်တွင် တရားစွဲဆိုခဲ့ရာ မင်းသားယူစီပေါ့က အနိုင်ရခဲ့ပြီးလျှင်ကြေးအဖြစ် M.G.M ကုမ္ပဏီက ဒေါ်လာ ၃၇၅၀၀၀ ပေးလျှော်ခဲ့ရလေသည်။

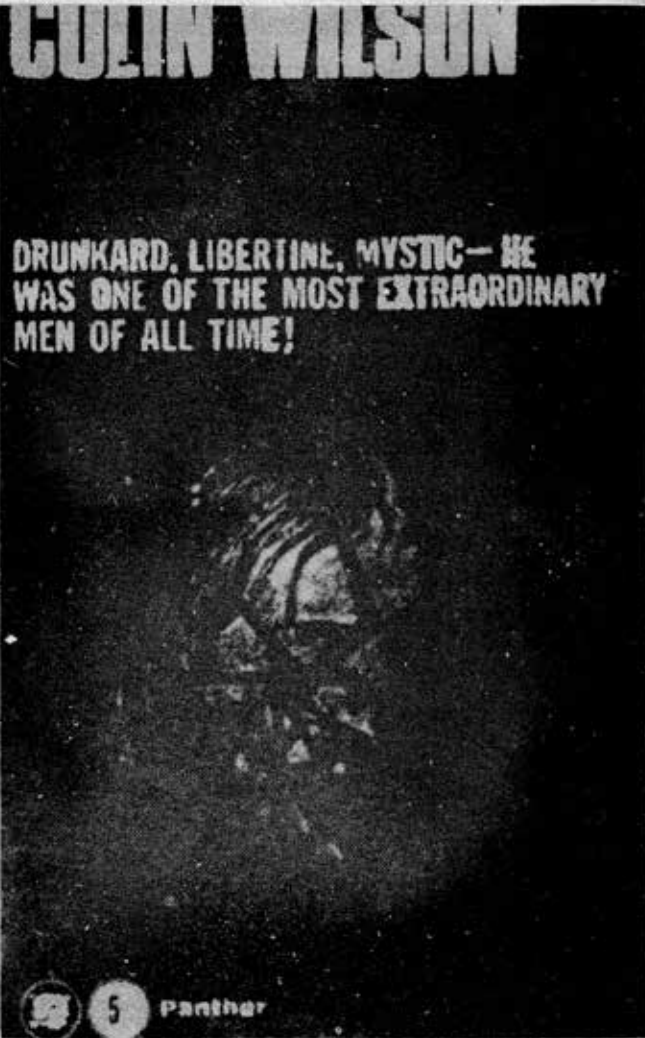
ဒဏ္ဍာရီဆန်သော ရုပ်စပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများသည် ရုရှားတော်လှန်ရေးကြီး ပြီးဆုံးခဲ့သည့် ၁၉၁၈ ခုနှစ် ကပင်စတင်ခဲ့သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ယခင်က ရုပ်စပြုတင်နှင့်ခင်မင်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာကျော်ကမ္ဘီရပ်ညာရှင်နှင့် လက္ခဏာဆရာကြီးဖြစ်သော ကိုင်ရီနှင့် တွေ့ဆုံပေးခဲ့သူ ဘုန်းတော်ကြီး အီလျိုက်ဒါဆိုသူဖြစ်ပါသည်။ တော်လှန်ရေးပြီးဆုံးခဲ့ပြီး ၂ ရော့ပတွင် တိမ်းရှောင်နေသော အီလျိုက်ဒါသည် ဆိုဗီယက်ရုရှားသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့ပြီး "မြင်မြတ်သော နတ်ဆိုးကြီး" The Holy Devil ဟူသော ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန် ရုပ်စပြုတင်၏ လမ်းညွှန်မှုနှင့် ရေးခဲ့ရသည်ဟု အများက စွပ်စွဲကြ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးကိုယ်တိုင်ပင် နောက်ဆုံးတွင် အမေရိကသို့ ထွက်ပြေးခဲ့ရရှာလေသည်။ သူရေးသော ရုပ်စပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ရုပ်စပြုတင်အား ကမ်းကုန်အောင် ကာမဂုဏ်လိုက်စားသူ၊ အရက်သမား၊ လူလိမ်ကြီးစသည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်သာမက ဇာဘုရင် မိဘုရားကြီးနှင့် ဖောက်ပြန်ခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲရေးသားခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ဘုန်းတော်ကြီး အီလျိုက်ဒါမှာ ပထမရုပ်စပြုတင်နှင့် ခင်မင်ခဲ့လေသည်။ အီလျိုက်ဒါသည် ရုရှားပြည်သာသာနာပိုင်ကြီး ဖြစ်လိုသည်။ ဇာဘုရင်မိသားစုအပေါ် ဩဇာညောင်းသော ရုပ်စပြုတင်သည် ၎င်းအား သာသနာပိုင်ကြီးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်မပေးနိုင်ခဲ့သဖြင့် လမ်းခွဲခဲ့ပြီး ရုပ်စပြုတင်၏ ရန်သူကြီးဖြစ်လာခဲ့သည်ဟု အများက ယူဆခဲ့ကြသည်။ သူရေးသည့် ရုပ်စပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် သံသယ ဖြစ်ဖွယ်ရာ ရှိတော့သည်။ သူရေးသော အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင်ဖော်ပြခဲ့သည်၊ ရုပ်စပြုတင်ထံ ပေးသည့် မိဘုရားကြီး၏ စာဆိုသည်မှာလည်း ဇာဘုရင်မိသားစုနှင့် ရုပ်စပြုတင်တို့အား သိက္ခာကျဆင်းစေရန် လုပ်ကြံဖန်တီးရေး သားထားသော စာဖြစ်သည်။ မိဘုရားကြီး၏ စာအစစ်မဟုတ်ဟု အများကဆိုကြလေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ရပ်မှန်များမှာ ထူးဆန်းခြင်းမရှိ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွားနေစဉ် နာဇီဂတ်စတာပိုအဖွဲ့သည် ဆိုဗီယက်စစ်ဦးစီးအဖွဲ့၏ စတာလင်နှင့် ခေါင်းဆောင်တချို့အား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မည့်အကြံအစည်ဖြင့် နာဇီတို့ထံ အကူတောင်းသည့် စာအတူနှင့် လုပ်ကြံမည့်စီမံချက်အတူများကို စတာလင်ထံ နာဇီနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ရာဗင်ထရော့က လျှို့ဝှက်စွာပေးပို့ခြင်းဖြင့် ဆိုဗီယက်ရုရှား၏ နာမည်ကျော် မာရှယ်တူချက်စကီးအပါအဝင် တပ်နီတပ်မတော် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် နိုင်ငံရေးနည်းပြများအထိ လူပေါင်း ၅၀၀၀ ကျော်အား ဆိုဗီယက်တို့က အဆုံးစီရင်စေခဲ့လေသည်။

ထို့ကြောင့်မိဘုရားကြီးထံမှ ရုပ်စပြုတင်ထံသို့ ပေးပို့သည်ဟူသော စာမှာ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ ဖြစ်လေသည်။

အလားတူပင် အမေရိကနှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံများတွင် ထုတ်ဝေသော ရုပ်စပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများသည် သံသယဖြစ်ဖွယ်ရာ ရှိသည်သာမက

ဒဏ္ဍာရီအထူးဆန်နေသည်ကို ကျွန်တော်တွေ့ရှိရလေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်သာ နာမည်ကျော် လျှိုက်ဂုက်သည်းဖို စာရေးဆရာကြီး ဖြစ်သူ (လေးကို) သည် ရပ်စပြုတင်ကို ဇာတ်ကောင်ထားပြီး လျှိုက်ဂုက်သည်းဖို အတ္ထုပ္ပတ္တိများ ရေးသားခဲ့လေသည်။

လေးတို့မှာ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ရုရှားပြည်သို့ စစ်ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိအဖြစ် ရောက်ရှိခဲ့ဖူးသူဖြစ်သဖြင့် ပထမတွင် စာဖတ်ပရိတ်သတ်ကြီးသည် လေးကို ရေးသားခဲ့သည့် ရပ်စပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ယုံယုံကြည်ကြည် ရှိခဲ့ကြသည်။ လေးကိုသည် သမိုင်းနောက်ခံ ရပ်စပြုတင် အတ္ထုပ္ပတ္တိအဖြစ် ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် “လူယုတ်မာကြီး ရပ်စပြုတင်” ဟူသောစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင် ရပ်စပြုတင်၏ လျှိုက်ဂုက်သော အကြောင်းအရာများ ပါဝင်သည် ဆိုသော (Things I Know) ဟူသော ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန် စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြန်သည်။ တတိယမြောက်စာအုပ်မှာ “သစ္စာဖောက် ရပ်စပြုတင်” ဟူသော စာအုပ်ပင်ဖြစ်လေသည်။ သူ့စာအုပ်တွင် ရပ်စပြုတင်ခင်ဗျား ပျောက်စေဆရာကြီးသာမက ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ သူလျှိုအဖြစ် ရောက်ရှိ ခဲ့ရှာသည်။ ထို့ကြောင့် ဗြိတိသျှလျှိုဂုက်သည်းဖို စာရေးဆရာ လေးတို့အား အရှက်မရှိလုပ်ကြံရေးသားသူ စာရေးဆရာအဖြစ် သတင်းစာများကပင် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

လေးတို့၏ “ကျွန်တော်သိသော အကြောင်းအရာများ (Things I Know) တွင်လည်း ရပ်စပြုတင်အကြောင်းကို ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန် တင်ပြခဲ့သည်သာမက လိမ်လည်၍ ရေးသားကြောင်းတွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။ ယင်း စာအုပ်တွင် လေးကိုသည် တော်လှန်ရေးကြီးပြီးသည့်နောက် ဆိုဗီယက် တော်လှန်ရေးသမားများသည် ရပ်စပြုတင်၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို လေးကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ရှိရပါသည်ဟု ရေးသားထားခဲ့လေသည်။

ယင်းစာအုပ်သည် လေးကို၏ “ရပ်ပြုတင်” ဒဏ္ဍာရီများအားလုံး အရှက်ကွဲရမည့်ကိန်းဆိုးကံရောက်လာခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် “ရပ်ပြုတင်” သည် ပြင်သစ်ဘာသာကို လုံးဝတတ်မြောက်သူမဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ ယင်းကဲ့သို့ပင် “ရပ်ပြုတင်” အား အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ၊ စာအတုများ၊ ဝတ္ထုများ၊ ဆောင်းပါးများဖြင့် အမျိုးမျိုးရေးသားကြကာ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ၏။ စာဘုရင်လက်ထက်တွင် လွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးဖြစ်သူ ပရကာရဗစ်ကိုယ်တိုင် သူထံသို့ ရပ်ပြုတင်၏ စော်ကားခြင်းခံခဲ့ရသော သမီးပျိုများ၏ မိခင်များပေးပို့တိုင်ကြားစာများ ရာနှင့်ချီ၍ရခဲ့ပါသည်ဟု ဆိုသည်။

အမှန်အားဖြင့် လွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးဖြစ်သူ ပရကာရဗစ်သည် ရုရှားပြည်၏ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လိုသည်။ ရပ်ပြုတင်အား စာဘုရင်၏ မိဘုရားထံစေလွှတ်၍ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် သူ့အားခန့်ထားပေးဖို့ အကူအညီတောင်းခံခြင်းကို ငြင်းဆိုခဲ့သဖြင့် ရပ်ပြုတင် သိက္ခာကျစေရန် ဖန်တီးခဲ့သည်ဟု နောက်ဆုံးတွင် အစွပ်စွဲခံခဲ့ရလေသည်။

၁၉၃၀ ခုနှစ်ခန့်တွင် ရပ်ပြုတင်၏ အကြောင်း ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထုတ်ဝေသော စာအုပ်များထွက်လာခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်များသည်လည်း ရပ်ပြုတင်ကို ဒဏ္ဍာရီသဖွယ် ဆင်လုံးများဖြင့် ရေးသားခဲ့ကြသည်ဟု ကမ္ဘာကျော် မူခင်းဝတ္ထုရေးဆရာ၊ ဒဿနိကဗေဒဆရာ၊ ဂန္ထီရစာပေများ ရေးသားခဲ့သူ ကိုလင်းဝီလဆင်က သူ၏ရပ်ပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်တွင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းရေးသားဝေဖန်ခဲ့လေသည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ရုရှားစာဘုရင်လက်ထက်မှ ထောက်လှမ်းရေး မော်ကွန်းများကို အထောက်အထားပြု၍ရေးသားထုတ်ဝေသည်ဆိုသော ရပ်ပြုတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ် ထွက်လာခဲ့သည်။ ရေးသားသူမှာ ဂျာမန်အမျိုးသားတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဘောဟိန်ဖ်လစ်မင်းဆိုသူ ဖြစ်လေသည်။

‘ရပ်ပြုတင်’ (အမြင်သစ်ဖြင့်တင်ပြသည်) ဆိုသည့် ဒဏ္ဍာရီဆန်လွန်းသော အမြင်သစ်ရှုထောင့်ဖြင့် တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ရေးဆရာများက ဝေဖန်ကြသည်။

‘ရပ်ပြုတင်’ အကြောင်းပြဇာတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရုပ်ရှင်များဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုများ၊ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းအသွင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမိုင်းအသွင်ဖြင့်လည်းကောင်း ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ ရေးသားခဲ့ကြလေသည်။ ထူးထူးခြားခြားဓာတ်ပုံလိမ်ကြီးဖြင့် တင်ပြသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။

နာမည်ကျော် သတင်းဆရာကြီးမီလားသည် သူ၏ ‘ရပ်ပြုတင်’ စာအုပ်တွင် ထူးထူးခြားခြား ရပ်ပြုတင်၊ စာဘုရင်၏မိဖုကြီး၊ သားတော်နှင့်သမီးတော်လေး အင်နာစတာရှာတို့ လက်ဖက်ရည်သုံးဆောင်နေပုံ ဓာတ်ပုံဖြစ်လေသည်။ ယင်းဓာတ်ပုံကို သေသေချာချာကြည့်ရှုသောအခါ တွင် ရပ်ပြုတင်ပုံမှာလည်း ရပ်ပြုတင်နှင့်မတူပေ။ မိဖုရားကြီးပုံမှာလည်း မိဖုရားကြီးနှင့်ခပ်ဆင်ဆင်တူသော အမျိုးသမီး၏ပုံဖြစ်နေပြီး လက်ဖက်ရည်ကရားများ၊ လက်ဖက်ရေပန်းကန်များ၏ အနေအထားမှာ အချိုးအစားကျနခြင်းမရှိသဖြင့် နောက်မှ တစ်ပုံချင်းကပ်၍ ကူးထားကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရလေတော့သည်။ ဓါတ်ပုံတု၊ ဓါတ်ပုံလိမ်ကြီးဖြင့် စာဖတ်သူများအား လှည့်စားပုံမှာ ဘူးပေါ်သလို ပေါ်ခဲ့လေတော့သည်။

ကိုလင်းဝီလဆင်ကပင် သူ၏ နာမည်ကျော် ဂန္ထီရ (The Occuit) စာအုပ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့လေသည်။ ‘တိုင်းပြည်အသီးသီးတွင် ထူးခြားသော ဂန္ထီရပညာရှင်များကို မွေးထုတ်ပေးခဲ့ကြသည်။ ဂျာမဏီနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာကျော် နက္ခတ်ပညာရှင်များကိုလည်းကောင်း၊ ဟော်လန်နိုင်ငံသည် အကြားမြင်ဆရာ ပီတာဟက်ကိုနှင့် ကရုဆက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရုရှားနိုင်ငံသည် သီဆိုဆိုဖီအသင်းကို တည်ထောင်

သူ မဒမ်ဘာလာတတ်စကီး၊ ရုပ်ပြုစတင်နှင့် ဂါးကြီးတို့ကို မွေးဖွားပေးခဲ့သည်ဟု ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ကိုလင်းဝီလ်ဆင်ကြီး၏ ရေးသားချက်များတွင် ထူးထူးခြားခြားတွေ့ရှိရသည့် အချက်တစ်ချက်မှာ “ရုပ်စပြုတင်” ၏ အမျိုးအနွယ်တို့သည် ဆိုက်ဗေးရီးယားတွင် ထိုခေတ်က နာမည်ကျော်နေသော ဂမ္ဘီရပညာရှင်များဖြစ်သည့် ရှားမင်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်နိုင်သည်ဟု ရေးသားခဲ့ပါသည်။ (ရှားမင်းဂမ္ဘီရပညာရှင်များအကြောင်း ဆရာဦးကျောက်တိုင်ရေးသားသည့် ‘ရှားမင်း’ဆောင်းပါးများ လပြည့်ဝန်းမဂ္ဂဇင်းတွင် ပါဝင်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ရုပ်စပြုတင်သည် ထူးခြားဆန်းကြယ်သော စိတ်စွမ်းအင်ရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည်မှာ ကျွန်တော်တို့ မငြင်းဆိုနိုင်ပေ။

ဇာဘုရင် မိပုရားကြီး၏ မှန်နန်းအပျိုတော်ကြီးဖြစ်သော အင်နာရော့သားခဲသည့် သူ၏ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ (Memories of the Russian Court) တွင် ရုပ်စပြုတင်အကြောင်းရေးသားတင်ပြထားသည်ကို ဖတ်ရှုခဲ့ခဲ့ရပေသည်။ အင်နာရော့ ဆိုဗီယက်တော်လှန်ရေးသမားများ ဖမ်းဆီးခြင်းကိုခံခဲ့ရပြီး ၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင် ဖင်လန်နိုင်ငံသို့ ဇာရေးဆရာကြီး ဂေါ်ကီ၏ အကူအညီနှင့် သွားရောက်နိုင်ခွင့်ရရှိပြီး ယင်းနိုင်ငံတွင် အသက် ၈၀ တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရပေသည်။

အင်နာသည် ရုပ်စပြုတင်ကို လေးစားကြည်ညိုသူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး မိပုရားကြီးနှင့် မိသားစုအတွင်းရေးများကို အစအဆုံး သိရှိသူတစ်ဦးဖြစ်ပေသည်။ သူ့ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းအရ ရုပ်စပြုတင်မှာ ထူးခြားဆန်းကြယ်သော စိတ်စွမ်းအင်ရှိသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ကိုယ်ကျင့်တရား ဖောက်ပြန်သူမဟုတ်ကြောင်း၊ ရှေးအနာဂတ်ကိုလည်း တင်ကြိုဟောပြောနိုင်သည့် ဆရာသခင်ဖြစ်ကြောင်း၊ သူ့ကွယ်လွန်ခဲ့သည်နှင့် ရုရှားပြည်ကြီးသည်လည်း ထီးသုံး ကြန့်နွန်းသုံးဖြစ်ပြီး သွေးချောင်းစီးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြိုတင်ဟော

ခဲ့လေသည်။ ဟောပြောသည့်အတိုင်း ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ စိတ်စွမ်းအင်နှင့် ၎င်းမန္တန်ရွတ်ဖတ်ခြင်းဖြင့် ရောဂါပျောက်ကင်းခဲ့သည်မှာလည်း လက်တွေ့ဖြစ်ပါကြောင်းဟု ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ရုပ်စပြုတင်အကြောင်း ခုခံကာကွယ်ရေးသားခြင်း မဟုတ်ပါ။ ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ တင်ပြခြင်းဖြစ်ရာ ယုံကြည်သည် မယုံကြည်သည်မှာ စာဖတ်သူတို့၏ သဘောဖြစ်ပါကြောင်း။

ကျမ်းကိုး

- ၁။ Rasputin
- ၂။ Nicholas and Alexandra
- ၃။ Rasputin My Father
- ၄။ The Occult
- ၅။ Memories of the Court
- ၆။ Education of a Princess

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ် ၄၂၊ ၁၉၉၉၊

THE MOONSTONE

WILKIE COLLINS

သိန်းထိုက်နှင့် ပေါက်ကော်လင်း

ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီးရွှေခေါင်း၏ သိန်းထိုက်ကို ပထမဆုံး ကြိမ်(၁၉၉၄) ခုနှစ် ဆောင်းရာသီတွင် ဖတ်ရှုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နေမျိုးနွယ်ဂျပန်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံမှ စတင်ဆုတ်ခွာနေကြပြီဖြစ်သည်။ မဟာမိတ်တို့သည် မဏိပူရမှ ဂျပန်တို့အား မောင်းထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်လာနေပြီဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မြို့ကလေးသည် စစ်ဘက်နှင့် သက်ဆိုင်သော အဆောက်အအုံ ပစ္စည်းမရှိခဲ့သော်လည်း မဟာမိတ် ကျွညီနောင်လေယာဉ်သည် တစ်ပတ်လျှင် နှစ်ကြိမ်ထက်မနည်း လာရောက်တိုက်ခိုက်လေ့ရှိသဖြင့် မြို့သူမြို့သားအားလုံး မြို့ကလေးကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးခဲ့ကြရသည်။

ကျွန်တော်တို့ မိသားစုသည် မြို့ကလေးမှ ၁၀ မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော ကျွန်တော့်ဖခင်၏ တပည့်ကျောင်းဆရာတစ်ဦးဖြစ်သူ ကိုဖိုးသိုက်တို့၏ ဖြူကုန်းကျေးရွာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ရသည်။ ကိုဖိုးသိုက်မှာ ကျေးရွာကျောင်းဆရာတစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း စာဖတ်ဝါသနာပါသည်။ သူ့အိမ်

တွင် ဆရာကြီးဦးရွှေဒေါင်း၏ မောင်စံရှားပါဝင်သော သူရိယမဂ္ဂဇင်းတချို့ ဆရာကြီးပီမိုးနင်း၏ “ဘယ်ဝင်မြောက်တောင်” ဆရာတက်ထွန်း၏ “ပီတောက်ရွှေဝါ” နှင့် နဂါးနီစာပေအသင်းမှ ထုတ်ဝေသော စာအုပ်တချို့ကို ကျွန်တော်တွေ့ရလေသည်။

စစ်ကြိုခေတ်၊ မြန်မာမဂ္ဂဇင်းကြီးများတွင် စုံထောက်ဝတ္ထုများ စတင် ဖော်ပြကြပြီ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ဝါသနာပါစက စုံထောက် ဝတ္ထုများနှင့် ဆရာမကြီးဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ မှော်ဆရာမှတ် တမ်းဝတ္ထုများ ကို ဦးစားပေးဖတ်လေ့ရှိသည်။ ကျွန်တော် ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ “သိန်းထိုက်” ဝတ္ထုကို ဖတ်ရှုမိခြင်းမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ ရင်းနှီးအကျွမ်း ဝင်ပြီးဖြစ်သည့် စုံထောက်မောင်စံရှားနှင့် ကိုသိန်းမောင်တို့၏ စုံထောက်ပုံ ပါဝင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

“သိန်းထိုက်” သည် ဆရာကြီး ယခင်ရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုကြီးများ ၏ ပုံစံနှင့်လည်း ကွဲပြားခြားနားနေသဖြင့် ကျွန်တော်စိတ်ဝင်စားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုကြီးတွင်ပါဝင်သော ဇာတ်ဆောင်တို့ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင် ရေးသား ဖော်ပြထားသဖြင့်၊ စာရေးဟန် ဆန်းနေသဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်ဖတ်မိ ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုစဉ်ကမူ ကျွန်တော်သည် “သိန်းထိုက်” အား အမိုးဝတ္ထုကြီးတစ် ပုဒ် ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု မသိခဲ့ရပေ။ စစ်ကြိုခေတ်သည် အမိုးဝတ္ထုအများအပြား ထွန်းကားခဲ့သော ခေတ်ဟုဆိုနိုင်ပေသည်။ စာရေးဆရာကြီးများဝန်ခံကြ သည့် အမိုးဝတ္ထုများရှိသလို ဝန်မခံသည်လည်း ရှိပေသည်။

ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် ထိုစဉ်က ဝတ္ထုကြီးများတွင် အမှာစာ ရေးသားခြင်း မတွေ့ရှိရပေ။ ကျွန်တော် ကျောင်းသားလူငယ်ဖြစ်သဖြင့် အမှတ်မဲ့ မတွေ့ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ယနေ့ဝတ္ထုကြီးအ များလို မှာစာများပါခဲ့လျှင်မည်သည့်ဝတ္ထုကို မှီးသည်ဟု စာရေးဆရာ

သည် ဝန်ခံကောင်းဝန်ခံကြပေလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ ထိုစဉ် ကလည်း မြန်မာဝတ္ထုကြီးတချို့တွင် ဥရောပစာပေ၏ အငွေ့အသက်များ ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ အထူးသဖြင့် ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း သည် အမိုးဝတ္ထုအများဆုံးရေးသားခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်လေသည်။

မလိခပြုစုသည့် မြန်မာဝတ္ထုအညွှန်းအမှတ်(၂)တွင် အောက်ပါအ တိုင်း ရေးသားထားသည်ကို ကျွန်တော်တို့ဖတ်ရှုခဲ့ရပါသည်။

“ယခုအထိ တွေ့ရသောစာရင်းအရ ဝတ္ထုရှည်ကြီး ၁၄ အုပ်ကို ဘာသာပြန်၍ ဝတ္ထုရှည်ကြီး ၁၅ အုပ်ကို မှီငြမ်း ပြုစုရေးသားခဲ့ပြီး ဝတ္ထုတို အမြောက်အမြားကိုလည်း မှီငြမ်းပြု၍၎င်း ဘာသာပြန်၍၎င်း ရေးသားခဲ့ ၏။ ရွှေဥဒေါင်း၏ ဝတ္ထုအများစုမှာ ဘာသာပြန်အမိုးများဖြစ်၏။”

ဗညားသီဟ၏ စာပေစစ်တမ်းတွင် ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းသည် မြန်မာစာပေလောကတွင် ထင်ရှားသော စာရေးဆရာကြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ဘာသာပြန်ဆရာဟု နားမလည်ကြ။ မှီး၍ ဘာသာပြန်ရေးသည့် အတွက် စာရေးဆရာကြီးဟု ထင်ရှားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ် စစ်ကြိုခေတ်က တသသခွဲလမ်းခဲ့ရပြီး ကျွန် တော်မိတ်ဆွေ စာရေးဆရာကြီး မောင်နေဝင်းကိုယ်တိုင် ဇာတ်ဆောင် အမည်ကို ခံယူခဲ့သော ဆရာကြီးပီမိုးနင်း၏ နေရီရီဝတ္ထုကြီးပင်လျှင် (Chales Gavicis) ရေးသော (Just a girl) ဟူသော ဝတ္ထုကိုမှီး၍ ရေးသားခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်း၊ ဒေါ်ဒဂုန် ခင်ခင်လေးတို့ သည်လည်း အလားတူ အမိုးဝတ္ထုကြီးများကို ရေးသားခဲ့ကြ၏။ လွန်ခဲ့ သောနှစ်ပေါင်း(၃၀)ခန့်က ယင်းကဲ့သို့ မှီး၍ရေးခြင်းသည် အပြစ်တင်သင့် သလော၊ သို့မဟုတ် ကြိုတင်ဝန်ခံသင့်သလော စသဖြင့် အယူအဆများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရပြီး စာပေဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများ ကျွန် တော်ဖတ်ခဲ့ရလေ

သည်။ ဆရာကြီးရွှေခေါင်းကမူ ယင်းအယူအဆနှင့် ပတ်သတ်၍ ဆရာကြီးရေးသားခဲ့သော တစ်သက်တာမှတ်တမ်းနှင့် အတွေးအခေါ်များ ပထမတွဲ၊ စာမျက်နှာ ၃၅၉ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

“မောင်စံရှားဝတ္ထုကို၎င်း၊ ရတနာပုံဝတ္ထုကို၎င်း၊ အကြောင်းပြု၍ ချီးကျူးစကားပြောသံများကို ကျွန်ုပ်ကြားသိရသောအခါ ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထုကို ချီးကျူးကြခြင်းကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်ဂုဏ်မယူမိခြင်းများက ကျွန်ုပ်အား Plagiarism (ခိုးချခြင်း) ခိုးချသည်ဟူ၍ နှိပ်နှိပ်နယ်နယ် စွပ်စွဲချင်ကြပါသည်။ ခိုးချခြင်းမျိုးကို ဆိုလို၍ အနောက်တိုင်းပြည်များ၌ အကြီးအကျယ် ရွတ်ချခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မောင်စံရှားအစရှိသော ကျွန်ုပ်၏ ဝတ္ထုများမှာ တစ်နည်းအားဖြင့် ဘာသာပြန်မျှသာဖြစ်ရာ တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့လျှင် နုနယ်သော မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်အဖွဲ့၌ စိတ်ဝင်စားမှု နည်းပါးလိမ့်မည်ဟု သိရှိရသောကြောင့် ‘မိုး’ ရုံ သဘောမျိုးဖြင့် ရေးသားရပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဆရာကြီးသည် ကမ္ဘာဂန္ထဝင် ဝတ္ထုကြီးများကို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းမပြု။ အမှီပုံစံဖြင့် ရေးသား၍ ကျွန်တော်တို့အား ကမ္ဘာစာပေဖြင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ဝါသနာနှင့် စာအုပ်စုဆောင်းခြင်းဝါသနာပါရခြင်းမှာ ဆရာကြီး၏ ကျေးဇူးများကြောင့် ဖြစ်သည်ဆို သည်မှာ သူ့မျှ ငြင်းဆိုခြင်းပြုနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ဆရာကြီးတို့ စာစွဲမြဲမြဲဖတ်နေသည့်အချိန်တွင် နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး ရေးနိုး [G.W.M. Reynolds] ၏ လန်ဒန်နန်းတွင်း အရုပ်တော်ပုံ ဝတ္ထုကြီးမှာ ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်စာတတ် စာဖတ်ပရိသတ်အား လွှမ်းမိုးလျက်ရှိနေပေသည်။ ယင်းရေးနိုး၏ “သန္တာကျွန်း” [“Coral Island”] စာအုပ်မှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ကျောင်းသုံးစာအုပ်အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေ

သည်။

ရေးနိုး၏ လန်ဒန်နန်းတွင်း အရုပ်တော်ပုံ ဝတ္ထုကြီးမှာ အတွဲပေါင်း ၁၈ တွဲရှိပြီး ၁၉၂၀ ခန့်က ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ မဂ္ဂဇင်းဆိုဒ်ကြီး စာမျက်နှာပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ခန့်ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်လက်ဝယ်တွင် စုဆောင်းထားခဲ့သဖြင့် စာဖတ်သူများ ဗဟုသုတရှိစေရန် မိတ္တူကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။

ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် သူ၏ "ရန်ကြီးအောင်" ဝတ္ထုသည် ရေးနိုး၏ အရေးအသားပုံစံကို အတုယူ၍ ရေးသားခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ရန်ကြီးအောင် ဝတ္ထုပါ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်တချို့ပင် လန်ဒန်နန်းတွင် အရုပ်တော်ပုံ ဇာတ်ကွက်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးတွင် ပါဝင်သော ဇာတ်ဆောင်လေးဦး မနှင်းမြိုင်အား အလောင်းအစားလုပ်၍ ပိုးပန်းကြပုံမှာ ကျွန်တော်အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ရေးနိုး၏ လန်ဒန်နန်းတွင်း အရုပ်တော်ပုံဝတ္ထုကြီးမှ မိုးယုခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။

မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ ဆရာကြီး၏ အမိုးဝတ္ထုများသည် မြန်မာ့ဓလေ့၊ မြန်မာ့နောက်ခံ၊ မြန်မာ့စရိုက်၊ မြန်မာ့ကာလနှင့် လျော့ညီအောင် ရေးသားခဲ့သဖြင့် အင်္ဂလိပ်မူရင်း ဝတ္ထုကြီးများကိုသာ မဖတ်ခဲ့ဖူးပါက မြန်မာဝတ္ထုကြီးများဖြစ်ပါသည်ဟု ဝန်ခံရမည်မှာ မည်သူမျှ ငြင်းဆိုနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ကမ္ဘာ့ ဂန္ထဝတ္ထုကြီးများကို ဆရာကြီးမိုးပုံမှာ များစွာထိရောက်ခဲ့ပြီး တချို့ဝတ္ထုကြီးများမှာ မူရင်းဝတ္ထုထက် များစွာပိုကောင်းနေသည်ကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။

ဆရာကြီးသည် ၁၉၃၅ ခုနှစ်ခန့်က ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သော "သိန်းထိုက်" ဝတ္ထုကြီးကို ဝေါက်ကော်လင်း [Walkie, Collin] ၏ "The Moonstone" ဝတ္ထုကြီးအား မိုး၍ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်အထက်တွင်ရေးသားတင်ပြခဲ့သည့် ဆရာကြီးမိုး၍ ရေးသားပုံမှာ မြန်မာ့

နောက်ခံ၊ မြန်မာ့ကာလနှင့် ထင်ဟပ်နေသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ရှုခြင်းမပြုမီကမူ ဆရာကြီး၏ ပင်ကိုယ်ရေးဝတ္ထုဟူ၍ပင် ထင်မြင်ခဲ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ မူရင်းဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ရှုရမှပင် ဆရာကြီး၏ အမိစွမ်းရည်ကို ကျွန်တော်တို့တွေ့ရလေသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်က "ငြိမ်းစာပေ" မှ "သိန်းထိုက်" ကို ဒုတိယအကြိမ်ပြန်လည် ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ကျွန်တော်သည် ဝေါက်ကော်လင်း၏ မူရင်းဝတ္ထုနှင့် ဆရာကြီး၏ "သိန်းထိုက်" တို့ကို ယှဉ်၍ ဖတ်ရှုခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီး၏ မိုးပုံမိုးနည်းများ များစွာအံ့ဩဖွယ်ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာစာပေရိသတ် မငြီးငွေ့စေအောင်နှင့် မြန်မာ့ဓလေ့နှင့် လျော်ညီအောင် မှီငြင်း၍ မြန်မာမှုပြုထားခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ပေါင်း လေးဆယ်ခန့်က တသသဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ ဆန်းကျယ်ခြင်းမရှိဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

သိန်းထိုက်တွင် ဇာတ်လမ်းအဖွင့်ကို သီပေါမင်း ပါတော်မမူခင်တွင် နာမည်ကြီးခဲ့သော မြို့တော်ဝန် ဦးကံကောင်း၊ မိသားစုအကြောင်းမှ စတင်ခဲ့လေသည်။ ဦးကံကောင်းတွင် မောင်တောက်ထွန်းမှာ ငယ်စဉ်က စိတ်နေသဘောထားခက်ထန်ပြီး အပေါင်းအသင်းစုံသူတစ်ဦးဖြစ်လေသည်။ နေပြည်တော်တွင် လူသတ်မှုတစ်မှုဖြစ်ခဲ့ရာမှ တောတွင်းသို့ ရှောင်တိမ်းခဲ့ရလေသည်။

သီပေါမင်းပါတော်မူပြီးနောက် မောင်တောက်ထွန်းသည် နာမည်ကျော် လူဆိုးကြီးတစ်ဦးဖြစ်လာပြီး သူ့မိသားစုမှ စွန့်ပစ်ခြင်းခံခဲ့ရလေသည်။ လူဆိုးတောက်ထွန်းသည် မိုးမိတ်မြို့နယ်အတွင်း ဆိုးသွမ်းတိုက်ခိုက် နေ၏။ ရွာငယ်ကလေးတစ်ရွာရှိ နတ်စင်ကြီးတွင်ရှိသော နတ်ရုပ်တွင် မျက်လုံးတစ်လုံးကား ပတ္တမြား၊ တစ်လုံးကား နီလာကျောက်ဖြစ်လေသည်။

WHAT HAPPENED TO ERNEST HEMINGWAY
ONE PARIS NIGHT IS AN UNSOLVED

THE Hemingway PAPERS

A NOVEL BY VINCENT COSGROVE

ပတ္တမြားသည် အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်သဖြင့် သိန်းထိုက်ဟုခေါ်ဆိုခဲ့ကြပြီး နီလာကား တစ်သောင်းတန်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ မိုးမိတ်နယ် စော်ဘွားကြီးအား အစောင့်အရှောက် ထူထပ်စွာချထားခဲ့လေသည်။

လူဆိုးတောက်ထွန်းနှင့်အဖွဲ့သည် အစောင့်အကြပ်တို့အား ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ပြီး နတ်ရုပ်ကြီးမှ သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးနှင့် နီလာကျောက်ကြီးအားဆောင်ယူခဲ့လေသည်။ နတ်ရုပ်ကြီးအား အနီးကပ်စောင့်ရှောက်နေသည့် ရှမ်းအမျိုးသားသုံးဦးအနက် နောက်ဆုံးအသတ်ခံရသူ ရှမ်းအမျိုးသားကြီးသည် “သိန်းထိုက်” ယူလျှင် နင်နှင့်တကွ နင့်အမျိုးအဆွေအားလုံး ကျိန်စာသင့်စေသားဟု ကျိန်ဆိုခဲ့လေတော့သည်။ ရှမ်းကြီးအသတ်ခံရခါနီးတွင် ကျိန်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ကိုတောက်ထွန်းမိသားစုမှာ ကျိန်စာသင့်ခဲ့ရ လေသည်။

လူဆိုးတောက်ထွန်းညီအငယ်ဆုံးဖြစ်သူ မောင်ဘဝင်းမှာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရလက်ထက်တွင် အိမ်ထောင်ပြုခဲ့ရာ မသန်းယဉ်၊ မသန်းခင်နှင့် မသန့်စင်ဟူသော သမီးသုံးယောက် ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသမီးသုံးယောက်မှ ဖွားမြင်ခဲ့ကြသူ မိသားစုအတွင်း သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးကြောင့် ဖြစ်ပွားရသည့် ဖြစ်ရပ်ကြီးကို အခြေခံရေးသားဖော်ပြထားသော ဇာတ်လမ်းဖြစ်လေသည်။

မောင်ဘဝင်း၏ သမီးအငယ်ဆုံး မသန့်စင်၏ အိမ်စေ ဦးကျောက်ခဲပြောပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဇာတ်လမ်းကို စခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဦးကျောက်ခဲကိုလည်း မောင်သိန်းမောင်(စုံထောက်မောင်စံရှား၏မိတ်ဆွေ) တောင်းပန်သဖြင့် ယင်း သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးအကြောင်းကို ရေးသားပါသည်ဟုဆိုလေသည်။

မသန့်စင်၏ တစ်ဦးတည်းသောသမီး မတင်ညွန့်မွေးနေ့တွင် ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းမှ စွန့်ပစ်ထားခြင်းခံရသူ ဗိုလ်တောက်ထွန်းသည် လက်

စားချေသည့်အနေဖြင့် သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးအား မွေးနေ့လက်ဆောင်အဖြစ် တူမဖြစ်သူ မသန်းခင်သား ဝတ်လုံတော်ရ မောင်မြင့်ဖေမှတစ်ဆင့် ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ မောင်မြင့်ဖေမှာလည်း မတင်ညွန့်နှင့် ချစ်ကျွမ်းဝင်နေသူ ဖြစ်လေသည်။ မသန်းယဉ်၏ သား မောင်တင်ဦးကလည်း နှမဝမ်းကွဲတော်သူ မတင်ညွန့်၏ အမွေအနှစ်နှင့် မွေးနေ့တွင် လက်ဆောင်ရရှိသော သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးကို အပိုင်စီးလိုသည်။

မိုးမိတ်မှ ရှမ်းအမျိုးသားသုံးဦးတို့ကလည်း မျက်လှည့်ဆရာ အယောင်ဆောင်၍ သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးကို ပြန်ရယူရန် လျှို့ဝှက်စွာ ကြံစည်လျှက်ရှိကြလေသည်။ မောင်မြင့်ဖေမှာ အိပ်မပျော်သော ရောဂါရှိသူဖြစ်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံတွင် အိပ်ပျော်နေစဉ် လမ်းလျှောက်သည့်အကျင့် ရှိလေသည်။

မတင်ညွန့်သည် သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးအား ရင်ထိုးအဖြစ် ပြုလုပ်ထားပြီး အိမ်တွင်ထားရှိခဲ့ရာမှ ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့လေသည်။ ပျောက်ဆုံးသည့်ညတွင် မောင်မြင့်ဖေ၊ မောင်တင်ဦးတို့ နှစ်ဦးစလုံး အိမ်တွင်ရှိနေသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။ ပျောက်ဆုံးသည့်ညက မောင်မြင့်ဖေမှာ အိပ်ပျော်နေစဉ် လမ်းထလျှောက်သဖြင့် သိန်းထိုက်ပတ္တမြားအား မိုးယူသူက မတင်ညွန့်က ထင်မှတ်ခဲ့သည်။ အမှန်မှာ မောင်တင်ဦးသည် မောင်မြင့်ဖေ၏ ဝတ်စုံကိုဝတ်၍ မောင်မြင့်ဖေဟန် ဆောင်ခဲ့ခြင်းသာဖြစ်လေသည်။

မောင်မြင့်ဖေသည် ပုလိပ်အင်စပက်တော် မောင်စောမောင်၏ အကူအညီနှင့် မောင်စံရှားနှင့်သူ့မိတ်ဆွေ ကိုသိန်းမောင်တို့ကို သိန်းထိုက်ပတ္တမြားပျောက်မှုကြီးကို အပ်ခဲ့လေသည်။

မောင်မြင့်ဖေအား တစ်ဖက်သတ် စုံမက်နေသည့် အိမ်စေမလေး စောခင်မှာလည်း သိန်းထိုက်ပျောက်ဆုံးမှုတွင် အစွပ်စွဲခံရသဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ အဆုံးစီရင်ခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးမိုးယူခဲ့သူ

မောင်တင်ဦးအား ရှမ်းလူမျိုးသုံးဦးကသတ်၍ ပတ္တမြားကြီးကိုယူဆောင်ခဲ့ပြီး နတ်ရုပ်ကြီး၏ မျက်လုံးတွင် ပြန်လည်ထည့်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြင့် သိန်းထိုက်ဇာတ်လမ်းကို အဆုံးသတ်ခဲ့လေသည်။ မောင်မြင့်ဖေနှင့် မတင်ညွန့်တို့ကိုလည်း ပျော်ရွှင်စွာဇာတ်ပေါင်းပေးခဲ့၏။

ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းသည် သိန်းထိုက်ကို ဝေါ်ကီကော်လင်း၏ "The Moon Stone" ကို မိုးရာတွင် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်သာမက ဇာတ်ဆောင်အားလုံးကိုလည်း မိုးယူခဲ့လေသည်။ သိန်းထိုက်တွင် အိမ်စေကြီး ဦးကျောက်ခဲ၊ မောင်မြင့်ဖေနှင့် မိုးကုတ်မှ ရတနာပွဲစား ဦးကံယုံတို့က သိန်းထိုက်ဇာတ်ကြောင်းကို ရေးသားမှတ်တမ်းပြုခဲ့ကြသလို "The Moon Stone" တွင် အိမ်စေကြီး၊ ဂါဘာရီးယယ် ဖရင်ကလင်(မောင်မြင့်ဖေ)နှင့် အီဇရာဂျင်းနင်း(ရတနာပွဲစား ဦးကံယုံ)တို့က ဇာတ်ဆောင်မှတ်တမ်းတင်သူများ ဖြစ်နေပေသည်။

ဇာတ်လမ်းအဖွင့်၁၇၉၉ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဆရင်ကပတန်ပြည်နယ်(သိန်းထိုက်တွင်-မိုးမိတ်)ရှိ ဗိုလ်ချုပ်ဘတ်ဒ်၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သောစစ်ဗိုလ်ကလေး ဂျန်ဟန်ကာဆယ်သည်(လူဆိုးတောက်ထွန်းသည်) ရွာကလေးတစ်ရွာရှိ ဘုရားကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ နတ်ရုပ်ထုကြီး၏ နဖူးတွင် ဌာပနာထားရှိသော သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးကို အစောင့်အရှောက် ဘုန်းတော်ကြီး(၃)ဦးအား သတ်၍ ယူဆောင်ခဲ့သည်မှ အစပြုခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ သိန်းထိုက်တွင် ဖတ်ရှုခဲ့ရသည့်အတိုင်း ဇာတ်လမ်းဇာတ်အိမ် ဇာတ်ဆောင်တို့မှာ တူညီနေပေသည်။ မင်းကတော်ကြီးဒေါ်သန့်စင်(Lady Verinder)၏သမီးမတင်ညွန့်(Rachal)မွေးနေ့တွင်လူဆိုးတောက်ထွန်း(ဂျန်ဟန်ကာဆယ်)ဖရင်ကလင်ဘလိတ်(မောင်မြင့်ဖေ)မှတစ်ဆင့် သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးကို လက်ဆောင်ပေးပုံ၊ မောင်တင်ဦး(ဂေါ်ဖရီ)ဝင်ရောက်၍ ဇာတ်လမ်းရှုတ်ထွေးလာပုံ(မျက်လှည့်ဆရာ ရှမ်း

ကြီးသုံးဦး)(The Moon Stone)တွင် ဟိန္ဒူဘုန်းတော်ကြီး သုံးဦးလာ ရောက်၍ မျက်လှည့်ပြသကြပုံ၊ သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီးပျောက်ဆုံးရပုံ၊ မောင်မြင့်ဖေ၊ မောင်စံရှားနှင့်ကိုသိန်းမောင်(ရဲတပ်ကြပ်ကြီးကပ်(ဖ)ကိုခေါ် ယူပုံ၊ အိမ်စေမလေး မစောရှင်(ဂိုးစနား) အဆုံးစီရင်ပုံတို့သည်လည်း တူညီ နေပေသည်။

ဆရာကြီးရွှေခေါင်းသည် ပါဝင်သည့်ဇာတ်ဆောင်များ၊ မောင်စံရှား ရှင်းလင်းသည့်အချက်များ၊ သဲလွန်စရာပုံများကအစ ဝေါက်ကော်လင်း၏ ဝတ္ထုကြီးအတိုင်းဖြစ်နေပေသည်။

ဝေါက်ကော်လင်းစာအုပ်မှာ စာမျက်နှာ(၆၀၀)ကျော်နီးပါးရှိသဖြင့် ဆရာကြီးရွှေခေါင်းသည် သိန်းထိုက်တွင်မူ ချို့ထားခဲ့လေသည်။ မြန်မာ စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် မလျှော်ညီသောအခန်းတချို့တို့ကို ဖြုတ်ထားခဲ့လေ သည်။

သိန်းထိုက်ပတ္တမြားကြီး ပျောက်ဆုံးခန်းတွင် ဆရာကြီးသည် မြန်မာ စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် လက်ပွန်းတတီးဖြစ်နေသူ သူ့မွေးစားသား မောင် စံရှား(ရှားလော့ဟုမ်း)နှင့် ကိုသိန်းမောင်(ဝပ်ဆင်)တို့ကို ပွဲထုတ်ခဲ့ပြီး သိန်း ထိုက်တွင်ပတ္တမြားကြီးအား နောက်ဆုံး မိုးမိတ်နတ်ကွန်းသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိခဲ့ရုံဖြင့် အဆုံးသတ်ခဲ့လေသည်။

ဝေါက်ကော်လင်း၏ (The Moon Stone)တွင်လည်းဂေါ်ဖရီအား ဟိန္ဒူအမျိုးသားသုံးဦးက သတ်၍ ပတ္တမြားကြီးအား ယူဆောင်သွားခဲ့ပုံနှင့် ဇာတ်လမ်းကိုအဆုံးသတ်ခဲ့လေသည်။ အင်္ဂလိပ်မူရင်းဝတ္ထုကို ဘာသာပြန် ဆိုမည်ဖြစ်ပါက စာမျက်နှာပေါင်းတစ်ထောင်ခန့် ရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ ဇာတ်လမ်းဇာတ်အိမ်ကြီးမား၍ ဇာတ်ဆောင်တစ် ဦးချင်းတို့ ၏ ထွက်ဆိုချက်များ ထင်မြင်ချက်များကို မူရင်းတွင် ဖော်ပြထားသဖြင့် ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုနှင့် အတွေ့အထိနည်းပါးနေသော မြန်မာ စာပေ

သတ်အဖို့ ဖတ်ရှုရာတွင် အခက်အခဲဖြစ်နိုင်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာ ကြီးရွှေခေါင်းသည် မှီငြမ်းခဲ့ဟန်တူပေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဆရာကြီးမှီငြမ်းမှုသည် စာဖတ်သူများအား မငြီးငွေ့စေသည်သာမက တသသဖြစ်စေပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖြစ်ခဲ့ သည့် အဖြစ်အပျက်တစ်ခုဟူ၍ပင် ထင်မှတ်ခဲ့ရပေတော့သည်။

ဥရောပစာပေလောကတွင် ပထမဆုံးလျှို့ဝှက်ဆန်းကျယ်ဝတ္ထုနှင့် ခုံထောက်ဝတ္ထုကို ရောယှက်ရေးသားခဲ့သူဟု ပြောစမျှတ်ပြုရသော စာရေး ဆရာကြီး ဝေါက်ကော်လင်းကို လန်ဒန်မြို့တွင် ၁၈၂၄ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ(၈) ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။

ဖခင်မှာ ပန်းချီဆရာတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး ငယ်စဉ်ကအိမ်တွင် ဆရာငှား၍ စာသင်ကြားခဲ့ရလေသည်။ သူ့ဖခင်နှင့်အတူ အီတလီနိုင်ငံတွင်(၃)နှစ်ကျော် ကျော် နေထိုင်ခဲ့ရပြီး ၁၈၄၀ ခုနှစ်တွင် သူ့ဖခင်ကွယ်လွန်ခဲ့ရသဖြင့် လန်ဒန် မြို့ရှိ လက်ဖက်ခြောက်ကုမ္ပဏီတွင် စာရေးအဖြစ်အမှုထမ်းခဲ့ရလေသည်။

ဝေါက်ကော်လင်းသည် ဥပဒေပညာကို သင်ယူပြီး ရှေ့နေအဖြစ် အသက်မွေးရန် ကြံရွယ်ခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ရှာပေ။ သူ့ဖခင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသား၍ ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် စာရေးဆရာလောကသို့ ဝင် ရောက်ခဲ့လေတော့သည်။

“ရောမပြည်ကျဆုံးခြင်း” စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သော်လည်း ထင်သလောက်မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ၁၈၅၁ ခုနှစ်တွင် ဝေါက်ကော်လင်းအဖို့ ထူးခြားသော အလှည့်အပြောင်းတစ်ခုဖြစ်ဖို့ရန် ဖန်လာခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီးချားလ်ဒစ်ကင်းနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီး လာခဲ့ရပြီး ဆရာကြီး၏ တိုက်တွန်းမှု၊ လမ်းညွှန်မှု လစဉ်ထုတ်(All The Year Round)မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါဝင်ရေးသားခွင့် ရရှိလာခဲ့ရာမှ နာမည်ကျော်ခဲ့

လေသည်။

၁၈၆၀ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆရာကြီးရွှေဒေါင်းက(ခင်စက်မေ)ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆရာကြီးစုဝံက မနှင်းဖြူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆရာမောင်ကိုကိုက(ခရုအိမ်)ဟူ၍လည်းကောင်း မှီငြမ်းခဲ့သော နာမည်ကျော်(The Woman In White)ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ ယင်းဝတ္ထုဖြင့်ပင် ဝေါ်ကီကော်လင်းမှာ နာမည်ကျော်စာရေးဆရာကြီး ဖြစ်လာခဲ့ရလေသည်။ သိန်းထိုက်ကိုမူ ၁၈၆၈ ခုနှစ်တွင် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပြီး တခြားဆရာကြီး၏ နာမည်ကျော်ဝတ္ထုမှာ(No Name)ဖြစ်လေသည်။

၁၈၈၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဝေါ်ကီကော်လင်းကွယ် လွန်ခဲ့ရရှာလေသည်။

ကျမ်းကိုး-

- (၁) The Moon Stone- By Walkine Colline
- (၂) သိန်းထိုက်- ဆရာကြီးရွှေဒေါင်း
- (၃) The Reader's Companion to World Literature
- (၄) The Mysteries of the court of London-Vol.v

ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်(၆၄)၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၀၀။

ဆက်၍ရေးကြသော ဂန္ဓဝင်ဝတ္ထုကြီးများ

စကားလက်သည် စိတ်ပေါ့ပါးသွားသည်။ “တာရာ” ယာတော၏ ပုံရိပ်ကို မြင်ယောင်လာ၍ အားတက်သွားသည်။ စိတ်ထိခိုက်ခြင်း နောင်တရခြင်းတို့သည် ပျောက်သွားသည်။ ယာတော၏ အသေးစိတ်ရှုခင်းကို စိတ်တွင် မှန်းဆကာညှိမိသည်။ ယာတောအဝင်လမ်းမကြီးဘေးမှ တောင်တမာပင်တန်းများ၊ စပယ်ရုံများ ဖြူဖွေးသည့် အုတ်နံရံပေါ်မှ တိုက်ပန်းခွယ်များ လွင့်နေသောခန်းဆီးစများကို မြင်ယောင်လာသည်။

ကပ္ပလီအိမ်စေအဖွားကြီးကို လွမ်းလာသည်။ သူငယ်ငယ်က အဖွားကြီး၏ ရင်ခွင်ကျယ်ကျယ်ကြီးတွင် ခေါင်းမို၍ နေရပုံကို လွမ်းသည်။ အဖွားကြီးသည် သူမိသားစုအတိတ်၏ နောက်ဆုံးကွင်းဆက်ဖြစ်သည်။

“တာရာ” ယာတောတစ်ဝိုက်က လူထုများသည် ဆုံးရှုံးမှုတွေနှင့် ရင်ဆိုင်လျှင် မည်သည့်အခါမျှ မရှုံးမပေးကြ။ စကားလက်သည်ခေါင်းကို မော့လိုက်သည်။ ရက်ဘတ်တလာကို သူ့ထံသို့ ပြန်ရောက်အောင်လုပ်နိုင်

မည်။ သူလုပ်နိုင်လိမ့်မည်ဟုလည်း ယုံကြည်သည်။ ရက်ဘတ်တလာကို သိမ်းသွင်းနိုင်အောင် လုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ သူ့ဘဝတွင် သူ မသိမ်း သွင်းနိုင်သည့် ယောက်ျားဟူ၍မရှိ။

ဒါတွေကို မနက်ဖြန် “တာရာ” ယာတောရောက်မှ စဉ်းစားတော့ မည်။ တကယ်တော့ မနက်ဖြန်ဆိုသည်မှာ နေ့သစ်တစ်နေ့မဟုတ်လား။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဂျော်ဂျီယန်ပြည်နယ်ဖွား ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်သည် သူ၏ တစ်ပုဒ်တည်းသော ဂန္ထဝင် စာအုပ်ကြီးဖြစ်သည့် Gone With The Wind ဝတ္ထုကြီးကို အထက်ဖော်ပြ ပါ စာပိုဒ်ဖြင့် အဆုံးသတ်ခဲ့သဖြင့် အဆုံးသတ်ခဲ့သဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ် ကြီးသည် တသသဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးသည်လည်း ယင်းဝတ္ထုကြီးကို

ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီး ဆရာတင်ထွေးကလည်း ယင်းဝတ္ထုကြီးကို အကျဉ်းချုံး၍ “လေနှင့် မိုးနှင့် မုန်တိုင်းနှင့်” ဟု ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ ကွယ်လွန်သူ ဆရာမြသန်းတင့်ကလည်း “လေရူးသုန်သုန်” အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆို ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ဆရာနန္ဒကလည်း ယင်းဝတ္ထုကြီးကို မှီငြမ်း၍ “လေရူးသုန်သုန်” အမည်ဖြင့် အခန်းဆက်ဝတ္ထုကြီးရေးကာ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာကြီး တွင် ရေးသားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာကို နေ့စဉ်စောင့်ဖတ်ခဲ့ရ၏။ နှစ်ပေါင်း(၅၀)ကျော်လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်တို့ကို ကောင်းစွာမှတ်မိတော့။ သာယာဝတီသူပုန်ကြီးကို နောက်ခံထားခဲ့ပြီး ရေးသားခဲ့သည်ဟု ထင်သည်။ လေရူးသုန်သုန်မှ အဓိကဇာတ်ကောင်ဖြစ်သော စကားလက်အိုဟာရာ နေရာတွင် ဆရာနန္ဒ၏ ဇာတ်ကောင်အမည်မှာ “နှင်းနု” ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် “လေရူးသုန်သုန်” ကိုရုပ်ရှင်အဖြစ် ပထမဆုံးကြည့် ခဲ့ရပြီးမှ ဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ရှုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုကြီးမှာ စာမျက်နှာတစ် ထောင်ကျော်ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ပြီးမှ ရုပ်ရှင်အား ဒုတိယအကြိမ် ကြည့်ရှုခဲ့မိသည်။ ကျွန်တော်ဖတ်ရှုခဲ့ရသည့် ဝတ္ထုများနှင့် ကြည့်ရှုရသည့် ရုပ်ရှင်များတွင် “လေရူးသုန်သုန်” ဝတ္ထုနှင့် ရုပ်ရှင်ကိုမိသည့်ဝတ္ထုနှင့် ရုပ်ရှင် မရှိဟု ထင်သည်။ ကျွန်တော်သည် လေရူးသုန်သုန်ဝတ္ထုအား ဝေဖန်ခဲ့သည့် မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များ “လေရူးသုန်သုန်” ရုပ်ရှင်အဖုံးဖြင့် အထူးထုတ်ဝေခဲ့ သည့် Life မဂ္ဂဇင်းကြီး၊ ရုပ်ရှင်ကြော်ငြာ စာရေးဆရာမကြီး မာဂရက်မစ် ချယ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစသည့် စာအုပ်စာတမ်းများကို စုဆောင်းထားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ ဆရာမြသန်းတင့်သည် ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ဘာသာပြန် သောအခါတွင် အားလုံးယူသွားခဲ့တော့သည်။

အမှန်အားဖြင့် မာဂရက်မစ်ချယ်သည် ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားခဲ့စဉ်က စာအုပ်အဖြစ်ထုတ်ဝေရန် မရည်ရွယ်ခဲ့။ သူဆေးရုံတက်နေစဉ် ရေးသားထားခဲ့ပြီး သူနှင့်ခင်မင်သူမိတ်ဆွေတူချို့သာ ယင်းဝတ္ထုကြီးအကြောင်းသိသည်။ စာရေးဆရာမကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်သည် အင်္ဂလန်တိုင်းမြို့တွင် ခေတ္တနေစဉ် ထမင်းစားပွဲတစ်ပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။ ထမင်းစားပွဲတွင် မက်မီလန်စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးတိုက်ကြီးမှ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးဖြစ်သူနှင့် အမှတ်မထင်တွေ့ခဲ့ကြရလေသည်။ မာဂရက်မစ်ချယ်၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ မစ္စစ်ပါကာဘင်က ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးအား မစ်ချယ်ရေးသားထားသည့် လေရူးသုန်သုန်ဝတ္ထုအကြောင်း ပြောပြခဲ့ရာမှ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက စိတ်ဝင်စားသွားသည်။ လေရူးသုန်သုန်စာမူကို နယူးယောက်သို့ ယူဆောင်သွားခဲ့ပြီး မက်မီလန်စာပေထုတ်ဝေရေးအဖွဲ့သို့ တင်ပြခဲ့ရာမှ စာပေထုတ်ဝေရေးကော်မတီကလည်း လေရူးသုန်သုန်ဝတ္ထုစာမူကို သဘောကျသွားသည်။

မာဂရက်မစ်ချယ်အား နယူးယောက်သို့ ခေါ်ယူခဲ့ပြီး စာမူကြီးကို ဖတ်ရှုစေ၍ ပြင်ဆင်သင့်သည့်နေရာတွင် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၃၆ ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် (Gone With The Wind)ဂန္ထဝင်စာအုပ်ကြီးကို စတင်ရောင်းချခဲ့လေသည်။

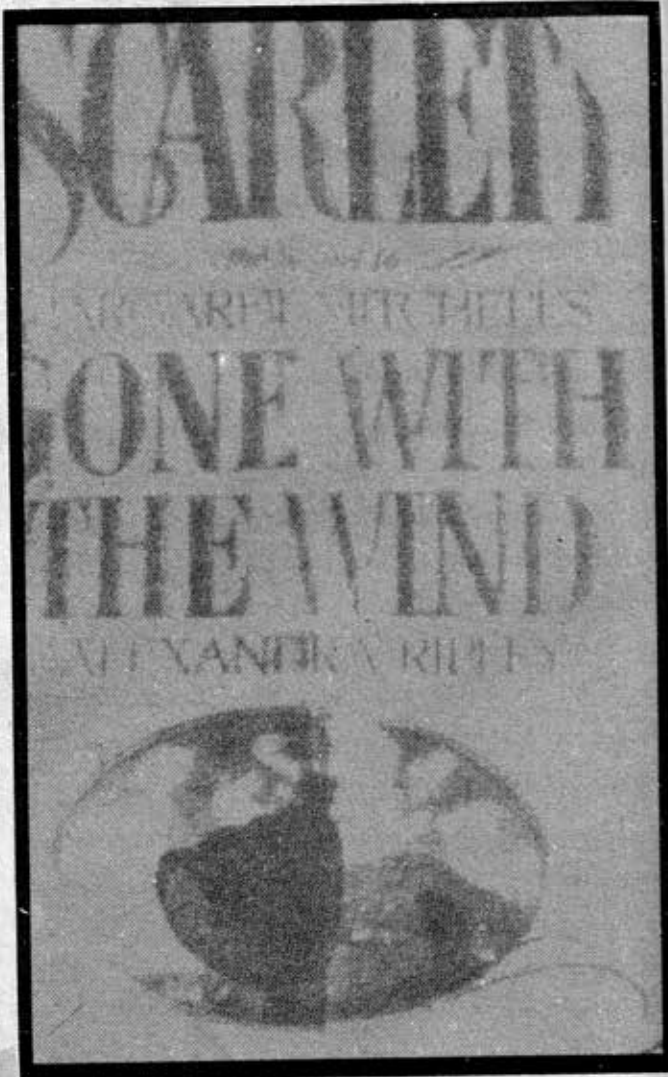
စတင်ရောင်းချသည့်နေ့တွင်ပင် အုပ်ရေ ၅၀၀၀၀ ကျော်ရောင်းချခဲ့ရသဖြင့် အမေရိကန်ပုံနှိပ်ရာဇဝင်တွင် အရောင်းရအမြန်ဆုံးနှင့် အများဆုံးစံချိန်တင်ခဲ့သည့် စာအုပ်ဖြစ်သည်။ (Book Of The Month)စာအုပ်အသင်းကြီးကလည်း လက်ရွေးစင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့ပြီး ၁၅ ရက်အတွင်း အုပ်ရေ ၁၇၆,၀၀၀ ရောင်းချခဲ့ရလေသည်။ ၁၉၃၆ ခု နိုဝင်ဘာလထိ အုပ်ရေ ၇၀၀,၀၀၀ ရောင်းချခဲ့ရပြီး ပူလစ်စာ စာပေဆုကြီးကို ဆွတ်ခူးခဲ့လေသည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ ၁၃၇,၅၀၀၀ အုပ်ရောင်းချခဲ့ရသဖြင့် လူတိုင်းအံ့ဩရသည့် စံချိန်ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၄၁ ခုမေလကုန်တွင် အုပ်ရေ ၃,၃၆၀,၀၀၀ ထိရောင်းချခဲ့ရ၏။ ဘာသာပေါင်း ၃၀ ကျော်သို့ ပြန်ဆိုခဲ့ရပြီး ကျမန်ဘာသာပြန်စာအုပ်မှာပင် အုပ်ရေ ၅၀၀,၀၀၀ ကျော်ရောင်းချခဲ့ရသည်ဟု ဆိုလေသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် မက်မီလန် ကုမ္ပဏီစာအုပ်တိုက်ကြီးမှ ၆၅ ကြိမ်မြောက် ထုတ်ဝေခဲ့ရသည်။ ယခုအခါတွင်မူ အကြိမ်ပေါင်း ၇၀ ကျော် ရိုက်ခဲ့ရပြီး နိုင်ငံပေါင်း ၄၅ နိုင်ငံတွင် အုပ်ရေပေါင်း ၃,၀၀၀,၀၀၀ နီးပါး ရောင်းချခဲ့ရသဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးတွင် တကယ့် “ယုံချင်ယုံ မယုံချင်နေ” လက်သုံးစကားဖြစ်ရတော့သည်။

ကမ္ဘာ့ရုပ်ရှင်၏ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ပရိသတ်အကြိုက်ဆုံး ရုပ်ရှင်ကားအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုပညာအရ ချီးမွမ်းခံခဲ့ရသောကား အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကယ်ဒမီဆု ၉ ဆုရရှိသော ကားကိုညွှန်ပြပါဟု ဆိုလျှင် ထိုကားမှာ (Gone With The Wind)လေရူးသုန်သုန် ရုပ်ရှင်ကား ဖြစ်သည်။ ဒါရိုက်တာကြီး ဖလင်းမင်း၏ အနုပညာအမြောက်ဆုံးသော ကားဖြစ်၏။ ရုပ်ရှင်ရိုက်ရန်အတွက် ထိုအချိန်က ဈေးအများဆုံးအဖြစ် စံချိန်တင်ခြင်းခံရသော ဒေါ်လာ ၅၀၀၀၀ ဈေးပေးကာ ဝယ်ခဲ့ရလေသည်။ ဝတ္ထုအားဖြင့် ဇာတ်ကောင်များ၍ အကွေ့အကောက် ဇာတ်လမ်းရှုတ်ထွေးသော်လည်း ရုပ်ရှင်တွင်အောင်မြင်သည်။

စကားလက်အိုဟာရာအဖြစ် မင်းသမီး(ဗီဗီယံလေး)ကလည်းကောင်း ရက်ဘတ်တလာအဖြစ်(ကလပ်ဂေဟယ်)က သရုပ်ဆောင်ခဲ့လေသည်။ ဇာတ်ကောင်အားလုံးလိုလိုပင် လေရူးသုန်သုန်ဝတ္ထုကြီး၏ ဇာတ်ကောင်များကို သရုပ်ပီပီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် မူရင်းဝတ္ထုကြီးကို မိသည့်ဇာတ်ကားကြီးဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်ကြည့် ပရိသတ်အကြိမ်ကြိမ်ပြန်ကြည့်

သော ရုပ်ရှင်ကားကြီးဖြစ်ခဲ့ပြီး ဘာလင်မြို့ရှိ ရုပ်ရှင်ရုံများတွင် နှစ်နှစ်တိတိ ပြသခဲ့ကြပြီး အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့မှ(ရစ်) ရုံတစ်ရုံတည်းတွင်ပင် လေရူး သုန်သုန်ကို ဆက်တိုက်လေးနှစ်ခွဲ ပြသခဲ့ရသည်ဟုဆိုသည်။

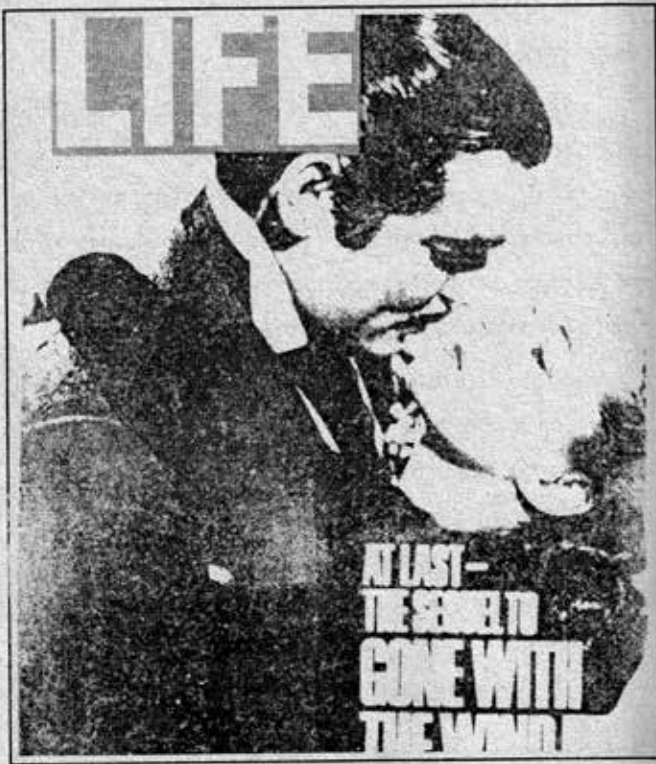
ဝတ္ထုမှာ စာရေးဆရာမကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်၏ ဇာတိဖြစ်သော ဂျော်ဂျီယာနယ်ကို နောက်ခံထားပြီး အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ် ကာလနှင့် ပြန် လည်တည်ဆောက်ရေး ကာလများအတွင်း ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ် မှန်များကို မူတည်ရေးသားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ လေရူးသုန်သုန်၏ ဇာတ် လမ်းမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။

စကားလက်အိုဟာယာသည် ဂျော်ဂျီယာပြည်နယ်၏ အလှပဂေးမ ဖြစ်သည်။ မာနကြီးသည် လူငယ်ပေါင်းစုံနှင့် တွဲသည်။ သတ္တိရှိသည်ဟု နာမည်ကြီးသည်။ တာရာ ယာတောပိုင်ရှင်ကြီး၏ သမီးဖြစ်သည်။ စကား လက် တစ်ဖက်သတ်ချစ်နေရသူမှာ ဝက်သစ်ချမြိုင်ယာတောက အက်ရှ လေ ဖြစ်သည်။ အက်ရှလေက လူရိုးလူကောင်း စာပေအနုပညာ ဝါသနာ ပါသည်။ စကားလက်နှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်သည်။

အက်ရှလေက ဝါသနာတူသူ အေးဆေးငြိမ်သက်သူ နှမဝမ်းကွဲတော် သူ မိကနီကို လက်ထပ်သည်။ စကားလက်ကို သဘောကျသူ ချစ်နေသူ မှာ လူပေါ်ကျော ဖဲသမား ဗိုလ်ကြီးရက်ဘတ်တလာဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီး တွေနှင့် အမျိုးမျိုးတွဲခဲ့သူ ရက်ဘတ်တလာသည် စကားလက်ကိုမှ တကယ်မြတ်နိုးသည်။ တကယ်ချစ်သည်။ စကားလက်ကလည်း အရွဲ့ တိုက်သည့်အနေဖြင့် အက်ရှလေ၏ဇနီး မိကနီ၏မောင် ချားလ်စ်ကို လက်ထပ်သည်။

ပြည်တွင်းစစ်ကြီးသည် သူတို့ဘဝ၊ သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြောင်း လဲပစ်လိုက်သည်။စကားလက်၏ခင်ပွန်း ချားလ်စ်မှာ စစ်ကြီးအတွင်း

ကျဆုံးခဲ့ရပြီး စကားလက်မိခင်ကြီးမှာလည်း ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။မိသားစု
 တွေအားလုံး ပြည်တွင်းစစ်ကြီးဒဏ် ခံကြရသည်။ စကားလက်မိခင်မှာ
 လည်းစိတ်ကျရောဂါသည်ဖြစ်သွားရပြီး မိသားစုတစ်စုလုံး စကားလက်
 က ဦးဆောင်ရသည်။ အက်ရှလေနှင့် မိကနီတို့ကလည်း စကားလက်ထံ
 မှီခိုလာရသည်။ စကားလက်သည် အက်ရှလေအား သူနှင့်ထွက်ပြေး
 ကြဖို့ပြောခဲ့သည်။ သို့သော် မိကနီအပေါ်တကယ်မြတ်နိုး၍ သစ္စာရှိသော

အက်ရှလေအကြောင်းသိသွားသည်။

စကားလက်သည် သူ့ကိုယ်သူ အနစ်နာခံပြီး တာရာယာတောကို
 ပြန်လည်ထူထောင်သည်။ ရက်ဘတ်တလာကို မြူဆွယ်ချစ်ဟန်ဆောင်၍
 စကားလက်က လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ရက်ဘတ်တလာကမူ စကားလက်ကို
 တကယ်မြတ်နိုးသည် သမီးလေးတစ်ယောက်ရခဲ့ပြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ ရရှာ
 သည်။ရက်ဘတ်တလာကမူ စကားလက် တကယ်ချစ်သူမှာ အက်ရှလေ
 ဖြစ်သည်ကိုသိသည်။နောက်ဆုံးစကားလက်တကယ် ရက်ဘတ်တလာ
 ကို ချစ်လာသည့်အခါ ရက်ဘတ်တလာစွန့်ခွာသွား ခြင်းဖြင့် "လေရူးသုန်
 သုန် " ကို စာရေးဆရာမကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်သည် အဆုံးသတ်ခဲ့
 သည်။

အကယ်ဒမီ ၉ ဆုရခဲ့သည့် ရုပ်ရှင်ကားကြီးကလည်း ဤကဲ့သို့ပင်
 ဇာတ်လမ်းကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခြင်းမပြုတော့ပဲ အဆုံးသတ်ခဲ့ရသဖြင့်
 စာဖတ်ပရိတ်သတ်ကြီးနှင့် ရုပ်ရှင်ကြည့်ပရိတ်သတ်ကြီးအဖို့ တာသဖြစ်ခဲ့
 ရတော့သည်။ ရက်ဘတ်တလာသည် စကားလက်အိုဟာရာထံ ပြန်လာခဲ့
 လေလား၊ သို့မဟုတ်သူတို့နှစ်ဦး ထာဝစဉ်ကွဲသွားကြမည်လား သိလို
 သည်။သူတို့နှစ်ဦးကိုပြန်တွေ့လိုကြသည်။ လူယုတ်မာတစ်ဦးဟု ထင်
 ထားကြသည့် ရက်ဘတ်တလာကိုသနားကြသည်။စကားလက်ကိုလည်း
 ရက်စက်လွန်းသူဟုမြင်သည်။ စာရေးဆရာမကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်သည်
 သူ၏စာမျက်နှာ ၁၀၃၇ မျက်နှာရှိသော "လေရူးသုန်သုန် " ဝတ္ထုကြီးကို
 ဆက်၍ ရေးလိမ့်မည်ဟု အများက မျှော်လင့်ထားခဲ့ကြသည်။ သို့သော်
 စာရေးဆရာမကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်မှာ ၁၉၄၉ ခု ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက်နေ့
 တွင် အက်တလန်တာရှိ နေအိမ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာသည်။

စာဖတ်ပရိတ်သတ်ကြီးကမူ လေရူးသုန်သုန်ကို ဆက်ရေးထား

သည့် စာမူများ ကျန်နေခဲ့သလောဟု မျှော်လင့်ထားခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ဆရာမကြီးသည် မည်သည့်စာမူမျှ ထားရှိခဲ့ခြင်းမရှိတော့။ စာဖတ်ပရိတ်သတ်ကြီးအဖို့ လွမ်းတသသဖြစ်ရတော့သည်။ စကားလက်နှင့် ရက်ဘတ်တလာတို့၏ပေါင်းခန်းကို စောင့်မျှော်ခဲ့ကြရသည်။ ဆရာမကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်၏ လေရူးသုန်သုန်ကို မည်သူဆက်၍ ရေးသားမည်နည်းဟု မျှော်လင့်ကြသည်။

“လေရူးသုန်သုန်” မှာ ဂန္ထဝင်မြောက်ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သည်။ ဇာတ်ကားဆောင်ပါးများအား သရုပ်ဖော်ပုံမှာ အပိုအလိုမရှိ။ တကယ့်ဘဝဖြစ်များနှင့် ထပ်ထူလိုဖြစ်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ စာရေးဆရာမကြီး၏ လက်ရာအမြောက်ဆုံး ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သဖြင့် ဆက်ရေးရန် လက်ရွံ့ကြသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် “လေရူးသုန်သုန်” ဝတ္ထုကြီးကို ရုပ်ရှင်ရိုက်ခဲ့သူ ဌေးဒေးဗစ်(ဇလ်နတ်)မှာ လေရူးသုန်သုန်ဝတ္ထုကြီးနောက်ဆက်တွဲကို ဆက်ရိုက်လိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ဆက်လက်ရေးသားနိုင်မည့် စာရေးဆရာများကို ကြိုးစားရှာဖွေသည်။ ဂန္ထဝင်မြောက်အကျော်ကြားဆုံးအရောင်းရအတွင်ကျယ်ဆုံး ဝတ္ထုကြီးကို ဆက်ရေးသားရန် မလွယ်။ ရေးသားနိုင်စေကာမူ စာဖတ်ပရိသတ်က လက်ခံနိုင်ကြလိမ့်မည်မထင်။

ဆက်ရေးသားကြမည့် စာရေးဆရာ၊ စာရေးဆရာမများကလည်း လက်တွန့်ကြလေသည်။ ကမ္ဘာ့စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးနှင့် ရုပ်ရှင်ကြည့်ပရိသတ်ကြီးကလည်း မည်သူဆက်လက်၍ “လေရူးသုန်သုန်” ဝတ္ထုကြီးကို ဆက်၍ရေးမည်နည်းဟု စောင့်ကြည့်နေကြသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးကလည်း စိတ်ဝင်စားနေကြသည်။ လေရူးသုန်သုန်ဇာတ်ဆောင်များ ဖြစ်ကြသည့် စကားလက်နှင့် ရက်ဘတ်တလာတို့ကို တကယ့်သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များဟု ယူဆသည်။ “လေရူးသုန်သုန်” တွင် စကားလက်နေထိုင်ခဲ့သည့်

ချားလ်စ်တန်မြို့သို့ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များသည် နှစ်စဉ်လာရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ကြသည်။ စာရေးဆရာမကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်နေထိုင်ခဲ့သည့် အိမ်ကိုလည်း လာရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

“M.G.M” ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီကြီးကလည်း “လေရူးသုန်သုန်” နောက်ဆက်တွဲရေးသားနိုင်ခဲ့ပါက ရုပ်ရှင်ရိုက်ခွင့်ကို စာရေးဆရာမကြီး မာဂရက်မစ်ချယ်၏ အစ်ကိုဖြစ်သူ စတင်ဖင်မိုင်ကယ်ထံ ဝယ်ယူကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ ရိုက်ကူးခွင့်ကို ၁၉၈၄ ခုနှစ်ထိ တောင်းဆိုထားခဲ့သည်။ စာအုပ်ထုတ်ဝေသူများကလည်း နာမည်ကျော်စာရေးဆရာကြီး ဆစ်ဒနီရှယ်လ်ဒန်နှင့် ရိုမေရီရောဂျာတို့အား ချည်းကပ်၍ “လေရူးသုန်သုန်” ဆက်၍ ရေးသားရန် တိုက်တွန်းခဲ့ကြသော်လည်း ဆရာမကြီးနှစ်ဦးစလုံးက ရေးသားရန် ငြင်းဆိုခဲ့ကြသဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးသမားများက လက်လျှော့ခဲ့ရလေသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင်မူ လေရူးသုန်သုန် ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုကြီး နောက်ဆက်တွဲကို ရေးသားမည့် သူရဲကောင်းစာရေးဆရာမတစ်ဦး ပေါ်လာခဲ့သည်။ စာရေးဆရာမမှာ အသက်(၅၄)နှစ်အရွယ်ရှိ အလက်ဇန္ဒရာရစ်ပလေဆိုသူ ဖြစ်လေသည်။ ဆရာမကြီးမှာလည်း သမိုင်းနောက်ခံဝတ္ထုကြီးများ ရေးသားခြင်းဖြင့် နာမည်ကျော်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဆရာမကြီးသည် စာမျက်နှာ (၃၉)မျက်နှာရှိသော လေရူးသုန်သုန် နောက်ဆက်တွဲစာအုပ်၏ ဇာတ်လမ်းအကျဉ်းကို ရေးသားခဲ့ပြီး စာအုပ်ထုတ်ဝေသူများသို့ တင်ပြခဲ့ရာ သဘောတူလက်ခံခဲ့သည်။ ဤစာအုပ်ကြီးကို ရေးသားသည့် စာမူခအဖြစ် ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ ပေးရန် စာအုပ်ထုတ်ဝေသူများက သဘောတူညီခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ စာရေးဆရာမကြီး ရစ်ပလေသည် သူ၏ “လေရူးသုန်သုန်” နောက်ဆက်တွဲစာအုပ်ကြီးကို နာမည်ပေးရန် အမျိုးမျိုးစဉ်းစားခဲ့ရသည်။

မာဂရက်မစ်ချယ်၏ စာမျက်နှာ ၁၀၃၇ ရှိသော “လေရူးသုန်သုန်” စာအုပ်ကြီးကို အကြိမ်ကြိမ်ပြန်ဖတ်ခဲ့ပြီး ဇာတ်လမ်းအစပျိုးခဲ့သည်။ အက်တလန်တာ၊ ချားလ်စ်တန်မြို့များသို့လည်း သွားရောက်ခဲ့သည်။

သူ့ကိုယ်သူ စကားလက်အိုဟာရဟု ယူဆခဲ့ပြီး ရက်ဘက်တလာ အက်ရှလေ၊ စကားလက်၊ မီလာနီစသော ဇာတ်ဆောင်များ လှုပ်ရှားခဲ့သည့်နေရာများ၊ ယာတောများသို့လည်း သွားရောက်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးရစ်ပလေသည် သူ့ လေရူးသုန်သုန် နောက်ဆက်တွဲစာအုပ်ကြီးကို စကားလက် ဟူသော အမည်ပေးခဲ့လေသည်။ (ဝတ္ထုကို မိတ္တူကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။)

ရစ်ပလေသည် သူ့ကိုယ်သူ “စကားလက်” စိတ်ဓာတ်မျိုးရရန်ကြိုးစားခဲ့ပြီး ယင်းဝတ္ထုကြီးများ ရေးသားခဲ့စဉ်က လျှို့ဝှက်ထားခဲ့သော်လည်း နောက်ဆုံး သတင်းပေါက်ကြားသွားခဲ့သဖြင့် “လေရူးသုန်သုန်” ဝတ္ထုကြီးသည် နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်ကျော်မှ တစ်ကျော့ပြန်နာမည်ကြီးလာခဲ့ပြန်သည်။ နာမည်ကျော် ရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်း စာအုပ်ကြီးဖြစ်သော (Life) မဂ္ဂဇင်းကြီးက ၁၉၈၈ မေလတွင် မှတ်မှတ်ရရ စာပေဝါသနာပါသူများနှင့် လေရူးသုန်သုန်ဝတ္ထုကို စွဲလန်းတမ်းတဆဲသူများအတွက် အထူးထုတ်ဝေခဲ့သည်။ မဂ္ဂဇင်းကြီး၏ မျက်နှာဖုံးကို လေရူးသုန်သုန်ဇာတ်ဝင်ခန်းမှ စကားလက်နှင့် ရက်ဘတ်တလာ (ဗီဗီယံလေးနှင့် ကလက်သယ်) တို့၏ ပုံများဖြင့်လည်းကောင်း စာရေးဆရာမကြီး ရစ်ပလေမိသားစုပုံများ၊ စာရေးဆရာမကြီး “စကားလက်” ကို ရေးသားနေပုံများ၊ ဓာတ်ပုံများဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သဖြင့် ပိုမို၍လေရူးသုန်သုန်မှာ နာမည်ကျော်ခဲ့ရသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ကလေးကစားစရာပြုလုပ်သည့် ကုမ္ပဏီမှ စကားလက်အိုဟာရာနှင့် ရက်ဘတ်တလာ စတင်တွေ့ခဲ့ရသည့်

အက်ရှလေတို့ အိမ်ကပွဲတွင် ဝတ်ဆင်ခဲ့သည့် ပုံတူအရုပ်ကို ပြုလုပ်ရောင်းချခဲ့ရာ ဒေါ်လာသန်းနှင့်ချီ၍ ရရှိခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ (လေရူးသုန်သုန်မှ စကားလက် အရုပ်ကြော်ငြာကို မိတ္တူကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။)

စာရေးဆရာမကြီးရစ်ပလေသည် မာဂရက်မစ်ချယ်၏ “လေရူးသုန်သုန်” ကို ခြောက်ကြိမ်တိတိ ပြန်လည်ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီး ဝတ္ထုကြီးဇာတ်လမ်းအစပျိုးရာ အက်တလန်တာသို့ သွားရောက်၍ ၁၈၃၇ ခုနှစ်ပြည်တွင်းစစ်ကြီးမဖြစ်မီက မီးရထားအချိန်စာရင်း ဝတ္ထုကြီးတွင်ပါဝင်ခဲ့သည့် အိမ်နေရာနှင့် ၁၉၃၆ ခုနှစ် “လေရူးသုန်သုန်” ရုပ်ရှင်ကားကြီးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် ရုပ်ရှင်ပညာသည်များကိုလည်း တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး စာမျက်နှာ ၁၀၀၀ ကျော်ရှိခဲ့သော စကားလက်ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်သည် “စကားလက်” ဝတ္ထုကြီးကို ဆရာမြသန်းတင့်ထံမှ ၁၉၉၀ ခန့်က ရရှိခဲ့သည်ထင်သည်။ ကျွန်တော်ဖတ်ရှုခဲ့ရသော်လည်း စိတ်ထဲတွင် “လေရူးသုန်သုန်” အပေါ်စွဲလန်း တမ်းတမှုကြောင့်လားမသိ မစွဲလန်း “စကားလက်” သည် ဇာတ်လမ်းအစပျိုးပုံမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာကောင်းသော်လည်း “လေရူးသုန်သုန်” ကိုမမီ ကျွန်တော်ဆုံးအောင်ပင်မဖတ်ဖြစ်၊ ဆရာမြသန်းတင့်ကိုယ်တိုင် အခန်း (၂) အထိဟု ထင်ပါသည်။ ဘာသာပြန်ဆိုပြီး မဂ္ဂဇင်းအခန်းဆက်ဝတ္ထုအဖြစ် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့လေ သည်။

ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ လွတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးခင်မောင်အေးထံမှ “စကားလက်” စာအုပ်ရရှိခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ယခင်မဖတ်ခဲ့ရသေးသည့် အခန်းများကို ကြိုးစားဖတ်ကြည့်မိခဲ့လေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်အဖို့ “လေရူးသုန်သုန်” လောကမစွဲလန်း။ စာရေးဆရာမကြီး ရစ်ပလေသည် “လေရူးသုန်သုန်” မှ ဇာတ်ဆောင်အားလုံးကို အသုံးပြုခဲ့ပြီး စာဖတ်ပရိတ်သတ်နှင့် ရုပ်ရှင်ကြည့်ပရိတ်သတ်တို့ အလွမ်းပြေရန် ကြိုးစားပြီးရေးသည်။

စကားလက်နှင့် ရက်ဘတ်တလာတို့ ပြန်လည်တွေ့ဆုံရန် ကြိမ်ရေရေးရ ရှာသည်။ ပရိတ်သတ်အကြိုက်လိုက်လျော့ခဲ့ရပြီး အက်ရှလေကိုမူ ထူးထူး ခြားခြားဖော်ပြခဲ့ခြင်းမပြုတော့။ “လေရူးသုန်သုန်” ဖွဲ့လန်း လွမ်းမောတ သသူတို့အတွက် အလွမ်းပြေသာဖြစ်သည်။ စာပေ ဝေဖန်ရေးဆရာ တို့က လည်း ရစ်ပလေ၏ “စကားလက်” ကိုချီးကျူးခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ရစ်ပလေသည် နာမည်ကျော်ဝတ္ထုကြီးကို ဆက်၍ရေးခဲ့ရ သည်မှာမလွယ် “လေရူးသုန်သုန်” ၏ အရိပ်သည် သူ “စကားလက်” ဝတ္ထုကြီးကို လွှမ်းမိုးထားခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်ထံမှ “စကားလက်” ဝတ္ထုကြီးကို ဘာသာပြန်နာမည်ကြီး မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာတစ်ဦးက ယူသွားခဲ့ပြီး ဘာသာပြန်ဆိုနေလေပြီဖြစ် သည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိတ်သတ်ကြီးအဖို့ “လေရူးသုန်သုန်” ၏နောက်ဆက်တွဲ “စကားလက်” ကို မကြာမီဖတ်ရှုပေတော့မည်ဖြစ် ပါသည်။

ကျမ်းကိုး-
 (၁) The Further Adventures of Scarlett O Hara By CG Dowling
 p-109
 ရွှေအောင်လံမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ် ၅၅၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၀၀။

မြန်မာပြည်ရောက် ရာဇဝင်တို

၁၉၁၆ ခုနှစ်၊ မေလ။

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ဥရောပနိုင်ငံ အများအပြားကို ဝါးမျိုးခဲ့ပြီဖြစ် သည်။ အနောက်ဘက် စစ်မျက်နှာတွင် မဟာမိတ်တို့သည် အကျအဆုံး များနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ကဗျာဆရာ၊ စကားပြေဆရာ ရာဇဝင်တိုတို သည် အနောက်နိုင်ငံများသို့ ရောက်ဖူးခဲ့၍ အနောက်နိုင်ငံအတွေ့အကြုံများ ထိုက်သင့်သလောက် ရှိခဲ့ပြီး အာရှတိုက်သား အရှေ့နိုင်ငံသားတစ်ဦးဖြစ် သည်။ သူတွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် အနောက်နိုင်ငံအတွေ့အကြုံထက် အရှေ့နိုင်ငံ များ၏ အတွေ့အကြုံကို ရယူလိုသည်။ မိမိတို့အာရှတိုက်သားချင်း ယဉ် ကျေးမှုနှင့် လူနေမှုဘဝကို ထိတွေ့လို၏။

ရာဇဝင်တိုတိုသည် နံရံလေးဘက်အတွင်း၌ ခြေမြဲနေသော ကဗျာဆရာမဟုတ်။ ပြင်ပလောကကို ထာဝရတမ်းတနေသော ခရီးသည် စာဆိုဖြစ်သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးကြောင့် သူခရီးထွက်လိုသည့် ဆန္ဒ

သည် နောင်နှေးသွားခဲ့ရသည်။ တော်တော်နှင့် မပြည့်စုံ။ ၁၉၁၂ ခုနှစ်ခန့် ကလည်း သူ့မိတ်ဆွေ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်မည့်ခရီးစဉ် ပျက်ခဲ့ရရှာသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်မီး တောက်လောင်လာခဲ့ရသဖြင့် သူ့အလိုဆန္ဒသည် တော်တော်နှင့် မပြည့်ဝခဲ့။ တရားအဖို့ ငွေရေးကြေးရေးအခက်အခဲလည်း ရှိသည်။

၁၉၁၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ရာဇိန္ဒြာတရား ဆန္ဒပြည့်ဝဖို့ ဖန်လာခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နယူးယောက်မြို့ရှိ သူ့ကိုယ်စားလှယ်ထံမှ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမြို့ကြီးများတွင် စာပေဟောပြောပွဲများ ကျင်းပလိုသဖြင့် တရားအားဂျပန်နိုင်ငံမှတစ်ဆင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ လာရောက်ရန် ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ ကုန်ကျမည့်ခရီးစရိတ်အတွက် ဒေါ်လာ ၄၀,၀၀၀ တင်ပို့ခဲ့လေသည်။ သူ့စာအုပ်များကို ထုတ်ဝေသည့်မက်မီလန်စာအုပ်တိုက်ကြီး၏ နယူးယောက်မြို့ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးကလည်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် နေထိုင်သွားလာရေးစရိတ်ကို ဒါနပြုခဲ့သဖြင့် ခရီးသည်ကဗျာစာဆိုကြီးဆန္ဒ ပြည့်ဝခဲ့ရလေတော့သည်။

ခါတိုင်းဆိုလျှင် တရားသည် သူ၏ခရီးစဉ်များကို ဘုံဘေးမြို့မှ စတင်လေ့ရှိသည်။ ယခုခရီးတွင်မူ တရားနှင့် အဖွဲ့သည်ကာလတ္တားမြို့မှ စတင်ခရီးထွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ သူ့အဖွဲ့တွင် သူ့မိတ်ဆွေကြီး ပီယာဆန်အင်ဒရူးနှင့် ဘင်္ဂါလီအနုပညာရှင် မုကလဒီတို့ ပါဝင်သည်။

တရားနှင့်အဖွဲ့သည် ၁၉၁၆ခုနှစ်၊ မေလ ၃ရက်နေ့တွင် အက်စ်အက်စ်တိုရှာမရ (S.S. Tosamaru) ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောဆိပ်မှ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည်။ အက်စ်အက်စ်တိုရှာမရ သင်္ဘောကြီးမှ ဂျပန်ကုမ္ပဏီပိုင် ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးဖြစ်ပြီး ကလတ္တား၊ ရန်ကုန်၊ ပီနန်၊ ဟောင်ကောင်နှင့် ဂျပန်နိုင်ငံ ကိုဘေးမြို့သို့ ပြေးဆွဲနေသော ခရီးသည်နှင့် ကုန်တင်သင်္ဘော

ကြီး ဖြစ်လေသည်။

ကဗျာစာဆို ခရီးသည်ကြီးတရားသည် ကာလတ္တားသင်္ဘောဆိပ်မှ ထွက်ခွာသည့်နေ့မှစ၍ ခရီးသွားမှတ်တမ်းကို ဘင်္ဂါလီဘာသာဖြင့် စတင်ရေးသားခဲ့လေသည်။ ရေးသားရာတွင် တရားသည် စကားပြေဖြင့်သာ ရေးသားခဲ့၏။ ကျွန်တော်သည် တရား၏ စကားပြေအဖွဲ့အဖွဲ့ကို သဘောကျသည်။ သူ့စကားပြေရေးဟန်သည် ကျွန်တော်တို့အား ဖမ်းစားနိုင်ခဲ့သည်ဟု ထင်သည်။ သူ့ဝတ္ထုတိုများမှ စာတ်ဆောင်များသည် ကျွန်တော်တို့အား တသသဖြစ်စေနိုင်ခဲ့လေသည်။

သူ့ကဗျာအဖွဲ့ကိုမူ ကျွန်တော်လေ့လာမှုနည်းခဲ့သည်။ တရားသည် ကဗျာဖွဲ့သည့်အခါ တိုက်ရိုက်အဓိပ္ပာယ်ထွက်သော ကဗျာမျိုးကို ဖွဲ့ရိုးဖွဲ့လေ့မရှိပေ။ နောက်ကွယ်တွင် ကွယ်ဝှက်နေသည့် အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးကို ညွှန်းပြနေသဖြင့် ကျွန်တော်တို့အဖို့ သူ့ကဗျာများကို လေ့လာရာတွင် အားနည်းခြင်းဖြစ်သည်။ သူ့ခရီးသွားဆောင်းပါးကို ဘင်္ဂါလီဘာသာမှ ဒေါက်တာရှုကုန်တလာအိုရုထရီက (A visit to Japan) ဂျပန်ပြည်သို့ တစ်ခေါက်ဟု ၁၉၁၆ ခုနှစ်က အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆို၍ ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

တရားနှင့်အဖွဲ့ပါလာသော ဂျပန်သင်္ဘောကြီးသည် မေလ (၇)ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့ ကပ်လာခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ရန်ကုန်လူထုသည် ကဗျာစာဆိုတရား ယင်းသင်္ဘောကြီးဖြင့် ပါလာမည်ကို ကြိုတင်သိရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က ထုတ်ဝေသော သတင်းစာကြီးများတွင် တရားအကြောင်း ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကဗျာဆရာကြီး သုံးရက်နေထိုင်မည့် အကြောင်းကို ကြိုတင်သိရှိထားခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်လူထုသည် တရားအား ကမ်းလုံးညွတ်မျှ ကြိုဆို

ကြသည်။ “လောင်းဝစ်ရာဗိန္ဒြာနတ်တရိုးသက်တော်ရာကျော်ရည်ပါစေ” ဟူသော ကြွေးကြော်သံများကို သောင်းတိုင်ကပင်ကြားရလောက်အောင် ပဲ့တင်ထပ်သွားသည်ဟု ဆိုကြသည်။ တရိုးအား သင်္ဘောဆပ်ကမ်းမှ တည်းခိုနေထိုင်မည့်အိမ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည့် လမ်းဘေးဝဲယာနှစ်ဖက် တွင် တန်းစီရပ်နေကြသော ရန်ကုန်လူထုသည် ကဗျာဆရာကြီး တရိုးနှင့် အဖွဲ့အားတစ်ခဲနက် ဩဘာပေးကြသည်။

ခရီးသည် ကဗျာဆရာကြီးတရိုးသည် သူမိတ်ဆွေဟောင်းတစ်ဦး ဖြစ်သော ပီစီဆင်းဆိုသူ၏ တည်းခိုခဲ့လေသည်။ ပီစီဆင်းမှာ ထိုစဉ်က ရန်ကုန်မြို့တွင် လျှမ်းလျှမ်းတောက်ကျော်ကြားသော ဝတ်လုံတော်ရတစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။ မေလ ၈ ရက်နေ့သည် ကဗျာဆရာကြီးတရိုး၏ မွေးနေ့ဖြစ်ပေ သည်။ နိဗ္ဗာန်ဆုရင် ဘင်္ဂါလီစာဆိုကြီးတရိုးကို ကာလကတ္တားမြို့၌ ၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ မေလ ၈ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ခရီးသည် စာဆိုကြီး ရန်ကုန်ရောက်နေခိုက် သူ့မွေးနေ့နှင့်လာကြံ ကြိုက်နေလေသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အိန္ဒိယအမျိုးသားများကလည်း ကဗျာ စာဆိုကြီး၏ မွေးနေ့ကို တခမ်းတနားကျင်းပရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ကြလေသည်။ ရန်ကုန်လူထုကြီးအဖို့ အကြံပေးသဖြင့် ဝမ်းပန်းတသာဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်။ သတင်းစာကြီးများကလည်း လှုံ့ဆော်ခဲ့လေသည်။ ကဗျာဆရာကြီးတရိုး ကလည်း ယင်းကဲ့သို့ သူ့မွေးနေ့သဘင်ကျင်းပမည်ကို သဘောတူညီခဲ့ လေသည်။

တရိုး၏ မွေးနေ့ကို ဂျူဗလီဟောတွင် တခမ်းတနား ကျင်းပခဲ့ကြ လေသည်။ ယင်းအခမ်းအနားတွင် သဘာပတိအဖြစ်ဆောင်ရွက်သူမှာ ဆာ အဗ္ဗဒူကရင်ဂျမားဆိုသူ အိန္ဒိယအမျိုးသားဖြစ်ခဲ့သည်။ တရိုးအား လေးစားကြည်ညိုသူ ပရိသတ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြလေသည်။ ထိုအခမ်း

အနားတွင် သူရေးသားဖွဲ့ဆိုခဲ့သော ဗလကာ (Balaka) “တောငန်းရိုင်း များ” ဟူသော ကဗျာ ပေါင်းချုပ်ကြီးကို သူမိတ်ဆွေရင်းဖြစ်သော ပီယာ ဆန် (Pearson) အား ရည်ညွှန်းပေးအပ်ခဲ့လေသည်။ ယင်းဗလကာ ကဗျာများကို ၁၉၁၅ ခုနှစ်၊ ကတ်ရိုမီးယားပြည်နယ်တွင် ဖွဲ့ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ကဗျာအလုံးလိုလို ကုဒမ်ဘာရီဒေဝီ (Kadambari Devi) အကြောင်းဖွဲ့ခဲ့ ခြင်းဖြစ်လေသည်။ သူမိတ်ဆွေရင်းကြီးဖြစ်သော ပီယာဆန်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ သို့ ရောက်ရှိနေသော သာသနာပြုအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ကဗျာစာဆိုကြီးနှင့် ၁၉၁၂ ခုနှစ်ခန့်က အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် တွေ့ဆုံခင်မင်ခဲ့သူဖြစ်လေသည်။ ပီယာဆန်သည် တရိုး၏ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့၏။

တရိုး၏ မွေးနေ့အခမ်းအနားတွင် ဩဘာစာနှစ်စောင် ဖတ်ခဲ့ကြ၏။ တစ်စောင်မှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာအမျိုးသားများကိုယ်စား ဝတ်လုံတော်ရ ဦးဘသင်းဆက်သသော ဩဘာစာဖြစ်ပြီး၊ ကျန်တစ်စောင်မှာ ဘင်္ဂါလီအ မျိုးသားများကိုယ်စား ဆက်သသောဩဘာစာ ဖြစ်လေသည်။

ဂျူဗလီဟောတွင် ခရီးသည် ကဗျာဆရာကြီးအား ဂုဏ်ပြုပွဲကျင်းပ ခဲ့ပြီး ရန်ကုန်မြို့တွင်းသို့ လှည့်လည်လိုက်ပြကြသည်။ ယင်းအချိန်က ရန်ကုန်မြို့၏ စီးပွားရေးကို နိုင်ငံခြားသားများက ခြယ်လှယ်လျက်ရှိသဖြင့် တရိုးသည် နိုင်ငံခြားသား နေထိုင်ရာရပ်ကွက်များ၊ အဆောက်အအုံများကို စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိ။ မြန်မာအမျိုးသားတို့၏ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တို့ ကိုသာ စိတ်ဝင်စားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘုရား၊ ဂူကျောင်း၊ ပြာသာဒ်များ ကိုသာ လေ့လာလိုသည်။ ထို့ကြောင့်ကဗျာဆရာကြီးသည် ရွှေတိဂုံဘုရား သို့ ရောက်သွားသောအခါ အထူးပင် စိတ်ဝင်စားသွားပြီး “ရွှေတိဂုံဘုရား ကြီးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ချိန်ထိုးကြည့်လိုက်သောအခါ ရန်ကုန်တစ်မြို့လုံးသည်

အံ့ရောင်တောက်ပခြင်း မရှိတော့ပေ။ ဟူ၍မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။

ရွှေတိဂုံစောင်းတန်းတစ်လျှောက်၌ ပန်းနှင့်အမွှေးတိုင်၊ ဖယောင်းတိုင် စသော ပူဇော်ဖွယ်ပစ္စည်းများ ရောင်းချနေကြသည့် မြန်မာအမျိုးသမီးများကို တွေ့ရလေရာ မြန်မာအမျိုးသမီးများ ဝတ်ဆင်ထားသော ပိုးထည်အဝတ်အစားများသည် ဆိုင်များပေါ်ရှိ ရောင်စုံပန်းများနှင့် ရောနှောပေါင်းစပ်သွားကြသည့် မြင်ကွင်းကို အထူးပင်စိတ်ဝင်စားသွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ခရီးသည်စာဆိုကြီး၏ (A visit to Japan) စာအုပ်တွင်မြန်မာအမျိုးသမီးများသည် ရိုးသားပြီး လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေလိုသည်။ လူ့ဘဝနယ်ပယ်အသီးသီးတွင်အချုပ်အချယ်မရှိ လှုပ်ရှားနိုင်ခွင့်လည်းရကြသည်။ ဖူးပွင့်နေကြသည့် ပန်းပွင့်များသဖွယ်နေပြီး သူတို့၏စိတ်အလှသည် ကိုယ်ကာယအလှနှင့် ပေါင်းစပ်သွားခဲ့လေသည်ဟု ရေးသားခဲ့လေသည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ရက်နေ့တွင် ခရီးသည် ကဗျာဆရာကြီးတဂိုးသည် ဒုတိယအကြိမ် ရောက်ခဲ့ပြန်လေသည်။ ဒုတိယအကြိမ်ရောက်လာခဲ့ခြင်းမှာ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ခရီးထွက်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ရာဇဝိဇ္ဇာနတ်တဂိုး စီးလာသော သင်္ဘောကြီးမှာ အက်စ်အက်စ်အီသီယိုးပီးယား (S.S. Ethiopia) ဖြစ်လေသည်။ တဂိုးနှင့်အတူ အဖော်လေးဦးပါလာခဲ့လေသည်။ ယင်း လေးဦးအနက် တစ်ဦးမှာ နောင်တွင်ကမ္ဘာကျော်ခဲ့သည့် ပန်းချီပညာရှင် နန္ဒာလာဘို့စ် ဖြစ်လေသည်။

တဂိုးသည်တရုတ်ပြည်သို့ ခရီးထွက်လာခြင်းမှာ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရှန်တီနီကေတန် မဟာတက္ကသိုလ်ကြီးကို နိုင်ငံတကာ ဘာသာတရား၊ နိုင်ငံတကာစာပေ၊ နိုင်ငံတကာယဉ်ကျေးမှုတို့၏ ဆုံစည်းရာ ဗဟိုအချက်အချာဌာနတစ်ခုဖြစ်စေရန် ဖြစ်သည်။ ရှန်တီနီကေတန်အား အာရှနိုင်ငံများ၏ စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအတွက် ဗဟိုဌာနဖြစ်စေလိုသည်။ အထူး

သဖြင့်တရုတ်ပြည်မှ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာရှင် သုတေသီများကိုသူ့ ရှန်တီနီကေတန် တက္ကသိုလ်သို့ပင့်ဖိတ်၍ စာပေပို့ချစေလိုသည်။ သုသေသနလုပ်ငန်းတွေကို ဆောင်ရွက်စေလိုသည်။ တရုတ်ပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်သည် နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ဆက်သွယ်မှုရှိခဲ့သည်။ (A.D-67) မှ (A.D -789)ခု နှစ်အတွင်း အိန္ဒိယဗုဒ္ဓဘာသာသာသာနာပြုအဖွဲ့ပေါင်း ၃၇ဖွဲ့သည် တရုတ်ပြည်သို့ သာသနာပြုရန် ကြွရောက်ခဲ့လေသည်။

တဂိုးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော်လည်း တရုတ်-အိန္ဒိယ ဆက်ဆံရေးကို အလေးထားသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့လည်း အထက်ဖော်ပြပါ ရည်ရွယ်ချက်များအတိုင်း ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိလေသည်။

ယခုအကြိမ်တွင် ကဗျာစာဆို၊ ခရီးသည်ကြီးသည် အမှတ် ၃၉၂၊ ၃၉၆ ရှိ အိန္ဒိယအမျိုးသားတစ်ဦး၏ အိမ်တွင်တည်းခိုနေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ယင်းအိမ်ကြီးကား ယခုအခါ ဂါဒီးယန်း သတင်းစာတိုက်အဖြစ် ဖွင့်လှစ်ထားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်သည် ထိုသတင်းစာတိုက်သို့ မကြာခဏရောက်ရှိခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော်နှင့်ကျောင်းနေဘက်ဖြစ်သော ဂါဒီးယန်းသတင်းစာအယ်ဒီတာ ဦးချစ်သိန်းဦး (ငြိမ်း C.T.O) ထံ ဝင်ရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသတင်းစာတိုက် အတွင်းနံရံတွင် အင်္ဂလိပ်- မြန်မာနှစ်ဘာသာနှင့် ရေးထိုးထားသော ကျောက်စာ၌ '၂၄- ၃- ၁၉၂၄ ခုဝယ် ရန်ကုန်သို့ရောက်စဉ်က ဤတွင် တည်းခိုသည့်စာဆိုတော် မဟာကဝိရာဇဝိဇ္ဇာနတ်တဂိုး၏ အထိမ်းအမှတ်' ဟူ၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးထိုးထားခဲ့သည်။ ယင်းအဓိပ္ပယ်အတိုင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်လည်း ရေးထိုးခဲ့လေသည်။

ထိုကျောက်စာတွင် Thou Hast Made known အစချီသောတဂိုး၏

ဂီတအခွေလီ အပုဒ် ၆၀ မြောက် ပထမပိုဒ်ကိုလည်း ဖော်ပြထားခဲ့၏။
ယင်းပထမပိုဒ်ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိခဲ့ရ
လေသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ကဗျာစာဆို ခရီးသည်ကြီးအားကြိုဆိုရာတွင်
ပထမအကြိမ် ၁၉၁၆ ခုနှစ်ကထက် စည်စည်ကားကားသိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း
ကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။ ယခုအကြိမ်တွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားတို့၏ ကိုယ်စား
လှယ်တော်ကြီးများသည် တဂိုးအား မသိကျိုးကျွန်မပြုကြတော့။

ဘုရင်ခံ ဆာဟာကုပ် တတ္တလာက ရာဇိန္ဒြာနတ်တဂိုးအား သူ့အိမ်
တော်သို့ ဖိတ်ခေါ်၍ နေ့လည်စာဖြင့် တည်ခင်းစဉ်ခံခဲ့လေသည်။ တဂိုး
သည် ဘုရင်ခံအိမ်တော်သို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီး ဘုရင်ခံနှင့်အတူ နေ့လည်စာ
စားပွဲသို့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ စုံညီတက်ရောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ထိုနေ့ ညနေပိုင်းမှ ကဗျာဆရာကြီး တဂိုးအား ဂျူဗလီဟော၌ ဂုဏ်ပြု
ပွဲကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ဂုဏ်ပြုပွဲတွင် အိန္ဒိယဥပဒေပြုလွှတ်တော်၏ ကိုယ်စား
လှယ်အမတ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဦးတုတ်ကြီးက သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်
ခဲ့သည်ဟု သိရှိခဲ့ရလေသည်။ ပထမအကြိမ် တဂိုးရောက်ရှိစဉ်ကအတိုင်း
တဂိုးအား မြန်မာပြည်သူတို့က ဝမ်းပန်းတသာကြိုဆိုစဉ်ခံခဲ့ကြသည်။
ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြလေသည်။

ကဗျာစာဆိုရှင် ခရီးသည်ကြီး တဂိုးကလည်း မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၊
မြန်မာတို့၏ ဖော်ရွေမှုကို လေးစားသည်။ မြန်မာပြည်တွင် ထိုစဉ်ကနေထိုင်
သူ တရုတ်ပညာရှင်ကြီး ဂါတမိကို တွေ့လိုသည်။ တဂိုးသည် သူ့ရှန်တိနီ
ကေတန်တွင် တရုတ်စာပေကို စနစ်တကျသင်ကြားပေးစေလိုသည်။
ရှန်တိနီကေတန်တွင် တရုတ်ရှေးဟောင်းကျမ်းစာများနှင့် တရုတ်ပိဋကတ်
ကျမ်းစာများကို သုသေသနပြုလုပ်စေလိုသည်။ ယင်း ရည်မှန်းချက်ကား

အောင်မြင်သွားခဲ့သည်။ တရုတ်ပညာရှင်ကြီး ဂါတမိသည် ရှန်တိနီကေ
တန်သို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီး တရုတ်စာပေကို သင်ကြားပို့ချခဲ့သည်ဟု ဆိုလေ
သည်။

တဂိုးသည် ရွှေတိဂုံဘုရားကြီးကိုလည်း ကြည်ညိုသည်။ ဒုတိယ
အကြိမ်မြန်မာပြည်ရောက်ရှိခိုက် ရွှေတိဂုံဘုရားကြီးကိုသွားလိုသည်။
သူ့ဆန္ဒ ပြည့်ဝသွားခဲ့လေသည်။ ဦးမေအောင်သည် ကဗျာစာဆို တဂိုး
အားလေးစားကြည်ညိုသူတစ်ဦးဖြစ်လေသည်။ ကဗျာစာဆိုကြီး တဂိုး
အားဦးမေအောင်သည် ရွှေတိဂုံဘုရားကြီးသို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်ဟု
ဆိုကြသည်။

ကဗျာဆရာကြီး ရန်ကုန်တွင်ရောက်ရှိနေခိုက် ဘင်္ဂါလီစာပေ ညီလာ
ခံကြီးမှာလည်း ကျင်းပလျှက်ရှိနေပေသည်။ ဘင်္ဂါလီအမျိုး သားစာပေ
ပညာရှင်များကလည်း စာပေညီလာခံနှင့် ရောနှောပြီး တဂိုး အားစဉ်
ခံပွဲကြီး ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်ခံပွဲကြီး အကြောင်းကို သတင်း
စာများ၊ ဂျာနယ်များတိုင်ဝေဝေဆာဆာ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ကြလေသည်။
စဉ်ခံပွဲကြီးတွင် မြန်မာအက အစီအစဉ်ကိုလည်း ထည့်သွင်းထားခဲ့သည်။
တဂိုးသည် မြန်မာအကကို အထူးချီးကျူးသွားခဲ့သည် ဟူ၍ထိုစဉ်က
ထုတ်ဝေသော သတင်းစာများက ရေးသားခဲ့ကြသည်။

မတ်လ(၂၆) ရက်နေ့တွင်မူ ရန်ကုန်မြို့ရှိ တရုတ်အမျိုးသားများက
ကဗျာဆရာကြီး တဂိုးအား ဂုဏ်ပြုစဉ်ခံပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသည်။
တဂိုးသည် တစ်ခေတ်တွင်တစ်ယောက် ထွန်းပေါက်သူဖြစ်သည်။ သူ့ဂုဏ်
ပုဒ်တွေကို ဖော်ပြရလျှင် ကုန်နိုင်မည်မထင်။ သူ့ကဗျာ၊ သူ့စကားပြေ၊
သူ့ဝတ္ထုများသည် ကမ္ဘာနိုင်ငံအားလုံးနှင့် ဆိုင်သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါ
သည်။ လူမျိုးအသီးသီးက တဂိုးအား ကြည်ညိုခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့

မြန်မာစာရေးဆရာလောက၌ သြဇာအလွမ်းမိုးဆုံး ကဗျာဆရာကြီးလည်း ဖြစ်သည်။ စာဖတ်ပရိတ်သတ်ကြီးကလည်း လေးစားကြည်ညိုကသည်။ ရန်ကုန် ရောက်ခိုက်တွင်လည်း လူမျိုးပေါင်းစုံက ဂုဏ်ပြုစဉ်ခံကြလေ သည်။ ဟရတ်အမျိုးသားများ၏ ဧည့်ခံပွဲတွင် တဂိုးသည် တရတ်အမျိုး သား ပညာရှင် လင်ဒုချင်နှင့်တွေ့ဆုံခဲ့လေသည်။ နောင်တွင် တဂိုး၏ ရန်တီနီကေတန် ကျောင်းတော်ကြီးတွင် လင်ဒုကျင်သည် တရတ်စာပေ ပါမောက္ခကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

ကျမ်းကိုး

- (၁) A Visit to Japan By Tagore.
- (၂) Tagore By Andrew Robinson.
- (၃) ဂင်္ဂါနှင့်ဧရာဝတီ-ပါရဂူ

ကမ္ဘာကျော် လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်

“လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်”ဟူသောအမည်သည် ကျွန်တော်၏ ကိုယ် ပိုင်အမည်မဟုတ်ပါ။ ကွယ်လွန်သူစာရေးဆရာကြီးဇေယျသည် လွန်ခဲ့ သောအနှစ်(၄၀)ကျော်ခန့်က လမ်းဘေးစာအုပ်ဆိုင်များအကြောင်းရေး သားခဲ့သည့်ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်၏ အမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က (သွေး သောက်မဂ္ဂဇင်း၊ မှားနိုင်ပါသည်။)တွင်ရေးသားခဲ့သောဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၂ခုနှစ်က ထုတ်ဝေသော “မြန်မာ့မျက်ပွင့် စာခလေ့” စာအုပ်တွင် ယင်းဆောင်းပါးကို ပြန်လည်ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ယင်းဆောင်းပါးတွင် ဆရာကြီးဇေယျက ဤသို့ရေးသားခဲ့လေ သည်။ “မာရီကာမှာ ဗန်းကလေးနှင့်လမ်းပေါ်တွင်ချ၍ရောင်းရသောဘဝ မှဆိုင်တစ်ဆိုင်တည်ခင်းရောင်းချနိုင်သောဘဝသို့ရောက်ရှိလာလေသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာလည်း လေးကျပ်ခွဲ၊ ငါးကျပ်အထိပေးရသဖြင့် ဝယ်မဖတ် နိုင်သော သုံးလတစ်ကြိမ်ထုတ်အိဒင်ဘာရာရီဗျူး၊ ကာတာလီ ရီဗျူး

စသော နာမည်ကျော်မဂ္ဂဇင်းကြီးများကို တစ်မတ်ငါးပဲနှင့်ပင်ရရှိသဖြင့် တွင်
တွင်ကြီးဖတ်ရှုနိုင်ခဲ့လေတော့သည်။

ထို့နောက်စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်များ တရွေ့ရွေ့တိုးတက်လာ၍
၁၉၇၂ ခုနှစ်လောက်သို့ ရောက်သောအခါ ညနေဈေးတန်းတွင်သာမဟုတ်
တော့ဘဲ ယခုဗိုလ်ချုပ်လမ်းဟုခေါ်သော မောင်ဂိုမာရီလမ်းမကြီးတစ်
လျှောက်၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်းမှ မဂိုလမ်း(ယခုရွှေဘုံသားလမ်း)အထိ
ဆိုင်ပေါင်းများစွာ တိုးတက်လာလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကဲ့သို့ ကံမကောင်းအကြောင်းမလှသဖြင့် တက္ကသိုလ်
သို့မရောက်ရသူတို့အဖို့ တက္ကသိုလ်တွင်မှရနိုင်သော စာပေဗဟုသုတအမြင်
ကျယ်မှုများ ကိုယ်တတ်နိုင်သလောက်ငွေကလေးဖြင့် ထိုစာအုပ်အဟောင်း
ဆိုင်ကလေးများမှ ရရှိခဲ့ကြသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်
ကလေးများသည် ဆင်းရဲသားများ၏ တက္ကသိုလ်ဖြစ်သည်။ သူတို့၏
ကျေးဇူးကား ကြီးပေစွ။ သူတို့သာမရှိခဲ့ပါမူ ကျွန်တော်တို့မှာ ဗဟုသုတ
ကျယ်ဝန်းစွာ ရှာဖွေခွင့်ရကြမည်မဟုတ်။ ရှေ့သို့တိုးလေလေ စာအုပ်အ
ဟောင်းဆိုင်ကလေးများ၏ ကျေးဇူးမည်မျှကြီးကြောင်းကို သိလေလေဖြစ်
ပေသည်။

ဆရာပါရဂူကလည်း သူ၏နာမည်ကျော် ပရကထာစာအုပ်တွင်
လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်များအကြောင်း ဤသို့ရေးခဲ့၏။ "ငယ်ငယ်ကတည်း
က ကျွန်တော်စာအုပ်ဝါသနာပါသည်။ လက်ထဲပိုက်ဆံရှိလျှင် စာအုပ်ဝယ်
ပစ်သည်သာများသည်။ မောင်ဂိုမာရီလမ်း (ယခုဗိုလ်ချုပ်လမ်း)ရှိတိုက်
တစ်တိုက်၏ လှေခါးရင်း၌ စာအုပ်အဟောင်းရောင်းသော ကုလားအဖိုး
ကြီးတစ်ယောက်ရှိသည်။ သူ့ဆိုင်၌ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်အဟောင်းများရှိ
သည်။ ကုလားအဖိုးကြီးဆိုင်သို့ ကျွန်တော်မကြာခဏ ရောက်သွားတတ်
သည်။ တစ်နေ့ ကုလားကြီးဆိုင်မှ စာအုပ်တစ်အုပ် ဈေးပေါပေါရသည်နှင့်

ဝယ်လာသည်။ စာအုပ်မှာ စာမျက်နှာ (၂၀၀၀)လောက်ရှိပြီး ဆိုက်ကြီး၊
အရွယ်ကြီး၊ စာအုပ်ထူကြီးဖြစ်၍ စာအုပ်ကြီးကို ထမ်းပြန်ရသည်။ စာအုပ်
ကြီးမှာ "မဟာဘာရတ"သက္ကတမူရင်း ကဗျာကျမ်းစာအုပ်ကြီးဖြစ်သည်။
စာအုပ်ကြီးလှန်လှောဖတ်ကြည့်သောအခါ တစ်လုံးမှနားမလည်ပေ။
စာအုပ်အမည်မျှလောက်သာ ဖတ်တတ်သည်။

ဤကဲ့သို့ နာမည်ကျော်ဆရာကြီးဇေယျနှင့် ဆရာပါရဂူတို့သည် သူ
တို့ခေတ်က လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်များအကြောင်း ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်
ကို ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်
တော်တို့ခေတ်တွင်မူ (၂၉)လမ်းနှင့်ဗိုလ်ချုပ်လမ်းထောင့်ရှိ စာအုပ်ရောင်း
သမား ကိုကာစင် (ခ) မောင်စိန်မှာ လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်၏ပါမောက္ခ
ချုပ်ကြီးဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ကာစင်၏စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်သည် စာ
အုပ်အဟောင်းဆိုင်များတွင် စာအုပ်အစုံဆုံး ဆိုင်တစ်ဆိုင်ဖြစ်ပါသည်။
စာအုပ်စုသူများ စာဖတ်ဝါသနာပါသူများသည် သူ့ဆိုင်တွင် ဝိုင်း၍နေလေ
သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ဆရာမြသန်းတင့်တို့သည်
တနင်္ဂနွေတစ်ပတ်လျှင်တစ်ရက် မရောက်မနေသွား၍ စာအုပ်အဟောင်းရှာ
ကြလေ့ရှိသည်။ ထိုဆိုင်မှာပင် ဗန်းမော်တင်အောင်၊ ဆရာကြီးဇေယျနှင့်
ဆရာပါရဂူတို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

မောင်စိန်သည် သူ့ဆိုင်တွင် ဝယ်နေကျဖောက်သည်များကို လေ့လာ
ထားသည်။ ဘယ်သူသည် ဘယ်စာအုပ်မျိုးကို ဖတ်လေ့ရှိသည်ဟူသော
အချက်ကို နားလည်သည်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးရောက်လျှင် ကျွန်တော်တို့
အကြိုက်စာအုပ်တွေကိုရှာထားသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦး
နှင့် စာဖတ်ဝါသနာပါသူ စာအုပ်စုဆောင်းသူဖြစ်သော ရုရှားသံအမတ်
ဟောင်းကြီးနှင့် စာအုပ်လှဝယ်ကြရလေသည်။ ယခုအခါ မောင်စိန်သည်
ဘာသာရေးဘက်သို့ ကိုင်းညွတ်သွားခဲ့ပြီး ဆေးဆရာလုပ်နေတော့သည်။

ပန်းဆိုးတန်းနှင့် (၃၇)လမ်းရှိ ယနေ့လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်များတွင် စာအုပ်
တွေစုံလင်သည်။ မိမိဖတ်လိုသောစာအုပ်များ ရနိုင်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်များကဲ့သို့ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင်
ကမ္ဘာကျော်လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီးရှိပါသည်ဟုဆိုလျှင် အံ့သြကြပေ
လိမ့်မည်။ ဤကမ္ဘာကျော် လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီးသို့ ကျွန်တော်တို့
မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆရာကြီးဇေယျလည်းရောက်ရှိခဲ့ပြီး ရှားပါးစာအုပ်များဝယ်
ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ ဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးအောင်နိုင် (ဆေး/
သု)လည်းရောက်ရှိခဲ့ပြီး ရှားပါးစာအုပ်တွေရာနှင့်ချီ၍ ဝယ်လာခဲ့လေသည်။
ယင်း ကမ္ဘာကျော်လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကား လန်ဒန်မြို့ ချဲ့ရင်းကရော
လင်းရှိ 'ဖွိုင်း'စာအုပ်အဟောင်းများရောင်းချသော ဆိုင်ကြီးပင်ဖြစ်လေ
သည်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်ကျောင်းသားဘဝကပင် ဆရာကြီးကွန်နှင့်ဒွိုင်းလ်
၏ ရှားလော့ဟုမ်း(မောင်စံရှား)ဝတ္ထုများကို ဖတ်ရှုခဲ့ကြရသည်။ ရန်ကုန်
တက္ကသိုလ်ဥပစာတန်းတွင် သူ့ဝတ္ထုတိုညွန့်ပေါင်းကို သင်ခဲ့ကြရသည်။
လန်ဒန်မြို့ အမှတ် (၂၂၁)(ဘီ)ဘောကာလမ်းမှ ရှားလော့ဟုမ်းနှင့်ဒေါက်
တာဝပ်ဆင် (ကိုသိန်းမောင်)တို့ချဲ့ရင်းကရောလမ်းဘုတာမှ မှုခင်းဖြစ်ပွား
ရာသို့လိုက်ခဲ့ကြပုံများကို ကျွန်တော်တို့ရင်တွင် စွဲကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ဆရာ
ဇေယျ၏ဆောင်းပါးများကို ဖတ်ရှုရသောအခါတွင် ချဲ့ရင်းကရောလမ်းက
လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်တွေကို တာသသဖြစ်ခဲ့ရတော့သည်။ ဆရာဇေယျ၏
“လူနှင့်လူ”ဆောင်းပါးတွင်လည်း ချဲ့ရင်းကရောလမ်းက ဖွိုင်းစာအုပ်ဆိုင်
ကြီးသာမက တခြားလမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ဆိုင်များအကြောင်းကိုရေးသား
ခဲ့၏။ ထိုလမ်းဘေးတက္ကသိုလ်စာအုပ်ဆိုင်များအကြောင်း၊ စာအုပ်အ
ဟောင်းရောင်းသည့် ဆိုင်ကြီးများအကြောင်းရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်မှာ စာ
ဖတ်ဝါသနာပါသူ စာအုပ်စုဆောင်းသူများအဖို့ သွားရည်ယိုစရာ ကောင်း

ပေသည်။

လန်ဒန်မြို့ကြီးကား မြို့တော်ဟောင်းကြီးဖြစ်သည်။ အလွန်ကျယ်
ဝန်းသည့်မြို့နယ်ပေါင်း (၂၉)ရပ်ကွက်ရှိပေရာ ချဲ့ရင်းကရောလမ်းသည်
ဝတ်မင်စတာရပ်ကွက်တွင်ရှိပေသည်။ ချဲ့ရင်းကရောလမ်းရှိ နာမည်ကျော်
ချဲ့ရင်းကရောဘူတာ၊ ချဲ့ရင်းကရောဆေးရုံကြီးနှင့် လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်
ကြီးများအကြောင်းကို ဆရာကြီး ကွန်နှင့်ဒွိုင်းလ်၏ ရှားလော့ဟုမ်းဝတ္ထုများ
တွင် ဖတ်ရှုခဲ့ရခြင်းကြောင့် လူသိများသောလမ်းဖြစ်ခဲ့ရလေတော့သည်။

လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၁၀၀ခန့် (၁၉၀၀)ပြည့်နှစ်လောက်တွင် လန်ဒန်
မြို့အရှေ့ပိုင်း ကုန်စုံဆိုင်ကလေးပိုင်ရှင်တစ်ဦး၏ သားများဖြစ်သော ဝီလျံ
ဖွိုင်းနှင့် ဂေးလာဘတ်ဖွိုင်းညီအစ်ကိုနှစ်ဦးမှာ စိတ်ပျက်အားငယ်လျက်ရှိ
ကြသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် သူတို့ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် ရောင်းချခဲ့ရသော
ကုန်စုံဆိုင်ကလေးကို စိတ်ပျက်သည်။ မကြီးပွားနိုင်။ အစိုးရအမှုထမ်းလို
သည်။ ထိုစဉ်က နာမည်ကျော်နေသည့် နိုင်ငံဝန်ထမ်းစာမေးပွဲ(အိုင်စီ
အက်စ်)ဝင်ဖြေပြီး ဗြိတိသျှအင်ပါယာကြီးသို့ တစ်နံတစ်လျားသွားရောက်
အမှုထမ်းလိုသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုစဉ်ကနာမည်ကျော်သည့် စာရေးဆရာ
ကစ်ပလင်းတို့လို အိန္ဒိယပြည်တွင် အမှုထမ်းလိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ ညီအစ်
ကိုနှစ်ဦးသည် လိုအပ်သောစာအုပ်များကို ဝယ်ယူစုဆောင်းခဲ့ကြသည်။
တကုတ်ကုတ် ဖတ်ရှုကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံဝန်ထမ်းစာမေးပွဲကား
အောင်မြင်ရန်မလွယ်။ လူတော်တွေနှင့်ယှဉ်ပြိုင်ရသည်။ စာမေးပွဲအောင်
မြင်သည့်တိုင် လူတွေနှုတ်ဖြေအောင်မြင်ရန်မလွယ်။

ထို့ကြောင့် ယင်းစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုသူ ဖွိုင်းညီအစ်ကိုနှစ်
ယောက်မှာ စာမေးပွဲရှုံးခဲ့ကြရသည်။ သူတို့မိဘများက အားပေးသော်
လည်း ညီအစ်ကိုနှစ်ဦးစလုံး စိတ်ပျက်သွားသည်။ စာမေးပွဲကိုဆက်လက်
ဖြေဆိုခြင်းမပြုတော့။ သူတို့ဝယ်ယူစုဆောင်းထားသည့် ရှားပါးစာအုပ်

တွေကို ရောင်းချပစ်ရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ သူတို့နှစ်ဦးသည် လမ်း
 ဘေးပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် စုပုံရောင်းချရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ ထိုစဉ်က
 သူတို့နှစ်ဦးမှာ အသက်(၂၀)ခန့်မျှသာရှိသဖြင့် မိမိတို့လုပ်ကိုင်လိုသည့်
 အလုပ်ကို လူကြီးတွေတားသည့်ကြားမှ လုပ်ကြသည်။ သူငယ်ချင်းမိတ်
 ဆွေက လမ်းဘေးစာအုပ်ရောင်းသူတွေကို ရှုတ်ချသည်။ ဖွိုင်းညီအစ်ကိုက
 စိတ်မပျက်။ သတင်းစာမှ စာအုပ်အဟောင်း ရောင်းလိုကြောင်းကြော်ငြာ
 ထည့်သည်။ လူမွဲတို့တက္ကသိုလ်ကျောင်းမတက်ရသူတို့အတွက် လမ်း
 ဘေးတက္ကသိုလ် ဖွင့်လေတော့သည်။

ဤသို့ အမှတ်မထင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်အဟောင်းကလေးများကို
 ရောင်းချခဲ့ရာမှ တဖြည်းဖြည်းလုပ်ငန်းကျယ်လာသည်။ သတင်းစာတွင်
 ဖတ်ရှုမိသော် စာအုပ် စုဆောင်းသူများနှင့် ရှေးဟောင်းရှားပါးစာအုပ်များ
 စုဆောင်းသူတို့ထံမှ သူတို့လိုသောစာအုပ်များဝယ်ယူလိုကြောင်း အမှာစာ
 တွေ တဖွဲဖွဲရောက်လာသည်။ စာအုပ်အဟောင်းရောင်းချလိုသူတို့ထံမှ စာ
 အုပ်များရောင်းချလိုကြောင်း စာတွေလည်းရောက်လာသည်။ အမှတ်မထင်
 စာအုပ်အရောင်းသမားဖြစ်လာသူ ဖွိုင်းတို့ညီအစ်ကိုသည် တဖြည်းဖြည်း
 နှင့်စာအုပ်ဟောင်းရောင်းသမားဖြစ်လာသည်။

ပထမတွင် သူတို့၏အဖေက ယင်းကဲ့သို့စာအုပ်အဟောင်းများ
 ရောင်းချခြင်းကို သဘောမတူ၊ သူ့သားတွေကို သူ့ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်
 စတိုးဆိုင်အရောင်းသမားဘဝမှ ထွက်လိုသည်။ ထိုခေတ်က နာမည်ကြီး
 အိုင်စီအက်စ်ဖြစ်စေလိုသည်။ သို့သော် ဖြစ်မလာတော့။ သားတွေစာအုပ်
 အဟောင်းရောင်းချသည်ကို ရှက်ဟန်တူသည်။ နောက်ဆုံး သားတို့၏
 ဆန္ဒကို လိုက်လျောသည့်အနေဖြင့် သူ့အိမ်မီးဖိုခန်းကိုပင် စာအုပ်အဟောင်း
 ဆိုင်အဖြစ် ဖွင့်လှစ်ရန် သဘောတူလိုက်ရသည်။ တဖြည်းဖြည်း စာအုပ်
 အဟောင်းတွေ တောင်ပုံရာပုံဖြစ်လာသည်။ လန်ဒန်မြို့ရပ်ကွက်အသီးသီး

တို့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ လွှတ်ပြီး စာအုပ်အဟောင်းတွေဝယ်ယူသည်အထိ
 လုပ်ငန်းတိုးချဲ့နိုင်လာသည်။ မကြာမီ ဖွိုင်းညီအစ်ကိုသည် စတိုးဆိုင်တစ်
 ဆိုင်ကို ငှားရမ်းပြီး စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်ဖွင့်နိုင်သည်အထိ လုပ်ငန်းတိုး
 တက်လာသည်။

သူတို့ညီအစ်ကိုသည် အလုပ်ကြီးစားသည်။ အပင်ပန်းခံသည်။
 စာအုပ်အဟောင်းတစ်အုပ်ကို မည်သူကလိုချင်သည်ဖြစ်စေ မရအရလိုက်
 လံရှာဖွေပေးနိုင်စွမ်းရှိသဖြင့် စာအုပ်အဟောင်းစုဆောင်းသူများက လေးစား
 လာခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် စာအုပ်အဟောင်းများသာမက အခြား
 ပြင်သစ်ဘာသာ၊ ဂျာမန်ဘာသာ အစရှိသောစာအုပ်အဟောင်းများကို ဝယ်
 ယူစုဆောင်းရောင်းချသည်။ ဥရောပတိုက်နှင့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတို့
 မှပင် သူတို့ဝယ်ယူလိုသည့်စာအုပ်များကို စာတိုက်မှမှာယူကြသည်။ စာ
 ကြည့်တိုက်ကြီးများကလည်း သူတို့လိုချင်သည့်ရှားပါးစာအုပ်များကို
 တန်ဖိုးကြီးပေး၍ဝယ်ယူသည်။ ဖွိုင်းတို့၏ လုပ်ငန်းသည် အမှတ်မထင်
 ကြီးပွားလာသည်။ သူတို့လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီးသည် ကမ္ဘာသိဖြစ်
 လာသဖြင့် ၎င်းတို့ဖွင့်လှစ်ထားသည့်စတိုးဆိုင်ဟောင်းကလေးမှ ယနေ့
 ဖွင့်လှစ်ရောင်းချလိုသော လန်ဒန်မြို့ချဲ့ရင်းကရောလမ်းသို့ပြောင်းရွှေ့လာ
 ခဲ့သည်။

ယနေ့ကား ဖွိုင်းသည် ကမ္ဘာအကြီးဆုံး လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီး
 ပင်ဖြစ်နေလေပြီ။ ယခုအခါတွင် တိုက်ကြီးငါးလုံးသာမက မြေအောက်တွင်
 ပင် စာအုပ်အဟောင်းတွေ ထောင်ပုံရာပုံဖြစ်နေ၏။ ခင်းကျင်းထားသည့်
 စာအုပ်အဟောင်းများကို ဆန့်လိုက်လျှင် မိုင်ပေါင်း (၃၀)ကျော်(၄၀)နီးပါး
 ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ ကျွန်တော်တို့လေးစားရသော စာရေးဆရာကြီးဇေယျ
 သည် လွန်ခဲ့သောနှစ် (၄၀)ခန့်က ယင်း ဖွိုင်းလမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီးကို
 ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ယခုကဲ့သို့တိုက်ကြီးငါးတိုက်အထိမတိုးချဲ့သေး။

တိုက်ကြီးလေးတိုက်သာရှိသေးသည်။ ဆရာကြီးသည် သူ့ ဖွိုင်းလမ်းဘေး တက္ကသိုလ်သို့ရောက်ခဲ့သည့်အကြောင်းကို "လူနှင့်လူ" ဟုသောဆောင်းပါး တွင်ရေးသားခဲ့သည်။ ယင်းဆောင်းပါးကို နောင်အခါ "စာခေလေ" အမည်ဖြင့် ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်စာအုပ်တွင် ကျွန်တော်တို့ဖတ်ရှုခဲ့ရလေသည်။ ဆရာကြီးသည် ယင်း ဖွိုင်းစာအုပ်အဟောင်းရောင်းချသောဆိုင်ကြီးကို မကြာခဏရောက်သည်။ ဆရာကြီးအဆိုရဆိုလျှင် ထိုဆိုင်ကြီး၏ အခန်းတိုင်း နဲ့ စပ်အောင် လျှောက်၍ကြည့်ရန် အနည်းဆုံးရက်သတ္တတစ်ပတ်ခန့် လိုပေသည်ဟုဆိုသည်။ ထိုဆိုင်ကြီးမှာ ခြောက်ပဲနီ(ပြား၃၀)တန် ဝတ္ထုစာအုပ်အဟောင်းကလေးကစ၍ ရွှေဒဂါး (၈၀၀၀)အထိတန်ဖိုးထားသော ရိတ်စပီးယား၏ 'ဖော်လီယို'ခေါ် ပြဇာတ်ပေါင်းချုပ်ကြီးအထိ ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ ယင်းစာအုပ်ကြီးကို ဆရာကြီးဇေယျကိုယ်တိုင်ကြည့်မြင်ခဲ့ရလေသည်။

ဆရာကြီးငယ်ငယ်က ကျောင်းတွင် ဖတ်ခဲ့ရသော ဆာပေါလတာစကော၏ (The Lay of the last Minstrel) အမည်ရှိ စာအုပ်ကလေးကို ထိုလမ်းဘေးတက္ကသိုလ်မှဝယ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ (၁၈၁၁) ခုနှစ်ကထုတ်ဝေသောစာအုပ်ဖြစ်နေပေသည်။ ဟောင်းနွမ်းလှပြီဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ နှစ်ပေါင်းများစွာက ထုတ်ဝေသောစာအုပ်များကိုလည်း ဖွိုင်းစာအုပ်ဆိုင်ကြီးတွင် ရနိုင်သည်။

ယခုအခါတွင် ဖွိုင်းလမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီးက ကမ္ဘာတွင်အကြီးဆုံးစာအုပ်များနှင့်ရှားပါးစာအုပ်များ ရောင်းချသည့်ဆိုင်ကြီးဖြစ်နေလေပြီ။ စတင်တည်ထောင်သူ ဝီလျံဖွိုင်းနှင့် ဂေးလဘတ်ဖွိုင်းတို့ကား ကွယ်လွန်ရှာလေပြီ။ သို့သော် သူ့သားမြေးများက ဆက်လက်ရောင်းချခဲ့လေသည်။ ယခင်ကကဲ့သို့ စာအုပ်အဟောင်းများသာဝယ်ယူရောင်းချခြင်းသာမက ကိုယ်တိုင်လည်းပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ စာအုပ်ထုတ်ဝေသောအသင်းကို

လည်း ထူထောင်ထားသည်။ ထိုဖွိုင်းစာအုပ်အသင်းဝင်ပေါင်း ၄၀ သန်းကျော်ရှိလေသည်။ ဖွိုင်းစာအုပ်ဆိုင်ကြီး၏ နှစ်စဉ်စာအုပ်ရောင်းချငွေ ၇၀ ဝင်ငွေမှာ မြန်မာငွေအဖြစ် သန်း(၆၀)ကျော်ရောင်းချရသည်ဟုဆိုသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်လည်း ရှားပါးစာအုပ်များလေလံတင်ပွဲများကိုလည်း ဖွိုင်းမှပင် ဦးဆောင်ကျင်းပပေးလေသည်။

ဖွိုင်းကား အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ စာဂျိုးများ၊ စာအုပ်ရူးများတို့၏ အခြေချရာဖြစ်နေလေသည်။ လူကိုယ်တိုင်စာအုပ်ဝယ်ယူခြင်းမပြုနိုင်သဖြင့် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှစာအုပ်မှာခြင်းတို့ကိုလည်း ဂရုတစိုက်ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ စာအုပ်အဟောင်းဝယ်ယူစုဆောင်းသူတစ်ဦးသည် ဖွိုင်းလမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီးသို့ ရှားပါးသော 'ခရီးသွားမှတ်တမ်း' စာအုပ်တစ်အုပ်မှာခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်မှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း(၂၀၀) ကျော်(၃၀၀)ခန့်က စာအုပ်ဖြစ်သဖြင့် ချက်ချင်းရှာမတွေ့။ သို့သော် ဖွိုင်းသည် သူ့ဆိုင်မှစာအုပ်ဝယ်နေကြဖောက်သည်တစ်ဦး၏ ဆန္ဒကို ဖြည့်စွမ်းလိုသည်။ ကြိုးစား၍ယင်းစာအုပ်ကို ရှာပုံတော်ဖွင့်ခဲ့သည်။ စာအုပ်ရရှိသဖြင့် မှာယူသူစာအုပ်ဖောက်သည်ထံ အကြောင်းကြားသောအခါ ယင်းစာအုပ်ဝယ်ယူလိုသူ စာအုပ်စုဆောင်းသူမှာ ကွယ်လွန်ရှာခဲ့လေပြီ။ နိုင်ငံအသီးသီးမှလူကိုယ်တိုင်မလာနိုင်သဖြင့် စာအုပ်များမှာယူခြင်း၊ စာအုပ်အကြောင်းစုံစမ်းခြင်းတို့အတွက် ရောက်ရှိလာသော အမှာစာများမှာ နေ့စဉ်တစ်နေ့ တစ်သိန်းငါးထောင်ကျော်ရှိသည်ဟုဆိုလေသည်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိစာဖတ်သူများ၊ စာအုပ်စုဆောင်းသူများထံမှ စာများနေ့စဉ် ထောင်နှင့် သောင်းနှင့်ချီ၍ရောက်ရှိခဲ့ပြီး လူအမျိုးမျိုး ဝါသနာအမျိုးမျိုးဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ များစွာတောင်းကြီးပေသည်။ သို့သော် ဖွိုင်းသည် စာအုပ်ဟောင်းများ၊ စာအုပ်သစ်များကိုသာ ရောင်းသည်မဟုတ်။ ဘယ်စာအုပ် မျိုးရောင်းချရသည်၊ ဘယ်အဟောင်းစာအုပ်မျိုးကို စာဖတ်သူ

များနှစ်သက်သည်ဆိုသည်တို့ကို စနစ်တကျရှိစေရန် သုတေသနပြုစုသည့် ဌာနတစ်ခုလည်းထားခဲ့သည်။ ယင်းသုတေသန၏ စာတမ်းများအရဆိုလျှင် အရောင်းရအများဆုံးသောစာအုပ်များမှာ သမ္မာကျမ်းစာအုပ်၊ ဦးလေးတွမ်၏ တဲ (ဆရာမင်းကျော်မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုသည်)၊ လေရူးသုန်သုန် (ဆရာမြသန်းတင်မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုသည်)၊ ရှိတ်စပီးယား၏ စာပေပေါင်းချုပ်နှင့် အောက်စဖို့ဒ်အဘိဓာန်တို့ဖြစ်ကြသည်ဟုဆိုသည်။

ဖွိုင်းကား လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီးပီသပေသည်။ စာအုပ်အဟောင်းရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်း၊ စာအုပ်ထုတ်ဝေခြင်းလုပ်ငန်းတို့မှရရှိခဲ့သည့် အကျိုးအမြတ်များကို ကိုယ်ကျိုးအတွက်သာ သုံးစွဲခြင်းမပြုပေ။ စာပေတိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်းကို ငွေကုန်ကြေးကျခံ၍ ဆောင်ရွက်သည်။ အပတ်စဉ်စာရေးဆရာကြီးများ၊ စာပေဝါသနာရှင်များ၊ စာအုပ်အဟောင်းစုဆောင်းသူများ၊ စာဖတ်သူများကို ဖိတ်ကြား၍ စာပေနေ့လည်စာစားပွဲကျင်းပပေးလေ့ရှိသည်။ ယင်းကျင်းပသည့်နေ့လည်စာ စားပွဲအတွက် ကုန်ကျငွေတို့ကို ဖွိုင်းမိသားတို့က အကုန်ခံလေ့ရှိသည်။ ယင်းစာပေပိုင်းကို ၁၉၃၀ပြည့်နှစ်ကပင် စတင်၍ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ထိုအပတ်စဉ်ကျင်းပသော ပွဲများသို့ နာမည်ကျော်စာရေးဆရာကြီးများတက်ရောက်လေ့ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ အထူးသဖြင့် မှန်မှန်တက်ရောက်သူများတွင် ပြဇာတ်ရေးဆရာကြီး ဘားနတ်ရှော့နှင့်ဆရာဝန်စာရေးဆရာကြီး ကရိုနှင့်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဖွိုင်းသည် ယင်းစာပေဆွေးနွေးပွဲတွင် ဆွေးနွေးသည့်အကြောင်းအရာများကို မှတ်တမ်းများပြုစုထုတ်ဝေခဲ့သည်ဟုဆိုလေသည်။

ဖွိုင်းကား မိမိဆိုင်တွင် ဝယ်နေကျဖောက်သည်ကို စိတ်ကျေနပ်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးသည့်နေရာတွင်စတင်နိုင်သောလမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း(၃၀)ခန့်က လန်ဒန်မြို့မှ စာအုပ်စုဆောင်းသူတစ်ဦးသည် အခက်အခဲနှင့်ကြုံခဲ့ရသည်။ ထိုသူသည် စာအုပ်

တစ်အုပ်ကိုအလွန်လိုချင်သည်။ မရလျှင် စိတ်ရောဂါရမည့်လူစားမျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော် သူ၏ အခက်အခဲမှာထိုစာအုပ်၏ အမည်ကိုလည်းမမှတ်မိ။ စာရေးဆရာအမည်ကိုလည်းမပြောနိုင်။ ယင်းစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေသော ခုနှစ်ကိုလည်းမသိ။ သို့သော် ထိုစာအုပ်ရေးသားထားသည့်ဘာသာရပ်နှင့် ပြင်သစ်လူမျိုးစာရေးဆရာတစ်ဦးရေးသည်ဟု၍သာပြောနိုင်သည်။ ထိုစာအုပ်စုဆောင်းသူသည် ဖွိုင်းသို့ တယ်လီဖုန်းဖြင့်အကြောင်းကြားခဲ့ရာ သူလိုချင်တပ်မက်သောစာအုပ်ကို ဖွိုင်းသည် ချက်ခြင်းရှာဖွေနိုင်ခဲ့ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် သူ့ထံသို့ယင်းစာအုပ်ကို စာတိုက်မှပေးပို့နိုင်ခဲ့သည်ဟုဆိုလေသည်။ ဖွိုင်းလမ်းဘေးတက္ကသိုလ်ကား ကမ္ဘာကျော်ခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်းလည်း ရာကျော်ခဲ့လေပြီ။ ယနေ့ ပန်းဆိုးတန်းတစ်ဝိုက်နှင့် ၃၇ လမ်းတွင် လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်စာအုပ်ဆိုင်ကလေးများသာမက စာအုပ်အဟောင်းများရောင်းသောစာအုပ်ဆိုင်ကြီးများရှိနေပေသည်။ သို့သော် ဖွိုင်းကဲ့သို့ စာအုပ်ဆိုင်ကြီးမျိုးရှိလျှင် ကျွန်တော်တို့မျိုးဆက်သစ်လူငယ်တွေအတွက် အကျိုးရှိပေလိမ့်မည်။

- ကျမ်းကိုး -
 (၁) Books and People By M.King
 (၂) စာလေ့ - စေယျ

